PROLETARCI VSEH DEŽEL, ZDRUŽITE SE!

DELO

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA SLOVENIJE

LJUBLJANA, SREDA, 25. JUNIJA 1980
LETO XXII • ŠT. 148 • CENA 5 DINARJEV

»DELO« IZHAJA OD 1. MAJA 1959 PO ZDRUŽITVI »LJUDSKE PRAVICE«, KI JO JE 5. OKTOBRA 1934 USTANOVILA KOMUNISTIČNA PARTIJA V SLOVENIJI, IN »SLOVENSKEGA POROČEVALCA«, KI GA JE LETA 1941 USTANOVILA OSVOBODILNA FRONTA SLOVENSKEGA NARODA

GLAVNI UREDNIK JAK KOPRIVC
ODGOVORNI UREDNIK BORIS DOLNIČAR

Brez ustvarjalnega deleža množic ne bo uspela stabilizacija

Seja centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije – Komunisti morajo v družbenopolitičnem sistemu dosledno izvajati politiko ZK in resolucijske dogovore – Uvodno poročilo Štefana Korošca

LJUBLJANA, 24. junija – »Naloge komunistov pri uresničevanju ekonomske stabilizacije so jasne, zato ni potrebno sprejemati nekih novih sklepov ali stališč. Pač pa moramo celovito seznaniti vse delovne ljudi in občane z razmerami v njihovem lastnem okolju in širši skupnosti, saj brez ustvarjalnega delovanja množic ne bo uspeha,« je na današnji seji centralnega komiteja ZK Slovenije v sklepni besedi poudaril predsednik CK ZKS France Popit.

Razprava na današnji seji je pokazala, je rekel France Popit, da nekateri komunisti v družbenopolitičnem sistemu niso izvršili svojih nalog, zato je treba zaostriti njihovo odgovornost in zahtevati, da v okviru političnega sistema dosledno izvajajo politiko zveze komunistov in resolucijske dogovore. Zavzel se je, da je treba želje uskladiti z možnostmi, in to na vseh področjih porabe, še zlasti pa investicijske in bo treba dosledn eje preveriti, kaj bo možno zgraditi in česa ne.

Predsednik CK ZKS se je tudi zavzel za izvozno usmeritev slovenskega gospodarstva in za to, da bi iz ustvarjene akumulacije združevali sredstva, ki bi največ prispevala k nadaljnjemu razvoju Slovenije. Tem ciljem bi morali podrediti tudi razvojne programe drugih dejavnosti, zlasti znanosti, raziskovalnega dela in šolstva. France Popit je poudaril, da je na vseh področjih aktivnosti treba več reda in da se ne sme več dogajati, da eno govorimo, drugo pa delamo. Na koncu je France Popit tudi razložil mnenje predsedstva CK ZKS o nekaterih spremembah in dopolnitvah v republiškem izvršnem svetu.

Vzroki za te spremembe niso idejnopolitična razhajanja, je rekel France Popit, ampak jih narekujejo potrebe sedanje družbene situacije, ko mora biti izvršni svet skupščine SR Slovenije bolj operativen organ. To je hkrati dokaz, kako je treba kadrovske spremembe opravljati v skladu z ustavnimi možnostmi v trenutku, ko to narekujejo družbene potrebe. (Misli iz razprave Franceta Popita objavljamo na 7. strani.)

Na začektu današnje seje so člani centralnega komiteja z enominutnim molkom počastili spomin na predsednika Tita in se spomnili tudi na pokojnega člana CK Janeza Barboriča.

Uvodno poročilo o nalogah zveze komunistov pri uresničevanju ekonomske stabilizacije je imel član CK ZKJ Štefan Korošec.

Njegov referat objavljamo na peti strani.

V razpravi so rekli:

Družbeno gospodarski odnosi nas bolj kot kdaj koli prej silijo k večji učinkovitosti, pri čemer je zlasti pomembna odgovornost ljudi na vodilnih položajih, ne glede na to, ali so člani ZK ali ne. (Franc Vrbnjak)

Ni se mogoče povsem strinjati z ukrepom ZIS, da se celotno določanje o zviševanju cen prenese v roke administracije. Zamrznitev je seveda nujna, vendar mora veljati samo določen čas, ko naj bi se dogovorili za kriterije povečevanja cen, kar bi bil nekakšen izhod iz sedanje zamrznitve. (Marko Bulc)

Investicijsko politiko moramo usmeriti v tehnologijo skladno s kriteriji za dejansko prestrukturiranje našega gospodarstva. Glede na strukturo gospodarstva Gorenjske in njegove zmogljivosti za preusmeritev v daljšem časovnem obdobju je osnovni imperativ povezovanja dela in sredstev na dohodkovnih osnovah v slovenskem in jugoslovanskem prostoru. (Zdravko Krvina)

Rezerve za stabilizacijsko obnašanje so brez dvoma tudi v družbenih dejavnostih. Samo ne v tem, da bi z restrikcijami vsepovprek, pavšalno, poprečno onemogočali njihov potrebni razvoj in onemogočali izpolnjevanje njihovih družbeno dogovorjenih nalog, ampak z zavestno preusmeritvijo teh dejavnosti samih na programe in pristope, ki lahko pospešujejo krepitev materialne podlage samoupravljanja in samoupravne družbenoekonomske odnose. (Emil Rojc)

Aktivnost komunistov znotraj institucij političnega sistema je treba organizirati tako, da bo bistveno utrdila ustavnost in zakonitost kot bistveni pogoj za uspeh naših prizadevanj za razvoj socialističnega samoupravljanja in uspeh gospodarske stabilizacije. Nikakor ne bi smeli dopustiti, da bi vloga države slabila tam, kjer bi se morala – kot instrument samoupravljanja – celo okrepiti, medtem ko se morda močneje uveljavlja tam, kjer bi morala hitreje odmirati. (Franc Šetinc)

Na področju cen imamo tri kategorije. Ena je tista, ki pride v statistiko in s statistiko zagotovi, da se življenjski stroški tako in tako gibljejo. Druga kategorija je neevidentirana rast cen, katerih je v zadnjem času vse več in se najdejo celo pod firmo samoupravnih sporazumov. Tretja kategorija so cene, ki mirujejo, pa blaga ni več. (Janko Smole)

Delavci razumejo, da kasneje dobijo osebni dohodek, razumejo, da ga dobivajo tudi manj. Pa še marsikatero stvar bodo razumeli. Preprosto pa ljudje nočejo razumeti, da ni pralnih praškov in še manj bodo razumeli, če bo jutri – kot napovedujejo trgovci – zmanjkalo sladkorja, olja in še katerih osnovnih izdelkov. Tega preprosto ne bi smeli dovoliti. (Janez Zahrastnik)

Pomembna vloga nas komunistov je, da spodbudimo celovite in poglobljene razprave v združenem delu in delegatskih skupščinah o vseh vidikih mednarodnega sodelovanja. Zagotovili naj bi ustvarjalno razmišljanje o večji vključenosti združenega dela v mednarodno menjavo dela, zlasti z vidika krepitve širokega sodelovanja z deželami v razvoju. (Jože Smole)

Socialistična zveza bo v prihodnje dala velik pomen politično mobilizacijski in množični vlogi organizacije, akcijskemu usklajevanju svoji svojih nalog in akcijam, ki jih lahko uspešno razreši. (Miloš Prosenc)

Sedanji ukrepi bodo zelo dobro vplivali na večjo izvozno usmerjenost in zamenjevanje tujih surovin z domačimi, vendar je treba dokazati, da v naši družbi najtežje probleme lahko rešujemo na samoupravni način. (Dino Pucer)

Ne moremo reči, da je družbenopolitična aktivnost šibka, vendar je ta še vedno predvsem forumska, razen tega pa v njej ni čutiti, da bi v zadostni meri iskala konkretne rešitve tudi v združenem delu. (Martin Mlinar)

Samo skupaj in z boljšo organiziranostjo bi lahko dosegli večjo produktivnost. Možnost je še v večji strokovnosti in učinkovitosti, veliko manj pa v samem fizičnem delu, kajti delavci delajo tako, kakor je organiziran delovni proces. (Miha Ravnik)

Če bo jeseniška železarna povečevala izvoz, bo sicer to zanjo ugodno, za predelovalno industrijo pa zaradi pomanjkanja surovin boleče; zato se je o medsebojni uskladitvi treba čimpreje dogovoriti. (Albina Tušar)

Če se tozdi v delovni organizaciji ali v sozdu ne morejo dohodkovno dogovoriti o naložbah in imajo primeru ne more biti razsodnik, katera naložba je za sozd prednostna. To morajo v sozdu razsoditi sami. (Polde Maček)

Uvajanje usmerjenega izobraževanja ne pomeni samo, kako kvalitetne strokovnjake bomo dobili, ampak tudi, kakšne in koliko šol bomo načrtovali, da bomo pokrili potrebe po delavcih. (Ksenija Khalil)

Zastoj v razvoju dohodkovnih odnosov je nesporen, vse oblike potrošništva pa so v razmahu. Stari interesi se ponovno javljajo, ker se samoupravljanje ne ukvarja z globalnimi problemi, ampak z obrobnimi. Zato smo v bistvu premalo učinkoviti. To pa predvsem zaradi tega, ker se izmikamo spopadom in ohranjamo nekakšen gnili mir. (Roman Albreht)

Bolj nas skrbi, kako bo s kavo in zakaj je ni, kot pa, kako si zagotoviti osnovne življenjske potrebščine. Kmetijstvo bi moralo imeti prednost pri razvoju, ker imamo prav pri kmetijstvu naravne prednosti. Prednosti pa je treba izkoriščati. (Geza Bačič)

Člani centralnega komiteja ZKS so danes razrešili Mirana Potrča, kot člana CK ZKS in ga izvolili za člana CK ZKJ z vsemi pravicami in dolžnostmi člana CK ZKS. Za člana CK ZKS in predsedstva CK ZK Slovenije so danes izvolili Stefana Korošca, magistra ekonomskih znanosti, rojenega 2. marca 1938.

Na današnji seji je CK ZKS sprejel tudi sklep o organiziranosti ZK v Mariboru, kjer bo odslej šest občinskih konferenc ZK in mestna konferenca, sprejel zaključni račun CK ZKS za leto 1979 in spremembo lestvice članarine.

Poudarki iz poročila Štefana Korošca

● Ekonomska stabilizacija mora biti izhodišče za reševanje vseh temeljnih vprašanj dela, življenja in ustvarjanja delavcev, delovnih ljudi, vseh občanov, za demokratično, samoupravno usklajevanje vseh potreb in interesov naše socialistične samoupravne družbe in posameznikov v njej s stvarnimi materialnimi možnostmi, ki so objektivno pogojene s stopnjo razvitosti produktivnih sil.

● Podatki o gospodarskih gibanjih v letošnjih prvih petih mesecih kažejo, da smo dosegli nekatere ugodne rezultate na področju zaposlovanja ter razporejanju dohodka za osebno, skupno in splošno porabo. Škodljive ekonomske težnje pa se na nekaterih ključnih področjih še naprej povečujejo: to velja zlasti za cene, saj smo že aprila dosegli letno stopnjo inflacije, merjeno z maloprodajnimi cenami.

● Nadaljnji družbenoekonomski razvoj Slovenije terja hitrejše vključevanje v mednarodno delitev dela. Z ustreznejšo organiziranostjo in s povezovanjem proizvodnih organizacij združenega dela, trgovine, projektantskih, inženiring in drugih strokovnih organizacij je treba doseči usklajen nastop in ponudbo blaga ter storitev na tujih trgih.

TEMA DNEVA

Kaj je realno?

Marsikje še delajo po starem, ravnajo, kot da so družbena proizvajalna sredstva njihova last, še naprej hodijo predvsem v banke po denar, načrtujejo ne glede na možnosti in ustvarjeni dohodek, gradijo okope okro temeljnih organizacij, katerim se nihče ne bi smel približati. Razmere po devalvaciji dinarja in novih ekonomskih ukrepih so še potencirale nesprejemljivost teh slabih navad, so ugotovili na včerajšnji seji centralnega komiteja ZKS.

Seveda pa problemov, ki so se nakopičili v zadnjih letih in povzročajo težaven ekonomski položaj, ne bo moč odpraviti le z ugotavljanjem in analizami ali s prikrivanjem lastnih slabosti. Treba se bo odločiti, seveda ne na pamet ampak na osnovi strokovnih ugotovitev, na primer, v kaj bo slovensko gospodarstvo vložilo denar, katere investicije pa bodo v teh zaostrenih razmerah ustavljene; kateri sistem računalnikov bomo imeli, jasno je, da ne treh; koliko tovarn avtomobilov bomo imeli, kakšna bo njihova medsebojna povezava; katere delovne organizacije, ki so v težavah, pa brez perspektivnih načrtov za rešitev, bo treba preusmeriti ali celo zapreti. Še bi lahko naštevali dileme, ki terjajo odločitev. Ne zato, da bi jo ›do hotel izsiliti, preprosto zato, ker si Slovenija realno ne v tem hipu in ne v bližnji prihodnosti ne more privoščiti vsega, kar bi si kdo želel. To stvarnost razložiti delovnim ljudem in občanom, hkrati pa jih mobilizirati za tiste naloge, ki bodo prispevale k skupni koristi, je velelnik za zvezo komunistov v sedanjem družbenem trenutku.

VLADO ŠLAMBERGER

V varnostnem svetu oster odmev na Beginov naklep

Islamske države se upirajo, da bi izraelski premier preselil urad – Kairo: pogajanja onemogočena

NEW YORK, 24. junija (Reuter) – Danes popoldne se bo tu sestal varnostni svet Združenih narodov. Razpravljali bodo o tem, kako bi onemogočili Izraelcem, da bi spremenili Jeruzalem v izraelsko glavno mesto. Sejo so sklicali potem, ko so v Izraelu sporočili, da bo premier Begin preselil svoj urad v vzhodni Jeruzalem.

V svoji izjavi je generalni sekretar Združenih narodov Kurt Waldheim izrazil »hudo zaskrbljenost« spričo takega ravnanja, ki je v nasprotju z resolucijo Združenih narodov, in ki bo gotovo še povečalo napetost na Bližnjem vzhodu. Sejo varnostnega sveta so sklicali na zahtevo islamskih držav.

Tu poudarjajo, da je Begin začel svojo akcijo le teden dni potem, ko je evropska gospodarska skupnost opozorila Izrael, naj enostransko ne spreminja statusa Jeruzalema, in komaj 24 ur po podobni izjavi poglavarja rimsko-katoliške cerkve.

V New Yorku pričakujejo, da se bo seje varnostnega sveta udeležil pakistanski zunanji minister Aga Šahi. Tudi druge islamske države so napovedale, da utegnejo v New York pripotovati voditelji njihovih diplomacij, zaradi česar bi postale razprave v varnostnem svetu zelo dramatične.

Izraelci so zasedli vzhodni Jeruzalem leta 1967., zato ga Združeni narodi imajo za del zasedenega arabskega ozemlja. Kljub temu je izraelska vlada že prej preselila v vzhodni Jeruzalem svoje pravosodno ministrstvo, sedaj pa namerava tu odpreti tudi svoj vladni urad.

Namen izraelskega premiera Begina, da bo preselil sedež vlade iz zahodnega v vzhodni Jeruzalem, utegne še bolj zavzeti trojna egiptovsko-izraelsko-ameriška pogajanja o avtonomiji Palestincev, poudarjajo v Kairu. Kairski dnevnik »Al Ahram« piše na naslovni strani, da želi premier Begin, kot vse kaže, onemogočiti pogajanja, ki naj bi jih v kratkem obnovili.

SEJA CK ZKS – Na današnji seji CK ZKS so spregovorili o nalogah komunistov v stabilizacijskih prizadevanjih. Jasno moramo povedati, da sprejeti ukrepi ne zagotavljajo uspehov sami po sebi, temveč se moramo zanje bojevati vsi skupaj, samoupravno združeni. (Foto: Dragan Arrigler)

Moskva ni zadovoljna s stališči iz Benetk

Odklonilna mnenja sedmerice o delnem umiku iz Afganistana razlaga kot ameriško propagando

MOSKVA, 24. junija (Tanjug) – Stališče »sedmerice« do afganistanskega vprašanja, uskladeno na sestanku v Benetkah, in moskovsko reagiranje nanj potrjujeta, da ostaja vojaško-politični položaj v jugozahodni Aziji v bistvu nespremenjen kljub odločitvi Sovjetske zveze, da te dni umakne iz Afganistana »nekatere vojaške enote«.

Moskva je seveda nezadovoljna s stališčem sedmerice, izraženim v njihovi izjavi o Afganistanu. V današnjem sovjetskem tisku so to izjavo kritizirali in pri tem ponovili znano sovjetsko obrazložitev razlogov za vojaško akcijo v Afganistanu ter vnovič potrdili, da se Sovjetska zveza zavzema za takšno politično rešitev, kot jo je 14. maja predlagala vlada v Kabulu.

Ker so na sestanku v Benetkah vnovič terjali umik vseh sovjetskih sil iz Afganistana, so iz Moskve zdaj odgovorili z zagotovilom, da se bodo sovjetske vojaške sile umaknile, ko se bo povsem prenehalo »imperialistično vmešavanje od zunaj«.

Sovjetska zveza je z zdajšnjim umikom manjših sil pokazala »dobro voljo«, poudarjajo v Moskvi, kar je tudi pojasnila v poslanici, poslani pred beneškim srečanjem iz Kremlja v Pariz. Leonid Brežnjev je včeraj na plenumu CK KPSZ izjavil, da življenje v Afganistanu postopoma prihaja v normalne tokove, da so »velike tolpe protirevolucionarjev razbite« in da so se v takšnih okoliščinah odločili za umik nekaterih enot. Člani CK so ploskali voditelju sovjetske partije, ko je dejal, da bo Sovjetska zveza še naprej »pomagala Afganistanu, da bo gradil novo življenje in ohranjal pridobitve aprilske revolucije«.

V Moskvi tudi ne gredo molče prek izrazito odklonilnih mnenj v zvezi z delnim umikom, vse skupaj pa pripisujejo ameriški propagandi. Sovjetski javnosti so predstavili, da so Američani prikazali ta sovjetski korak »samo« kot propagando. Zakaj se ne bi ZDA odločile za tak »propagandni korak«, s tem da bi umaknile nekatere bojne ladje iz Indijskega oceana in Perzijskega zaliva, vprašuje TASS.

Z dejanji po Titovi poti

LJUBLJANA, 24. junija – Na začetku današnje seje CK ZKS je predsednik CK ZKS France Popit rekel: »V času od zadnje seje centralnega komiteja ZK Slovenije smo izgubili našega voditelja tovariša Tita, ki nam je v svojem življenju dal največ, kar je mogel: zaupanje v lastne moči in naše možnosti, da nadaljujemo graditev nove družbe po Titovi poti. To je pot socialističnega samoupravljanja in neodvisnosti v mednarodni politiki, to je pot, po kateri se Jugoslavija krepi kot skupnost enakopravnih narodov in narodnosti, kot zgled, kakšni morajo biti odnosi med narodi sploh. Imeli smo posebno srečo, da nas je vodil človek, ki je bil dosleden, neomajen in pokončen, vselej, ko so našim narodom poskušali krojiti obleko po tuji meri. Tak je bil, ker je rastel z delavskim gibanjem, zanj živel in se zanj, za uresničevanje njegovega zgodovinskega poslanstva, dosledno bojeval. Vedno je čutil in poznal njegove potrebe, njegove zadrege, njegove bolečine, pa tudi njegovo radost ob veličastnih zmagah, ki pomenijo prerajanje starega sveta in ustvarjanje novega, lepšega, pravičnejšega. S Titom si je Jugoslavija pridobila ugled in veljavo v svetu, kot tisti dragoceni kapital, ki ga bomo še naprej večali in oplajali.

Ko smo se poslavljali od Tita, je bil le malokdo, ki ni obljubil, da bo podvojil svoje napore za vsestranski razcvet naše družbe, za razvoj socialističnega samoupravljanja in uspeh gospodarske stabilizacije. Sedaj je čas, da slovesne obljube odločno spreminjamo v dejanja, prisege v akcijo. S tem bomo storili največ, da ostanemo takšni, kakršni smo bili s Titom in kakršni hočemo tudi ostati.

Z minuto molka počastimo spomin na tovariša Tita.

Prav tako se v tej tišini spomnimo člana našega centralnega komiteja, predanega komunista in požrtvovalnega aktivista sindikatov Janeza Barboriča«.

PRISRČNO SREČANJE Z BEOGRAJČANI – Predsednik Carter se je z letališča Surčin odpeljal v odprtem avtomobilu v spremstvu predsednika predsedstva SFRJ Cvijetina Mijatovića v svojo rezidenco na Dedinju. Na mestnih ulicah so ga prisrčno pozdravljali številni Beograjčani, ki jim je visoki ameriški gost sproščeno odzdravljal. (Foto: Joco Žnidaršič)

Prvi pogovori z J. Carterjem

Obisk ameriškega predsednika Jimmyja Carterja v Jugoslaviji mineva v znamenju nepretrganega dialoga z jugoslovanskimi voditelji – Tihi trenutki v »domu cvetja« na Dedinju

OD NAŠEGA POROČEVALCA

BEOGRAD, 24. junija – Obisk predsednika ZDA Jimmyja Carterja, ki je davi ob 8.40 prispel iz Benetk na uradni in prijateljski obisk v Jugoslavijo, poteka v znamenju neprekinjenega dialoga z najvišjimi jugoslovanskimi predstavniki, ki ni omejen samo na uradne pogovore v palači federacije. Gre za odprto, prisrčno in konstruktivno izmenjavo mnenj v duhu vzajemnega spoštovanja, razumevanja in prijateljstva, je slišati iz obveščenih virov.

Ozračje, značilno za vsa dosedanja jugoslovansko-ameriška srečanja – vseeno če je govor o vprašanjih, kjer so si stališča blizu ali kjer vsebujejo razločke – odraža tudi sprejem v Beogradu, kjer so predsednika med vožnjo z letališča po slovesnem sprejemu na ulicah, okrašenih z ameriškimi, jugoslovanskimi in srbskimi zastavami, občani glavnega mesta toplo pozdravili.

● Ameriški predsednik Jimmy Carter se je z ženo in hčerko prišel ob 10.15 poklonit spominu predsednika Tita v »dom cvetja« v Užiški ulici in je položil šopek svežih nageljnov na njegov grob. Z minuto molka je izkazal spoštovanje umrlemu predsedniku SFRJ in se nato počasi odpravil iz poslopja, v katerem stoji na sredi grobnica predsednika Tita.

»V Beograd prihajam, da bi vas prepričal o prijateljski podpori Združenih držav v času, ko boste še naprej razvijali in krepili dediščino predsednika Tita,« je rekel Carter v svoji izjavi na beograjskem letališču, kjer so ga sprejele najvišje jugoslovanske osebnosti: predsednik predsedstva SFRJ Cvijetin Mijatović, član predsedstva Lazar Koliševski, predsednik skupščine Dragoslav Marković, predsednik ZIS Veselin Djuranović, predsednik predsedstva SR Srbije Dobrivoje Vidić, zvezni sekretar za zunanje zadeve Josip Vrhovec, zvezni sekretar za obrambo, general armade Nikola Ljubičić in drugi. (Carterjevo izjavo na letališču objavljamo na 3. strani.)

Kot gost je davi ob 10.30 na uradnih pogovorih v palači federacije najprej spregovoril predsednik Carter. Očitno pod močnim vtisom obiska na grobu predsednika Tita na Dedinju je še enkrat toplo spregovoril o njegovem življenju in delu, zaradi katerega uživa danes Jugoslavija v svetu tak ugled, kot ga ima in poudaril, da lahko potrdi v imenu vseh udeležencev vrha razvitih držav v Benetkah, da želijo kot prijatelji Jugoslavije, tako kot ZDA, prispevati, da bo sposobna sama urejati svoje zadeve.

Pogovori so zajeli široko paleto vprašanj, od velikih mednarodnih problemov in odnosov med supersilama do bilateralnih odnosov. Ameriški sogovorniki so v pogovorih osrednjo pozornost posvetili problemu popuščanja napetosti in v tem okviru zlasti odnosom med supersilama, pa tudi naporom vseh držav, da bi madridski sestanek konference za varnost in sodelovanje v Evropi uspel. Posebno pozornost so posvetili tudi problemom omejitve oboroževanja oziroma razorožitve.

Z jugoslovanske strani je bilo poudarjeno, da bi bil Madrid lahko dobra priložnost za uskladitev stališč v tej smeri, predvsem za nove pobude za razorožitev v Evropi, kjer bi po jugoslovanskem mnenju dobro pripravljena konferenca o razorožitvi v Evropi lahko prinesla dobre rezultate.

● BEOGRAD, 24. junija (Tanjug) – Predsednik predsedstva SFRJ Cvijetin Mijatović je nocoj s soprogo priredil večerjo v čast predsednika ZDA Jimmyja Carterja in njegove soproge, med katero sta predsednika izmenjala zdravici. Zdravici objavljamo na 3. strani.

Jugoslovanski sogovorniki so posebej poudarili, da popuščanje napetosti ni mogoče brez izboljšanja odnosov med velikima silama, pri čemer so tudi razložili naše stališče o blokih, oz. o našem odnosu do obeh, pri čemer so poudarili, da ocenjujejo njuno ravnanje brez predsodkov, zgolj na podlagi načel neuvrščenosti in ob vsakem konkretnem primeru presojajo, koliko ta ali druga zveza prispeva k miru, k varnosti in napredku sodelovanja na svetu ali narobe.

Govor je bil tudi o Bližnjem vzhodu, kjer so se jugoslovanski sogovorniki predsednika Carterja in sodelavcev zavzeli za pravično rešitev palestinskega vprašanja. Odločno je bilo obsojeno vmešavanje v notranje zadeve drugih.

S posebnim zadovoljstvom pa so z jugoslovanske strani sprejeli zagotovila predsednika Carterja, da bodo predsednik in vsi organi ameriške vlade storili vse, kar je treba, da bodo zavrli protijugoslovansko teroristično aktivnost v ZDA in krivce spravili pred sodišče.

Jugoslavija tudi z zadovoljstvom spremlja nekatere razvojne smeri ameriške zunanje politike na posameznih področjih in upa, da se bo usmeritev še okrepila, je bilo slišati danes opoldne po pogovorih, pri čemer gre predvsem za nove poglede ZDA na neuvrščenost in na pomen uveljavljanja izvirnih načel gibanja, za katera je predsednik Carter dejal, da so bistvenega pomena.

Ameriški predsednik Carter je danes popoldne zasadil drevo miru v parku prijateljstva v Novem Beogradu. Ko je sadil in zalival to drevo – kalifornijsko sekvojo – je Carter zaželel in zapisal v knjigo, naj to drevo »cvete in raste dolga leta kot živ simbol prijateljstva narodov Jugoslavije in Amerike«.

JAKA ŠTULAR

TRENUTEK SPOŠTLJIVE ZBRANOSTI – Prvi kraj, ki ga je obiskal Jimmy Carter v Beogradu, je bil »dom cvetja« v Užički ulici. V spremstvu žene Rosalyn in hčerke Amy se je tiho poklonil spominu predsednika Tita, človeka in državnika, ki ga je, kot je sam velikokrat poudaril, izredno spoštoval in s katerim je med svojim mandatom pogosto in plodno izmenjaval mnenja. (Foto: Joco Žnidaršič)

Žgoče teme Afrike na dnevnem redu

Ministri nadaljujejo priprave na afriški vrh – Prošnja saharske republike

FREETOWN, 24. junija (Tanjug) – S plenarno sejo, na kateri bodo obravnavali predlog o ustanovitvi varnostnega sveta v okviru OAE, po funkciji podobnega varnostnemu svetu v Združenih narodih, nadaljuje ministrski svet delo v pripravljalnem delu 17. vrha, ki bo tukaj v Freetownu od 1. do 4. julija.

● Arabska saharska demokratična republika, ki jo je na ozemlju Zahodne Sahare razglasila fronta Polisario, je uradno zaprosila za sprejem v Organizacijo afriške enotnosti. Prošnjo je generalnemu sekretarju OAE Kodju posredoval zunanji minister saharske republike Hakim Ibrahim. Pravijo, da je za sprejem potrebna večina, kar pomeni 26 glasov. Doslej je saharsko državo priznalo 23 afriških držav.

Pričakovati je, da bodo zunanji ministri 50 afriških držav sprejeli tudi predlog sankcij proti Južni Afriki, glede česar so že dosegli soglasje v političnem komiteju. Pravzaprav je ministrski svet minulo sredo tudi začel zasedanje s soglasno obsodbo južnoafriškega režima, ki se, bolj kot kdajkoli poprej, znaša nad temnopoltim prebivalstvom.

Med izstopajočimi točkami dnevnega reda je bilo tudi vprašanje mirovnih sil OAE v Čadu. Šefom držav in vlad bodo ministri predlagali, naj odobrijo sklad in zberejo 60 milijonov dolarjev, kolikor je potrebno za večmesečno navzočnost mirovnih sil v Čadu.

Kolo na Kalemegdanu

● BEOGRAD, 24. junija (Tanjug) – Predsednik ZDA Jimmy Carter si je danes s soprogo in sodelavci ogledal Kalemegdan. Med več kot enournim ogledom ga je spremljal in vodil predsednik beograjske skupščine Živorad Kovačevič. Na Kalemegdanu so člani kulturnoumetniškega društva »Branko Cvetković« iz Beograda gostom predstavili z izbranim folklornim nastopom. Med plesom sta iz folklorne skupine skočila fant in dekle in povabila predsednika Carterja in ženo Rosalyn, naj zaplešeta z njima. Na ploščadi kalemegdanskega parka nad sotočjem Save in Donave se je ob sončnem zatonu vročega beograjskega dne razvilo poskočno kolo fantov in deklet v nošah naših narodov in narodnosti. Tudi slovenski par je bil med njimi. Vsi skupaj so ob navdušenem ploskanju množice gostov in sprehajalcev zapeli »Hej brigade«. »Beograd ima dvatisočletno zgodovino, zgodovino boja,« je na vprašanje enega izmed novinarjev rekel predsednik Carter, povprašan, kakšni so njegovi prvi vtisi in dodal, »da ga Beograd spominja predvsem na vojne, pa tudi na mesto, toliko porušeno in zmeraj znova obnovljeno.«

Premalo domov za učence

Sistem bodočega usmerjenega izobraževanja je bistveno povezan z gradnjo domov za učence in študente. Še posebej bo začasni bivalni prostor potreben študentom ob delu in iz dela. Zato je treba zagotoviti, da dosedanja uspešna gradnja domov dobi pogoje za nadaljevanje tudi v prihodnjem petletnem obdobju.

Stran 2

Špansko-jugoslovansko gospodarsko sodelovanje

V Beogradu se te dni mudi španska gospodarska delegacija, ki se pogovarja o možnostih jugoslovanskega izvoza v to evropsko državo. Med možnostmi, ki so ponujene, je tudi izvoz kemične in kovinsko-predelovalne industrije, elektroindustrije, ponudili pa bi jim lahko tudi kmetijske proizvode za španske državne nakupe.

Stran 3

Začetki srednješolske reforme

Šolski predmet samoupravljanje s temelji marksizma ter predmet obramba in zaščita bosta v vseh srednjih šolah v prvih letnikih že letošnjo jesen stekla po novih učnih načrtih. V marsikateri srednji šoli bodo začeli delati po novem tudi pri telesni vzgoji, matematiki in biologiji, v gimnazijah pa še pri tehnični vzgoji. Tudi učbenike bodo uporabljali nove.

Stran 8

Stenmark ostaja smučar Elana

Po dolgotrajnih pogajanjih je zdaj jasno: Ingemar Stenmark, najboljši alpski smučar sveta, bo še nadalje tekmoval na smučeh jugoslovanskega proizvajalca, ki sodi med največje na svetu. Pot do novega dogovora pa ni bila lahka, marsikaj se je namreč spremenilo v Švedovem življenju ...

Stran 11

Nezakonito zaposlovanje naših ljudi

Slovenske delovne organizacije, ki v Vzhodni Nemčiji izvajajo redna gradbena dela, so dobile hudo konkurenco – podjetja iz Zahodne Nemčije, Švedske in Avstrije, ki enaka dela opravijo za veliko nižjo ceno. Pri teh firmah delajo nezakonito zaposleni jugoslovanski državljani. Na delo pridejo s pomočjo posrednikov, dobijo »na črno« bivalno in delovno dovoljenje, nimajo pa niti socialnega niti pokojninskega zavarovanja, povsem nezaščiteni pa so tudi v primeru bolezni in nesreče na delu.

Stran 12

Po poteh kulturne dediščine

V nedeljo so imeli v Žirovnici krajevni praznik ter dan osnovne šole »Gorenjskega odreda«, hkrati pa je bil to dan, ko so odprli pot »Po poteh kulturne dediščine«. Odkrili so doprsni kip Antonu Janši, učitelju čebelarstva, s katerim so »zakoličili« tako imenovano alejo slavnih rojakov,

Stran 13

Vreme danes

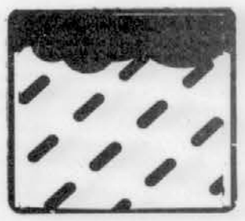

Medtem ko se v južnih krajih Jugoslavije te dni dobesedno kopljejo v znoju (včeraj so v Skopju, Demir Kapiji in Kraljevu namerili 33 stopinj), pa se vreme v Sloveniji nikakor noče ustaliti. Vremenarji nam danes napovedujejo vnovično poslabšanje s padavinami, najpogosteje v obliki krajevnih ploh in neviht. Tudi temperature ne bodo bistveno drugačne kot včeraj. Zjutraj se bodo gibale med 10 in 15 stopinjami, v Primorju do 18 stopinj. Čez dan se bo živo srebro v naši republiki povzpelo le do 22 stopinj. V južnih krajih države pa bo še naprej lepo in sončno, s temperaturami do 32 stopinj Celzija.

S TELEPRINTERJA

Zdomci v gosteh pri Mariborčanih

MARIBOR, 24. junija – V soboto 28. junija ob 17. uri bo v motelu na Mariborskem jezeru 4. tradicionalno srečanje naših delavcev na začasnem delu v tujini z delovnimi ljudmi in občani mariborske občine in drugih občin Podravja. Ob tej priložnosti bo slovensko kulturno in športno društvo Maribor iz Hildna v ZRN proslavilo peto obletnico delovanja. Pokroviteljstvo nad srečanjem je prevzela občinska konferenca SZDL. Cilj srečanja je zbližanje naših delavcev na začasnem delu v tujini z občani in delovnimi ljudmi mariborske in drugih podravskih občin ter navezava novih prijateljskih stikov. (M.K.)

Zbor mladih zadružnikov v Vranskem

VRANSKO, 24. junija – V petek se bodo zbrali mladi kmetje iz vse Slovenije, nekaterih sosednjih republik in iz zamejstva na četrtem srečanju mladih zadružnikov v Vranskem. Srečanje organizirajo republiška konferenca ZSMS, Zadružna zveza Slovenije in turistično društvo ter krajevna skupnost z Vranskega. V gasilskem domu na Vranskem bodo že v petek odprli sejem kmetijske mehanizacije in gospodinjske opreme. Razstavljeno blago bodo prodajali s sejemskim popustom. V soboto bodo v prostorih osnovne šole Vransko odprli razstavo fotografij na temo: kmečko življenje, delo in kmečka pokrajina. Razstavljalo bo več kot 250 fotografov, v glavnem amaterjev, najboljše posnetke pa bodo nagradili. (S.Š.)

Še premalo domov za učence

MURSKA SOBOTA, 24. junija – Okrog 140 pedagoških delavcev slovenskih domov učencev je sinoči sklenilo v Murski Soboti svoje 10. jubilejno zborovanje, na katerem so obravnavali aktualna gmotna, vsebinska in organizacijska vprašanja, poudarek pa je veljal predvsem prizadevanjem za nadaljnjo zidavo teh objektov ter uvajanju novih oblik dela v skladu s sprejetim zakonom o izobraževanju. Po zbranih podatkih naj bi do leta 1985 še veljal sedanji sistem zbiranja denarja za urejanje novih domov. Udeleženci so se zato zavzeli za predlog, naj v novem zakonu o stanovanjskih razmerjih obveljajo enaka merila za zbiranje sredstev za reševanje stanovanjskih potreb učencev in študentov. Bilo bi nesprejemljivo, so dejali, če bi ostali pri predlogu, po katerem bi veljala solidarnost za gradnjo te vrste objektov le do konca prihodnjega leta. (B.B.)

Pecivo iz Vrbasa na kuvajtskem trgu

VRBAS, 24. junija (Tanjug) – Tovarna Medele iz Vrbasa je začela dobavljati prve količine skladancev kupcem v Kuvajtu. Tovarna je sklenila pogodbo o izvozu 270 ton tega peciva – v vrednosti 702.000 dolarjev, kar je 11 odstotkov celotne proizvodnje te tovarne. S tem prvim uspešnim vstopom na svetovni trg si je tovarna ustvarila nadaljnje možnosti, njene perspektive pa se bodo še povečale z naložbami v nove proizvodne trakove.

Več mineralnih gnojil iz Prahova

PRAHOVO, 24. junija (Tanjug) – V Kemični industriji Prahovo bodo v kratkem začeli uresničevati srednjeročni plan razvoja do 1985. leta. Po programu bodo postavili tovarno za izdelovanje detergentov, povečali bodo proizvodnjo natriumtripolifosfatov in mineralnih gnojil.

Ugodni učinki devalvacije dinarja

ČAČAK, 24. junija (Tanjug) – Tovarna rezilnega orodja v Čačku, ki izvaža okoli 45 odstotkov svoje proizvodnje, bo imela zaradi spremembe tečaja dinarja letos za 92 milijonov dinarjev večji dohodek. Vendar se bo ta zmanjšal zaradi povečanih izdatkov za uvoženo jeklo zaradi tečajnih razlik pri najetju kreditov. Računajo pa, da bo kolektivu še vedno ostalo okrog 15 milijonov dinarjev.

Tisoč ton biskvitov iz Prijedora

PRIJEDOR, 24. junija (Tanjug) – Tovarna keksov in skladancev Mira Cikota iz Prijedora bo v okviru prihodnjega srednjeročnega plana razvoja uvedla nov proizvodni trak za pecivo z zmogljivostjo 2000 ton na leto in proizvodni trak za biskvite z zmogljivostjo 5000 ton na leto. Tako bo ob koncu 1985. leta lahko dobavila domačemu in tujemu trgu 19.000 ton svojih izdelkov in s tem postala tudi največji proizvajalec keksov in skladancev v državi.

Jajca za Beograd in Slovenijo

NEGOTIN, 24. junija (Tanjug) – V eni največjih perutninskih farm v državi, Crveni bregovi v Negotinu ob Vardarju, bodo letos pridobili 50 milijonov jajc in vzredili 1,2 milijona piščancev, v glavnem za trg zunaj Makedonije. Jajca s te farme prodajajo v glavnem na beograjskem trgu in v Sloveniji. Razvrščena so v šest kategorij, po katerih se določa cena, in so zelo iskana v velikih potrošniških središčih. Vsaka od 220.000 nesnic znese povprečno 268 jajc, so pa tudi »rekorderke«, ki jih znesejo 280 in več.

Ženske halje iz Guče v Libijo

GUČA, 24. junija (Tanjug) – Konfekcija Sloga iz Guče ima za svojih 230 delavcev že zagotovljeno delo do konca tega leta. Izdelali naj bi 500.000 oblačil v vrednosti 45 milijonov dinarjev. V Libijo bodo izvozili 20.000 ženskih halj. Da bi lahko izpolnil vse prevzete obveznosti, je kolektiv »Sloge« te dni zaposlil 100 novih delavcev.

Kosovski magnezit je cenjen na tujem

KOSOVSKA KAMENICA, 24. junija (Tanjug) – Tovarna magnezita za sintriranje v Kosovski Kamenici, ki posluje v sklopu Magnohroma, je v petih mesecih izvozila na zahodnonemški, poljski in italijanski trg 10.000 ton magnezita za sintriranje, do konca leta pa ga bo izvozila 21.000 ton.

Dobra kupčija s pletenimi košarami

SVETOZAREVO, 24. junija (Tanjug) – Organizacija združenega dela Polet iz Belušićev bo z izvozom pletenih košar letos zaslužila 10 milijonov dinarjev. Pogodili so se za izvoz v ZDA, ZR Nemčijo, Švico, Kanado in druge države. Košare izdeluje okoli sto združenih kmetovalcev v prostih urah kot del domače obrti. Njihovi izdelki so tudi pri nas iskani, tako jim bo prodaja na domačem trgu navrgla pet do deset milijonov dinarjev dohodka.

Sklic sej zborov skupščine SR Slovenije

LJUBLJANA, 24. junija – Predsednik zbora združenega dela skupščine SR Slovenije Emil Tomažič, predsednica zbora občin skupščine SR Slovenije Silva Jereb in predsednica družbenopolitičnega zbora skupščine SR Slovenije Tina Tomlje sklicujejo seje zborov za sredo, 30. julija 1980.

Zbor združenega dela, zbor občin in družbenopolitični zbor bodo obravnavali poročilo izvršnega sveta skupščine SRS o uresničevanju družbenega plana SR Slovenije v obdobju 1976-1980; predlog sprememb in dopolnitev resolucije o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1976-1980 v letu 1980; poročilo zveznega izvršnega sveta o uresničevanju družbenega plana Jugoslavije v dobi od leta 1976 do leta 1979, s prvo oceno razvoja v letu 1980 in možnostmi razvoja v letu 1981 z osnovnimi smermi ukrepov, ki jih je treba sprejeti v letu 1980; osnutek dogovora o temeljih družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1981-1985; predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o pospeševanju skladnejšega regionalnega razvoja v Socialistični republiki Sloveniji z osnutkom zakona.

Zbor združenega dela in zbor občin bosta obravnavala tudi predlog zakona o pravicah in dolžnostih organov družbenopolitičnih skupnosti na področju družbene kontrole cen in o skupnostih za cene; osnutek zakona o izvajanju varstva pred ionizirajočimi sevanji in o ukrepih za varnost jedrskih objektov in naprav.

Zbor združenega dela bo obravnaval še finančni načrt Narodne banke Slovenije za leto 1980.

Vsi trije zbori pa imajo na dnevnem redu sej tudi volitve in imenovanja ter predloge in vprašanja delegatov.

Razširjen dnevni red sej zborov skupščine SR Slovenije

LJUBLJANA, 24. junija – Predsednik zbora združenega dela skupščine SR Slovenije Emil Tomažič in predsednica zbora občin skupščine SR Slovenije Silva Jereb razširjata dnevni red sej zborov, ki sta jih sklicala za petek, 11. julija 1980, z obravnavo osnutka zakona o spremembi in dopolnitvi zakona o skupnem obsegu proračunskih odhodkov federacije za leto 1980; osnutka odloka o spremembi odloka določitvi prihodkov od carin in drugih uvoznih davščin, ki se v letu 1980 odstopajo interesni skupnosti Jugoslavije za ekonomske odnose s tujino; osnutek zakona o zadolžitvi Narodne banke Jugoslavije v tujini za ohranitev likvidnosti Jugoslavije v plačilih s tujino; predlog zakona o ratifikaciji sporazuma o garanciji med Socialistično federativno republiko Jugoslavijo in Mednarodno banko za obnovo in razvoj.

Naš uvoz ni prevelik, le izvažamo premalo

Ob določanju stopnje rasti osebnih dohodkov v nematerialnih dejavnostih bi morali posebno pozornost nameniti tudi zaposlovanju

LJUBLJANA, 24. junija – Cene so eden ključnih problemov, ki so omajali naše gospodarstvo, vendar se bodo očitno spet zviševale. Ali bomo ob manjši kupni moči, kar bi dosegli z višjimi cenami in zadrževanjem osebnih dohodkov, uspeli ohraniti pozitivne učinke spremenjenega tečaja dinarja?

Tako so se med drugim vprašali na današnji skupni seji odborov slovenskega izvršnega sveta, ko so govorili o poročilu o izvajanju družbenega plana razvoja v tekočem srednjeročnem obdobju. Sprejeto, vendar dopolnjeno poročilo je vsekakor podlaga za oblikovanje novega srednjeročnega načrta in pri omenjenem vprašanju gre na eni strani predvsem za rast osebnih dohodkov, ki naj bi bila po letošnji resoluciji za 25 odstotkov manjša, kot bo stopnja rasti dohodka oziroma družbenega proizvoda, na drugi strani pa so ti osebni dohodki soočeni z napovedanimi višjimi cenami.

O spremembi načrtovane rasti osebnih dohodkov je ta čas prezgodaj govoriti, so menili, saj popravkov cen še ne poznamo. Medtem tudi dogovor o delitvi dohodka in osebnih dohodkov dopušča pri oblikovanju okvirov za delitev osebnih dohodkov dovolj elastičnosti, četudi bi cene prebile načrtovane meje. Ob določanju stopnje rasti osebnih dohodkov izven materialnih dejavnosti pa velja nameniti pozornost predvsem zaposlovanju. Resda osebni dohodki v nematerialni dejavnosti ne smejo rasti hitreje kot v proizvodnji, saj moramo spodbujati prav slednjo, vendar velja odločneje ukrepati predvsem pri zaposlovanju in zavreti priliv delavcev v administracijo.

Ko so govorili o preskrbi z energijo, kjer se kopičijo zapleti, so dejali, da gre poročilo dopolniti, saj se tudi združeno delo večkrat precej trdoglavo oklepa enega vira energije, na voljo pa je še dovolj drugih.

Opozorili so tudi, da velja preprečiti izvažanje surovin in reprodukcijskih materialov, na račun katerih si mnoge organizacije kupujejo devize, da lahko uvažajo, enake surovine pa potrebujemo doma. Ker teh ni, imajo težave zlasti v kemični in bazični industriji, kjer morajo zato iste surovine kupovati zunaj. To pa nikakor ne kliče po tem, da moramo zdaj spremeniti strukturo naših naložb, so dejali, saj bržkone nihče noče gospodarstva, kjer bi imeli vse; nasprotno: naložbe kaže odebeliti tam, kjer imamo z gledišča svetovnega trga prednosti. Tudi ko se zavzemamo »za večjo vključitev v mednarodno delitev dela«, to še ne pomeni, da je naš uvoz prevelik, temveč da imamo premajhen izvoz, so simbolično podkrepili usmeritve pri oblikovanju gospodarskih načrtov.

PETER MIRKOVIČ

Komunisti v delegatskem sistemu

V Sloveniji se te dni mudi delovna skupina CK ZKJ, ki jo vodi Mahmut Bakali

LJUBLJANA, 24. junija – V Slovenijo je danes pripotovala na tridnevni obisk delovna skupina CK ZKJ, ki jo vodi član predsedstva CK ZKJ Mahmut Bakali, v njej pa so še Rahmija Kademić, Mirko Popović, Marija Zvekić-Miškoljci in Andjelko Jukić. Njena naloga je, da naj bi v okviru priprav na sejo CK ZKJ na temo »Vloga in naloga osnovne organizacije ZK v nadaljnjem razvoju delegatskega sistema in družbenoekonomskih odnosov v tozdu in krajevni skupnosti« proučila položaj v osnovnih organizacijah ZK.

Tako naj bi v občinah Ljubljana-Šiška in Novi Gorici obiskali več osnovnih organizacij ZKS v posameznih tozdih materialne proizvodnje, družbenih djavnosti in krajevnih skupnosti, hkrati pa naj bi se pogovarjali tudi z vodstvi ZK na občinski ravni. Osnovna tema pogovorov bo predvsem uresničevanje usmeritev, ki jih je sprejel CK ZKJ na 6. in 7. seji oziroma CK ZKS na 6. seji.

Povezovanje kmetijskih in živilskih organizacij

Le odpiranje v jugoslovanski prostor na dohodkovnih osnovah lahko zagotovi ustreznejšo preskrbo slovenskega trga s prehrambnimi izdelki

LJUBLJANA, 24. junija – Ob vseh težavah, ki pestijo slovensko kmetijstvo in se kažejo zlasti v nizki produktivnosti, ekonomski neučinkovitosti ter seveda v slabši preskrbi trga s posameznimi prehrambnimi izdelki, je kajpada prav, da se v planskih usmeritvah na področju kmetijstva in živilstva za naslednjih pet let opredelimo za ukrepe, s katerimi bomo zaustavili ta negativni tok.

Tako so menili na današnji seji odbora za družbenoekonomsko ureditev, družbeni plan in razvoj pri izvršnem svetu slovenske skupščine, ko so obravnavali nekatera vprašanja razvoja kmetijstva v prihodnjem srednjeročnem obdobju. Poudarili so tudi, da je eden izmed ustreznih ukrepov prav gotovo povezovanje kmetijskih in živilskih organizacij v jugoslovanskem prostoru na dohodkovnih osnovah. Na ta način bomo lahko v prihodnje zagotovili tudi ustreznejšo preskrbo slovenskega trga s hrano, ki je doma premalo pridelamo.

Čeprav naj bi si Slovenija v prihodnje doma pridelala 85 odstotkov hrane, s trajnim poslovnim sodelovanjem pa naj bi si zagotovila kar polovico vse iz drugih republik uvožene hrane, vendarle samo s povezovanjem v okviru enotnega jugoslovanskega trga ne bomo mogli doseči načrtovanega, so menili. Zato seveda ne bomo smeli zanemariti vlaganj v razvoj kmetijstva in živilstva, s katerimi bomo povečali proizvodnjo: v melioracije, nakup zemlje, ureditev zemljišč in združevanje že kar preveč razdrobljene zemlje. Prav tako bomo morali poskrbeti za hitrejši razvoj in večjo zmogljivost družbenih obratov, spodbuditi razvoj hribovskih kmetij in prav tako tudi različne oblike združene proizvodnje v zadružnih organizacijah (npr. skupni hlevi, nasadi in podobno).

Toda ko načrtujemo, kako bomo povečali delež lastne oskrbe s hrano, s kakšnimi ukrepi bomo premostili težave, ki so se v kmetijstvu nakopičile v deset in več letih, pa se moramo zavedati, da vsega le ne bo moč razrešiti že v naslednjih petih letih, so poudarili.

● Slovenski živinorejci in tudi živilska industrija v naši republiki je vse bolj odvisna od nakupa repromaterialov in končnih izdelkov iz drugih republik. Zaradi zmanjšane ponudbe nekaterih izdelkov v zadnjem času, ki se še posebej kaže v slabši oskrbi trga, je toliko bolj razumljivo, da se od kupoprodajnih odnosov preusmerimo na dolgoročno dohodkovno povezovanje v širšem jugoslovanskem prostoru.

MARJETA ŠOŠTARIČ

Mariborčani o spremembi svoje občine

Novi zakon o ustanovitvi šestih občin naj upošteva vse posebnosti – Stališča zborov

MARIBOR, 24. junija – Zbori skupščine občine Maribor so obravnavali osnutek zakona o pogojih in postopku za ustanovitev, združitev oziroma sprembo območja občine ter o območjih občin in območjih posebnih družbenopolitičnih skupnosti in predlog za izdajo zakona o ustanovitvi šestih občin in posebne družbenopolitične skupnosti na območju sedanje občine Maribor. V zvezi s tem so sprejeli tudi stališča, ki jih bodo posredovali skupščini SRS.

Predlog za izdajo zakona o ustanovitvi šestih občin in posebne družbenopolitične skupnosti na območju sedanje občine Maribor naj se vsebinsko vključi v enoten predlog zakona o pogojih in postopku za ustanovitev, združitev oziroma spremembo območja občine ter o območjih občin in območij posebnih družbenopolitičnih skupnosti v skladu z opravljenimi posvetovanji in razpravami

M.K.

Posvetovanje o marksistični kritiki v kulturi

SARAJEVO, 24. junija (Tanjug) – Danes se je začelo v Sarajevu dvodnevno jugoslovansko posvetovanje na temo »marksistična kritika – kulturna ustvarjalnost«. Pričakovati je, da se ga bo udeležilo kakih sto najuglednejših znanstvenih, družbenopolitičnih, kulturnih in javnih delavcev.

OBISK

Poslovilni obisk nizozemskega veleposlanika

LJUBLJANA, 24. junija – Danes je bil na poslovilnih obiskih v Sloveniji veleposlanik kraljevine Nizozemske v SFRJ Jo van der Valk. Ob tej priložnosti so nizozemskega veleposlanika sprejeli predsednik IS skupščine SRS dr. Anton Vratuša, član predsedstva SRS Tone Bole, podpredsednik skupščine SRS Jože Globačnik in podpredsednica ljubljanske mestne skupščine Anka Tominšek. Poleg tega je nizozemski veleposlanik obiskal tudi mednarodni center za upravljanje podjetij v družbeni lastnini v deželah v razvoju.

Čvrste vezi z rojaki

Obsežen program Slovenske izseljenske matice za sodelovanje z drugimi in tretjimi generacijami – Škofjeloški piknik bo 5. julija

LJUBLJANA, 24. junija – Druge in tretje generacije naših izseljencev se vse bolj zanimajo za svoje nacionalno etično poreklo, pa tudi za naš razvoj in prihodnost. O tem ne priča le veliko zanimanje za tradicionalni izseljenski piknik v Škofji Loki, ampak vrsta drugih srečanj in stikov, ki potekajo pri nas v domovini in na tujem vse leto.

Osnove srednjeročnega načrta dejavnosti Slovenske izseljenske matice za obdobje prihodnjih petih let vključujejo zelo bogat program dejavnosti da bi utrdili stike z izseljenci, kar je treba podpreti, so ocenili na današnji seji odbora izvršnega sveta za družbene dejavnosti skupščine SRS.

Razpravljali so predvsem o tem, kako naj se v okviru ustreznega samoupravnega sporazuma Matica poveže z vsemi interesnimi skupnostmi, ki imajo v okviru svojega delovanja tudi stike z izseljenci. Z denarjem, ki bi ga v okviru omenjenega dogovora prispevale interesne skupnosti ter republiški upravni organi in z iztržkom od svoje založniške in drugih dejavnosti, naj bi Matica, kot načrtuje, izdatneje okrepila svojo informativno propagandno dejavnost; v naslednjih petih letih naj bi Rodni grudi, ki je specializirana revija za izseljence in njihove potomce podvojili naklado, to pomeni, da bi izhajala v 10.000 izvodih mesečno. Poleg slovenske izdaje pa bi jo bilo treba, kot se je pokazalo, izdajati tudi v angleščini in španščini zlasti za druge in tretje generacije naših izseljencev. Taki naravnanosti naj bi hkrati sledila akcija za učenje slovenskega jezika v okviru takoimenovanih poletnih šol v domovini. Za to med našimi rojaki po svetu vlada veliko zanimanje in v Matici bodo raziskali možnosti, kako bi dosegli priznanje pri nas pridobljenih spričeval na ameriških univerzah. Kot so povedali, so prvi pogovori o tem dali spodbudne rezultate.

Tudi za Slovenski koledar, ki je publikacija z več kot 60-letno tradicijo in torej izjemnega pomena načrtujejo postopno povečanje naklade na 10.000 izvodov letno. Z ustreznim povečanjem sredstev pa bo treba načrtneje pomagati skoraj 1.200 izseljenskim organizacijam po vsem svetu; predvsem s strokovno pomočjo, literaturo in usposabljanjem njihovih društvenih delavcev za kulturno prosvetno dejavnost, nabavo knjig in distribucijo slovenskih filmov.

Razumljivo, da največjo pozornost in skrbnejši pristop terja delo z mladimi generacijami naših izseljencev. V Matici načrtujejo sistemsko ureditev njihovega štipendiranja, izdajanja učbenikov, mentorskega dela in drugih stikov, ki pomagajo krepiti stike z našimi rojaki po svetu.

Med nalogami, ki jih bo treba uresničiti že prihodnje leto, je simpozij o pomenu Louisa Adamiča, na področju dokumentalistike in znanstveno raziskovalnega dela pa načrtujejo še izdajo antologije slovenske izseljenske književnosti, izdajo knjige o delovanju Slovencev v Argentini in knjige o kulturni zgodovini Slovencev.

DRAGICA BOŠNJAK

Izjava Mirana Potrča ob 30-letnici samoupravljanja

BEOGRAD, 24. junija (Tanjug) – Jugoslovansko samoupravljanje bo staro 30 let, njegove korenine pa so veliko globlje. Z vso pravico lahko trdimo, da smo 27. junija, ko je bil sprejet »zakon o upravljanju delovnih kolektivov z gospodarskimi podjetji in višjimi gospodarskimi združenji«, le uzakonili dotedanje težnje in samoupravni proces, ki se je začel v letih oborožene revolucije in v dneh povojne obnove in graditve.

»Zgodovinska razsežnost 27. junija,« je za Tanjug izjavil predsednik sveta ZSJ Miran Potrč, »se ne kaže samo v tem, da je bilo tedaj dejansko uzakonjeno in uveljavljeno veliko marksistično načelo »Tovarne delavcem!«, temveč tudi v tem, da se je takoj v začetku izrazila odločna želja, da bi samouprava prestopila meje tovarn in postala prevladujoč družbeni odnos. Že v samem začetku je bil naš cilj jasen – graditi družbo, ki, kot je Marx rekel za pariško komuno, pomeni »naposled uveljavljeno politično obliko, v kateri je mogoče speljati gospodarsko osvoboditev dela«.

Vedeli smo, da so perspektive dejanske demokracije in svobode iluzorne brez osvoboditve dela in svobodnih medčloveških odnosov, ki se iz tega porajajo. Zato je bil vselej, tako tudi danes, v središču naše pozornosti in dejavnosti cilj, da bi delavci postali gospodarji vseh odnosov v družbeni reprodukciji, še zlasti pa odnosov v razširjeni reprodukciji. Vedeli smo in vemo, da za razvoj socializma ni pomembno le vprašanje, kako uporabiti in usmerjati presežek dela, temvač da je najbolj bistveno, kdo upravlja s tem presežkom dela – država, birokratski sloj ali sami neposredni proizvajalci.

Samoupravljanje v svojih pionirskih letih objektivno ni moglo odpreti širših obzorij in vidikov v tej smeri. To se je zgodilo šele z ustavo iz leta 1963, nato pa z gospodarsko reformo leta 1965 in s tako imenovanimi ‚delavskimi amandmaji' iz leta 1971. To pa ni bilo le obdobje močnega prodora samouprave, temveč tudi odločnega in neprizanesljivega obračuna delavskega razreda, ZKJ in drugih naprednih sil z unitarističnimi, nacionalističnimi, tehnokratskimi in drugimi odpori proti dejanski oblasti neposrednih proizvajalcev. To je bil hkrati obračun s prizadevanji, da bi pod plaščem samouprave ohranili monopol birokratskega aparata države in njegovo španovijo s tehnokracijo v podjetjih, bankah itd.

Najširše perspektive samoupravnega razvoja, ki se logično bliža Marxovi »republiki združenega dela«, sta končno odprla nova ustava leta 1974 in čez dve leti zakon o združenem delu. S tema zgodovinskima dokumentoma smo ustvarili in zagotovili vse institucionalne pogoje, da bi bil delavcem na voljo celotni dohodek, ki ga ustvarjajo, in da ne bi odločilno vplivali le na gibanje kapitala in dela v procesu proizvodnje, temveč tudi na vsa področja nadstavbe in družbene reprodukcije.

V praksi pa smo še precej daleč od odnosov, ki smo jih predvideli s tema in drugimi dokumenti. Objektivno nimamo stvarnih pogojev, da bi življenje povsem uskladili s temi revolucionarnimi vizijami in ideali, pri čemer nas ovirajo različne pomanjkljivosti, nerodnosti, pa tudi odpor v lastnih vrstah. Posebej velja tudi poudariti, da se še vedno dogaja, da drugi, domnevno v imenu delavcev in samoupravljanja, razpolagajo z investicijami in dobršnim delom dohodka, da proces svobodne menjave dela in proces samoupravnega dohodkovnega povezovanja potekata počasi.

Trenutni in dolgoročni cilji in interesi, med katerimi je tudi boj za gospodarsko ustalitev, terjajo od vseh subjektivnih družbenih sil, da se odločno, tako kot ob vseh prelomnicah doslej, lotijo obračuna in razčiščevanja z vsemi silami, ki iz kateregakoli vzroka in s kakršnimkoli izgovorom ovirajo ali zavirajo uveljavitev ustave in zakona o združenem delu, s tem pa tudi vsestranski razvoj neposrednega samoupravljanja. K temu naj bi še bolj prispevala bolje organizirana in odločnejša dejavnost samoupravno organiziranih delavcev, ki so največkrat sposobni uveljaviti uzakonjene družbene odnose in preprečiti tehnokratskim in birokratskim strukturam, da bi odločale v njihovem imenu, pogosto pa tudi na njihov račun.

Titovo geslo ‚Preidimo z besed na dejanja' in dediščina, ki nam jo je zapustil, so vselej aktualna navodila, ki navdihujejo našo akcijo. Samo z akcijo bomo uresničili tisto, kar dolgujemo tovarišu Titu. Težave in pomanjkljivosti, ki smo jim priča in ki jih ne prikrivamo, nikakor ne morejo zmanjšati pomena ogromnih in vsestranskih uspehov sistema socialističnega samoupravljanja. Od zmage revolucije, zlasti pa v zadnjih 30 letih, se je podoba države temeljito spremenila. Naša država je zrasla v močno skupnost samoupravno združenih narodov in narodnosti, v humano in svobodnjaško družbo z velikim ugledom v tujini. Socialistično samoupravljanje je tako tudi v razvoju družbenih odnosov v svetu opozorilo na možno demokratično alternativo razvoja sodobne družbe. Najmanj, kar lahko povemo ob njegovem 30. rojstnem dnevu, je, da je samoupravljanje opravilo izpit pred delavskim razredom, pred vsemi našimi narodi in narodnostmi in pred zgodovino. Tridesetletne izkušnje, ki so za nami, so porok, da lahko z optimizmom gledamo v prihodnost.

Kazni za kršitelje

Zbor združenega dela SO Maribor je odstavil individualna poslovodna organa v Alchromu Ruše in tozdu Gradnje Cestnega podjetja Maribor

MARIBOR, 24. junija – Zbor združenega dela skupščine občine Maribor je danes sprejel predlagane začasne ukrepe družbenega varstva delovnim organizacijam, ki so lani kršile družbeni dogovor o razporejanju dohodka. Po uvodnih besedah in pojasnilih in po izčrpni razpravi so delegati za delovni organizaciji Alchrom Ruše in Cestno podjetje Maribor – tozd Gradnje izglasovali odstavitev individualnega poslovodnega organa. Začasno bodo zadržali tudi zviševanje osebnih dohodkov nad ravnijo poprečno izplačanih OD v prvem trimesečju letos.

V Cestnem podjetju Maribor, tozdu Strojno-investicijski park in Asfalt Hoče, Skladiščno-transportnem in trgovinskem centru Maribor, IMP Maribor – tozd Inženirski biro, Petrolu, tozd Rafinerija mineralnih olj Maribor, Elektri Maribor, TAM-avtotrgovini, tozd prodajna organizacija, Ferromotu Maribor – tozd Trgovina, Sladkogorski Sladki vrh, tozda proizvodnja papirja in vzdrževanje so začasno zadrževali zvševanje osebnih dohodkov nad ravnijo povprečno izplačanih OD v prvem trimesečju letos.

Delavski svrti v ozdih so dolžni preveriti in po potrebi uskladiti planske dokumente in samoupravne splošne akte z občinsko resolucijo in drugimi dokumenti. SDK podružnica Maribor bo v skladu s sklepom SO Maribor spremljala izvajanje ukrepov družbenega varstva.

Koordinacijski odbor in družbeni pravobranilec samoupravljanja sta ugotovila, da je bilo v občini Maribor na področju gospodarstva 142 kršiteljev družbenega dogovora. Od teh je 124 kršiteljev delilo več sredstev za OD kot je bila njihova rast dohodka. Med kršitelji je bilo 45 takšnih, katerih povprečni OD je bil višji od povprečnega OD dejavnosti v Sloveniji. Zbor združenega dela je sprejel tudi odločbe za začasne ukrepe družbenega varstva za posamezne delovne organizacije in tozde.

Na zboru združenega dela so sklenili, da bodo po enakih kriterijih na naslednji seji obravnavali še kršitelje s področja družbenih dejavnosti. Zahtevali so, naj delegat v zboru občin skupščine SRS 30. junija spregovori tudi o kršiteljih cen in zahteva, da v Sloveniji ugotovijo najhujše kršitelje cen. Sprožili so tudi pobudo, naj bi v republiki čimprej nekaj ukrenili zaradi neupravičenega zviševanja cen, ko posamezne delovne organizacije pod plaščem samoupravnih sporazumov neupravičeno zvišujejo cene posameznim surovinam ali – grozijo z ustavitvijo dobav, kolikor delovne organizacije ne privolijo v višje cene.

● Skupščina občine Maribor bo v delovni organizaciji Alchrom Ruše in v Cestnem podjetju Maribor – tozd Gradnje imenovala delavca, ki bosta začasno izvrševala naloge individualnega poslovodnega organa. Individualni poslovodni organi morajo v enem mesecu izdelati program proračuna preveč izplačanih OD v letu 1979 in ga predložiti v potrditev izvršnemu svetu SO Maribor in družbenemu pravobranilcu samoupravljanja.

MARJAN KOS

Redna letna skupščina slovenskih akademikov

Na skupščini SAZU so ocenili delo v preteklem letu in izvolili predsedstvo za novo obdobje

LJUBLJANA, 24. junija – Na današnji skupščini Slovenske akademije znanosti in umetnosti je predsednik prof. dr. Janez Milčinski podal poročilo o dosežkih, nalogah in problemih SAZU v preteklem letu, se zahvalil vsem sodelavcem akademije za dosežene uspehe in počastil spomin na letos umrle člane. Po razpravi o aktualnih temah za prihodnje obdobje so akademiki ponovno izvolili za predsednika SAZU prof. dr. Janeza Milčinskega, za podpredsednika prof. dr. Antona Kuhlja in dr. Bratka Krefta, za novega glavnega tajnika pa prof. dr. Jožeta Goričarja.

Akademiki so izrazili mnenje, da se SAZU s svojimi znanstvenimi in umetniškimi dosežki pomembno uveljavlja v našem družbenem razvoju in umetniškem življenju, po drugi strani pa javnost pogosto ni dovolj obveščena o teh dosežkih, deloma po krivdi samih sodelavcev SAZU. V zvezi s tem si akademija prizadeva, da bi z eno izmed ljubljanskih osrednjih knjigarn sklenila dogovor o stalni prodaji in izložbi njenih publikacij.

Glavne naloge SAZU v prihodnjem obdobju so: formulacija in izvajanje postopka za sprejetje novega zakona o Slovenski akademiji znanosti in umetnosti, boljša prostorska ureditev z adaptacijo prostorov v stavbah v okolici sedeža akademije, nova samoupravna organiziranost akademijskih inštitutov in drugih delovnih enot, obširnejši tisk akademijskih publikacij, stabilizacijski ukrepi in opredelitev vloge SAZU pri vrednotenju celotnega raziskovalnega dela v Sloveniji, še zlasti t. i. »nacionalnega« programa. Akademija je že izdelala raziskovalni program svojih inštitutov z naslovom »Naravna in kulturna dediščina slovenskega naroda«, ki ji pomeni izhodišče za srednjeročni načrt raziskovalnega dela.

V preteklem letu je SAZU poglobila sodelovanje z ostalimi jugoslovanskimi akademijami znanosti in umetnosti ter s tovrstnimi ustanovami v tujini.

MARKO URŠIČ

Kako do domov za učence in študente

Predlog je, naj bi pereče vprašanje urejal novi zakon o stanovanjskem gospodarstvu

LJUBLJANA, 24. junija – Z zakonom o stanovanjskem gospodarstvu, katerega osnutek je v javni razpravi, naj bi urejali tudi materialne možnosti za zidavo začasnega bivalnega prostora, namenjenega učencem in študentom v usmerjenem izobraževanju. Zakon naj bi v svojih prehodnih določbah to urejal za celo petletno obdobje 1981–1985.

Tako pot za združevanje pretežnega dela investicijskih sredstev, namenjenih za zidavo domov za učence in študente, tudi še v prihodnjem petletnem obdobju, so podprli v republiški konferenci SZDL, republiški konferenci in občinskih organizacijah ZSMS, v republiškem odboru zveze sindikatov, slovenski gospodarski zbornici, zvezi stanovanjskih skupnosti, raziskovalni skupnosti Slovenije, republiški izobraževalni skupnosti. To so danes povedali na sestanku odbora podpisnikov družbenga dogovora o gradnji domov za učence in študente, ko je odbor razpravljal o potrebah po nadaljnji gradnji domov za učence in študente.

V sedanjem petletnem obdobju je bilo združevanje sredstev za zidavo dijaških in študentskih domov izredno uspešno in je s predvidenimi združenimi sredstvi uspelo postaviti več domov, kot je bilo planiranih. Vendar pa letošnji dotok sredstev opozarja, da bo treba nameravani dopolnilni program (iz investicijskih sredstev tega petletnega obdobja) najbrž deloma prenesti na naslednje petletno obdobje.

Program za plansko obdobje 1981-1985 nastaja na podlagi zbranih želja oziroma potreb za nekaj nad 9.000 ležišč. Osnutek načrta je zaenkrat pri 7.000 ležiščih, očitno pa je, da je tudi ta številka za naše ekonomske možnosti izredno velika in da v celoti najbrž ne bo izvedljiva. Javna razprava bo morala odgovoriti, kateri domovi bodo za bodočo mrežo usmerjenega izobraževanja najbolj nujni in kako se še bolje organizirati, da bo vsak vloženi dinar porabljen še bolj racionalno.

JANKO SVETINA

Vedno pomembnejša vloga štipendij Titovega sklada

Več kot 1,200.000 članov in 480 milijard dinarjev sredstev – Šolanje je končalo že 3.780 štipendistov

OD NAŠEGA DOPISNIKA

MAJDANPEK, 24. junija – Danes je bila v Majdanpeku skupščina Titovega sklada za štipendiranje mladih delavcev in delavskih otrok. Na njej so podelili srebrne značke in priznanja temeljnim organizacijam združenega dela Majdanpeka, ki so bile pred osmimi leti pobudnik za ustanovitev tega sklada.

Na skupščini so danes izvolili tudi novega predsedujočega skupščine Živana Vasiljevića. Dosedanji predsedujoči skupščine dr. Bora Petkovski je v poročilu povedal, da je imel Titov sklad koncem prejšnjega leta čez 1,200.000 članov, skupno je razpolagal s 480 milijoni dinarjev. Štipendiral je 15.700 mladih delavcev in delavskih otrok, 3.780 štipendistov je končalo šolanje, štipendije pa prejema še 10.308 mladih delavcev in delavskih otrok.

Današnja skupščina Titovega sklada je posvetila precej pozornosti nadaljnjemu oblikovanju te fondacije, ki je zlasti zadnje čase vse bolj popularna. Glavno skrb posvečajo samoupravnemu oblikovanju štipendiranja po republikah in pokrajinah ter občinah. Vključujejo tudi zdomce in njihove otroke, razmišljajo pa tudi o vključevanju kmečke mladine in mladih delavcev iz neuvrščenih dežel.

O nadaljnjih akcijah in razvoju bodo razpravljali v okviru podpisnikov družbenega dogovora o ustanovitvi tega sklada, izhajali pa bodo iz dosedanjih izkušenj tega sklada in podobnih fondacij.

Na skupščini so podelili tudi zahvalne listine in srebrne značke vsem organizacijam združenega dela in tudi posameznikom iz Majdanpeka in Bora, v zahvalo za njihovo prizadevanje. Delovni ljudje Bora pa so sporočili skupščini, da bodo del dohodka od prodaje značk s Titovim podpisom namenili skladu.

VIKTOR ŠIREC

Osnove sistema javnega obveščanja

Zvezni zakon bo opredelil vlogo obveščanja na sedanji stopnji razvoja

BEOGRAD, 24. junija (Tanjug) – Družbeni vpliv javnih glasil, pravice in dolžnosti novinarjev ter odgovornost ustanoviteljev pred javnostjo so le nekatera med vprašanji, ki so jih obravnavali na današnji seji komisije skupščine SFRJ za obveščanje. Povod za razpravo je bil predosnutek zakona o osnovah sistema javnega obveščanja, izdelan na osnovi potrebe, da bi bilo zagotovljeno razvijanje in delovanje takšnega sistema obveščanja, ki bi bil bolj celovito vključen v samoupravne tokove družbe. Razvoj družbeno-političnih in družbeno-ekonomskih odnosov, po katerih naj bi se sistem obveščanja ravnal, narekuje potrebo po zveznem zakonu.

V predosnutku zakona so začrtane enotne osnove sistema obveščanja, ne posega pa v pooblastila republik in pokrajin na tem področju, kakor tudi ne v tista vprašanja, ki so uravnana z drugimi zveznimi ali republiškimi zakoni.

V BiH načrtujejo večjo rast izvoza

SARAJEVO, 24. junija (Tanjug) – Socialistična republika Bosna in Hercegovina bo v obdobju 1981–1985 po prvih osnutkih razvojnih načrtov dosegla, da bo izvoz blaga rastel povprečno za 7,2 do 8 odstotkov na leto. To bo zagotovila s povečanjem produktivnosti dela, zboljšanjem kakovosti in izbire proizvodov, s tem, da bo izdelovala več proizvodov z zahtevnejšo obdelavo, predvsem na osnovi domače tehnologije in domačih surovin, in z razširjanjem zunanjetrgovinskega omrežja. Uvoz pa naj bi v tem obdobju naraščal za 6,5 do 7 odstotkov počasneje od izvoza, tako da bi ostali v okviru možnosti, ki jih daje plačilnobilančni položaj te republike.

TELEKS

Informativni tednik dela

DELO

Glavni urednik ČGP Delo:
JAK KOPRIVC

Odgovorni urednik »Dela«:
BORIS DOLNIČAR

Pomočnika glavnega urednika:
MIRO POČ
VLADO ŠLAMBERGER

Uredniki:
BOGDAN NOVAK, FRANCI STRES (centralna redakcija), LOJZE JAVORNIK (notranja politika), FRANJO KRIVEC, JOŽE PETROVČIČ (gospodarstvo), ANDREJ NOVAK (zunanja politika), JOŽE VOLFAND (kultura), MATIJA DERMASTIA (slovensko dopisništvo), MITJA MERŠOL (ljubljanska rubrika), EVGEN BERGANT (šport), ILIJA BREGAR (kronika), FRANCE VREČAR (sobotna priloga), TIT VIDMAR (književni listi), STANE IVANC (publicistika), BOŽIDAR PAHOR, BOGDAN POGAČNIK (posebne naloge), MIRO ZAKRAJŠEK (mentorstvo), JOCO ŽNIDARŠIČ (fotografija), JANEZ SRŠEN (lektorstvo), META DOBNIKAR (oblikovanje), ROMANA TOMŠE (dokumentacija).

Rezultati našega sodelovanja zgovorno potrjujejo vrednost spoštovanja načel suverenosti

BEOGRAD, 24. junija (Tanjug) – Predsednik predsedstva SFRJ Cvijetin Mijatović je s soprogo nocoj priredil slovesno večerjo v palači federacije na Novem Beogradu v čast predsednika ZDA Jimmyja Carterja in njegove soproge.

Na slovesni večerji, ki je minila v izredno prisrčnem in prijateljskem razpoloženju, so bili navzoči veleposlanik ZDA v Jugoslaviji Lawrence Eagelberger s soprogo, pomočnik predsednika ZDA za državno varnost Zbigniew Brzezinsky, šef protokola, veleposlanik Abelardo Valdez, državni podsekretar za politične zadeve David Newsom, član odbora za nacionalno varnost Steve Larabee in druge osebnosti iz spremstva predsednika Združenih držav Amerike.

Z jugoslovanske strani so bili na večerji navzoči: predsednik predsedstva CK ZKJ Stevan Doronjski, podpredsednik predsedstva SFRJ Sergej Kraigher, član predsedstva SFRJ Lazar Koliševski s soprogo, predsednik skupščine SFRJ Dragoslav Marković, predsednik ZIS Veselin Djuranović s soprogo, član predsedstva CK ZKJ Stane Dolanc, zvezni sekretar za zunanje zadeve Josip Vrhovec, član predsedstva CK ZKJ Aleksandar Grličkov s soprogo, zvezni sekretar z ljudsko obrambo Nikola Ljubičić, predsednik predsedstva SR Srbije Tihomir Vlaškalić in drugi:

Na večerji je bil navzoč tudi doajen diplomatskega zbora v Beogradu panamski veleposlanik Virgilio Brandford Hamit.

Med večerjo sta predsednik predsedstva SFRJ Cvijetin Mijatović in predsednik ZDA Jimmy Carter izmenjala zdravici.

Pozdravljajoč visokega gosta iz Združenih držav Amerike, je Cvijetin Mijatović dejal:

Cvijetin Mijatović: Prepričani smo, da svet potrebuje akcijo neuvrščenih držav

Gospod predsednik, spoštovana gospa Carter, dragi gosti, z velikim zadovoljstvom vam v imenu predsedstva SFRJ in v svojem imenu izražam iskreno dobrodošlico. Vaš obisk je potrditev naših prijateljskih odnosov, ki smo jih kot zavezniki gradili že med vojno, in pomena, ki ga oboji pripisujemo nadaljnjemu vsestranskemu razvoju našega sodelovanja.

Povedati želim, da v Jugoslaviji visoko cenimo spoštovanje, ki ste ga vi in vaša država izrazili do osebnosti in dela našega predsednika v dneh naše bolečine in slovesa od njega. To ste tudi vi danes znova osebno potrdili.

Vedno širše sodelovanje med našima državama na številnih področjih je prav v zadnjem času dobilo pomembne spodbude. Vemo, koliko vi, gospod predsednik, neposredno prispevate k temu. Uspešni rezultati našega sodelovanja in naših odnosov v celoti zgovorno potrjujejo vrednost spoštovanja načel suverenosti, enakopravnosti, nevmešavanja in vzajemnega spoštovanja. Naši državi sta jih sprejeli in že večkrat potrdili kot trajni temelj svojih odnosov in teženj po prijateljskem sodelovanju.

Prepričan sem, da smo enakega mnenja, namreč, da so obisk predsednika Tita pred dvema letoma v Združenih državah Amerike in plodni pogovori, ki jih je takrat imel z vami, izredno pomembni. Menimo, da so rezultati teh pogovorov, ki jih vsebuje skupna izjava, trajni temelj za nadaljnji razvoj stabilnih in vsestranskih odnosov med našima državama. Prepričani smo, da bodo vaš prvi obisk v Jugoslaviji in naši pogovori nova spodbuda v tej smeri. Takšno naše sodelovanje nedvomno presega dvostranske okvire. Želimo si, da bi prispevalo h krepitvi miroljubnega sožitja, k popuščanju splošne napetosti, k zaupanju in ustvarjanju boljših odnosov v svetu.

Gospod predsednik, v današnjih pogovorih sem poudaril, da je predsedstvo SFRJ zaskrbljeno spričo poslabšanih razmer v svetu. Nad svetom danes visijo resne grožnje.

Prav ko smo vsi pričakovali napredek pri reševanju sedanjih kriz in nerešenih problemov, so nastala nova žarišča. Intervencij in vmešavanj v notranje zadeve številnih držav je vedno več.

Spričo takšnega skrb vzbujajočega razvoja je odgovornost vseh nas, vse mednarodne skupnosti izredno velika.

Neuvrščene in druge države, pravzaprav vse človeštvo, čigar življenjske interese neposredno prizadene tak razvoj, se zavzemajo, da bi premostili sedanje konfrontacije, blokovske delitve in celo odpravili bloke.

Globoko smo prepričani, da bomo lahko premagali sedanje spore in spodbujali popuščanje napetosti v svetu le, če bodo vse države dosledno spoštovale načelo nevmešavanja in mirnega reševanja sporov, če bodo res spoštovale neodvisnost in suverene pravice vseh, če bo politika vsake države prežeta s spoznanjem, da je mir v svetu nedeljiv. To pa terja, da spodbujamo proces popuščanja napetosti kot splošni proces, ki ne pušča ob strani nobenega območja in nobenega ključnega področja mednarodnega življenja, in v katerem enakopravno sodelujejo vse države.

S tega stališča gledamo tudi na madridski sestanek KVSE. Želimo, da bi na njem dosegli napredek na vseh področjih, zlasti pri krepitvi varnosti, kar bi spodbudilo pozitivne procese tudi v drugih delih sveta.

Zagotovo danes vsi soglašajo, da ima pospešena oboroževalna tekma neslutene posledice za ves svet. Oddaljuje nas od davno izražene želje, da bi jo zaustavili in začeli proces resničnega razoroževanja, da bi bila sredstva prosta za blagor vseh ljudi, za razvojne cilje, ki so bistveni interes miru. Zato še s toliko večjim nemirom spremljamo tudi sedanje tekmovanje za uvajanje novih orožij v Evropi, namesto da bi jih, kot je bilo dogovorjeno, omejili na čim nižjo raven ter jih zatem tudi odstranili. Glede tega imata še posebno odgovornost velesili in vojaško-blokovske organizacije.

Dovolite mi, naj pri tem poudarim naše prepričanje, da je že skrajni čas za konkretno reševanje ogromnih problemov v mednarodnih gospodarskih odnosih. Nujno so potrebna konstruktivna prizadevanja vseh držav – tako razvitih kot onih v razvoju – da bi, v želji po vzpostavitvi novega sistema gospodarskih odnosov, začeli premagovati ta prepad, vse tiste krivice, ki s svojimi posledicami ne prizanesejo nobeni državi in lahko resno ogroze mir in varnost.

Ta pojmovanja in ti cilji izvirajo iz načel in politike neuvrščanja, ki jim je Jugoslavija globoko privržena. Prepričani smo, da svet potrebuje akcijo neuvrščenih držav, zasnovano na temeljnih načelih neuvrščanja, ker odpira možnosti za enakopravno sodelovanje med narodi ter zožuje prostor za spopade in vmešavanja, ki slej ko prej prizadenejo tudi tiste, ki v njih sodelujejo. Zato mora gibanje neuveščenosti s svojo politiko še toliko bolj delovati kot neodvisen in neblokovski član v mednarodnih odnosih, kar pomeni, da mora biti pripravljen na sodelovanje z vsemi državami, brez predsodkov, na osnovi enakih načel.

Današnjemu med seboj odvisnemu svetu so nujno potrebni sožitje, zaupanje in sodelovanje vseh držav, ne glede na njihovo velikost in moč, na razlike v družbeno-političnem sistemu, stopnji gospodarskega razvoja in v mednarodnem položaju. Pot človeštva do varne prihodnosti je lahko samo skupna, grajena s prispevkom vseh držav.

Na tej poti je neuvrščena, socialistična Jugoslavija – zvesta politiki in delu predsednika Tita – pripravljena na enakopravno sodelovanje z vsemi državami, da bi skupaj z njimi prispevala h krepitvi miru, varnosti, da bi skupaj z njimi gradila pravičnejši svet.

Naši državi sta znatno razširili prostor za vsestransko sodelovanje. Želimo, da bi nam bilo to v pomoč pri doseganju visokih ciljev, ki so zapisani v ustanovni listini OZN in dokumentih iz Helsinkov. Mi, gospod predsednik, cenimo pomen, ki ga pripisujete pozitivni vlogi neuvrščanja v svetu. V tem vidimo možnost za širše sodelovanje, skupaj z drugimi državami, v iskanju splošno sprejemljivih rešitev za pereče probleme v svetu.

Z zadovoljstvom dodajam, da so naši današnji pogovori potekali prav v tem duhu. Tudi tokrat se je pokazalo, da z medsebojnim spoštovanjem ter razumevanjem in v prijateljskem duhu govorimo tako o vprašanjih, na katere imamo sorodne poglede, kot o onih, pri katerih obstajajo razlike.

Ob koncu bi rad še enkrat poudaril pomen, ki ga pripisujemo nadaljnjemu vsestranskemu razvoju jugoslovansko-ameriškega sodelovanja in krepitvi prijateljstva med našimi narodi. Vaš obisk, gospod predsednik, prepričljivo dokazuje, kako so ta stremljenja obojestranska.

Kozarec dvigam na vaše zdravje, gospod predsednik, na zdravje gospe Carterjeve in vaše družine, na zdravje vaših sodelavcev, za vsestranski napredek ameriškega naroda, za uspešno jugoslovansko-ameriško sodelovanje ter za krepitev dobrih in prijateljskih odnosov med narodi naših držav, za mir, varnost in napredek, ki bo osrečil vse narode in vse ljudi na svetu.

Odgovarjajoč na zdravico predsednika predsedstva SFRJ Cvijetina Mijatovića, je predsednik Združenih držav Amerike Jimmy Carter dejal:

Jimmy Carter: Tito jo bil zame prijatelj in izredno daljnoviden državnik

Gospod predsednik, spoštovani ameriški kolegi in jugoslovanski prijatelji, čeprav je to moj prvi obisk v Jugoslaviji, obsegajo izredni odnosi med našima državama obdobje sedmih ameriških predsednikov, začenši s Harryjem Trumanom. Tu sem, da potrdim nadaljevanje teh odnosov. Tu sem, da vnovič poudarim, kako odločno podpiramo neodvisnost Jugoslavije, njeno ozemeljsko celovitost in enotnost, da izrazim naše spoštovanje do jugoslovanske neuvrščene politike.

To so načela, ki sva jih s predsednikom Titom poudarila med njegovim obiskom v Združenih državah Amerike pred malo več kot dvema letoma. Želim, da veste, da so za politiko Združenih držav Amerike še vedno prav tako pomembna, kot so bila takrat.

Z veliko žalostjo izkazujem nocoj spoštovanje in osebno priznanje predsedniku Titu. Zame je bil prijatelj in izredno daljnoviden državnik. Cenil sem njegove nasvete, njegovo modrost in bistroumnost. Ob najinem osebnem dopisovnaju, ki se je tudi med njegovo težko boleznijo nadaljevalo, sem si nabral obilo koristnih izkušenj.

V zgodovini veliki ljudje včasih zapustijo narod, ki so ga vodili, slabo pripravljen, da se spoprime s svetom. Med mojim kratkim bivanjem tu pa me je navdušilo prav to, kako ste se brez težav soočili s to spremembo. V marsičem gre tu zasluga daljnovidnosti predsednika Tita, prav tako pa tudi predanosti in domoljubju njegovih političnih somišljenikov.

človeka, kot je bil predsednik Tito, ni mogoče zamenjati. Takšni ljudje so po naravi nenadomestljivi. Toda hrabrost in ustvarjalnost jugoslovanskih narodov sta jamstvo, da se bo življenjsko delo predsednika Tita z izgradnjo močne neodvisne Jugoslavije nadaljevalo tudi v prihodnosti.

Trdno stališče Jugoslavije pri obrambi načel prave neuvrščenosti in nevmešavanja v notranje zadeve suverenih držav je v današnjem nestabilnem svetu, polnem problemov, še posebej pomembno.

Združene države Amerike spoštujejo takšno politiko. Kot predsednik še vedno upam, da lahko marsikje na svetu s premostitvijo konfliktov napredujemo k miru. Pri nadzoru oboroževanja sem pričakoval precej uspeha od uvedbe določil SALT 2. Ratifikacija tega sporazuma je le začasno zastala, nismo pa je opustili.

Hudo smo zaskrbljeni, ker se nadaljuje neupravičena oborožena agresija v Afganistanu, državi, ki je skupaj z vami med ustanoviteljicami gibanja neuvrščenih, majhni deželi, ki nikogar ni ogrožala.

Velika večina držav je z izrednim glasovanjem v generalni skupščini Zruženih narodov zahtevala takojšen in brezpogojen umik tujih čet iz Afganistana.

Videti želimo ponovno vzpostavitev neodvisnega in neuvrščenega Afganistana, ki lahko v miru živi s svojimi sosedami in prispeva k stabilnosti tega območja.

Če bi se sovjetske sile takoj umaknile iz Afganistana, bi se bili pripravljeni pridružiti drugim in ponuditi jamstva za ureditev in vzpostavitev nekega resnično neodvisnega, neuvrščenega Afganistana, s takšno vlado, ki bi bila za afganistanski narod sprejemljiva.

Pripravljeni bi bili proučiti predhodne sporazume, ki bi bili veljavni hkrati s takojšnjim umikom vseh sovjetskih čet iz Afganistana, da bi v tej trpeči deželi spet zavladala red in mir.

Gospod predsednik,

med pogovori smo se danes dotaknili tudi resnih posledic politično motiviranega terorizma.

Govorim v imenu slehernega ameriškega državljana, če rečem, kako zelo cenim okrito jugoslovansko podporo osvoboditvi ameriškega diplomatskega osebja, ljudi, ki jih imajo ta trenutek ujete v Iranu kot talce in kršijo s tem vsa načela, ne samo mednarodnega prava, temveč tudi osnovnih vedenjskih norm.

Sam bi rad še enkrat poudaril, da moja država ne bo dopuščala terorizma nad jugoslovanskimi uradniki in predstavništvi v Združenih državah Amerike ter da odločno nasprotujemo političnim poskusom, katerih namen je spodkopati jugoslovansko enotnost in ozemeljsko celovitost.

Gospod predsednik, naši pogovori so danes potrdili moje stališče, da jugoslovanski koncept neuvrščenosti ni pasiven in neaktiven, temveč smel, ustvarjalen, mnočičen pristop k problemom sveta, zlasti k problemom dežel v razvoju.

Naši pogovori so tudi potrdili, da tako Jugoslavija kot Združene države Amerike želijo okrepiti naše bilateralne odnose, da želimo to doseči na osnovi neodvisnosti, enakopravnosti in medsebojnega spoštovanja.

Zahvalil bi se vam rad v imenu moje družine in kolegov za tako ljubeznivo gostoljubje in prijateljstvo. Pričakujem, da se bo tudi v prihodnje nadaljevala naša izmenjava mnenj o mednarodnih vprašanjih, o katerih delimo toliko skupnih stališč, kakor tudi o bilateralnih vprašanjih, pri katerih smo v minulih letih tako zelo napredovali.

Dovolite mi, da nazdravim:

predsedstvu Socialistične federativne republike Jugoslavije in predsedniku, njegovi ekscelenci Cvijetinu Mijatoviću;

močni in napredni Socialistični federativni republiki Jugoslaviji, jugoslovanskemu ljudstvu, katerega ljubezen do neodvisnosti občudujemo in podpiramo;

in nadaljnji krepitvi jugoslovansko-ameriškega prijateljstva za stvar miru in stabilnosti v svetu.

Mednarodno priznanje centra

Ljubljanski mednarodni center je dobil podporo organizacij OZN

LJUBLJANA, 24. junija – Poglavitna vprašanja, ki se jih bo moral lotiti Mednarodni center za upravljanje podjetij v javni lastnini v državah v razvoju, so ta hip povezana predvsem s finančnimi prilivi držav članic in učinkovitim vključevanjem jugoslovanskih ustanov v njegovo delo, je bilo poudarjeno na današnji seji upravnega sveta centra.

člani sveta so na tej seji, ki jo je vodil predsednik sveta dr. Anton Vratuša in je bila zadnja v jugoslovanski organizaciji, kajti odslej bo zasedal le mednarodni upravni svet, so ugotovili, da teče delo centra po načrtu in da je dobil vso podporo ustreznih mednarodnih organizacij. V zadnjem času si je center zagotovil pomoč pri Programu OZN za razvoj (UNDP), dobil položaj stalnega opazovalca v UNCTAD in podpisal sporazume o sodelovanju z ECOSOC, UNCTAD, v tem ko se o podobnem sporazumu še dogovarja z UNESCO.

D. SNOJ

Beneško srečanje minilo brez dramatičnih otipljivih sklepov

Odmevi v zahodnem tisku na sestanek sedmerice – Napovedanih novosti na energetski fronti ni bilo – Pomisleki zastran okrnjenih stališč o sodelovanju med industrijsko razvitim svetom in državami v razvoju

BRUSELJ, PARIZ, BONN, LONDON – Pri ocenjevanju pomena obeh »košaric« beneške »globalne strategije« – politične in gospodarske – na sedežu evropske skupnosti dajejo jasno prednost slednji, torej ekonomski razpravi. To je deloma izraz znane težnje izvršne komisije, da se osredotoči zgolj na gospodarske probleme. Pri tem se v izvršni komisiji povsem pridružujejo glavnemu »toku« zahodnih komentarjev, ki odgovor na naraščajoče gospodarske probleme (inflacija, brezposelnost, recesija, monetarna nestabilnost) iščejo predvsem v energiji.

Toda na energetski »fronti« po Benetkah ni bistvenih novosti. »Sedmerica« se je predvsem omejila na potrditev sklepov mednarodne agencije za energijo, da do konca tega desetletja zmanjšajo delež nafte v celotni energetski porabi od 53 na 40 odstotkov ter da stopnja gospodarske rasti preseže naraščanje porabe energije, kar pomeni nujno racionalizacijo v industriji in drugih gospodarskih vejah.

Med sestavinami politične razprave, ki je bila v Benetkah širša in obsežnejša kot kadarkoli na dosedanjih petih vrhunskih srečanjih »sedmerice«, pa tu poudarjajo predvsem debato o Afganistanu, ki jo je aktualizirala sovjetska odločitev, da umakne del čet iz te dežele. Sklep Moskve, ki ga je sogovornikom posredoval Giscard d'Estaing, je spravil popolnoma v drugi plan debato o Bližnjem vzhodu. Razprava o Afganistanu je tukaj predstavljena kot krepitev politične enotnosti Zahoda, posebej še, ker je Amerika sprejela politično stališče Zahodne Evrope, da je kljub zaostritvi odnosov s Sovjetsko zvezo potrebno obdržati kontakte.

Gospodarski sklepi skromni, a otipljivi

»Bodimo pravični, vse skupaj se je končalo bolje, kot smo predvidevali. Gospodarski sklepi – opravičilo za ta konklave – so sicer skromnejši kot pred letom dni na Japonskem, toda otipljivejši in zato je nekaj upanja, da bodo uresničeni, medtem ko so tokijski ostali na papirju,« ocenjuje pariški jutranjik »Figaro«.

Toda celo v tem taboru, ki je bolj ali manj glasnik interesov francoskega kapitala, je slišati pomisleke. Tako denimo »Figaro« uvodnik sklene z odstavkom: »Bilo bi pa nemara koristno, če bi sedmerica postala glavni element dialoga med industrializiranimi državami in deželami v razvoju, tega slovitega dialoga Sever–Jug, za katerega se Francija poteguje z glasom vpijočega v puščavi. Ni namreč mogoče spregledati, kako izredno kratek je tisti del sklepnega sporočila, ki je posvečen tretjemu svetu.«

V levičarskem taboru je splošna ocena veliko bolj kritična. Že prosocialistični »Le Matin« meni, da so za »uspehom vrha prikrita številna razhajanja«.

Glasilo KPF »L' Humanité« sicer še vedno daje umiku sovjetske divizije iz Afganistana glavni poudarek ter v zvezi s tem najde celo pohvalne besede za Giscardovo vlogo (in njegovo samohvalno izjavo pred TV kamerami ob zaključku vrha), toda na gospodarske sklepe komunistični komentatorji stresajo ogenj in žveplo. »Sedmerica je napovedala recesijo«, »Šefi velikih kapitalističnih držav pripravljajo še ostrejšo politiko zategovanja pasu«.

Nerazčiščena sporna vprašanja

Spravljivo ozračje, hitrost in učinkovitost pri sklepanju o žgočih svetovnih političnih vprašanjih ter dokajšnja mera enotnosti v ocenjevanju gospodarskih dogajanj so za večino zahodnonemškega tiska znamenje o tem, da je bil beneški »svetovni gospodarski vrh« uspela široka izmenjava mnenj med sodelujočimi predstavniki sedmih razvitih kapitalističnih držav. Iz razumljivih vzrokov se je pozornost javnosti usmerila zlasti na odnose med kanclerjem Schmidtom in predsednikom Carterjem. Zanje so namreč med pripravami na sestanek upravičeno domnevali, da jih poleg občasnih napačnih informacij bremenijo tudi vsebinske razlike v ocenjevanju prihodnje skupne »zahodne« strategije v svetovni politiki.

Del opazovalcev dvomi, da so državniki uspeli razčistiti vsa sporna vprašanja na političnem področju. Menijo na primer, da je ameriška delegacija sestanek pripravila tako, da je moral potrditi vodilno vlogo ZDA med sicer enakopravnimi partnerji in izluščiti Afganistan kot najpomembnejše vprašanje. Ko menijo, da ima skeptično besedilo odmeva na sovjetski delni umik čet »Carterjev podpis«, dopuščajo domnevo, da bi morda ostali ne ravnali tako zadržano, če ne bi bili Američani povsem odločeni vztrajati pri prvotni oceni afganistanske krize. To velja tudi za obisk kanclerja Schmidta v Moskvi, za katerega je očitno, da ga ameriška stran ne šteje za koristnega, čeprav vsaj javno proti njemu ne nastopa.

Povezovalne sile močnejše

V Britaniji, poudarjajo, da se je srečanje v Benetkah končalo v duhu enotnosti ter, kot dodaja današnji »Financial Times«, celo prijateljstva. Dnevnik v uvodniku poudarja, da je načelni sporazum glede temeljnih točk dnevnega reda (energija, inflacija, varnost) bilo mogoče vnaprej pričakovati, kajti sile, ki združujejo »industrijske demokracije« so veliko močnejše od tistih, ki jih vlečejo narazen. Vendar je potrebno srečanje na vrhu, da ta enotnost postane spet očitna. Srečanje v Benetkah je bilo že šesto te vrste in vsako se je končalo s splošnim sporazumom glede skupnega pristopa za reševanje skupnih problemov. Toda vedno je kmalu zatem izbruhnilo spet pričkanje, kar daje vtis, da enotnost ni prioriteta, ampak le sredstvo v sili. Tako še nadalje ostaja odprto vprašanje kako obdržati tempo med temi srečanji.

Beneško srečanje, ekonomsko gledano, ni prineslo nobenih novih dramatičnih pobud in današnji britanski tisk z razočaranjem ugotavlja, da se voditelji v Benetkah niso mogli sporazumeti glede predloga Brandtove komisije za ‚mini srečanje na vrhu'. Znano je, da ima britanska ministrska predsednica Thatcherjeva pomisleke v zvezi s tem. »Guardian« razlaga, da ima Britanija »preveč lastnih skrbi zaradi svoje bolne ekonomije, da bi investirala čas in denar v probleme širšega sveta«. »Times« pa izrecno poudarja, da nihče ne bi smel pozabiti, da je srečanje, ki ga predlaga Brandtova komisija, nujno.

BOŽO MAŠANOVIČ, VILKO NOVAK, MOJCA DRČAR-MURKO, ALJA KOŠAK

Odločnost je ključ do posebne vloge, ki jo ima danes Jugoslavija v svetu

Izjava ameriškega predsednika Carterja ob prihodu v Beograd – Tito je bil eden izmed redkih ljudi s praktično vizijo, kako lahko nepopolno orodje, ki ga premoremo, uporabimo za graditev boljšega sveta

BEOGRAD, 24. junija (Tanjug) – Ameriški predsednik Jimmy Carter je ob prihodu na obisk v Jugoslavijo dal na letališču naslednjo izjavo:

»Gospod predsednik, jugoslovanski in ameriški prijatelji, čakal sem na ta dan že od marca 1978, ko me je predsednik Tito povabil, naj pridem v Jugoslavijo. Zelo sem hvaležen predsedstvu SFRJ, da me je vnovič povabilo.

Mojo željo, da obiščem to ponosno in lepo deželo, je še povečala žalost, ki jo vsi občutimo zaradi smrti predsednika Tita. Bil je velikan, eden od največjih v 20. stoletju. Sodil je med redke državnike, o katerih lahko zagotovo porečemo, da so oblikovali sodobni svet, in eden od še bolj redkih, ki so ga usmerjali k boljšemu.

Tito je bil človek izrednega poguma, fizičnega, moralnega in političnega. Bil je tudi človek domišljije in eden od redkih ljudi s praktično vizijo, tako vrsto vizije, v kateri je izkristalizirano ne le, kakšen bi lepši svet lahko bil, temveč tudi, kako lahko nepopolno orodje, ki ga premoremo, uporabimo, da zgradimo boljši svet. Deleža predsednika Tita k razvoju močne, neodvisne in neuvrščene Jugoslavije seveda ni mogoče primerjati z ničimer, pa tudi njegov prispevek k mednarodnemu miru in stabilnosti ni bil nič manj pomemben.

Imel sem priložnost delati s predsednikom Titom. Zelo sem cenil njegove nasvete, ki so bili sad toliko modrosti in izkušenj. Delil je to modrost z menoj zelo širokosrčno, tako v osebnih stikih kot tudi prek mnogih pisem, ki sva jih izmenjala.

Delim z vami žalost ob njegovi smrti in vaše zadovoljstvo ob vsem, kar je ustvaril. Predsednik Tito je zapustil dragoceno dediščino. Velik del naporov je posvetil ustvarjanju dobrih odnosov med našima državama. Danes so temelji naših odnosov trdni in trajni. V zadnjih treh letih so se vezi med državama še vidno okrepile in pripravljen sem prizadevati si z vami, da postanejo še močnejše. V tej zvezi bi vam, gospod predsednik, rad vnovič potrdil stanovitnost ameriške politike do Jugoslavije.

ZDA podpirajo in bodo še naprej podpirale neodvisnost, ozemeljsko nedotakljivost in enotnost Jugoslavije. Združene države Amerike žele videti gospodarsko napredno in politično močno Jugoslavijo. Spoštujejo jugoslovansko neuvrščenost in občudujejo jugoslovansko plodno mednarodno vlogo.

Pripravljeni smo z vami tesno sodelovati, da bi zagotovili razvoj neodvisne Jugoslavije, saj vemo, da vaše neodvisnosti ni ustvarila niti ena zunanja sila, temveč pogum in požrtvovalnost jugoslovanskih narodov. Prav tako tudi vemo, da je najtrdnejši branik vaše neodvisnosti – vaša trdna odločnost, da jo branite. Ta odločnost je morda tudi ključ do posebne vloge, ki jo ima Jugoslavija v svetu. Jugoslavija je pionirka neuvrščanja in ustanoviteljica neuvrščenega gibanja. Tudi danes ostaja vidna voditeljica tega gibanja, v vojaškem, gospodarskem in političnem pomenu.

Jugoslavija nadaljuje politiko resnične neuvrščenosti, s čimer si je izbojevala spoštovanje vsega sveta. Zlasti danes, ko so ogrožena načela enakosti, nevmešavanja in ozemeljske nedotakljivosti, jugoslovanska trdnost pri obrambi načel OZN in neuvrščenega gibanja dobiva nov pomen.

Vemo, da lahko Jugoslavija prispeva pomemben delež k urejanju mednarodnih problemov in k nadaljnjemu razvoju procesa popuščanja napetosti med Vzhodom in Zahodom. ZDA tudi želi okrepiti detent in vztrajno si bomo prizadevali, da bi dosegli ta cilj. Vendar mora ta proces popuščanja temeljiti na reciprociteti, na vzajemni strpnosti. Temeljiti mora na spoštovanju načel suverenosti, ozemeljske nedotakljivosti in nevmešavanja v zadeve drugih držav.

To so načela mednarodnega življenja, za katera se je Jugoslavija vselej bojevala. ZDA tudi trdno verujejo, da se morajo nadaljevati prizadevanja za zmanjšanje možnosti jedrske vojne. Prav tako je treba nadaljevati napore za uvedbo takšnega mednarodnega sistema, ki bo pripomogel, da se bo zmanjšala napetost in da se bodo okrepili mir, varnost, svoboda in gospodarsko blagostanje. Kljub krizam, ki danes peste svet, ZDA ostajajo zveste ohranitvi okvirov procesa popuščanja napetosti in ohranjanju dialoga med državami v svetu. Posebej zagovarjamo nadzorovanje orožja in pogajanja o razoroževanju kot tudi pogajanja, ki lahko pripomorejo k vzajemni varnosti in mednarodni trdnosti.

Podpiramo tudi madridski sestanek KVSE, za katerega menimo, da lahko prispeva k polnemu in odkritemu obravnavanju doslej ustvarjenega napredka in k uravnovešenim korakom v vseh delih sklepnega dokumenta. Gospod predsednik, z zadovoljstvom pričakujem naše razgovore o teh in drugih vprašanjih. Radi bi slišali vaše zamisli o poteh, po katerih lahko Jugoslavija in neuvrščeno gibanje pomagata urediti mnoga težavna vprašanja, ki peste svet.

Gospod predsednik, k vam smo prišli za malo časa in o veliko stvareh se moramo pogovoriti, vendar bomo še naprej gradili na temeljih skupnih načrtov. Zelo sem zadovoljen, da sem pri vas. Vam in vsem jugoslovanskim narodom prinašam najprisrčnejše iskrene želje ljudstva ZDA. Posebej vam hvala za to lepo dobrodošlico.«

Ameriški novinarji »napolnili« Beograd

Vse tri ameriške televizijske mreže so posredovale prizore iz Beograda – Dopadljivi opisi Jugoslavije

OD NAŠEGA DOPISNIKA

NEW YORK, 24. junija – Vojska ameriških televizijskih novinarjev, ki spremlja Jimmya Carterja na potovanju po Evropi, se je davi zgrnila v Beograd.

Ameriški predsednik – poudarjajo ti poročevalci – je prispel v Jugoslavijo dobro razpoložen in zadovoljen z izidom srečanja voditeljev sedmih razvitih držav v Benetkah. Komentatorji ugotavljajo, da je ozračje med zavezniki ob koncu očitno boljše kot je bilo pred začetkom tega sestanka. Kot ugotavljajo, je ameriški predsednik zgladil razlike, ki so bile med njim in francoskim predsednikom ter nemškim kanclerjem, povod zanje pa je bilo bližnje Schmidtovo srečanje s sovjetskim voditeljem. Davi so poudarjali, kako je Jimy Carter, ko je stopil na jugoslovanska tla, izjavil, da je »za politiko popuščanja napetosti, da se bo za to zelo zavzemal, da pa ta politika pomeni recipročnost in nevmešavanje v notranje zadeve drugih držav«.

Jugoslovani – je pojasnil davi gledalcem komentator televizijske mreže American Broadcasting Corporation – so dolgoletni prvaki univerzalne politike popuščanja napetosti v svetu.

Vse tri nacionalne televizijske mreže so davi v ponovljenih oddajah v okviru svojih najbolj gledanih informativnih programov posredovale prizore iz Beograda. Kot je bilo poudarjeno, je doživel ameriški predsednik topel in neprisiljen sprejem, s katerim je bil očitno zadovoljen. Gledalcem so prikazovali prizore, kako Jimmy Carter polaga venec na grob predsednika Tita, pri čemer so citirali njegove besede, da je »neodvisnost Jugoslavije najdragocenejša pridobitev, ki jo je pokojni predsednik zapustil svoji državi, da na tem gradi naprej«. Poudarili so tudi besede, da Amerika podpira »močno, neodvisno in neuvrščeno Jugoslavijo«.

O vsebini pogovorov v Beogradu, razumljivo, še niso mogli govoriti. Časopisni in televizijski komentatorji opozarjajo na gospodarske težave Jugoslavije in pravijo, da se pogovori nanašajo tudi na »omejeno ameriško pomoč« za premostitev teh problemov.

Prav nobenih težav pa ni opaziti v dopadljivih reportažah, ki jih ameriška televizija danes, kot prejšnje dni, pošilja iz Jugoslavije. Televizijska mreža ABC v sliki in besedi prikazuje »neprisiljeno, svetovljansko vzdušje v Beogradu, tem križišču med Vzhodom in Zahodom«, z disco klubi, skadarlijskimi kavarnami, z avtomobilskim vrvežem na cestah in obilico mestnih tržnic.

Po ameriških opisih je Jugoslavija, ki je »imela z Ameriko vselej korektne in vljudne odnose, čeprav malo na distanci«, lepo sprejela Jimmyja Carterja. Poudarjajo tiste besede govornikov jugoslovanske vlade, po katerih je Carterjeva administracija pokazala več razumevanja za jugoslovanski položaj in politiko, zlasti za gibanje neuvrščenih. Slike, ki jih posredujejo ameriškemu gledalcu, potrjujejo te ocene o neprisiljenem, preprostem in prisrčnem sprejemu, ki ga je Jugoslavija pripravila ameriškemu predsedniku.

DRAGIŠA BOŠKOVIĆ

Težave z novimi tokovi menjave

V primerjavi s plačilnobilančno projekcijo Slovenije je bil izvoz v minulih petih mesecih za 16,4 odstotka večji, uvoz pa za 9,9 odstotka – Zanemarjena domača preskrba z materialom

LJUBLJANA, 24. junija – Podatki o gibanjih blagovne menjave SR Slovenije v minulih petih mesecih in v prvi polovici junija kažejo, da smo v Sloveniji v tem obdobju povečevali izvoz po približno enaki stopnji kot je povrečna za vso državo, prav tako pa tudi uvoz in tako dosegli tudi enako stopnjo pokritja uvoza z izvozom. Gibanje izvoza je bilo v skladu s projekcijo plačilno-bilančnega položaja Slovenije, uvoz pe je bil za okoli 9 odstotkov večji kot bi lahko bil po projekciji.

V minulih petih mesecih je bil slovenski izvoz na konvertibilno in klirinško področje za 32 odstotkov večji kot lani v istem obdobju, v primerjavi s projekcijo plačilno-bilančnega položaja Slovenije pa za 30 odstotkov; uvoz z obeh področij je bil za 10 odstotkov večji kot lani v istem obdobju, v primerjavi s projekcijo plačilno-bilančnega položaja pa za 31 odstotkov. Če pa upoštevamo, da je v podatkih o petmesečni blagovni menjavi vštetih 13,6 odstotka lanskega izvoza in 21,1 odstokta lanskega uvoza, potem je bil izvoz v tem obdobju dejansko za 16,4 odstotka večji kot je bilo določeno s projekcijo, uvoz pa za 9,9 odstotka. V prvi polovici junija je bil po prvih podatkih zveznega zavoda za plan slovenski izvoz na konvertibilno področje v primerjavi s projekcijo za ta čas za 9 odstotkov večji, prav za toliko pa tudi uvoz s tega področja.

V razpravi o gibanjih blagovne menjave na današnji seji skupščine SISEOT so predvsem delegati iz kemične in gumarske industrije opozorili, da v teh dveh dejavnostih v naslednjih mesecih ni mogoče pričakovati še naprej tako ugodnih gibanj. V kemični industriji, ki nima večjih primerjalnih prednosti pri izvozu, temveč lahko uspešno predvsem nadomešča uvoz, si sicer prizadevajo, da bi tudi v drugem polletju usmerili večji del proizvodnje v izvoz, čeprav si s težavo pridobivajo naročila na novih, tržno še slabo obdelanih zunanjih trgih.

Zaradi občutnega povečevanja izvoza pa tako kemična kot gumarska industrija zanemarjata oskrbo domačih proizvajalcev s potrebnim reprodukcijskim materialom (lepila, barve in laki za lesno ter pohištveno industrijo, pnevmatike za proizvajalce gospodarskih in osebnih vozil, transportni trakovi za rudnike in cementarne in pod.). Hkrati pa jima tudi njuni domači dobavitelji reprodukcijskega materiala zmanjšujejo dobave, ker skušajo pokriti svoje uvozne potrebe z večjim izvozom. Gumarska industrija ni naletela na posluh pri porabnikih s predlogom za devizno povezovanje, če pa bi hotela pokriti svoje uvozne potrebe sama, bi morala izvoziti 45 odstotkov vse svoje proizvodnje (pri tem tudi več kot tri četrtine nekaterih skupin izdelkov).

Zato utegneta ti dve dejavnosti s tolikšno nujno naravnanostjo v izvoz v naslednjih mesecih resno ogroziti izpolnjevanje proizvodnih in izvoznih načrtov v mnogih organizacijah v drugih panogah industrije. Rešitev bo po njihovem mnenju treba iskati tako v deviznem povezovanju porabnikov reprodukcijskega materiala s proizvajalci tega materiala kot v prednostnem usmerjanju deviznih presežkov za reševanje težav obeh dejavnosti pri preskrbi s potrebnimi surovinami in reprodukcijskim materialom iz uvoza.

Delegati skupščine so na današnji seji sprejeli predlagana izhodišča za samoupravne sporazume o temeljih plana, za devizni režim in za kreditne odnose s tujino za obdobje 1981-1985, ki bodo dana v javno razpravo; ta naj bi trajala do 1. septembra.

Ko so razpravljali o predlogu za popravek samoupravnega sporazuma o spodbujanju deviznega priliva na podlagi izvoza blaga in storiltev, so naročili delegaciji, naj v skupščini ISEOT Jugoslavije sproži zahtevo za izplačilo izvoznih spodbud za letos obračunan izvoz, oziroma za izdajo menic zanje.

Odlaganje izplačil oziroma izdaje menic bi lahko močno prizadelo zlasti večje izvoznike, ki bi zaradi tega ob polletnih obračunih izkazali izgubo; tako bi bili zaradi vestnega izpolnjevanja najpomembnejše in hkrati najzahtevnejše naloge za ustalitev celo kaznovani.

ZDRAVKO STEFANČIČ

VSAK ČETRTEK NOVI
stop
POGLEJMO SI V OČI!

OD VSEPOVSOD

Houston snema »Beg do zmage«

NEW YORK, 24. junija (AFP) – V Budimpešti so začeli snemati novi film ameriškega režiserja Johna Hustona »Beg do zmage«. Ta film, v katerem je popisana nogometna tekma med drugo svetovno vojno med nemškim nogometnim moštvom in skupino vojnih ujetnikov, Huston režira s pomočjo znamenitega brazilskega nogometaša in kralja nogometne žoge 20. stoletja Pelleja. Glavne vloge igrajo Silvester Stalone, Max von Sidou in Michael Caine.

Brazilci smejo uloviti 974 kitov

RIO DE JANEIRO, 24. junija (Tanjug) – V vodah Atlantskega oceana ob obali brazilske države Paraiba se je uradno začela sezona lova na kite, ki bo trajala do decembra. Med tem časom bodo lahko brazilski ribiči ulovili 974 kitov, od tega 30 glavačev. To število je odobrila mednarodna organizacija, ki nadzira lov na kite v vsem svetu; njen sedež je v Londonu.

V Copesbri, edini brazilski družbi, ki se ukvarja z lovom na kite že več kot dvajset let, so objavili, da bodo to sezono poleg 400 stalnih kitolovcev začasno zaposlili še 3000 ribičev. Domnevajo, da bodo z lovom zaslužili 110 milijonov kruzeirov (okrog 60 milijonov dinarjev), od tega bodo ribiči dobili 70 milijonov kruzeirov.

Računajo, da bodo to sezono pridobili 820 ton olj, ki jih uporabljajo v usnjarski in kemični industriji, 200 ton svežega mesa, 600 ton »sharque« – mesa, sušenega na soncu in vetru – ter 400 ton nasoljenega mesa, ki ga bodo pozneje prodali v severnih brazilskih državah.

Marsikdo meni, da je 974 kitov, kolikor jih bodo ulovili to sezono, odločno preveč, saj je v brazilskih vodah vedno manj kitov. Jose de Souza Timm, nadzornik lova na kite, je izjavil, da utegnejo prihodnje leto v Braziliji prepovedati lov na to živalsko vrsto. To mnenje podpirajo tudi ekologi.

Požar na manhattanskem nebotičniku

NEW YORK, 24. junija (UPI) – Newyorški gasilci so danes ponoči po triurnem boju pogasili ogenj na 42-nadstropnem nebotičniku na Manhattanu. Poškodovanih je bilo več kot sto gasilcev in drugih delavcev, ki so pomagali gasiti požar. Ogenj je izbruhnil pozno sinoči v 20. nadstropju v uradnih delničarske družbe »Bank of America«. Ogenj se je hitro razširil tudi na druge poslovne prostore v tem nadstropju.

BOJANA JAGER

Čeri skrhanih pogodb so daljnosežna grožnja

Zadnje čase smo priča številnim kršitvam na trgu, ki spodkopavajo tradicionalne poslovne odnose. Posamezne organizacije se ne ravnajo po pogodbah, prekupčujejo z deviznimi pravicami, na različne načine izsiljujejo partnerje, skušajo s silo doseči podražitve itd. Zadeva je segla tako daleč, da so v izvršnem odboru Gospodarske zbornice Jugoslavije zahtevali, naj bi pripravili konkreten program dejavnosti za odpravo zmede na trgu.

Posledice tega je vseskozi čutiti, saj primanjkuje različnih vrst blaga, kava in pralni praški pa so postali šolski zgled pomanjkanja. V industriji so prisiljeni prekinjati proizvodnjo zaradi preskrbe ne le z uvoženimi, temveč čedalje pogosteje tudi z domačimi surovinami in reprodukcijskim materialom. Izvoz za vsako ceno postaja že ukoreninjena navada, ki jo opravičujejo z dohodkovnimi interesi, kajti na tujem trgu je mogoče postaviti višjo ceno in si priskrbeti devize, ki jih organizacije potrebujejo za lastni uvoz.

Tisti, ki so potegnili kratko, poudarjajo, kako je družbi v prid, da najprej omogoči delo domači proizvodnji, in so velikokrat pripravljeni na skrivaj plačati višjo ceno in privoliti v druge »pogoje«, da bi se dokopali do nujnih surovin. Druga plat te medalje so nesmotrni uvoz, pa tudi motnje v proizvodnji, ki ima možnost izvažati, kar velja zlasti za zahtevnejše proizvode, ki prinašajo več deviz. Največ težav in zastojev v proizvodnji, še bolj pa v izvozu, bo tudi v prihodnje čutiti na področju medsebojnih odnosov gospodarskih subjektov, pravijo v GZJ. Spet gre predvsem za malomarno izpolnjevanje pogodbenih obveznosti in za težave, ki izvirajo iz deviznega poslovanja.

Vse to zgovorno priča, da počasi (ponekod pa sploh ne) vzpostavljamo ustrezne odnose, kar zadeva uveljavljanje deviznih pravic ter dohodkovne odnose nasploh. Vzrok za to je dejstvo, da gospodarstvo že leta rešuje svoje probleme v državnih pisarnah. Lahko bi rekli, da gre delovnim organizacijam, ko preračunavajo, kar se jim splača proizvajati ali izvažati, ne glede na založenost trga le za ozke zasebne interese. Po drugi strani pa bi lahko rekli, da je prav, ker ne sodijo, da so nekakšne socialne ustanove, ki lahko ustvarjajo izgube, temveč predvsem gospodarski subjekti, ki so dolžni ustvarjati dohodek, in se v skladu s tem tudi odločajo. Slednji nagib pa bi bil utemeljen le, če bi izviral iz teh novih odnosov, ki v resnici na področju deviznega poslovanja in na širšem področju pomenijo celoto dohodkovnih odnosov. S svojo ekonomsko logiko bi učinkovali tako, da bi povezovali in ne razcepljali jugoslovanski trg.

Največja nevarnost, ki nam grozi letos je, da bi bili zaradi nepovezanega in posamičnega odločanja v trenutnih težavnih okoliščinah na nekaterih področjih priča še hujšim zastojem v proizvodnji in preskrbi. Sprejeti ukrepi, bržkone pa tudi tisti, ki jih bomo še sprejeli, so namreč administrativni. Prav gotovo se bodo razmeroma hitro »razblinili«, če jih ne bomo podprli s samoupravnimi sklepi o medsebojnih odnosih in obveznostih. Hkrati bo čedalje več zahtev posameznikov, da bi administracija reševala njihove probleme.

Tako, denimo, sklep o zamrznitvi cen ne more veljati v nedogled. Če pa bo pri bodočem odločanju o razporeditvi devalvacije na posamezne dele gospodarstva, gospodarstvo ostalo pasivni opazovalec, ki mu bodo podeljevali odstotke, bodo temu prav gotovo sledili pomanjkanje na trgu, zastoji v proizvodnji in inflacija. Ni namreč mogoče dolgo zanemarjati vpliva svetovnih cen (če so višje, pa tudi, če so nižje od domačih) niti vpliva svetovne produktivnosti, ne da bi to imelo resne posledice. Tudi usmerjenosti proizvajalcev surovin, reprodukcijskega materiala in hrane v izvoz za vsako ceno ne bo vseskozi mogoče administrativno preprečevati. Prav tako ne bo mogoče na vseh pomembnejših področjih uveljaviti sistema kompenzacij in intervencij z blagovnimi rezervami (po katerih bi sicer morali posegati pogosteje kot doslej), kajti možnosti so skromne in omejene.

Z drugimi besedami, čas in izkušnje so jasno izpričali, da je mogoče ta vprašanja uspešno reševati le s povezovanjem in razvojem na dolgoročnih temeljih oziroma z vzpostavitvijo takšnih odnosov med gospodarskimi subjekti, ki bodo zagotovo odpravili vse oblike etatističnega uravnavanja. Spregovoriti torej velja o vsem tistem, kar dandanes ovira takšno povezovanje gospodarstva. V takšnem pogovoru bi prav gotovo spoznali, da je v gospodarjenje nujno uvesti ekonomska merila. Administrativni ukrepi so bili verjetno potrebni v okoliščinah, ko je bilo nujno stabilizirati gospodarska gibanja. Če pa bi ti ukrepi predolgo veljali in postali nadomestilo za samoupravne mehanizme in upoštevanje tržnih zakonitosti, bržkone tudi programa stabilizacije ne bi mogli uspešno uresničiti.

MAKS TOBOLJEVIČ: Repetent

JANA TAŠKAR

Nestrokovni strokovnjaki

Delegati se še vse prepogosto srečujejo s težavo, ki ji niso kos: za razprave in odločanje velikokrat ne dobe ustreznega, strokovno pripravljenega gradiva, čeprav tudi v delegatskem sistemu strokovnih služb ni malo in delavci v njih niso slabo nagrajevani. Tako so delegati ničkolikokrat prisiljeni, da na sestankih poskušajo opraviti delo, ki bi ga morale strokovne službe, njihova desna roka. Pri tem ne izgubljajo le dragocenega časa, ampak tudi ugotavljajo, da vseh področij gospodarskega in družbenega življenja ne poznajo tako dobro, da bi lahko strokovno dopolnili posamezno gradivo.

Zgovornih primerov ni malo. Naj za ponazoritev opišemo le dva. Na zadnji seji izvršnega odbora republiškega odbora sindikata delavcev papirne, grafične, založniške in informativne dejavnosti so obravnavali težave pri gospodarjenju v tej panogi. Strokovne službe svojega dela niso opravile, kot bi ga morale, saj so člani izvršnega odbora dobili v obravnavo gradivo, v katerem je bilo zelo natančno opisano pomanjkanje surovin in kot edino izhodišče, da bi rešili trenutne težave, uvoz nekaterih surovin. V ustreznih – sedanjim razmeram prilagojenim – strokovnih izhodiščih ni bilo ne duha ne sluha.

Rezultat tega je bil, da so člani izvršnega odbora dobri dve uri razpravljali o težavah – razumljivo, da je vsak od njih posredoval težave iz svoje delovne organizacije – ter ugibali o dolgoročnih rešitvah, ki naj bi jim zagotovile surovine.

Drugi primer je zadnja seja kamniškega izvršnega sveta, na kateri naj bi obravnavali tudi osnutek zakona o urejanju prostora oziroma pripombe, ki so jih na osnutek tega zakona oblikovali v posameznih samoupravnih okoljih v kamniški občini. Vendar je strokovna služba, ki bi morala pripombe in predloge iz javné razprave strniti in iz njih izlučiti umestne predloge in pripombe, odpovedala. Izvršnemu svetu je posredovala pripombe, kakršne so pač bile, s pojasnilom, da strokovni delavci niso dovolj strokovno usposobljeni, da bi iz vseh pripomb oblikovali primerne sklepe. Izvršni svet je moral osnutek zakona umakniti z dnevnega reda.

Ob tem pa skoraj ni mogoče prezreti druge skrajnosti, do katere prihaja na prenekaterem sestanku, ko delegati v posameznih dokumentih in gradivu popravljajo tudi slovnične in jezikovne napake.

V času, ko skušamo na vseh področjih narediti vse, da bi gospodarstvo postavili na trdnejše temelje, je skoraj odveč razčlenjevati, koliko nepotrebnega dela nalagajo strokovne službe delegatom, s tem da gradiva ne pripravijo, kot bi ga morale. Še več, s takim ravnanjem skušajo strokovne službe skriti svoje pomanjkljivo, včasih tudi nestrokovno delo ali premajhno učinkovitost, čeprav bi moralo biti prav obratno. Strokovne službe naj bi bile s svojim znanjem in usposobljenostjo desna roka delegatom pri njihovih odločitvah, saj delegati ne morejo obvladovati vseh področij družbenega in gospodarskega življenja pa še pravno zakonodajnih postopkov. Vse to potrjuje, da delegatski sistem potrebuje strokovne službe – vendar naj bodo v njih res strokovnjaki. Kadrovska politika tudi na tem področju je še kako pomemben člen prizadevanj za boljše gospodarjenje.

BOŽIDAR PAHOR

Konferenca, obsojena na uspeh

V ponedeljek zvečer, kmalu po končanem ekonomskem (in političnem vrhu) voditeljev sedmih »najbolj industrializiranih držav zahodnega sveta« se je razbesnela nad Benetkami tako silovita nevihta, da nekaj časa ni bilo električnega toka. V torek zjutraj pa se je nad mestom in otočkom San Glorio, kjer je potekal zahodni vrh, razpenjalo modro nebo brez oblačka. Beneško vreme je te dni ponazarjalo stanje duhov na konferenci: občasne hude nevihte (z bliski v ozadju in pritajenim grmenjem) in potem razjasnitve in modro nebo.

Kako dolgo bo nebo jasno? Politično je šesti vrh sedmerice potekal v znamenju pobude Brežnjeva, izražene v osebni poslanici francoskemu predsedniku Giscardu d'Estaingu. Ekonomsko pa je letošnji vrh pomenil »vojno napoved« nafti, zlasti pa poskus naprtiti članicam, OPEC, to je državam, ki proizvajajo nafto, čezmeren delež krivde za težaven položaj, v katerem se je znašel svet skupaj z državami v razvoju, ki nimajo nafte.

V prvem trenutku je v Benetkah prevladovalo mnenje, da je pobuda Brežnjeva zgolj manever, poleno pod noge, poskus posejati razdor v zavezniške vrste in po možnosti še okrepiti nesoglasja med Schmidtom in Carterjem, o katerih je zadnje dni poročal svetovni tisk.

Toda zadnji dan beneškega vrha so začele prihajati novinarjem do ušes izjave ali vsaj odmevi izjav, ki so govorili, da je pobuda Brežnjeva morda celo začetek novega dialoga med Vzhodom in Zahodom. Carterjev svetovalec za zadeve nacionalne varnosti Brzezinski je rekel, da bi celo simboličen umik nekaj tisoč sovjetskih vojakov iz Afganistana lahko dobil »nemajhen pomen«.

Tudi med zavezniki je prišlo med konferenco do »sprav« in »zgladitev«. Carter in Giscard d'Estaing sta se pogovarjala o pobudi državEGS glede priznanja pravice Palestincev do samoodločbe in udeležbe PLO pri pogajanjih. Francoski predsednik je zagotovil Carterju, da evropski zavezniki niso hoteli škoditi ZDA in miru na Bližnjem vzhodu, temveč pospešiti proces reševanja bližnjevzhodne krize. Carter je priznal, da evropska pobuda »ni škodila procesu za dosego miru na Bližnjem vzhodu«.

Osebno bolj zaostren je gotovo bil spor ali nesporazum, ki se je v zadnjih dneh pletel med Schmidtom in Carterjem. Ni šlo samo za osebna neskladja, temveč za politična vprašanja. Številni opazovalci so še vedno prepričani, da je Carter nesrečen, ker odhaja Schmidt v Moskvo s predlogom o moratoriju glede oboroževanja. Toda enotnost zahodnega tabora zahteva zgladitev sporov in po besedah Schmidtovega zunanjega ministra Genscherja je prav poslanica Brežnjeva pripomogla do tega, da so zahodni zavezniki laže premostili svoja nasprotja in nesoglasja.

V ekonomskem pogledu je bil šesti ekonomski vrh v Benetkah »vojna napoved preveliki porabi nafte«, ki jo je sedmerica v sklepni deklaraciji povzela takole: »Moramo pretrgati sedanjo odvisnost med ekonomsko rastjo in porabo nafte, in to nameravamo storiti v tem desetletju.«

Giscard d'Estaing je na tiskovni konferenci po koncu vrha govoril o velikem energetskem izzivu osemdesetih let. Povzel je ekonomsko strategijo sedmerice, kot jo je oblikoval šesti vrh: »Doslej je Zahod ukrepal defenzivno, dejansko v negativnem smislu. Na lanskem vrhu v Tokiu smo sklenili, da bomo samo zavirali porabo nafte. Pri tem smo natanko opredelili uvozne kvote. To pot bo naša naloga bolj naporna. Sklenili smo enkrat za vselej razrešiti gordijski vozel, ki povezuje gospodarsko rast s potrošnjo nafte.«

Hkrati deklaracija sedmerice še ostreje kot lani v Tokiu obsoja politiko držav proizvajalk nafte glede cen, zlasti najnovejšo podražitev v Alžiru. Ta politika – pravi deklaracija – povzroča višjo inflacijo in prinaša neposredno nevarnost recesije in brezposelnosti v industrializiranih državah. V državah v razvoju pa je dobesedno uničila možnosti za gospodarsko rast. Ta izredno ostra formulacija, ki jo blaži stavek, da so se celo nekatere države OPEC začele zavedati škodljivosti politike visokih cen, naj bi pretežen del krivde za sedanje ekonomske težave zvalila na proizvajalke nafte. Sedmerica niti z besedico ne omenja orjaškega finančnega bremena oboroževanja, ki ga »najbolj industrializirane države« Zahoda in Vzhoda nalagajo tudi državam v razvoju.

Druga pomembna točka dolgoročne ekonomske strategije sedmerice je poziv za povečanje investicij za zvišanje produktivnosti (kar ne pomeni nujno tudi večje zaposlenosti) in za »pospešitev prenosa sredstev iz industrijskih sektorjev v krizi v sektorje, ki so v ekspanziji«. Kje najti denar za investicije? Denar bo treba odščipniti državnim proračunom in ga nameniti zasebnemu sektorju. Pri tem bo treba omejiti finančne reševalne intervencije, ki bi omogočile raznim podjetjem, da bi zavlačevala s potrebnimi procesi restrukturiranja. Deklaracija sedmerice priznava, da bodo ti ukrepi »ekonomsko in politično težavni, vendar so potrebni«.

Najbolj industrializirane države Zahoda obljubljajo, da bodo v okviru Združenih narodov še naprej sodelovale z državami v razvoju in se trudile z njimi formulirati novo strategijo mednarodnega razvoja. Zlasti bodo pomagale državam v razvoju pri konzerviranju in varčevanju z energijo in pri reševanju problemov prehrane in prebivalstva.

Kar zadeva uspeh ali neuspeh šestega vrha sedmerice, je neki duhoviti poročevalec izmed kakih osemsto, ki so te dni »oblegali« otok San Giorgio, rekel, da je vsak tak sestanek »obsojen na uspeh«. Preveč javen in hrupen je, da »bi se lahko izjalovil«.

Navsezadnje trije glavni »junaki« vrha – Carter, Giscard, Schmidt – stojijo pred volitvami. In marsikatera beseda in poteza na srečanju je bila preračunana na volitve in volilno obarvana.

Kancler Schmidt je s svojo značilno rezkostjo povedal: »Hoteli smo ustvariti vtis največje enotnosti, ker je bilo nasprotij preveč.«

In eno izmed največjih nasprotij je gotovo ostalo vprašanje ekonomskih sankcij in taktike do Sovjetske zveze. Ni videti, da bi bil »železni« kancler odstopil od »Ostpolitik« in od svojega koncepta, v kakšnem tonu je treba govoriti z Rusi.

● **IMV vleče kupce**

»Industrija motornih vozil se obvezuje izročiti kupcu vozilo v roku, ne daljšem od šestih mesecev od dneva prispetja vplačila na račun IMV. Vozilo se dobavlja po vrstnem redu prispelih vplačil kupcev. Informacije o dobavnem roku znotraj tega roka ne obvezujejo.« Ta člen 7 je povzročil hudo kri pri številnih Mariborčanih, zlasti pri tistih, ki so vplačali osebni avto IMV renault TL special pred natanko 13 meseci. Danes – razen obljub – nimajo še ničesar v roki.

Vemo, pravijo mariborski kupci, da morajo tudi v IMV misliti na izvoz in na devize, ki jih potrebujejo pri uvozu opreme. Vendar, zakaj IMV ne pove vzrokov, zaradi katerih ne dobavlja kupcem že dolgo vplačanih vozil? Ali je pogodba res pogodba ali samo kup papirja, ki velja samo takrat, kadar to hoče proizvajalec, ali je kupec za IMV res samo številka – ne tudi človek?

Kupec sicer lahko odpove pogodbo, toda v Mariboru so se izučili, da ne gre tako preprosto, kot piše v pogojih. Kar precej potu so morali posamezniki preliti, da so dobili svojih 70 tisočakov nazaj in še to ne v roku, kot jim ga obljubljajo.

JOŽE JERMAN

ALENKA LESKOVIC

Rajši v varnem zaporu

Na zadnji seji sveta ljubljanskih zaporov je predstavnik obsojencev dejal, kako bi mnogi med njimi raje ostali kar v varnem zavetju zaporov, kot pa da se po prestani kazni spopadajo z nerešljivimi eksistenčnimi težavami, ki mnoge spet zapeljejo na kriminalno pot. Ker tem besedam nihče ni ugovarjal, lahko sklepamo, da vse lepe zamisli o pomoči obsojencem po prestani kazni še zdaleč niso uresničene.

Skoraj dve leti že velja novi slovenski zakon o izvrševanju kazenskih sankcij. Podobno kot ob njegovem sprejemanju se tudi zdaj lahko pohvalimo, da sodi med najbolj sodobne in hkrati najbolj humane tovrstne zakone v evropskem in tudi svetovnem prostoru. Posebej tudi zato, ker gostobesedno govori o skrbi za nekdanje zapornike – za ljudi, ki so prestali krajšo ali daljšo zaporno kazen. Pri tem se ne ustavlja le pri obljubah, da bo družba finančno pomagala ljudem, ki prihajajo iz zaporov. Zahteva namreč tudi, naj bi bivšim obsojencem pomagali najti zaposlitev, stanovanje in jim v kritičnih trenutkih priskočiti na pomoč s spodbudno besedo.

Resnica je drugačna od zakonskih določil. če jo poskušamo povzeti le prek podatkov o nekaj sto zapornikih, ki se vsako leto zvrstijo v ljubljanskih zaporih, jih kar štiri petine med tistimi, ki so v zaporu nekaj tednov ali mesecev, nima strehe nad glavo. Brez potrdila o stalnem bivališču pa, kakor vemo, tudi ni mogoče dobiti zaposlitve. In tako se že začenja zapletati čedalje večji in bolj zamotan klopčič problemov.

Nekateri, vztrajnejši, ga seveda razpletajo. Zaposlitev si s pomočjo zapora, socialnih in drugih služb najdejo v delovnih organizacijah, ki imajo samske domove ali barake na gradbiščih, kjer delajo. Drugi, redkejši, se vrnejo v domači kraj. Največja skupina ljudi pa se znajde na cesti. Začasno prenočišče jim sicer v Ljubljani ponudi sprejemni center v Cukrarni, vendar imajo v tej ustanovi ljudje le prenočišče, ne pa tudi svojega prostora, ki bi mu lahko rekli dom. Po drugi strani za mnoge med njimi ni mogoče ugotoviti, v katero občino sploh sodijo in tako ni jasno, katero socialno skrbstvo naj bi jim plačevalo bivanje in hrano. Zaposlitve pa tudi ne iščejo ali pa je zaradi »zaporniške preteklosti« ne dobijo. Zaradi običajno nizke osveščenosti pa ne razmišljajo niti o svoji preteklosti in prihodnosti in se tako spet znajdejo v zaporu.

V Sloveniji je izredno veliko število povratnikov. Leta 1970 jih je bilo, na primer, 27,3 odstotka med polnoletnimi obsojenci, pred dvema letoma pa že dobra tretjina. V primerjavi z drugimi republikami in pokrajinama je to zelo velik delež, saj se jugoslovansko povprečje povratnikov giblje med 11 in 16 odstotki.

Ali bi jih bilo toliko, se lahko vprašamo, če bi delovali vsi vzvodi pomoči obsojencem po prestani kazni? Odpišimo tiste ljudi, za katere res ne moremo pričakovati, da se bodo med prestajanjem zaporne kazni spreobrnili in tako rekoč čez noč preusmerili tudi svoje mišljenje. V vsaki družbi, v vsakem večjem kraju, je nekaj zakrknjenih prekrškarjev ali delikventov in ne smemo se slepiti, da jih pri nas ni. Toda med to veliko skupino ljudi, o kateri smo govorili, da po odpustu iz zapora nima kam iti, je največ takih, ki bi si radi uredili življenje in začeli na novo.

Če bi jim ponudili zelo skromne sobe in poiskali zanje delo, bi že ogromno naredili. Bi bilo to res tako težko, se moramo vprašati, če upoštevamo tudi izjavo predstavnika obsojencev, da je veliko lepše biti v zaporu kot na prostosti, ki jo omejujejo eksistenčni problemi. Teh besed ne bi bilo, če bi bila postpenalna pomoč taka, kot bi morala biti.

IGOR PREŠERN

Varčnost na kapljice

Ali lahko danes, približno sedem let po prvih znakih energetske krize, ki je začela resno pretresati svet, z mirno vestjo rečemo, da v prometu že ravnamo varčno, preudarno, stabilizacijsko? Ali je streznitev ob vedno slabših energetskih napovedih zajela sleherno prometno organizacijo, vsakega posameznika, ki sodeluje v prometu?

Če začnemo presojati po tem, kakšne uspehe smo poželi v sistemu »lihi – sodi« oziroma v sistemu »postnih dni in postnih vikendov«, se že ne bi mogli posebej pobahati. Še manj je razveseljivo, da že precej časa poslušamo najrazličnejše zahteve za to in ono novo cesto, češ da je nujno potrebna, nikoli pa ni slišati vprašanj, odkod bomo zanjo vzeli denar in tudi nihče ne pove, kje dobiti za razbohoteno motorizacijo vedno več dragocene nafte. Tudi pri tistih, ki nestrpno terjajo uvoz večjih količin tovornjakov, ni vprašanj, od kod nova dragocena energija, zlasti iz uvožene nafte. Ali pa naprej: večkrat slišimo, kako nujno je urediti črnokalske klance nad Koprom, saj se cesta že kar šibi pod težo dolgih kolon preobremenjenih tovornjakov. Hkrati imamo sodobno železnico od Prešnice do Kopra in do koprske Luke, ki bi lahko prepeljala trikrat toliko tovora, kot ga vsako leto pretovorijo v koprskem pristanišču.

In če še pogledamo po avtomobilih ali pa naši avtomobilski industriji, tudi ne bi mogli biti prav posebej zadovoljni: v naših tovarnah, ki delajo (ali sestavljajo) avtomobile, se le počasi prilagajajo resnim časom, ki jih prinaša energetska kriza.

Skratka, marsikaj je še takšnega, da ne bi smeli biti zadovoljni, pravzaprav je še dosti pomanjkljivosti in slabosti, ki nam kažejo, da streznitev ob energetski krizi tudi v prometu napreduje prepočasi. Tu in tam sicer nekateri radi poudarjajo, da v Jugoslaviji porabimo v prometu samo približno četrtino uvožene nafte, okrog tri četrtine pa v industriji, toplarnah, gradbeništvu in še kje. To je sicer res, vendar je tudi res, da je danes uvožena nafta tako dragocena, da nikakor ne smemo biti ravnodušni in je tudi tista četrtina, ki jo porabimo v prometu, še kako dragocena.

Zakaj še ni povsod več pripravljenosti za varnost, za smotrno ravnanje? Je morda nafta še prepoceni, kar seveda velja tudi za bencin? Smo doslej še premalo naredili za propagando, za osveščanje ljudi in delovnih organizacij? Vsekakor bi bilo slabo, če bi čakali, da bomo doživeli prometni šok.

Kakorkoli že, slepiti se ne bi smeli, saj smo že brali, da vseh predvidenih količin nafte za leto 1980, ki naj bi veljala okrog 3,3 milijarde dolarjev, ne bo mogoče uvoziti, ker takšnega bremena v sedanjih deviznih zagatah ne bi zmogli. Nevzdržno bi bilo kar polovico deviz, zasluženih z izvozom, porabiti za uvoz nafte. In če še vemo, da smo z nedavno devalvacijo dinarja naredili dolar dražji in če pogosto beremo, da bodo cene nafte nedvomno še lezle navzgor, potem je več kot dovolj razlogov, da postanemo vsi tudi v prometu še kako varčni. Čim prej, tem bolje.

JOŽE PETEK

Vino spet ostaja na starem tiru

Po zveznem odloku o zadržanju cen vina so slovenski vinarji prodajali vino do 1976. leta. 32 mesecev z izgubo, 2 meseca po cenah, ki so bile na meji rentabilnosti, in le 10 mesecev z minimalno akumulacijo. Razmere so se občasno izboljšale s samoupravnim sporazumom o sodelovanju v proizvodnji in prometu z vinom, s katerim je soglašal zvezni zavod za cene. Naprej pa so cene spet morali prilagajati dogovorom v zveznem merilu, ki so težili k poenotenju cen in so jih v štirih letih smeli zvišati pri kakovostnih vinih le za 12 do 13 odstotkov.

Vinogradniki in vinarji ne morejo razumeti, zakaj je vino taka izjema med drugimi pridelki in izdelki. Vino ni priznano za hrano, sicer ne bi bilo tako obdavčeno s prometnim davkom. Organi za cene pa so rast cen zadrževali veliko bolj kot pri raznih živilih, tudi najpomembnejšem kruhu in mesu. Vinogradniki in vinarji dobijo za svoj trud in za pokritje materialnih stroškov premalo, gostinci pa zaračunajo za kakovostno slovensko vino tri do štirikrat višjo ceno od nabavne.

Nikoli ni prijetno zagovarjati višjih cen, najmanj pa pri sedanjih izrednih naporih za stabilizacijo gospodarstva. V preteklosti nakopičene slabosti pa je le treba odpravljati tudi z najnujnejšimi uskladitvami cen.

Zvezni zavod za cene je dal soglasje k samoupravnemu sporazumu o sodelovanju v proizvodnji in prometu z vinom za vino z geografskim poreklom s podravskega, posavskega in primorskega vinorodnega območja sredi leta 1976. Drobnoprodajne cene so tako prvič okvirno uskladili po kakovostnih skupinah vin in dogovorjenih delitvenih razmerjih med vsemi dejavniki v reprodukcijski verigi.

Naslednje leto cen niso mogli prilagoditi rastočim stroškom. Sprememba je bila dovoljena šele leta 1978 po določbah »sporazuma o spremembi cen naravnih vin«, in sicer po dveh letih nespremenjenih cen le za 8 odstotkov. Naslednje leto je bilo dovoljeno zvišati cene vseh vrst vina za enak znesek, 2 din pri litru, kar je za kakovostno in vrhunsko vino pomenilo le 3 do 5,9 odstotka. Spodbudno pa je morda bilo za pridelovalce najcenejših in manj kakovostnih namiznih vin.

Slovenski vinarji so od julija 1976 do zdaj lahko zvišali cene kakovostnih vin le za 12 do 13 odstotkov, navadnih namiznih,ki pa jih je le okrog 10 odstotkov od vsega pridelka v sodobnih vinogradih, pa do 19 odstotkov. Stroški reprodukcijskega materiala in osebni dohodki pri pridelovanju grozdja in negovanju vina so rasli enako kot povprečno v drugih gospodarskih dejavnostih.

Vinogradniki zahtevajo zvečanje odkupne oziroma prevzemne cene grozdja, kjer imajo s kletjo urejeno dohodkovno razmerje, za toliko vsako leto, kot so vinarji smeli zvišati prodajne cene vina v štirih letih. Menijo, da so njihove zahteve upravičene, saj prevzemne cene grozdja daleč zaostajajo, ne le za resničnimi stroški, vinogradnikov, temveč tudi za splošno rastjo drugih cen.

Zakaj so cene vina pri pridelovalcih na tako močnem ledu, mad visokimi cenami v gostiščih pa ni zaskrbljen noben organ, ki bedi nad cenami? Zakaj vinogradniki in vinarji skupno lahko dobe le eno tretjino ali četrtino tistega, kar plačajo porabniki za njihovo vino v gostiščih?

V Jugoslaviji je že precej vinogradov na ravninskih poljih, na katerih bi lahko pridelovali drugo hrano, saj tam pridelano vino tudi ni tako kakovostno kot na sončnih hribčkih. Včasih so sadili vinsko trto predvsem tam, kjer je bilo težko ali sploh ni bilo moč orati. Na sončnih hribih je raslo in raste že vedno najbolj kakovostno vino. Vinogradnikom pa mora biti omogočeno, prodati ga po ustrezni ceni. Kaže, da nimajo težav pri kupcih, pivcih vin, temveč pri organih, ki ne marajo priznati, da se po kakovosti vina, in, seveda, tudi po pridelovalnih stroških, lahko močno razlikujejo.

● **Zgodba o štacuni**

Zažêli si na vsakem oglu kofetarnico ali kakršnokoli pivnico – pojdi v Ljubljano, kjer mlekarne in špecerije ali uredništva propadlih revij pridno preurejajo v luksusne lokalčke. Jih pač potrebuje občan, če hoče veselo živeti. Še iniciative mu ni treba sprožati, če se seveda ne odloči odpreti lastnega prostorčka, ki prinaša lepe kupe denarčka.

Pojdi v Ljubljano, torej, in se po kakršnemkoli naključju vseli v stanovanje v kaki Beethovnovi ulici. Lokalčke že imaš. Imaš pa še nekaj, kar se bo zdelo onemu, ki po drugem naključju živi, na primer, v Betonski soseski tri (beri BS-3), najmanj krivično: ta bo lahko kupil olje v Nami in kvas v Maksimarketu, v copatah lahko skoči mimogrede na pošto, v tri banke, dve knjigarni, tri gledališča, en kino – in najmanj sedem lokalčkov, kot rečeno. Oni v BS-3 pa ima hišni svet, ulični odbor, krajevno skupnost in (nekoliko oddaljeno) občino, seveda, kjer lahko že tretje leto pripoveduje eno in isto povest o tem, da je pričakoval nekaj čisto drugega, ne pa, da bo dan za dnem tovoril potrebščine iz kilometre oddaljenih štacun.

Aha, da ima cvetličarno, drogerijo, trafiko in špecerijico, to zamolči kot za stavo, po mleko pa ne more vsako popoldne v trgovinico, če ne tvega na kraju samem prebrati listka, da je »zaprto, ker ni prodajalk.« Tudi tega ne zamolči, da mu je ABC v dveh letih postavil lično miniaturico, v kateri pa je dobra polovica prostorčka že rezervirana za – lokalček. ABC bo odprt zagotovo junija 1979, decembra 1979, januarja 1980, maja 1980 in – nazadnje – junija 1980, se pravi, jutri. Ne zamolči, da se je soseska obogatila tudi s stojnico, ki so jo pripeljali iz Vinkovcev, jo z vso ihto v enem dopoldnevu sestavili sredi parkirišča, jo po burnem sestanku prizadetega hišnega sveta prestavili popoldne nekaj metrov proč – še zmeraj na parkirišče – in jo pustili mediti. Najbrž bo slovesna otvoritev za trgatev.

Soseščanu ostanejo potemtakem hišni svet, ulični odbor in krajevna skupnost. Na sestankih si je izboril famozno zasteklitev stopnišča, odtlej pa začenja in končuje sestanke, če še hodi nanje, z obupnimi klici: dajte nam štacuno, vsaj to nam dajte, ki že stoji. Saj gre vse po samoupravni poti: hišni svet posreduje željo uličnemu odboru, le-ta se brž oglasi na krajevni skupnosti, ki že teče na občino. Samo da je občina daleč daleč. Kdo ne ji upa potožiti, da je v naselju (vsak Vodmat in vsaka Zelena jama ima svoje ime, le BS-3 bo futuristično, kvečjemu v televizijskem Tretjem življenju upoštevano naselje) še kaka cementna tovarna, ki jemlje prostor lepemu pogledu in občanovemu avtomobilu, ali celo svetovati, naj se vendar pomeni s kako Namo, Emono, Mercatorjem, ABC ali s komerkoli, ki morda ne ve, da šteje naselje že skoraj 2700 stanovanj. Pomnôži s tri, ljubi občan, pa dobiš lušno mestece, ki ne prosi, naj se vanj prenaselijo še Peko, Astra, Manufaktura, Veletekstil, Državna založba Slovenije, ptt, Ljubljanska banka in Moderna galerija, temveč prosi za štacunico. Nič večjo, kot stoji na Slovenčevi cesti, kjer je tako na samem, da se je pet blagajnikov od šestih v strahu poskrilo pred redkimi turisti, ki še zaidejo tja (če kdaj kdo ne zavpije, da bo moke zmanjkalo; takrat je pa joj, ko morajo blagajnike loviti).

Soseščan bo pridno hodil na sestanke hišnega sveta, kjer je najprej sprožil tehle nekaj vprašanj. Strašno ga zanima, kako se bo nekega dne privalil odgovor z občine. Vsaj odgovor.

JANEZ ZADNIKAR

Komunisti morajo v ekonomski stabilizaciji zagotavljati možnosti, da bo delovanje družbe bolj oprto na moč in odgovornost delavcev

Štefan Korošec na včerajšnji seji CK ZKS: Mnogi komunisti se še vedno le načelno izrekajo za stabilizacijo, delujejo pa, kot da gre za pravico, dolžnost in odgovornost nekoga tretjega – V naši socialistični družbi imamo dovolj sil, da tudi v prihodnjem srednjeročnem obdobju na temelju povečanja družbene produktivnosti dela in družbenega dohodka boljše in širše zadovoljujemo delovne in življenjske potrebe delavcev in občanov

LJUBLJANA, 24. junija – »Zveza komunistov je svojo dejavnost vedno usmerjala na najbolj aktualna vprašanja družbene prakse, tako na reševanje konkretnih vprašanj gospodarjenja in upravljanja z družbenimi sredstvi, kakor tudi na poglabljanje idejne zasnove socialističnih samoupravnih odnosov. Takšna splošna usmeritev v delovanju organizacij in organov zveze komunistov pa zahteva, da na osnovi dejanskih razmer v družbeni reprodukciji na današnji seji centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije ocenimo uresničevanje doslej sprejetih opredelitev in nalog za ekonomsko stabilizacijo, zlasti pa moramo ugotoviti, koliko je naša aktivnost pri obvladovanju ekonomskih razmer oprta na krepitev socialističnih samoupravnih odnosov. Ta vprašanja moramo temeljito ovrednotiti še zlasti zato, da bi ustvarili podlago in možnosti za oblikovanje realnega načrta razvoja Slovenije v letih 1981–1985, saj bo prav uresničevanje ukrepov ekonomske stabilizacije podlaga in vsebina usmerjenosti »družbenoekonomskega razvoja v naslednjem srednjeročnem obdobju,« je v uvodnem poročilu na 7. seji CK ZKS rekel član CK ZKS Štefan Korošec. Nato je nadaljeval:

»Ocenjujemo, da je politično razpoloženje delovnih ljudi in občanov v SR Sloveniji dobro. V okviru danih političnih razmer pa je za delovanje socialističnih subjektivnih sil najpomembnejša naloga obvladati zaostrene ekonomske razmere, okrepiti socialistični samoupravni razvoj naše družbe.

Ekonomska stabilizacija ni kratkoročna naloga

V razpravi na današnji seji moramo zato opozoriti na temeljna vprašanja, ki ovirajo in slabijo proces hitrejše krepitve ustavnega položaja delavca v družbeni reprodukciji in stabilen razvoj naše socialistične skupnosti. Odgovoriti moramo na vprašanje, kako smo komunisti v praksi utrjevali in uresničevali vodilno vlogo naše organizacije v političnem sistemu socialističnega samoupravljanja oziroma v kolikšni meri smo z idejnopolitično dejavnostjo v drugih družbenopolitičnih organizacijah, v organih upravljanja in delegatskih skupščinah uspeli dejansko spodbuditi in angažirati delavce, delovne ljudi in občane za uresničevanje teh naših temeljnih nalog ter tako ustvariti pogoje in možnosti za nadaljnji korak pri uresničevanju dolgoročnega cilja delavskega razreda – graditvi skupnosti svobodno združenih proizvajalcev.

Naj poudarim, da je ekonomska stabilizacija nujna podlaga za bolj uravnovešen in bolj stabilen razvoj naše družbe, za materialno krepitev socialističnih samoupravnih odnosov ter zato tudi trajna usmeritev politike zveze komunistov in vseh organiziranih socialističnih subjektivnih sil. Prav z učinkovitim uresničevanjem ukrepov ekonomske stabilizacije moramo potrjevati moč in učinkovitost socialističnega samoupravljanja! Ekonomske stabilizacije zato ne smemo niti opredeljevati niti uresničevati kot kraktoročne naloge. Tudi predsedstvo Centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije jo je opredelilo v svojih sklepih lani novembra ne le kot stabilizacijo ekonomskih razmer, temveč kot stabilizacijo celotnih družbenih odnosov. Ekonomska stabilizacija mora biti zato izhodišče za reševanja vseh temeljnih vprašanj dela, življenja in ustvarjenja delavcev, delovnih ljudi, vseh občanov, za demokratično, samoupravno usklajevanje vseh potreb in interesov naše socialistične samoupravne družbe in posameznikov v njej s stvarnimi materialnimi možnostmi, ki so objektivno pogojene s stopnjo razvitosti produktivnih sil.

Družbenopolitična aktivnost za uresničevanje stabilizacije v republiki in občinah je bila dokaj dobro usklajena, organizirana po načelu frontnega delovanja. Na osnovi takšne aktivnosti so delovni ljudje in občani v samoupravnih organizacijah in skupnostih, v delegatskih skupščinah in vseh ustanovah političnega sistema vgrajevali v plane razvoja naloge ekonomske stabilizacije kot osnovno usmeritev v letu 1980. Z dosedanjo družbenopolitično aktivnostjo smo tako zagotovili osnovne pogoje in možnosti za uresničevanje ekonomske stabilizacije na temeljih razvoja samoupravnih demokratičnih odnosov oziroma na podlagi krepitve ustavnega položaja delavca in vseh ustanov političnega sistema. Večina delovnih ljudi in občanov je takšno našo usmeritev sicer sprejela kot osrednjo nalogo, ki jo bomo morali uresničevati v srednjeročnem obdobju razvoja, vendar pri njenem uresničevanju doslej še nismo dosegli pričakovanih rezultatov. Stopnja zavestnega spoznanja o neizbežnosti stabilizacijskih ukrepov še vedno ni zadovoljiva. Mnogi komunisti se še vedno le načelno izrekajo za stabilizacijo, delujejo pa, kot da gre za pravico, dolžnost in odgovornost nekoga tretjega.

Ko ocenjujemo, koliko smo bili uspešni pri uresničevanju družbenega plana Slovenije za obdobje 1976–1980, moramo upoštevati zlasti naslednje:

– da so ena od temeljnih žarišč gospodarske nestabilnosti strukturna neskladja v družbeni reprodukciji, predvsem v materialni proizvodnji in med blagovnimi in kupnimi skladi, ki se še naprej poglabljajo;

– da je prisotno prepočasno uveljavljanje samoupravnih družbenoekonomskih odnosov oziroma posameznih rešitev ekonomskega sistema, kar ohranja državno-lastninske osnove pri koncentraciji sredstev za naložbe v ključne objekte, zaprtost temeljnih organizacij zduženega dela, delovnih organizacij, občin in republik;

– da pri vključevanju v mednarodno delitev dela premalo upoštevamo gibanja oziroma spremembe v mednarodnih ekonomskih odnosih, predvsem pa posledice tehnološkega razvoja in strukturne probleme razvitih kapitalističnih držav, omejenost in rast cen energetskih in surovinskih virov oziroma težnjo razvitih, da prenesejo breme ekonomske krize na manj razvite države in se organizirano upirajo uveljavljanju nove mednarodne ekonomske ureditve.

Slovenija se je v štirih letih zelo naglo razvijala

Naša republika se je sicer v štirih letih uresničevanja sedanjega srednjeročnega plana kljub temu zelo naglo razvijala. Industrijska proizvodnja je naraščala po 6,4 odstotka, naložbe v osnovna sredstva po 8,8 in realni osebni dohodki na zaposlenega po 3,1 odstotni stopnji. V sedanjem srednjeročnem obdobju razvoja pa sta še hitreje naraščali skupna in splošna poraba, ki sta se v sestavi družbenega proizvoda od leta 1975, ko sta znašali 28,4, povečali na 31,5 odstotka v letu 1979, in ob tem je še nadalje prisotna tendenca rasti. To je bistveno vplivalo na zmanjševanje akumulacijske sposobnosti organizacij združenega dela. Tudi vse vrste porabe dohodka skupaj so naraščale hitreje od razpoložljivega dohodka. Naglo rast smo zato vzdrževali na račun emisije in inozemskih kreditov. Takšen, le navidezno trden in učinkovit razvoj pa je še naprej poglabljal osnovna neskladja v družbeni reprodukciji.

Podatki o gospodarskih gibanjih v letošnjih prvih petih mesecih kažejo, da smo dosegli nekatere ugodne rezultate na področju zaposlovanja ter razporejanja dohodka za osebno, skupno in splošno porabo. Škodljive ekonomske težnje pa se na nekaterih ključnih področjih še naprej povečujejo: to velja zlasti za cene, saj smo dosegli že v mesecu aprilu letno stopnjo inflacije, merjeno z maloprodajnimi cenami, 26,6 odstotka. Povečuje se tudi primanjkljaj trgovinske in plačilne bilance, in to kljub temu, da je izvoz nominalno porastel za 37 odstotkov in uvoz le za 10 odstotkov. Hkrati še vedno preveč investiramo – v petih mesecih so izplačila za investicije narasla nominalno za 29 odstotkov. Vsi ti podatki in ocene kažejo, da kljub prizadevanjem le počasi obvladujemo nekatera temeljna protislovja našega razvoja in odpravljamo subjektivne slabosti v gospodarjenju organizacij združenega dela in ravnanju posameznikov. Zaostajanje pri uresničevanju samoupravnih družbenoekonomskih odnosov v času, ko smo sicer že sprejeli sistemske zakone, te probleme še bolj zaostruje, s tem pa se omejujejo možnosti, da bi delavci v temeljnih organizacijah združenega dela uspešno obvladovali probleme razvoja svoje organizacije združenega dela in družbe kot celote.

Razvitost samoupravnih družbenoekonomskih odnosov tako zaostaja za možnostmi, ki jih nudi dosežena stopnja razvitosti proizvajalnih sil. Teh vprašanj se v praksi pogosto lotevamo napačno. Namesto da bi svoje naloge uresničevali na osnovi ocene vzrokov teh pomanjkljivosti, iščemo rešitve vse prepogosto zgolj v odpravljanju posledic in v zakonodaji, ki je sicer pomemben pogoj za uspešno delo, vendar sama po sebi ne rešuje ničesar. Najbolj škodljivo pri takšnem reševanju družbenih problemov pa je, da se akcije v takšnih primerih omejujejo le na formalnopravno urejanje. Aktivnost zveze komunistov in vseh drugih socialističnih subjektivnih sil, da bi tudi dejansko obvladovali in presegli ključne vzroke neustreznih pojavov ob takšnem načinu reševanja, pa največkrat povsem manjka.

Sedanji problemi gospodarjenja in zaostajanje pri uresničevanju socialističnih samoupravnih odnosov dokazujejo, da si delavci v temeljni organizaciji združenega dela zelo počasi pridobivajo moč, da bi lahko demokratično izražali, usklajevali in uresničevali svoje celovite interese. Prav zato se na področju opredeljevanja temeljnih usmeritev razvoja tako pogosto srečujemo s prakso odločanja v imenu delavcev oziroma le formalnega potrjevanja predlaganih rešitev. Tem pojavom se morajo organizacije in vodstva zveze komunistov odločneje upirati, še posebej pa mora zveza komunistov z jasnimi ocenami in argumenti usmerjati vse delavce in delovne ljudi v preseganje teh pojavov.

Temeljna organizacija združenega dela je le organski del delovne organizacije

Ko ocenjujemo sedanje razmere in snujemo našo nadaljnjo aktivnost, je treba opozoriti tudi na nekatere probleme, ki bi jih na doseženi stopnji razvoja proizvajalnih sil lahko učinkoviteje reševali z večjo usposobljenostjo in učinkovitejšim delovanjem socialističnih subjektivnih sil. Ekonomska nestabilnost, ohranjanje vzrokov visoke inflacije, nejasni ekonomski motivi gospodarjenja – vse to bistveno zmanjšuje prizadevanja za doseganje večjega dohodka z učinkovitejšim gospodarjenjem in upravljanjem z družbenimi sredstvi. Zato moramo prav z zavestnim in organiziranim spodbujanjem samoupravnega združevanja dela in sredstev, z uveljavljanjem kvalitetnih dejavnikov razvoja ter s hitrejšo preobrazbo odnosov na področju bančništva in gospodarjenja z denarjem ustvariti pogoje za ekonomsko motivacijo za doseganje večjega dohodka in združevanja sredstev za reševanje ključnih razvojnih nalog. Po takšni poti bomo presegali tudi podjetniško miselnost, ki ni sposobna ali noče dojeti bistva družbeno lastninskih odnosov. Pogosto se kaže v skupinsko-lastniškem obravnavanju proizvodnih sredstev in dohodka ter v nespoštovanju obveznosti do drugih organizacij združenega dela, ki so sporazumno dogovorjene v planskih dokumentih. V slehernem primeru, ko se v sedanjih zaostrenih razmerah javno izrazijo takšni pojavi, zlasti v odnosih med temeljnimi organizacijami in delovno organizacijo, morajo poslovodni organi takoj organizirati razgovore z delavci in z argumenti odkrito opozoriti in dokazati, da so takšne težnje v nasprotju z njihovimi dejanskimi interesi. Ob tem je treba odločno pribiti, da je temeljna organizacija združenega dela le organski del delovne organizacije, ne pa delovna organizacija v delovni organizaciji, to je, da je – naj še enkrat poudarim – predvsem oblika samoupravne organiziranosti oziroma združenosti delavcev v posameznih delih delovnega in proizvodnega procesa. To delavcem omogoča, da združeni v delovni organizaciji učinkovito gospodarijo in upravljajo z vsemi družbenimi sredstvi. Še posebej je treba ob tem poudariti, da mora biti temeljna organizacija najtesneje delovno, proizvodno in poslovno integrirana v delovno organizacijo, kot je jasno opredeljeno tudi v zakonu o združenem delu.

V prizadevanjih, da bi uspešno uresničevali ekonomsko stabilizacijo, smo v samoupravnih organizacijah in skupnostih izkoristili šele del možnosti, ki jih daje sistem samoupravne delitve osebnih dohodkov po delu in rezultatih dela. Takšno stanje seveda delavcev ne spodbuja dovolj, da bi si zavestno prizadevali za bolj učinkovito gospodarjenje in ustvarjali večji dohodek, premalo pa spodbuja tudi ustvarjalnost in inventivno dejavnost ter ne krepi odgovornosti. V veliki večini organizacij združenega dela in delovnih skupnosti so si delavci prizadevali, da bi svoje samoupravne akte, ki urejajo delitev po delu in rezultatih dela, izpopolnili. Kljub temu je pri delitvi še precej pojavov formalnega urejanja odnosov, kar ne more obroditi dobrih rezultatov.

Zato smo premalo učinkoviti pri iskanju rešitev in vzpostavljanju neposrednih povezav med delom slehernega delavca in rezultati gospodarjenja s sredstvi družbene reprodukcije. Doseči moramo, da bomo poleg delavčevega prispevka v tekočem delu začeli ugotavljati tudi njegov celovit prispevek v upravljanju in gospodarjenju z družbenimi sredstvi ter v izboljšavah in drugih oblikah ustvarjalnosti. Kolikor bolj bomo pri tem uspešni, toliko manj se bo delavec obnašal kot mezdni delavec in vse bolj kot družbeni dejavnik odločanja o vseh pogojih, sredstvih in rezultatih svojega in družbenega dela, življenja in ustvarjanja.

Hitrejše uveljavljanje delitve osebnih dohodkov po delu in rezultatih dela je toliko bolj pomembno, ker mora sleherna samoupravna organizacija in skupnost oceniti pogoje in dejanske ekonomske motive za ustvarjanje večjega dohodka, predvsem pa osnovne vzvode za povečevanje družbene produktivnosti dela. Naša celotna družbena aktivnost mora biti zato usmerjena v zagotavljanje vseh pogojev, ki so potrebni za povečevanje produktivnosti dela v sleherni temeljni organizaciji združenega dela, tako da bi se produktivnost resnično lahko celovito izrazila v konkretnih merilih za delitev sredstev za osebne dohodke. Glede na to, da imamo za delavce v neposredni proizvodnji že dokaj jasno opredeljena merila dela, moramo vso pozornost usmeriti zlasti v opredeljevanju načinov in kriterijev za merjenje prispevka k povečevanju produktivnosti dela vseh drugih delavcev, zlasti v delovnih skupnostih skupnih služb, vseh organizacijah združenega dela na področju družbenih dejavnosti, strokovnih služb in v celotni državni upravi. Edino na takšni podlagi lahko krepimo in moramo krepiti ekonomske motive gospodarjenja, ki izražajo resnično vsebino družbeno lastninskih odnosov, in kar je enako pomembno, samo tako lahko ustvarjamo pogoje za postopno, toda nujno obvladovanje vzrokov sedanjih neskladij v družbeni reprodukciji. Prav ta zavestna opredelitev pa terja, da delavci v slehernem okolju ločijo delo od nedela, ustvarjalnost od neustvarjalnosti, zasluženi dohodek od nezasluženega. Veliko in nepopravljivo škodo bi si napravili, če bi zgolj z linearnim omejevanjem rasti osebnih dohodkov zavrli ustvarjalno prizadevanje delavcev in delovnih kolektivov za boljše gospodarjenje.

V ekonomskih odnosih s tujino se nesorazmerja med izvozom in uvozom poglabljajo tako v strukturi kot v regionalni usmeritvi. Ob naglem naraščanju cen in povečanem povpraševanju na domačem trgu kopnijo ekonomski motivi za povečevanje izvoza. Te procese spremlja tudi zaostajanje v prestrukturiranju proizvodnje, povečevanje uvoza opreme in reprodukcijskega materiala. Kljub vsem prizadevanjem nismo uspeli zmanjšati porabe nafte in plina, kar zmanjšuje obseg deviznih sredstev, zadolževanje v tujini pa je naraslo prek še sprejemljive ravni. Splet vseh teh okoliščin vodi do ogrožanja zunanje likvidnosti države. Tako zaostrene razmere so tudi posledica neupoštevanja dejstva, da so pogoji proizvodnje in reprodukcije v organizacijah združenega dela odvisni od vključevanja v mednarodno delitev dela ter povezovanja našega razvoja z usmerjenostjo razvoja v svetu.

Na področju ekonomskih odnosov s tujino moramo preseči počasno reagiranje vseh nosilcev odločanja, zlasti temeljnih organizacij združenega dela ob nekaterih negativnih pojavih. Po eni strani namreč še vedno prevladujejo težnje skupinskolastninskega razpolaganja z devizami, po drugi strani pa se širi obseg linearno-administrativnih ukrepov, bodisi upravnih organov bodisi v obliki formalnih samoupravnih aktov. Vse prepočasi uveljavljamo usklajevanje planov o ekonomskih odnosih s tujino v delovnih organizacijah in sestavljenih organizacijah združenega dela ter v okviru SISEOT, še posebej na dogovorjenih osnovah in merilih glede upoštevanja usmeritev razvoja.

Čeprav republike in avtonomni pokrajini do sedaj še niso dovolj učinkovito obvladovale ekonomskih odnosov s tujino v smislu uresničevanja projekcij svojih plačilno in devizno-bilančnih položajev, niti v zaostrenih razmerah ni mogoče zaustaviti procesov prevzemanja njihove odgovornosti na tem področju. Nasprotno: vsi ukrepi, dopolnilni predpisi in zasnove ekonomske stabilizacije v okviru pospešenega uveljavljanja sistema socialističnega samoupravljanja bi morali krepiti odgovornost republik in avtonomnih pokrajin za celoto ekonomskih odnosov s tujino, vključno za zunanjo likvidnost države.

Zaostajanje v planiranju ekonomskih odnosov s tujino je močno zrahljalo odgovornost za dosledno spoštovanje dogovorjenih projekcij plačilno-bilančnih in devizno-bilančnih položajev republik in avtonomnih pokrajin v plačilni in devizni bilanci Jugoslavije. Posledica tega je takšno obnašanje nosilcev odločanja in odgovornosti na področju ekonomskih odnosov s tujino, ki plačilno in devizno-bilančnemu položaju republik in pokrajin daje naravo bilanc. To pa povzroča motnje v reprodukcijskih procesih, trga že vzpostavljene vezi med organizacijami združenega dela in zavira dohodkovno povezovanje in združevanje dela in sredstev za ustvarjanje skupnega deviznega prihodka oziroma dohodka, predvsem pa zmanjšuje odgovornost za zagotavljanje enotnosti jugoslovanskega trga, devizno in plačilno bilanco Jugoslavije in zunanjo likvidnost države.

ŠTEFAN KOROŠEC: Najpomembnejša naloga socialističnih subjektivnih sil je obvladati zaostrene ekonomske razmere, okrepiti socialistični samoupravni razvoj naše družbe

Nadaljnji družbenoekonomski razvoj Slovenije terja hitrejše vključevanje v mednarodno delitev dela. Z ustreznejšo organiziranostjo in s povezovanjem proizvodnih organizacij združenega dela, trgovine, projektantskih, inženiring in drugih strokovnih organizacij je treba doseči usklajen nastop in ponudbo blaga ter storitev na tujih trgih, še posebno pa v državah v razvoju. S samoupravnim združevanjem dela in sredstev za skupni nastop v tujini na podlagi skupnega deviznega prihodka in rizika je treba ustvariti pogoje za ponudbo celovitih projektov, ki bodo temeljili predvsem na domačem znanju in tehnologiji.

Poseben problem v Sloveniji je razdrobljenost investicij

Eno ključnih vprašanj, ki zaostruje ekonomske razmere, zlasti pa ne daje dovolj trdne podlage razvoju za naslednje srednjeročno obdobje, je sedanji obseg in sestava investicij, s katerim ne uresničujemo potrebnih strukturnih sprememb oziroma ne zagotavljamo modernizacije predelovalne industrije. Na področju investicij so odstopanja od planske usmeritve v strukturi, obsegu in učinkovitosti investicij. Tehnična struktura investicij kaže, da se na tem področju organizacije združenega dela in banke, samoupravne interesne in družbenopolitične skupnosti ne obnašajo stabilizacijsko. To trditev dokazujejo podatki o gradnji upravnih stavb in poslovnih prostorov za opravljanje finančnih in tehničnih storitev: vrednost teh objektov v gradnji znaša 8 milijard dinarjev. Ilustrativen je podatek, da je bilo po predračunski vrednosti v gradnji 30. 9. 1979 toliko skladišč, kolikršna je bila vrednost vseh objektov v kmetijstvu in ribištvu, gozdarstvu, vodnem gospodarstvu in gradbeništvu skupaj. Poseben problem predstavlja velika razdrobljenost investicij, saj smo v letu 1979 gradili nad 3.400 objektov. Zaradi premajhne proizvodne, dohodkovne in poslovne povezanosti organizacij združenega dela so investicije nepovezane in usmerjene v povečevanje le trenutno učinkovite sedanje proizvodnje. Zaostajamo zlasti v investiranju v prednostne dejavnosti. Investicije v industrijo se postopoma zmanjšujejo in v letu 1979 obsegajo le okrog 34 odstotkov vseh naložb. Prav tako pa se v zadnjih letih zmanjšuje delež naložb v kmetijstvo – v letu 1979 so obsegale le 2,9 odstotka družbenega proizvoda. Takšno stanje je povsem nasprotno usmeritvi, da je proizvodnja hrane ena od ključnih družbenih nalog. Obseg sredstev za naložbe v negospodarstvu pa stalno narašča in obsega že 12,6 odstotka vseh naložb, kar je občutno več, kot je predvideno s planom.

Udeležba bančnih kreditov in plasmajev prek bank obsega 48 odstotkov celotnih investicijskih sredstev. Vendar se v bankah združena sredstva vedno ne usmerjajo v družbeno reprodukcijo na osnovi družbenih planov in usklajenih interesov in odgovornosti članic. Utrjevanje in razširjanje kreditnih odnosov pri gospodarjenju z denarjem zavira uveljavljanje samoupravnega združevanja sredstev za financiranje tekoče in razširjene reprodukcije.

Vzroki za takšne razmere so tudi v tem, da delavci v organizacijah združenega dela premalo celovito in dejansko odločajo o razporejanju dohodka in njegovem usmerjanju v razširitev materialne osnove svojega in celotnega združenega dela. Delavci so pogosto v takšnem položaju, da lahko le formalno potrjujejo predloge poslovodnih in vodilnih delavcev ter strokovnih služb. Ob tem moramo opozoriti, da poslovodni in vodilni delavci ne izpolnjujejo vedno svojih strokovnih in s tem družbenopolitičnih dolžnosti in odgovornosti, da bi s podlagami za odločanje predstavljali delavcem in delovnim ljudem smeri in načine reševanja gospodarskih problemov in dolgoročno perspektivo razvoja.

Za strokovnimi predlogi in odločitvami investicijskih projektov se pogosto skrivajo še nepreseženi pritiski različnih monopolov političnega odločanja, od občine do republike. Takšno stanje vodi v prevladujoč vpliv delnih interesov nad skupnimi, zapiranje v občine, regije in republike. Preseganje takšnega načina odločanja o razvoju je pogoj, da se bo delavec v svoji temeljni organizaciji združenega dela čutil odgovornega za svoje odločitve in bo zavestno prevzemal vse materialne posledice zanje. Še toliko bolj je zato nesprejemljivo, da se kot nosilci pritiskov pojavljajo tudi vodstva in posamezni funkcionarji družbenopolitičnih organizacij in skupnosti.

Prekoračitve investicij v Sloveniji znašajo 25 odstotkov njihove predračunske vrednosti. V sklepih predsedstva CK ZK Jugoslavije piše, da je treba skrbno preučiti vse prekoračitve ter vse investicije in tiste, ki ne prispevajo k uresničitvi ciljev družbenih planov ali katerih prekoračitve ne bodo poravnane s kvalitetnimi sredstvi, ustaviti. Sprejet je bil tudi zakon o omejevanju izplačil za negospodarske in neproizvodne investicije. V Sloveniji pa smo priča stanju, da skoraj nihče noče začasno ali trajno odstopiti od načrtovanih investicij. Po podatkih službe družbenega knjigovodstva je bilo do 1. marca letos ustavljenih le 12 investicijskih naložb. Temeljne in združena banka so zato vložile velika sredstva v pokrivanje prekoračitev investicij, s čimer smo bistveno zmanjšali možnosti za investiranje v prednostne programe, s pomočjo katerih naj bi zagotovili hitrejše prestrukturiranje gospodarstva.

Največje prekoračitve smo dosegli pri gradnji nekaterih objektov, ki so opredeljeni kot prednostni v sedanjem srednjeročnem obdobju razvoja, skratka pri investicijah, za katere delavci temeljnih organizacij samoupravno ali pa na podlagi zakona združujejo sredstva iz dohodka, ali pa jih združujejo iz osebnega dohodka. Nestvarno prikazovanje vrednosti projektov, nepopolni načrti, zamude pri gradnji in dobavi opreme te objekte dražijo prek vseh prvotno predvidenih okvirov. Ob tem se uveljavlja ravnanje, da je združeno delo dolžno poravnati vse prekoračitve, in da nima pravice vprašati, kje so vzroki in dejanski krivci za takšne pojave. Takšno prakso moramo dosledno odpraviti, ker se bomo sicer znašli v razmerah, da delavci temeljnih organizacij ne bodo hoteli združevati sredstev za naložbe skupnega družbenega pomena.

Naš razvoj mora temeljiti na projektih, ki bodo odpravljali neskladja v materialni proizvodnji

Dosedanji sistem opredeljevanja prednostnih naložb v družbenih dogovorih o osnovah planov družbenopolitičnih skupnosti nas je pripeljal v široko fronto investicij, pri čemer strukturnih problemov nismo uspeli učinkovito reševati. Naš razvoj bi moral temeljiti na projektih, ki bodo omogočili ustvarjanje čim večjega dohodka in neto deviznih učinkov ter prispevali k dolgoročnemu usklajenemu razvoju in odpravljanju temeljnih strukturnih neskladij v materialni proizvodnji. Na osnovi tega pa je potem potrebno opredeljevati potrebe po energiji, surovinah in drugo. Jasno moramo povedati, da so prednostni tisti programi, ki na eno enoto uvoza prinašajo več kot eno enoto izvoza, ne le z vidika ene organizacije združenega dela, ampak celotne reprodukcijske verige. Težnje so, da bi v novih družbenih planih kot prednostno opredelili vse tisto, česar nismo uspeli uresničiti v sedanjem srednjeročnem obdobju razvoja. Na to ni možno pristati. Vse tako imenovane kontinuitete v naložbah, ki bi jih nekdo hotel vriniti v dogovore o osnovah plana, je treba ponovno preveriti v združenem delu in stvarno ovrenjihov prispevek k uresničevanju naših strateških ciljev razvoja. To nalogo moramo dosledno izpeljati, saj je po podatkih republiškega zavoda za planiranje predračunska vrednost doslej predloženih projektov za obdobje 1981-1985 208 milijard dinarjev, od teh je za infrastrukturo 80 milijard dinarjev ali 40 odstotkov. Na razpolago pa bomo imeli največ 185 milijard dinarjev. Očitno je, da tolikšnih sredstev za infrastrukturo ne bomo mogli združiti. Tudi v smernicah piše, da večjega deleža za te namene, kot smo ga namenili v dosedanjem obdobju, v prihodnjem ne moremo nameniti.

V večji meri izkoristiti notranje rezerve

Ekonomska stabilizacija terja povečanje prizadevanj za boljše gospodarjenje tudi na področju družbenih dejavnosti. Stvarno nižje možnosti za ustvarjanje primernega dohodka v materialni proizvodnji terjajo, da tudi delavci organizacij združenega dela družbenih dejavnosti v večji meri izrabljajo vse svoje notranje rezerve, kot so povečanje produktivnosti dela, varčevanje, bolj strokovno in kakovostno delo pri opravljanju storitev, boljšo organizacijo dela, medsebojno delitev dela in podobno. K aktiviranju notranjih rezerv pa lahko v veliki meri prispeva stimulativna delitev osebnega dohodka v okviru dohodkovnih možnosti organizacij združenega dela. To pa terja nadaljnje izpopolnjevanje sistema delitve v skladu z zakonom o združenem delu. V pripravah samoupravnih sporazumov o osnovah plana družbenih dejavnosti je treba posebno pozornost nameniti oblikovanju obsega in vsebine programov razvoja ter pri tem zagotoviti selektiven pristop – da bodo prednost dobile tiste dejavnosti, ki resnično lahko največ prispevajo k povečanju dohodka in produktivnosti dela v organizacijah združenega dela materialne proizvodnje.

Prednostni vrstni red pa je potrebno določiti tudi na področju investicij in razvoja družbenih dejavnosti. Pri tem moramo upoštevati sredstva, ki jih lahko združeno delo nameni za te potrebe ter na tej podlagi izpeljati selekcijo investicij, ki jo sedaj bistveno otežujejo lokalistični interesi občin in regij.

Dosledna izpeljava teh usmeritev je temeljni pogoj, da presežemo ekstenziven razvoj in izgradnjo novih ob že sedaj preširokih zmogljivostih na področju nekaterih družbenih dejavnosti, zlasti na področju šolstva ter zdravstva, se namreč danes srečujemo z nestvarnimi ambicioznimi programi, ki pogosto izražajo bolj lokalistične, ne pa dejanske družbene interese in potrebe.

Neskladja, ki so se v letošnjem letu še nadalje poglabljala, povzročajo vse večje motnje v tokovih družbene reprodukcije, otežujejo vključevanje v mednarodno delitev dela in ogrožajo zunanjo likvidnost države. Zvezni izvršni svet je zato v začetku junija sprejel nekatere dopolnilne ukrepe ekonomske politike za uresničevanje družbenega plana Jugoslavije. S sprejemanjem različnih ukrepov v treh časovnih stopnjah, naj bi zagotovili uresničevanje več nalog in sicer:

kot prvo: skladnejšo rast industrijske proizvodnje ter usklajenost vseh oblik porabe z realno razpoložljivim dohodkom. To bo nujno zmanjšalo stopnjo rasti družbenega proizvoda in s tem tudi življenjske ravni. Zavedati se moramo, da ekonomske stabilizacije ni možno uresničiti brez omejevanja porabe dohodka ter odpovedavanja vseh nosilcev gospodarjenja. Pri tem ne sme biti izvzet nihče, še zlasti ne uporabniki sredstev proračunov družbenopolitičnih skupnosti.

Druga naloga zadeva zagotavljanje vseh pogojev, ki bodo spodbujali delavce v združenem delu k večji produktivnosti in učinkovitejšemu gospodarjenju. Podlage za uveljavljanje teh procesov pa so krepitev ekonomskih motivov pri gospodarjenju z družbenimi sredstvi v pogojih socialistične plansko naravnane blagovne proizvodnje.

Tretja naloga se nanaša na uresničevanje izvozne ekspanzije in pospeševanje razvoja izvozno usmerjenih dejavnosti, da bi rešili problem plačilno in devizno-bilančnega primanjkljaja ter zunanje likvidnosti države. Dolgoročna izvozna usmerjenost in razvoj višjih oblik vključevanja v mednarodno delitev dela je zato temeljna strateška razvojna usmeritev v novem srednjeročnem obdobju in podlaga stabilnega razvoja.

Četrta naloga zahteva, da z dopolnilnimi ukrepi – in to je najbolj bistveno – spodbudimo delavce v združenem delu, da na osnovi utrjevanja in uresničevanja svojega ustavnega položaja in odgovornosti ter z uveljavljanjem samoupravnih družbenoekonomskih odnosov učinkoviteje neposredno obvladujejo in usmerjajo tokove družbene reprodukcije.

Doslej smo sprejeli spremembo tečaja dinarja in odlok o maksimiranju cen. V razpravi so tudi nekateri ukrepi, ki naj bi jih uveljavili v drugem polletju letošnjega leta. Ti se nanašajo na spremembe resolucije o politiki uresničevanja družbenega plana Jugoslavije v letu 1980, na odlok o projekciji plačilne bilance Jugoslavije in plačilno-bilančnih pozicij republik in avtonomnih pokrajin ter na dogovor o spremembi dogovora o izvajanju politike cen v letošnjem letu. Opozoriti velja, da imajo nekateri od predloženih ukrepov kratkoročen pomen, da z njimi ustvarjamo le pogoje za delovanje dolgoročnih ukrepov in podlago za preseganje materialnih neskladij in razvoj samoupravnih socialističnih odnosov.

Sprememba tečaja dinarja v odnosu do tujih valut zahteva tudi sprejem ukrepov na področju notranje ekonomske stabilizacije, njihova izvedba in način uresničevanja sta izredno pomembna. Ekonomska stabilizacija ne sme temeljiti le na administrativnem ukrepanju ali na tehnokratskem pristopu, temveč jo lahko uresničujemo le z večjo aktivnostjo vseh delovnih ljudi in občanov. Neposredni učinki bodo največji, če se bodo delavci v tozdih materialne proizvodnje in družbenih dejavnosti usmerili na izrabo vseh možnosti za racionalnejše gospodarjenje z družbenimi sredstvi in povečevanje produktivnosti dela v svojih organizacijah in vseh oblikah proizvodnega povezovanja in poslovnega sodelovanja.

Poleg spremembe tečaja dinarja je za uspešnost kratkoročnih učinkov pri reševanju ekonomskih problemov in stabilizacijskih prizadevanj pomembna zlasti politika cen in uresničevanje kreditno-monetarne politike.

Nesorazmerja med cenami proizvodov in storitev se povečujejo

V pripravah planskih dokumentov moramo analizirati stanje, vzroke in dejavnike, ki vplivajo na položaj v primarni delitvi. Sprejete usmeritve in dopolnilni ukrepi ZIS postavljajo v ospredje prevladujoč vpliv ekonomskih kriterijev na položaj področij in panog v primarni delitvi dohodka. Nanjo vplivajo številni dejavniki, vendar je v naših pogojih odločilna politika cen. Sedanje razmere in odnosi na področju cen so izredno zapleteni. Nesorazmerja med cenami proizvodov in storitev se celo povečujejo, zlasti znotraj panog. Narava sedanjih ekonomskih problemov in uresničevanje ekonomske stabilizacije zahteva bolj »umirjeno rast cen« in tudi začasno restriktivno uresničevanje politike cen. Odlaganje uveljavitve novega zakona o temeljih sistema in družbeni kontroli cen pomeni ohranjanje dosedanjih metod, ukrepov in kriterijev za uresničevanje politike cen. To pomeni, da bomo do konca leta pri večini industrijskih in osnovnih kmetijskih proizvodov cene dejansko določali administrativno. Zavedati pa se moramo, da brez sprememb odnosov, načinov in oblik ter kriterijev izvajanja politike cen pričakovanih rezultatov ne bomo dosegli. V obdobju do konca leta bi zato morali zagotoviti:

prvič: da bi delavci organizacij združenega dela v čim večji meri samoupravno urejali cenovne odnose. Ustvarjati moramo pogoje za nadaljnji razvoj združevanja dela in sredstev na dohodkovnih odnosih, kar je pogoj, da bodo delavci sami postajali subjekt uresničevanja odgovornosti za izvajanje politike cen;

drugič: pri oblikovanju cen proizvodov in storitev moramo uveljaviti tržne kriterije in kriterije novega zakona o temeljih sistema in družbene kontrole cen. To pa pomeni, da je v praksi potrebno ukinjati tako imenovani »stroškovni princip«, ki po logiki zidanja cen v bistvu ohranja sedanje probleme na področju cenovnih odnosov in ne prispeva ničesar k reševanju sedanjih ekonomskih problemov;

tretjič: do uveljavitve novega zakona o cenah moramo zagotoviti vsaj nekatere elemente podružbljanja na tem področju. Ustanoviti je potrebno družbeni organ pri zveznem in republiškem organu za cena, ki bo sprejemal odločitve z vso politično in strokovno odgovornostjo. S tem bi zagotavljali tudi v sedanjih pogojih večji družbeni vpliv pri izvajanju politike cen, predvsem pa tudi uresničevanje odgovornosti pri izvajanju politike cen s strani združenega dela.

Naslednje pomembno področje ukrepov za ekonomsko stabilizacijo pa posega v kreditno-denarne odnose kot enega od pomembnih virov gospodarske nestabilnosti. Znano je, da je gospodarjenje z denarjem kljub novim zakonom še vedno odtujeno vplivu delavcev v tozdih, in da še vedno pomemben del primarne emisije v Narodni banki in kanalih poslovnih bank kroži kot osamosvojen kapital. Inštrumenti oblikovanja primarnega denarja še vedno omogočajo uporabo kratkoročnih sredstev v dolgoročne namene in povzročajo neenakopraven položaj ozdov v poslovanju. Izvajanje kreditno-monetarne politike in politike bank je neposredno povezano s slabostmi na področju investicije. Zato je uresničevanje sprejetih ukrepov na tem področju izredno pomembno za ustvarjanje pogojev za stabilnejši razvoj.

Zmanjšanje uporabe kratkoročnih sredstev za investicije, njihova pretežna uporaba le za tekočo reprodukcijo ter najemanje izozemskih kreditov prvenstveno za zagotavljanje zunanje likvidnosti, sta le prvi del ukrepov. Pomembno je, da vzdržimo pritiske za povečevanje primarne emisije in njene uporabe v namene, ki niso v skladu s sprejetim sistemom, in uspešneje usklajujemo gibanje denarne mase z realnimi tokovi družbene reprodukcije.

Vzdržati bo treba pritiske na povečevanje primarne emisije denarja

Pogoj za stabilen gospodarski razvoj je uveljavljanje ustavno opredeljenih družbenoekonomskih odnosov in pospešena ter dosledna izpeljava denarnega, kreditnega in bančnega sistema. Posebno pozornost morajo samoupravni organi v ozdih nameniti ustanavljanju internih bank in posebnih finančnih služb ter uveljavljanju njihove vloge pri: finančnem planiranju v ozdih, razvijanju dohodkovnih odnosov med tozdi, združevanju dela in sredstev za obratna sredstva in za vlaganje v osnovna sredstva, vključno z devizami, večji učinkovitosti gospodarjenja z denarjem in racionalizaciji plačilnega prometa med tozdi v okviru delovne organizacije oziroma tozda. Zavzeti se moramo za uveljavitev sprememb tistih zakonskih določil in drugih predpisov, ki sedaj preprečujejo celovitost delovanja posebnih finančnih služb in internih bank v smislu sistemskih rešitev. Istočasno moramo dosledneje izpeljati odnose med internimi bankami in temeljnimi bankami ter temeljnimi bankami in združenimi bankami.

Zveza komunistov mora v sedanjih razmerah opredeliti izhodišča, na osnovi katerih bodo delovni ljudje sami reševali gospodarske težave in ustvarjali pogoje za stabilnejši družbeno-ekonomski razvoj. Tovariš Edvard Kardelj je dejal: »Za zvezo komunistov je bistveno, da bo vedno tista sila v družbi, ki bo po eni strani neposredno in neprenehoma odpirala perspektivo, opozarjala na sredstva in oblike akcije za uresničevanje te perspektive, po drugi strani pa, da bo sposobna mobilizirati množice,da se bodo same bojevale za uresničevanje te perspektive.«

Poudariti moramo, da sedanji ekonomski problemi in sprejeti ukrepi terjajo od subjektivnih socialističnih sil, še posebno pa od zveze komunistov, da na osnovi ocen dejanskih razmer v sleherni samoupravni organizaciji in skupnosti mobilizirajo najširše množice delavcev, delovnih ljudi in občanov za uresničevanje ekonomske stabilizacije. Subjektivne socialistične sile imajo dolžnost in odgovornost, da delavcem, delovnim ljudem in občanom predočijo dejanski gospodarski položaj njihovega ozda, občine, Slovenije in Jugoslavije. Jasno moramo povedati, da sprejeti ukrepi ne zagotavljajo uspehov avtomatično, ampak se bomo morali zanje bojevati vsi skupaj, samoupravno združeni in soodvisni, s trdim delom, z aktiviranjem notranjih rezerv, s širšim dohodkovnim povezovanjem,z višjo stopnjo izkoriščenosti proizvodnih zmogljivosti, z večjim izvozom, predvsem pa s povečanjem produktivnosti dela. Le na ta način bomo preprečili in obvladovali nekatere neizogibne težave, ki jih bodo povzročili bistveno zaostreni pogoji gospodarjenja. Kolikor bolj bodo delavci, delovni ljudje in občani po samoupravni poti razreševali tekoče in razvojne probleme, toliko bolj bodo ožili manevrski prostor tistim posameznikom in skupinam, ki vidijo v sedanjih razmerah možnost, da uveljavljajo administrativno odločanje, češ da je to nujno potrebno. Pristajanje na takšne poskuse bi pomenilo zanikanje moči samoupravno združenih proizvajalcev, da sami obvladujejo probleme družbene reprodukcije, še posebno takrat, ko so najbolj zaostreni. Prav samoupravno urejanje teh procesov pa je pot, ki lahko dolgoročno zagotovi nadaljnji stabilen in trden vsestranski razvoj naše socialistične družbene skupnosti.

Pri uresničevanju dopolnilnih ukrepov ekonomske politike, se bomo občasno soočali z določenimi tendencami in problemi, zlasti na področju likvidnosti bank, preskrbe s proizvodi široke potrošnje in zastoji v proizvodnji. Da bi uspešno premagovali te težave, se moramo zlasti na ravni republike in občin ustrezno organizirati. Izvršni svet, Gospodarska zbornica, SISEOT in ozdi morajo s koordinirano aktivnostjo zagotoviti učinkovito reševanje tekočih problemov, ki bodo važen sestavni del prizadevanja za uresničevanje ekonomske stabilizacije. Nekatere začasne ukrepe za ekonomsko stabilizacijo naj bi ob koncu leta zamenjali z dolgoročnimi ukrepi, ki bodo vsebovani v planskih dokumentih za obdobje 1981–1985. Stabilizacijski dejavniki morajo biti čvrsto vgrajeni v mehanizme in instrumente izvajanja novega srednjeročnega plana. V nadaljnjih planskih aktivnostih moramo zato odpraviti pomanjkljivosti dosedanjega nedoslednega usklajevanja razvojnih prizadevanj z resničnimi materialnimi možnostmi. S sprejetimi ukrepi ekonomske politike odpiramo proces prilagajanja gospodarjenja ozdov novim pogojem in zahtevam. Uresničevanje ekonomske stabilizacije ni kratkoročna naloga, zastavljene cilje lahko dosežemo le v daljšem časovnem obdobju. Zato bo težišče uresničevanja te naloge v vsebini družbenih in samoupravnih planov za obdobje 1981–1985.

Komunisti se morajo boriti za takšne programe razvoja, ki bodo prispevali k večjim dohodkovnim rezultatom

V naši socialistični družbi imamo dovolj sil, pa tudi mnogo še neizrabljenih možnosti in pogojev, da tudi v prihodnjem srednjeročnem obdobju na temelju povečanja družbene produktivnosti dela in družbenega dohodka boljše in širše zadovoljujemo delovne in življenjske potrebe in interese delavcev, delovnih ljudi in občanov, imamo dovolj sil in možnosti, da še bolj razvijemo socialistično samoupravno demokracijo. Da bi to dosegli, moramo bolj odločno in dosledno uresničevati odnose skupnega prihodka in dohodka, dinarskega in deviznega, delitev po delu in rezultatih dela, odnose svobodne menjave dela itd.

Velja opozoriti na eno pomembno razsežnost hitrejšega uveljavljanja dohodkovnih odnosov. Dosledno uresničevanje dohodkovnih odnosov in združevanje dela in sredstev na enotnem jugoslovanskem trgu bo nujno povzročilo in zahtevalo preseganje sedanjih načinov pospeševanja in razvoja gospodarsko nezadostno razvitih republik in pokrajin. To bo prispevalo h krepitvi polne odgovornosti vseh jugoslovanskih narodov in narodnosti za lasten razvoj in nacionalno uveljavitev kot tudi za napredek celotne jugoslovanske družbene skupnosti. Združevanje dela in sredstev za uresničevanje skupno dogovorjenih programov mora postati prevladujoči vzvod razvoja gospodarsko nezadostno razvitih področij v Sloveniji in Jugoslaviji. Zato se bomo zavzemali za preseganje obstoječih osnov delovanja sklada za pospeševanje gospodarskega razvoja manj razvitih območij, komunisti se bomo zavzemali za ustvarjanje pogojev, da bodo sredstva sklada lahko postajala spodbujevalec združevanja dela in sredstev in uresničevanja sprejetih usmeritev razvoja v družbenih planih.

Naslednja naloga, ki jo moramo uresničiti in od katere je odvisen naš nadaljnji vsestranski razvoj, je sprememba strukture proizvodnje in večje in bolj enakopravno vključevanje v mednarodno delitev dela. Posebno pozornost pa moramo nameniti uresničevanju ekonomskih resolucij konference neuvrščenih držav iz Colomba in Havane. V pripravah novih srednjeročnih planov se morajo komunisti bojevati za takšne programe razvoja, ki bodo prispevali k večjim dohodkovnim rezultatom ob polnem izkoriščanju proizvodnih zmogljivosti ter izboljšanja plačilne in devizne bilance Jugoslavije. Tudi v bodoče moramo težiti k maksimalni uporabi lastnih energetskih virov, k proizvodnji hrane, k uporabi surovin in reprometerialov na tistih področjih v Jugoslaviji, kjer so dani naravni pogoji za racionalno in ekonomsko upravičeno proizvodnjo.

Šest temeljnih nalog za organizacijo in organe ZK

Naloge za uresničevanje politike ekonomske stabilizacije oziroma celote družbenih odnosov imamo celovito in jasno opredeljene že v kongresnih dokumentih in sklepih predsedstva CK ZKJ. Da bi dosegli večjo učinkovitost pri njihovem izvajanju, morajo organizacije in organi ZK, zlasti komunisti v ozdih, gospodarskih zbornicah in izvršnih svetih DPS pri pripravah novih srednjeročnih planov, ki morajo biti konkretizacija ekonomske stabilizacije svojo aktivnost usmeriti zlasti na naslednje naloge:

prvič: zagotoviti moramo hitrejše vključevanje znanja in rezultatov raziskovalnega dela v proizvodne in delovne procese na podlagi neposrednega povezovanja med uporabniki in raziskovalnih organizacij ter uveljavljanje svobodne menjave dela;

drugič: aktivnost moramo usmeriti v povečevanje produktivnosti dela v sleherni tozd, saj je Slovenija dosegla takšno stopnjo razvoja proizvajalnih sil, da je nadaljnji družbenoekonomski razvoj neposredno soodvisen od rasti kvalitetnih dejavnikov razvoja. Poleg ustvarjanja splošnih družbenih pogojev za spodbujanje rasti družbene produktivnosti dela morajo tozdi svojo aktivnost usmeriti na vse dejavnike produktivnosti dela, zlasti na: izkoriščanje proizvodnih zmogljivosti, izboljšanje upravljanja in organizacije dela, boljšo povezanost proizvodnih procesov, večjo uveljavitev ustvarjalnega dela in inovacij, uveljavljanje meril za stimulativno delitev po delu, skladno z rastjo produktivnosti dela v tozdu in fazah proizvodnje, na bolj ekonomično izrabo delovnega časa in povečano odgovornost za izvajanje nalog;

tretjič: zagotoviti je treba popolno podporo strokovnim in poslovodnim delavcem, ki s svojim ustvarjalnim prizadevanjem prispevajo k celovitemu in dolgoročnemu reševanju ekonomskih problemov na temelju samoupravne preobrazbe družbenoekonomskih odnosov, ne pa le trenutnega reševanja razmer;

četrtič: samoupravne in družbene plane je treba uskladiti s stvarnimi materialnimi možnostmi in njihovo uresničevanje postaviti na hitrejše uveljavljanje samoupravnega združevanja dela in sredstev še zlasti za tiste razvojne usmeritve, ki bistveno prispevajo k odpravljanju materialnih neskladij. Prednostne naložbe, ki pomenijo kontinuiteto oziroma so vsebovane v osnutkih planskih dokumentov, moramo ponovno oceniti in jih ovrednotiti po dogovorjenih kriterijih;

petič: zagotoviti moramo modernizacijo predelovalne industrije, ki izpolnjuje pogoje hitrejšega in učinkovitega vključevanja v mednarodno delitev dela na podlagi višje stopnje tehnologije, znanja in usposobljenosti delavcev;

šestič: z nadaljnjim razvojem samoupravnih demokratičnih odnosov moramo zagotoviti odločujočo vlogo delegatskih skupščin in drugih organov upravljanja, ki morajo na podlagi interesov delavcev in delovnih ljudi in občanov ter ustvarjalnega delovanja vseh socialističnih subjektivnih sil, sprejemati samoupravne sporazume in družbene dogovore, ki bodo vse bolj izraz tudi resnično dogovorjenih medsebojnih pravic, obveznosti in odgovornosti tozdov in drugih družbenih subjektov.

Z doslednim in učinkovitim uresničevanjem naštetih, kakor tudi vseh drugih že večkrat opredeljenih nalog moramo komunisti z revolucionarnimi spremembami v družbenoekonomskih in proizvodnih odnosih, ki so temeljna sestavina politike ekonomske stabilizacije, zagotavljati pogoje, da bo delovanje družbe vse bolj oprto na moč, iniciativo in odgovornost samoupravno združenih delavcev. Na ta način moramo, zlasti pri demokratičnem oblikovanju vsebine planov za naslednje srednjeročno obdobje ustvariti razmere, da bo sleherni delavec, delovni človek in občan vse bolj svoboden in s tem ustvarjalen pri izražanju in usklajevanju svojih potreb in interesov, da bi na družbeni lastnini proizvajalnih sredstev vse bolj svobodno delal in ustvarjal svojo srečo,« je rekel Štefan Korošec na današnji seji CK ZKS.

V stabilizacijski akciji ne moremo pričakovati rešitev od države in pozabljati, da je najpomembneje spreminjati odnose v združenem delu

Razprava na seji centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije – V stabilizacijsko aktivnost s politično akcijo – Družbene dejavnosti so kvalitativni dejavniki razvoja samo, če k njemu res kaj prispevajo – Izvajanje politike gospodarske stabilizacije tudi terja utrjevanje samoupravnega sistema – Okrepiti moramo organe družbenega nadzorstva, da bi onemogočili pojave nezakonitosti

LJUBLJANA, 24. junija – Po uvodnem referatu Štefana Korošca o nalogah zveze komunistov pri uresničevanju ekonomske stabilizacije se je na seji CK ZKS razvila živahna razprava, v kateri so udeleženci osvetlili vse raznotere vidike sedanjega gospodarskega in družbenopolitičnega položaja.

Družbena dejavnost je zdaj še forumska

Na devetih posvetih pred današnjo sejo smo opazili nekatere skupne značilnosti, je povedal **Martin Mlinar.** Ko so ocenjevali stabilizacijske ukrepe skupaj z devalvacijo, so ugotovili da so v tozdih in delovnih organizacijah izračunavali pozitivne in negativne učinke, ne pa, kaj bodo ukrepi dejansko pomenili, razprave o spremembi družbeno-ekonomskih odnosov pravzaprav ni bilo. Ne bi mogli reči, je dejal Mlinar, da je družbena dejavnost slabotna, pač pa opažamo, da je forumska in ni segla med same delavce v temeljnih organizacijah.

Na posvetih so ocenjevali, da je izhod iz težav, v katerih so se delovne organizacije znašle, predvsem v državnih ukrepih, ki jih pričakujejo, manj pa so poudarjali, da bi lahko sami reševali težave. Zato so ocenjevali državno in republiško upravo, češ da je prepočasna in premalo elastična. Na seminarjih so premalo ocenili razvitost družbene reprodukcije, zaradi česar tudi niso mogli spoznati pravih vzrokov za težave. Prav tako še ni pravega odnosa do politike cen, investicijske politike in do ekonomskih odnosov s tujino. Nasploh so bile razprave o gospodarjenju skromne, tudi o kvalitativnih premikih pri izvozu in o financiranju je bilo premalo govora. Ni dovolj govoriti o selektivnosti naložb, pač pa bi morale banke za selektivnost tudi dejansko skrbeti.

Tudi plačila z devizami v medsebojni menjavi velikokrat spominjajo na monopolno izsiljevanje. Razveseljivo je, da smo ponekod že dosegli dobre učinke, kot naprimer pri zmanjševanju režijskega dela in pri varčevanju z energijo.

Izostriti vlogo in odgovornost posameznikov

Med subjektivnimi in objektivnimi dejavniki, ki zavirajo stabilizacijska prizadevanja ali dajejo dobre rezultate, moramo čim jasneje potegniti ločnico, je zahteval **Emil Rojc,** ko je opozoril, da radi pozabljamo na uspešne primere, na to, da bi povedali, kdo je tudi zaslužen za kakšen uspeh. Našo pozornost moramo osredotočiti na razkrivanje subjektivnih slabosti v gospodarjenju, saj le-te lahko hitreje odpravimo s politično akcijo, medtem ko objektivnih ne moremo kar tako. Poimenovati je treba posameznike, izostriti njihovo vlogo in odgovornost.

Tudi tokrat opažamo, da so dobili poslovodni, posebej še računovodski kadri, prvo besedo, ko so začeli razračunavati, kaj bo komu prinesla sprememba tečaja dinarja. To pa kaže na politične težnje po ohranjanju starega stanja – namesto da bi ravno politično akcijo usmerili v spreminjanje. Dosedanja poglavitna slabost gospodarskih ukrepov je bila v tem, da je lahko vsak slab gospodar preživel, dobri pa niso dobili svoje nagrade za dobro delo. Nujna je zatorej »kultura stalnega revolucioniranja subjektivnih sil«, je rekel Rojc, ne pa razvajanje s stalnim čakanjem na intervencionizem od zunaj.

Za zvezo komunistov je zdaj bistvena naloga, da ne dopusti miselnosti, ki pravi, da je bistveno preživeti po liniji najmanjšega odpora.

Rojc je še posebej osvetlil vlogo družbenih dejavnosti v stabilizacijskih ukrepih. Nekatere med njimi so opredeljene kot kvalitativni dejavniki razvoja in imajo torej prednost. Težava pa je v tem, da nosilci teh dejavnosti mislijo, da so prednostne že same po sebi. Tudi izobraževanje bo kvalitativni razvojni dejavnik šele tedaj in toliko, ko in kolikor se bo vključilo v pripravo strokovnih kadrov za razširjeno reprodukcijo, ko bo zadovoljevalo potrebe združenega dela, kolikor bo torej usmerjeno izobraževanje, je rekel Rojc in tako opozoril, da so tudi v družbenih dejavnostih rezerve za stabilizacijsko obnašanje.

Razčlenjujemo napake, ne pokažemo pa jasne poti naprej

Lahko bi rekli, da imamo dokaj obsežen informacijski sistem, da pa v vsem informiranju zlasti po delovnih kolektivih opažamo enake okvire in ista izhodišča, je povedal **Miha Ravnik**. Zato bo pri tem treba napraviti korak naprej, saj bi morali v stabilizacijska prizadevanja vključiti kar največ ljudi in jih seznaniti s težavami in možnostmi za njihovo prebroditev. Te možnosti so povsod, vendar je treba povsem konkretno pokazati nanje. Dosedanja napaka je predvsem v tem, da razčlenjujemo napake, ne pokažemo pa jasne poti naprej. Vedeti moramo namreč, da samo z zmanjševanjem stroškov ne bomo mogli doseči stabilizacije, v vsakega delavca je treba vcepiti tudi stabilizacijsko miselnost. Krepiti je treba samoupravne odnose in povečevati odločanje delavcev. Kjer so namreč odločali delavci neposredno, kot pri delitvi dohodka in nagrajevanju, smo dosegli pomembne uspehe.

Ko govorimo o devalvaciji, vemo največkrat samo to, da je njen namen oživitev izvoza in izenačenje pogojev tistih delavcev, ki delajo v izvoznih dejavnostih s tistimi, ki delajo proizvode za domači trg, kaj več pa ne. Govorimo o dolgoročni izvozni usmeritvi in o višji kakovosti izvoznih izdelkov, v katerih bo vsebovanega več dela in znanja, ustavljamo pa se pri prodaji deviz med partnerji. Če delitev deviznega prihodka temelji na resničnih dohodkovnih odnosih, jo je treba pozdraviti, v primerih, ko pa gre za odnos: »Vi nam dajte devize, mi pa vam blago po tržni ceni«, je to povsem napačna povezava. Če takega načina prelivanja deviz ne bomo spremenili, tudi ne bo uspešnega premika v izvozno usmerjenost.

Znižana je članarina ZKS

LJUBLJANA, 24. junija – Centralni komite ZKS je na predlog administrativno-finančne komisije in nadzorne komisije ZKS sklenil znižati lestvico članarine za člane ZKS, ki je bila nujna zaradi rasti osebnih dohodkov, ki je spremenila dohodkovno strukturo članstva. Postopno zviševanje osebnih dohodkov je povzročilo prehod večine članov v skupine lestvice z višjo članarino,kar pa je vplivalo na sorazmerno hitro naraščanje sredstev iz članarine.

Znižanje članarine po novi lestvici znaša 25,8 odstotka in zajema večino članstva. Podrobnejša razmerja in spremembe so razvidne iz lestvice.

Zveza komunistov se samofinancira, pa morajo sredstva iz članarine zadoščati za pokrivanje vseh stroškov delovanja ZKS.

Dosedanja lestvica je bila v veljavi od 1. januarja 1978.

Dosedanja in nova lestvica članarine ZKS

dohodkovna skupina	mesečna članarina	dohodkovna skupina	mesečna članarina
do 1.500	1 din	do 1.500	1 din
1.501–2.000	5 din	1.500–3.500	5 din
2.001–2.500	8 din	3.501–4.500	15 din
2.501–3.500	0,5%	4.501–5.500	25 din
3.501–4.500	1,0%	5.501–6.500	1%
4.501–5.500	1,5%	6.501–8.000	1,5%
5.501–6.500	2,0%	8.001–10.000	2,0%
6.501–10.000	2,5%	10.001–15.000	2,5
nad 10.000	3,0%	nad 15.000	3,0%

Današnji način izvažanja je kratkotrajen, je poudaril Ravnik, zato bomo morali v kratkem preiti na sodelovanje v višjih oblikah.

Za-to pa smo, kot vse kaže, premalo organizirani, imamo pa tudi preveč administrativnih ukrepov, ki nam uveljavljanje na svetovnem trgu tudi ovirajo. Premalo se znamo organizirati tudi doma, zato je tudi izkoristek delovnega časa v gospodarstvu in v negospodarstvu veliko premajhen. Napak bi bilo iskati rezerve zlasti v fizičnem delu delavcev, saj ti delajo toliko, kolikor je uspešna organizacija dela. Tudi znanje je premalo uporabljeno, morda tudi zaradi preslabe strokovnosti ne moremo izpeljati dohodkovnega povezovanja, kot bi bilo to treba. Na koncu je Ravnik poudaril, da mnogo govorimo o prestrukturiranju gospodarstva, nihče pa ne govori o vsaj enako potrebnem prestrukturiranju vrednotenja dela.

Ni konkretnih podatkov o gospodarskih gibanjih

Zdravko Krvina je ocenil družbenopolitično stanje v stabilizacijskem ravnanju v gorenjskem gospodarstvu kot razkorak med veliko pripravljenostjo vseh delavcev, da presežejo stanje na eni, ter nekonkretnim delom družbenopolitičnih subjektov na drugi strani. Večina vodilnih v gospodarstvu se ne zaveda resnosti trenutka, kar se je izkazalo tudi na regionalnih posvetih pred to sejo CK ZKS. »Vse preveč je besedičenja, nekakšne koordinacije in dogovarjanja; ponavljamo iste reči, vse preveč načelno razpravljamo, ne gremo pa v konkretnosti. Ni konkretnih podatkov o gospodarskih gibanjih, kot jih zahteva zakon o združenem delu, da bi delavci lahko na temelju le-teh odločali. Z zbiranjem podatkov po eni strani obremenjujemo združeno delo, po drugi pa mu ne damo povratnih podatkov, da bi se samo lahko znašlo«, je povzel Krvina kritike, ki jih je slišati v delovnih organizacijah.

● Finančni kazalci o gibanju gospodarstva za gorenjsko regijo kažejo sicer na znaten porast dohodka in na to, da je letos v prvih petih mesecih akumulacija za 49 odstotkov večja kot lani v istem obdobju. Na račune sisov in družbenopolitičnih skupnosti priteka vedno več sredstev in nekatere občine že zmanjšujejo prispevne stopnje. Pač pa je gorenjska industrija še vedno močno vezana na uvoz ter je letos uvozila za 33, izvozila pa le za 29 odstotkov več kot lani v enakem obdobju, pokrivanje uvoza z izvozom pa se je zmanjšalo 79 na 72 odstotkov. Zatorej je preseganje tega razkoraka med uvozom in izvozom prvenstvena naloga subjektivnih dejavnikov v regiji.

V delegatskem sistemu se nadaljujejo iste napake: vse preveč se na delegatskih skupščinah razpravlja o raznih poročilih in odlokih, ne pa o akcijskih usmeritvah, o uresničevanju stabilizacijskih ukrepov. V petnajstih točkah dnevnega reda je nemogoča poglobljena razprava, je opozoril Krvina na stalno preobširnost dnevnih redov raznih skupščinskih sej.

V dejavnosti komunistov ne sme biti prostora za oportunizem

V čem so pravzaprav razlogi za neuresničevanje mnogih stabilizacijskih programov, načrtov, strukturnih sprememb, za zaostajanje pri planiranju, se je v razpravi vprašal **Janez Zahrastnik.** Pri tem je poudaril predvsem dvoje: vprašanje našega odnosa do stopnje kritičnosti v ocenjevanju družbeno-ekonomskih razmer in dosežkov ter pristop k ocenjevanju razmer, rezultatov in aktivnosti. Tem vprašanjem posvečamo premalo pozornosti, kar nas nekako veže in sili v kratkoročne rešitve, brez pogleda naprej, v verbalizem in pragmatizem. S tem pa pada naša skupna sposobnost in učinkovitost pri spreminjanju stvari. Pogosto imamo za iste kazalce gospodarjenja raznolike ocene in to usmerjanje politične aktivnosti vnaša zmedo. Pozitivne rezultate moramo oceniti, jih poudariti, ni pa razlogov, da ne odkrivamo slabosti, da se zadovoljujemo s poenostavljenimi trditvami in celo s prikrivanjem bistvenih problemov.

Zakaj ravnamo tako? Je problem v znanju, prikrivanju lastne slabe aktivnosti, v bojazni pred spopadi z resničnimi problemi in vzroki zanje? Demagogija, s katero pred delavci dokazujemo nesposobnost obvladovanja težav zgolj z objektivnimi okoliščinami, ni sprejemljiva. Prvič zato, ker v pogojih socialističnega samoupravljanja ni prostora za oportunizem in drugič, ker nam sedanji družbenoekonomski položaj tega ne dovoljuje.

Ko je govoril o pristopu k političnim ocenam, je Zahrastnik poudaril, da je nujno uporabljati podatke strokovnih služb, specializiranih institucij, vendar se je vedno treba zavedati, da so za številkami ljudje, konkretni odnosi itd. Naša politična odgovornost je, da odgovorimo na vprašanja, čemu kasnimo, v čem je bistvo neuresničevanja nalog pri planiranju, zakaj sprejemamo logiko hudih kasnitev pri realizaciji investicij . . .

Na ta vprašanja ne odgovarjamo, vendar bi morali tudi tu zaostriti odgovornost komunistov. Srečujemo se namreč z deficitom globljih idejnopolitičnih presoj ob aktualnih, odprtih družbenoekonomskih težavah. Zaradi tega izostajajo konfrontacije, diferenciacije, akcija, bitka za spremembo stanj in zato tudi rezultati.

V tem času, ko je pred nami dolgo obdobje boja za stabilizacijo, ne smemo dovoliti, da bo zmanjkovalo osnovnih življenjskih izdelkov in pridelkov.

Preveč pritiskov na zviševanje cen

Mislim, da je nemogoče uresničiti stabilizacijski program in govoriti o motiviranosti za povečano produktivnost, če tudi praktično – ne le verbalno – ne priznamo ekonomskih zakonitosti in trga, je dejal **Janko Smole,** ki je uvodni referat ocenil kot kontradiktoren na nekaterih področjih, in dejal, da imamo pri nas tri kategorije cen: cene za statistiko, cene, katerih rast ne beležimo, in cene, ki mirujejo, pa blaga ni več. Pri nas takorekoč vsi proizvajalci pritiskajo na razne organe, da bi jim zvišali cene. Problem so tudi limitirane cene. Ne zagovarjam nobenega liberalizma v politiki cen, mislim pa, da je osnovno v borbi za zmanjševanje inflatornih pritiskov uveljavljanje dogovarjanja na področju cen, je rekel.

Smole je nato spregovoril o obrestni meri in o zaščiti bančnih sredstev. Obrestna mera je namreč izredno nizka, daleč pod vsako inflacijo, je negativna obrestna mera in je kot taka direktno napotilo vsakemu tržnemu subjektu, investitorju, da išče rešitve za probleme v banki.

Pomembno je tudi vprašanje produktivnosti dela, ki se je letos zmanjšala od 2,5 odstotka na 1,3. To ni združljivo s stabilizacijskimi prizadevanji in to zahteva odpiranje možnosti za intenzivno zaposlovanje na tistih področjih, kjer z relativno majhnimi investicijami veliko dosežemo. Na primer na nekaterih področjih v kmetijstvu, storitvenih dejavnostih itn.

Janko Smole je opozoril še na ekonomske odnose s tujino, na fronto, na kateri bijemo pomembno bitko, vendar se na tem področju, kot je dejal, pogosto srečujejo z verbalizmom, kot se je to, na primer, zgodilo pri izvozu opreme.

Poudaril je tudi nujnost združevanja sredstev za realizacijo velikih projektov. Tak primer je, recimo, SOZD Iskra, kjer so napravili spisek prioritetnih investicij in s 6 bankami, na območju katerih so delovne organizacije v sestavu Iskre, oblikovali konzorcij. Članice Iskre pa bodo po samoupravni poti odločile, kjer in kdaj bodo investirali. Ni idealna rešitev, mislim pa, da je bil na ta način storjen velik korak naprej, saj banke ne bodo finansirale le objektov na svojem območju, ampak tudi zunaj njega, v skladu z odločitvami samoupravnih organov, je rekel Janko Smole.

Vse manj uspešnega dohodkovnega povezovanja

Še pred leti smo bili priče nekaterim dobrim dohodkovnim in trajnim povezavam, danes pa je takega povezovanja vse manj, je menila **Albina Tušar.** Če bomo komunisti premalo učinkoviti, se stabilizaciji ne bomo približali ne letos, niti v naslednjem srednjeročnem razdobju. Jeseniška železarna se bo morala vsekakor bolj usmeriti v izdelavo kakovostnega jekla in s tem več povečati izvoz.

Prav gotovo pa se bo treba že letos dogovoriti s porabniki jeseniških izdelkov, koliko bodo potrebovali za nadaljnjo domačo predelavo, saj bi bila škoda za narodno gospodarstvo prav gotovo večja, če bodo predelovalci ostali brez materiala, kot če železarne ne bi izvozile toliko, kot bi sicer lahko. Tudi stihijsko preprodajanje deviz lahko razvrednoti učinke, ki jih od devalvacije pričakujemo, zato bo treba tudi to dosedanjo težavo medsebojno urediti in urejene odnose vključiti v prihodnji srednjeročni načrt.

Samoupravljanje se mora ukvarjati z glavnimi problemi, zdaj se pa z obrobnimi

O zdajšnjih gospodarskih problemih govorimo tako, da se v ospredje postavljajo tako imenovana kapitalna družbena vprašanja, kar priča, da je preobrazba družbenoekonomskih odnosov veliko trši oreh, kot smo si zamišljali, in kar potrjuje, da je gospodarjenje v sedanjih pogojih izredno zahtevno, ker je obremenjeno z mnogimi objektivnimi problemi. V takem položaju pa je opaziti neko posebnost: veliko je pritiskov anarhoidnih pojmovanj demokratičnosti, ki demokratičnost pojmuje kot pravico, ne pa tudi kot obvezo, je poudaril **Roman Albreht.**

Lahko ugotavljamo dvoje: da je zastoj v razvoju dohodkovnih odnosov nesporen (ker ni dobrih gospodarskih in družbenih rezultatov, ker se krepijo negativni trendi, ker izstopajo lastninski odnosi) in da so vse oblike potrošništva v razmahu (ne zagotavljamo objektivnih zakonitosti tržne ekonomije, kar narekuje administrativno ukrepanje, ki pa vodi tudi v politične konfrontacije). Stari interesi se torej ponavljajo. Ponavljajo se zato, ker se samoupravljanje ne ukvarja z globalnimi problemi, ampak obrobnimi. Samoupravljanje ne obvladuje reprodukcije in na nekaterih področjih družbene reprodukcije smo prav zaradi tega v nevarnem zaostanku. V bistvu smo torej premalo učinkoviti, odnosov ne spreminjamo in zato zaostajamo. Jasno je, je dejal Roman Albreht, da druge izbire kot uveljavljanje dohodkovnih odnosov ni, toda vprašal se je, kako uveljaviti te odnose, če pa na primer o največjem delu kapitala administrativno odločajo.

Toda s takimi problemi se ne spopademo, gnili mir pa je gnila voda, tam pa nič ne živi. Sploh je opaziti, da se spopadom izmikamo. Odlagamo na primer uporabo zakona o sistemu cen, čeprav je zakon pripravljen. To je napačno, kajti ostajati na zdajšnjih cenovnih odnosih, pomeni tudi – ostajati na zdajšnjih splošnih odnosih, saj odlagamo spremembo primarne delitve dohodka; ta delitev pa ni dobra. Zdajšnja cenovna politika spodkopava samoupravno funkcioniranje na tem področju, ker uveljavlja stroškovni princip, ne omogoča pa dogovorov in integracije med posameznimi reprodukcijskimi enotami.

Tudi pri gospodarjenju sredstev za razširjeno reprodukcijo je podobno. S temi sredstvi v glavnem gospodarimo tako, da jih odtujujemo delavcem. Odnosi so taki, da drug drugemu prodajamo del dohodka kot tržno blago. Banka namreč uporablja sredstva tozdov brezplačno. Denar iz enega tozda, ki ga ima ta tozd na žiro računu v banki, prodaja banka drugemu tozdu iz iste delovne organizacije kot posojilo. Ker pri tem združeno delo ni angažirano, tudi ni prestrukturiranja gospodarstva. Podpreti je sicer treba idejo o bančnem konzorciju, kakršnega so na primer ustanovili za sozd Iskra. Na ta način bodo financirali tiste programe, ki so v tem sozdu dobili prednost. Toda, s tem ko so konzorcij ustanovili, odnosov niso spremenili in gospodarjenje z depoziti tozdov je nespremenjeno. Pri tem je poučno, kaj vse znajo celo pri kreditnih odnosih zagotoviti tuji partnerji. Zanje je dohodek od kapitala zadnja stvar, medsebojne obveznosti pa prve in najvažnejše, je dejal Roman Albreht.

Dober vpliv ukrepov

Dino Pucerje povedal, da so se spoprijeli s posamezniki, ki niso resno vzeli stabilizacijskih prizadevanj. Delavci še zmeraj premalo poznajo težavnost gospodarskih razmer, saj je na obalno kraškem območju tehnična opremljenost industrije še zmeraj za petino slabša kot drugod v republiki, zaposlovanje je preveč ekstenzivno, gospodarstvo razdrobljeno, izvozna usmerjenost pa bi lahko bila večja. Vse to vpliva tudi na premajhno usmerjenost k spremembi sestave gospodarstva.

Nekateri letošnji rezultati kažejo na izboljšavo razmer kot, denimo, to, da dohodek raste hitreje od stroškov; letošnje zaposlovanje ne presega lanskega, vendar naložbe še zmeraj dosegajo prek 40 odstotkov družbenega proizvoda, pa tudi likvidnost bank je zelo slaba. Sedanji ukrepi bodo po njegovem zelo dobro vplivali na večjo izvozno usmerjenost in zamenjevanje tujih surovin z domačimi, vendar je treba dokazati, da v naši družbi najtežje probleme rešujemo lahko na samoupravni način.

Na obalno kraškem območju imajo težave s podvojevanjem proizvodnje, zapiranjem temeljnih organizacij v svoje okvire in podobnimi problemi, ki jih še niso uspeli razrešiti. Tudi v pripravi srednejročnih načrtov so v zamudi, delovne organizacije pa so izkazale za 66 odstotkov več potreb po naložbah kot so stvarne možnosti. Ukrepe gospodarske ustalitve so tudi na tem območju sprejeli kot dolgoročne, zato bodo tudi tako usmerili svojo politično akcijo.

Nova organiziranost komunistov v Mariboru

V Mariboru so po uspešno izvedenem referendumu o preoblikovanju občine Maribor v šest občin in o ustanovitvi posebne družbenopolitične skupnosti potrebne ustrezne spremembe v organiziranosti družbenopolitičnih organizacij in s tem seveda tudi zveze komunistov. Tako so občinska konferenca in osnovne organizacije ZK v Mariboru že začele priprave na ustanovitev šestih občinskih organizacij in konferenc ZKS ter konference ZK v posebni družbenopolitični skupnosti (mestne konference).

Zato se bodo komunisti, ki živijo in delajo na območju sedanje občinske organizacije ZKS Maribor, organizirali v šestih občinskih organizacijah: Maribor–Pobrežje, Maribor–Rotovž, Maribor–Ruše, Maribor–Slovenske gorice, Maribor–Tabor in Maribor–Tezno. Postopek za konstituiranje občinskih konferenc v navedenih občinskih organizacijah bo izvedla skupaj z osnovnimi organizacijami sedanja občinska konferenca ZKS Maribor.

Z ustanovitvijo novih občinskih konferenc ZKS preneha delovati sedanja občinska konferenca ZKS Maribor. Njene funkcije prevzame konferenca ZKS posebne družbenopolitične skupnosti (mestna konferenca), ki jo izvolijo novoustanovljene občinske konference ZKS.

Večja aktivnost SZDL

Miloš Prosenc je menil, da izvajanje politike gospodarske stabilizacije zahteva utrjevanje političnega sistema predvsem zato, ker je treba nakopičene probleme reševati po samoupravni in delegatski poti. Aktivnost socialistične zveze, kjer ima pomembno mesto delovanje komunistov, bo treba še povečati. SZDL bo v prihodnje dala velik pomen politično mobilizacijski in množični vlogi organizacije, akcijskemu usklajevanju svojih nalog in akcijam, ki jih lahko uspešno razreši.

Stabilizacija namreč mora postati celovita politična akcija, kjer je treba točno opredeliti, kje so vzroki težav in kaj lahko vsakdo prispeva k njihovi razrešitvi. Ljudje so namreč še premalo seznanjeni s težavno gospodarsko problematiko.

Miloš Prosenc je kritično ocenil, da so organizacije SZDL še premalo vpete v to, da bi ljudje spoznali nujnost varčevanja z energijo in drugimi surovinami, da bi ocenili, ali so programi njihovih krajevnih skupnosti resnično v skladu z dohodkom TOZD pa vse do tega, da kupovanje temeljnih življenjskih potrebščin na zalogo ni primerno. Seveda pa se o ustalitvenih prizadevanjih po njegovem ne sme predolgo in preozko pogovarjati.

Ob akcijskem usklajevanju nalog SZDL morajo vsi od KS in TOZD naprej streljati v isto tarčo. V občinah že delujejo različni koordinacijski odbori, ki spremljajo stabilizacijska in druga prizadevanja, vendar je zanje značilno, da nekateri dobro opravljajo delo, drugi pa ne.

V nekaterih občinah namreč koordinacijski odbori ne opravljajo svoje usklajevalne vloge. To velja predvsem v tistih občinah, kjer zveza komunistov ni zaostrila odgovornosti komunistov. Za vse dosedanje delo teh odborov ali skupin pa je značilno, da so se ob spremljanju stabilizacije gospodarstva premalo usmerili v dogovarjanje širših političnih akcij. Te pomanjkljivosti bodo v prihodnje vsekakor odpravili, socialistična zveza pa se bo usmerila prav tako na tiste, ki jih bo lahko uspešno razrešila, kot so utrjevanje delegatskih odnosov, samouprava v stanovanjskem gospodarstvu, prav tako pa se bodo izognili samo načelni podpori stabilizacijskim prizadevanjem, lepljenju in prepisovanju nalog, ki so jih oblikovale druge družbenopolitične organizacije.

Nezakonitosti lahko ohromijo stabilizacijo

Družbeno nadzorstvo je ena pomembnih stalnih nalog komunistov v združenem delu in delegatskih skupščinah, je opozoril **Franc Šetinc,** ko je člane centralnega komiteja ZKS seznanil s spoznanji z nedavnega posvetovanja skupnosti slovenskih občin o delovanju organov družbenega nadzora. Nujno je treba ustvariti takšne kadrovske pogoje, da bodo inšpekcijske službe, davčne uprave in sploh vsi organi družbenega nadzora lahko opravljali svoje obsežne naloge.

»Razne nezakonitosti, na primer korupcija, goljufije, malomaren odnos do družbene lastnine itd., lahko močno prizadenejo občutek pravičnosti pri ljudeh. To je v času zaostrenih gospodarskih razmer, ko stabilizacijska prizadevanja terjajo od ljudi mnogo odrekanj, varčevanje, večjo disciplino, boljše delo itd., še posebej občutljivo. Seveda pa je varstvo samoupravnih pravic in družbene lastnine pomembno tudi materialno, ker je v prvi vrsti od tega odvisen položaj človeka v družbi, njegova možnost upravljanja s sredstvi celovitega družbenega življenja in razvoja,« je poudaril Šetinc.

Ko je stanje soočil s sklepi 8. kongresa ZKS, je ocenil, da smo posebej po 29. seji CK ZKS dosegli pomemben napredek, ko smo vsaj načelno obračunali s teorijo o tako imenovanih družbeno koristnih malverzacijah, ter da se je izostril kritičen odnos do pojavov nezakonitosti. Izboljšalo se je ozračje nasploh in organi ter službe družbenega nadzora imajo pri svojem delu več politične podpore, kakor so je imeli pred desetimi leti.

Vseeno pa ni razlogov za samozadovoljstvo, kajti še vedno ne moremo biti zadovoljni z razvojem nadzornih organov, z njihovo vsebino in metodami dela. V tem pogledu zaostaja tudi razvoj političnega sistema, ki bi lahko tudi resno oviral stabilnost našega gospodarstva.

● Ponekod so inšpekcije celo nazadovale, namesto da bi se okrepile. Kar 22 občin je brez urbanistične in 18 občin brez gradbene inšpekcije, in to največkrat tam, kjer je na področju urbanizma in gradbeništva stanje vodnogospodarskih, gozdarskih in drugih inšpekcij, čeprav je zadnje čase čedalje več primerov zastrupljanja voda, nedovoljene sečnje lesa in drugih pojavov v okviru ekološke problematike. Odločno premalo je sodnikov za prekrške, zato ni čudno, da se je pri njih nakopičilo kar 40.000 zastaranih primerov prekrškov. Nezadovoljivo je stanje davčnih inšpekcij, čeprav se, kot vemo, strmo povečuje število občanov, ki samo v lanskem letu dolgujejo kar 866 milijonov novih dinarjev davkov in prispevkov, kar je – predvsem zaradi slabe izterjave in premalo odločnih ukrepov – nevaren vir neupravičenega bogatenja. So obrtniki, ki dolgujejo po sto in več starih milijonov. Iz dneva v dan se tudi povečuje število občanov, ki nelegalno in za velike denarje opravljajo razne storitvene dejavnosti; te v glavnem niso evidentirane in zato tudi ne obdavčene. S tem se močno krni načelo solidarnosti in vzajemnosti, kajti mnogo bogatijo zato, ker ustvarjajo velike dohodke, malo ali nič pa ne prispevajo za skupne in splošne družbene potrebe.

Zgraditi je treba celovit sistem, ki bo učinkovito funkcioniral kot del enotnega sistema družbene samozaščite, v katerem se morajo dejavnost in ukrepi vseh dejavnikov – od samoupravne delavske kontrole in internega strokovnega nadzorstva v delovnih organizacijah do družbenega pravobranilca samoupravljanja, skupščinskih komisij za družbeni nadzor, raznih inšpekcij in drugih organov odkrivanja in pregona – vzajemno dopolnjevati in povezovati. Zlasti moramo doseči, da bodo ti organi zavarovani pred možnimi pritiski in da bodo ustvarjeni ugodni pogoji za njihovo nemoteno, usklajeno in učinkovito delovanje. Doseči moramo ustreznejši kadrovski sestav posameznih organov in služb, kar pomeni, da mora priti vanje več strokovno usposobljenih ter poštenih, prizadevnih ljudi. Pospešiti moramo združevanje občinskih inšpekcij v okviru medobčinskih inšpekcijskih služb, da bi s tem dosegli večjo specializacijo, boljšo delitev dela in možnost večjega medsebojnega sodelovanja. Nekatere inšpekcije bi morali izločiti iz sestave širših upravnih organov – na primer davčne organe iz sestave financ – in jih osamosvojiti, da bi bile osvobojene možnih negativnih vplivov in drugih nalog, ki nimajo z inšpekcijskim delovanjem neposredne zveze. Več sodelovanja bi moralo biti ob problemih, ki zadevajo več pristojnih inšpekcij in drugih organov, kajti ob odkrivanju na primer deviznih prekrškov pogosto naletimo tudi na davčne utaje, nedovoljeno trgovino in podobne delikte, je predlagal v sklepe seje CK ZKS Franc Šetinc.

Štefan Korošec, novi član predsedstva CK ZKS

Centralni komite ZKS je danes izvolil za člana predsedstva CK ZKS Štefana Korošca, magistra ekonomskih znanosti, rojenega 2. marca 1938.

Štefan Korošec je bil od leta 1957 do 1963 oficir JLA – pilot. Leta 1963 se je na lastno željo demobiliziral in zaposlil v gospodarstvu. Po končanem podiplomskem študiju se je ukvarjal s strokovno teoretičnimi problemi, na VEKŠ v Mariboru je bil izvoljen za profesorja. Med zaposlitvijo v organizacijah združenega dela je opravljal številne dolžnosti v družbenopolitičnih organizacijah. Bil je sekretar osnovne organizacije ZKS, član OK ZKS, sekretar občinskega komiteja ZKS, odbornik občinske skupščine, predsednik komisije za volitve in imenovanja. V letih 1974 in 1975 je bil delegat zbora občin skupščine SRS.

Za člana centralnega komiteja ZKS je bil Štefan Korošec izvoljen na 7. kongresu, za člana CK ZKJ pa na 11. kongresu ZK Jugoslavije. Kot član CK ZKS je aktivno deloval tudi v komisiji predsedstva CZ ZKS za družbenoekonomske odnose in socialno politiko.

Štefan Korošec, član ZK od junija 1957, je bil leta 1974 odlikovan z redom republike z bronastim vencem.

Dolgoročno sodelovati z deželami v razvoju

Naša stabilizacijska prizadevanja so tesno povezana z mednarodnimi odnosi, zato bi delavci v združenem delu morali bolj slediti spremembam na svetovnem planu in še posebej bi morali spoznavati akcijski program gospodarskega sodelovanja, kot so ga neuvrščene države izoblikovale na svojih zadnjih konferencah, je opozoril **Jože Smole.** Seji CK ZKS je predložil v sprejem vrsto sklepov, s katerimi naj bi zavezali komuniste v združenem delu, da seznanjajo delovne ljudi z akcijskim programom neuvrščenih za sodelovanje dežel v razvoju. Pri tem se je treba upreti miselnosti, da so za te naloge zadolženi le poslovodni organi. Nasprotno, je opozoril Smole, v vse dolgoročne načrte združenega dela je treba vgraditi tudi konkretne projekte za sodelovanje z deželami v razvoju. Od dosedanje najnižje oblike sodelovanja, namreč pretežno blagovne menjave, je treba preiti na dolgoročne aranžmaje z dobavitelji surovin o skupnih vlaganjih, s skupno tehnologijo in skupnimi finančnimi aranžmaji. Samo na ta način lahko dežele v razvoju krepijo svojo pogajalsko moč nasproti razvitemu svetu.

V funkciji našega gospodarskega nastopanja v deželah v razvoju je znanstveno tehnično sodelovanje z njimi. Zatorej so nesprejemljiva stališča, če bi kdo hotel v sklopu stabilizacijskih ukrepov zmanjševati sredstva za odobravanje štipendij, šolanje strokovnjakov, kulturno-prosvetno ali sodelovanje na informacijskem področju z deželami v razvoju. Okrepiti bi morali naša znanstveno raziskovalna prizadevanja, da bi bolje spoznali vse raznovrstne oblike in možnosti za perspektivno sodelovanje s temi deželami, kot so projekti na področju kmetijstva, prehrane nasploh, pa gradbenih del, kooperacije na področju prometa in komunikacij, industrijske in monetarne oblike sodelovanja itd.

Smole je še opozoril, da bi morali pri naših investicijskih delih v teh deželah vključevati več domače opreme in tehnologije ter se s temi državami dogovarjati za skupne nastope na tretjih trgih.

Redčenje investicijskih programov je bila težka naloga

Pri uresničevanju stabilizacijskih ukrepov smo bančniki do zdaj kar dobro sodelovali, je med drugim dejal **Polde Maček,** saj smo 772 prijavljenih naložb skrčili na 253, pa še od teh je veliko razmeroma majhnih. Po sedanjih strogih merilih bi gotovo tudi te izpadle, saj od kmetijske zadruge, ki želi posodobiti svojo pridelavo, ne moremo pričakovati izvoza in močnega prestrukturiranja. Pravzaprav je bilo redčenje investicijskih programov težka naloga, za nekatere pa »mesarsko klanje«. Očitali so nam tudi, da smo bili prestrogi in da so nekatere druge banke delale veliko bolj v rokavicah. Zdaj lahko vidimo, da smo bili na pravi poti.

Likvidnost bank je slaba tudi zato, ker so nekatere banke prekoračile dovoljene meje izplačil tudi za 250 odstotkov. Verjetno ni prav, da zaradi prekoračitev ni bil nihče kaznovan, saj bo to k takim dejanjem še spodbujalo, nelikvidnost pa se bo lahko tudi zato prenašala v vse gospodarstvo. Nekateri govore, da posojilna razmerja v gospodarstvu niso več prevladujoča, to ni res. Pravega združevanja denarja je malo, od tri do pet odstotkov, povezovanje denarja za obratna sredstva pa so prava redkost.

Interne banke, ki jih je prav malo res zaživelo, svojega dela večinoma ne opravljajo zadovoljivo. Velikokrat so tega krive posamezne temeljne organizacije, ki se obnašajo podjetniško in lastniško. Če delovne organizacije ali sozdi v svojem krogu ne bodo dohodkovno uredili svojih razmerij in se dogovorili za naložbe, je poudaril Maček, gotovo banka ne bo tisti razsodnik, ki bo za desetine investicijskih vlog iz enega sozda določala vrstni red in velikost posojila za naložbe.

Nadaljevanje na 7. strani

Dohodkovnih odnosov ne bo mogoče uveljaviti, dokler bo odločanje o večini sredstev za razširjeno reprodukcijo odtujeno vplivu delavcev

Zakona o cenah ne izvajamo, čeprav je pripravljen in čeprav sedanja politika cen uveljavlja stroškovni princip in ovira povezovanje med posameznimi reprodukcijskimi enotami – Sami sistemski zakoni ne bodo uveljavili novih procesov, še zlasti ne, če ni podsistemskih predpisov – Nekatere banke so tudi za 250 odstotkov prekoračile dovoljene meje izplačil, od tod pa se nelikvidnost širi v celotno gospodarstvo

Nadaljevanje s 6. strani

Moč naših ustanov je premajhna, potrebna pa bi bila tudi enotna politika vseh bank, da bi bile bodoče naložbe uspešne. Napačno je tudi, da druge banke, ne pa narodna, financirajo projekte družbenopolitičnih skupnosti, je menil Maček.

Preveč mladih se šola za poklice, ki jih gospodarstvo ne potrebuje

Z vključevanjem vseh delovnih ljudi v stabilizacijska prizadevanja bi lahko naredili več, kot dosežemo sedaj, je menila **Ksenija Khalil.** Seveda pa je do ljudi treba najti pravo pot. Tudi za Dolenjsko in za Belo krajino je značilno, da je akumulacija v delovnih organizacijah prenizka, to pa poleg drugih vzrokov pogojuje preveliko odvisnost, od kreditov. Vloženo delo in sredstva ne dajejo želenih učinkov; to velja tudi za letos. Čeprav so se IMV, Iskra in Beti letos izkazale z izvozom, bo treba še naprej stremeti k povečanju izvoza. Žal je tudi dohodkovna povezanost premajhna, že tako slabotnim naložbam pa botrujejo še lokalistične tendence, ki hromijo sporazumevanje in povezovanje. Težave so tudi z delavci, vendar so na Dolenjskem in v Beli krajini prepričani, da se bo s prehodom za usmerjeno izobraževanje težava ublažila. Delavcev je namreč premalo zato, ker skoraj vsa mladina nadaljuje šolanje, tudi tistih smeri, ki jih gospodarstvo tega področja ne potrebuje. Pomembno je, je dejala Ksenija Khalil, da se bomo prav lotili odpravljanja težav, s tem pa že zakoračili v hitrejši, a stabilnejši razvoj.

Večja učinkovitost in krepitev odgovornosti

Franc Vrbnjak se je zavzel za to, da je treba v stabilizacijska prizadevanja vključiti najširši krog ljudi. Pri določanju in izvajanju ukrepov ima odločujoč pomen delegatski sistem. Že sedaj se je namreč pokazalo, da je bil velik razkorak med besedami in dejanji povsod tam, kjer ni bila vpeta delegatska baza.

V Celju so izvedli zelo široko akcijo, kjer so skušali zvedeti, kakšne so priprave na srednjeročno načrtovanje, kako je z izvozom, nagrajevanjem, ali stabilizacija postaja prevladujoč dejavnik v vseh okoljih in podobnem. Prav tako niso zaobšli vprašanj, ali so ozdi ponovno ovrednotili naložbene programe in jih približali stvarnim možnostim. Ugotavljali so tudi, kako se osnovne organizacije ZK vedejo do teh pomembnih vprašanj, ali se komunisti zapirajo v svoje temeljne organizacije in ne vidijo čez plot.

Odgovori na celo vrsto teh vprašanj so jim pomagali pri sestavi ukrepov gospodarske stabilizacije. Vendar jim je podrobnejši pogled v ukrepe pokazal, da so nekateri še preveč načelni, načrtovanje prihodnjega srednjeročnega razvoja je ponekod še preveč odtujeno od delavcev, preveč se govori o odgovornosti, premalo pa ukrepa, odnosi med temeljnimi organizacijami potekajo po starih navadah, nagrajevanje pa je marsikje precejšnja ovira za boljše delo. Delavci iz proizvodnje težijo za delovnimi mesti v administraciji, zato se na administrativno delovno mesto javlja tudi po sto dobrih delavcev.

Franc Vrbnjak je povedal, da je sedaj primeren trenutek za idejno in akcijsko enotnost ter za okrepitev odgovornosti. Družbenogospodarski odnosi nas namreč bolj kot kdajkoli prej silijo k večji učinkovitosti, pri čemer je zlasti pomembna odgovornost ljudi na vodilnih položajih, ne glede na to, ali so člani ZK ali ne.

Devalvacija je nujno zlo, ne pa zdravilo

Marko Bulc je menil, da v sedanjih prizadevanjih ne gre za oblikovanje novih nalog, saj so usmeritve in naloge povsem jasne. Prav zavoljo tega je prav, da se pogleda, kako se uresničujejo sprejeti sklepi. Še naprej se srečujemo z zaostajanjem socialističnih samoupravnih odnosov, zakaj sistemski zakoni sami zase ne morejo zagotoviti novih procesov, če po drugi strani manjkajo podsistemski zakoni. Taki zakoni so nujni na področju cen, deviz, in drugod, vendar še niso pripravljeni. Združeno delo tako še nima temeljev za uskladitev odnosov cen. Prav tako še niso izdelani ukrepi za samoupravno dogovarjanje, čeprav je CK v novembrskih sklepih dal to nalogo delegatskim skupščinam, pri čemer pa ni bil dovolj vztrajen. Bitka za uveljavitev ustavnih in sistemskih odnosov ostaja prva prednostna naloga pri stabilizaciji gospodarstva.

Nadalje je Marko Bulc opozoril na napačno prikazovanje devalvacije dinarja, ki naj bi bila nekakšno zdravilo, ki bo pozdravilo vse probleme. Devalvacija ni nobeno darilo, ampak nujno zlo. Z njo smo namreč dinarju vrnili stvarno vrednost, hkrati pa je tudi izhodišče za stvarnejše načrtovanje. Pri tem je opozoril, da smo pri predzadnji devalvaciji imeli niti za boljše gospodarjenje v rokah, medtem ko jih sedaj šele lovimo.

Pri politiki delitve smo se pri nas dogovorili za stabilizacijsko vedenje, zato sedaj te usmeritve ni potrebno prevrednotiti, temveč se samo zavzeti za doslednejše izvajanje. Kriteriji za naložbe so na primer že opredeljeni v letošnji resoluciji.

Pri politiki cen ni mogoče pristati na težnje, da se naj učinki devalvacije prenesejo v cene, ker bi tako povsem skazili namen razvrednotenja dinarja. Prav tako pa se ni mogoče povsem strinjati z ukrepom ZIS, da se celotno odločanje o zviševanju cen prenese v roke administracije. Zamrznitev cen je seveda nujna, vendar mora veljati samo določen čas. V tem času pa se je treba dogovoriti za kriterije povečevanja cen, ki bi bili nekakšen izhod iz sedanje zamrznitve. Cene kljub temu naraščajo, in sicer na temelju nekakšnih samoupravnih sporazumov; neka delovna organizacija je prejela v podpis kar 20 takšnih sporazumov, na temelju katerih bi pristala na višje cene. Takšni sporazumi ne pomenijo dohodkovnih odnosov, kot jih želijo nekateri prikazati, prav tako pa nihče tudi ne reagira na takšne pojave, ki pravzaprav pomenijo spodkopavanje sistema.

Tudi na področju gospodarskih odnosov s tujino po mnenju Marka Bulca ne gre za nov sistem odnosov, temveč za uresničevanje že dogovorjenih stališč. Že z uveljavitvijo načela, da ne more nihče trošiti deviz, če jih ne ustvarja, bi dosegli veliko. Tako pa marsikdo računa na zadolževanje države v tujini in s tem trošenje deviz, ki jih ne ustvarja. Sedanji samoupravni sporazumi o združevanju deviz so navadni kupoprodajni odnosi, ki bi jih morali prekiniti, če bi želeli poživiti dohodkovne odnose.

Po njegovem mnenju še ni premagana nevarnost, da bo nov srednjeročni načrt sprejet na star način, saj še ni dogovora o načrtih za spremembo sestave gospodarstva. Zato se je zavzel, da je bolje, če smo pol ali eno leto brez načrta, kot pa vseh prihodnjih pet let brez načrta, sestavljenega na samoupravnih temeljih.

Marko Bulc je ob koncu svoje razprave zastavil nekaj vprašanj kot, denimo, ali bodo imeli komunisti dovolj korajže , da bodo dobrega delavca ustrezno nagradili, in lenuhu rekli, da je slab delavec. Ali bodo imeli dovolj moči, da bodo rekli, da je neka naloga ali naložba prednostna in da je zavoljo tega treba z drugimi počakati. In ne nazadnje, ali bodo sposobni nekaterim komunistom povedati, da je njihovo ravnanje v nasprotju s politiko.

Rudi Lepej je opozoril na to, da delovne organizacije preko aneksov k samoupravnim sporazumom celo grozijo z ustavitvijo dobav repromateriala ali surovin, če partnerji ne bi sprejeli njihovih pogojev, največkrat višjih cen. S takšnimi rešitvami navadno sploh niso seznanjeni delavci v neposredni proizvodnji, marveč se pletejo v poslovodnih strukturah. Komunisti se morajo odločno zoperstavljati takšnim oblikam izsiljevanja pod krinko samoupravnega sporazumevanja.

Odgovornejše delo strokovnih služb

Bitka za stabilizacijo je ena najpomembnejših političnih bitk, pri katerih je važno dvoje: da motiviramo ljudi za to, da bodo delali bolje, in da krepimo samoupravne pravice delavcev. Ob tem je povsem upravičena zahteva delavcev iz proizvodnje, da predvsem delavci v strokovnih službah bolj odgovorno izpolnjujejo svoje naloge, je ugotavljal **Geza Bačič.** Izkoristiti moramo prednosti, s katerimi razpolagamo. Za Pomurje pomeni tako prednost kmetijstvo.

Tu so velike rezerve, ki pa jih lahko izkoristimo samo, če bomo znali pametno in pravilno delovati. Zdaj se srečujemo že s pripombami nekaterih, da nas tudi skrbi, kako bo s preskrbo s kavo, kako bo s preskrbo z osnovnimi življenjskimi potrebščinami, pa nas ne vznemirja. Zato bi morali zdravila za reševanje gospodarskih problemov izbirati bolj selektivno. Bolj selektivno tudi takrat, kadar gremo v politično akcijo, je dejal.

Dohodkovni odnosi so isto kot stabilizacija in tragično je že, če tega ne razumemo, je poudaril **Jože Knez.** Dve poglavitni oviri stojita na poti k dohodkovnemu povezovanju: z ene strani gre za monopolni položaj bank in veletrgovin, ki razpolagajo z odtujeno gospodarsko močjo, z denarjem in informacijami – po drugi strani pa gre za zastarelo znanstveno-izobraževalno tradicijo, ki ni povezana s proizvodnjo, z združenim delom. Ravno znanstvena misel bi morala odkrivati prvine dohodkovnih odnosov, če bi bila pravilno vpeta v družbeno in gospodarsko življenje.

Visoke stopnje rasti ne bomo mogli ohraniti

Razprave o stabilizaciji preveč usmerjamo samo v gospodarstvo. Zavedati se moramo, da stabilizacija prav tako velja za družbene dejavnosti, za katere smo zaenkrat sprejeli le splošne usmeritve omejitve v porabi, je dejal **Vlado Klemenčič** in poudaril, da soglaša z vsemi, ki vidijo izhod iz težav predvsem v boljšem delu. Sedanji način dela ne ustreza, slabo delo pa je celo zaščiteno. Primer so urniki v nekaterih dejavnostih.

Sicer pa je Klemenčič v razpravi menil, da slabost našega povojnega razvoja ni nizka, ampak visoka stopnja rasti, ki jo skušamo tudi ohraniti, kar pa ne bo mogoče. Zaposlovanje v Jugoslaviji je raslo za 4,3 odstotka letno pa tudi v Sloveniji je preveč ekstenzivno, glede na število nezaposlenih v Jugoslaviji (okrog 700 tisoč) pa še premajhno.

Trenutna gospodarska situacija in zadolženost v tujini nas sili v razvoj kakovostnega gospodarstva. Sicer pa dobro vemo, katere so slabosti, ki jih je treba odpraviti, kaj moramo storiti, le akcijske volje nam dostikrat manjka. Zato je nujno poudariti idejnopolitični vidik stabilizacije, pri čemer bodo morale družbenopolitične organizacije odigrati pomembno mobilizacijsko vlogo in tudi preprečiti kritiziranje, ki skuša naprtiti trenutne težave sistemu, ki da je tak, da se v njem ne morejo razrešiti. Vendar jih tudi drug sistem ne bo. Potrebna je le večja operativnost, akcija, zavzetost za izpeljavo sprejetih nalog.

Še ena vrsta kritike sistema se lahko pojavi in ta je v pritisku na nove zakonske rešitve. Pri nas je sistemska zakonodaja v glavnem sprejeta, manjka le nekaj samoupravnih mehanizmov, operacionalizacija sistemskih zakonov. Pozivi na sistemsko razreševanje pa lahko pomenijo dvoje: poskus odvračanja ljudi od akcije, ali pa nezadovoljstvo z obstoječo sistemsko ureditvijo.

O planiranju oziroma odnosu do znanstveno raziskovalnega dela in kulture v pripravi planov je govoril **Franc Šali.** Menil je, da so komunisti v posameznih občinah na tem področju premalo aktivni. To se je pokazalo tudi, ko so pri občinskih konferencah SZDL oblikovali svete za znanost. Prisotnost odgovornih komunistov pri oblikovanju omenjenih svetov je bila pičla, čeprav bi morali v zvezi komunistov oblikovan odnos do znanosti in raziskovalnega dela vnesti tudi v program Socialistične zveze.

Bogo Skerget je opisal dohodkovne odnose v ljubljanskem Kliničnem centru. V stabilizacijskih naporih zadevajo delavci tega centra ob hude ovire, saj so enako kot vsi drugi odvisni od tržnih motenj, ko ne morejo priti do nujno potrebnega aparata iz uvoza, pa zaradi tega ne morejo sprejeti bolnikov na zdravljenje. Enako kot za izvajalce pa je stabilizacijsko ravnanje potrebno pri uporabnikih zdravstvenih storitev. Ta vidik je še vse premalo preučen in bi ga veljalo temeljiteje obravnavati.

S seje CK ZKS so poročali: Vlado Šlamberger, Jože Petrovčič, Anton Rupnik, Borko de Corti, Janez Tušek in Dušan Grča. Foto: Dragan Arrigler

Zadrege s surovinami ustavljajo tudi stroje

Vrsti ozdov v BiH primanjkuje osnovnih surovin – Ogroženi izvozni posli – Ni opreme za rudnike

OD NAŠEGA DOPISNIKA

SARAJEVO, 24. junija – Pomanjkanje surovin in repromateriala slejkoprej pesti vrsto bosanskohercegovskih ozdov. V vrsti ozdov je zadrega tako huda, da je vprašljiva uresničitev proizvodnih načrtov in realizacija nekaterih že sklenjenih izvoznih poslov. Preskrba z repromaterialom (domačim in tujim), zlasti še ko gre za posebno opremo in nadomestne dele, je najslabša v rudnikih premoga (z jamsko eksploatacijo), v metalurgiji, predelavi kovin, kemični industriji in predelavi lesa.

Rudnike premoga pesti pomanjkanje opreme (proizvajalec in dobavitelj strojna tovarna Trbovlje), kot tudi pomanjkanje jamskega lesa (Šipadovi proizvajalci dobavljajo premogovnikom komaj 30 odstotkov pogodbeno dogovorjenih količin lesa).

V rafineriji Modriča manjkajo bazična olja in aditivi. V začetku junija so v tej rafineriji zaposlili le polovico kapacitet. Tudi v drugi polovici meseca ni pričakovati večje izdelave motornih olj, saj rafinerija nima deviz za uvoz baznih komponent.

Metalurgiji manjka premoga za koksiranje in železove rude. Podobno je s predelavo lesa. V najslabšem položaju so objekti papirno-celulozne industrije.

Kovinsko predelovalna industrija joka za jeklom. Tomos dobi le 40 odstotkov pogodbenih količin odkovkov in odlivkov. Podobno je v banjaluškem Jelsingradu, kjer so šli po zlu izvozni posli, saj jim manjka odkovkov (iz RMK Zenica), pločevine (iz železarne Skopje) in elektroopreme (iz kranjske Iskre). Energoinvest je do 2. junija dobil le 32 tisoč ton surovin (pogodbene dobave 52 tisoč ton).

V grafični industriji ni papirja in kartona. Manjka ofset papirja in zato v tiskarnah že napovedujejo, da učbeniki za novo, usmerjeno novo šolsko leto ne bodo pravočasno nared.

IVO VIDIC

Uporabni odpadki

V Sloveniji na leto predelamo 36, v Jugoslaviji okoli 140 tisoč ton kož – Odpadki v usnjarski industriji dosegajo od 30 do 70 odstotkov

LJUBLJANA, 24. junija – Surova teža odpadkov v usnjarski industriji dosega 30 do 40 odstotkov pri dobrih govejih kožah in kar 60 do 70 odstotkov pri zelo mastnih in slabo odrtih svinjskih kožah. V Sloveniji letno predelamo kakih 36 tisoč ton in v Jugoslaviji okoli 140 tisoč ton kože, kar pomeni, da samo slovenska usnjarska industrija ustvari 10 do 20 tisoč ton organskih odpadkov, jugoslovanska pa najmanj štirikrat več.

Po podatkih največjega slovenskega predelovalca klavničnih odpadkov Koteks-Tobusa – gre za podobne odpadke kot v usnjarski industriji – znašajo letne količine tako imenovanega kofiskata (pomešanih klavničnih odpadkov) skoraj 21 tisoč ton, ki jih delno predelajo v mesno moko in tehnične maščobe, več sto ton pa preprosto zakopljejo oziroma zavržejo. Kar zadeva odpadke surovih kož, jih v večji meri predelajo v proteinsko moko, manjši del pa konča na smetiščih in drugih bolj ali manj primernih odlagališčih, kar spričo preskromnih zmogljivosti predelovalnic pomeni dvojno škodo: zanemarjena gospodarska možnost ponovne uporabe in onesnaževanje okolja.

Glede na že znano uporabo klavničnih in usnjarskih odpadkov, ki nastajajo v usnjarski industriji (surove in obdelane kože), nam pove, kakor ugotavlja magister Tone Gantar, da je pri nas še najbolje poskrbljeno za predelavo in ponovno uporabo klavničnih odpadkov (konfiskat, kosti, loj in kri), precej slabše pa za odpadke v usnjarski industriji, ki ji ostajajo ogromne količine organskega materiala, s katerim ne vedo, kaj bi, in jih v glavnem samo bremeni.

Teoretične možnosti predelave in ponovne uporabe usnjarskih odpadkov so zelo široke, vendar jih onemogoča dokaj razdrobljena tovrstna idnustrija v naši republiki in ne nazadnje doslej preskromno vrednotenje teh odpadkov, ki nastajajo in se kopičijo v usnjarski industriji. Možnosti uporabe so izredno široke, kakor ugotavljajo poznavalci, vendar zahtevajo temeljito analizo, ki naj bi upoštevala tako ekološko kot gospodarsko plat tega vprašanja, kar presega domet zgolj ene ali druge klavniško-usnjarske hiše.

Splošno združenje usnjarsko-predelovalne industrije pri GZS je zato sprejelo predlog o posebni raziskovalni nalogi, ki jo bo obdelal kemijski inštitut Boris Kidrič, in ki naj bi še letos odgovorila na vrsto odprtih vprašanj, kam in kako z vrsto različnih usnjarskih odpadkov, o primernejših načinih predelave in ponovne uporabe. Gre torej za posebno raziskovalno delo, ki bo na daljšo roko vplivalo na gospodarnejše ravnanje s temi sekundarnimi surovinami.

Posebno vprašanje ob klavničnih in usnjarskih odpadkih so odplake in blato, ki skozi kanalizacijo, čistilne naprave in čestokrat tudi mimo njih zapuščajo klavniškousnjarske industrijske obrate in nam spričo slabih ali nepopolnih čistilnih naprav uničujejo žive vode. To je bržčas naslednja raziskovalna naloga, ki nam zna ne samo obvarovati okolje, temveč tudi vrniti nekatere prepotrebne surovine za ponovno uporabo.

NIKO LAPAJNE

Denar usmeriti v prednostne naloge

France Popit: Ni mogoče, da bi si z akumulacijo, ki jo ustvari slovensko gospodarstvo, privoščili vse in šli v široko investiranje – Kaj bomo forsirali? – Smotrna vlaganja v kmetijstvo – Več reda na številnih področjih – Mižimo pred zaslužkarstvom

LJUBLJANA, 24. junija – »V razpravi o nalogah zveze komunistov pri uresničevanju ekonomske stabilizacije smo temeljito obdelali področja, ki so pomembna za reševanje sedanjih problemov in tudi tisto, kar je treba storiti v bodoče,« je v sklepni besedi na sedmi seji CK ZKS danes rekel predsednik CK ZKS France Popit.

»Mislim, da je bilo jasno izraženo, posebno pri investicijski politiki, da nekateri deli našega družbenopolitičnega sistema niso izpolnili naloge, ki bi jo morali. Mislim predvsem na banke, na republiški izvršni svet in na gospodarsko zbornico Slovenije. Dolžnost nas komunistov je, da v sedanjem položaju proučimo delovanje posameznih organov in zahtevamo od komunistov, ki delajo v njih, da dosledno izvajajo politiko ZK oziroma politiko, ki je bila sprejeta v skupščinskih resolucijah in drugih dokumentih. Ni namreč mogoče pričakovati, da bosta centralni komite ali njegovo predsedstvo reševala vsa ta vprašanja, ampak jih je treba urejati v okviru družbenopolitičnega sistema in njegovih inštitucij.

Kar zadeva investicije, menim, da so najbolj odprt in žgoč problem. Stvari bomo morali začeti presojati realno. Ni mogoče, da bi si z akumulacijo, ki jo lahko ustvari slovensko gospodarstvo, privoščili vse in šli v široko investiranje. Omejeni smo z akumulacijo in zato imamo le te dve možnosti: ali povečati produktivnost dela in rezultate tega dela, torej dohodek, ali pa uskladiti vso porabo – predvsem pa investicijsko – z možnostmi. Predvsem moramo spremeniti sedanje stanje, kar pomeni, da bomo čim več sredstev vlagali v proizvodnjo in tudi v neproizvodno sfero, vendar na osnovi dogovorjenega prednostnega reda.

Odprto vprašanje so tudi nekatere začete investicije. Pri sprejemanju temeljev za nov srednjeročni program razvoja Slovenije bo treba pogledati, kaj je z njimi. Recimo: lendavska rafinerija. Nočem reči, da naj bi jo prenehali graditi, glede na spremenjene svetovne razmere in na stanje naše plačilne bilance pa se zastavlja vprašanje, kje bomo dobili nafto in ali ni bolj pametno, da jo prenehamo graditi že sedaj, čeprav smo vanjo vložili veliko denarja.

Osnovna odločitev je torej, ali dokončati vse začete investicije, ne glede na realne možnosti, ali pa nekatere ustaviti.

Prav tako bi morali proučiti, kaj bomo forsirali: ali črno metalurgijo ali barvno ali energetske vire. Vseh treh stvari hkrati ne bomo zmogli, nekaj od tega bo treba preložiti na kasneje. Ali pa vprašanje Gorenja, Iskre, Elektrotehne in računalništva. Ne moremo graditi treh računalniških sistemov; eventualno lahko enega, pa še za tega ne vem, ali bo denar ali ne. Potem primer avtomobilske industrije. Treba bo poiskati racionalne rešitve – seveda ne na pamet, ampak na osnovi strokovnih ocen, kakšna naj bo gospodarna povezanost med temi delovnimi organizacijami. Potem imamo nekatere delovne organizacije, ki zaposlujejo zelo veliko ljudi, ti sicer dobro delajo, se trudijo, ampak so predrage – tako na domačem kot na tujem trgu.

Ni mogoče njihovega položaja samo reševati iz dneva v dan, če pa sploh nimajo perspektive. V takih primerih bi morali spremeniti proizvodnjo, podobno kot v tistih delovnih organizacijah, ki zelo veliko uvažajo, niso pa sposobne izvažati. Zakaj ne bi spremenile proizvodnih programov ali katere celo ukinile? To bi pomenilo resnično spreminjanje strukture gospodarstva, o čemer govorimo že leta. Seveda stvar ni preprosta, saj gre za težaven preobrat, vendar ga moramo narediti. Ne moremo namreč nenehno računati na nove tuje kredite, ali da bomo lahko imeli deficitno zunanjetrgovinsko bilanco.

Pomeni, da bi morali koncentrirati sredstva oziroma akumulacijo v take naložbe, ki so pomembne za razvoj Slovenije, ki kaj pomenijo za prestrukturiranje gospodarstva, ki zagotavljajo izvozno usmeritev. Po letošnjem planu bi morali ne le izenačiti zunanjetrgovinsko bilanco, ampak naj bi celo izvozili za 6 odstotkov več kot uvozimo. Sedaj le okrog dve tretjini uvoza pokrivamo z izvozom. Torej bo treba še veliko narediti, če želimo uresničiti planske cilje. Predvsem pa bi se morali zavedati, da ne gre za kratkotrajno orientacijo. Pomeni, investirati moramo v tako proizvodnjo, ki se bo sposobna stalno uveljavljati na svetovnem trgu, saj je to v interesu Slovenije in Jugoslavije.

Predvsem pa moramo utrjevati sodelovanje z neuvrščenimi oziroma z državami v razvoju. To je naša perspektiva, ki bi ji morali ustrezno prilagoditi mnoge naše aktivnosti, zlasti vzgojo kadrov. Pri nas pa je šolstvo še zmeraj prevečkrat zunaj časa in prostora, namesto da bi po sodobnih učnih programih usposabljalo strokovnjake z raznih področij, recimo iz medicine, agronomije in podobno, za delo v teh deželah, s čimer bi lahko pomagali razvoju teh dežel, pa tudi sebi.

Veliko govorimo tudi o kmetijstvu. Zdaj dajemo zanj 2,9 odstotka družbenega proizvoda. Če bomo kmetijstvo razvijali tako kot ga zdaj v Sloveniji, ne bomo prišli daleč, ker tudi tu preveč drobimo sredstva. Najprej bi morali združiti ves denar, namenjen za razvoj kmetijstva, na tisto območje, ki ima najugodnejše pogoje, recimo, v severovzhodno Slovenijo. Vpeljati bi morali najsodobnejšo tehnologijo in požeti sadove, potem bi lahko šli še na druga področja. Zdaj pa vsak misli, da mora nekaj pridelovati, potem pa vsa že tako majhna sredstva še drobimo. Iluzorno pa je seveda misliti, da bi v Sloveniji lahko pokrivali potrebe po hrani samo z lastno kmetijsko proizvodnjo. Zato bo treba še naprej vlagati v Vojvodini oziroma v tistih krajih, kjer imajo ugodne pogoje za kmetijstvo. Za to pa bo spet treba oddvojiti del akumulacije.

Ali pa, recimo, energetska bilanca. Najbrž bomo z jedrsko centralo v Krškem pokrili najnujnejše potrebe. Vendar to ni rešitev. Slovensko gospodarstvo še premalo računa na omejene možnosti, vsak je pripravljen sezidati tovarno in se priklopiti na električno omrežje, kot na nekaj samo po sebi umevnega. Če pa hočemo razvijati industrijo, moramo predvsem zagotoviti energijo, najti denar zanjo.

Sploh moram reči, da bi Slovenija morala igrati večjo vlogo v svetu, to pa ni mogoče s tako provincialno miselnostjo. Tudi tu moramo narediti preobrat. Zato bi morali na področju znanosti, raziskovalnega dela, vzgoje in izobraževanja, začeti v programe bolj sistematično vključevati to usmeritev, hkrati pa teh dejavnosti ne bi smeli preveč omejevati z linearnimi restrikcijami na področju osebnih dohodkov in podobnega.

Ne znam si predstavljati, kako bomo uresničili naše ambiciozne programe, če ne bomo imeli ljudi, ki bodo za njihovo realizacijo ustrezno usposobljeni. Zdaj pa je tako, da se na delavskih univerzah delavci iz proizvodnih poklicev prekvalificirajo v neproizvodne, namesto da bi sa nenehno strokovno izpopolnjevali za proizvodno delo. Zakaj nam je tega treba? Naša perspektiva nam mora biti jasna: v proizvodnjo je treba vključiti šolane kadre, znanstveno in raziskovalno delo. Potem bomo lahko dosegali rezultate.

Rad bi nekaj povedal tudi o drugih pomanjkljivostih. Organi v našem družbenopolitičnem sistemu ne spremljajo dovolj, kakšni ukrepi, predpisi ali zakoni so bili sprejeti, kdaj jih je treba spreminjati, da bi še utrdili samoupravne odnose. Ker tega ne delajo, se slabosti kopičijo. Lahko sedimo na sejah, sprejemamo sklepe, stališča, resolucije, zakone in predpise, če pa ni nikogar, ki bi spremljal ali te zakone oziroma predpise izvajajo ali ne, kako jih izvajajo, kateri problemi ob tem nastajajo, je delo kaj jalovo. Izvršni sveti na vseh ravneh bi morali te stvari spremljati in predlagati dodatne ukrepe ali spremembe, da bi dosegli dogovorjene cilje. Podobno je z inšpekcijskimi službami. Že leta ponavljamo, da jih potrebujemo, pa ne pridemo nikamor. V vrsti občin ni gradbenih in urbanističnih inšpektorjev. Kakšna je potem ta oblast, če lahko vsak dela po svoje. Tako ne moremo naprej. Ni kršenje samoupravljanja, če se zahteva, da mora nekdo spremljati ukrepe, ki jih v imenu in interesu delavsekga razreda delovnih ljudi sprejemajo skupščine, izvršni sveti in drugi.

Imamo pravobranilce samoupravljanja in sodišče združenega dela. Ti se največ ukvarjajo z delovnimi rezmerji oziroma kršitvami na tem področju. Ne ščitijo pa družbenega interesa. Izhajati moramo iz tega, da so proizvajalna sredstva in način organiziranja združenega dela v funkciji družbenega interesa. Sem za to, da ljudi o tem prepričujemo, jim pojasnjujemo in razlagamo. Če pa vztrajajo pri obrambi raznih egoističnih in skupinskolastninskih interesov, potem je treba uveljaviti ukrepe družbenega varstva. Problemi združenega dela naj bi bili tudi vsebina delegatskih skupščin, ki jih zdaj pretirano dušimo z opravili, ki bi jih morali pravzaprav v svoji pristojnosti rešiti občinski upravni organi, namesto, da prelagajo odgovornosti na delegate. Podobno velja za davčno upravo, ki bi jo morali naposled postaviti kot posebno organizacijo, ne pa, da je še vedno v okviru finančnega sekretariata. Namesto, da bi uvedli sistem, kakršnega imajo v drugih državah, kjer vedo za vsak dinar, ki ga kdo zasluži in mora za vsak dinar polagati račun, se pri nas čudimo, odkod ljudem toliko denarja, mižimo pred zaslužkarstvom, zaradi slabe organizacije storitvenih dejavnosti omogočamo šušmarstvo, ne izterjamo davkov. Tudi tukaj moramo vpeljati red.

V zvezi s predlaganimi spremembami v izvršnem svetu skupščine SR Slovenije je treba reči, da ne gre za nobeno idejno ali politično razhajanje. Gre za to, da glede na situacijo, v kateri smo, in naloge poiščemo najbolj ustrezne kadre. Nasploh premalo upoštevamo, da različne situacije zahtevajo tudi različne profile kadrov. Sedaj nastajajo potrebe, da dobimo republiški izvršni svet, ki bo predvsem operativno začel izvajati vse, kar smo se že dogovorili in o čemer smo govorili tudi danes. To je tudi dokaz, da kadrovska politika ni ujeta v razne formalne roke mandatov. Sicer pa že dosedanja določila ustave omogočajo, da v določenem času nastopijo najbolj ustrezni kadri. Po ustavi namreč lahko vsak čas menjaš predsednika IS ali ves izvršni svet. Tako je tudi mogoče reševati kadrovska vprašanja na drugih ravneh. Nikjer ni rečeno, da so ljudje vezani na funkcijo ravno za štiri leta. Treba je videti, kakšen je položaj. Če zahteva bolj operativno delo, izberimo ustrezne ljudi, ki bodo operativni. Če se bo položaj spremenil, bomo pač poiskali ljudi drugačnega profila. Janez Zemljarič, ki ga predlagamo za predsednika izvršnega sveta skupščine SRS, je znan družbenopolitični delavec in je v dosedanjem delu pokazal, da ima smisel za organizacijsko delo. Zato menimo, da bi kot predsednik izvršnega sveta lahko marsikaj prispeval k bolj operativnemu reševanju problemov, je rekel France Popit.

Sodelovanje s sosedi

SKOPJE, 24. junija (Tanjug) – Komisija predsedstva CK ZKM za sodelovanje s komunističnimi in delavskimi partijami ter drugimi naprednimi gibanji, je na današnji seji, ki ji je predsedoval Tome Buklevski, razpravljala o nekaterih aktualnih momentih v razvoju odnosov in sodelovanja naše države s sosedami.

Med razpravo je bila poudarjena trajna zunanjepolitična opredeljenost za razvoj stabilnih in prijateljskih dobrososedskih odnosov ter vsestranskega političnega, gospodarskega, kulturnega in drugega sodelovanja z vsemi sosednimi državami na osnovah enakopravnosti in nevmešavanja v notranje zadeve ter drugih splošno veljavnih načel v mednarodnih odnosih.

Pobuda za ustanovitev borze za drobna dela

Poslovni center drobnega gospodarstva že drugo leto – Vez med obrtniki in delovnimi organizacijami

LJUBLJANA, 24. junija – Dejstvu, da naša industrija uvaža veliko polizdelkov, ki bi jih sicer lahko proizvajali kooperanti, botruje v precejšnji meri tudi slabo razvito komuniciranje med drobnim gospodarstvom in večjimi organizacijami združenega dela. Zato je te dni splošno združenje drobnega gospodarstva Slovenije dalo pobudo, da bi ustanovili nekakšno borzo, v kateri bi si obe »strani« izmenjavali podatke o proizvodnih potrebah, tehnologiji, surovinah itd.

Industrija, ki potrebuje veliko število polizdelkov in tudi tehnološko zahtevnejših sestavnih delov, največkrat na pozna možnosti, ki jih ima v tem pogledu drobno gospodsrstvo, oziroma ne najde poti do njega. Zato se čestokrat odloča za uvoz ali pa se sama bavi s to proizvodnjo, čeprav je zanjo nerentabilna.

Zato naj bi borza drobnega gospodarstva, organizirana kot poslovni center, imela stalno razstavo izdelkov, slik, načrtov in modelov vsega, kar lahko ponudi, na enak način pa naj bi tudi industrija razstavljala predmete, ki si jih želi od kooperantov. V poslovnem centru naj bi v tem pogledu urejali kataloge za posamezne gospodarske veje ter o vsaki spremembi glede ponudbe in povpraševanja sproti obveščali tozde, obrtnike itd.

V centru naj bi tudi zbirali podatke o vseh tehnoloških dosežkih, inovacijah, izboljšavah in izsledkih doma in v tujini. Da bi novo, sveže znanje čimprej prodrlo v proizvodnjo, bi, kot so si zamislili v združenju drobnega gospodarstva, pripravljali oglede tistih proizvodnih enot, ki imajo sodobno tehnologijo, organizirali demonstracije inovacij in izboljšav ter različna srečanja strokovnih delavcev, znanstvenikov itd.

Poslovni center drobnega gospodarstva, ki naj bi začel delati že v začetku prihodnjega leta, nameravajo ustanoviti v okviru poslovnih skupnosti drobnega gospodarstva Magos in Formator, lahko bi ga organizirali tudi v sklopu Gospodarskega razstavišča ali pa bi posebej v ta namen ustanovili novo poslovno skupnost.

BORIS JEŽ

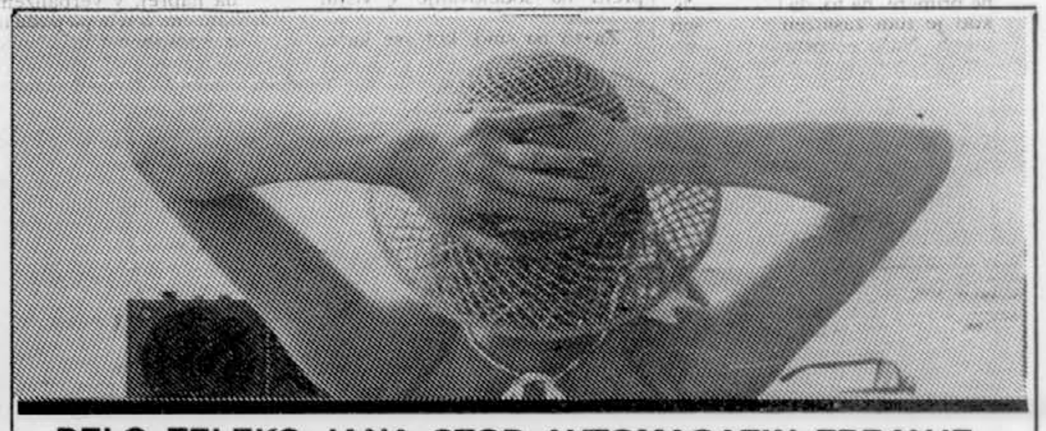

DELO, TELEKS, JANA, STOP, AVTOMAGAZIN, ZDRAVJE, KIH, RADAR, DR. ROMAN, ZABAVNIK, NAŠI RAZGLEDI

z vami tudi na počitnice!

Naše časopise in revije vam bomo pošiljali na počitniški naslov, če nam vsaj 5 dni pred odhodom pošljete spodnjo naročilnico:

ČGP DELO, TOZD PRODAJA, GRADIŠČE 14, 61000 LJUBLJANA

Na moj počitniški naslov: ____________

mi v času od ________ do ________

pošiljajte naslednje časopise ________

Račun (poštno položnico) pošljite na moj stalni naslov:

Ime in priimek ________

ulica in hišna številka ________

Kraj in poštna številka ________

podpis ________

Navedite, na katerega od naročenih časopisov ste tudi sicer naročeni, da vam ga ne bomo pomotoma zaračunali dvakrat ________

Vsa pojasnila dobite na telefonski številki (061) 23-104.

REDNO DOSTAVO (NA DAN IZIDA) ZAGOTAVLJAMO V NASLEDNJIH KRAJIH OB MORJU:

Bakar, Bakarac, Baška, Bribir, Cres, Crikvenica, Jadranovo, Jurjevo, Karlobag, Klenovica-Žrnovnica, Ilovik, Jablanac, Kostrena, Kraljevica, Krk, Labin, Lopar, Lovran, Mali Lošinj, Malinska, Medveja, Mošćenička Draga, Nerezine, Novalja, Novi Vinodolski, Njivice, Omišalj, Opatija, Pag, Porozina, Punta, Rab, Rabac, Raša, Reka, Selce, Senj, Šilo, Veli Lošinj, Vrbnik, Bale, Fažana, Grožnjan, Medulin, Novigrad, Poreč, Premantura, Pulj, Rovinj, Savudrija, Umag, Višnjan, Vodnjan, Vrsar.

Z ENODNEVNO (LE IZJEMOMA DVODNEVNO) ZAMUDO PA BODO PRIHAJALI ČASOPISI V:

Dubrovnik, Split, Zadar, Šibenik, Cavtat, Koločep, Korčula, Lastovo, Lopud, Orebič, Slano, Vela Luka, Baška voda, Bol, Brela, Hvar, Jelsa, Kaštel Lukšić, Kaštel Stari, Kaštel Sućurac, Komiža, Makarska, Omiš, Kardeljevo, Podgora, Postira, Povlja, Starigrad, Sućuraj, Supetar, Sutivan, Trogir, Tučepi, Vis, Vrbanj, Vrboska, Zaostrog, Betina, Murter, Pirovac, Primošten, Rogoznica, Tijesno, Tribunj, Vodice, Zaton, Ziarin, Benkovac, Bibinje, Biograd na moru, Filip Jakov, Pakoštane, Preko, Privlaka, Starigrad-Paklenica.

Nekaj šolske reforme že z letošnjo jesenjo

Pri dveh predmetih bodo septembra začele delati po novem vse srednje šole, pri nadaljnjih štirih pa nekatere od njih

Z letošnjo jesenjo bo srednje šolstvo v Sloveniji deloma že zakorakalo v izobraževalno reformo. Konkretneje: nekaj dosedanjih predmetov bo učno vsebino posodobilo z učnimi načrti in učbeniki, ki so sicer grajeni za sklop skupne vzgojnoizobrazbene osnove v bodočem srednjem usmerjenem izobraževanju. Gre za tele predmete: samoupravljanje s temelji marksizma, obramba in zaščita, telesna vzgoja, matematika, biologija in tehnična vzgoja. Prva dva predmeta bosta jeseni prilagojena novim učnim načrtom na vseh srednjih šolah, ostali pa v delu šol. Predloge je pred nekaj dnevi obravnaval Strokovni svet za vzgojo in izobraževanje SRS in z njimi soglašal (o seji smo na kratko poročali v petek). Iz gradiva, pripravljenega za to sejo, povzemamo nekaj podatkov o pripravah na spremembo učne vsebine omenjenih predmetov srednjega šolstva.

Poenoteno za vse šole v državi

Samoupravljanje s temelji marksizma: Predmet je že uveden v vseh srednjih šolah po enotnem učnem načrtu, ki pa je bil v šolah deležen kritike in ga je bilo treba izboljšati. V okviru skupne vzgojnoizobrazbene osnove (SVIO) za bodoče srednje usmerjeno izobraževanje je nastal izpopolnjen učni načrt, dr. I. Kristan pa je napisal učbenik, ki bo izšel pred začetkom novega šolskega leta. Učni načrt je izdelan za 1. in 2. letnik srednjega usmerjenega izobraževanja. Novi učbenik je namenjen 1. letniku, za 2. letnik pa nastaja. Seminarji za učitelje tega predmeta so že bili, nadaljevalni pa bodo v poletnih mesecih. Ta predmet se bo letos jeseni prenovil na vseh srednjih šolah.

Obramba in zaščita: Vzgojnoizobraževalno delo pri tem predmetu v Sloveniji poteka v vseh srednjih šolah po enotnem učnem načrtu, ki je usklajen z učnimi načrti drugih republik in avtonomnih pokrajin. V okviru SVIO (skupne vzgojnoizobrazbene osnove) za bodoče srednje usmerjeno izobraževanje je bil v Sloveniji napravljen za ta predmet učni načrt, ki je bil potrjen s strani Zveznega sekretariata za ljudsko obrambo, hkrati pa je bilo priporočeno, da ga šole začno uvajati s šolskim letom 1980/81. Učbenik je enoten za vse šole v Jugoslaviji, v slovenščini bo izšel najpozneje v oktobru. Učni načrt je napravljen za dve leti. Načrt za kabinete, namenjene temu predmetnemu področju, je izdelan, denar za opremo je zagotovila izobraževalna skupnost Slovenije in nekaj šole same, opremljanje kabinetov pa je deloma v zamudi. Za učitelje, ki poučujejo ta predmet, je zavod SRS za šolstvo organiziral vrsto seminarjev. Tudi ta predmet letos začne po novem v vseh srednjih šolah.

Nova matematika raste iz osnovne šole

Telesna vzgoja: V okviru SVIO je bil izdelan sodoben učni načrt za predmet; koristno je, da se začne uvajati že z novim šolskim letom. Nove vsebine je mogoče uvesti takoj v vseh štiriletnih srednjih šolah, ki za ta predmet že imajo zadostno število ur. Učni načrt je prirejen za dve leti in oblikovan tako, da bo zagotovljeno kontinuirano nadaljevanje programa telesne vzgoje v 3. in 4. letniku. Učitelji so imeli pripravljalne seminarje, priročnik pa bo izšel do konca leta.

Matematika: Sedanji pouk matematike v srednjem izobraževanju je potreben posodobitve vsebin in aktivnejših metod dela. Novi učni načrt je poenotil vsebino učnih načrtov matematike različnih srednjih šol in predstavlja smiselno nadgradnjo moderniziranega pouka matematike v osnovni šoli (prvi učenci, ki so v osnovni šoli delali po novem programu, so prišli iz osnovne šole lani). Učni načrt za matematiko v srednjem usmerjenem izobraževanju je izdelan za 1. letnik. Učbenik dr. F. Križaniča je napisan na podlagi tega učnega načrta, ki predvideva skupaj 105 ur matematike v prvem šolskem letu srednjega usmerjenega izobraževanja, oziroma 3 tedensko. Toliko ur matematike je zdaj v 1. letniku gimnazij, skoraj v vseh tehniških šolah pa imajo po 4 ure (eno uro v novem šolskem letu bi izkoristili za poglobljeno oziroma bolj usmerjeno obravnavo novega učbenika). Spremenjeni program matematike in učbenik bodo jeseni uvedle štiriletne šole, ki imajo po 3 ali 4 ure matematike tedensko. V teh šolah bo v 2. letniku mogoče smiselno nadaljevati pouk matematike po sedaj veljavnih učnih načrtih in učbenikih za 2. letnik.

Posodobitev in preizkus

Biologija: V prvem letniku srednjih šol (kjer ta predmet imajo) so biologijo sedaj poučevali po skoraj enotnem učnem načrtu. V okviru SVIO je nastal nov učni načrt za 1. letnik in nov učbenik, katerega avtorji so F. Sušnik, B. Vesel, A. Golčer in K. Tarman. Učbenik bo izšel pravočasno, uvajalni seminarji za učitelje in druge strokovne priprave potekajo po programu. Jeseni bodo novi učni načrt uvedli prvi letniki gimnazij ter vseh drugih tistih štiriletnih in triletnih srednjih šol, ki so tudi že doslej imele biologijo. Na novi učni načrt biologije za 1. letnik se lahko nadgradi sedanji učni načrt 2. letnika srednjih šol.

Tehnična vzgoja z delom v proizvodnji za gimnazijce: Ta predmet so gimnazije doslej realizirale dokaj različno, neenotno. Na podlagi programa predmeta osnove tehnike in proizvodnje, pripravljenega v sklopu SVIO, je bil izdelan začasni učni načrt za gimnazijski predmet tehnična vzgoja z delom v proizvodnji, ki časovno ustreza številu dosedanjih ur za ta predmet v gimnazijah. Učbenik bo izšel pred začetkom novega šolskega leta. Začasni učni načrt tehnična vzgoja z delom v proizvodnji bodo začeli uvajati letos v vseh prvih letnikih gimnazij (in ga nato izvajali še v 2. letniku), namenjen pa je samo za eno generacijo učencev splošnih gimnazij (s šolskim letom 1981/82 bo nova generacija srednješolcev v prvem letniku že začela v celoti delati po programu usmerjenega izobraževanja).

V gradivu je med drugim omenjeno tudi, da bodo nove vsebine posodobile učnovzgojno delo na omenjenih predmetnih področjih, obenem pa bo enoletna izkušnja lahko tudi pripomogla k morebitnim izboljšavam učnih načrtov in učbenikov, preden se bodo začeli frontalno uporabljati za vse učence v prvih letnikih srednjega usmerjenega izobraževanja.

J. S.

Jugoslovanske zborovske slavnosti

Osmič zapored bo v začetku prihodnjega meseca Niš na Jugoslovanskih zborovskih slavnostih gostil pevce – amaterje iz vseh naših republik in pokrajin. Prireditev bo trajala od 3. do 7. julija in bo zgovoren prerez naše zborovske kvalitete in vneme.

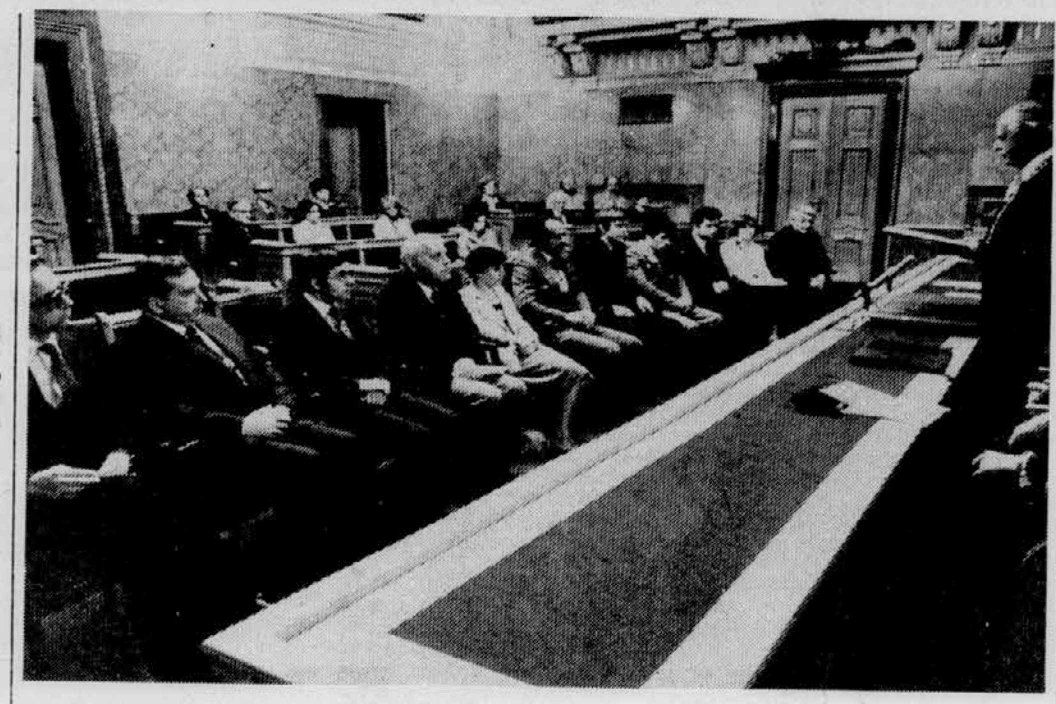

Novi doktorji znanosti

Rektor Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani prof. dr. Slavko Hodžar je včeraj izročil doktorske listine enajstim novim doktorjem znanosti. Dragi Stefanija je postala doktor filoloških znanosti, Darja Gantar, Karel Lutar, Matej Penca in Andrej Stergaršek so doktorji kemijskih znanosti, Venceslav Rutar in Aleš Stanovnik sta doktorja fizikalnih znanosti, Bogomil Hrašovec je doktor znanosti s področja medicinske ekologije, Marko Karlovšek doktor znanosti s področja biokemije, Marjan Prodan doktor znanosti s področja pediatrije in Ivica Maštruko doktor znanosti s področja sociologije. Na sliki: s slovesnosti v univerzini zbornični dvorani. (Foto: Svetozar Busić)

Kar dva razstavljalca v Pilonovi galeriji

Ajdovskemu občinstvu dajeta v ogled akvarele, gvaše in risbe Walter Bianchi in Jean Vodaine

Trideset risb, akvarelov in gvašev prvič predstavlja domačina Walterja Bianchija ajdovskemu občinstvu. Razstavljena dela v Pilonovi galeriji pričajo o zanimivi umetniški osebnosti, katere izoblikovani izraz ne izdaja običajne krivulje začetkov, rasti in upadanja. Walter Bianchi je začel slikati šele po vojni, ko se je po izredno razgibanem in raznolikem življenju umiril v Ljubljani. Strnil je svoje bogate umetnoobrtne izkušnje in začel tudi samostojno risati in slikati . Njegov svet je svojevrstna sinteza prirodne nadarjenosti, izbrušenega okusa ter rezultante mnogih umetnostnih pridobitev kulturne Evrope med vojnama, katero je prepotoval in jo razmeroma dobro spoznal. Prevladujejo seveda dekorativne prvine in marsikateri pejsaž se v Bianchijevem delu spontano prelije v napeto, živahno igro črt, barv in prečiščenih tonskih prehodov oziroma prelivov na ploskvi. Novi organizmi sodijo v področje abstrakcije, katere bogata in dognana, dasi povsem spontano izoblikovana notranja struktura jo uvršča med drobne samostojne umetnine z mejnega področja med krasilnim in izpovednim, obogatene s kvalitetami obojega.

Rojak iz Čiginja, čevljarjev sin Vladimir Kavčič, naturalizirani Francoz, si je pridobil svoje kulturniško in umetniško ime predvsem z mojstrsko, individualno poudarjeno tipografsko dejavnostjo, pozneje pa tudi kot literat – pesnik in nazadnje kot likovni umetnik-grafik. Bil je dober prijatelj Vena Pilona in sodelavec pri nekaterih njunih skupnih projektih. Kot Jean Vodaine je izdal že vrsto knjig, katere je pretežno sam umetniško natisnil ter zanje prejel tudi že marsikatero nagrado. Kot grafika ga na razstavi v Ajdovščini spoznavamo prvič. Čeprav je mogoče v marsikaterem njegovem listu razbrati tematska, snovna izhodišča, pa jih brez izjeme pregnete v posebno, samoniklo umetniško tvar, s katero potem gradi strukturno naglašene, neredko dinamične abstraktne kompozicije na ploskvi.

JANEZ MESESNEL

Izzivalna postavitev

Plesno gledališče iz Celja nastopilo z Dogodkom v mestu Gogi v Mestnem gledališču – Koreograf Damir Zlatar-Frey – Izvirnost, zanimivost

Zlato ptico, priznanje Zveze socialistične mladine Slovenije mladim delavcem v kulturi, je od osmih letošnjih nagrajencev prejelo tudi Plesno gledališče Celje za uspešno in zavzeto petletno delo. Ljubljani so se prvič predstavili v juliju leta 1976, takrat še nebogljeni v gledališkem in plesnem izrazu, iščoči sebe in prostor za svoje ideje. Našli so mejna tla med plesom in gledališčem, tla, na katerih nad gibom prevladujejo glas, glasba, scena, kostum, luč in drugi odrski pripomočki. Estetika in izraznost samega plesnega gibanja postajata v njihovih predstavah vse manj pomembni.

Z Dogodkom v Gogi, ki so ga pred ljubljanskimi gledalci izvedli v nedeljo zvečer v Mestnem gledališču Ljubljanskem, so se doslej najizraziteje odmaknili od plesa. Telesa nastopajočih pripovedujejo bolj s pozami kot s plesom. Po tej poti jih že pet let vodi Damir Zlatar – Frey, ki neobremenjen s plesnim znanjem, ki bi ga uokvirjalo, dopušča svoji bogati teatrski fantaziji prosto pot.

V Dogodku v Gogi so ustvarjalce predstave vodili motivi drame Slavka Gruma. V tej plesno gledališki predstavi je bila Grumova drama prvič uprizorjena v Celju 17. februarja letos. Baletna glasba Pavla Šivica ji je ostro začrtala okvir. Vanj je dramaturg Igor Likar postavil dele iz Grumove dramatike in proze, sceno je zasnoval Janez Matelič, kostume pa Jana Vizjak. S tem teamom je koreograf Damir Zlatar – Frey dobil isti jezik in ustvaril na odru atmosfero, ki gledalce preseli v svet tesnobe, morastih sanj in želje po širokem svetu. Na odru zaigrajo simboli, celotna postavitev je izzivalna in intenzivna, moramo pa si odmisliti predpostavko, da naj bi bil ples vodilni medij. Nedvomno so Celjani v našem prostoru kot »plesno gledališče« izvirni, zanimivi in samosvoji.

V glavnih vlogah so nastopili: Gordana Stefanović, Sonja Polanc, Vanja Presekar, Ivan Jazbec in Jani Vedra. Zavzeto in zrelo so podali svoje vloge. Zanimivo bi bilo celjsko skupino videti še v koreografiji koga drugega.

V drugem delu večera so nastopili člani Studia za svobodni ples iz Ljubljane. Pod naslovom »Jankobi Mila: Zaman je šepet«, na glasbo Vitomirja Trifunoviča in po poeziji Berte Bojetu je Damir Zlatar – Frey napravil plesno gledališko predstavo, ki je bila prvič uprizorjena že aprila v spodnji dvorani Slovenskega mladinskega gledališča. Frey v obeh delih uporablja enake plesne korake, vendar jih članice Studia plesno bolj intenzivirajo kot člani Plesnega gledališča Celje.

ANDREJA TAUBER

»Slavko Osterc« v Grobljah

V sredo ob 20. uri bo v Grobljah v okviru že tradicionalnih instrumentalnih koncertov nastopil ansambel »Slavko Osterc« iz Ljubljane. Pod vodstvom dirigenta in skladatelja Iva Petrića bo izvajal dela S. Prokofjeva, Primoža Ramovša, Josipa Slavenskega, Iva Petrića in Bohuslava Martinuja.

Živahno bo kulturno poletje v Skopju

V Makedoniji so se končale republiške gledališke igre – Težave revijalnega življenja–Predstavili prvo Slovnico romskega jezika–Spet prireditve

Prejšnji teden je bilo kulturno življenje v Makedoniji izredno živahno. Potekalo je v znamenju 15. republiških gledaliških iger »Vojdan Černodrinski« v Prilepu, ki so se končale pred nekaj dnevi. V igrah so sodelovale vse poklicne dramske skupine iz republike.

Nagrado za najboljšo gledališko stvaritev si enakopravno delita režiserja Vladimir Milčin in Branko Stavrev, prvi za režijo igre »Slavnostna večerja v pogrebnem podjetju« Ive Brešana, v uprizoritvi narodnega gledališča iz Bitole, drugi pa za režijo Gogoljeve »Ženitve«, s katero se je predstavilo makedonsko narodno gledališče iz Skopja.

Za najbolj celovito, najbolj prepričljivo in najbolj uigrano predstavo na letošnji prilepski manifestaciji je obveljala uprizoritev »Za okroglo mizo« bitolskih igralcev.

Pozornost makedonske kulturne javnosti je zbudila nedavna razprava o republiških revijah za književnost, umetnost, kulturo in družbena vprašanja, ki jo je organiziral center za idejno-teoretično delo in marksistično izobraževanje pri mestni konferenci ZKM. Na razpravi so ugotovili, da se ta glasila ubadajo s precejšnjimi finančnimi težavami, nič manjši problem pa je v tem, da jim manjka kritično-esejističnih prispevkov z vseh področij umetnosti, kulture in družbenih vprašanj. Kot so rekli, dajejo revije možnosti tudi mladim avtorjem, vendar imajo prednost tako imenovani »zanesljivi« avtorji.

Svojevrstno kulturno doživetje je bila predstavitev Slovnice romskega jezika, prve v naši državi. Sestavila sta jo ugledni makedonski jezikoslovec prof. Krume Kepeski in predavatelj Šaip Jusuf. Avtorja sta v tem pomembnem znanstvenem delu predlagala tudi prvo pisavo za romski jezik – prilagojeno latinico.

V okviru manifestacije je bilo tudi več likovnih, glasbenih, pesniških, folklornih in drugih prireditev. Posebej naj omenimo večer v domu mladih »25. maj« v Skopju, posvečen sodobnemu makedonskemu pesniku Jozi Boškovskemu, dobitniku velike nagrade Sredozemlja »Trofeja mesta Madrida«, ki mu jo je podelila evropska akademija znanosti in umetnosti s sedežem v Neaplju.

Prejšnja leta se je v Skopju v tem času začenjalo dolgo, vroče poletje in kulturno mrtvilo. Kulturno življenje se je selilo v Ohrid, medtem ko je tretje največje mesto v Jugoslaviji životarilo ob poletni vročini primernem televizijskem in kinematografskem sporedu.

Te dni napovedujejo nove prireditve za poletne mesece. Uvelja se torej nov odnos do kulturnega življenja polmilijonskega mesta v poletnem času. Skopjanci se spominjajo, da so v njihovem mestu pred dobrim desetletjem na poletnih gledaliških igrah gostovali znani umetniki z vsega sveta. Zakaj ne bi tega obnovili? Saj je to mesto pobrateno z mnogimi mesti sveta, in ravno poletje je primeren čas, da se potrdi dobro sodelovanje v kulturi.

TANJUG

Načrtovanje kulturnih stikov

Včeraj se je v Ljubljani sestal odbor za kulturne stike s tujino Kulturne skupnosti Slovenije. Člani so razpravljali o predlogih za meddržavne programe kulturnega sodelovanja v obdobju od 1981. do 1983. leta, še posebej o medsebojnem sodelovanju neuvrščenih držav na področju izobraževanja in kulture; dnevni red je obsegal tudi razpravo o osnutku samoupravnega sporazuma o temeljih plana KSS za obdobje 1981–1985 in o osnutku zakona o svobodni menjavi dela na področju kulturnih dejavnosti. Člani odbora so pregledali tudi kulturne organizacije združenega dela in kulturne dejavnosti v občinah.

Festival Pendereckega v Krakowu

Malo je skladateljev, ki bi jim še za življenja prirejali festivale njihove lastne glasbe. Takšna čast je te dni doletela Krzysztofa Pendereckega, enega vodilnih glasbenih ustvarjalcev našega časa, čigar dela – do nedavnega so še veljala za avantgardo in ne dovolj dostopna širšemu krogu poslušalcev – so uvrstili v standardni repertoar simfoničnih orkestrov in koncertnih dvoran po vsem svetu.

Na »Festivalu Pendereckega«, ki je bil v Krakowu od 15. do 22. junija, se je zbralo veliko priznanih umetnikov in ljubiteljev glasbe iz Poljske in tujine. Skladateljeva domovina je nekoliko zamudila s takšno prireditvijo, ker so v drugih državah do sedaj pripravili že kakih deset festivalov glasbe Pendereckega, predvsem v Združenih državah Amerike. Najpomembnejša tovrstna prireditev je bila lani v Stuttgartu, kjer so v okviru »glasbenih dnevov Pendereckega« uprizorili njegovi operi »Hudiči iz Ludena« in »Zgubljeni raj« ter izvedli številna komorna in simfonična dela tega plodovitega ustvarjalca.

Zaokroženi cikel

S krakovskim festivalom se na neki način končuje zadnji cikel ustvarjanja tega poljskega glasbenika; o tem je dejal na tiskovni konferenci tik pred začetkom prireditve:

»V teh 26 letih sem delal v etapah, ki sem jih povsem zavestno začenjal in zaključeval. V prvi so prevladovali pasijoni, »Magnificat« pa je bil ključ, s katerim sem odprl etapo, ki jo pravkar zaključujem. Dve operi, »Te Deum« in druga simfonija je zadnje, kar sem napisal v tem ciklu.

Trenutno delam nekaj povsem drugega; gre za opero buffo »Kralj Ubu«. Pri tem sem spoznal, da zanjo ne bom mogel uporabiti jezika, ki sem se ga do tedaj posluževal.«

Premiera tega dela bo verjetno 1983. ali 1984. Uprizoritev opere je avtor zaupal operi v Stuttgartu, ki je prva postavila na oder tudi njegov »Izgubljeni raj«.

»Odločil sem se za komorno operno delo z največ 30 izvajalci. V začetku sem pisal »Kralja Ubu« za veliki simfonični orkester in zbor s številnimi solisti. V nekaj mesecih sem spoznal, da tako ne bo šlo in da moram korenito spremeniti svojo zamisel. Mogoče mi je oči odprla tudi ponudba iz Stuttgarta – kakorkoli že, uvidel sem, da je to tema za malo baročno gledališče.

Glasba je – zabava

Veliko je poslušalcev, ki se navdušujejo nad glasbo Pendereckega, precej pa je tudi takih, ki ji nasprotujejo. To je bilo čutiti v vprašanju nekaterih novinarjev – zdelo se jim je namreč, da Penderecki posveča veliko več pozornosti svojim eksperimentom in zvočnim učinkom kot pa občinstvu.

Skladatelj pa je odločno zavrnil takšne trditve in poudaril, da bi bilo potemakem komponiranje brez vsakega pomena – če skladatelj ne bi imel vedno pred očmi poslušalcev.

»Mogoče se vam bo zazdelo čudno, vendar je glasba zame sprostitev, zabava, beg iz vsakdanjosti, beg pred različnimi življenjskimi problemi, pred politiko, pred vsem, o čemer beremo v časopisih. Z glasbo se ljudje lahko bolje sporazumevajo kot pa z besedami. Na primer, v Caracasu je prišlo na moj koncert 6000 ljudi, takih, ki mogoče sploh ne obiskujejo koncertov, prišle so cele družine z otroki, sedeli so na tleh in ploskali. Podobno je bilo na Japonskem – ljudje drugačne kulture najdejo nekaj v moji glasbi, to pa mi veliko pomeni.

OKNO V SVET

V tem dolgem pogovoru smo zvedeli, da je Penderecki zelo discipliniran, da vstaja zgodaj in piše vsak dan tri do štiri ure (»Ne glede na to če sem pri volji ali ne, najpogosteje pa – nisem«), da ima svojo zadnjo kompozicijo, drugo simfonijo, za svoje najzrelejše delo (»Na žalost, prave ocene o sebi ne bom nikoli slišal, ker jo bodo dali šele čez kakih petdeset let«), da ne mara dirigiranja ne pedagoškega dela (»Drugega človeka lahko naučite harmonije in kontrapunkta, nikakor pa ne komponiranja«) in da ga privlačita genialni deli – »Faust« in »Božanska komedija« – vendar se še ne čuti dovolj sposobnega, da bi ju glasbeno obdelal.

»Festival Pendereckega« se je začel s slovesnim koncertom simfoničnega orkestra poljskega radia in televizije iz Katowic, ki mu je dirigiral skladatelj sam. Koncert je bil v čudovitem dvorišču jagiellouske univerze: nenadna nevihta je skorajda onemogočila izvedbo zanimivo sestavljenega sporeda. Penderecki se je »bojeval« s papirji za dirigentskim pultom, veter pa je odpihal note Andrzeju Kulki, solistu violinskega koncerta, vendar ga to sploh ni motilo in je koncert mirno izvedel do konca.

Za otvoritev festivala in vse druge koncerte je bilo izredno veliko zanimanja, saj so bile vstopnice za vse prireditve razprodane že nekaj tednov prej. Najbolj uspešen je bil komorni koncert, ki ga je vodil Penderecki, sodelovalo pa je več priznanih solistov iz Poljske in tujine, ter sklepna prireditev, na kateri so izvajali oratorije tega priznanega poljskega skladatelja.

ILIJA MARINKOVIĆ

Poletna šola vzgojiteljev v domovih

Tridnevni strokovni posvet je pripravila skupnost domov učencev SFRJ

V Futogu pri Novem Sadu se je danes začela druga »poletna šola« za okoli 200 pedagoških delavcev, ki delajo v domovih za učence. Prvi tak strokovni posvet za domske pedagoške delavce iz vse Jugoslavije je bil lani v Kopru. Za danes je na programu referat dr. Vinka Skalarja »Pozitivna stimulacijska sredstva v vzgoji« in razprava o tej problematiki. Jutri se bosta zvrstila referata mag. Mladena Vilotijevića »Metode spoznavanja učenčeve osebnosti v vzgojnoizobraževalnem procesu« in prof. Zagorke Vojtehovski »Pedagoško-psihološko delo vzgojitelja z adolescenti v domovih učencev«, v petek pa bo na vrsti referat dr. Tihomira Prodanovića »Uporaba sodobne tehnologije pri vzgojnem delu v domovih učencev«.

V soboto bodo na seji predsedstva skupnosti domov učencev Jugoslavije slovesno podpisali Samoupravni sporazum o združevanju v zvezo skupnosti domov učencev SFRJ.

F. K.

Petnajst najboljših animatorjev

Med njimi sta Vlado Kristl z »Don Kihotom« in Dušan Vukotić s »Surogatom«

Belgija, ki je pred leti, ob svetovni razstavi, že izvedla glasovanje za deset najboljših umetnin v zgodovini filma, letos, ob »Tretjem mednarodnem križišču animiranega filma« v Gandu ponavlja takšno ovrednotenje tudi za animirani film. Deset strokovnjakov je izbralo petnajst najboljših animiranih filmov. Ocenjevali so Sergej Asenin (SZ), Louise Baudet (Kanada), Bruno Edera (Švica), Vasco Granja (Portugalska), Raymond Millet (Francija), André Martin (Francija), Ranko Munitić (Jugoslavija), Gianni Rondolino (Italija), Ralph Stephenson (Velika Britanija) in Piero Zanotto (Italija). Po kronološkem zaporedju so z absolutno večino glasov izbrali osem del, med katerimi je tudi »Don Kihot« Vlada Kristla iz 1961. leta. V širši izbor petnajstih najboljših filmov pa se je uvrstil tudi prvi neameriški nagrajenec z oskarjem, »Surogat« Dušana Vukotića iz istega leta.

S. G.

Med revijami

Filmska kultura 125

V štiriindvajsetih letih izhajanja si je zagrebška revija »Filmska kultura« – prav za četrti svetovni festival animiranega filma v Zagrebu – naštela 125. številko. Seveda je tematsko ubrana v okvir tega velikega filmskega srečanja. Uvodne strani v njej so pripadle zgoščenemu prikazu sodobnih tehnik filmske animacije, ki ga podaja angleški režiser in teoretik John Halass, znan »demokrat« med filmskimi animatorji, saj zagovarja tako klasično, staro grafično tehniko kot tudi možnost inovacij, kakršne v risani film in televizijo lahko vnašata računalnik in celo laser. Brez napačne skromnosti so uredniki »Filmske kulture« nato opozorili, kaj pomeni Zagreb v svetu animiranega filma in ponatisnili razmišljanja znanih filmskih teoretikov Ralpha Stephensona, Giannija Rondolina in Giannalberta Bendazzija, ki razčlenjujejo dela vodilnih predstavnikov tako imenovane »zagrebške šole« in vsi po vrsti izrekajo laskava priznanja Vatroslavu Mimici, Dušanu Vukotiću, Zlatku Grgiću, Zlatku Boureku, Borivoju Dovnikoviću, Vladu Kristlu, Aleksandru Marksu, Vladimirju Jutriši, Borisu Kolarju, Pavlu Štalterju, Nedeljku Dragiću in drugim uglednim filmskim oblikovalcem. Rahlo križanje mnenj in razhajanje v ocenah je s primerjalnega vidika za bralca kaj zanimivo.

Svoj dolg je »Filmska kultura« poravnala tudi ob smrti enega velikih filmskih ustvarjalcev Alfreda Hitchcocka. Njegovo osebnost in delo je predstavil Vladimir Pogačić. Dr. Dušan Stojanović nadaljuje svoje razpravljanja o slovnici filmskega jezika, področje televizije je dobro pokrito s »Televizijsko kulturo« Djura Plemenčića. Ena najmikavnejših rubrik »Filmske kulture« je prav gotovo »Šola animacije«, ki jo piše in riše Borivoj Dovniković in iz nje oblikuje pravi pravcati priročnik za animatorje. Prijeten drobec filmske zgodovine je v to številko prispeval Bosa Slijepčević, ki je popisal tuja filmska snemanja v Srbiji in snemanje Srbov na tujem pred balkansko vojno, se pravi iz časa naše in svetovne filmske prazgodovine.

S. G.

VOHUNI Richard Deacon

14. nadaljevanje

Cynthia

Če se vrnemo k zgodbi o venlojskem incidentu, je treba omeniti ironijo usode, kajti urad za potne liste britanskega veleposlaništva v Haagu je bil poleg hiše, v kateri je leta 1915 živela legendarna Mata Hari. Ime Mate Hari je živo predvsem kot kliše, v resnici je bila Mata Hari vohunska začetnica v primerjavi s Cynthio, o kateri govori naslednja zgodba. V nasprotju s Cynthio je bila Mata Hari šušmarka, pretirano romantična in neučinkovita vohunka. V zgodovino vohunstva je prišla predvsem zato, ker je bila očarljiva plesalka, ki so jo Francozi usmrtili zaradi vohunjenja za Nemce med prvo svetovno vojno. Tako je postala mučenica in razvpita vohunka.

Cynthia je bila docela drugačnega značaja, njena dejavnost je pripomogla, da se je druga svetovna vojna končala prej, kot bi se sicer. Cynthia je bilo njeno šifrirno ime in ker je bila bolj znana s tem vzdevkom, bo laže, če bomo v tej vohunski pripovedi uporabljali to ime. Njeno resnično ime namreč ni takšno, da bi ga lahko pisec vohunskih zgodb uporabil za tako pomembno obveščevalko. Cynthiino pravo ime je bilo prozaično – Amy Elizabeth Thorpe. Rodila se je 22. novembra 1910 v Minneapolisu, v ameriški zvezni državi Minnesota, njeni starši so bili mešanega rodu, in sicer skandinavsko-irskega po očetovi strani in francosko-kanadskega s primesjo bavarskega po materini strani. Cynthia je bila hčerka Georga Cyrusa Thorpa, majorja mornariške pehote ZDA. V družini so jo imenovali Betty.

Nekateri pisci so jo skušali označiti kot ženskega Sorgeja. Po doseženih rezultatih in dolgoletni vohunski učinkovitosti bi jo res lahko primerjali s Sorgejem. Po drugi strani pa ni nikoli delovala v tako nevarnih okoliščinah kot Sorge, ampak je uživala udobje v svoji domovini ali v nevtralnih državah, vohunski vzpon pa je doživela v udobnih posteljah.

Čeprav na prvi pogled ni videti tako, se je Cynthia vsaki stvari tako temeljito posvetila kot Sorge. Za podrobnosti v politiki se ni zanimala, razen v pogovorih. Njeno vohunstvo ni bilo povezano s posameznimi političnimi sistemi ali državami, kar je svojemu biografu H. Montgomeryju Hydu takole povedala: »Strastno sem ljubila Ameriko, rada sem imela Anglijo in Poljsko in še posebej Španijo, pozneje pa sem vzljubila tudi Francijo. Teh dežel se spominjam tako, kot bi se kakšna druga ženska spominjala uspehov iz neizkušene mladosti, ali boljše, kot bi se spominjala redkih in ne navadnih ljubezni.«

To stališče je kaj dvoumno in lahko zbega, saj ljubezni in patriotizma ne moremo docela enačiti. Cynthiini vohunski dosežki so bili izredni, bila je pogumna, drzna in odločna ženska nepremagljivega duha. Navsezadnje bi lahko kdo še sklepal, da je bila vohunska igra povezana s spolnim užitkom, ki bi naj bil bolj pomemben kot kaj drugega. Za Cynthio je značilno predvsem uživanje v razburljivih dogodkih in pustolovščinah.

Cynthia je izhajala iz precej konservativnega okolja. Njen oče se je bojeval v špansko-ameriški vojni ob koncu prejšnjega stoletja, veliko je potoval po vsem svetu, ko je opravljal različne službe. Med prvo svetovno vojno je bila družina Thorpovih na Kubi in tam je Cynthia odraščala. Značilno je, da jo prijatelji opisujejo kot samotarko, ne glede na to ali je bila v družbi z bratom in sestro. Na Kubi se je začela učiti španščino, kar je še okrepilo kasnejšo ljubezen do Španije.

Pozneje so se Thorpovi preselili v Washington, leta 1921 pa na Havaje, kjer je bil Cynthiin oče v mornariškem poveljstvu. Različna so pojasnila o Cynthiini prezgodnji zrelosti v njenih otroških letih. »Vedno je skušala dokazati, da se lahko spoprime z vsemi stvarmi, ki smo se jih drugi bali,« je povedala Alicia Rose, sošolka iz washingtonskega obdobja.

»Zaradi tega je pogosto zabredla v nevarno objestnost. Vedno smo mislili, da gre za reakcijo na mamo, ki je bila pretirano konvencionalna ženska,« pravi Alicia Rose. Pravijo tudi, da je napisala črtico »Fiorette,« ko je bila stara šele deset let. Zgodba se dogaja v Neaplju, ki ga ni nikoli videla, Betty naj bi bila v zgodbi stara štirinajst let in silovito zaljubljena, njen ljubimec pa »starejši gospod pri enaindvajsetih,« kakor je pozneje povedala biografu. »Če je bil sploh kdo zapeljivec, potem je bila lahko le Betty,« so zbadljivo komentirale črtico njene sošolke.

Mladenka Betty je bila za svoja leta izredno zrela, njen fotograf je pokazal sliko štirinajstletne deklice, na kateri je sila podobna očetu, s prav tako polnimi in čvrstimi ustnicami in s strogim resnim izrazom. Le na redkih fotografijah iz tega in kasnejšega obdobja je Betty nasmejana.

Kmalu potem so Betty s sestro Jane poslali v Švico, da bi dokončali šolo. Pred vrnitvijo v Washington je bila na krožnem potovanju po Evropi, nato pa je obiskovala Dana Hall School v Wellesleyu v državi Massachusetts.

Mati je bila podobna agresivni snobistki, ki je Betty vedno priganjala, naj »počenja prave stvari«, naj hodi na »prave zabave« in naj uporablja »prave besede«. Na kratko, Betty oziroma Cynthio je hotela prikrojiti po togem družbenem vzorcu, kakršnega so se oklepale vse ambiciozne matere iz malo boljših družbenih slojev v poznih dvajsetih letih. Cynthia je te družbene okvire prekašala v čustvenem in miselnem pogledu, bila je izredno zrelo dekle, ki se je zavedala sebe, še preden je veljala za odraslo.

Ko se je začela pojavljati na zabavah, je dajala vtis, kakor da so zanjo ameriški fantje preveč nezreli in dolgočasni. V tem času je srečala Arthurja Packa, drugega sekretarja na britanskem veleposlaništvu. Pack je bil irski katolik, kakšnih dvajset let starejši od Cynthie. Zaradi ran, ki jih je dobil v prvi svetovni vojni, je bil vedno bolj rahlega zdravja.

Cynthia se je nenavadno odločila. Arhur Pack je bil veliko starejši in bolj svetovljanski kot fantje, ki so bili njeni vrstniki in jih je na videz prezirala. Po vseh pripovedovanjih je bil Pack izredno domišljav, stvari je počasi dojemal, poleg tega pa je bil v vseh ozirih konvencionalen.

Cynthia se je omožila z Arthurjem Packom, kar se nedvomno ni ujemalo z njenim značajem, saj bi si lahko izbrala veliko bolj primernega partnerja. Cynthia je imela dvajset let, bila je zelo privlačna, vitke postave, imela je rdečkasto rjave lase in velike zelene oči, ki jih je eden njenih občudovalcev opisal kot »pljusk zelenega chartreusa v tolmunu prozornega brandyja«. Njena zunanjost je bila zelo izzivalna in vse njeno vedenje je »moškega nenehno spodbujalo, da bi z njo kaj storil – ko si z njo igral polo, šel na nočni izlet ali v posteljo« (ocena bivšega britanskega diplomata). Ta človek, ki je poznal Cynthio in njenega moža, je povedal, da se Pack ni oženil s Cynthio iz kakšne posebne ljubezni, ampak je predvsem računal, da mu bo poroka pomagala pri karieri.

Cynthia se je s Packom poročila pravzaprav le zato, ker je pričakovala otroka. Pack ni bil Cynthiin tip moškega, zato je za njuno zakonsko življenje značilno popolno neskladje. Pack ji je celo predlagal, da bi splavila in se tako rešila otroka, kar je bil za irskega katolika v tistem času dokaj nenavaden predlog.

To je lahko v dobršni meri vplivalo na poznejši Cynthiin odnos do moških. Moški so zanjo predstavljali to, kar ženske pomenijo delu moških – skoraj izključno le spolni objekt, čeprav je bil pri Cynthii poudarek na inteligentnih in zabavnih spolnih objektih.

Brž ko sta se 29. aprila 1930 poročila in odšla v Britanijo, je Pack storil vse, da bi jo pripravil do splava. Hotel je prikriti predzakonsko razmerje in hudo ga je skrbelo, da bi mu utegnila uničiti kariero in da bi ga prijatelji in sorodniki obrekovali. Vendar mu zaradi tega ne bi bilo treba toliko skrbeti, saj se nikoli ni potegoval za kakšno pomembno službo. V nasprotju s Packovimi nasveti je Cynthia 2. oktobra 1930 rodila sina, porod pa ji je svetoval tudi ginekolog. Celo potem je Pack vztrajal, da je treba vso stvar ohraniti v tajnosti in da otrok ne sme ostati pri materi. Cynthio je to razburilo, dala je otroka v rejo in se za nekaj časa vrnila v Washington.

Prvo srečanje z Anglijo in angleško družbo je bilo torej zelo kruto in čeprav je ta družba pozneje grajala Packov odnos do otroka, je za Cynthio vseeno ostala družba, ki takšnemu ravnanju pritrjuje. Po vsem tem bi bilo pričakovati, da bo Pack drugače ravnal z otrokom že zaradi svoje izobrazbe in vere. Obstaja pa še možnost – verjetno nizkotna – da Pack ni bil otrokov oče in da je Cynthia privolila v poroko z njim, ker je pričakovala otroka nekoga drugega. Vsekakor bi bilo presenetljivo, da bi tako pametno in zrelo dekle kot Cynthia privolila v tak nesmisel samo zato, da bi prikrila podrobnosti okrog otrokovega porekla.

Ta dogodek je le še ena neznanka in uganka več v Cynthiini življenjski zgodbi. Sodeč po njenem pripovedovanju je otroka v resnici ljubila. Toda kako je vse skupaj psihološko vplivalo na njo? Ali je prizadeto odgovorila tako, da je začela moške obravnavati kot spolne objekte, ki jih je s svojim šarmom omrežila do te mere, da so bili pripravljeni preskočiti vse ovire, ki jih je postavljala prednje?

Če to drži, potem je to odkritje za marsikoga hudimano presenetljivo. Cynthia se je v tem času učila, kako se je treba pretvarjati, kar je že posel za profesionalne vohune. Oscar Wilde je neponovljivo razložil umetnost hlinjenja v eseju »Propad laži,« v to razlago pa bi lahko vključil tudi umetnost molčanja in varovanja skrivnosti. Wilde je o teh skrivnostnih sposobnostih zapisal: »Ljudje prav nemarno govorijo o rojenih lažnivcih, tako kot govorijo o rojenih pesnikih... Vendar nimajo prav, kajti laž in poezija sta umetnost... in zahtevata trdo delo.«

Prikaz lužiško-srbske kulture v Budyšinu

Peti festival najmanjšega slovanskega naroda je potrdil njegovo bogato in izvirno kulturno izročilo, ki se nadaljuje v ustvarjanju mladih

»Witajće k nam!« – Dobrodošli!« so pozdravljali transparenti goste V. festivala lužiško-srbske kulture v Budyšinu (Bautzen). Uradni dnevi festivala so bili od 29. maja do 1. junija, manifestacije, ki so dosegle svoj vrh zadnji dan, pa so se začele že prej. Ob koncu aprila so v kraju Słona Boršć (Salzenforst) odprli spominsko obeležje pesniku Handriju Zejleru (1804-1872), ki se je tu rodil, 30. aprila so odkrili obnovljeni baročni spomenik in nagrobni kamen enemu od utemeljiteljev lužiško-srbskega knjižnega jezika, Michału Frenclu, v kraju Budestecy (Grosspostwitz), na učiteljišču v Budyšinu pa so postavili spominsko obeležje antifašistu in komunistu Karlu Janaku. Ves maj so se nato vrstile prireditve v raznih krajih, povsod, kjer žive Lužiški Srbi. Med njimi so bile tudi takšne, ki so v resnem znanstvenem pretresu vrednotile in ovrednotile kulturno in politično preteklost in sedajnost tega naroda. Najpomembnejša od teh prireditev je bil vsekakor simpozij »Lužiško-srbska literatura v 20. stoletju«, ki so ga priredili ob osemdesetletnici ustanovitve prvega združenja lužiško-srbskih pisateljev. Tega sta ustanovila župnik Miklaws Andricki in znani slavist (učenec A. Leskiena) Arnošt Muka. Zdaj se pisatelji združujejo v posebni delovni skupini Društva pisateljev NDR, katerega podpredsednik je ravno znani lužiški pisatelj Jurij Brězan. Med uvodne takte festivala lahko štejemo tudi podelitev nagrad Jakuba Barta Ćišinskega (1856-1909) – (najpomembnejši pisatelj v preteklosti), ki jo je letos dobil tudi znani leipziški sorabist Hinc Šewc (H. Schuster-Šewc), posebno znan kot pisec lužiško-srbskega etimološkega slovarja. Tudi odprtje muzeja dolnjelužiškega pisemstva v Chošebuzu (Cottbus) je pomembna nova pridobitev.

Festival je potekal bolj v ozračju folklorističnih prireditev, kar bi koga moglo zavesti v mišljenje,da se lužiško srbstvo izživlja in izkazuje le v plesanju narodnih plesov, v petju in v nošenju narodnih noš (mimogrede: videti jih je v vaseh še pri vsakodnevnih opravilih). Vendar je festival kulture pokazal tudi veliko drugega. Ob prikazovanju starih rokodelskih opravil in narodnih običajev in več razstavah, so najbolj izstopali prikazi založniške, t. j. pisateljske in pesniške ustvarjalnosti (založniška hiša Domowina). Posebej za festival so pripravili dve antologiji – eno v vsakem od obeh lužiško-srbskih jezikov – proze mladih piscev. Ob bok starim pisateljem se namreč čedalje bolj postavlja mladi rod, ki ni več obremenjen z bojem za obstanek na način, ki je bil še značilen za staro generacijo. Mladi se lotevajo sodobnih tém, a so kljub univerzalnosti še vedno trdno zasidrani v svojem ljudstvu.

Problemi so kajpak drugačni kot prej; še vedno pa so veliki in zahtevajo nove obravnave in drugačnih rešitev. Med mlajšimi (in najmlajšimi) pesniki posebno izstopata Kito Lorenc (*1938) in Benedikt Dyrlich (*1950), med pisatelji pa se je do sedaj najbolj uveljavil (tudi med Nemci) Jurij Koch.

Vsekakor je res, da so lužiški Srbi ustvarjalno najmočnejši v pripovedništvu, poeziji in glasbi. To je ponovno dokazala tudi letošnja gledališka novost »Pomladna nevihta« (Nalětnje njewjedro) Jana Kóska, ki ostaja na nivoju agitatorske dramatike. Veliko višjo umetniško raven je dosegla uprizoritev oratorija »Pomlad« (Nalěćo) skladatelja K. A. Kocora (1822–1904) na besedilo Handrija Zejlera. Posebno doživetje pa je bila praizvedba lužiško-srbske opere »Jan Čuška«. Pri vsem tem je potrebno pristaviti, da je ravno gledališče tisto področje kulturne dejavnosti, ki za vrhunskost potrebuje široko zaledje občinstva in veliko število umetnikov, kar je za tako maloštevilen narod kot so lužiški Srbi le stežka dosegljivo.

Najbolj se dobrohoten obiskovalec veseli, da je Budyšin, (ki ima tudi sicer vsepovsod dvojezične napise in svojega slovanskega zaledja ne taji) v teh dneh postal mesto, kjer sta se nemštvo in slovanstvo (tudi iz sosednjih dežel) srečala kot enakopravna družabnika, brez sovraštva ali večvrednostnih pretenzij z ene ali druge strani. Lepo je bilo tudi slišati lužiško srbščino iz ust mladincev in šolarjev, ki so tudi predstavljali več kot polovico nastopajočih (vseh je bilo okrog 10000). V predtekmovanjih za udeležbo na festivalu so se najbolj izkazali dijaki politehnične srednje šole iz vasi Chróšćicy (Crostwitz), ki so zato tudi smeli nastopiti na festivalu z igro »Koši in lisjak« (Liška a kury). Mladi vlivajo upanje, da bo lužiško srbstvo v pogojih, ki jim jih zagotavlja ustava NDR v prihodnosti postalo močnejše, bolj enotno in zdravo. Obstanek lužiških Srbov kot naroda je zdaj bolj kot kdajkoli prej v njihovih lastnih rokah, saj je nevarnost nenasilne asimilacije precej velika. Pozdravna brzojavka Ericha Honeckerja in prisotnost ministra za kulturo, H. J. Hoffmanna, potrjujeta voljo vlade, da lužiškosrbskemu narodu omogoči nadaljnji vsestranski razvoj.

Kritično noto je festivalu dala predstava edinega lužiško-srbskega kabareta »Překlepany serp«. Ta svoje občinstvo (v glavnem mlado) opozarja, da na lovorikah ni zdravo spati. V svojem programu je kabaret jasno pokazal, da se morejo pripadniki malih narodov obdržati samo s trdim in zavestnim lastnim delom ter s kritičnimi merili, ki veljajo tudi za »velike«, saj sicer grozi nevarnost »folklorističnе festivalizacije«. »Smo z ljudstvom! Zmeraj bomo zanj! Hočemo zabavati, bratom pokazati črne ovce ter umazane strani življenja. Hočemo pomagati. Ne nasilno, temveč s posmehom«, so zapisali v svoj program. Takšna satirično-kritična komponenta je kulturnemu življenju lužiških Srbov potrebna in tudi koristna.

ANTON JANKO

Kulturni festival mladih

V poletnem gledališču pri Timoku v Knjaževcu se je v nedeljo zvečer slovesno začel kulturni festival mladine Srbije, množična manifestacija amaterske umetniške ustvarjalnosti mladega rodu, ki bo potekel v znamenju jubilejev naše partije, svobode in samoupravljanja. Prireditev že tradicionalno združuje približno 2000 mladih ustvarjalcev iz raznih krajev ožje Srbije, Kosova in Vojvodine. »Festival je priložnost za mlade, da pokažejo dosežke mladinske umetniške ustvarjalnosti v vsej republiki ter da še enkrat potrdijo ideale bratstva in enotnosti«, je dejal ob otvoritvi sekretar kulturne skupnosti Srbije Dragan Dragojlović. Na festivalu v Knjaževcu bodo kot gostje predstavili svoje najboljše dosežke tudi mladi umetniki z območja Makedonije.

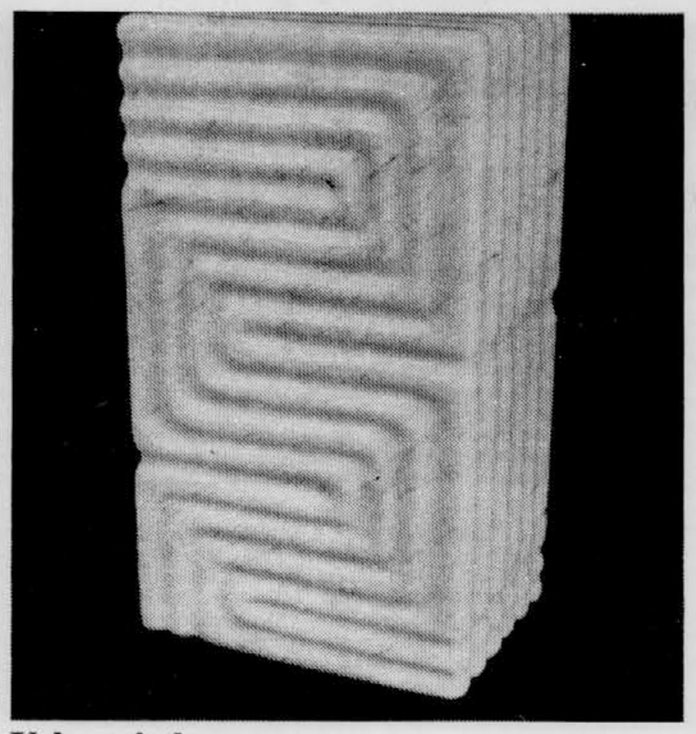

Valovanje kamna

JAPONSKI GOST V »LABIRINTU« – Danes popoldne ob 18. uri bodo v ljubljanskem »Labirintu« odprli razstavo japonskega kiparja Kazua Kitajima, ki se je naši likovni publiki predstavil že večkrat v okviru »Grupe Junij«, sodeloval pa je tudi na portoroški »Formi vivi«. Kritiki cenijo tako njegovo iskanje v kamnu kot oblikovanje lesenih plastik.

Simpozij o romantiki

Obdobje romantike v slovenskem jeziku, književnosti in kulturi bodo obravnavali na tridnevnem mednarodnem simpoziju – 45 referatov

»Obdobje romantike v slovenskem jeziku, književnosti in kulturi« (tipološka problematika ob jugoslovanskem in širšem evropskem kontekstu) je okvirna tema tridnevnega mednarodnega simpozija, ki ga je pripravila Pedagoško-znanstvena enota za slovanske jezike in književnosti Filozofske fakultete in bo od četrtka do sobote potekal v zbornični dvorani Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani. Simpozij bo pomenil uvodni del k XVI. seminarju slovenskega jezika, literature in kulture (od 29. junija do 12. julija), hkrati pa je drugi v sistematično zasnovani vrsti simpozijev o obdobjih slovenske kulture, obravnavane s širših zornih kotov. Simpozij bo, kajpada, priložnost za delovno srečanje slovenistično zainteresiranih raziskovalcev iz mnogih dežel sveta.

Simpozij bo v četrtek dopoldan, začel se bo ob 9. uri, obravnaval nekatere jezikovne teme. Jože Toporišič bo obravnaval razmerje med Kopitarjem, Čopom in Prešernom, Franc Jakopin je naslovil svoj referat Kopitar in slovanska filologija, Breda Pogorelec Jezikovno in slogovno predhodništvo Prešernove poezije, Tone Pretnar Prešernov in Vrazov jambski enajsterec, Stane Suhadolnik Linhartov Matiček v izdaji 1840, Martina Orožen Slovenski knjižni jezik in zaton pokrajinskih variant v prvi polovici 19. stoletja. Z referati z jezikovnega področja bodo sodelovali tudi Hanna Orzechowska iz Varšave, Barbara Ockowa iz Krakowa, Miroslav Kravar iz Zadra, Josip Vončina iz Zagreba, Vatroslav Kalenić iz Ljubljane in Aleksander Ivanovič Gorškov iz Moskve.

V četrtek popoldan bo simpozij obravnaval nekatere kulturne teme s področja zgodovine, muzikologije, umetnostne zgodovine in etnologije. Vasilij Melik je napovedal referat Družba na Slovenskem v predmarčni dobi, Bogo Grafenauer Slovensko zgodovinopisje v dobi romantike in njegova dediščina, Slavko Kremenšek Etnološka misel v obdobju romantike, Dragotin Cvetko Slovenska glasbena romantika v luči evropskega razvoja in Nace Šumi Slovenska umetnost v dobi romantike.

Najobsežnejši del simpozija o romantiki bo v petek in soboto obravnaval literarne teme. Boris Paternu bo razpravljal o konstituiranju slovenske poezije, Matjaž Kmecl o konstituiranju slovenske pripovedne proze, Janko Kos o Matiji Čopu in evropski romantiki, Kajetan Gantar o slovenski romantiki in Homerju, Jože Pogačnik o recepciji Prešernove poezije do leta 1866, Franc Zadravec o stilišču med Trdinovo in Cankarjevo umetnostjo, Janez Rotar o vprašanju proze v začetku 19. stoletja z vidika bralčeve percepcije, Jože Koruza o pojmovanju, zapisovanju in preučevanju ljudskega slovstva v obdobju romantike... Z referati bodo sodelovali tudi Aleksandar Flaker, Milorad Živančević, Juraj Martinović, Manfred Jähnichen, Ivan Cesar, Henry R. Cooper, Marianna Beršadska, Maja Ryžova, Andreas Leitner, Klaus D. Olof, Rudolf Neuhäuser, Erich Prunč, Gerhard Giesemann, Aleksander Skaza, Štefan Barbarič, Ante Stamić, Josip Matešić, Marija Stanonik, Božena Tokarz in Maria Dabrowska-Partyka.

M. Z.

Umetniki zborujejo v Kumrovcu

Za XI. konferenco je prijavljenih več zanimivih in aktualnih referatov

Konec tedna se bodo v Kumrovcu na XI. konferenci zveze likovnih umetnikov predstavniki naših ustvarjalcev, med katerimi bo tudi pet delegatov Društva likovnih umetnikov Slovenije, pogovorili o aktualnih stanovskih vprašanjih. Delovali bodo v štirih komisijah – za statut in samoupravljanje, za družbeno ekonomski položaj likovnih umetnikov, za medrepubliško in mednarodno sodelovanje in za akcijski program. Štiri referate bodo konferenci podali Stipe Skirica (Značaj in mesto likovnih umetnosti v naši samoupravni socialistični družbi), Hasan Sućeska (Materialni položaj in avtorske pravice likovnih umetnikov), dr. Bogomil Karlavans (Likovna kultura in združeno delo) ter Kosta Angeli Radovani (Mednarodno sodelovanje in AIAP). Delovni program konference jugoslovanskih likovnih umetnikov je vsekakor odprt k aktualnim vprašanjem.

Likovni samorastniki v Trebnjem

V četrtek se bo začel 13. tabor likovnih samorastnikov Jugoslavije

Tabor likovnih samorastnikov Jugoslavije v Trebnjem odpira med 26. junijem in 5. julijem že trinajstič vrata likovnim ustvarjalcem in jih vabi, da Galerijo likovnih samorastnikov obogate z novimi deli. Slovesna otvoritev tabora bo v četrtek ob 19. uri v avli osnovne šole v Trebnjem. Govoril bo Marko Bulc, vodja delegacije SR Slovenije v zboru republik in pokrajin skupščine SFRJ, v koncertnem programu bosta Ivan Matoš in Roman Rek izvajala Webrovo sonato za klarinet in klavir, oktet Boštanjski fantje pa bo zapel nekaj pesmi.

Letošnjega tabora v Trebnjem se bodo, po prijavah sodeč, udeležili slikarji Ben Baerten iz Belgije, Jutta Borchert iz ZRN, Waldomiro de Deus in Nelson Porto iz Brazilije, Francesco Maiolo iz Italije, Maria Isabel Otalora Lopez iz Kolumbije, Emil Pavelescu iz Romunije ter jugoslovanski slikarji Dragiša Bunjevački, Hamdija Hadžić, Goran Horvat, Zlatko Huzjak, Stjepan Ivanec, Dušan Jevtović, Martin Kopričanec, Boris Lavrič, Branko Lovak, Pero Mandić, Janoš Mesaroš, Dobroslav Milojević, Milivoj Mirić, Greta Pečnik, Ivica Propadalo, Sava Stojkov, Zlata Volarič, Franjo Vujčec, Slobodan Živanović in Boris Žohar. Na taboru bo sodelovalo tudi deset kiparjev: Pinjo in Rifet Bajramović, Ilija Filipović, Zdenko Grgeljac, Sandi Leskovec, Frančiška Petelinšek, Cvijo Popovič, Rudi Stopar, Franc Tavčar in Miroslav Župančič.

Organizator XIII. tabora likovnih samorastnikov Trebnje je že razpisal natečaj za šesti salon likovnih samorastnikov Jugoslavije, ki bo prihodnje leto. Prireditelj želi prikazati najboljša dela, ki so nastala po letu 1979 in še niso bila razstavljena na podobnih razstavah v Jugoslaviji. Avtorji bodo na razstavi lahko zastopani z največ petimi deli, prijaviti pa se morajo najkasneje do 1. novembra letos na naslov: Tabor likovnih samorastnikov Trebnje, 68210. Goliev trg 5.

Galerija likovnih samorastnikov v Trebnjem je v zadnjem času pridobila več novih del. Poklonili so jih brazilski slikarji Waldomiro de Deus, Isabel de Jesus, Crisaldo Morais, Elsa de Oliverra Souza, Jose Pinto, Maria do Santissima in Maria Ines de Silva.

M. Z.

LJUDJE V NOVICAH

MIHAIL APOSTOLSKI, predsednik Makedonske akademije znanosti in umetnosti, vodi izdajanje imenitne serije knjig o zgodovini posameznih makedonskih mest. Iz tiska je že prišla zgodovina Prilepa, pravkar je v delu knjiga o Štipu, pripravljata pa se že tudi knjigi o Debru in Ohridu.

ALMUT RÖSSLER, organistka in zborovodja v Janezovi cerkvi v nemškem Düsseldorfu, bo v ponedeljek, 30. junija, ob 20.15 uri imela orgelski koncert v ljubljanski stolnici. Profesorica Almut Rössler je študirala v Detmoldu in Parizu, bila docentka za orgle in klavir na glasbeni šoli v Düsseldorfu, od 1974 je direktorica šole, redno koncertira doma in nastopa v tujini, po Evropi, ZDA in Kanadi, snema plošče in je prejela že veliko priznanj in nagrad. Je izredna poznavalka orgelskih del O. Messiaena, ki ga bo igrala tudi na ljublanskem koncertu, poleg orgelskih skladb Bacha, Francka in Regerja.

JOSEPH LOSEY, ameriški filmski režiser, ki se vse bolj zanima za opero, je namesto prvotno določenega sovjetskega režiserja Jurija Ljubimova prevzel režijo Musorgskega opere »Boris Godunov« v pariški Operi. Losey se je proslavil že s filmamo Mozartovo opero »Don Giovanni«.

RUDOLF NUREJEV, 42-letni ruski baletnik, ki že devetnajst let žanje uspehe na odrih zahodnega sveta, je bil zdaj v ZDA deležen še doktorske počastitve. »Philadelphia College of the Performing Arts« (philadelphijski kolidž za izrazne umetnosti, kamor sodi poleg gledališke in filmske umetnosti tudi balet) je plesalcu na slovesni prireditvi podelil naslov častnega doktorja, skupaj z listino in klobukom. Novo pečeni častni doktor si namerava nabirati lovorike tudi zunaj svoje stroke: kot pisatelj, na primer. Skupaj z Italijanom Mariom Pasijem piše lepi Rudi svoj življenjepis, ki naj bi v kratkem izšel.

NILA KUZMANIĆ-SVETE, je prejela nagrado Mednarodnega centra za kulturo in umetnost v Rimu. Ta tradicionalna nagrada se podeljuje vsako leto tujim kulturnim delavcem, kot priznanje za izredna prizadevanja pri zbliževanju kultur med narodi.

DJORDJA BALAŠEVIĆA pesniška zbirka »Računajte z nami« je v 50.000 izvodih pravkar izšla v zbirki »Neven« v Novem Sadu. Knjigo je izredno lepo ilustriral akademski slikar Branislav Dobanovački. Urednik zbirke »Neven«, pesnik Miroslav Antić, je ob izidu Balaševićeve knjige dejal, da se pesem »Računajte z nami« (v izvirniku »Računajte na nas«) poje povsod, pri nas, kjer žive in delajo mladi ljudje in da je postala že svojska himna naše mladine. Povedal je še, da knjižna zbirka »Neven« ne bo stalna, marveč bodo v njej občasno izhajala zanimiva dela, ki bodo obenem najcenejše čtivo v Jugoslaviji. Knjige iz te knjižnice se bodo prodajale v kioskih po vseh krajih države, dosegljive bodo za vsak žep.

ERNST BUSCH, 80-letni nemški pevec in igralec, je umrl po daljši bolezni v Vzhodnem Berlinu. Med špansko državljansko vojno so njegove bojevite pesmi hrumele iz republikanskih zvočnikov: zanj je bila proletarska pesem hkrati pest (razrednega boja) in srce (solidarnosti). V Kielu rojeni sin zidarja, ki je igral na odru pri Piscatorju in ga je pred 1933 zanimal predvsem politični kabaret, je bil 1942 aretiran v vichyjski Franciji, od koder so ga 1942 predali Nemcem. Kolega Gustav Gründgens, ki si je bil dober z Göringom, je bojda na smrt obsojenemu Buschu rešil glavo. V brandenburški kaznilnici so ga nato osvobodili Rusi. Leta 1946 je v Berlinu ustanovil gramofonsko založbo Lied der Zeit in je moral kasneje doživeti, da so nekatere njegove plošče, potegnili iz prometa, ker so bile »pacifistične«. Predsedniku NDR Piecku se je posrečilo, da je starega komunista pregovoril, da ni zapustil NDR. Pevec, katerega pesmi z markantno proletarsko vsebino, ki jih je prepevala cela generacija protestniških in političnih popevkarjev, je bil poleg tega kot odrski igralec idealni interpret Brechtovih junakov.

STANKO JOST, zavzeti celjski filmski amater (»Gimnazijka« in druga dela), je znova zbral v snemalno ekipo poklicne igralce Slovenskega ljudskega gledališča v Celju in ljubitelje. Te dni bo z njimi posnel enourni igrani film »slovenski Hamlet« po motivih romana Pavleta Zidarja. Slovenski amaterski film, ki ima v Celju eno svojih močnih žarišč, bo tako gotovo bogatejši za zanimiv prispevek.

RTV RTV RTV RTV RTV RTV RTV RTV RTV RTV RTV RTV RTV RTV RTV RTV RTV RTV RTV RTV RTV RTV RTV RTV R

TV OCENA

Zvonjenje po toči

Ponedeljkove Kulturne diagonale so bile precej nekulturno ubrane, saj so se ob perečih in v oči bodečih dogajanjih lotevale našega nekulturnega odnosa do kulturne dediščine. Odločnosti voditelja Janeza Lombergarja gre priznanje, da se niso sprevrgle kar pred kamerami v tipičen slovenski prepirček, kajti vsi udeleženci, podprti z znanjem, pa tudi z dokumentacijo, so vztrajno zagovarjali svoja stališča. Eni so se zavzemali za ohranjanje naravnih, iz stoletij podedovanih krajinskih in umetnostnih dragocenosti, drugi so z neusmiljeno logiko zahtevali napredek, tehnizacijo, češ, res je, starodavni kraj z njegovimi kulturnimi spomeniki malo kvarimo, napredek pa je vendarle. In – je napredek, če na primer v dolenjskem Šentrupertu v senci redke cerkvene arhitekture (pa po urbanističnih predpisih veliko preblizu pokopališča) zraste kot sedlo na prašičku moderen industrijski obrat? Je ob tem grehu kasnila naša urbanistična služba ali je, celo brez gradbenega dovoljenja, kot je bilo mimogrede slišati, pohitela lokalna občinska iniciativa?

Kulturne diagonale so se očitno lotile vprašanj radikalnega ali bolj premišljenega poseganja v okolje, spoštovanja dediščine in odpiranja napredovanju. Ob šentruperskem primeru so, kot pravimo, zvonile po toči – tovarna stoji in bo stala.

Toda zvoniti, domala udarjati plat zvona, je vendarle treba: kajti isto podjetje, ki je »popravilo« panoramo Šentruperta, načrtuje kamnolom nikjer drugod kot za dragocenim kostanjeviškim samostanom...

STANKA GODNIČ

»Lucifer« Mihaila Emnescuja

»Literarni nokturno«, ki mu bomo prisluhnili drevi ob 22.45 na tretjem radijskem programu, nam bo tokrat predstavil poezijo romunskega pesnika Mihaila Emnescuja. Emnescu ima v romunski poeziji podobno vlogo kot v slovenski književnosti Prešeren. Njegovo najboljše delo, napisano leta 1883, je »Lucifer«, ki po vsebini spominja na velike romantične pesnitve, zlasti na pesnitev »Demon« ruskega pisatelja in pesnika Lermontova.

»Lucifer« govori o ljubezni med zemeljsko lepotico in božanskim Luciferjem, ki se nazadnje mora odpovedati svoji ljubici, saj si ta izbere zemeljskega človeka.

Emnescujev »Lucifer« je izšel pri Državni založbi Slovenije leta 1965, v prevodu Jožeta Šmita. Nekaj odlomkov bo v nocojšnjem »Literarnem nokturnu«, ki ga je pripravil Drago Bajt, prebral Srečo Špik.

Portret slikarja Vladimira Lakoviča

Drevi ob 21.20 nam bodo ljubljanski televizijci v oddaji iz cikla »Sodobniki« predstavili akademskega slikarja Vladimira Lakoviča, ki se sicer dokaj nerad pojavlja kot govorec, še zlasti ne pred tako številnim občinstvom kot je televizijsko. Tudi avtoportretnih podob nima rad in komaj katero sploh premore, saj meni, da je navsezadnje sleherno slikarjevo delo kanček njegovega avtoportreta. Kljub temu je avtorjem oddaje uspelo s kamero in mikrofonom, pa tudi z dokajšno mero novinarske radovednosti in potrpežljivosti vzpostaviti sproščen in prijazen stik s slikarjem. Kar presenetljivo živahno se je med snemanjem razgovoril o svoji življenjski poti, ki ga je v drugi svetovni vojni kot borca in aktivista že 1942. leta privedla v enega najbolj mračnih fašističnih taborišč Flossenbürg. Tamkajšnih muk marsikdo ni preživel, Lakovič pa je zdržal in se vrnil nekaj mesecev po osvoboditvi v Ljubljano, kjer se je (že pred vojno se je likovno izobraževal) vpisal s prvo generacijo študentov na novoustanovljeno Akademijo za likovno umetnost. Taboriščna leta so zarezala v slikarjevo umetniško dušo neizbrisno sled, zato se je v motivih večkrat vračal k ljudem, ki jih je tamkaj spoznaval in doživljal njihove usode. Vendar pa se Lakovič kot tipičen »ateljejski maček«, ukvarja tudi z drugačnimi motivi – s slikanjem portretov ljudi, ki jih ima rad, ali z upodabljanjem krhkih tihožitij.

Današnja oddaja nam bo predstavila Vladimira Lakoviča tudi kot knjižnega ilustratorja, likovnega opremljevalca knjig, kot projektanta obeležij in spomenikov padlim borcem v slovenskem zamejstvu in kot sicer ne prepogosto, a vidno prisotnega ustvarjalca stenskih podob. Pripoved umetnika, ki bo kmalu dopolnil 60 let, je pravzaprav podoba ne samo njega samega, marveč tudi oris njegove generacije.

Oddajo je pripravila Jovita Podgornik.

Mednarodna radijska univerza

Oddaja z naslovom »Mednarodna radijska univerza«, ki ji bomo prisluhnili danes ob 18.05 na tretjem programu, bo govorila o pticah in njihovih selitvah iz enega na drug konec zemlje.

Sleherni dan naš planet preletavajo neštete jate ptic. Selitev ptic v nobenem letnem času ne preneha in tudi v Evropi tako rekoč nikoli ne počivajo. Zaradi tega zanimivega pojava so sodelavci ljubljanskega radia v okviru »Mednarodne radijske univerze« pripravili ciklus predavanj o navigaciji ptic. Prva oddaja iz tega cikla, ki ji bomo prisluhnili danes, govori o ptičjih selitvah.

Avtor predavanja o ptičjih selitvah je profesor Klaus Schmidt-Koenig, ki predava na univerzi v Zvezni republiki Nemčiji, pogosto pa tudi v Združenih državah Amerike.

Oddajo je pripravil Ciril Stani.

Večer ob renesančni glasbi

Redna tedenska oddaja »Koncert za besedo«, ki je poslušamo ob 20. uri na prvem programu ljubljanskega radia, bo tokrat namenjena renesančni glasbi. Renesančni stil, ki druži v sebi mladostno drznost in samosvoj optimizem, ki v človeku išče merila za vse stvari in zato tudi vse svoje pojavnosti usmeri prav nanj, je motiv nocojšnje oddaje. Prisluhnili bomo skladbam Caccinija, Pilkingtona, Marenzia, di Lassa, Gallusa in Thomasa. Oddajo je pripravila Marjeta Gačeša.

Z nadihom romantike

V oddaji »Z nadihom romantike«, ki jo bomo poslušali ob 17. uri na tretjem radijskem sporedu, se bodo zvrstila komorno glasbena in solistična dela Henrika Wieniawskega, Cesarja Francka, Josefa Suka in Roberta Schumanna.

Oddajo je pripravila Nevenka Leban.

25. junij

1957 V Beogradu se je začel I. kongres delavskih svetov, ki je trajal tri dni. Udeležilo se ga je 1745 delegatov, številni gostje in delegacije iz 22 držav. Kongres je pozdravil predsednik republike Tito. Delegati so razpravljali o izkušnjah in o nadaljnjem razvoju delavskega samoupravljanja v Jugoslaviji. Poudarili so, da delavski sveti omogočajo delavskemu razredu postati nosilec lastne usode, vodilna družbena sila, ki je od nje neposredno odvisen razvoj vse dežele. Sprejeti sta bili resoluciji o delavskih svetih in proti poskusom z atomskim orožjem.

1950 Začela se je korejska vojna. Po vrsti obmejnih spopadov so čete DR Koreje na današnji dan prestopile 38. vzporednik.

1948 Anglo-ameriška vojaška uprava cone A Svobodnega tržaškega ozemlja je objavila dekret o nadaljnjih reformah v upravi po vzorcu italijanske administracije.

1944 Enote južnoprimorskega odreda so po hudi bitki zavzele močno utrjeno nemško postojanko v Danah pri Sežani.

1926 Rodila se je avstrijska pisateljica Ingeborg Bachmann, doma s Koroškega, najpomembnejša nemška lirska pesnica po drugi svetovni vojni.

1876 Indijanci iz plemena Sioux so v krvavem spopadu pri reki Little Big Horn pobili konjenico generala Custerja.

1874 Rodil se je slovenski pisatelj Janko Mlakar. Pisal je s humorjem navdahnjene planinske potopise.

1822 Umrl je nemški pesnik, komponist in slikar Ernst Theodor Amadeus Hoffmann. S svojimi satiričnimi, grozljivo fantastičnimi in grotesknimi zgodbami je vplival na domala vse evropske literature. Njegovo najbolj znano delo, ki je prevedeno tudi v slovenščino, so »Življenjski nazori mačka Murna«.

1634 Umrl je angleški dramatik John Marston. Za njegove drame je značilna mračna in jedka satira.

1183 V Konstanzi je bil sklenjen mir med cesarjem Friderikom Barbarosso in lombardskimi mesti, ki jim je bila priznana avtonomija.

TELEVIZIJA

PRVI PROGRAM

17.10 POROČILA
17.15 K. Kovič: VELIKA MEDVEDNICA, zgodba iz nadaljevanke MOJ PRIJATELJ PIKI JAKOB
17.30 UMETNOST NA JUGOSLOVANSKIH TLEH
18.00 MEDNARODNO TEKMOVANJE DIRIGENTOV HANS SWAROWSKI, 1. del
Danes si bomo ogledali prvi del dokumentarnih posnetkov z letošnjega mednarodnega tekmovanja dirigentov Hans Swarowski, ki je bilo maja na Dunaju. Tekmovanje je bilo drugo po vrsti, sodelovali pa so lahko tudi avtorji mlajši od tridesetih let. Prvo nagrado je prejel temnopolti, triindvajsetletni Američan, ki se bo predstavil tudi v današnji oddaji.
18.40 OBZORNIK
18.55 NE PREZRITE

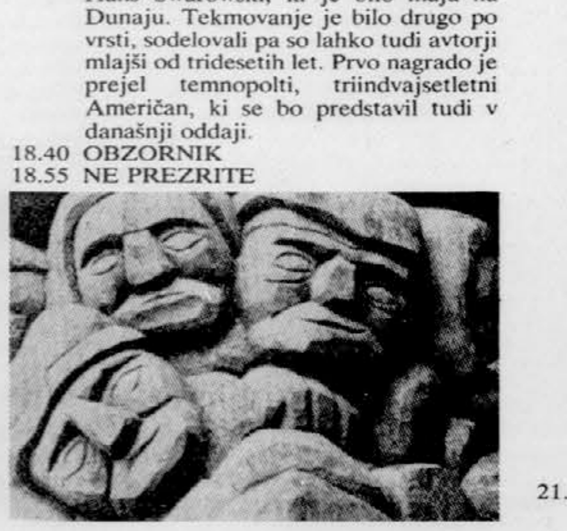

19.10 RISANKA
19.15 CIKCAK
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 TV DNEVNIK
19.55 PROPAGANDNA ODDAJA
20.00 FILM TEDNA: IZ OČI V OČI, jugoslovanski film
Delavec Milutin se upre direkciji in direktorju svojega podjetja, kajti prepričan je, da so postopki in nekatere odločitve nesprejemljive. Na sestanku, ki ga skliče direktor, le-ta zahteva, naj Milutina izključijo iz podjetja. Direktorja podprejo birokrati, v Milutinovo obrambo pa stopijo vsi delavci. Zaključek sestanka pokaže, da je za nepravilnosti v podjetju odgovoren ves kolektiv. Branko Bauer sodi med pionirje jugoslovanske povojne kinematografije, saj je svoj prvi celovečerni film »Sinji galeb« posnel že leta 1953. Vsa kasnejša leta je bil zelo plodovit. Posnel je filme kot so »Milijoni na otoku«,»Nikoletina Bursač«, »Zimovanje v Jakobsfeldu«, »Boško Buha,« če omenimo samo nekatere. Že naslovi naštetih filmov dokazujejo, da se je Bauer loteval različnih tematik in to uspešno. Film »Iz oči v oči« je eden domačih filmov, ki so se lotevali aktualnega družbenega trenutka. Zato je prav Bauerjev film doživel velik odziv pri gledalcih. Branko Bauer je bil zmagovalec 10. puljskega festivala leta 1963. Kritiki so takrat proglasili Bauerjev film za vrhunec v obravnavanju sodobne tematike in hkrati za najboljši film letne produkcije.
21.20 SODOBNIKI: VLADIMIR LAKOVIČ
22.00 V ZNAMENJU

ODDAJNIKI II. TV MREŽE:

17.25 TV DNEVNIK V MADŽARŠČINI (N. Sad)
17.45 TV DNEVNIK (Bgd/I)
18.00 PISANI SVET, oddaja TV Ljubljana (Zgb)
Danes si bomo ogledali prvo od šestih oddaj za otroke, ki so jih pripravili pri ljubljanski televiziji. Vsaka oddaja obravnava probleme, s katerimi se otroci pogosto srečujejo, ki jih vznemirjajo in o katerih tudi veliko razmišljajo. Najprej si bomo ogledali oddajo z naslovom »Knjiga«, sledile pa ji bodo »Vrata«, »Zoološki vrt«, »Avto«, »Ples« in »Strip«. V današnji oddaji bomo prisluhnili pogovoru vrhniških učencev s profesorjem Dolarjem z Narodne univerzitetne knjižnice v Ljubljani. Profesor je otrokom pokazal razen drugih tudi najstarejše in najvrednejše knjige, ki jih hranijo v knjižnici. Nato si bomo ogledali še filmski zapis o delovanju literarne skupine iz Žirovnice na Gorenjskem, nekaj literarno-kritičnih ocen s področja mladinske književnosti in prispevkov o akademskem slikarju Tomažu Kržišniku. Za konec pa nam bo skupina »Prah« zapela še pesem »Knjižni molji«. Urednica oddaje: Katarina Lavš.
18.30 VATERPOLO ZA POKAL TAŠMAJDANA, prenos (Bgd/I)
19.30 TV DNEVNIK (Bgd/I)
20.00 REPORTAŽA PRED ODDAJO IGRE BREZ MEJA (Bgd/I)
20.05 Fribourg: IGRE BREZ MEJA, prenos (slov. komentar) (EVR)
21.35 PROSTA SREDA: ŠIBENIŠKI FESTIVAL OTROKA (Zgb/I)
Oddaja bo potekala »v živo« v Šibeniku, kjer so se zbrali ugledni gledališki glasbeni, filmski in drugi ustvarjalci, ki sodelujejo na 20. jubilejnem jugoslovanskem festivalu otroka. Slišali bomo tudi pogovore z otroki, s prebivalci Šibenika in z nekaterimi gosti. Med oddajo se bo zagrebška televizija vključila tudi v predstave, ki bodo potekale v tem času, videli pa bomo tudi vč odlomkov z drugih prireditev. Avtorica in voditeljica oddaje bo Neda Ritz, režiser: Darko Vizek, urednik: Drago Flego.
22.50 TV DNEVNIK (do 23.10) (Zgb/I)

TV ZAGREB I. PROGRAM

17.45 POROČILA (Zgb)
17.50 TV KOLEDAR (Zgb)
18.00 PISANI SVET, oddaja TV Ljubljana (Zgb)
18.30 VATERPOLO ZA POKAL TAŠMAJDANA, prenos (Bgd)
19.30 TV DNEVNIK (Zgb)

TV KOPER

19.00 OTROŠKI KOTIČEK
19.15 STIČIŠČE
19.30 RISANKE
19.45 DANES (TV dnevnik)
20.00 GOLA ODISEJADA – celovečerni film – Igrajo: Enrico Maria Salerno, Patricia Dolores Donion – Režija: Franco Rossi
21.30 GLASBA BREZ MEJA – Joan Baez

RADIO

PRVI PROGRAM

4.30–8.00 Jutranji program! 8.08 Z glasbo v dober dan; 8.30 Pisani svet pravljic in zgodb; 12.30 Kmetijski nasveti – Kako smo doslej izkoriščali strnišča v Sloveniji; 12.40 Ob izvirih ljudske glasbene kulture; 14.25 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 17.00 Studio ob 17.00; 18.00 Zborovska glasba v prostoru in času – Zborovske Danila Švara; 18.15 Naš gost; 18.30 Kaj radi poslušajo; 19.35 Lahko noč, otroci! 20.00 Koncert za besedo – Renesansa; 20.25 Johannes Brahms: Kvintet v H-molu za klarinet in godala, op. 115; 21.05 »200 let slovenske opere« – 6. oddaja: Opere Pavla Šivica, Darijana Božiča in Pavla Merkuja; 22.30 Revija slovenskih pevcev zabavne glasbe; 23.05 Lirični utrinki; 23.10 Jazz pred polnočjo – Bolgarski jazz-kvartet – Zbigniew Namyslowski; 00.05–4.30 Nočni program – glasba – Radio Maribor.

DRUGI PROGRAM

8.00–13.00 Sreda na valu 202; 13.00 Z velikimi zabavnimi orkestri;13.35 Znano in priljubljeno; 14.00 Pet munut humorja; 14.05–15.00 Z vami in za vas; 15.30–16.00 Radio Beograd za poslušalce radia Ljubljana; 16.00 Tokovi neuvrščenosti; 16.10 Pesmi Latinske Amerike; 16.40 Iz jugoslovanske produkcije zabavne glasbe; 17.35 Vprašanja telesne kulture; 17.40 Iz partitur orkestra »Jack Wolfe«; 18.00 Minute z godali; 18.40 Mali koncert lahke glasbe; 20.30 Melodije po pošti; 22.15 Zvočni portreti – Ornette Coleman – »New York is Now...«; 22.55–23.00 Glasba za konec programa

TRETJI PROGRAM

10.05 Dogovori, odločitve; 10.25 Slovenska in svetovna zborovska glasba; 11.00 Učimo se srbohrvaščine in makedonščine; 11.25-12.00 Solisti in orkestri – Ravel: Koncert za klavir in orkester v G-duru – Rahmaninov: Simfonični plesi za velik simf. ork. op. 45 – Andante con moto – Vaughan-Williams: »Škrjanček vzleteva« – romanca za violino in komorni orkester;16.20 Ars antiqua; 17.00 Z nadihom romantike... (H. Wieniawski, C. Franck, J. Suk, R. Schumann); 18.05 Mednarodna radijska univerza; 18.15 Iz manj znanih oper – Massenet: Esclarmonde – Rossini: Obleganje Korinta – Verdi: Razbojniki – d'Albert: Nižava – Puccini: Le Villi – Prokofjev: Povest o pravem človeku; 19.35 Izbrana proza – Fjodor M. Dostojevski: Kmet Marej; 20.00 Večer Simfoničnega orkestra RTV Ljubljana – posnetki simfoničnega koncerta z dne 10. aprila 1978, dirigent Neem Järvi, solist Igor Ozim; 21.45 V nočnih urah; 22.45 Literarni nokturno – Mihail Eminescu: Lucifer; 22.55-23.00 Sklepni akordi;

RADIO KOPER

13.05 Zapojmo pesem – spored mladinske zborovske glasbe; 13.40 Melodija na tekočem traku; 14.00 To smo mi – glasbena oddaja za mlade; 15.30 Glasba po željah; 16.00 Po samoupravni poti; 16.10 Vaš telefon, naš mikrofon in narodno-zabavna melodija na vaš telefonski klic – 25-888

RADIO ŠTUDENT

11.00 Pretegovanja; 12.00 Tolpa bumov; 13.44 Jazz, ki to je; 14.30 Godba;

Nagrade in priznanja ob prazniku Bežigrada

Na slavnostni seji bežigrajske skupščine je govoril Lojze Novak – Gostje iz pobratene občine Trebnje in treh prijateljskih občin

LJUBLJANA, 24. junija – Danes opoldne so se v skupščinski dvorani Družbenega centra Bežigrad sestali vsi zbori skupščine občine Ljubljana-Bežigrad na slavnostni seji ob bežigrajskem občinskem prazniku, 24. junju. Poleg družbenopolitičnih predstavnikov občine in mesta ter gostov iz pobratene občine Trebinje in prijateljskih občin Beograd-Palilula, Sarajevo-Center in Zagreb-Medveščak, so se slavnostne seje udeležili tudi Lidija Šentjurc, Franc Kimovec-Žiga, Janez Zemljarič in mnogi drugi povabljeni.

Po slavnostnem govoru predsednika občinske konference ZKS Ljubljana-Bežigrad Lojzeta Rigler podelil najzaslužnejšim v občini nagrade s priznanjem občine ter plakete občine.

V kulturnem programu za slavnostno sejo so sodelovali ženski pevski zbor DPD Svoboda Črnuče pod vodstvom Milana Otrina, mladinski pevski zbor šolskega kulturnega društva osnovne šole Danile Kumar pod vodstvom Danice Ivančir, nastopili so recitatorji ŠKD Osnovne šole Danile Kumar, mandolinistični orkester »Mandolina«, KUD Stadion s pevko Marjano Deržaj ter mladinski ansambel KUD Stadion.

Od številnih prireditev, ki so jih v bežigrajski občini prirejali ves mesec, naj omenimo le tiste, ki se še bodo zvrstile do konca meseca. Zveza kulturnih organizacij Ljubljana-Bežigrad vabi na likovno razstavo akademskega slikarja iz Trebinja Ejuba Begoviča. Razstava v Bežigrajski galeriji bo odprta do 12. julija, posvečena pa je 23. juniju, dnevu pobratene občine Trebinje.

V četrtek, 26. junija, bo imel delavski svet tozda Industrijskega montažnega podjetja Ljubljana slavnostno sejo ob 30-letnici samoupravljanja in dnevu samoupravljalcev. V soboto, 28. junija, pa bodo v krajevni skupnosti Beričevo-Brinje odkrili spominsko ploščo padlim borcem NOV ter razvili prapor krajevne konference ZRVS Beričevo, Dol in Šentjakob.

NEVENKA ŠKRLJ

● Nagrade s priznanjem občine Bežigrad so prejeli: Stanko Krumpak, generalni direktor tozda IMP Ljubljana za posebne uspehe trajnejšega pomena na področju gospodarstva; Štefka Sever, ravnateljica I. gimnazije Ljubljana za posebne uspehe na področju vzgoje in izobraževanja; Slavko Kokalj, družbenopolitični delavec v KS Stadion za izredno prizadevnost in vidne uspehe na področju družbenopolitičnih dejavnosti; Prosvetno društvo Savlje-Kleče za izjemne dosežke na področju organizacije in razvoja množične kulturne vzgoje; Športno društvo Ježica za izredne uspehe na področju organizacije in razvoja množične telesne kulture; glasilo SZDL Ljubljana-Bežigrad »Zbor občanov« za dosežene vidne uspehe na področju informiranja v samoupravnem, družbenopolitičnem in družbenem življenju v občini.

Plakete občine so prejeli: DO IMKO Črnuče za dosežke na področju gospodarstva; DO Elektrotehna prav tako za dosežke na področju gospodarstva; Delavska univerza Cene Štupar za dosežke na področju vzgoje in izobraževanja; Marija Operčkal, ravnateljica VVO Mladi rod za dosežke na področju vzgoje in izobraževanja; Marinka Ribarič, vodja vzgojnovarstvene enote v VVO Ciciban prav tako za dosežke na področju vzgoje in izobraževanja; Kulturno društvo OŠ Boris Ziherl za dosežke na področju kulture; DO Gradbeno podjetje Bežigrad za dosežke na področju ljudske obrambe in družbene samozaščite, Adolf Lunaček, družbenopolitični delavec v KS Boris Ziherl za dosežke na področju družbenopolitičnih dejavnosti.

Novaka ter po pozdravnem govoru gostov iz pobratene in prijateljskih občin je predsednik skupščine občine Bežigrad Janez

Zaposlitev jih čaka v drobnem gospodarstvu

Delavcem, ki se vračajo v domovino, bi lahko veliko pomagale krajevne skupnosti s seznami potreb

LJUBLJANA, 24. junija – V zadnjih letih se vsako leto z dela v tujini vrne v Slovenijo okoli 2.000 delavcev, od tega okrog 100 na leto v ljubljansko regijo. Večina se jih prijavi na Zavodu za zaposlovanje.

V Sloveniji so bili sprejeti že številni ukrepi za zaposlovanje delavcev povratnikov, vendar se je letos položaj zelo spremenil, saj je predvidena rast zaposlovanja v Ljubljani po stopnji 1,6. Tako je potrebno sedaj temeljito preučiti možnosti za zaposlovanje teh ljudi, predvsem na področju drobnega gospodarstva in obrti, vendar pa pod enakimi kriteriji, kot veljajo za ostale Ljubljančane.

O problemih zaposlovanja in stanovanjskih težavah delavcev povratnikov so razpravljali člani komisije za naloge ZK v zvezi z našimi delavci v tujini pri mestni konferenci ZKS in člani komisije za mednarodno sodelovanje pri MK ZKS. Dejstvo je namreč, da v Ljubljani ti ljudje le težko kupijo stanovanje, kljub temu, da denar imajo, ker pač stanovanjska zidava v Ljubljani zaostaja za načrtovano.

Delavci, ki se vračajo iz tujine, bodo lahko dobili zaposlitev v tistih poklicih, kjer ni mogoče dobiti dovolj kadrov med mladimi, ki prihajajo iz šol, tako na primer v gradbeništvu, gostinstvu, turizmu in nekaterih poklicih v industriji. Poleg tega je veliko možnosti za zaposlitev v drobnem gospodarstvu in obrti, vendar bi v tem primeru morale dejanskó sodelovati tudi krajevne skupnosti ter izdelati seznam potreb po posameznih obrtnih dejavnostih, ki jih v krajevnih skupnostih nimajo in bi jih potrebovali.

Da bi bili o dejanskem stanju in možnostih za zaposlitev v domovini naši državljani v tujini bolje seznanjeni, so pri strokovni službi samoupravnih skupnosti za zaposlovanje že začeli naše delavce obveščati o načrtih in potrebah po delavcih. Zelo pomemben pa je tudi popis delavcev na začasnem delu v tujini.

MOJCA KAUČIČ

Dodatni sporazumi za Veliki Zvoh

Uresničevanje programov sisa RTC Krvavec zaostaja – Povezovanje z Veliko planino

LJUBLJANA, 24. junija – Samoupravna interesna skupnost RTC Krvavec v svoje vrste ni pritegnila toliko podpisnikov sporazuma, kot so predvidevali. Posledica tega je zaostanek pri uresničevanju programov te interesne skupnosti, saj je že zdaj očitno, da jih ob koncu srednjeročnega obdobja ne bodo v celoti izpolnili, so poudarili na današnji skupščini te interesne skupnosti, na kateri so sprejeli zaključni račun ter finančni načrt za letošnje leto, spregovorili pa so tudi o možnostih povezovanja s pravkar ustanovljeno samoupravno interesno skupnostjo RTC Velika planina.

Na Krvavcu naj bi do konca srednjeročnega obdobja zgradili sedežnico na Veliki Zvoh, ki bi lahko prepeljala 1400 potnikov na uro, uredili pa naj bi še petnajst hektarov novih smučišč. Tako bi imeli na Krvavcu sto hektarov smučišč, žičnice pa bi lahko v eni uri prepeljale 4020 smučarjev.

Vendar pa bodo morali za uresničitev takega programa, stal naj bi 57 milijonov dinarjev, poiskati še dodatne vire združevanja sredstev, saj je svoje članstvo v interesni skupnosti obnovilo le osem delovnih organizacij, lani so v interesno skupnost vstopili štirje novi člani, kar matematično pomeni 1,2 milijona dinarjev. Letos naj bi pridobili še pet novih članov interesne skupnosti. Čeprav naj bi proračunska sredstva občin le obogatila združevanje sredstev za uresničevanje programov interesne skupnosti, so že pripravili osnutek sporazuma, po katerem naj bi vseh pet ljubljanskih občin, mesto ter občina Kranj za uresničitev programa združili po milijon dinarjev ter osnutek sporazuma, po katerem naj bi za infrastrukturne objekte združevale sredstva tudi hotelske, turistične in gostinske delovne organizacije. Tako naj bi zbrali okrog 15 milijonov dinarjev, preostala sredstva pa naj bi zagotovili s posojili oziroma z sredstvi delovne organizacije RTC Krvavec, ki je izvajalec storitev interesne skupnosti.

Na skupščini so imenovali tudi posebno delovno skupino, ki bo proučila možnosti povezovanja med Krvavcem in Veliko planino. Poudarili so, da je takojšnja združitev neizvedljiva, ker centra nista enako razvita. V bližnji prihodnosti pa naj bi se centra povezala tako, da bosta kar najbolje koristila delovnim ljudem in občanom.

JANA TAŠKAR

Atomska energija naj bi ogrevala Ljubljano

Zgraditev jedrske elektrarne in toplarne v Dolskem je za Ljubljano najzanesljivejša dolgoročna usmeritev v energetski oskrbi

LJUBLJANA, 24. junija – Svetovna naftna kriza je Ljubljano, ki je svoj dolgoročni energetski položaj planirala predvsem na uporabi tekočih goriv, v marsičem zapletla. Ob že kritični meji onesnaženosti zraka v ljubljanski kotlini je namreč prehod na trde vrste goriva za mesto komajda sprejemljiv. Pa tudi ob takšni preusmeritvi na nove vrste goriva se zaradi omejenih zmogljivosti premogovnikov in zavoljo njihove oddaljenosti dragih transportnih stroškov pojavljajo novi problemi.

V študiji o »Energetski prihodnosti Ljubljane« je skupina strokovnjakov zaključila, da se lahko mesto v prihodnosti usmeri na tri vrste izvorov energije. Prva možnost je večja uporaba plina, ki bi ga naj od leta 1985 v večjih količinah dobivali iz Alžirije. Druga orientacija je večja izraba domačega premoga, ki pa je povezana z vrsto »čejev« in zadržkov, ki so že omenjeni v uvodu prispevka.

Dolgoročno je torej za Ljubljano najsprejemljivejša tretja varianta – to je zgraditev jedrske elektrarne in toplarne v industrijsko energetski coni v Dolskem. Z vidika preskrbe z energetskimi surovinami je namreč prav ta možnost za Ljubljano najzanesljivejša. Raziskave namreč kažejo, da je v nedrjih slovenske grude dovolj elektronov tudi za dve jedrski centrali. Po drugi strani nastopa še ena ugodna okoliščina. Z dograditvijo jedrskega kompleksa v Krškem se bo sprostil tamkajšnji strokovni tim, njihove izkušnje pa bi lahko v Ljubljani koristno izrabili.

Izvršni svet ljubljanske skupščine je zato danes potrdil predlog strokovnjakov mestnih in republiškega komiteja za energetiko, naj se v desetletju od 1985 do 1995 predvidi zgraditev jedrske elektrarne in toplarne. S tem bi zadovoljili energetsko lakoto Ljubljane vse do leta 2020.

Republiškemu izvršnemu svetu bodo zato predlagali, naj se v dogovor o temeljih plana Slovenije za obdobje 1981–1985 vnese še komunalna ureditev industrijsko-energetske cone v Dolskem s potrebnimi pripravljalnimi deli in zbiranjem dokumentacije za gradnjo jedrskega kompleksa. Enako besedilo pa naj bi vnesli tudi v planske dokumente Ljubljane za prihodnje srednjeročno obdobje.

MIRAN KOREN

26. kolo lota

Izžrebane številke so: 13, 19, 30, 32, 33 in dodatna 22.

Parkirnim uram bodo vrnili ugled

Globni listki naj bi voznike pripravili, da spoštujejo pravila parkiranja

LJUBLJANA, 24. junija – Pripravljanje novega odloka o ureditvi cestnega prometa v Ljubljani je znova pogrelo star zaplet o mestnih parkirnih urah in komunalnih stražarjih.

Novi izvršni svet ljubljanske skupščine se je (podobno kot že prejšnji) znova odločil, da je treba končati sovjeglavosti, ki vladajo pri parkiranju v središču mesta.

Ker sedanji zakon o varnosti cestnega prometa določa, da voznike, ki jim je žal dinarja, kaznujejo le miličniki, ne pa tudi komunalni stražarji, bo izvršni svet mestni skupščini predlagal, da znova sproži postopek za spremembo prometnega zakona. Dokler pa sprememba ne bo uveljavljena, je Ljubljana (iz blagajne Komunalnega podjetja) pripravljena prispevati, da prometna milica nastavi nove ljudi, ki bodo imeli na skrbi le kontroliranje parkirnih ur.

M. K.

Namesto treh en sam zdravstveni objekt

Zaradi pomanjkanja denarja bodo v Domžalah gradili lekarno in zdravstveno postajo prihodnje leto

DOMŽALE, 24. junija – V domžalski občini naj bi v tem srednjeročnem obdobju pridobili tri novo zdravstvene objekte: prizidek k zdravstvenem domu v Domžalah novo lekarno v stanovanjsko poslovnem bloku ter zdravstveno postajo v Mengšu.

Vendar pa bosta zadnja dva objekta dobila svoje mesto tudi v srednjeročnem družbenem načrtu občine za prihodnje petletno obdobje, s tem pa tudi v srednjeročnem načrtu regijske in občinske zdravstvene skupnosti, so odločili delegati zborov domžalske občinske skupščine, saj je denarja za dograditev vseh treh objektov premalo. Njihovo odločitev mora zdaj potrditi še skupščina zdravstvene skupnosti, ki o problemu izgradnje objektov še ni razpravljala.

Sicer pa so tak razplet predvideli že pred dvema letoma, ko je bil sprejet sistem financiranja novih objektov na območju regijske zdravstvene skupnosti, saj ni bilo mogoče pričakovati, da bodo vse tri objekte lahko zgradili v tako kratkem času.

Seveda pa to ni bil edini vzrok za kasnitev programa. V Domžalah so namreč najprej na prvo mesto postavili zgraditev zdravstvene postaje v Mengšu, šele nato naj bi se lotili dograditve domžalskega zdravstvenga doma. Zaradi zapletov z zemljišči in lokacijsko dokumentacijo pa so po sklepu domžalskega izvršnega sveta vrstni red spremenili: tako bo prizidek k zdravstvenem domu v Domžalah dokončan do konca letošnjega leta, zdravstvena postajo v Mengšu pa bodo začeli delati prihodnje leto. Zdaj je zemljišče že odkupljeno, pripravljena sta tudi lokacijska dokumentacija in idejni projekt.

Nova domžalska lekarna pa je še vedno pod vprašajem. GIP Beton Zasavje je sicer začel graditi stanovanjsko-poslovni blok SPB 1, v katerem je prostor tudi za lekarno, vendar pa še ni zagotovljenih sredstev za tretjo stopnjo zgraditve lekarne v višini 6,2 milijona dinarjev.

Zaostanek pri uresničevanju programov je seveda prinesel precejšnje podražitve, saj so leta 1978 predvidevali, da bo prizidek k domžalskemu zdravstvenemu domu stal 17,2 milijona dinarjev, zdaj ocenjujejo, da bodo zanj, vključno z opremo in ureditvijo okolice, potrebovali skoraj 35 milijonov dinarjev. Lekarna naj bi jih stala 6,2 milijona dinarjev, danes znašajo predvideni stroški 12,3 milijone dinarjev, predračunska vrednost zdravstvene postaje Mengeš pa se je s prvotnih sedem povzpela na petnajst milijonov dinarjev.

Vendar pa tudi zbiranje sredstev za zgraditev teh treh objektov ni sledilo načrtom. Regionalna zdravstvena skupnost je namreč za zidavo teh objektov v preteklih dveh letih dala le 10,9 milijona dinarjev, letos zaradi težavnega dogovarjanja o zagotavljanju solidarnostnih sredstev v tej skupnosti za gradnjo domžalskih zdravstvenih objektov še ni namenila nobenih sredstev. Tako se je namesto predvidenih 43,6 milijona dinarjev po sporazumu, ki sta ga podpisali domžalska občinska skupščina in regionalna zdravstvena skupnost, zbralo le 25,2 milijona dinarjev oziroma 18,3 milijona premalo. Zato bodo skušali letos zagotoviti denar za dograditev prizidka in za odkup prostorov za lekarno, ki naj bi jo, tako kot zdravstveno postajo Mengeš dokončali v prihodnjem srednjeročnem obdobju.

JANA TAŠKAR

Sporne ihanske barake

GIP Beton Zasavje je v Ihanu nezakonito postavilo skladiščne barake

DOMŽALE, 24. junija – V domžalski krajevni skupnosti Ihan je delovna organizacija GIP Beton Zasavje postavila skladiščne barake, ne da bi o tem obvestila krajevno skupnost ali pridobila soglasje KS in ustrezne občinske službe.

Krajani Ihana se bojijo, da bo iz teh barak prav kmalu nastalo barakarsko naselje.

Vendar pa bo treba na zadnjo besedo o barakah še počakati, saj bodo v prostorskem planu, ki bo sestavni del planskih dokumentov za prihodnje srednjeročno obdobje, to območje v KS Ihan namenili zazidavi. V javni razpravi o prostorskem planu bodo krajani Ihana svojo pripombo na račun nelegalnih barak lahko ponovili. Ker pa prostorski plan ne bo sprejet pred koncem leta, bo oddelek za urbanizem, gradbeništvo in komunalne zadeve posredoval, da bo GIP Beton začasno uredil problem postavljenih barak.

J. T.

UTRIP LJUBLJANE

Gneča v živalskem vrtu

Zadnji dnevi junija so čas končnih izletov in malim šolarjem t'ršice naredijo veliko veselje, če jih peljejo v ljubljanski živalski vrt. Tako so na parkirnem prostoru dopoldne avtobusi postavljeni drug ob drugem, pred prostori za živali v vrtu pa je gneča. Verjetno bi tudi kakšna stara mama rada pripeljala svojega vnučka pod Rožnik, vendar je za pešačenje malo predaleč in bi se avtobus – mestnega prometa, seveda – zelo prilegel. (K. M., foto: Janez Zrnec)

Pionirji za lepšo Šiško

Glavni namen turističnega društva Šiška je vplivati na občane, da bi čimbolj skrbeli za lepše okolje, da bi primerno okrasili okna, vzdrževali čistočo po ulicah in parkih. Prav v ta namen so v petih šolah v Šiški organizirali pionirje-člane turističnega društva. Ti informirani obiskujejo posamezne predele Šiške ter si beležijo, kako kdo skrbi za svoje ožje okolje. (S. S.)

Buldožerji v Študentskem naselju

Odhod Marka Breclja očitno ni zavrl ustvarjalnosti ansambla Buldožer. Tako bo v veliki dvorani Študentskega naselja drevi ob 20.30 koncert »novih« Buldožerjev, kjer bodo predstavili tudi vrsto svojih novih skladb. Na sliki od leve proti desni: Boris Bele, Andrej Veble, Borut Činč, Dušan Vran in Davor Slamnig. (A. B.)

Univerze ne bo zeblo

Ljubljančani, ki so šli včeraj mimo ljubljanske Univerze, so že ugotovili, da Univerze pozimi ne bo zeblo. Nevoščljivo so se ozirali po tolikšnem kupu črnega zlata in si obenem predstavljali svoji dve obljubljeni toni, ki bosta prispeli njim v veselje in Kurivoprodaji v potrditev pravilnosti dosedanjih izjav nekje konec jeseni. (Foto: Svetozar Busič)

Spretne roke mladih modelarjev

Šolsko spričevalo je ogledalo, koliko so se med letom šolarji učili, razstava ob koncu šolskega leta pa, kaj vse so njihove spretne roke, s pomočjo mentorjev različnih krožkov v šoli, naredile. Razstava izdelkov ob koncu šolskega leta je na osnovno šoli Edvarda Kardelja v Polju že tradicionalna in modelarji očitno niso zapravljali časa. (K. M., foto: Janez Zrnec)

OROŽJE MORA BITI ČISTO – Po končani vaji se fantje in dekleta lotijo razstavljanja in sestavljanja ter čiščenja pušk. Če dekletom zmanjka moči ob močnih vzmeteh, priskočijo na pomoč fantje ali pa starešine. Vendar se to le redko zgodi. (Foto: M. S.)

Puška, žehta in glasba

Tabor izvenšolske mladine na Oklem nad Ihanom na predvojaški vzgoji – Na straži tudi dekleta – Življenje v naravi, spoznavanje orožja

DOMŽALE, 24. junija – V idilični dolinici na Oklem nad Ihanom pri Domžalah je te dni zrastel zanimiv tabor. V vetru so zaplapolale zastave, napela so se šotorska krila, iz na pol razrušene kamnite hiše je zadišalo po golažu. To je tabor izvenšolske mladine, ki se tu uri v vojaških veščinah in v dvajsetih dneh tu osvoji znanje predvojaške vzgoje.

Letos so tabor postavili že tretje leto zapored. Uri se 50 obveznikov – 35 deklet in 15 fantov, vsi so šestnajstletni. Zanje skrbi zdravniška sestra in 11 mladih častnikov v štabu ter 7 strokovnjakov, ki so vojaški rok služili kot kuharji, pa so jih sedaj vpoklicali, da bodo obnovili znanje. Nekaj fantov – radioamaterjev skrbi, da je tabor v stalnem stiku z dolino, z Domžalami, hkrati pa, da se v prostem času razlega med šotori prijetna glasba.

»Pravzaprav smo namenoma izbrali to dolino. Padli partizani so bili istih let kot naši gojenci, v bližini je Vinje, kjer je bil 3. partijski kongres«, se je razgovoril šef tabora Safet Zjakić, sicer referent za obrambno vzgojo pri SO Domžale.

»Mladi so marljivi, disciplinirani in resni. V 20 dneh opravimo 160 ur vzgoje, tako praktične kot politične in teoretične. Nauče se osnov taktike bojevanja, ravnanja z orožjem, seznanijo se z določenimi rodovi vojske, skupaj obiščemo letališče in eno ali dve tovarni, poskusimo življenje v naravi, spoznavamo gobe in živali. Enakopravno, dekleta in fantje, stoje na straži, prav tako čistijo orožje in perejo uniforme ter se urijo v metanju bomb in podobno.

Neverjetno je, kako teh dvajset dni vpliva na to mladino. Mnogo nam pomagajo priznani strokovnjaki, politični delavci in predavatelji iz ljubljanske univerze; predvajamo razne poučne filme in ko se mladi vrnejo v civilno življenje, so odločnejši, bolj samozavestni in takoj se njihov utrip začuti v krajevnih skupnostih, nasploh bolj se vključijo v življenje, delajo.

Ne vem, če ni naš način predvojaške vzgoje edinstven pri nas, vendar so dosedanje izkušnje izredno dobre«.

Dekleta in fantje so na povelje poveljnikov in komandirk vrgli puške na desno rame in s strojnim korakom odkorakali pred šotore. Sledilo je čiščenje orožja, pa obutve, nato pranje uniform itd.

MARJAN SKUMAVC

Pomagajo tudi kadeti

LJUBLJANA, 24. junija – V soboto, 28. junija, bo Podjetje za ptt promet Ljubljana spet organiziralo prostovoljno delovno akcijo v Vikrčah. Sodelovalo bo 500 ptt delavcev iz ljubljanske regije in 150 kadetov, ki so namenoma podaljšali za to šolsko obveznost za nekaj dni. Izvajali bodo investicijska dela: kopali bodo jarek in polagali kabelsko omrežje. V tem letu je to že druga prostovoljna akcija, ki jo je pripravilo Podjetje za ptt promet v Ljubljani. Do konca leta bo organiziralo še dve prostovoljni akciji in sicer septembra ter oktobra v Kamniški Bistrici ter v Šmarju-Sap.

N. Š.

Turistične table po Ljubljani

Zemljevidi na njih bodo obiskovalcem kazale krajšo pot do znamenitosti

LJUBLJANA, 24. junija – Turist, ki ga pot slučajno zanese v Ljubljano, se kaj kmalu sreča z občutki, ki so jih pred leti doživljali junaki znane televizijske serije »Zgubljeni v vesolju«.

Da bi vendarle zaželenim gostom prihranili tavanje po neznanih ulicah in jih po krajših poteh privedli do ljubljanskih znamenitosti, je mestni izvršni svet zadolžil Geodetsko upravo, da postavi ducat informacijskih tabel z razpetimi kartami Ljubljane in označenimi zanimivostmi.

Danes je Geodetska uprava že predstavila prvi predračun za postavitev teh informacijskih objektov. Posamezna tabla bo (brez prometnega davka) stala okoli 50 tisoč dinarjev. K temu pa bo treba prišteti še stroške za povečavo zemljevida, ki bi ga naj obesili nanjo. Predvidevajo, da bo za dvanajst zemljevidov treba odriniti kar 140 tisočakov. Izvršni svet je danes sklenil zagotoviti sredstva za vzorčno tablo.

M. K.

Neodgovorno početje

V krajevni skupnosti Vrhnika šele po dveh letih sprejemajo nov statut in volijo nove delegate – Nesoglasja zavirala samoupravni razvoj

VRHNIKA, 24. junija – Razna nesoglasja, nesklepčne seje, samovoljno vodenje dela v krajevni skupnosti Vrhnika, pa tudi že pretirana obrekovanja in razprtije med občani so sčasoma pokazali, da delo v krajevni skupnosti ne teče, kot bi moralo.

Razen tega so skoraj v celoti odpovedale tudi družbenopolitične organizacije, še zlasti krajevna konferenca SZDL, na kateri naj bi slonela glavna samoupravna dejavnost. Tudi komunisti, ki živijo v tej krajevni skupnosti, se niso dovolj vključili v delo v svojem okolju.

Krajevno skupnost Vrhniko pa tudi samoupravno niso pravilno organizirali. Svet krajevne skupnosti so ustanovili leta 1974. Takrat so sprejeli tudi statut in izvolili delegate konference. Štiri leta kasneje bi morali imeti ponovne volitve, vendar je dosedanje vodstvo nadaljevalo z delom brez podaljšanega mandata. Namesto nove skupščine je delala kar konferenca delegatov, niso imeli novega statuta, ker so ga takrat obravnavali le v treh naseljih in ničesar niso postorili za prostorsko preobrazbo krajevne skupnosti. Svet krajevne skupnosti se je sicer sestajal, vendar so bili pogosto nesklepčni ali pa se o posameznih vprašanjih niso mogli sporazumeti.

Da bi torej lahko ugotovili vse pomanjkljivosti ter spremenili dosedanje razmere, so na pobudo občinske konference ZKS Vrhnika lani oblikovali svet zveze komunistov v KS Vrhnika. Ta je na več sejah, posvetovanjih in po razgovorih ocenil razmere. Povod za organiziranje sveta ZK pa ni bila samo problematika krajevne skupnosti, ampak tudi prizadevanje, da bi popestrili in povezali delo komunistov v vseh štirih osnovnih organizacijah ZK v krajevni skupnosti. Oceno, ki jo je svet ZK pripravil, so posredovali v obravnavo vsem osnovnim organizacijam ZK ter tudi vsem delovnim organizacijam v krajevni skupnosti. V njej ugotavljajo, da so za stanje v KS odgovorni vsi komunisti v tem okolju, še zlasti pa predsednik izvršnega odbora KK SZDL in predsednik sveta KS. Predsednik sveta KS, ki je opravljal tudi delo tajnika, gre tudi očitek, da si je dal izplačati nagrado za svoje delo, čeprav o tem niso razpravljali vsi člani sveta.

Precej dolgo so se v svetu ZK ubadali z vprašanjem, kako delo v krajevni skupnosti spet postaviti na noge. Odločili so se, da ukrepajo takoj. Odstavili so vodstvo in pred časom že izvolili novo predsedstvo krajevne konference SZDL. V tem tednu pa po naseljih že tečejo zbori krajanov, kjer sprejemajo nov statut ter volijo delegate za skupščino in za svet krajevne skupnosti. Posebna komisije bo hkrati pripravila študijo o prostorski preobrazbi (krajevna skupnost Vrhnika je namreč največja v občini in ima več kot 5000 prebivalcev), o čemer se bodo krajani odločali še v jeseni.

Vsekakor pa ne gre zanemariti tega, da je bila lani krajevna skupnost Vrhnika dokaj aktivna, saj so svoje delovne programe skoraj v celoti izpolnjevali. Glavni očitek velja torej temu, da so posamezniki z neodgovornim obnašanjem zavirali razvoj in uveljavitev samoupravnih odnosov v krajevni skupnosti Vrhnika in krepitev vloge družbenopolitičnih organizacij.

ALENKA BURJA

Lastnik obnavlja hišo, najemnik živi v prahu

Hišo v Rožni dolini lastnik obnavlja kljub inšpektorjevi prepovedi, najemnik pa išče pravico

LJUBLJANA, 24. junija – Take stvari, kot je naslednja, se v naši družbi še vedno dogajajo: lastnik obnavlja hišo, ki jo je podedoval in v kateri stanujejo najemniki. Eden od njih pa na to obnavljanje ne pristane. V tem času pač nima kam iti, živeti v stanovanju, ki se mu pred očmi podira, pa seveda ni prijetno. S sten v vsem stanovanju letita omet in opeka, streha je bila pozimi razkrita, tako da so stropovi zamakali, lastnik hiše je onesposobil pralnico na dvorišču ...

Vse to se dogaja v Rožni dolini na Cesti II, številka 7. Najemnik je – seveda z odločbo – v stanovanju že več kot 20 let in je vse urejal še z lastnikovim pokojnim očetom. Sin pa ga sedaj dobesedno meče na cesto, ne da bi mu priskrbel nadomestno stanovanje vsaj za toliko časa, da bi gradbena dela pri obnovi hiše končal. Tudi inšpektorjeve prepovedi, ki jo je dobil že februarja letos. lastnik ne upošteva, ampak dela naprej.

Res je, da ima lastnik že od 24. marca letos vso potrebno dokumentacijo, res pa je tudi, da obnovitvenih del ne sme nadaljevati toliko časa, dokler najemnikom, ki z deli ne soglašajo, ne preskrbi začasnega nadomestnega stanovanja in omogoči nemoteno bivanje. Življenje v stanovanju, ki se nad glavo podira, pa je daleč od nemotenega.

Pri lastniku hiše na Cesti II je posredovala tudi krajevna skupnost, ki ima pregled nad vsemi novogradnjami in obnovitvenimi deli na svojem področju. Tega primera pa niso poznali do takrat, dokler se najemnik, upokojeni učitelj, star preko šestdeset let, ni pritožil in prišel po nasvet.

To ni »socialna drama«, vendar lahko povemo, da je v teh dveh letih, kolikor časa lastnik hiše počasi dela in obnavlja svojo staro hišo, najemnik že šestkrat preživel srčni infarkt, odpovedali so mu živci, pa vendar v hiši vztraja. Ker pač nima kam iti, čeprav je njegovo stanovanje podobno gradbišču.

MOJCA KAUČIČ

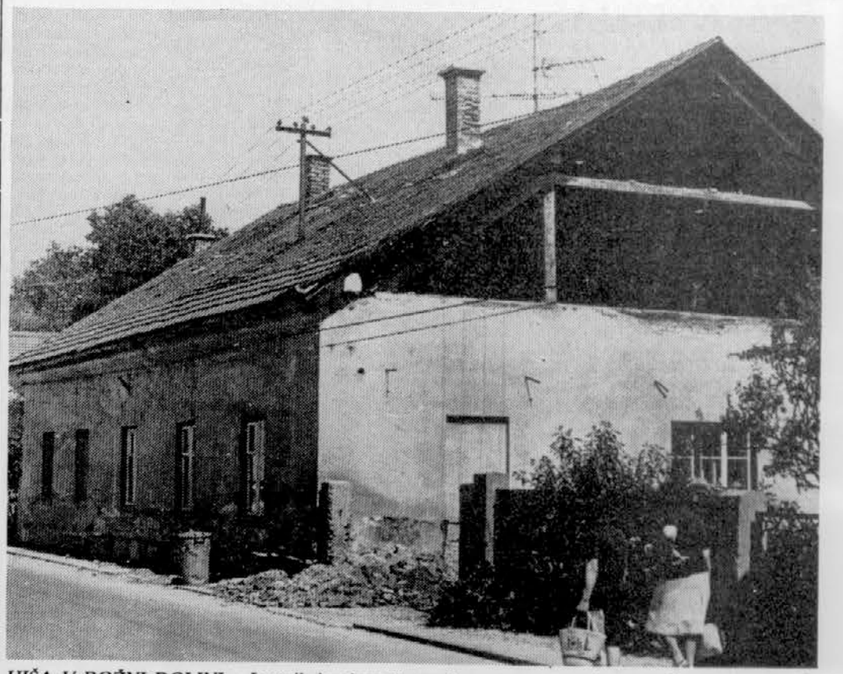

HIŠA V ROŽNI DOLINI – Lastnik jo obnavlja, podira vmesne stene in postavlja nove, popravlja streho, razkopuje stene – omet in opeka pa padata v najemnikovo stanovanje, ki v času obnovitvenih del nima kam iti. Inšpektorjeva prepoved ni pomagala in lastnik dela naprej, ne da bi omogočil najemniku nemoteno bivanje v času adaptacije. (Foto: Svetozar Busič)

Tudi v športu nujni stabilizacijski ukrepi

Skupščina TKS SRS sprejela dopolnjena osnutka za dva pomembna samoupravna dokumenta

LJUBLJANA, 24. junija – Telesnokulturna skupnost Slovenija bo prišla na problemsko konferenco SZDL o telesni kulturi z enotnimi in natančno izdelanimi stališči. Vsaj tako je soditi po sklepih na 10. seji skupščine TKS SRS, ki pa je bila prvič doslej nesklepčna in bodo od delegatov, ki so manjkali, poskušali dobiti pismeno potrditev sklepov, ki so jih sicer sprejeli.

Tematski posveti med pripravami na problemsko konferenco so potrdili spodbuden napredek na področju rekreacije, malce manj optimizma na področju vrhunskega športa, zato pa toliko več problemov s tekmovalnimi sistemi. Zato je bil eden izmed sklepov, da je treba natančneje opredeliti proces in cilje, predvsem etapne cilje v vrhunskem športu in tekmovalne sisteme postaviti v pravo funkcijo vrhunskega športa.

Veliko pozornosti so delegati posvetili nekaterim odprtim vprašanjem ob pripravi osnutka samoupravnega sporazuma o temeljih plana za obdobje 1981/85, kajti upoštevati je treba tudi stabilizacijske ukrepe. Ne gre za umik pred prej zastavljenimi cilji, temveč za trezno oceno možnosti. Gre seveda samo za področje investicij. Če bi že morali skupni in solidarnostni program skrčiti, le v razumne meje seveda, potem so se pri odrekanju odločili za naslednji vrstni red: najprej bi lahko črtali kreditni sklad, nato kapitalne objekte, ki so jih želeli sofinansirati, šele nazadnje pa bi »padla« telesnokulturni center in nove VŠTK. Sredstva za dejavnost bi vsekakor morala ostati na sedanji ravni.

V razpravi o osnutku samoupravnega sporazuma o ustanovitvi TKS Slovenije in osnutka kriterijev za financiranje programa TKS Slovenije so sprejeli vrsto pripomb. Dopolnjena osnutka in predlog statuta bodo dali v javno razpravo, ki pa bi jo morali končati do 30. septembra in ju nato po ustaljenem postopku posredovati skupščini v sprejem.

S. T.

Etapa Larpeju (Fr) Ropret še vodi

V četrti etapi mednarodne kolesarske dirke »Po Jugoslaviji« je imel Borovičanin precejšnjo smolo – Danes do Priboja

BAJINA BAŠTA, 24. jun. – Najbolj nesrečen kolesar med 62 udeleženci 36. mednarodne dirke »Po Jugoslaviji« je bil danes vsekakor jugoslovanski reprezentant Borovičanin. V 4. etapi od Valjeva do Bajine Bašte (83 km) je več ko polovico poti prevozil sam, toda nekaj deset km pred ciljem pa je padel in se laže poškodoval, a kljub temu nadaljeval vožnjo, čeprav je izgubil precej dragocenega časa. Zmagovalec te etape je Francoz Larpe, rumeno majico pa je obdržal Ropret.

Nesrečnega Borovičanina je glavnina kakih 26 zasledovalcev kmalu ujela in ga pustila za seboj. V tej skupini so bili tudi Ropret, Polončič, Udovič, Lojen in Pirš. Pravih bojev na tej kratki etapi ni bilo vse do edinega vzpona (Debelo Brdo), kamor je prvi pripeljal nosilec rumene majice Bojan Ropret, v njegovi neposredni bližini pa so bili stalni »spremljevalci« – kolesarji iz SZ.

Finiš dirke je potekal v znamenju hudih preskušenj za marsikatere favorite, kajti mnogi, predvsem pa tujci, so skušali uiti in si zagotoviti čimvečjo časovno prednost, vendar to ni uspelo nikomur. Takšen razplet pa je seveda vplival na to, da poslej ni bilo več strnjene glavnine, marveč več majhnih skupin. V vodilni skupini so bili nosilec rumene majice Bojan Ropret, Francoz Le Bris, Vedernikov (SZ) in še nekaj domačih ter tujih kolesarjev. V zadnjih metih je bil najhitrejši Francoz Larpe pred svojim rojakom Castaingom, ki je na sredozemskih igrah v Splitu osvojil drugo mesto.

Rezultati 4. etape: 1. Larpe 2:20:04, 2. Castaing (oba Fr) 3. Cardet (Kuba), 4. Vedernikov (SZ), 5. Steskal (ČSSR), 6. Čapljugin (SZ), – vsi v času zmagovalca. V glavnini so bili še Jugoslovani, Ropret, Polončič in Udovič.

Vrstni red po 4. etapi: 1. Ropret (Jug. A) 6:41:49, Anisimov 30 sek. zaostanka, 3. Vedernikov (oba SZ) – 1:07, 4. Velits – 1:14, 5. Janušik (oba ČSSR) – 1:16 . . . 9. Udovič – 2:02, 10. Polončič (oba Jug. A) – 2:04.

Ekipno vodi še naprej SZ pred ČSSR, ki zaostaja za 38 sekund, in Jugoslavija A z zaostankom 1:46.

Jutri bo peta etapa od Bajine Bašte do Priboja (157 km).

Zvezni kapetan Franc Hvasti je po današnji etapi povedal tole: »Za zdaj poteka za nas še kar v redu. Sodim, da bo odločilna šesta etapa, ko bo karavana morala premagati Jahorino. «

O. L.

»ZLATI« Z BP – Jugoslovanski kolesarski reprezentanti (od leve) Ropret, Udovič in Polončič so na nedavnih balkanskih igrah v Kranju osvojili v ekipni vožnji skupaj z Bulićem zlato kolajno. Zdaj, na dirki Po Jugoslaviji, pa sta se za začetek najbolj izkazala Polončič ter Ropret. (Foto: Marjan Zaplatil)

Slovan na štartu s Krivajo

V Beogradu izžrebali pare za rokometno prvenstvo 1980/81 v I. ZRL

LJUBLJANA – V Beogradu so izžrebali pare za prvenstvo v I. zvezni rokometni ligi v sezoni 1980/81. Prvo kolo bo na sporedu 27. septembra, rokometaši Kolinske Slovana, državni prvaki, pa bodo na štartu gostovali v Zavidovičih pri Krivaji. V naslednjem kolu pa bodo Ljubljančani 4. oktobra doma igrali z novincem – Trepčo iz Kosovske Mitrovice. Nato bo Kolinska Slovan gost Dinama, domačin Crvenki, gost Sloge, domačin Železničarju (Niš), gost Borca (BL) in Partizana (Bj), domačin Medveščaku, gost Crvene zvezde, domačin Dubočici, gost Železničarja (S) in v zadnjem kolu domačin Metaloplastiki. Novinca v ligi sta Trepča in Sloga Bosnaprevoz.

Žreb ljubljanskim rokometašem Kolinske Slovana ni bil najbolj naklonjen, saj bodo v prvem delu tekmo več igrali v gosteh.

Ni lahko biti atlet

Za kvalitetnejši razmah te panoge manjka predvsem objektov in kadrov, so menili na konferenci atletske zveze Slovenije – Kako v Ljubljani?

LJUBLJANA – Navzlic temu, da udeležba na letošnji redni konferenci atletske zveze Slovenije ni bila velika (navzočih je bilo 22 delegatov iz polovice atletskih organizacij v SRS ter 13 članov IO in drugih organov AZS), je bila razprava zelo plodna. Predstavniki klubov in občinskih ZTKO so na trenutke zelo burno razpravljali (zlasti ko je šlo za problematiko ljubljanskih atletskih objektov), nazadnje pa je konferenca sprejela nekatere zelo pomembne sklepe, ki jih bo v končni obliki formulirala posebej izvoljena komisija.

Konferenco je vodil predsednik AZS inž. Janez Ponebšek, ki je najprej podelil priznanja najuspešnejšim atletskim kolektivom lanske sezone. Za vseekipnega prvaka Slovenije so razglasili celjskega Kladivarja, katerega predstavnika sta prejela tudi oba pokala absolutnih pokalnih prvakov SRS – tako v moški kot v ženski konkurenci.

V uvodni besedi k osrednji temi konference – »Aktualne naloge na področju telesne kulture s posebnim poudarkom na razvoj atletike v SRS v obdobju 1981–1985« – je predsednik AZS inž. Ponebšek zlasti poudaril, da bo tudi v prihodnje treba največ skrbi posvetiti zagotovitvi nujnosti (objekti, kadri, tekmovalni sistem) za razvoj pionirske atletike v okviru ŠŠD osnovnih šol. Razen tega pa morajo v klubih poskrbeti, da bi sproti vključevali v svoje vrste vse talentirane, ki odhajajo iz osnovnih šol in jim zagotovili napredek. Prav tako pa je treba zagotoviti tudi normalen prehod najboljših mladincev in mladink v vrhunske tekmovalce. Napredek članske atletike je možen le ob boljši organiziranosti klubov, ob sodobnejših objektih in ob večji strokovnosti trenerskih kadrov.

Tudi v razpravi so največ časa posvetili problematiki modernizacije atletskih objektov, gradnji drugih objektov (slačilnice, sanitarije, manjše dvorane za dviganje uteži in druge naprave za trening itd.), ki so nujno potrebni za sodobni trening atletike, razen tega pa je več razpravljalcev govorilo tudi o šolanju in strokovnem izpopolnjevanju trenerskih in sodniških kadrov. Zelo konkreten je bil predstavnik atletov AD Kladivarja študent Darko Rener, ki je analiziral vzroke za zastoj slovenske članske atletike. Poudaril je, da vsi, ki končajo srednje šole in pridejo na študij v Ljubljano, stagnirajo ali pa prenehajo z vadbo atletike, ker v republiškem središču ni možnosti za resno vadbo. Zato bo treba hitro ukrepati glede modernizacije ljubljanskih objektov in zagotovitve študentskega doma za aktivne športnike, ker tudi v tem tiči vzrok za zastoj slovenskega vrhunskega športa.

Več razpravljalcev je omenilo problem izpopolnjevanja strokovnih kadrov – tako sodniških kot trenerskih. Medtem ko je sistem šolanja trenerskih kadrov končno postavljen na noge in bo jeseni verjetno zaživel, pa v sodniških vrstah problem še ni rešen. Na zadnji seji izvršnega odbora združenja atletskih sodnikov SRS v Velenju so sprejeli pomembne sklepe (obvezni kolokviji za sodnike zveznega in mednarodnega ranga sicer jim preti vračanje v nižje range, za napredovanje pa bodo vpeljali testiranje znanja in praktični izpit na tekmovanju), ki bi utegnili popraviti sedaj ne preveč rožnati položaj glede strokovnega znanja atletskih sodnikov.

Po poročilu o dejavnosti organov AZS in stanju na področju vrhunske in množično-rekreativne atletike se je razprava spet vrnila na najbolj žgoč ljubljanski problem – na modernizacijo steze, skakališč in spremljajočih objektov (sanitarije, slačilnice), ki so v izredno slabem stanju. Razpravljalci so poudarili, da se mora tudi AZS zavzeti, da se sedanje nenormalno stanje spremeni. Ni pomembno ali bo renoviran bežigrajski ali šišenski stadion, potrebno je le proučiti katera naložba bi bila – in zlasti v sedanjem času stabilizacije – rentabilnejša in cenejša, razen tega pa je treba proučiti, katari od obeh objektov bi ljubljanski in slovenski atletiki bolj uspešno služil. Predstavnik JLA je še predlagal, da bi Ljubljana (ena od občin) prevzela organizacijo prihodnjega prvenstva LAO, s čimer bi se lahko prej lotili modernizacije objekta.

V zadnjem delu konference so potrdili novi disciplinski pravilnik AZS, kooptirali v izvršni odbor AZS tri nove atletske delavce (Bojana Polaka, Staneta Meleta in Dragomira Nikoliča) ter se seznanili z zahtevami sveta atletskih reprezentantov SFRJ glede OI v Moskvi, sestavljanja reprezentance SFRJ in stimulacije za število nastopov v državni reprezentanci.

F. M.

Iz Slovenije samo Gradis

TESLIČ – V drugem delu državnega prvenstva za moške kegljaške ekipe v disciplini 2 × 6 × 200 lučajev je nastopilo še 12 ekip, medtem ko jih je v prvem delu sodelovalo 8. Prvo mesto v skupni oceni je pripadlo ekipi Brodosplita iz Splita z 10.622 podrtimi keglji, pred Poštarjem iz Splita z 10.561, branilcem naslova Gradisom iz Ljubljane z 10.537 in Kvarnerjem z Reke z 10.499 keglji. Nadaljnji vrstni red je: 5. Spartak (Debeljača) 10.484, 6. Medveščak (Zgb) 10.476, 7. Triglav (Kranj) 10.378, 8. Celje 10.338, 9. Kandit (Osijek) 10.324, 10. Medvedgrad (Zagreb) 10.245 it.

Najboljši posamezniki so bili: Senaši (Sp) in Dragaš (Medv.) 1872, (Senaši je igral bolje na čiščenje), Rako (Poštar) 1830, Mihajlović (NS) 1820, Boljat (Brodosplit) in Triplat (Varaždin) 1815. Kačič (Gradis) 1803. Pivac (Poštar) 1802. Gundić (Kvarner) 1801 itd.

Štiri prvouvrščene ekipe – Brodosplit, Poštar, Gradis in Kvarner – bodo igrale v finalu v kraju, za katerega se bodo domenili finalisti.

Za lovoriko v Trbovljah

LJUBLJANA – V olimpijskem bazenu v Trbovljah bo danes ob 16.30 sklepni del tekmovanja za pokal plavalne zveze Slovenije za absolutno kategorijo. Nastopili bodo vsi najboljši slovenski plavalci in plavalke, favorit pa je kranjski Triglav, ki ima po prvem kolu tudi že lepo prednost.

Zmaga nad Španci

BEOGRAD – V 1. kolu mednarodnega turnirja v vaterpolu je Jugoslavija premagala Španijo s 7:4 (3:1, 2:1, 1:2, 1:0). Strelci za naše: Gobčević, Bedić in Manojlović, po 2 ter Polić.

Prvi nosilci so vsi zlahka zmagali

Začel se je 93. turnir za mednarodno prvenstvo Anglije v tenisu

LONDON – Prvi dan 93. teniškega turnirja v Wimbledonu je minil v slabem vremenu, saj je dež prekinjal tekmovanje, tako da 1. kola posameznikov niso mogli v celoti odigrati. Že pa je jasno, da so prvi štirje nosilci brez težav opravili uvodni nastop.

Šved Borg, štirikratni zaporedni zmagovalec, je premagal Egipčana Šafeja s 6:3, 6:4, 6:4. Tekma je bila po prvem nizu prekinjena, toda Šved je tudi v nadaljevanju ohranil mirno kri. Američan Connors je premagal Britanca Lewisa s 6:0, 6:3, 6:1, nobenih težav pa tudi ni imel Mc Enroe, ki je dobil proti rojaku Waltsu s 6:3, 6:3, 6:0. Američan Gerulaitis je premagal Šveda Simonssona s 6:0, 6:4, 6:2, v prvem pravem derbiju pa je Lendl (ČSSR) dobil proti Riessenu (ZDA) s 6:3, 4:6, 6:2, 6:4.

Na osrednjem igrišču in igrišču št. 1 so preizkusili elektronske naprave, ki kažejo, ali je žoga zadela igrišče, pa je kljub temu bilo nekaj nesporazumov. Za največ smeha je poskrbel Romun Nastase, ki je ob neki sporni žogi hotel – v šali kajpak – razbiti elektronsko napravo. Romun je premagal Angleža Feaverja s 6:2, 6:3, 7:6.

I. Stenmark bo še »Elanovec«

Najboljši alpski smučar sveta odslej z licenco B in bivališčem v Monacu – Naš begunjski proizvajalec smuči zainteresiran za nadaljnje sodelovanje s Švedom, ki tudi ne želi zamenjati firme

BEGUNJE – Elan in Stenmark, to je bil v minulem desetletju pojem. Švedski alpski smučar, ki je rasel skupaj z begunjskim proizvajalcem smuči, je dosegel svetovni vrh, Elan pa se je v tem času prav tako uvrstil med svetovne gigante. Zdaj, po olimpijskih zmagah v Lake Placidu, ki pomenijo prav gotovo vrhunec Stenmarkove športne poti, se je seveda postavljalo vprašanje: kako naprej.

V tem času ni bilo lahko ne Elanu in ne Stenmarku. Povsem naravno je bilo, da se je po Lake Placidu začelo novo obleganje Šveda, ki so mu strokovnjaki z najrazličnejših področij ponujali nasvete, kako bi lahko najbolje vnovčil svojo športno slavo. V »igri« je bil celo sloviti ameriški menažer najznamenitejših športnih zvezd Marc Mc Cormack, toda do soglasja med njim in Ingemarjem ni prišlo.

Dirko za Stenmarka je nazadnje dobil švedski advokat Björn Wagnsson iz Katrinaholma, ki opravlja menažerske usluge že za vrsto švedskih športnikov, med njimi zlasti za znane igralce hokeja na ledu.

Ta advokat je tako postal partner tudi v razgovorih o nadaljnjem sodelovanju Stenmarka z Elanom.

Prvi korak – licenca B

Za razumevanje položaja velja najprej povedati, da je bil Stenmark, zdaj že najuspešnejši alpski smučar sploh, doslej povsem »navaden« švedski reprezentant. To pomeni, da so vsi njegovi poslovni aranžmaji tekli čez švedski smučarski pool. Vsi proizvajalci opreme, med njimi seveda tudi Elan, so poolu ob osnovni pristojbini plačevali za »svoje« tekmovalce tudi letne zneske in premije za dosežena mesta. Koliko tega denarja je nato dobil tekmovalec, je bila zadeva dogovora zveze oziroma poola in tekmovalca, kakor je tudi pri nas.

Stenmark pa s takim položajem ni bil več zadovoljen. Pool mu je bržčas odščipnil prevelik delež, razen tega pa ga je na Švedskem začel pestiti tudi davčni vijak. Dohodkov je bilo pač toliko, da je ob izredno velikem progresivnem obdavčenju, kakršno je na Švedskem, Stenmarku pravzaprav ostajalo malo. In tako so zlasti njegovi svetovalci predvsem želeli spremeniti ta položaj.

V okviru mednarodne smučarske zveze (FIS) je to omogočeno z izdajo tako imenovane licence B. Z njo ima smučar pravico delati reklamo na svoj račun, vendar pa zato ne sme več nastopati na olimpijskih igrah. Ima pa kajpak pravico tekmovati na vseh prireditvah FIS, tudi svetovnih prvenstvih. Poslovni aranžmaji so tako zadeva tekmovalca samega. In Stenmark je zaprosil za licenco B.

Drugi korak je bil prenos bivališča izven Švedske. Stenmark je ob švedskem državljanstvu zdaj sprejel še monaškega (stalno bivališče ima – kot njegov teniški rojak Björn Borg – v Monte Carlu), s čimer se je izognil švedskim davkom, vendar je pogoj, da mora bivati izven Švedske na leto vsaj šest mesecev in en dan (torej več ko polovico leta). To določilo zdaj Stenmarka precej moti, ker je slejkoprej izredno navezan na domovino, predvsem na domači kraj Tärnäby, kjer si tudi gradi hišo.

Dolgotrajna pogajanja

Za podaljšanje pogodbe z Ingemarjem Stenmarkom, ki je za Elan seveda izrednega pomena (a tudi za Stenmarka), saj sta postala nerazdružljiv pojem, so bila potrebna dolgotrajna pogajanja. Švedski advokat, ki je nadomestil dosedanjega pogajalca švedskega poola, znanega smučarskega delavca Hermanna Noglerja, je seveda predvsem poslovni mož, ki išče (tudi) svoj dobiček. In tako je za uvod postavil pogoje, ki so bili za jugoslovanske proizvajalce smuči povsem nesprejemljivi.

»Dali smo mu vedeti, da se na takšni osnovi ne moremo pogajati, pa četudi smo za nadaljnje sodelovanje s Stenmarkom izredno zainteresirani,« so povedali pristojni v Elanu. »Toda položaj se je nazadnje vendarle začel jasniti, kajti tudi proizvajalci druge opreme so Švedu pokazali »zobe«.

Pri tem ni nezanimivo vedeti, da je Stenmark iz naslova smuči doslej po ocenah dobil nekaj manj kot polovico svojih dohodkov, medtem ko se bo razmerje zdaj spremenilo – na niže, saj bo seveda reklamiral tudi proizvode, ki niso športni. Tako je v razgovorih tudi s švedskim avtomobilskim koncernom Volvo, kar pa po svoje spet otežuje položaj Elanu, ki sodeluje s Citroenom.

Pogajanja s Stenmarkom oziroma njegovim advokatom so zdaj zaključena. Še zadnje podrobnosti so opredelili med Elanovim campom na Sv. Štefanu, na katerem je sodeloval tudi Ingemar, podpisan pa je tudi že protokol o razgovorih, katerega pravna formulacija bo pogodba sama. Ta bo štiriletna, ne glede na to da bo Stenmark bržčas tekmoval le še dve leti. Oziroma natančneje: do svetovnega prvenstva v Schladmingu bo Šved še zanesljivo nastopal, potem pa se bo še odločil. Nastop na ZOI v Sarajevu pa zanj kot nosilcu licence B tako ne prihaja več v poštev.

Podrobnosti dogovora

Glede na spremenjeni položaj se je seveda v mnogočem spremenila tudi struktura dogovora Elan-Stenmark. Medtem ko je v začetku sodelovanja nagrajevanje (prek poola) zajemalo vse Stenmarkove uvrstitve, se je kasneje zožilo samo na dosežena prva tri mesta, v zadnjem obdobju pa celo samo še na njegove zmage. Zdaj pa bo drugače: povečal se je osnovni delež, premija pa Stenmarku pripade le še za morebitno osvojeno prvo mesto v skupni uvrstitvi svetovnega pokala v slalomu in veleslalomu in seveda – če bi se to zgodilo – tudi v skupnem seštevku. Zanimivo pa je, da bo Stenmark še naprej polnopraven član švedske reprezentance in bo zanj poolu treba tudi odšteti osnovno pristojbino, ki pa je nizka – samo trikratna v primerjavi z drugimi člani ekipe. Zato pa bo švedska smučarska zveza slejkoprej nosila stroške njegovih priprav. Tu je položaj torej povsem drugačen kot pri nekaterih dosedanjih imetnikih licence B (Švicarja Russi, Hemmi), ki so svoji smučarski zvezi morali plačevati, da so lahko trenirali s svojimi tovariši iz ekipe.

Pri Elanu so potemtakem zadovoljni z doseženim dogovorom, četudi pomeni zanje veliko obremenitev. Na drugi strani pa je Elan eden izmed redkih proizvajalcev smuči na svetu, katerega proizvodnja (in tudi prodaja) je v stalnem vzponu, kar seveda narekuje ustrezno reklamno aktivnost.

EVGEN BERGANT

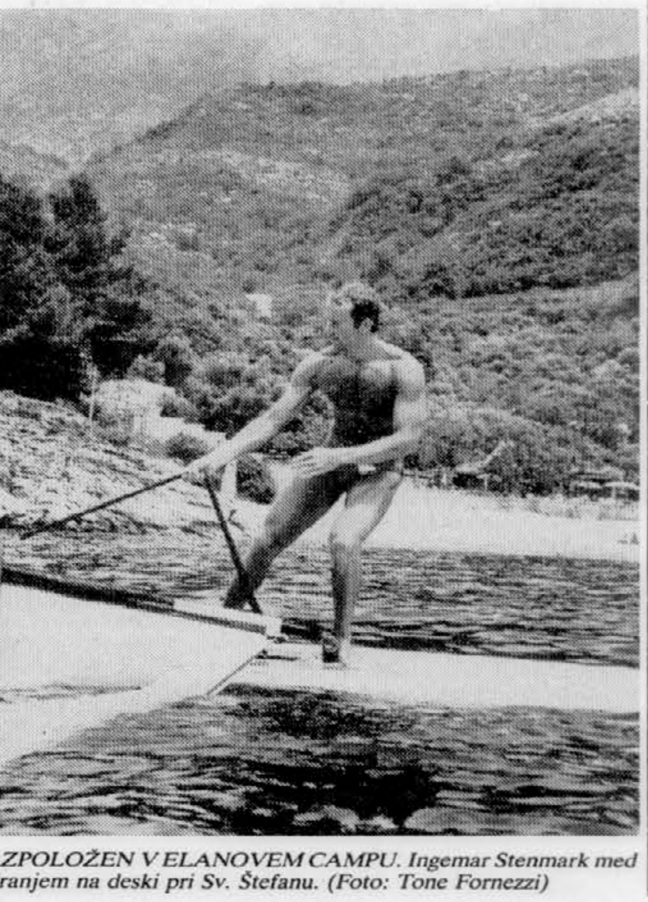

RAZPOLOŽEN V ELANOVEM CAMPU. Ingemar Stenmark med jadranjem na deski pri Sv. Štefanu. (Foto: Tone Fornezzi)

Znani že vsi finalisti

LJUBLJANA – Znani so že vsi finalisti tekmovanja za prvaka SRS v rekreacijskem nogometu. To tekmovanje je letos prvič, pobudnik pa je bil svet za množičnost pri NZS. Na petih polfinalnih turnirjih, ki so potekali v nedeljo, so zmagali: Vozila iz Nove Gorice, Opekar iz Ljubečne, Triglav iz Kranja, Ojstrica iz Dravograda in Radvanje iz Maribora. Vsi zmagovalci so se uvrstili na finalni turnir, ki bo v soboto na štadionu Stanka Mlakarja v Kranju.

B. S.

PO DOMAČIH KRAJIH

Domači najboljši

NOVO MESTO – Letošnje republiško prvenstvo v hitrostnem potapljanju in plavanju s plavutmi je prineslo vrsto državnih rekordov, ki sta jih dosegla novomeška tekmovalca Suzana Zevnik in Daniel Vohar. Novomeščani so sploh pokazali, da bodo igrali na bližnjem državnem prvenstvu v Celju glavno vlogo.

REZULTATI – ženske : hitrostno potapljanje – 50 m : Zevnik 23,2, Lipar (obe Nm) 27,7, Perharič (Lj) 31,6; 100 m : Čuling 1:07,9, Lipar (obe Nm) 1:09,0, Perharič (Lj) 1:21,9; 400 m : Lipar 5:45,0, Čuling (obe Nm) 6:06,7, Perharič (Lj) 7:02,8; plavanje s plavutmi – 100 m : Zevnik (Nm) 53,9, Favento 58,5, Poklar (obe Piran) 59,4; 200 m: Zevnik (Nm) 2:04,3, Poklar 2:14,0, Luzar (obe Pir) 2:15,5; 400 m : Zevnik (Nm) 4:17,9 (rek. SFRJ), Favento (Pir) 4:48,9, Perharič (Lj) 5:00,0; 1500 m : Zevnik (Nm) 19:41,6, Favento (Pir) 20:29,3, Čuling (Nm) 22:37,9; 4 × 100 m : Piran 4:09,6, Novo mesto 4:16,0; 4 × 200 m : Piran 9:29,7, Novo mesto 10:13,5; 800 m : Zevnik (Nm) 9:04,5, Favento (Pir) 10:22,7, Lipar (Nm) 11:12,7; moški : hitrostno potapljanje – 50 m : Vohar 19,4, Potrč (oba Nm) 21,2, Jakopin (Lj) 22,2; 100 m : Vohar 46,7 (rek. SFRJ), Potrč (oba Nm) 52,3, Jakopin (Lj) 56,0; 400 m : Vohar (Nm) 3:52,3, Jakopin (Lj) 4:35,4, Potrč (Nm) 4:47,6; 800 m : Jakopin (Lj) 9:59,5, Potrč (Nm) 10:06,5, Bregar (Lj) 12:02,0; plavanje s plavutmi – 100 m : Vohar 48,3, Vidmar (oba Nm) 48,9, Mumalo (Lj) 53,4; 200 m : Vohar (Nm) 1:50,1, Mumalo (Lj) 1:50,9, Strniša (Nm) 1:51,0; 400 m : Vohar 4:04,2, Strniša (oba Nm) 4:06,3, Terčelj (Lj) 4:13,6; 800 m : Strniša (Nm) 8:49,9, Terčelj (Lj) 8:58,0, Živić (Bg) 8:58,6; 1500 m : Strniša (Nm) 17:08,8, Terčelj (Lj) 17:46,7, Živić (Bg) 17:49,0; 4 × 100 m : Novo mesto 3:25,3, Ljubljana 3:45,3, Beograd – N. mesto II 3:46,7; 4 × 200 m : Novo mesto 8:05,7, Ljubljana 8:51,0, Hercegnovi 9:59,6; ekipni vrstni red : Novo mesto 549, Ljubljana 282, Piran 160, Beograd 56, Hercegnovi 44, Celje 26 točk.

Ameriški trener v Jugoplastiki?

SPLIT – Vodstvo KK Jugoplastika sta danes obiskala dva ameriška košarkarska strokovnjaka Dave Wohl in Billy Greenwood, izmed katerih naj bi eden prevzel trenerske posle v Jugoplastiki v novi sezoni. Dosedanji trener Rimac pa se po dveh letih dela poslavlja in bo prevzel krmilo zagrebškega Montinga.

Zmagali Srbija in Črna gora

GORNJI MILANOVAC – Na 11. nogometnem turnirju pionirjev Jugoslavije sta se najbolje odrezali republiški reprezentanci Srbije in Črne gore, ki sta zmagali vsaka v svoji skupini.

Vrstni red v 2. skupini, kjer je igrala Slovenija, je tale: 1. Črna gora, 2. Vojvodina, 3. Slovenija, 4. Makedonija.

Prvak SFRJ še Kajtna

KRAGUJEVAC – Drugi dan posamičnega državnega atletskega prvenstva za starejše mladince, je tekmovalce motila huda vročina. Izmed atletov iz SRS je postal prvak še Mariborčan Kajtna, ki je dobil tek na 400 m z ovirami s časom 53.5. Drugi prvaki – 200 m: Kereši (Sp) 21.7; 800 m: Popović (Ml. Z.) 1:51.2; 3000 m: Kršek (Din) 8:25.0; 4 × 100 m: Dinamo 3:25.0; troskok: Vučković (RK) 14.46; palica: Aleksić (Cz) 420; kladivo: Dimov (Sa) 50.00.

Moses še hitrejši

EUGENE – Svetovni rekorder v teku na 400 m z ovirami Moses je na kvalifikacijskem tekmovanju ameriških atletov še izboljšal najboljši letošnji rezultat na svetu. V finalu je zmagal s 47.90, drugi pa je bil Walker z 49.04, medtem ko sta Lee in Williams tekla 49.34.

LJUBLJANA – SK Snežinka organizira od 29. t. m. do 3. julija v Kotoru tečaj za vaditelje jadranja na deski. Vse informacije in prijave v klubski pisarni SK Snežinka, Koblarjeva 34, ali po telefonu 42495.

V Šentjerneju že zdaj tudi konji iz Hrvatske

V nedeljo velika kasaška prireditev z najboljšimi iz dveh republik – Začetek ob 15. uri

ŠENTJERNEJ – »V nedeljo bomo imeli v Šentjerneju že 95. dirke doslej, čez 5 let bomo slavili stoletnico« je pred nedeljsko veliko kasaško prireditvijo povedal veterinar Alfred Trenc. »Na tradicionalni datum ob koncu julija bomo priredili samo tekme kasačev, saj prenovljeno dirkališče – z 800 m dolgo in 12 m široko stezo – s travnato površino na sredi še ne dopušča drugih tekmovanj.«

V Šentjerneju so dirkališče prenovili lani, tako da omogoča tekmovalcem kar najboljše razmere za nastope. Točk na bližnjih dirkah bo skupno sedem, vse bodo kasaške, ena med njimi pa bo – tudi po tradiciji – namenjena samo domačim delovnim konjem kasaškega porekla, ki bo med domačimi gledalci gotovo vzbudila veliko zanimanja. Osrednja točka bo sicer četrti tek krožne dirke Slovenija z najboljšimi slovenskimi kasači. Po treh dirkah prepričljivo vodi Dingo iz hleva Marka Slaviča (Ključarovci), ki je zmagal v vseh treh dosedanjih vožnjah. Bržkone bo Dingo tudi eden izmed slovenskih zastopnikov na dirki za naslov šampiona Jugoslavije, ki jo v Šentjerneju načrtujejo jeseni – 14. septembra. Za to mikavno prireditev z najboljšimi kasači iz posameznih republik in pokrajin so propozicije že nared, udeleženci pa bodo znani šele po prireditvah, ki bodo še julija in avgusta.

»Za domače rejce, tekmovalce in voznike bo še posebej zanimiva preskušnja dveletnikov, zlasti obetavne Pevine Jožeta Antončiča iz Prapreč, ki je na nedeljskih dirkah v Ljubljani zasedla prvo mesto. Na dveh hitrih enovpreżnih vožnjah je pričakovati, da bodo tekmovalci ob lepem vremenu dosegli dobre rezultate. Na štartu bodo vsi kasači, k sedaj v Sloveniji nekaj pomenijo – od rekorderja Dinga, Findine, Amara do Asperja in drugih, sodelovali pa bodo tudi Zagrebčani. Gledalci bodo gotovo prišli na račun,« je bližnjo prireditev predstavil sogovornik.

Začetek nedeljskih dirk v Šentjerneju bo ob 15. uri.

H. Ü.

Miljanić in Toplak določila reprezentante

BEOGRAD – Zvezni kapetan jugoslovanske nogometne reprezentance Miljan Miljanić in selektor olimpijske ekipe Ivan Toplak sta določila nogometaše za A in olimpijsko ekipo. Kandidati so: Petrović, Sušić, Stojković, Pantelić, Ivković, Zoran in Zlatko Vujović, Primorac, Matijević, Jovin, Hrstić, Cukrov, Gudelj, Miročević, Klinčarski, Šestić, Repčić, Kranjčar, Krstičević, Pešić, Stojanović, Janjanin, Slišković, Sarajlić, Mulahasanović, Šećerbegović, Živković, Martinović, Bakrač, Varga, Pašić, Pudar, Djurovski, Deverić, Simović, Babić, Mehinović, Zajec, Šurjak, Jelikić, Peruzović, Muslin, Avramović, Jovanović, Buljan, Bajević.

Naši hokejisti avgusta na priprave v ČSSR

LJUBLJANA – Na sobotnem sestanku predsedstva hokejske zveze Jugoslavije so izbrali člane posameznih komisij. Tekmovalno komisijo bo vodil Stanković (Hrvatska), finačno Mirko Ramuš (Slovenija), komisijo hokejskih sodnikov inž. Erik Krisch (Slovenija), disciplinsko komisijo prve stopnje Marinković (Srbija), druge stopnje pa Rašeta (Vojvodina). Predsednik komisije za mednarodne zveze bo Ivan Hegedüš (Hrvatska), terensko komisijo bo vodil Albin Felc (Slovenija), predsednik zdravstvene komisije še ni določen, na čelu strokovnega sveta pa naj bi bil Svetlin.

Spremenili so tudi načrt priprav članske reprezentance SFRJ. Priprave, ki bi se morale začeti 23. tega meseca v Kranjski gori, zaradi šolskih obveznosti igralcev ne bo. Zato pa bodo reprezentantje 11. avgusta odšli za 10 dni v ČSSR, kjer bodo trenirali na ledu. Nadaljnje priprave bodo potekale v septembru. Predvideno je, da bi reprezentanca odigrala približno 20 tekem, med drugim naj bi sodelovala tudi na turnirju na Danskem.

Dopolnili so finančni načrt, glede na potrebe trenerjev in mlade reprezentance Jugoslavije. Ta se bo zbrala julija, njen osrednji cilj pa bodo zimske olimpijske igre 1984 v Sarajevu, kjer so ustanovili nov hokejski klub Bosna. V prihodnji sezoni bo tekmoval v vojvodinsko-srbsko-makedonski ligi.

MARKO GODEC

PLANINE IN LJUDJE

Po Poti prijateljstva treh dežel

PD Nova Gorica prireja turo na vrhove Poti prijateljstva treh dežel v Avstriji. Na pot se bodo podali z osebnimi vozili, turo pa bodo opravili v dneh od 4. do 6. julija. Izlet bo vodil Anton Srebrnič. Vsi, ki bi se izleta želeli udeležiti, so vabljeni na sestanek na sedežu društva v torek, 1. julija ob 18. uri, kjer se bodo natančneje dogovorili o podrobnostih.

Navzgor iz Sežane

Navzgor je glasilo mladih planincev, ki ga je ob 35. obletnici osvoboditve izdalo PD Sežana. Likovno opremljena naslovna stran, sicer pa 14 ciklostiranih listov z likovnimi prispevki, pesmicami, opisi izletov, križankami in mislimi o Titu, ki so v glasilu našle častno mesto na prvi strani. Misli so zapisali učenci nižjih razredov osnovnih šol. Ostali prispevki so utrinki iz planinskih doživljajev in ne. sistematičen prikaz planinske dejavnosti najmlajših planincev, kot je rečeno v uvodniku. Ilustracije so prispevali cicibani VVZ Divača in učenci OŠ Dutovlje, pisane prispevke pa učenci OŠ Divača, Dutovlje, Sežana in srednješolci iz Sežane, za to, da je glasilo zagledalo beli dan, pa se je zavzelo šest mentorjev planinskih sekcij na sežanskem območju. Izbrani prispevki in pesmice so presenetljivo neposredni in značilno je, da mladi planinci ne opisujejo formalnega poteka izleta, ampak skušajo v vsakem opisovanju dopovedati bralcu, kaj so doživeli in zakaj pravzaprav jim je ta ali ona tura ostala tako globoko v spominu. Sežanski Navzgor je glasilo, ki so ga z malo sredstvi, več truda in veliko dobre volje, oblikovali mladi s svojimi mentorji in tako priskrbeli svojim vrstnikom, staršem in vsem ljubiteljem gora, ki jim je glasilo prišlo v roke, nekaj nepozabnih strani branja.

Na Grossglockner za praznik

Od 4. do 6. julija načrtujejo alpinisti PD Ljubljana-matica vzpon na Grossglockner. Vzpon bodo vodili alpinistični inštruktorji in je namenjen pripravnikom, ki si bodo tako nabrali tudi praktične izkušnje v visokogorskem ledu in snegu. Ker gredo na pot s posebnim avtobusom, so prosta mesta v njem namenili za tiste planince, ki vedo, da jim vzpon na Grossglockner ne bo delal preglavic – skratka tistim, ki so na podobnih višinah že hodili, ki imajo izkušnje s hojo po ledu in snegu, ustrezno opremo, ki jo znajo uporabiti in pa dosti kondicije za zahtevno turo. Prijave sprejemajo v društveni pisarni, Miklošičeva 17, do zasedbe prostih mest v avtobusu.

Planinci iz Sežane bodo pomagali graditi

Koča pri Krnskem jezeru je že dolga leta sen ne le primorskih, ampak vseh slovenskih planincev, ki pogrešajo vmesno postojanko med Lepeno oz. Komno in razglednim Krnom. Koča naj bi imela 60 ležišč, jedilnico, gospodarski del in pa zimsko sobo, ki je bodo zlasti veseli turni smučarji, ki vsako leto v večjem številu obiskujejo ta odmaknjeni, a vendar zelo privlačen planinski predel. Koprčani so že poprijeli za delo, sedaj pa se na akcijo odpravljajo tudi planinci iz Sežane. Akcija bo dvodnevna. Gradbeni odbor je zagotovil operativno grupo, ki bo vodila in nadzirala dela. Za prenočišče bo preskrbljeno v šotoru ob sami lokaciji ali pa v domu dr. Klementa Juga v Lepeni. Spalno vrečo naj bi prinesli udeleženci s seboj, hrana pa je iz nahrbtnika. Na akcijo se bo iz Sežane podalo skupno 40 planink in planincev, starejših od 14 let, prijave pa sprejemajo do 30. t. m. v prodajalni PEKO v Sežani ali po pošti na naslov PD Sežana. Akcija bo v petek, 4. in soboto 5. julija, v nedeljo pa naj bi se sodelujoči, če bo lepo vreme, povzpeli na Krn. Prevoz z osebnimi vozili.

Izšel Vodnik po severovzhodni Sloveniji

Planinska založba PZS je prejela iz Maribora novi Vodnik po severovzhodni Sloveniji, ki so ga planinci v tem koncu že močno pogrešali. Avtor, Peter Ficko, ki ga planinci poznajo že po vodniku Kamniške in Savinjske Alpe, je opisano področje razdelil pregledno v pet glavnih skupin: podaljšek karavank, Pohorje s Strojno, Kobansko ali Dravski Kozjak, Slovenske gorice in pa Goriško in Lendavske gorice. Skupine so nato razdeljene še v podskupine, v posebnem poglavju so opisane doline in naselja, v prvem poglavju pa tudi splošni podatki, kot je že ustaljen običaj pri pisanju planinskih vodnikov, ki jih izdaja Planinska založba. V vodniku žal ne bo zemljevidov, kajti zaradi geografsko raznolikega in obširnega področja, ki je opisano, bi bilo potrebno izdelati najmanj 30 preglednih zemljevidov, to pa bi močno povečalo obseg žepnega priročnika. V pomoč planincem obstaja zemljevid obeh delov Pohorja, Kozjaka in predvsem izredno natančni opisi, po katerih se vodnik odlikuje. Vodnik bo naprodaj v ekonomatu PZS, Dvoržakova 9 in pri vseh tistih planinskih društvih, ki so že ali pa še bodo naročila večje količine. Društva lahko nabavljajo večje količine vodnikov po običajnih rabatnih pogojih, v prosti prodaji pa je cena za en izvod vodnika 24.- ND.

Obvestilo PD Idrija

Planinski dom »Rudar« na Vojskem, ki ga upravlja PD Idrija, bo od 15. julija dalje zaprt. Prevzela ga je delovna organizacija IMP. Dom bodo preurejali, zato bo zaprt. Druge planinske postojanke PD Idrija so odprte: Koča na Hlevišah vsak dan, razen srede; zavetišče na Jelenku je odprto vsak dan; koča na Javorniku je odprta ob sobotah, nedeljah in državnih praznikih.

Planinsko društvo Idrija je dobilo svoje prostore v stavbi stare pošte v Idriji v bližini avtobusne postaje. Pisarna je odprta vsak dan od 8. do 12. ure, razen nedelje in praznikov

(J.J.)

Za žene in prijateljice

RIM – Vsi igralci nogometne reprezentance ZRN, skupno 21, ki so zmagali na evropskem prvenstvu v Italiji, so pred odhodom domov dobili bon v vrednosti 2500 mark, da bi lahko pri nekem rimskem zlatarju kupili darila za žene, neveste in prijateljice. Sprva so Nemci načrtovali, da bodo vse žene in prijateljice povabili na izlet z letalom v Rim, toda ker tega niso mogli uresničiti v vseh primerih, so se odločili za darilni bon.

V sovjetski ekipi 560 atletov

MOSKVA – Sovjetsko zvezo bo na olimpijskih igrah v Moskvi zastopalo 560 športnikov in športnic. To je sporočil predsednik organizacijskega komiteja Sergej Pavlov. Gostitelji bodo nastopili v vseh športnih zvrsteh, prvič tudi v hokeju na travi. V zastopstvu so tudi trije športniki, ki bodo na igrah sodelovali četrtič. To so tekmovalec za troskok Viktor Sanejev, košarkar Sergej Belov in sabljačica Elena Belova.

Igralci – funkcionarji

MILAN – Potem ko sta Gianni Rivera (AC Milan) in Sandro Mazzola (Inter Milan) presedlala med funkcionarje, se je nadaljnji član italijanske nogometne reprezentance, ki je leta 1970 na svetovnem prvenstvu v Mehiki zasedla drugo mesto, odločil za vodilno mesto v elitnem klubu: Giacinto Facchetti, ki je za Italijo odigral 94 meddržavnih tekem, je sedaj podpredsednik Atalante iz Bergama, razen tega pa je tudi tehnični svetnik prve ekipe.

Kubala odhaja

BARCELONA – Ladislav Kubala bo 30. t. m. zapustil mesto trenerja in selektorja španske nogometne reprezentance. Odslej bo treniral mlade nogometaše Barcelone. Kubalin naslednik bo verjetno Jose Emilio Santamaria, bivši nogometaš madridskega Reala in sedanji trener mladincev Espanola.

Rudinski bo treniral Lugano

LUGANO – Nogometni klub Lugano, ki je izpadel iz prve švicarske lige in bo v prihodnji sezoni igral v drugi, je za svojega novega trenerja angažiral 43-letnega Antona Rudinskega. Rudinski je v letih od 1954 do 1964 za Crveno zvezdo odigral 500 prvenstvenih in pokalnih tekem, doštudiral pa je tudi na visoki trenerski šoli v Kölnu. Rudinski je nekoč že prej delal v Švici, in sicer v letih od 1968 – 1970 pri Montheyu. Sedaj je podpisal pogodbo za dve leti.

ŠAH ŠAH ŠAH ŠAH ŠAH ŠA

V Las Palmasu pokal za zmagovalca Milesu

Na tradicionalnem mednarodnem turnirju sta enako število točk zbrala še Geller in Petrosjan

LAS PALMAS, 24. junija – Na mednarodnem turnirju so enako število točk zbrali Petrosjan, Geller in Miles, ki so osvojili po 8,5 točke iz 11 partij. Angleški velemojster je imel najboljši rezultat proti zmagovalcem in je tako dobil pokal za zmagovalca.

Nadaljnji vrstni red: Sosonko in Andersson 7, Bellon 6, G. Garcia 5,5, Gernandez 4,5, Hernandez 4, Mestres 3, Dominguez 2,5, Colon 1.

Šahovski glasnik št. 6

LJUBLJANA – Zadnja številka Šahovskega glasnika posveča svoj uvodni del četrtfinalnima dvobojema za svetovno prvenstvo v Alma Ati in Mehiki. Objavljene so vse partije obračunov med Polugajevskim in Taljem ter Spasskim in Portischem. Podroben je tudi pregled četveroboja v Bad Kissingenu, kjer je zmagal svetovni prvak Karpov in turnirja Bosne, na katerem je slavil Hort, Kurajica pa si je z drugim mestom bržkone prav tu priboril mesto v olimpijski ekipi. V očitnem pomanjkanju gradiva ali pa volje do dela, so predstavljene tudi prav vse partije dvobojev kandidatk: Ioseliani – Veröci, Gaprindašvili – Gurieli in Aleksandrija – Ahmilovska. Za igralce problemskega šaha pa je vsekakor zanimivo enajsto nadaljevanje šole Milana Velimirovića z naslovom »Od sodobnega do modernega problema«.

Balkanski turnir bo

LJUBLJANA – S tem, ko so se za balkanski turnir prijavili Turki, usoda tega tekmovanja ni več negotova. Tekmovanje bo v vsakem primeru, seveda pa bi prireditelji, šahovska zveza BiH, z veseljem sprejeli še prijavo Bolgarije in Albanije, ki sta zamudili rok. Turnir bo v Sokolovcu, začel pa se bo 10. julija. Za zdaj je znanih devet udeležencev: Suba, Ionescu (Romunija), Skembris, Kurkunakis (Grčija), Jilmaz, Gimrikoglu (Turčija) in naši Knežević, Kelečević in Jelen. Če se ne bo prijavil noben tujec več, bodo igrali še trije Jugoslovani, sicer pa še eden.

Vodi Komovec

IZOLA – V 10., predzadnjem kolu republiškega prvenstva slepih so igrali takole: Bezgovšek : Gverič 1:0, Žukevič : Rus 0:1, Novak : Muri 0:1, Škrget : Oblak remi, Kebe : Pasterk remi, Jesenšek : Komovec remi;

Vrstni red: Komovec 8,5, Jesenšek, Muri 8, Kebe 7,5 itd.

I. K.

Nelojalna konkurenca s turističnim vizumom

Tuje firme, ki zaposlujejo jugoslovanske delavce brez ustreznih dovoljenj za delo, izpodrivajo z nižjimi cenami naše gradbince v NDR

LJUBLJANA, 24. junija – Že v drugi polovici lanskega leta so pri slovenskih gradbenih podjetjih, ki redno delajo na gradbiščih v NDR, opazili, da se na teh gradbiščih pojavljajo jugoslovanski gradbeni delavci, ki pa so zaposleni pri zahodnonemških, švedskih ali avstrijskih podjetjih. Ta podjetja so, zaradi občutno nižjih cen, začela izpodrivati naše delovne organizacije pri že dogovorjenih poslih.

Edina možnost, da ta podjetja lahko tako poceni izvajajo gradbena dela, je, da imajo nezakonito zaposleno delovno silo: posredniki po Jugoslaviji novačijo naše delavce. Ker ti delavci ne gredo delat v tujino z jugoslovansko delovno organizacijo, tudi ne morejo dobiti poslovnih vizumov. Zato jim jo preskrbi posrednik ali pa potujejo v tujino s turističnim vizumom, delodajalec pa nato poskrbi, da delavec lahko ostane in dela. Tako ti delavci niso niti socialno niti pokojninsko zavarovani, oziroma si to zavarovanje zagotovijo sami preko kmetijskega zavarovanja svojih staršev.

● **V primeru, da pride med delodajalcem in delavcem do nesporazuma in želi delavec zapustiti podjetje ter se zaposliti pri jugoslovanskih delovnih organizacijah, ga redno obišče policija, mu vzame potni list, prekliče veljavnost turistične vize ter zapove, da se mora v najkrajšem času izseliti.**

Znan je primer na enem od gradbišč, kjer delajo jugoslovanski gradbinci za zahodnonemško firmo, da ti delavci niso niti v delovnem razmerju niti socialno ali pokojninsko zavarovani. Na delo so prišli s posredovanjem dobro organizirane mreže zbiranja delavcev – bili pa so zapeljani, saj so jim posredniki obljubili redno delovno razmerje. Na podlagi te obljube so na gradbišču oddali delavske knjižice, ki pa so jih dobili čez dva meseca nazaj – nepotrjene in šele takrat so ugotovili, da so ogoljufani.

Da bi te delavce zadržali na delu, jim ne izplačujejo redno osebnih dohodkov – skoraj vedno so plačani za dva ali tri mesece nazaj. Če se delavci uprejo, sicer del osebnih dohodkov dobijo, »vodje štrajka« pa odpustijo – največkrat, ko s posebnimi avtobusi prispejo novi delavci.

V primeru bolezni ali nesreče pri delu je usoda teh delavcev zelo negotova, še posebno, če ostane delavec invalid. Delavci, ki so se ponesrečili, so povedali, da niso dobili izplačanega nezgodnega zavarovanja, čeprav ga je solastnik podjetja dvignil v zahodnonemški zavarovalnici. Pritožiti pa se ti delavci ne morejo, oziroma je tožba že vnaprej zgubljena, saj niso nikjer izven NDR prijavljeni oziroma socialno zavarovani.

Sicer pa ti delavci zelo neradi povedo kaj več o razmerah v katerih živijo in delajo, pa tudi ne, kako so to delo dobili. V teh firmah imajo pri zaposlovanju naših delavcev bolj ali manj glavno besedo jugoslovanski državljani. Eden od teh – na primer – ima zelo dobre stike z vzhodnonemškimi oblastmi in brez njegovega soglasja delavec ne more dobiti dovoljenja za spremembo delodajalca. Tako je prehajanje v naše delovne organizacije, ki redno delajo na gradbiščih v NDR, skoraj onemogočeno.

Zaradi takšnega delovanja so seveda lahko cene izvajalcev nizke in zlahka konkurirajo našim delovnim organizacijam in jim prevzemajo delo. Tako nastaja velika gospodarska škoda, poleg tega pa tudi politična, saj vzhodnonemške oblasti zadevo poznajo in postavljajo predstavnikom naših gradbenih podjetij vprašanja, kako je mogoče, da dovolimo tak način zaposlovanja. Seveda je pri tem pomembno tudi to, da v primeru nesreče in bolezni – ko se delavec vrne v domovino, stroške za njegovo zdravljenje nosi naša država.

O teh dogajanjih so bili obveščeni ustrezni zvezni in republiški organi, ki bodo morali ukrepati in na nek način zajeziti takšen način zaposlovanja.

MOJCA KAUČIČ

Zaprli obrat družbene prehrane

SEVNICA, 24. junija – Neprimerni podstrešni prostori, črne stene in razpadajoča tla, neustrezna pomivalna korita brez pogojev za razkuževanje in podobno – vse to je navedlo sanitarno inšpekcijo Medobčinskega inšpektorata Krško, da je marca letos izdala odločbo za odpravo pomanjkljivosti v obratu družbene prehrane Stillesa Sevnica.

Pri ponovnem pregledu so v ponedeljek inšpektorji ugotovili, da so pogoji dela v obratu, kjer pripravljajo dnevno 280 obrokov, še vedno neprimerni, zato so izrekli prepoved za delovanje obrata vse dotlej, dokler pomanjkljivosti ne bodo odpravljene.

Inšpekcije ugotavljajo, da imajo v Stillesu mačehovski odnos do svojega obrata družbene prehrane, da pa so na drugi strani veliko vlagali v sodobne proizvodne prostore, opremo in v razstavni salon. Očitno se premalo zavedajo, kako veliko škodo bi utrpeli pri množičnejši okužbi, do katere pa na srečo še ni prišlo!

V. P.

Devize gredo mimo menjalnice

ŠENTILJ, 24. junija – Gradnja novega mednarodnega mejnega prehoda Šentilj je v polnem razmahu, vendar so zato morali že podreti bencinsko črpalko, porušiti del Kompasove stavbe in skrčiti parkirišča ob menjalnici. Ker nimajo dovolj parkirišč gre polovica tistih, ki bi se sicer radi ustavili in menjali denar, mimo. In ker ob vsej cesti Šentilj–Macelj ni primernih parkirišč in menjalnic, izgubimo lepo vsoto deviz, pravijo v šentiljski Kompasovi poslovalnici.

Na prvi pogled je šentiljska Kompasova poslovalnica takšna kot vse druge tovrstne poslovalnice, vendar pa je ena redkih, ki je odprta neprekinjeno in edina v Jugoslaviji, kjer lahko podnevi in ponoči, ob nedeljah in praznikih, položiš ali dvigneš denar. S Kreditno banko Maribor ima namreč poslovno sodelovanje, takšno, da tam pravzaprav ne poznajo praznih prostorov. Tako opravljajo vpise osebnih dohodkov na hranilno knjižico, zaradi bližnjih avtomobilskih sejmov hodijo dvigovati gotovino ob nedeljah in praznikih stranke vse od Zagreba naprej. Nočne izmene so celo bolj obremenjene kot dnevne, pravijo, vendar na srečo niso imeli nikoli sitnosti, čeprav ima noč svojo moč. Tu namreč delajo uslužbenci, ki so že več kot petnajst let pri Kompasu in ki so se v vseh teh letih dobro in strokovno usposobili. V 24 urah imajo v Šentilju poprečno po 12.000 obiskovalcev in lani so menjali prek 700 milijonov deviznih dinarjev, prodali za 130 milijonov bencinskih bonov, letos pa že za 45 milijonov.

Ni pa Kompas Šentilj samo najbolj primeren za menjavo, kajti v prvi vrsti so le obdržali informativno službo. Največ informacij zahtevajo ravno ponoči, kajti takrat so vozniki navadno tudi najbolj nebogljeni. Problem pa je naša vlečna služba, kajti kljub temu, da na Avto-moto zvezi trdijo, da so pripravljeni za pomoč v sili, je ta pripravljenost polovična, ker pridejo šele ob 7 uri zjutraj. Za tistega, ki se mu ponoči pokvari avto in mora do jutra čakati, da pridejo in potem še da popravijo, je dan vožnje izgubljen. In na ta račun je tudi največ negodovanja pri voznikih.

V Kompasu se že pripravljajo na selitev. V začetku bodo zgradili montažno hišo, toliko, da bo lahko sprejela goste do časa, ko bo med sedanjo pošto in Talisom zgrajen nov Kompasov motel s sto posteljami in velikimi parkirišči.

JOŽE JERMAN

Slabo zaščitena zasebna in družbena lastnina

Gradbišča z velikimi kupi dragocenega materiala so še vedno plen zmikavtov – Odklenjeni predali vabijo nepoklicane obiskovalce

LJUBLJANA, 24. junija – Veliko smo dosegli, stanje je dobro, žal pa še ni takšno, kot si ga želimo, oziroma bi moralo biti. Še vedno se premalo zavedamo, da vsi ustvarjamo in da moramo vse to tudi varovati, ceniti . . .

Ta nekoliko črnogled uvod je dobil temelj v pogovoru s preiskovalci Uprave javne varnosti Ljubljana-mesto, kjer so posebej poudarili, da delovni ljudje in občani še vedno ne poznajo dovolj pomena družbene samozaščite in zaradi tega prihaja do kršitev na tem področju.

Preiskovalci ljubljanske Uprave javne varnosti so v prvih petih mesecih letos napravili kontrolo, ocenjevali so zavarovanje gradbišč, možnosti pisarniških tatvin, nekontroliran dostop v garderobne omarice v podjetjih, trgovinah, ambulantah in šolah. Rezultati niso bili dosti boljši od lanskih.

Poseben problem so še vedno gradbišča, ki so glede na velike kupe dragega materiala neustrezno in nepopolno zavarovana. Tako so ugotovili, da različni stroji niso najbolje spravljeni in zato ni čudno, da prihaja do večjih tatvin. Za večino teh primerov so krivi varnostniki, odgovorni v podjetju, kakor tudi delavci, ki imajo največkrat slab odnos do opreme, za katero so zadolženi.

Poglavje zase so pisarniške tatvine. Mize uslužbencev so polne dragocenosti od denarnic, čekovnih knjižic, vrednostnih listin, skratka vse, kar bi lahko zamikalo nepovabljenega obiskovalca. Preiskovalci so v največ primerih našli odklenjene predale, iz katerih je gledala mikavna torbica, čeprav so ključavnice povsem v redu, tako na predalih, kot na vratih. Kontrola narodne zaščite in vodilnih delavcev bi morala biti bolj pogosta. Podobno je z garderobnimi omaricami. Bili so primeri, ko je bila obešenka zaklenjena zraven, ker je delavec izgubil ključ, za novo pa je »zmanjkalo« denarja; čeprav stane le 20 dinarjev in tako je omogočil, da so mu odnesli za 5.000 dinarjev vrednosti.

Posebno poglavje so tudi tatvine po ambulantah, šolah in študentskih domovih, oziroma naseljih. Kriminalisti so ugotovili, da te ustanove največkrat nimajo primerno urejene dežurne službe ali pa je sploh nimajo. Preiskovalci menijo, da bi bilo treba dijake in učence, ki so zadolženi za čuvanje garderobe svojih sošolcev, večkrat opozarjati za njihovo obveznost – in morda ne bi bilo slabo, če bi starši od časa do časa pogledali, kakšne dragocenosti nosijo v šolo njihovi otroci . . .

ŽARKO HOJNIK

Nenavadna oskrba z zdravili

TRBOVLJE, 24. junija – Delavci UJV Trbovlje so temeljnemu javnemu tožilcu v Trbovljah ovadili 30-letnega Vinka Jeričevića, zdravnika splošne prakse v zdravstvenem domu v Zagorju, zaradi utemeljenega suma, da je ponaredil uradne listine.

Jeričević je neupravičeno izpolnil 25 receptov in jih opremil z lažnimi podatki in imeni občanov. Z recepti je hotel v lekarni v Zagorju dvigniti večjo količino zdravil, ki bi jih rabili v njegovi in dežurni ordinaciji zdravstvenega doma. Na ta način ne bi bilo potrebno zdravilo plačati. V lekarni v Zagorju pa na recepte zdravil niso hoteli izdati, ker so bile količine prevelike in ker se nekatera od teh zdravil ne morejo dobiti z recepti, temveč samo z naročilnicami.

Tudi dejstvo, da so zasavske zdravstvene ustanove v slabem gmotnem stanju, ne opravičuje početje zdravnika Jeričevića, ki je hotel ordinacijo na nepošten način založiti z zdravili.

N. V.

Dvajset let za grabež

Reže Pilcu, bivšemu direktorju sektorja za meso v vojvodinskem »Koproduktu« bodo zaplenili vse premoženje – Ponarejal je dokumente

NOVI SAD, 24. junija (Tanjug) – Veliki senat višjega sodišča v Novem Sadu je včeraj obsodil na 20 let zapora in zaplembo vsega premoženja Reža Pilca, bivšega direktorja sektorja za meso v nekdanjem poslovnem združenju vojvodinske klavnične industrije »Koprodukt« in bivšega direktorja podružnice »Kooprodukta« v Milanu »Italcooproducta«. Pilca so obsodili na tako strogo zaporno kazen zaradi grabeža, ponarejanja dokumentov, zlorabe službenega položaja in sklepanja pogodb, ki so škodovale »Kooproduktu«.

Reže Pilc je vse to počel od leta 1970 do septembra leta 1975 kot direktor sektorja za meso »Kooprodukta« in kot direktor »Italcooproducta« v Milanu (od januarja do konca oktobra leta 1971). Kot je dejal sodnik Cvetković, je Pilc v tem obdobju brez pooblastila razpolagal z družbenim denarjem, ki ga je dobil od tujih kupcev za prodano meso. Zneske, ki jih je dobil od teh kupcev, je nakazoval na tajni osebni račun v neki švicarski banki v Zürichu. Kot je rečeno v razsodbi, si je Pilc tako protizakonito prilastil premoženje v vrednosti več kot 8,5 milijona dinarjev in tako povzročil veliko škodo »Kooproduktu«.

V postopku so dokazali, da je Reže Pilc v tujini tiskal memorandume več izmišljenih firm, ponaredil pa je tudi pečate vojvodinske gospodarske zbornice in pečat avstralske veterinarske službe. S pomočjo teh pečatov je špekuliral in nato nakazoval denar na svoj tajni račun.

Sodišče je ugotovilo, da je Reže Pilc v nasprotju s predpisi zadržal del sredstev zveznega sklada za spodbujanje izvoza, namenjenih klavnicam za stimulacijo izvoza mesa in mesnih izdelkov, in sicer v vrednosti več kot milijon in 796 tisoč dinarjev, in s tem oškodoval klavnice. V Avstralijo so ga poslali, da bi kupil meso, to delo pa je prepustil nekemu avstrijskemu trgovcu in nato od njega kupil predvideno količino mesa. Sklenil je namreč pogodbo, po kateri je moral »Koprodukt« izplačati avstrijskemu trgovcu milijon in 900 tisoč dinarjev na račun te špekulantske transakcije. V obrazložitvi sodbe so navedli tudi druge primere kaznivih dejanj. V postopku so zavzeto sodelovali strokovni izvedenci Narodne banke Vojvodine, zvezne devizne inšpekcije in centrale SDK Vojvodine.

Reže Pilc je bil že leta 1976 obsojen na tri leta zapora zaradi zlorabe službenih pooblastil in zato, ker je imel »črni sklad« v neki švicarski banki. To kazen je prestal in všteli so jo v kazen, ki so mu jo izrekli z včerajšnjo razsodbo.

POD PRISEGO

Francelj je tožil Toneta, ker ga je nabunkal. Tone na sodišču vpraša:

»Koliko torej stane ena klofuta?«

»Petdeset dinarjev,« mu odvrne delilec pravice.

In Tone položi na mizo sodnika bankovec za sto dinarjev, se obrne, primaže Franceljnu dve krepki klofuti ter se odpravi domov . . .

ŠTIRIINDVAJSET UR

Prijeli večernega napadalca

TRBOVLJE, 24. junija – Miličniki postaje milice v Hrastniku in kriminalisti UJV Trbovlje so prijeli svojega starega znanca, 30-letnega Franca Abrama iz Hrastnika. Abram je v soboto zvečer napadel občana V. T. v njegovem stanovanju in mu iz žepa vzel denarnico z 2200 dinarji. Za napadalca je preiskovalni sodnik v Ljubljani odredil pripor, v katerem bo počakal na sojenje tudi zaradi drugih kaznivih dejanj, ki jih je zagrešil.

N. V.

Na mokri cesti je zaneslo avto

TROJANE, 24. junija – V včerajšnji prometni nesreči v Zgornjih Lokah se je hudo ranil 21-letni Gorazd Eržen iz Ljubljane. Eržen se je peljal z osebnim avtom od Lukovice proti Trojanam. Zaradi neprimerne hitrosti ga je na mokri cesti zaneslo na desno, kjer se je zaletel v drevo. Škodo ocenjujejo na 200.000 dinarjev.

N. V.

Padel s kolesa

LJUBLJANA, 24. junija – Včeraj zjutraj je padel s kolesa 30-letni Zdravko Pilih in se hudo ranil. Po Vošnjakovi ulici se je z osebnim avtom pripeljal 63-letni Besim Dalipović. V križišču s Prešernovo cesto je zavil proti Bavarskemu dvoru. Ustavil je, tako da je z zadnjim delom vozila stal na kolesarski stezi. Nato se je na kolesu z motorjem pripeljal Pilih, zaviral in padel na cesto. Hudo ranjenega so odpeljali v bolnišnico.

N. V.

Ranjena kolesarka

LJUBLJANA, 24. junija – Marija Volč, stara 74 let, iz Šentvida, se je hudo ranila v včerajšnji prometni nesreči. Volčeva se je peljala na kolesu po Tacenski cesti proti Vižmarjam. V križišču s Kosmačevo cesto je zapeljala na prednostno cesto, ko je po njej pripeljel z osebnim avtom 28-letni Milivoje Boščarević iz Zg. Kašlja. Voznik je kljub zaviranju zadel kolesarko. Hudo ranjeno so odpeljali v bolnišnico.

N. V.

Padel s cerkve

KAMNIK, 24. junija – Včeraj popoldne je s strehe cerkve v Šmarci pri Kamniku padel 40-letni Andrej Čebulj iz Šmarce in se smrtno ponesrečil. Čebulj je splezal skozi zvonik na streho cerkve, da bi zamenjal strešno konstrukcijo. Stopil je na rob strehe in padel skupaj z opeko v globino.

N. V.

Zabodel ga je z nožem

GRADEC, 24. junija – 34-letni avstrijski gostilničar Peter Maunz iz Kindberga je priznal, da je v nedeljo v zgodnjih jutranjih urah med prepirom in pretepom dvakrat z nožem zabodel našega delavca Novico Stanisavljeviča, zaposlenega v Brucku in očeta treh otrok. Uro pozneje je Novica Stanisavljević zaradi hudih ran umrl. Tragedija se je pripetila v Hadersdorfu.

N. S.

Zapeljal v kanjon Morače

TITOGRAD, 24. junija (Tanjug) – Na magistralni cesti med Titogradom in Kolašinom se je sinoči pri kraju Duga zgodila huda prometna nesreča, v kateri sta umrla zahodnonemška državljana, 37-letna Barbara Germeman in 38-letni Juergen Wunach, hudo pa je bil ranjen 13-letni Magnus Germeman –Haltern. Dečka so prepeljali v titograjsko bolnišnico in je izven smrtne nevarnosti. Do nesreče je prišlo, ko je »volkswagen polo«, ki ga je vozila Barbara Germeman, nenadoma zapeljala s ceste v kanjon reke Morače.

Lokomotiva zadela kolesarja

SEVNICA, 24. junija – Na železniškem prehodu v Vranju pri Sevnici se je danes popoldne smrtno ponesrečil 53-letni Štefan Kralj iz Vranja 24. Kralj se je peljal na kolesu proti domu. Ko je na železniškem prehodu zapeljal mimo spuščenih zapornic, je iz Sevnice proti Brežicam pripeljala lokomotiva, ki jo je upravljal strojevodja Janez Behur. Lokomotiva je kolesarja zadela, odbilo ga je 30 metrov naprej, kjer je umrl.

N. V.

Obvestilo protifitoftorne službe

Prejeli smo sporočilo, da se je krompirjeva plesen ali fitoftora pojavila na področju občine Postojna. Kmetijske zadruge Naklo in Kmetijske zadruge Stična.

Pridelovalcem krompirja sporočamo, da čimprej in temeljito poškropijo krompirišča z enim izmed sledečih fungicidov: cuprablau Z, bakreno apno, bakrocid, antracol, bakreni antracol, dithane M-45 ali plavi dithane.

Za uničevanje koloradskega hrošča in njegovih ličink pa uporabimo enega izmed sledečih insekticidov: ekalux, elocron, imidan, monokrotofos, sevin ali zolone.

Ob škropljenju ali zapraševanju je potrebno natančno upoštevati prepa-ratom priložena navodila.

KMETIJSKI INŠTITUT SLOVENIJE LJUBLJANA

Strela zanetila požar

MARIBOR, 24. junija – Ponoči je strela udarila v stanovanjsko hišo Martina Laha v Središču ob Dravi. Izbruhnil je požar, ki je uničil ostrešje, pri čemer je nastalo za 300.000 dinarjev škode.

D. P.

Poročilo protiperonosporne službe

Obilne padavine so ponovno zajele vse vinogradniške okoliše Slovenije. Največ dežja je bilo včeraj v Novi Gorici, 70 mm, v Biljanskih gričih in Goriških Brdih okrog 55 mm, na Krasu, v Zgornji Vipavski dolini in dolini Branice pa je padlo od 20 do 40 mm dežja. Tako močni nalivi so praktično oprali pred dežjem poškropljeno vinsko trto, da je sedaj nezavarovana pred boleznimi. Zato priporočamo vsem vinogradnikom Primorske, zlasti vinogradnikom Goriških Brd, okolice Nove Gorice, Biljanskih gričev, Ajševice, Branika, Ajdovščine in Vipave, da izkoristijo vsako lepo vreme in ponovno poškropijo trto proti peronospori.

Za škropljenje priporočamo predvsem organske fungicide z dodatkom cosana ali karathana ali bayletona proti oidiju.

Deževalo je tudi v ostalih področjih Slovenije, vendar ne toliko, da bi bilo treba škropljenje ponoviti, če je bilo to opravljeno konec prejšnjega tedna. Kolikor vinogradi v zadnjih 6-7 dnevih niso bili poškropljeni, je treba to storiti takoj, ker je vreme za razvoj peronospore izredno ugodno.

KMETIJSKI INŠTITUT SLOVENIJE LJUBLJANA

Skrb za prihodnost otrok

Želja in naloga staršev je, zagotoviti otroku varno in polno življenje vse do njegove samostojnosti in materialne neodvisnosti. S hranilno knjižico in simbolično začetno vlogo ter hranilnikom, ki jih banka nameni vsakemu novorojenemu otroku, vabi starše, da varčujejo zanj in ga navajajo k varčnosti že v zgodnjem otroštvu. Z različnimi oblikami namenskega varčevanja pa lahko prispevajo k izpolnjevanju otrokovih potreb in želja v času šolanja.

ljubljanska banka

Združena banka, Ljubljana n. sub. o.

Edvard Ashley

NEDELJSKA PUSTOLOVŠČINA

44. nadaljevanje

Fleet je le toliko zasukal glavo, kolikor je bilo potrebno, in jo prvič temeljiteje pogledal. Sedela je z otrplim, nepremičnim obrazom in gladila zlomljeni noht, a pod Fleetovim prodornim pogledom je dvignila glavo ter ga mirno in nepremično gledala.

»Veste,« je rekel Fleet, »če zdaj dobro preudarim, ste kar prijetnega videza, toda kaj slaba lažnivka.«

»Zaradi tega je vse še bolj smešno,« je neprizadeto odvrnila Bunty. »Jaz namreč ne lažem. Toda vi veste bolje. Samo ne recite mi potem, da vas nisem posvarila.«

Pri tem je napeto prisluškovala šumom od zgoraj. Morda najprej preiskujeta Lukov kovček, ker od tega največ pričakujeta. Toda do odkritja ne more več biti daleč. Vse bolj in bolj je bila napeta.

»In kje vas je pobral?« je radovedno vprašal Fleet. »Dolgo res ni zapravljal časa. Nikoli si ne bi mislil, da se zna tako hitro obrniti.«

»Iz neke gostilne sem jo vzel s seboj,« je grobo odgovoril Luka. »Bolje bi bilo, če bi jo pustil tam.«

V tistem trenutku sta gangsterja zgoraj odprla vrata v sobo za goste in naletela na skriti zaklad.

Zaslišal se je krik. Fleet je gibčno skočil pokonci kot zver, zasukal stol in ga postavil stran. Blackie je skočil k vratom z naperjenim revolverjem. Con je še vedno držal revolver proti Bunty in Luki, toda tudi njegove dotlej nepremične oči so se obrnile. Bil je prvi trenutek zmešnjave, a nič ni pomagalo. Dva moška sta stala med ujetnikoma in vrati, druga dva sta prihajala po stopnicah, in tako še povečala premoč. Luko so že bolele mišice od želje, da bi skočil, a zavedal se je, da ne bi bilo pametno. Izzval bi le svojo in Buntyno smrt.

»Na pragu se je prikazal Skinner s široko odprtimi ustmi in očmi, za njim je prikrevsal Quilley, tresoč se po vsem telesu.

»V sobi, ki je bila zaklenjena . . . Veš, kaj je tam notri, šef? Ona! Pippa Gallier! On jo je zvlekel gor! Na postelji leži!«

★

Fleet je plosknil z rokami. Pok je bil podoben strelu. Na kratko, veselo, začudeno in zmagovalno se je zasmejal.

»In njene stvari? Je njen kovček zgoraj?«

»Tam.« Blackie je pokazal v kot, kjer je ob steni stal kovček. »Tudi njena torbica, leži na knjižni polici. Z njima sva začela – pa nič. Toda vedela sva . . .« Priznanje je še pravočasno pogoltnil. »Nikoli si ne bi mislil, da jo bo privlekel do sem. Prepričan sem bil, da jo bo nekje . . .«

Kot mačka gibčno se je Fleet vrnil v sobo, se razkoračil pred ujetnikoma in se sklonil k njima z dobrohotnim nasmeškom.

»Torej ne vesta, kje je moj denar, kaj? Domnevam, da tudi o dekletu tam zgoraj nič ne vesta, ali ne? Kar sama je prifrčala. In policija danes zjutraj je bila tako prekleto prijazna, da je pogledala stran in vama jo pomagala prenesti gor. Zdaj vemo, pri čem smo.«

Spet je pograbil stol, ga zasukal in zajahal. Bil je odlične volje. Bunty ni spregledala njegovega načina mišljenja in to se ji zdelo najhujše v tem trenutku. V tej ogromni glavi se je dogajalo nekaj mračnega, kompliciranega, tok njegovih misli je bil napreračunljiv. Vrtel se je okoli trupla zgoraj v sobi. V glavo mu je šinilo nekaj, kar mu je puščalo proste roke.

Priznal je le, da išče denar; razne indiskretnosti drugih niso bile pomembne. Razen tega, je preudarjala – in srce ji je veselo bilo – ni vedel ničesar o tem in je ni upošteval pri svojih načrtih. Kar razveselil se je, ko je zvedel, da leži Pippa v tej hiši, bilo je pomembno, bila je priložnost, ki jo je mislil spretno izkoristiti, ki mu bo omogočila učinkovit zaključek. Ko bi Bunty le vedela, kaj namerava!

»Torej sta spravila vse njene stvari sem in počistila za sabo. Nihče vam ne more zameriti, fant moj, tudi to ne, da ste vzeli še denar s seboj. Kje pa je bil? V njenem kovčku ne, to vem . . . Iskal sem ga, ko ste bili še nezavestni. Potem ko ste jo ustrelili!«

Tudi njegov glas je bil podoben plazeči se mački, priliznjen, tih, nato se je bliskovito stegnil za plenom. Toda iztegnjena taca je zagrabila več, kot je pričakovala. Do tega trenutka ni nihče od poslušalcev pomislil, da bi morda podvomil o tem, koliko Luka ve, koliko se čuti krivega za dogodke v soboto zvečer. S sunkom v to smer bi lahko prišel do potrebnih podatkov.

Bila je pa tudi priložnost za oba, ki bi jima lahko celo oskrbela majhno, negotovo prednost.

Luka je zamižal in prekril obraz z obema rokama. Niti poskusil ni kaj tajiti. Bunty je zadržala dih, zdelo se ji je, da je za trenutek slepa in je tipala za njim.

William Hayes

POLNOČNI EKSPRES

42. nadaljevanje

»Da, vse tako kaže,« sem žalostno pritrdil.

Potem pa me je premagala radovednost. »Kako dolgo ste že tu?« sem ga vprašal. »In zakaj ste zdaj tu?«

Nobeno čustvo se mu ni pokazalo na obrazu. Mirno je rekel: »Mislim, da sva za danes dovolj govorila. Zdaj vam voščim lahko noč.«

Strmel sem za njim, on pa se je tesneje zavil v cunje. Spustil se je na roke in kolena in splazil v trdo temo lesenih ležišč.

★

Naslednje jutro so me trije turški zdravniki poklicali v pisarno. Vsi so kar dobro govorili angleško.

»Dobro jutro! Kako ste, William?« me je vprašal tisti, ki je bil očitno glavni.

Nisem odgovoril.

»Zakaj ste tu, William?« je vprašal.

Še vedno nisem odgovoril. Oči sem upiral v tla. Stal sem sredi majhne sobe in se spravljal v stanje tesnobe. Glede na okoliščine to niti ni bilo težko. Telo mi je pričelo trzati.

»Ali bi radi sedli?«

»Ne.« Umaknil sem se v kot.

»Kaj je William? Zakaj ste tu?«

»Oni so me poslali«.

»Kdo vas je poslal?«

Tišina.

»Ali vam je slabo? Ste bolni? Vas kaj teži? Vam lahko pomagamo?« Vprašanja so bila mirna in premišljena. Drugi zdravnik je pisal.

»Poslali so me iz zapora. Ne, s sodišča,« sem nenadoma zavpil. »Iz zapora. Ne vem. Ne vem. Kaj počnejo z menoj?«

»Ali imate težave?«

»Imam tale . . .« Prenehal sem. Potem pa sem nenadoma planil k doktorju, ki je pisal na karton. »Kaj za vraga pa tale zapisuje?« sem zavpil. »Ali mislite, da sem žival? Kaj počnete z menoj? Nisem žival, ki jo boste zaprli v kletko.«

»Pomirite se, William. Kakšne težave imate? Zato smo tu, da vam pomagamo.«

»Moj problem je . . . zaklenili so me v ta' zapor . . . skušam pisati note . . . vedno sem bil urejen . . . hodil sem na univerzo . . . pisal sem . . . zdaj ne morem brati knjige . . . vedno me gledajo . . . ne morem pisati pisma staršem . . . pozabim.«

Tekel sem v kot in se obrnil proti steni, da bi se jim skril.

Zdravniki so med seboj govorili turško. Nisem razumel, kaj so se menili. Spraševal sem se, če dobro igram, če sem videti dovolj nor. Razmišljal sem, če bi moral navaliti na zdravnika in mu stolči nos, vsaj zaradi učinka.

»Kaj želite, da storimo William? Ali bi radi ostali tu?«

»Nočem ostati tu.«

»Ali bi šli radi nazaj v zapor?«

»Nočem iti nazaj v zapor. Tam me hočejo ubiti. Zaklepajo me v kletko kot žival.«

»Zakaj ne sedete na stol?« me je spet prijazno vprašal.

»Ne maram sedeti na vašem prekletem stolu!« sem zavpil in brcnil stol po sobi. Bolničar pri vratih je stopil proti meni. Zdravnik je dvignil roko, da ga je ustavil.

»Tudi od vas ne bo drugega kot drek. Vseeno vam je, če živim ali umrem. Ravno taki ste kot drugi. Vsi me hočete spraviti pod ključ in ubiti. Nočem biti tu!«

Planil sem skozi vrata, se iztrgal bolničarju in stekel nazaj v drugo sobo. Vrgel sem se na posteljo in nisem mogel verjeti, kaj sem storil.

Čez nekaj trenutkov je prišel eden izmed zdravnikov. Prej, ko so me spraševali, ni govoril. Zdaj me je skušal pomiriti. »Vrnite se, « mi je rekel. »Vse je v redu. Vrnite se.« Šel sem za njim. Popeljal me je v neko drugo sobo.

Pokazal mi je, naj sedem. Sam mi je sedel nasproti. Obe roki mi je položil na gola kolena in mi prijazno govoril. »Mislim, da vam lahko pomagam. Govoril bom z vašim ameriškim konzulom. Ne morem vam pomagati tu, na tem oddelku. Rad bi vas vzel s seboj na moj oddelek. Tega pa ne morem storiti, dokler ne pride vaš ameriški konzul in jamči za vaše zadrža-nje.«

Še naprej sem ga neprizadeto gledal, čeprav mi je v glavi brnelo. Če bo konzul hotel jamčiti zame? To pomeni, da mora biti njegov oddelek odprt. Nobenih rešetk, nobenih zidov. Samo zdravniki, ki pomagajo ubogim bolnim ljudem, kot sem jaz. Oh, da. Vse sem si že naslikal. Nekaj dni bi ostal, se sprehajal po parku, pogovarjal s prijaznim zdravnikom, ki mi je še vedno držal roke na kolenih. Potem pa bi šel kot veter. Nič več Bakirkoya. Nič več Sagmalcilara. Nič več Turčije!

Zdravnik mi je dovolil, da sem telefoniral. Poklical sem vicekonzula Willarda Johnsona.

ZGODOVINSKI KONGRES

V Vukovaru novi pojmi o socialistični revoluciji

V slovenski delegaciji je bilo 21 članov – Neugasljiva želja slovenskega delavstva po zedinjenju vsega delavstva Jugoslavije

Od 20. do vštevši 24. junija 1920 je bil v Vukovaru na Hrvatskem II. kongres Socialistične delavske stranke Jugoslavije (komunistov). Dnevni red kongresa je bil: 1. Poročilo o dejavnosti stranke. 2. Strankin program. 3. Politični položaj in taktika. 4. Strankin statut. 5. Pritožbe in prošnje, 6. Predlogi.

Na kongres je prispelo 374 delegatov, ki so predstavljali 65.000 članov. Po poročilu verifikacijske komisije so poslale posamezne pokrajine naslednje število delegatov:

Srbija	134
Hrvatska in Slovenija	91
Vojvodina	55
Bosna, Hercegovina in Črna gora	37
Slovenija	21
Dalmacija	3

Razen tega je bil delegatski mandat priznan 33 članom strankinega in sindikalnega sveta.

Čeprav nimamo v uradnem kongresnem zapisniku zabeleženih vseh članov slovenske delegacije in jih tudi poročilo vladnih komisarjev nima, lahko po dokumentih in časopisnih poročilih pa tudi na podlagi spominov udeležencev ugotovimo, da so bili v slovenski delegaciji, ki je štela 21 članov, naslednji zastopniki:

Josip Petrič, železničar; Viktor Koleša, kovinar; Lovro Klemenčič, publicist; Milan Lemež, odvetniški kandidat; Rudolf Golouh, novinar, vsi iz Ljubljane; Jože Nachtigall, železničar iz Maribora, Anton Metarnik, gozdni delavec iz Guštanja na Koroškem, Ivan Makuc, železničar iz Ljubljane, Marcel Žorga, strojevodja iz Ljubljane, Reza Stenovic, uslužbenka, Miha Koren, zlatar, oba iz Trbovelj; Valentin Mlakar, rudarstrojnik iz Zagorja; Dragotin Gustinčič, inženir iz Ljubljane, Janez Smolej in Tone Vergelj, kovinarja z Jesenic, Anton Šepetavc, železničar iz Novega mesta; Robert Rinaldo, rudar iz Trbovelj.

Ti podatki, dokumentirani in zanesljivi, zajemajo 17 delegatov od 21. Druge štiri delegate gre iskati med 11 imeni, ki jih navajajo spomini posameznih aktivistov tistega časa.

Iz vrst slovenskih delegatov je kongres izvolil Josipa Petriča v kongresno predsedstvo, Lovra Klemenčiča za enega od kongresnih zapisnikarjev in Viktorja Kolešo za predsednika verifikacijske komisije.

Po konstituiranju je prvega dne popoldne Filip Filipović kongresu poročal o strankini dejavnosti. Poročilo o dejavnosti na Hrvatskem je prebral Geza Brudnjak.

Drugi dan kongresa, 21. junija, so dodatno poročali Vladimir Bornemisa za Hrvatsko in Slavonijo, Vlada Marković za Vojvodino in Milan Lemež za Slovenijo. Milan Lemež je povedal na kratko o razvoju stranke v Sloveniji zadnje leto.

Ker sta z enodnevno zamudo prišla na kongres delegata iz Maribora in s Koroškega, jima je kongres dal posebej besedo. To sta bila Anton Metarnik iz Guštanja in Jože Nachtigall iz Maribora.

V teh treh govorih je prišla do izraza neugasljiva želja slovenskega delavstva po zedinjenju vsega delavstva Jugoslavije, manj pa zavest, da je enotnemu delavstvu in enotni delavski stranki čas narekoval že nove naloge, nadaljnje cilje.

Tretji dan, 22. junija, ko je bil na dnevnem redu kongresne seje strankin program, je bil zato mnogo bolj bojevit in hrupen od prvih dveh; vendar so četrti dan, 23. junija, ko je bila v razpravi strankina taktika, in peti dan, 24. junija, ko je šlo za statut in novo centralno vodstvo, dosegli spori, nasprotja in hrup med delegati višek.

Strankin program je tretjega dne v imenu centralnega strankinega vodstva razložil Filip Filipović iz Beograda.

Skratka, novi program je pomenil konec socialnodemokratskega erfurtskega programa in vanj so prišli novi pojmi o socialistični revoluciji. Proti temu programu je na kongresu nastopil srbski socialni demokrat iz predvojnih časov Dragiša Lapčević. Prebral je in utemeljil svojo »programsko deklaracijo« v devetnajstih točkah. Razlikovala se je v bistvu in po duhu od programa, ki ga je bil predočil delegatom Filip Filipović.

Tako je Živko Jovanović, odvetnik iz Beograda, izredno načitan strankin teoretik – umrl je leta 1923 – označil Lapčevićevo stališče za dogmatsko:

»Prav v tem je stvar, da tov. Lapčević pojmuje marksizem dogmatsko in sholastično, da po njegovem v Jugoslaviji, ki je kmečka dežela in kapitalistično nezadostno razvita, ni pogojev za revolucijo, za diktaturo proletariata in za socializem; boljševike, ki drugače pojmujejo socializem, smatra za blankiste ... Po njegovem v Jugoslaviji, kjer proletariat ni v večini – a Lapčević računa samo s čistim proletariatom – ne more biti govora o kakšni revoluciji in o komunizmu. Zato je jasno, zakaj nasprotuje predloženemu komunističnemu programu in zakaj stavi stranki samo praktične naloge, na primer izboljšati položaj delavskega razreda.«

Na sklicevanje Lapčevića, češ da Marxov nauk uči, kako si lahko družba stavi samo takšne naloge, ki jih je stanju izpolniti, odgovarja Živko Jovanović, da »prav življenje narekuje revolucijo in komunizem« ter nadaljuje:

»Vi pravite, da je to komunizem revščine. Mi vam odgovarjamo, da je to komunizem, ki ga družbeni razvoj nakazuje. V prvi fazi bomo v naši deželi imeli komunizem delitve in potrošnje, da bi rešili obstoj delovnih množic in da bi te množice postale sposobne dvigniti proizvodnjo. Dokončni komunizem se bo razvil le stopnjema, pri nas ga ne sedaj ne v bližnji dobi ne bomo še imeli.«

Sima Marković je Lapčevićevo deklaracijo imenoval za »otroka Druge internacionale«, njega samega pa za »najčistejšega predvojnega socialnega demokrata,« čigar pojmi »silijo človeka za najmanj deset let nazaj«.

S svojo deklaracijo se je Dragiša Lapčević znašel na desnici vukovarskega kongresa.

(Konec jutri)

Iz knjige Franceta Klopčiča, »Velika razmejitev«

Mimo rojstnih hiš znanih mož, pa Trebušnika in Turške jame

Pot kulturne dediščine se začenja v Prešernovi Vrbi – Anton Janša, učitelj čebelarstva, je dobil kip – Korenine zamisli segajo v žirovniško osnovno šolo – Kako je Jaka Čop ujel viharnik in denar

ŽIROVNICA, junija – Krajevnemu prazniku ter dnevu osnovne šole »Gorenjskega odreda« je bila namenjena zabrežniška prireditev. Vendar je dogajanje preseglo krajevne meje. V nedeljo so namreč odprli pot »Po poteh kulturne dediščine« ter odkrili doprsni kip Antonu Janši; prvega od petih spomenikov, ki bodo predstavljali »alejo slavnih rojakov« pred to šolo. »Pot kulturne dediščine« bo povezovala rojstne hiše pomembnih Slovencev, ki so se rodili na tem koščku naše domovine ter druge pomembne zgodovinske pomnike.

Pot se začenja v Prešernovi Vrbi, kjer popotnika zdaj vabita tudi senca stare vaške lipe ter cerkvica svetega Marka. Od tam vodi mimo kužnega znamenja proti Rodinam, k hiši pisatelja Janeza Jalna.

V Doslovče je treba preko Rebra. V breg je prislonjena rojstna hiša Frana Saleškega Finžgarja, ki je od leta 1971 muzej. Od tam gre pot v Breznico, kjer so se rodili trije bratje Janša – Anton, Valentin in Lovro; pri nas pa pojemo slavo predvsem Antonu, učitelju čebelarstva in slikarju.

K petemu slavnemu rojaku je treba mimo osnovne šole v Zabreznici v Žirovnico. Le nekaj metrov vsaksebi sta si rojstni hiši Matije Čopa in Prešernove matere. Zadnja postaja »Poti kulturne dediščine« so Moste, izhodišče poti v Karavanke, kjer stoji pomnik v spomin na 1. julija 1942., ko je padlo 29 talcev, žrtev maščevanja za akcijo borcev Cankarjevega bataljona, ki so porušili železniški in cestni most.

To pa so le najpomembnejše postaje na tej poti. Preveč prostora bi zavzelo naštevanje, kaj je še moč videti na njej. Omenimo le nekatere.

Pod vasjo Rodine že stoletja čakajo ostanki utrjene podeželske rimske kmetije, ki je nastala že konec prvega stoletja našega štetja. V vasi je dobro ohranjena cerkev sv. Klemena iz leta 1707.

Nad Smokučem je v zimi 1944/45 nastala partizanska Titova vas. V Smokuču se je rodil Tomo Zupan, prvi prešernoslovec, pisatelj in dobrotnik slepih.

V Breznici je zanimiva Marijina cerkev, ki je ohranila dela Janeza Šubica, Ivana Metzingerja, Leopolda Layerja, Simona Ogrina in Ivana Pengova. Pred njo je spomenik padlim v prvi svetovni vojni, delo Jožeta Plečnika. Na pokopališču leže Prešernova mati, Finžgarjevi starši, esperantist Janez Matič, sekretar SKOJ Dragoljub Milovanović, na gornjem delu pokopališča pa borci in aktivisti NOB.

V bližini je stara kovačija, okinčana z zanimivimi in lepo kovanimi mrežami. V njej je Finžgar našel motiv za svojo ljudsko igro Divji Lovec; Trebušnika, nekdanjega gostilničarja in trgovca s konji iz Zabrznice pa je »uporabil« Janko Mlakar v svojem delu Gospod Trebušnik. Gostilna »Pri Trebušniku« stoji še danes.

Ob tem pa vabijo še srednjeveški grad, ki mu ljudski glas pravi »Turška jama«, Ajda, ki je arheologi še zmeraj raziskujejo, pa druge priče zgodovine. Najbolj radovedni bodo obiskali tudi rojstno hišo Janeza Krstnika – Kersnika, deda pisatelja Janka Kersnika.

Ob koncu opisovanja poti kulturne dediščine, pa se je treba spet vrniti na začetek, tri leta nazaj, ko je nastala prva misel o tej poti, ki so jo imenovali tudi kulturna steza in še kako. To je bilo v letu 1977, ko je v osnovni šoli Žirovnica, ki danes nosi ime po Gorenjskem odredu, začelo poganjati prve korenine šolsko kulturno društvo Prešernov rod.

Kot je bilo idej veliko, je bilo denarja malo. Predvsem so ga potrebovali za zamišljeno alejo slavnih rojakov. Počasi je le šlo naprej, posebno še, ko je društvu priskočil na pomoč mojster planinske fotografije Jaka Čop, ki domuje v Rodinah. Kot je nekdaj oblezel ves gorski svet, da bi fotografiral viharnik, je zdaj obhodil številna pota za to, da bi kdo primaknil kakšen dinar.

Prvi so se odzvali člani čebelarske družine Žirovnica, ki so rekli, da bo doprsni kip njihovega učitelja Janše njihova skrb. Tedaj so ustanovili tudi pripravljalni odbor, v katerem so bili poleg predstavnikov šolskega kulturnega društva in čebelarjev še člani DPD Svobode ter kasneje ustanovljenega turističnega društva Žirovnica, ki naj bi bilo tudi upravljalec kulturne poti.

Čopove poti torej niso bile zaman in na pomoč je priskočilo celo planinsko društvo Srednja vas. Omenimo le še nekatere. Kipar Bojan Kunaver ni hotel plačila za mavčni kip za odlitek v bron, tako je že storil tudi kipar Zdenko Kalin s »svojim« Prešernom, ki pa ga bodo, kot ostale tri rojake, postavili ob letu dni. Tovarišice domače šole so pripravile besedilo za vodič po poti kulturne dediščine (kjer je podatkov še več, kot smo jih bili zapisali mi), papirnica Vevče jim je podarila papir, radovljiška Knjigoveznica pomagala pri tiskanju 4.000 izvodov vodiča, kipar in medaljer Stane Dremelj pa izdelal relief Franceta Prešerna za priznanja, s katerimi so se organizatorji v nedeljo zahvalili vsem tistim, pri katerih pritiskanje na kljuko ni bilo zaman.

Radi bi tudi odkupili in preuredili rojstno hišo Matije Čopa. Pri tem pa naj bi tako kot za Prešernovo in Finžgarjevo rojstno hišo pomagala vsa slovenska mladina, saj je tudi pot »Po poteh kulturne dediščine« namenjena predvsem njej.

VLASTA FELC

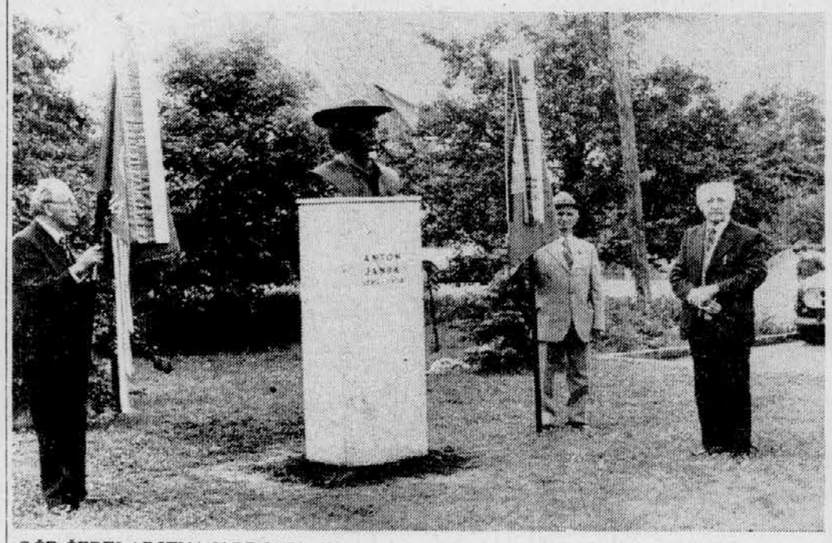

OČE ČEBELARSTVA V BRONU – Spomenik Antonu Janši je odkril Valentin Razinger, najstarejši član čebelarske družine Žirovnica. (Foto: V. F.)

TELEKS informativni tednik dela

NOVA Jana

Zakaj so štirje sosedi na svojo roko preorali travnik, ob svoji ulici v Ljubljani:

NENAVADEN NAPAD NA KOSEŠKO ZELENICO

Prof. dr. Saša Cvahte o tem, ali smo Slovenci zdrav narod:

DRUGA GENERACIJA, DRUGE BOLEZNI

Kranjski kolesar Drago Frelih o zakulisju kolesarskega športa in o sebi:

NISEM PRESTAR ZA OLIMPIJSKE IGRE!

V zadnjih štirih letih je sodobni Jack Razparač umoril v angleških mestih dvanajst žensk

MORILEC NEZNANEGA OBRAZA

KRIŽANKA

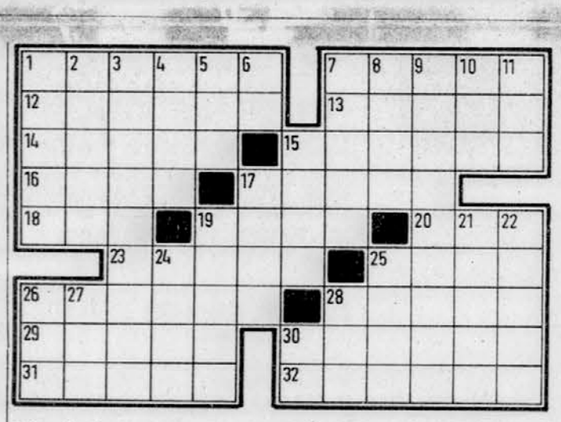

VODORAVNO: 1. industrijsko mesto severno od Ljubljane, 7. starejši nemški filmski igralec (Viktor), 12. brezbožnik, nevernik, 13. jugoslovanski izumitelj na področju elektrotehnike (Nikola), 14. vlakence, 15. tiskarsko sito; steklena plošča z ujedkano mrežo za izdelavo tiskarskih avtotipov, 16. ribje jajčece, 17. opera Friedricha von Flotowa, 18. rt v vzhodnem delu Španije med Valencio in Alicantijem, 19. središče romunske Moldavije, 20. pregovor, ljudska modrost, 23. živalska vrsta, 25. sladek sok nekaterih rastlin, ki so ga predelale ušice, 26. ruski revolucionar, ki ga je dal izgnati Stalin (David Bronstein, 1879–1940), 28. glavno mesto Maroka, 29. moped, kotač, 30. sparina, 31. napoved z negotovim izidom, 32. geometrijsko telo s šestimi ploskvami.

NAVPIČNO: 1. gora v Julijcih nad Bovcem na meji z Italijo, visoka 2585 m, 2. velik grški polotok, na katerem leže Atene, 3. prestolnica, glavno mesto, 4. frnikola, 5. ime italijanske igralke Mirande, 6. avtomobilska oznaka Kutine, 7. vzdevek revolucionarja Djura Pucarja, 8. preskus psihičnih ali telesnih zmožnosti, 9. gorata pokrajina in mesto istega imena v severnem Iranu, 10. angleško svetlo pivo, 11. hišni bog starih Rimljanov, 15. biološka skupina ljudi z raznimi značilnostmi, pleme, rod, 17. ljubkovalen naziv za mater, 19. žareči delec snovi, 21. finsko jezero, drugo po velikosti, 22. vnetje sluznice, 24. eden od organizatorjev vstaje v Makedoniji, makedonski narodni heroj (Mirče, 1915–1943), 25. preganjen karton za spise, risbe, načrte, 26. sladkorna rastlina, 27. pritok Donave pred Ulmom, 28. hodnik pod zemljo, 30. avtomobilska oznaka Skopja.

Rešitev prejšnje križanke

VODORAVNO: 1. Kaštel, 7. skalar, 13. oreada, 14. koline, 15. Minka, 16. Morel, -t, 17. plot, 18. Makuc, 19. KO, 20. rja, 21. salon, 22. dar, 23. oe, 24. oolit, 25. seno, -m, 26. očnik, 27. Tarim, 28. Istran, 30. Kibela, 31. sestra, 32. klokan.

VSAK ČETRTEK NOVI stop

POGLEJMO SI V OČI!

Zgodovina olimpijskih iger (143)

München 1972 – Delfin Mark

© Chancerel 1979

Frédéric Laurent

Črni orkester

11. nadaljevanje

Brž ko je Delbecque prišel v Alžir, se je povezal z vsemi aktivističnimi voditelji: Pierrom Lagaillardom (padalskim podporočnikom, ki je postal študentovski predsednik v Alžiru), Robertom Martelom, dr. Lefèvrom, Josephom Ortizom (pužadističnim kavarnarjem, ki je bil tudi eden izmed voditeljev kontraterorizma) itd.

Vsi ti ljudje so povezali svoje štabe v en sam organizem, imenovan »odbor sedmih«. Njihov cilj je bil: prisiliti vojsko, da prevzame oblast. Ti ljudje so s tihim sodelovanjem fašističnih polkovnikov in oficirjev iz psihološke akcije izvedli 13. maj.

Dne 10. maja 1958 je FLN sporočila, da bo ubila tri francoske vojake, ki jih je ujela. Osvobodilna fronta je nameravala tako odgovoriti na najnovejše usmrtitve več svojih članov. Francoski in alžirski tisk sta pobesnela, javnost se je razvnela. To je bila tista priložnost, na katero so tako čakali aktivisti, in za 13. maj so v Parizu in Alžiru organizirali velike protestne manifestacije.

Dne 11. maja so padalci iz 3. polka pod poveljstvom polkovnika Trinquiera kot nalašč prišli v Alžir. Dne 12. maja se je »odbor sedmih« sestal in Lagaillarde je dejal: »Jutri zavzamem radijsko postajo in sedež generalnega guvernerja. Morda nas bodo postrelili, toda Salan bo moral prevzeti oblast.«

Trinajstega maja so dogodki potekali, kot je bilo predvideno.

V Parizu naj bi skupščina izvolila novega predsednika vlade. Na poziv Jeune nation in ACUF je po Elizejskih poljanah manifestiralo nekaj deset tisoč manifestantov in kričalo: »Vojsko na oblast!«

V Alžiru jih je bilo sto tisoč. Okoli 19. ure je Pierre Lagaillarde, za katerim je bil Robert Martel, ki je nosil trobojnico s srcem in križem, emblemom šuanov, s svojimi študenti podrl ograjo pred sedežem generalnega guvernerja. Trinquierovi padalci, ki so stali okoli poslopja, se niso zganili.

Zvečer so sestavili odbor javne rešitve, v katerem so bili zbrani fašistični aktivisti in polkovniki. Edina dva golista v njem sta bila Léon Delbecque in general Massu.

»Odbor sedmih« in fašistični polkovniki so menili, da imajo oblast že v rokah in da lahko diktirajo pogoje metropoli.

Program je bil približno tak kot za zaroto Veliki O: najprej namestiti vojaški direktorij, ki bi odprl pot za fašističen režim.

Toda dva dni kasneje je Léon Delbecque zmešal karte. Zjutraj 15. maja je Salan, ob katerem je stal idol alžirskih množic general Massu, z balkona generalnega guvernerja nagovoril množico. Govor je nehal z mogočnim vzklikom: »Živela Francija! Živela francoska Alžirija!« Léon Delbecque, ki je stal zadaj, je šepnil: »Zakričite: ‚Živel de Gaulle!'« Salan ni niti pomislil, marveč se je vrnil k mikrofonu in zavpil: »Živel de Gaulle!« Množica se je za trenutek obotavljala, nato pa ponovila: »Živel de Gaulle!« Golisti so sicer upali na alžirsko zmago, niso pa mogli zanesljivo računati nanjo. Največkrat niso bili kos skrajnežem, s težavo so krotili frenetične alžirske množice, zato so svojega voditelja hoteli uvesti v Parizu. Čeprav je tudi njim alžirska vojna ponudila idealno priložnost za dokončno izpeljavo zarote, ki so jo tako dolgo kovali, so bili predvsem pripravljeni v Parizu.

»Vsepovsod bedijo možje z orožjem: po stolih, klopeh, stopnicah, kar po tleh. Gotovo nisem v Alžiru, da bi pripravljal revolucijo, toda to, kar se dogaja tukaj, bi prav lahko vznemirilo Julesa Mocha (tedaj notranjega ministra).«

»Kajti ta nenavadna koncentracija sil med drevjem in cvetjem, zbiranje najrazličnejših policajev iz kriminalne policije, javne varnosti, Reinseignemets généraux, CRS, akcijskih služb SDECE je uvod v operacijo Cid, s katero naj bi de Gaulle prevzel oblast. Možje, ki taborijo pri meni, so ‚subverzivno' jedro, ki se je samo od sebe zbralo okoli mene na notranjem ministrstvu, jedro patriotov, ki hočejo obdržati francosko Alžirijo in ki nič več ne zaupajo ‚sistemu' ... Tako kot Jules Moch, pes čuvaj umirajoče republike, smo tudi mi venomer v pripravljenosti, vendar za to, da bi pobrali hirajočo oblast ter jo izročili de Gaullu.«

Tako je vodja DST (francoske protivohunske službe) Robert Wybot sedemnajst let kasneje opisoval zaroto in svojo vlogo, ki jo je imel na notranjem ministrstvu, kamor je pripadal (s podporo, kot poudarja, »elitnega oddelka iz ‚bazena'," se pravi SDECE). Wybot bi s tem gotovo rad dopovedal, kolikšno je bilo de Gaullovo izdajstvo, saj se general ni zadovoljil samo s tem, da je Alžirijo prepustil Alžircem, marveč je brž po vrnitvi na oblast pognal ustanovitelja DST kot nepotrebnega hlapca. Naj bo tako ali drugače, dopolnilo operacije Cid je bila operacija Vstajenje, katero je v Alžiriji pripravljala majhna skupina oficirjev: general Dulac, Salanov adjutant za zvezo z de Gaullovim prebivališčem Colombeyem; polkovnik Ducasse, načelnik Massujevega štaba; in polkovnik Vitasse, poveljnik 60. letalsko–pehotne divizije, tudi iz Massujevega štaba.

Operacija je bila izdelana 17. maja. Podprli so jo general Miquel (vojaško območje Toulouse), general Fescours (vojaško območje Lyon); kmalu sta se pridružili vojaški območji Marseille in Dijon.

Šlo je za to, da bi »padalci, padli z neba (prišli pa iz Alžira), v nekaj urah zasedli življenjsko pomembne dele prestolnice: notranje ministrstvo, policijsko prefekturo, radijsko postajo, električno centralo itd.« Akcijo naj bi podprle druge enote, med njimi padalci iz Pauja in Mont–de–Marsana pod poveljstvom Chateauja–Joberta, Berthiera in Devisma, predvsem pa oklepne enote polkovnika Gribiusa, stacionirane v Saint–Germain–en–Layu, ki naj bi na prvo znamenje iz Colombeya odpeljale proti Parizu. Načrt je tudi predvideval aretacijo nekaj politikov, med katerimi so bili François Mitterrand, Pierre Mendés–France, Edgar Faure, Jules Moch in celotno vodstvo komunistične partije.

Akcija naj bi se sprožila 30. maja ob dveh zjutraj. Dne 28. maja je Soustelle poslal v Alžir pismo Michela Debréja, v katerem so bili opisani trije primeri, v katerih se mora izpeljati operacija Vstajenje:

– če de Gaulle ne bi mogel doseči, da bi ga na oblast postavil parlament;

– če bi de Gaulle sicer prišel na oblast po zakoniti poti, pa bi vendarle potreboval podporo vojske;

– če bi komunisti izvedli udar in spravili republiko v nevarnost, kar bi zahtevalo posredovanje vojske.

Zvečer 29. maja je bilo vse pripravljeno. Ure so tekle, znamenja za začetek pa ni bilo. Operacijo so prestavili. »Prestavitev je bila tako nagla,« piše Wybot, »da vseh zarotnikov ni bilo mogoče pravočasno obvestiti. Nekateri, ki so se držali dogovorjene ure, so štartali. Tako na primer je general Rancourt, čigar letala naj bi odletela po padalske okrepitve v oporišče Jug–Zahod, ukazal vzlet orleanske eskadrile. Letala so poklicali nazaj sredi poleta ...«

Operacija je čakala na znamenje iz Colombeya, tega pa ni bilo: poslanska zbornica je 1. junija izvolila generala Charlesa de Gaulla za predsednika vlade.

Roger Wybot, ki si je z leti nabral modrost, nekako priznava: »Pozneje sem spoznal, da se je de Gaulle pravzaprav pripravljal vrniti na oblast, vendar s svojimi pogoji in da bi vodil svojo politiko. Nikakor pa ne zato, da bi izpolnil upe tistih, ki so zanj vrgli IV. republiko.«

3
OAS in neofašizem

Državni udar 13. maja 1958 je nenadoma naredil Francijo za tarčo mednarodnega fašizma. Puč, prvi takšne vrste, ki se je posrečil v zahodni Evropi po drugi svetovni vojni, je postal nekaj, na kar se sklicujejo vsi desničarski zarotniki. Šele tedaj, ko so grški polkovniki z udarom prišli na oblast, je francoska vojska začela izgubljati ugled, ki ga je imela zaradi strmogljavljenja IV. republike. (Vendar nekateri, ki trdijo, da sodi Grčija v evropski »tretji svet«, menijo, da ta udar nima golističnih »kvalitet«.)

Kot na primer priča Roger Wybot, se je francoska skrajna desnica kmalu potopila v razočaranje, drugače pa je bilo v tujini – zlasti v Italiji, kjer se spoznajo na fašistične zarote – ki je počasi pozabila na de Gaullovo »izdajstvo« in se spominja le učinkovitosti puča.

Psihološka akcija se je rodila v indokitajskem polomu; iz 13. maja pa se je za evropsko skrajno desnico rodilo upanje, da bo nekega dne lahko prevzela oblast in se znebila nostalgične nepomembnosti, v katero jo je potisnil poraz hitlerizma.

Vse do leta 1958 so namreč drug za drugim propadali poskusi, da bi ustanovili fašistično internacionalo. Takšna je bila žalostna izkušnja »evropskega socialnega gibanja« in njegovega slepega črevesa »novega evropskega reda«.

Zasnova internacionale: MSE in NOE

Evropsko socialno gibanje MSE je nastalo maja 1951 v Malmöju na Švedskem, kjer je vodja »Ny Swenska« (»Nova Švedska«) Per Enghdal organiziral konferenco, katere se je udeležilo nekaj deset evropskih nacističnih nostalgikov. (Francosko delegacijo je vodi Maurice Bardeche.) Kaj kmalu se je pokazalo, da je MSE prej nekakšna intelektualna konstrukcija k akciji kaj malo nagnjenih fašistov kakor resnična struktura za sprejem trdih zagovornikov gibanja, ki bi lahko vrglo »demokracijanstvo«.

OBJAVA ŠT. 25

ZVEZA SKUPNOSTI ZA ZAPOSLOVANJE SR SLOVENIJE

objavlja

potrebe po delavcih,

ki so jih prijavile delovne organizacije in zasebni delodajalci pri občinskih skupnostih za zaposlovanje ter niso bile pokrite iz vrst začasno brezposelnih iskalcev zaposlitve v Sloveniji.

Informacije o objavljenih potrebah dajejo pristojne skupnosti za zaposlovanje, ki so navedene s kratico v oklepaju vsake objave, ali delovna organizacija, ki prijavlja potrebo in je navedena pri vsaki posamezni objavi.

Sklicevati se je treba le na objavljeno registrsko številko objave.

Način objave za vse objavljene potrebe je oglas, razen tiste, pri katerih je v oklepaju navedeno, da se nanašajo na javni razpis.

DIPLOMIRANI INŽENIR ELEKTROTEHNIKE
1 prodajnega inženirja I, štiriletna praksa, (lahko dipl. inž. elektrotehnike elektronik) aktivno znanje angleškega jezika, OD okoli 11.150 do 11.700 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: ISKRA – Mikroelektronika v ustanavljanju Ljubljana, Stegne 15 d (SZ LJ 415.908)
1 sistemskega analitika v INDOK službi, (lahko diplomirani strojni inženir) triletna praksa na področju AOP, 2 meseca poskusno delo, OD okoli 12.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: SKUPŠČINA SR SLOVENIJE, Sekretariat Izvršnega sveta Ljubljana, Prešernova 8 (SZ LJ 421.847)

DIPLOMIRANI INŽENIR ELEKTROTEHNIKE ELEKTRONIK
1 prodajnega inženirja II, dveletna praksa, aktivno znanje angleškega jezika, OD okoli 11.150 do 11.700 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: ISKRA – Mikroelektronika v ustanavljanju Ljubljana, Stegne 15 d (SZ LJ 415.909)

DIPLOMIRANI EKONOMISTI
1 za vodenje tržnih raziskav, triletna praksa, OD okoli 13.750 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: ILIRIJA – VEDROG TOZD Marketing Ljubljana, Tržaška c. 32 (SZ LJ 419.196)
1 za dela analitika – planerja na delitvi OD, štiriletna praksa, OD okoli 12.807 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: KLINIČNI CENTER v Ljubljani, Delovna skupnost skupnih služb, Bohoričeva 28 (SZ LJ 413.673)
1 za vodenje prodaje konditorskih izdelkov, (lahko ekonomist) dve do tri-letna praksa, 3 mesece poskusno delo, OD okoli 12.903 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: ŽITO Ljubljana, TOZD Blagovni promet, Šmartinska 154 (SZ LJ 403.684)
1 svetovalca za proučevanje kakovosti gospodarstva, znanje enega tujega jezika, petletna praksa, OD okoli 12.696 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: GOSPODARSKA ZBORNICA SLOVENIJE, Ljubljana Titova 19 (SZ LJ 419.435)

DIPLOMIRANI PRAVNIKI
1 za dela vodje splošne službe TOZD, (lahko ekonomist) triletna praksa, OD okoli 11.026 din, rok prijave 15 dni; rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: ZDRAVSTVENI DOM Ljubljana, TOZD Šiška, Kržičeva 10 (SZ LJ 406.426 – razpis)
1 pravnega svetovalca, triletna praksa, opravljen pravosodni izpit, ZT registracija, OD okoli 15.500 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: MERCATOR – SLOVENIJA SADJE DSSS Ljubljana, Titova 66 (SZ LJ 416.888)

PROFESOR MATEMATIKE
1 profesorja matematike, brez prakse, OD okoli 10.500 din, rok prijave 14 dni, rok obvestila o izbiri 14 dni, stanovanja ni: ŠOLSKI CENTER EDVARDA KARDELJA, Slovenj Gradec (SZ VE 903.037)

EKONOMIST
1 za vodenje računovodstva, (lahko ekonomski tehnik) petletna praksa, OD okoli 10.989 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: PLETENINA Ljubljana, Zaloška 14 (SZ LJ 412.392)

EKONOMIST FINANČNIK
1 za vodjo računovodstva, petletna praksa, OD okoli 13.000 do 14.000 din, stanovanja ni: PEDAGOŠKA AKADEMIJA v Ljubljani, Stari trg 34 (SZ LJ 491.783)

PRAVNIK
1 pravnika, dveletna praksa, OD okoli 10.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: SKUPŠČINA OBČINE, Slovenj Gradec (SZ VE 901.857 – razpis)

VIŠJI UPRAVNI DELAVEC
1 referenta za civilno zaščito, triletna praksa, 2 meseca poskusno delo, OD okoli 9.500 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: SKUPŠČINA OBČINE, Kamnik (SZ LJ 419.177)

INŽENIR ORGANIZACIJE DELA
1 za organizatorja poslovanja, (lahko ekonomist) triletna praksa, 2 meseca poskusno delo, znanje nemškega jezika, OD okoli 11.300 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: AERO Celje, TOZD Tovarna celuloze, Medvode (SZ LJ 403.220)

RAZREDNI UČITELJI
1 učitelja na podružnični šoli Ljubečna in
1 učitelja v podaljšanem bivanju, brez prakse, OD okoli 9.000 – 9.200 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: ZDRUŽENE OSNOVNE ŠOLE – TOZD Osnovna šola FRANJA VRUNČA Celje-Hudinja (SZ CE 104.216, 104.217 – razpis)
2 učitelja, brez prakse, OD okoli 8.338 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: ZDRUŽENE OSNOVNE ŠOLE Celje, OŠ I. celjske čete (SZ CE 104.214, 104.215 – razpis)

PREDMETNI UČITELJ SLOVENŠČINE
1 predmetnega učitelja slovenskega jezika, za določen čas, brez prakse, OD okoli 8.800 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: OSNOVNA ŠOLA EDVARDA KARDELJA, Logatec (SZ LJ 414.527)
1 predmetnega učitelja slovenskega jezika, brez prakse, OD okoli 8.870 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: ZDRUŽENE OSNOVNE ŠOLE Celje, OŠ I. celjske čete (SZ CE 104.213 – razpis)

PREDMETNI UČITELJ GLASBE
1 učitelja glasbe, (lahko profesor glasbe) brez prakse, OD okoli 9.000 do 9.200 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: ZDRUŽENE OSNOVNE ŠOLE – TOZD Osnovna šola FRANJA VRUNČA, Celje – Hudinja) SZ CE 104.219 – razpis)

PREDMETNI UČITELJ STROKOVNIH PREDMETOV
1 za pouk strojepisja, brez prakse, OD okoli 8.220 din, rok prijave 14 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: ŠOLSKI CENTER EDVARDA KARDELJA, Slovenj Gradec (SZ VE 903.038)

PREDMETNI UČITELJ TELESNE VZGOJE
1 učitelja telesne vzgoje, (lahko profesor telesne vzgoje) brez prakse, OD okoli 9.000 do 9.200 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: ZDRUŽENE OSNOVNE ŠOLE, TOZD Osnovna šola FRANJA VRUNČA, Celje – Hudinja (SZ CE 104.218 – razpis)

VIŠJE MEDICINSKE SESTRE
1 za pouk nege bolnika, za določen čas in
1 za pouk nege bolnika, dveletna praksa, OD okoli 8.325 din, rok prijave 14 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: ŠOLSKI CENTER EDVARDA KARDELJA, Slovenj Gradec (SZ VE 903.039, 903.040)

EKONOMSKI TEHNIKI
1 računovodjo, petletna praksa, OD okoli 9.201 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: DIJAŠKI DOM 27. JULIJ, Kamnik (SZ LJ 419.914)
1 knjigovodja materialnega knjigovodstva, osnovnih sredstev, (lahko gimnazijski maturant) šestmesečna praksa, OD okoli 6.100 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: VDO Biotehniška fakulteta, V TOZD za veterinarstvo Ljubljana, Gerbičeva 60 (SZ LJ 415.976)

ADMINISTRATIVNI TEHNIKI
1 za tajniška opravila, za določen čas, (lahko administrator) znanje strojepisja, enoletna praksa, OD okoli 7.644 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: KIT Storitve, Splošne službe Ljubljana, Tolstojeva 63 (SZ LJ 419.849)
1 za delo v naročniškem oddelku, za določen čas, (lahko ekonomski tehnik) znanje strojepisja, brez prakse, OD okoli 7.700 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: NAŠA ŽENA Ljubljana, Hrvatski trg 3 (SZ LJ 419.691)

TAJNICA
1 strokovnega delavca za telesno kulturno skupnost, dveletna praksa, OD okoli 10.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: Center skupnih služb SIS občine, Hrastnik (SZ LJ 418.633)

MEDICINSKE SESTRE
5 medicinskih sester oz. medicinskih tehnikov, z opravljenim strokovnim izpitom, OD okoli 7.600 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: KLINIČNI CENTER Ljubljana, TOZD Klinična bolnišnica za psihiatrijo Ljubljana Studenec 48 (SZ LJ 418.047 do 418.051)
3 za strokovno nego bolnikov, 3 mesece poskusno delo, OD okoli 8.700 din, stanovanja ni: Zavod za rehabilitacijo invalidov Ljubljana, TOZD Bolnišnica Ljubljana, Linhartova 51 (SZ LJ 493.636, 493.637, 493.638)

IZDELOVALEC UMETNIH MAS IN SMOL
1 za izdelovanje premazov, (lahko pleskar) dveletna praksa, OD okoli 8.400 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: COLOR tov. barv in lakov Medvode, TOZD PREMAZI (SZ LJ 415.626)

KLJUČAVNIČARJI
2 ključavničarja, dveletna praksa, 1 mesec poskusno delo, OD okoli 6.900 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: AERO Celje, TOZD tovarna Celuloze, Medvode (SZ LJ 403.227, 403.228)

REZKALEC
1 rezkalca, brez prakse, OD okoli 6.300 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: CEMENTARNA TRBOVLJE, TOZD Vzdrževanje in transport, Trbovlje (SZ LJ 415.906)

STROJNI KLJUČAVNIČAR (STROJNI MEHANIK)
1 za vzdrževanje strojne opreme, enoletna praksa, OD okoli 8.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: ILIRIJA VEDROG Ljubljana, TOZD VEDROG Lavrica 30 (SZ LJ 415.536)

AVTOMEHANIKI
1 avtomehanika, enoletna praksa, 2 meseca poskusno delo, OD okoli 5.200 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, skupinsko stanovanje: GIP BETON ZASAVJE Zagorje, TOZD Gradbeništvo Zagorje (SZ LJ 414.823)
1 za delo kurir-šofer, izpit B kategorije, šestmesečna praksa, 1 mesec poskusno delo, OD okoli 6.300 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: SKUPŠČINA SR Slovenije, Sekretariat Izvršnega sveta Ljubljana, Prešernova 8 (SZ LJ 412.461)

ELEKTRIČARJI
1 električarja, enoletna praksa, odslužen vojaški rok, OD okoli 7.119 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: PLETENINA Ljubljana, TOZD PLETIVO, proizvodnja trikotažnih tkanin, Zaloška 14 (SZ LJ 412.393)
1 električarja III, brez prakse, OD okoli 6.500 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: CEMENTARNA TRBOVLJE, TOZD Vzdrževanje in transport Trbovlje (SZ LJ 414.754)

PLESKARJI
2 pleskarja, (lahko avtoličarja) dveletna praksa, OD okoli 8.400 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: COLOR tovarna barv in lakov Medvode, TOZD PREMAZI Medvode (SZ LJ 415.627, 415.628)

MIZAR
1 za opravljanje stavbenih mizarskih del, dveletna praksa, OD okoli 8.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: MIZARSTVO Ivan Klokočovnik, Celje (SZ CE 104.003)

ROČNI PLETILCI
2 pletilje, delo v dveh izmenah, OD okoli 5.728 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: PLETENINA Ljubljana, TOZD PLETIVO, proizvodnja trikotažnih tkanin, Zaloška 14 (SZ LJ 412.386, 412.326)
1 pletilca, (lahko strojni pletilec) delo v dveh izmenah, OD okoli 5.329 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni. Stanovanja ni: PLETENINA Ljubljana, TOZD TRŽENJE, nakup in prodaja blaga na domačem in tujem trgu, Zaloška 14/SZ LJ 416.398)

PRODAJALEC PREHRAMBENIH IZDELKOV
1 za delo v bifeju, enoletna praksa, OD okoli 6.158 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: PLETENINA Ljubljana, Zaloška 14 (SZ LJ 418.195)

SKLADIŠČNIK
1 skladiščnika II, šestmesečna praksa, OD okoli 6.500 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: ELEKTROOBNOVA Ljubljana, Polje 351 c (SZ LJ 419.058)

KUHARJI
2 kuharja, enoletna praksa, OD okoli 6.800 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 60 dni, stanovanja ni: MERCATOR – KONDITOR, proizvodnja peciva in slaščic Ljubljana, Koblarjeva 3 (SZ LJ 413.861, 413.862)
1 kuharja, triletna praksa, OD okoli 6.500 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: ŠD SLOVAN Ljubljana, Koblarjeva 34 (SZ LJ 401.915)

NATAKAR
1 natakarja, enoletna praksa, OD okoli 5.000 din, rok prijave 30 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, družinsko stanovanje: MERCATOR – STP Hrastnik, Naselje Aleša Kaple 6 (SZ LJ 403.287)

ADMINISTRATOR
1 pisarniško delavko, za določen čas, enoletna praksa, OD okoli 5.500 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: SKUPŠČINA OBČINE, Nova Gorica (SZ NG 701.122)

SNAŽILKE
2 snažilke, štirimesečno prakso, OD okoli 4.600 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: DO TABOR Ljubljana, Tabor 9 (SZ LJ 415.912, 404,183)
2 za čiščenje pisarniških prostorov, brez prakse, OD okoli 4.100 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: REPUBLIŠKI KOMITE ZA ENERGETIKO, INDUSTRIJO IN GRADBENIŠTVO Ljubljana, Gregorčičeva 25 (SZ LJ 416.292, 416,293)
1 snažilko, brez prakse, OD okoli 4.500 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: CEMENTARNA Trbovlje, Delovna skupnost skupnih služb, Trbovlje (SZ LJ 416.699)
1 čistilko, brez prakse, OD okoli 4.550 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: KOMUNALNO PODJETJE Ljubljana, TOZD DIMNIKARSTVO, Prešernova 36 a (SZ LJ 417.397)
1 čistilko, dveletna praksa, OD okoli 4.500 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: ŠPORTNO DRUŠTVO SLOVAN Ljubljana, Koblarjeva 34 (SZ LJ 411.482)
1 za čiščenje ambulantnih in poslovnih prostorov, enomesečna praksa, OD okoli 4.266 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: ZASAVSKI ZDRAVSTVENI CENTER, TOZD Zdravstveni dom, Trbovlje (SZ LJ 416.760)
4 snažilke, brez prakse, 1 mesec poskusno delo, OD okoli 5.080 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: HELIOS kemična industrija Domžale, TOZD Tovarna barv, lakov in umetnih smol, Količevo (SZ LJ 417.506 do 417.509)
5 čistilk, brez prakse, OD okoli 4.300 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: KLINIČNI CENTER Ljubljana TOZD Klinična bolnišnica za psihiatrijo Ljubljana, Studenec 48 (SZ LJ 418.042 do 418.046)
1 snažilko, brez prakse, OD okoli 4.600 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: PLETENINA Ljubljana, TOZD PLETIVO proizvodnja trikotažnih tkanin, Zaloška 14 (SZ LJ 405.894)

VRATARJI
1 vratarja – čuvaja, enoletna praksa, 2 meseca poskusno delo, OD okoli 5.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: TOTRA Ljubljana, Delovna skupnost skupnih dejavnosti, Trpinčeva 39 (SZ LJ 413.832)
1 vratarja, enoletna praksa, 3 mesece poskusno delo, OD okoli 4.790 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: TO Elektro Ljubljana mesto, TOZD Elektro Ljubljana mesto, Kotnikova 9 (SZ LJ 405.220)

VOZNIK LAHKIH MOTORNIH VLAČILCEV
1 traktorista, brez prakse, OD okoli 6.260 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: KLINIČNI CENTER Ljubljana, TOZD Klinična bolnišnica za psihiatrijo Ljubljana, Studenec 48 (SZ LJ 418.041)

KURIR
1 za opravljanje kurirskih del in čiščenje pisarniških prostorov, brez prakse, OD okoli 5.724 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 18 dni, stanovanja ni: SLOVENSKA MATICA, Trg osvoboditve 7 Ljubljana (SZ LJ 418.792)

NATAKARSKI POMOČNIK
1 natakarskega pomočnika, enoletna praksa, OD okoli 4.000 din, rok prijave 30 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, družinsko stanovanje: MERCATOR – STP Hrastnik, Naselje Aleša Kaplje 6 Hrastnik (SZ LJ 403.286)

SOBARICA
1 sobarico v samskem domu, štirimesečna praksa, OD okoli 4.600 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: DO TABOR Ljubljana, Tabor 9 (SZ LJ 415.913)

STROJEPISEC
1 strojepisko, triletna praksa, OD okoli 4.060 din, 20 ur tedensko, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: DO GIPOSS – INŽENIRING Ljubljana, Dvoržakova 5 (II) (SZ LJ 415.665)

OPERATERJI PRI VNAŠALCIH PODATKOV
2 za zajemanje podatkov, za določen čas, 14 urni tednik, enoletna praksa, OD okoli 3.010 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: KIT Storitve Ljubljana, Sektor AOP Tolstojeva 63 (SZ LJ 420.377, 420.378)

TRANSPORTNI DELAVEC
1 transporterja v kontroli kvalitete, odslužen vojaški rok, OD okoli 4.950 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: PLETENINA Ljubljana, TOZD TRŽENJE, Zaloška 14 (SZ LJ 408.855)

SKLADIŠČNI DELAVCI
1 skladiščnega delavca, praksa je zaželjena, odslužen vojaški rok, OD okoli 4.985 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: PLETENINA Ljubljana, TOZD Trženje Zaloška 14: (SZ LJ 412.721)
1 za dela v skladišču, enoletna praksa, OD okoli 5.000 din, rok prijave 30 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, družinsko stanovanje: MERCATOR – STP Hrastnik, Naselje Aleša Kaplje 6 (SZ LJ 403.284)

DELAVCI BREZ POKLICA
2 za nakladanje cementa, brez prakse, OD okoli 7.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: CEMENTARNA Trbovlje, TOZD Blagovni promet (SZ LJ 414-755, 414.756)
1 za delo v skladišču, brez prakse, OD okoli 5.060 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: KLINIČNI CENTER v Ljubljani, TOZD Prehrambena služba, Bohoričeva 28 (SZ LJ 414.446)

TOZD OSNOVNA ŠOLA »FRANJA VRUNČA« SLIVNICA PRI CELJU

Razpisna komisija sveta šole
razpisuje dela in naloge

– ravnatelja
(reelekcija)

Kandidat mora poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, izpolnjevati še naslednje:
– da ima vsaj pet let delovnih izkušenj pri vzgojno-izobraževalnem delu
– da je družbenopolitični delavec
– da ima ustrezne moralno-politične vrline

Ponudbe pošljite na gornji naslov v 15 dneh po objavi.

25-4480

V junijski številki revije OTROK IN DRUŽINA lahko preberete:

Pred pričetkom uvajanja usmerjenega izobraževanja
Knjige za otroke in razlike med spoloma
Vpliv vedenja učitelja na razvoj učencev
Družbena skrb za starejše občane
Oblikovanje odnosa v dvoje
Okužbe z virusi v otroški dobi
Priloga VRTEC: Ustvarjamo z odpadnimi materiali
Nasveti in izkušnje pri vzgoji najmlajših

23-125

GRADBENA DELOVNA ORGANIZACIJA »PLOČE« – KARDELJEVO
Trg Maršala Tita

Komisija za delovna razmerja

objavlja prosta dela in naloge:

1. **20 tesarjev**
2. **20 zidarjev**

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še posebne pogoje:
pod 1. in 2. VKV delavci z enoletnimi oz. dveletnimi izkušnjami v stroki

Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas. Za hrano in stanovanje je poskrbljeno na vseh objektih, za kar zadostuje terenski dodatek.

OD po pravilniku. Mogoče je tudi nadurno delo. Ponudbe pošljite na gornji naslov.

24-4437

DO »PARALELE« LJUBLJANA, Samova ulica 9

razpisuje proste delovne naloge in opravila:

1. **vodja marketinga (EP) – 1 delavec**
   – visoka ali višja izobrazba, 5 let delovnih izkušenj pri enakih ali podobnih delih in nalogah

2. **samostojni organizator poslovanja (za EP) – 2 delavca**
   – visoka ali višja izobrazba, 4 leta delovnih izkušenj pri enakih ali podobnih delih in nalogah

Poskusno delo pod 1. in 2. je tri mesece

Vloge oddajte v 15 dneh na naslov: DO »PARALELE«, Ljubljana, Samova 9, za komisijo MDR.

25-4526

● KERAMIČNE PLOŠČICE
● SANITARIJE
● LESENI PODI
● STENSKE OBLOGE

KERAMEX
GORICA -
Ul. Terza Armata 165 - tel. 2844, 81074

AVTORICAMBI GORIZIANA
GORICA, ul. Leopardi 15 – tel. 2098
SOLEX QH FAG
– originalni nadomestni deli FIAT, SOLEX, QUINTON HAZELL, FAG, MERELLI, BOSCH, DUCELLIER
– nadomestni deli za RENAULT, SIMCO, CITROEN, NSU, VW, OPEL, FORD
– velika izbira karoserijskih delov

"AI SETTE NANI"
GORICA, ul. IX. Agosto 2/d
tel. 83554
vozički, prenosljivi vozički, stajice, stolčki, posteljice, otroška oblačila
chicco® PEG

SOŠOL WALTER
GORICA,
na Travniku 21
tel. 5516
VSE ZA CENTRALNO OGREVANJE
Pri nas dobite:
termostatične ventile DANFOSS, črpalke GRUNDFOS, aluminijaste radiatorje, gorilce, vodovodne pipe itd.

TUTTAUTO
LASTNIKA:
FRANCO DI DIO in VANJA FRANKO
ulica Mameli 3-a (pri Travniku) – tel. 87355
V Gorici je vaša trgovina, ki nudi vse za avto po najugodnejših cenah

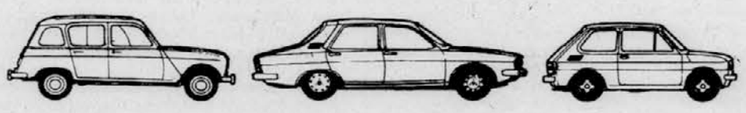

smut
GORICA
Piazza Vittoria 50–51 (Travnik) tel. 2975
● tehnični izdelki USAG, VBW, FACOM
● kopalnice in vse potrebščine za kopalnice IDEAL STANDARD, GROHE, INDA
● električno orodje STAR, BLACK & DECKER
● cevi PIRELLI

Foggetto
GORICA, ul. Oberdan 1 – tel. 32788
igrače – kristal

CENTRO MOTONAUTICO
di COPETTI DARIO IMPORT- EXPORT
GORICA, Ul. Rossini 11, tel. (0481) 2480
– Izvenkrmni motorji: JOHNSON, ENVIRUDE, CHRYSLER TOMOS, WHITEHEAD
– čolni: FJORD, SAGA, GLASTRON, NIDELV, ILVER, SOLCIO, GOBBI
– gumijasti čolni: ZODIAC, NOVURANIA, CALLEGARI
– steklena volna za izdelavo čolnov
Vse potrebščine. Prodaja na drobno in na veliko.
Nudimo vse nadomestne dele za TOMOS, tudi naprave za vodenje.

V trgovini
GIUSEPPE KERSEVANI
GORICA, Korzo Italia 90
NAJBOLJŠA PONUDBA ZA HI-FI V JUNIJU IN JULIJU 1980
in sicer:
CELOTNA NAPRAVA ZNAMKE »TECNICS«
ki vključuje:
● ojačevalec TECNICS 27 + 27 W RMS
● sintonizator (Tuner) TECNICS
● snemalec s kasetami TECNICS – Metal
● gramofon TECNICS »Beld Drive«
● 2 zvočni omari TECNICS 35 + 35 W RMS
● rack TECNICS
za vse skupaj po izvozni ceni 630.000 Lir
Pri KERSEVANIJU tudi HI-FI naprave znamk PIONEER, JBL, TEAC, ORTOFON, YAMAHA, LUXMAN, CELESTION, KEFF, ALTEC, INFINITY, SEA, DBX, MARANTZ, ALISON, AR, THORENS, REVOX, NAD, SANSUI, SCHURE, ADC, STANTON, NAGAOKA

Maroni
GORICA
Ul. Duca D'Aosta 186
Tel. 24-42
PLOŠČICE, KERAMIKA, SANITARIJE, PIPE, OGLEDALA ZA KOPALNICE, PRHE, IZDELANI KAMINI, STENSKE TAPETE
VELIK IZLOŽBENI PROSTOR

TRGOVINI
INTER CENTRO SPORT
GORICA, Tržaška cesta (nasproti letališča, v bližini mirenskega mejnega prehoda) tel. 30910
IN
TUTTO SPORT
v GORICI, na korzu Italia 21 – tel. 83476
SE VAM PRIPOROČATA Z NJUNO, V GORICI NAJVEČJO IZBIRO RAZNOVRSTNIH ŠPORTNIH IZDELKOV PO NAJUGODNEJŠIH CENAH.

FESTIVAL LJUBLJANA

28. MEDNARODNI POLETNI FESTIVAL 7. JUGOSLOVANSKI OPERNI BIENALE

Sreda, 25. junija ob 20.30,– Gotovac: ERO Z ONEGA SVETA. Poletno gledališče Opera SNG Ljubljana.
Četrtek, 26. junija ob 10. uri, Viteška dvorana – Okrogla miza – razgovor o operni predstavi Ero z onega sveta (vstop prost).
Četrtek, 26. junija ob 20.30,– Bellini: NORMA. Poletno gledališče Opera NP Beograd.
Vstopnice so v prodaji od 11. do 13. in od 18. do 19. ure ter pol ure pred začetkom pri blagajni Festivala.

GLEDALIŠČE

DRAMA SNG

Sreda, 25. junija, ob 20. uri – C. Goldoni: SLUGA DVEH GOSPODOV. Abonma A in izven. Vstopnice so tudi v prodaji.
Četrtek, 26. junija, ob 20. uri C. Goldoni: SLUGA DVEH GOSPODOV. Abonma E in izven. Vstopnice so tudi v prodaji. Zadnjikrat v sezoni!

OPERA IN BALET SNG LJUBLJANA

Sreda, 25. junija, ob 20.30 – J. Gotovac: ERO Z ONEGA SVETA ZA IZVEN. PREDSTAVA V KRIŽANKAH – OTVORITEV BIENALLA 1980.
Četrtek, 26. junija, ob 19.30 – G. Verdi: RIGOLETTO. ZA ABONMA D in izven.
Petek, 27. junija – ni predstave.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANSKO GLEDALIŠKA PASAŽA

Sreda, 25. junija, ob 19.30 – F. Schiller: SPLETKA IN LJUBEZEN. Za abonma RED H.
Četrtek, 26. junija, ob 19.30 – F. Schiller: SPLETKA IN LJUBEZEN. Za abonma KOL L.
Petek, 27. junija, ob 19.30 – S. Vošnjak: OB TABORNEM OGNJU. Za abonma RED PETEK.
Sobota, 28. junija, ob 19.30 – F. Schiller: SPLETKA IN LJUBEZEN. Za abonma KOL J.
Spoštovane abonente reda H vljudno obveščamo, da je predstava F. Schiller SPLETKA IN LJUBEZEN za njihov red izjemoma v SREDO, 25. junija ob 19.30. Opraščamo se zaradi spremembe, do katere je prišlo zaradi terminske stiske.
S sobotno predstavo Schillerjeve igre SPLETKA IN LJUBEZEN zaključuje MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANSKO svojo trideseto sezono. Spoštovanim obiskovalcem in prijateljem gledališča se zahvaljujemo za naklonjeno spremljanje. Vabimo vas, da nas obiščete tudi v prihodnji sezoni.

LUTKOVNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA MARIONETNO GLEDALIŠČE NA GOSTOVANJU

Petek, 27. junija, ob 18.30 – Exupery-Pengov: MALI PRINC – gostovanje na 20. FESTIVALU OTROKA v ŠIBENIKU.

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE MARIBOR

Sreda, 25. junija, ob 19.30 – H. Svetel: VIŠNJANI – za red torek in izven izjemoma v sredo, zaradi gosta Ladka Korošca.

slovensko ljudsko gledališče celje

Sreda, 25. junija, ob 18.30 – Janez Žmavc: PAVLIHA IN MALO ČEZ LES. Gostovanje v Šibeniku na jubilejnem dvajsetem jugoslovanskem festivalu otroka.

KINO

SPORED ZA SREDO

KINOTEKA, Miklošičeva c. 28: španski film GLAVNA ULICA. Režija: Juan Antonio Bardem. Glav. vl.: Betsy Blair, Jose Suares. Predstavi ob 16. in 18. uri.
Amer. film AMERIŠKA TRAGEDIJA. Režija: Josef von Sternberg. Glav. vl.: Sylvia Sidney, Philips Holms, Frances Dee. Predstava ob 20. uri.
Prodaja vstopnic uro pred prvo predstavo.
KINO UNION: dobitnik 7 »Oskarjev« in 27 mednarodnih nagrad – angleški barvni CS film, vojna drama MOST NA REKI KWAI (The Bridge on the River Kwai). Prod.: Columbia, 1967. Nova licenca filma! Glasba: Malcolm Harnold. Kamera: Jack Hildyard. Scenarij po lastnem romanu: Pierre Boulle. Režiser: David Lean. V glavnih vlogah: William Holden, Alec Guinness, Jack Hawkins, Sessue Hayakwa, Ann Sears, Geoffrey Horne, James Donald in drugi. Brez predfilma! Predstave ob 15., 18. in 21. uri.
KINO KOMUNA: »Network – TV mreža Sidneya Lumeta opozarja, straši! In ker sem človek, me je strah bodočnosti. Upravičeno!« (D. Makuc, Gremo v kino) Dobitnik 4 »Oskarjev« 1976, ameriški barvni film, politična drama TV-MREŽA (Network). Prod.: Metro-Goldwyn-Mayer, 1976. FEST 80! Glasba: Elliott Lawrence. Kamera: Owen Roizman. Scenarij: Paddy Chayefsky. Režiser: Sidney Lumet. Glavne vloge: Faye Dunaway, Peter Finch, William Holden, Robert Duvall, Beatrice Straight in drugi. Brez predfilma! Predstave ob 16., 18.15 in 20.30. Predvajanje filma se izteka!
Ob 10. uri MATINEJA ameriškega barvnega VV filma, ljubezenske drame PREPOVEDANE SANJE. Režija: Stanley Kramer. Glavni vlogi: Dick van Dyke in Kathleen Quinlan.
KINO BEŽIGRAD: tretji film JOHNA TRAVOLTE, ameriška barvna CS ljubezenska drama TRENUTEK ZA TRENUTKOM (Moment by Moment). Prod.: Universal, 1978. Glasba: Lee Holdridge. Kamera: Phillip Lathrop. Scenarij in režija: Jane Wagner. Ostale vloge: LILY TOMLIN, Andra Akers, Bert Kramer in drugi. Brez predfilma! Predstave ob 16., 18. in 20. uri.
KINO TRIGLAV: IZ BITKE V BITKO – revija vojnih filmov: angleški barvni akcijski film NOČ ORLOV (The Eagle Has Landed), film o nacističnem poskusu ugrabitve Winstona Churchilla med zadnjo vojno. Glasba: Lalo Schiffrin. Kamera: Anthony Richmond. Scenarij: Tom Ankewicz. Režiser: John Sturgess. Glavne vloge: Michael Caine, Donald Sutherland, Robert Duvall in drugi. Brez predfilma! Predstave ob 16., 18. in 20. uri.

KINO VIČ: francosko-italijanski barvni VV film, satirična komedija KLETKA ZA NORE (La cage aux folles). Prod.: United Artists, 1978. Glasba: Ennio Morricone. Kamera: Armando Mannuzzi. Scenarij: Francis Veber Marcello Danon. Režija: Edouard Molinaro. Glavne vloge: MICHEL SERRAULT, Ugo Tognazzi, Michel Galabru, Claire Maurier in drugi. Filmske novice št. 24. Predstave ob 15., 17., 19. in 21. uri. Predvidoma zadnjikrat!
KINO ŠIŠKA: TOMAS MILIAN in JACK PALANCE v italijanski barvni VV kriminalki POLICIST PROTI TOLPI (Squadra antiscippo). Glasba: Michelle Balduzzi. Kamera: Sergio Gobbo. Scenarij in režija: Bruno Corbucci. Filmske novice št. 23. Predstave ob 16., 18. in 20. uri.
KINO SLOGA: angleška barvna VV erotična komedija ŠPANSKA MUHA (Spanish Fly). Glasba: Bob Finland. Kamera: Robert White. Scenarij in režija: Bob Kellet. Glavne vloge: Leslie Phillips, Terry Thomas in drugi. Kratki film Sončni dan. Predstave ob 16., 18. in 20. uri. Otrokom ne dovolimo ogleda filma!
OTROŠKI KINO MOJCA: ponovno med vami – ameriška barvna risankapravljica PEPELKA (Cinderella). Režiser: Walt Disney. Kratki film: Kako je Ana kupila kruh. Predstavi ob 15.30 in 17. uri. Cena vstopnic 25 din.
Vstopnice so v prodaji uro pred začetkom predstav.
KINO DOMŽALE: amer. barv. film MOŽ NA MOŽA, ob 18. in 20. uri.
KINO RADOMLJE: amer. barv. film ORKA – KIT UBIJALEC, ob 20. uri.
KINO MENGEŠ: fr. barv. film OROŽNIK PROTI MARSOVCEM, ob 20. uri.
KINO SORA, ŠKOFJA LOKA: izraelska komedija LIMONOV SLADOLED, ob 18. in 20. uri.
KINO CENTER, KRANJ: amer. barv. western film PLAVI VOJAK, ob 16., 18. in 20. uri. Režija: Ralph Nelson. Igrajo: Candice Bergen, Peter Strauss, Donald Pleassence. Film ni primeren za otroke!
KINO STORŽIČ, KRANJ: franc. barv. komedija NORA DIRKA, ob 16., 18. in 20. uri. Režija: Claude Zidi. Igrajo: Jane Birkin, Pierre Richard.
KINO TRŽIČ: ital. barv. akcijski film PONUDI ŠE DRUGO LICE, ob 18. in 20. uri. Režija: Franco Rossi. V gl. vl. Terence Hill, Bud Spencer.
KINO DOM, KAMNIK: ital. barv. erot. komedija RAZBRZDANE STRASTI, ob 18. in 20. uri. Film ni primeren za otroke!
KINO DUPLICA: amer. barv. western film LEGENDA O CUSTERJU, ob 20. uri.
KINO RADOVLJICA: francoski barvni film VIOLETTE NOZIER, ob 20. uri.
KINO BLED: amer. barv. fantastični film GALAKTIKA VESOLJSKA KRIŽARKA, ob 20. uri.
KINO RADIO, JESENICE: nemški film RESNIČNE ZGODBE II. del, ob 17. in 19. uri. Mladini do 15. leta ogled filma ni dovoljen.
KINO KRANJSKA GORA: amer. film NEBO LAHKO POČAKA, ob 20. uri.
KINO DELAVSKI DOM, ZAGORJE OB SAVI: nemški fantastični film PUSTOLOVŠČINE BARONA MÜNCHAUSENA, ob 18. in 20. uri.
KINO DELAVSKI DOM, TRBOVLJE: amer. barv. CS film PLAVI OVRATNIK, ob 18. uri.
KINO SVOBODA II, TRBOVLJE: ameriški pustolovski film ČLOVEK Z ŽELEZNO MASKO, ob 17. in 19. uri.
KINO DELAVSKI DOM, HRASTNIK: amer. krim. film OBSEDENOST, OB 17. in 19. uri.
KINO KRKA, NOVO MESTO: domači barvni film JOVANA LUKIN, ob 18. in 20. uri.
KINO BREŽICE: amer. barv. film NE UKRADI MI OTROKA, ob 20. uri
KINO SEVNICA: italijanski-francoski film KOMORA NEAPELJSKA MAFIJA, ob 19.uri.
KINO ROGAŠKA SLATINA: amer. barv. akcijski film INŠPEKTOR CLOUSE V AKCIJI, ob 17. in 20. uri.
KINO PARK, MURSKA SOBOTA: amer. barv. CS film VELIKI REVOLVERAŠKI OBRAČUN, ob 18. in 20. uri.
KINO SVOBODA, ŠEMPETER PRI GORICI: hongkonški barv. film KARATE JOHNS, ob 18. in 20. uri.
KINO SOČA, NOVA GORICA: amer. film ZVEZDA DISKO KLUBA, ob 18. in 20. uri.
KINO SOČA, KOPER: zah. nemški film RESNIČNE ZGODBE I. del. ob 18. in 20. uri. Otrokom ne dovolimo ogleda.
KINO ZVEZDA, IZOLA: amer. znanst. fant. film OTOK DR. MOREAUJA, ob 18. in 20. uri.
KINO TARTINI, PIRAN: danski erotični film ZAKAJ NE PRIDEŠ V MOJO POSTELJO, ob 18. in 20. uri. Otrokom ne dovolimo ogleda.

KINO MARIBOR

SPORED ZA SREDO

KINO GLEDALIŠČE: ob 15.30, 17.45 in 20. uri italij. barvna komedija PRVA LJUBEZEN. Zadnjič. Režiser: Dino Risi. V glavnih vlogah: Ugo Tognazzi, Ornella Muti, Mario Del Monaco, Venantino Venantini.
KINO UNION: ob 15.30, 17.45 in 20. uri hongkongški barvni CS karate film DINAMIT JOHNSON. Režiser: Boby A. Suarez. V glavnih vlogah: Johnson Yap, Marie Lee.
KINO PARTIZAN: ob 10. uri hongkongški barvni kinemask, karate film DINAMIT JOHNSON.
Ob 15.30, 17.45 in 20. uri ameriški barvni pustol. film ČUVAR DIVJINE. Zadnjič. Režiser: David O Malley. V glavnih vlogah: Denver Pyle, John Dehner, Cheryl Miller.
KINO UDARNIK: ob 15.30, 17.45 in 20. uri italij. barvna erotična komedija ŽENA – DEVICA. Režiser: Franco Martinelli. V glavnih vlogah: Edwinge Fenech, Renzo Montagnani, Carol Baker. Mladini do 15. leta starosti ogleda filma ne dovolimo.
V četrtek, 26. junija bo ob 10. uri matineja v KINU PARTIZAN s honkonškim barvnim karate filmom DINAMIT JOHNSON.

RADIO MARIBOR

7.30 Danes za vas; 8.00 Poročila; 8.05 Obvestila; 8.10 V sredo dopoldne; 14.00 Novice; 14.05 Zabavna glasba; 14.10 Turistični napotki v nemškem jeziku; 14.15 Obvestila, zabavna glasba in EP; 14.30 Želeli ste – poslušajte; 15.30 Prijetno popoldne vam želijo; 16.00 Dnevnik; 16.20 Obvestila; 16.30 Na tekočem traku iz studia 3; 17.00 Svet in mi; 17.15 Spoznavajmo country glasbo; 18.00 Orlando di Lasso: Šansoni; 18.15 Radijska igra – Janez Švajncer – Mi psi.

OBVESTILA

POMEMBNO OBVESTILO TELEFONSKIM NAROČNIKOM

Podjetje za PTT promet Ljubljana obvešča, da bo opravljalo na krajevnem kabelskem omrežju nujna rekonstrukcijska dela pri Stari cerkvi v Šiški. Zaradi tega bo moten in prekinjan telefonski promet na območju telefonskih central Šiška in vozliščna telefonska centrala Medvode. Telefonski promet bo moten predvsem v popoldanskem času od torka, 24. t. m. do petka, 27. t. m. 1980.
Prosimo za razumevanje!
PODJETJE ZA PTT PROMET LJUBLJANA, n. sol. o.
24-4470-O

zavod tivoli

ZAVOD TIVOLI CENTRALNO KOPALIŠČE TIVOLI

Veliki bazen – plavalci
Torek, četrtek od 10.30 do 12. ure, od ponedeljka do petka od 13. do 18. ure, sobota od 9. do 13. ure, od 13.30 do 17.30, od 18. do 21. ure, nedelja od 9. do 13. ure, od 13.30 do 17.30.

Mali bazen – neplavalci
Od ponedeljka do petka od 13. do 16. ure, sobota in nedelja velja isti urnik kot za veliki bazen. Obvezne so plavalne kape. Možnost sončenja na prostem. Bazen obratuje do vključno 20. julija.

ČUK KLUB
je odprt vsak dan razen torka od 20.30. Nedelja, ponedeljek, sreda, četrtek za ženske prost vstop.

stopoteka SUPER

je odprta vsak dan razen ponedeljka od 20. do enih, ob sobotah tudi od 15.30 do 19. ure. Ob četrtkih stara glasba, ostale dneve ROCK, NOVI VAL, HARD ROCK, COUNTRY... V Stopoteki ne vrtimo več disco glasbe.

RESTAVRACIJA SULC
je odprta vsak dan od 13. do 23. ure.

ZLATI KLUB
je odprt vsak dan razen sobote in nedelje od 9. do 22. ure. Torek samo za ženske, druge dneve mešano ter v soboto od 8. do 14. ure mešano. Zlati klub obratuje do vključno 20. julija.

TENIS
igrišča obratujejo vsak dan od 7. do 19. ure.

BOWLING
ponedeljek, torek, sreda, četrtek, petek obratuje od 16. do 22. ure, sobota in nedelja od 14. do 22. ure. Bowling obratuje do vključno 1. julija.

AVTODROM in VRTILJAK
sta odprta vsak dan od 8. do 21. ure.

MINI GOLF
je odprt vsak dan popoldan od 14. do 21. ure, ob sobotah in nedeljah ter praznikih ves dan.

BIRO ZA PRIREDITVE TIVOLI LJUBLJANA
vas vabi na zaključni koncert, ki bo 26. 6. 80 ob 20. uri v Hali Tivoli. Nastopili bodo ansambli: FISCHER Z iz Anglije, kot predskupini pa ansambla BULDOGI in AZRA. Predprodaja vstopnic: TIB, Ljubljana, Titova 11.

DEŽURNI ZDRAVNIK

LJUBLJANA

1. Nujna ambulantno-medicinska pomoč v Ljubljani za odrasle neprekinjeno v Urgentnem bloku Kliničnega centra (vhod iz Bohoričeve ulice): Za otroke in mladino do 15. leta starosti
– ob delavnikih čez dan v otroških in šolskih dispanzerjih zdravstvenega doma Ljubljana
– ponoči od 19. do 7. ure, ob nedeljah in praznikih v pediatrični dežurni ambulanti – Pediatrične klinike – Vrazov trg 1. tel.: 310-246.
2. Za nujno zdravniško pomoč na domu kličite po tel.: 323-060. V primeru življenjske nevarnosti ali ogroženosti pa tel. št. 94. Za otroke in mladino do 15. leta starosti se ob delavnikih od 7. do 19. ure obračajte na otroške in šolske dispanzerje Zdravstvenega doma Ljubljana. Pediatrična dežurna ambulanta od 19. do 7. ure, ob nedeljah in praznikih pa bo zagotovljala le v izjemnih primerih prevoz otrok z reševalnim vozilom v ambulanto. V takem primeru kličite po tel. 323-060.
3. Prebivalci občine Grosuplje–Ivančna gorica kličejo za nujno zdravniško pomoč na domu po tel. 783-039 ali 783-006, v odsotnosti zdravnika od 19. do 7. ure zjutraj, ob nedeljah in praznikih pa po tel. št. 94.
4. Nočna nedeljska služba in praznična dežurna zobna ambulanta je v zobni ambulanti Nebotičnik, Kidričeva 1, soba št. 7/II. Ambulanta nudi pomoč v nujnih primerih in to vsak dan od 20. do 6. ure zjutraj naslednjega dne, ob nedeljah in praznikih pa ves dan.

»Klic v duševni stiski« deluje od 19. do 7. ure naslednjega dne. Kličite po tel. (061) 313-715.

MARIBOR
ZD Maribor, Ulica talcev 9, telefon 22-222
V mestu: dr. Branko Vičar, okoliška dežurna služba: dr. Branko Ješovnik in dr. Jože Barovič, ambulantna dežurna služba: dr. Zoran Žebeljan, pediatrična dežurna služba: dr. Nada Piščanec.

DEŽURNE LEKARNE

LJUBLJANA
Nočna dežurna lekarna:
Vič, Postojnska 24
MARIBOR
Center, Gosposka 12

V BOJ PROTI RAKU

V KORIST BOJA PROTI RAKU IN IZGRADNJE ONKOLOŠKEGA INŠTITUTA

V POČASTITEV SPOMINA UMRLIH SO PRISPEVALI:
V počastitev spomina na pokojno Nado Medič daruje družina Pavla Mediča, Kocenova 13, Ljubljana Onkološkemu inštitutu 1.500 din; Društvo samostojnih obrtnikov Ljubljana-Bežigrad, namesto venca za Ignaca Perneta, 1.000 din; Kobilica Tončka, Avgust in Andrej – namesto venca na grob stricu Malenšku Francu, 2.000 din; Primorje Gorica, TOZD Alpkomerc Tolmin – namesto venca za mamo Ivana Laharnarja, 1.000 din; OOS Inštitut za načrtovanje družine, Ljubljana – namesto venca na grob za pokojnim očetom naše sodelavke Hanje Kuhelj, 1.000 din; Julijana Strajnar, Ljubljana, Celovška 106 – namesto venca za pok. Vasjo Pirca, 1.500 din; Elektromedicina, Ljubljana, Komenskega 12 – namesto žalnega venca za pok. Bogomira Legata, 800 din; Lek–Marketing, namesto venca na grob Ane Malenšek, 1.550 din; stanovalci hiše Erjavčeva 4 in 6, Ljubljana, namesto cvetja na grob pok. mednarodnemu šahovskemu mojstru Vasji Pircu, umrlem 3. junija 1980, 1.600; Osnovna šola Trnovo, Ljubljana, prispevek namesto vencev za umrle po sklepu sveta 14. maja 1980, 3.000 din; Emica Ahčin, Ljubljana, Njegoševa 6. Mojemu Robiju! Se spominjaš, prelep sanjski dih v poletni noči. 200 din; stanovalci bloka Oražnova 2, Ljubljana, namesto venca za pok. Leopoldino Pibernik, 1.000 din;
V POČASTITEV SPOMINA TOV. PREDSEDNIKA SFRJ JOSIPA BROZA – TITA, SO NAMENILI SKLADU ZA GRADNJO IN OPREMO ONKOLOŠKEGA INŠTITUTA:
DES TOZD Elektro Celje, SSP, 5.000 din;
DRUGI PRISPEVKI:
Carinarnica Ljubljana, Carinska izpostava Kranj, prispevek od zbranega odpadnega materiala, 1.032 din; Dinos TOZD POS, Ljubljana, Kurilniška 18, prispevek od prodanega odpadnega materiala LB, Ljubljana, 669 din; ŽG – ŽTO, Ljubljana, TOZD za upravljanje in vzdrževanje signalno varnostnih in telekomunikacijskih naprav Ljubljana, Trg OF 7/II, prispevek za maj, 1.844 din; ŽG – CD Ljubljana, TOZD za vzdrževanje vož Dobova, solidarnostni dinar iz OD za maj, 255 din; ŽG – ŽTO, Postojna, TOZD za upravljanje in vzdrževanje SV TK Pivka, prispevek za maj, 348 din; ŽG-ŽTO, Postojna, TOZD za upravljanje in vzdrževanje prog Postojna, Kolodvorska 25 a, prispevek. 430 din; TOZD za upravljanje in vzdrževanje prog Nova Gorica, Kolodvorska 8, prostovoljni prispevek 50.010 din; ŽG–ŽTO, Ljubljana TOZD za upravljanje in vzdrževanje prog Ljubljana, Masarykova 15, prostovoljni prispevek delavcev za maj. 728 din; CD TOZD za vzdrževanje lokomotiv Moste, Ljubljana, Zaloška 217, solidarnostni dinar, 4830 din; ŽG–ŽTO, Celje, TOZD za upravljanje in vzdrževanje signalno varnostnih in telekomunikacijskih naprav Celje, solidarnostni prispevek od OD za maj, 106 din; TOZD za tehnično vozovno dejavnost Divača, Divača, Gregorja Žiberne 5, solidarnostni dinar od OD za mesec maj, 129 din; ŽG–ŽTO, Sežana, TOZD za promet Sežana, Skladiščna 1, prispevek za maj, 540 din; TOZD za vleko vlakov Divača, Divača, solidarnostni prispevek delavcev od OD za maj, 329 din; ŽG–ŽTO, Postojna; TOZD za promet Postojna, Kolodvorska 25 a, prispevek, 401 din; ŽG–ŽTO, Nova Gorica, TOZD za promet Nova Gorica, solidarnostni dinar, 341 din; SIS DSSS Dravograd, prispevek za rakava obolenja, namesto čestitk, 1.000 din; ŽG–ŽTO, TOZD za promet Pragersko, solidarnostni prispevek delavcev za maj, 2.595 din;
ŽG–ŽTO, Maribor, TOZD za upravljanje in vzdrževanje proge Maribor, solidarnostni dinar za maj, 1.763 din; TOZD za promet Zalog, solidarnostni dinar, 406 din;
ZA VSE PRISPEVKE ISKRENA HVALA!
SLOVENSKO DRUŠTVO ZA BOJ PROTI RAKU
Ljubljana, Komenskega 4,
tel. 322-862
Žiro račun: 50101-678-49189
SKLAD ZA GRADNJO IN OPREMO ONKOLOŠKEGA INŠTITUTA
Ljubljana, Lipičeva 2, tel. 314-970
Žiro račun: 50103-603-45793

Delavski svet
Trgovsko-proizvodnega podjetja »Cvetličarne« Ljubljana

razpisuje zaradi odhoda delavcev v pokoj naslednja prosta dela in naloge:

– vodje proizvodnje

Pogoji: višja strokovna izobrazba agronomske smeri in 5 let delovnih izkušenj ali srednja strokovna izobrazba vrtnarske smeri in 8 let delovnih izkušenj, znanje enega tujega jezika; izbrani kandidat bo imenovan za 4 leta

– vodje računovodstva

Pogoji: višja strokovna izobrazba ekonomsko-komercialne smeri in 5 let delovnih izkušenj ali srednja strokovna izobrazba in 8 let delovnih izkušenj pri računovodskih opravilih; izbrani kandidat bo imenovan za 4 leta

in objavlja prosta dela in naloge:

– saldakontista II.

Pogoji: srednja strokovna izobrazba in 3 leta delovnih izkušenj pri računovodskih opravilih

Hkrati objavljamo:

– 6 prostih učnih mest za poklic vrtnarja
– 2 prosti učni mesti za poklic cvetličarja

Pogoj: končana osemletka

Kandidati naj pošljejo svoje ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi na naslov: Trgovsko-proizvodno podjetje »Cvetličarne« Ljubljana, Titova c. 38, po poteku roka za prijavo pa jih bomo povabili na razgovor. Kandidate bomo o izbiri obvestili najkasneje v 15 dneh po izbiri.

25-4493

Svet VI. gimnazije Ljubljana-Moste Ljubljana, Zaloška c. 49

RAZPISUJE
prosta dela in naloge

INDIVIDUALNEGA POSLOVODNEGA ORGANA

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, izpolnjevati še naslednje pogoje:
– da izpolnjujejo pogoje za učitelja, določene z zakonom o usmerjenem izobraževanju
– da imajo najmanj 5 let delovnih izkušenj pri vzgojnoizobraževalnem delu
– imeti morajo organizacijske in moralno-politične vrline
Kandidat bo imenovan za 4 leta.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in kratkim življenjepisom naj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: VI. gimnazija Ljubljana-Moste, Ljubljana, Zaloška c. 49 – z oznako »za razpisno komisijo«.

25-4477

GRADBENO INDUSTRIJSKO PODJETJE OBNOVA LJUBLJANA TITOVA 39 TEL. 320-841

GIP »OBNOVA« n. sol. o. Ljubljana Delovna skupnost skupnih služb Ljubljana, Titova c. 39

Razpisna komisija
razpisuje dela in naloge

VODJE FINANČNE SLUŽBE

(za 4 leta)

Poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom in družbenim dogovorom o izvajanju kadrovske politike, morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:
– najmanj srednja izobrazba ekonomske smeri
– 5 let delovnih izkušenj pri vodilnih ali vodstvenih delovnih nalogah v gospodarstvu

Kandidati naj ponudbi priložijo dokazilo o izpolnjevanju razpisnih pogojev in kratek življenjepis.

Pisne prijave naj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: GIP »OBNOVA« Ljubljana, Titova c. 39, z oznako »ZA JAVNI RAPIS«.

25-4494

KLINIČNI CENTER LJUBLJANA o. sub. o. LJUBLJANA, Zaloška c. 2 TOZD Klinika za otorinolaringologijo in cervikofacialno kirurgijo

objavlja prosta dela in naloge

– višje medicinske sestre – instrumentarke

Kandidati morajo imeti končano višjo šolo za zdravstvene delavce – odd. za medicinske sestre in tečaj za instrumentarke.
Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas, osebni dohodek po dogovoru.

O izbiri bomo kandidate obvestili v 15 dneh po končani izbiri.
Prijave pošljite na naslov: Klinični center, Ljubljana, kadrovska služba, Bohoričeva 28, 15 dni po objavi.

25-4487

Komisija za delovna razmerja
Ekonomske fakultete Borisa Kidriča v Ljubljani, Vojkova 69

objavlja prosta dela in naloge:

IZPOSOJEVALCA
(za nedoločen čas)
Pogoji: končana Pedagoška akademija – smer knjižničarstvo ali druga ustrezna višja šola, znanje 1 tujega jezika in strojepisja, poskusno delo 3 mesece

VODJO STROJEPISNICE
(za nedoločen čas)
Pogoji: popolna srednja šola (strojepiska Ia)
2 leti prakse, preizkusno znanje, poskusna doba 3 mesece

VZDRŽEVALCA ELEKTRIČNIH INSTALACIJ IN DRUGIH TEHNIČNIH NAPRAV
(za nedoločen čas)
Pogoji: kvalificiran elektrikar – smer jaki tok
1 leto prakse, poskusna doba 2 meseca

Pisne prijave s priloženim zadnjim šolskim spričevalom sprejema kadrovska služba Ekonomske fakultete Borisa Kidriča v Ljubljani, Vojkova 69, 15 dni po objavi tega razpisa.

25-4486

Razpisna komisija
DO »DONIT« MEDVODE, n. sol. o. TOZD KEMOSTIK KAMNIK Žebljarska pot 5

razpisuje
prosta dela in naloge

INDIVIDUALNEGA POSLOVODNEGA ORGANA – DIREKTORJA TOZD
reelekcija

Za individualnega poslovodnega organa – direktorja TOZD je lahko imenovan delavec, ki poleg zakonsko določenih pogojev, izpolnjuje še naslednje pogoje:

– visoka strokovna izobrazba kemijske ali strojne stroke in pet let prakse pri vodenju in organiziranju ali na samostojnem strokovnem področju
– družbenopolitična aktivnost
– moralne vrline

Kandidat bo izbran za štiri leta.

Prijave s kratkim življenjepisom in natančnimi podatki o strokovni izobrazbi in dosedanjim delom, naj kandidati pošljejo na naslov:
DO »DONIT« Medvode, n. sol. o. – TOZD KEMOSTIK KAMNIK, Žebljarska pot 5 – Razpisna komisija, v 15 dneh po objavi v dnevnem časopisju.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 15 dneh po sklepu DS TOZD o imenovanju.

25-4432

eta

Razpisna komisija delavskega sveta delovne skupnosti skupnih služb tovarne
»ETA« Cerkno

po sklepu delavskega sveta delovne skupnosti skupnih služb

razpisuje opravila in naloge delavca s posebnimi pooblastili in odgovornostmi

DIREKTORJA MARKETING PODROČJA

Pogoji za opravljanje zgoraj navedenih opravil oz. nalog so:
– visoka ali višja izobrazba ekonomske ali tehnične smeri
– pet let delovnih izkušenj pri opravljanju odgovornih opravil oz. nalog
– da je družbenopolitično aktiven
– da obvlada vsaj en tuj jezik
Mandat razpisanih opravil in nalog traja (4) štiri leta.

Razpisna komisija delavskega sveta delovne skupnosti skupnih služb

objavlja
opravila in naloge

VODJE NOTRANJE PRODAJE

Pogoji za opravljanje zgoraj navedenih opravil oz. nalog so:
– višja ali visoka izobrazba ekonomske ali tehnične smeri
– tri leta delovnih izkušenj pri enakih ali podobnih opravilih

Od kandidatov pričakujemo še sposobnost za organizacijo in poznavanje domačega tržišča.
Kandidati za direktorja marketing področja in vodjo domače prodaje naj pošljejo prijave z življenjepisom in dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev v 15 dneh po objavi na naslov: Tovarna elektrotermičnih aparatov »ETA« Cerkno z oznako: »Za razpisno komisijo.« O izidu razpisa bomo kandidate pisno obvestili v 30 dneh po izbiri.

25-4519

UNIVERZA V MARIBORU VISOKA EKONOMSKA KOMERCIALNA ŠOLA Maribor, Razlagova 14 (28-261) 062

objavlja

NATEČAJ

za vpis podiplomskega študija v študijskem letu 1980/81

Visoka šola organizira podiplomski študij, ki daje akademsko stopnjo magistra znanosti v skladu z zakonom o usmerjenem izobraževanju in določili statuta VEKŠ. Študij ima splošno jugoslovanski pomen.
Magistrski študij je namenjen kandidatom, ki se želijo usposobiti za raziskovalno delo z uvajanjem v znanstvene metode in se poglobiti v preučevanje določenih znanstvenih področij.
Visoka šola razpisuje podiplomski študij s področij znanstvenih disciplin, ki jih razvija in za katera opravlja raziskovalno dejavnost; v študijskem letu 1980/81 razpisuje podiplomski študij iz naslednjih smeri in kolegijev:

– smer notranja menjava
kolegij:
a) trženje v proizvodnem področju
b) trženje v trgovinskem področju

– smer mednarodna menjava
kolegij: mednarodno trženje

– smer turizem
kolegij: ekonomika turizma

– smer bančništvo
kolegij: bančništvo

– smer poslovne finance
kolegij: poslevne finance

– smer organizacija in poslovno upravljanje
kolegij: organiziranje in upravljanje organizacij

– smer analiza in planiranje
kolegij: diagnoza in prognoza

– smer poslovna logistika
kolegij: poslovna logistika

Podiplomski študij traja praviloma dve leti (4 semestre). Pričetek bo v zimskem semestru študijskega leta 1980/81, to je praviloma oktobra 1980.
Kandidati, ki bodo uspešno končali podiplomski študij in opravili vse obveznosti, prejmejo diplomo in akademski naslov, in to: diplomirani ekonomisti »magister ekonomskih znanosti« za področje vpisne smeri. Kandidati, ki imajo kakšno drugo visokošolsko izobrazbo pa naslov »magister poslovnih znanosti« za področje vpisne smeri.

VPISNI POGOJI:
Podiplomski študij na VEKŠ lahko vpišejo kandidati, ki imajo ustrezno visoko izobrazbo in ugodno ocenjene dosežke v praksi. Kandidat mora praviloma imeti vsaj dve leti prakse v združenem delu in obvladati vsaj en svetovni jezik, da lahko uporablja tujo literaturo.
Kot ustrezna izobrazba velja visoka izobrazba, pridobljena na eni izmed jugoslovanskih ekonomskih fakultet ali ekonomskih visokih šol. Visoka izobrazba, pridobljena na fakulteti za organizacijo ali visoki šoli za organizacijo velja kot ustrezna izobrazba, kandidati pa lahko vpišejo podiplomski študij organizacijske smeri.
Kandidati, ki imajo pridobljeno visoko izobrazbo v tujini, se lahko vpišejo po ugotovljeni enakovrednosti diplome z nostrifikacijo. Podiplomski študij lahko vpišejo kandidati, ki sicer nimajo visokošolske izobrazbe ustrezne smeri, imajo pa visokošolsko izobrazbo druge fakultete ali visoke šole, pridobljeno doma ali v tujini.

Ti kandidati morajo izpolnjevati še naslednje pogoje:
– imeti morajo vsaj dve leti prakse v organizaciji združenega dela, od tega vsaj eno leto na takem delovnem področju, ki je povezano s podiplomsko usmeritvijo.
– obvladati vsaj en svetovni jezik
– kandidati, ki imajo visokošolsko izobrazbo druge fakultete ali visoke šole, morajo uspešno zaključiti pripravljalni letnik, ki ga oraganizira šola v okviru podiplomskega študija in je organiziran po posebnem učnem načrtu.

FINANCIRANJE
Podiplomski študij je financiran iz prispevkov slušateljev in njihovih organizacij, iz sredstev raziskovalne skupnosti in iz sredstev posebej sklenjenih sporazumov za raziskovalno ali strokovno delo posameznih kandidatov oziroma teamov.

PRIJAVE
Kandidati se morajo prijaviti na obrazcu do 20. 9. 1980. Obrazec za prijavo in informacije o študiju dobijo kandidati v referatu za podiplomski študij VEKŠ Maribor, Razlagova 14, telefon (062) 28-261 ali na željo kandidata pisno.

Prijave za vpis morajo kandidati priložiti:
visokošolsko diplomo, spisek objavljenih del, strokovna in znanstvena dela, o katerih menijo, da so najboljša, potrdilo o delovnih izkušnjah in potrdilo organizacije združenega dela, da mu bo omogočila redno obiskovanje študija ter potrdilo svoje ali druge organizacije združenega dela, da mu bo omogočila uporabo podatkov za raziskovalno delo v zvezi s študijem. Prijavi mora biti priložena tudi izjava glede financiranja podiplomskega študija.
O sprejemu bomo kandidate obvestili do 10. 10. 1980.

25-4481

Univerza Edvarda Kardelja VDO Fakulteta za elektrotehniko Ljubljana, Tržaška 25

objavlja dela in naloge:

1. finančnega knjigovodje
(za nedoločen čas, s polnim delovnim časom)

2. blagajnika
(za nedoločen čas, s polnim delovnim časom).

Pogoji:
pod 1.: srednja šola ekonomske usmeritve, srednja administrativna šola (ali gimnazija) s knjigovodskim tečajem, 3-letna praksa pri podobnih delih in nalogah, znanje strojepisja
pod 2.: srednja šola ekonomske usmeritve ali srednja šola s tečajem za vodenje blagajniških del in 3-letna praksa pri podobnih delih in nalogah, znanje strojepisja

Vloge z življenjepisom in opisom dosedanjih zaposlitev ter dokazili o izobrazbi naj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi v kadrovsko službo VDO Fakultete za elektrotehniko, Tržaška 25.

25-4527

IZDAJA ČGP DELO, TOZD »DELO« • NASLOV UREDNIŠTVA LJUBLJANA, TOMŠIČEVA 3, TELEFON 23-522, 23-526 • MALOPRODAJA – KOLPORTAŽA • YU DELO 31-255 • POŠTNI PREDAL 29, 61001 LJUBLJANA • TISKA ČGP DELO, TOZD TISK ČASOPISOV IN REVIJ, LJUBLJANJA, TITOVA 35 • NAROČNINA IN DOSTAVA, LJUBLJANA, GRADIŠČE 14, TELEFONI 21-043, 23-104, 24-319 • POSAMIČNA ŠTEVILKA STANE 5 DIN, SOBOTNA ŠTEVILKA 6 DIN • NAROČNINA ZA ZASEBNE NAROČNIKE 110 DIN MESEČNO • NAROČNIKI LAHKO DOBIJO SAMO PETKOVO ŠTEVILKO ZA 20 DIN MESEČNO ALI SOBOTNO ZA 24 DIN MESEČNO, PETKOVO IN SOBOTNO ŠTEVILKO SKUPAJ ZA 44 DIN MESEČNO • NAKAZILA NAROČNINE NA TEKOČI RAČUN TOZD DELO ŠTEVILKA 50102-603-48909 • LETNA NAROČNINA ZA TUJINO: ZDA 139 DOL., AVSTRIJA 1.885 ŠIL., ZRN 252 DM • PLAČILA NA DEVIZNI RAČUN PRI LB ŠTEVILKA 50100-620-107-25730-115/5; NAROČILA NA DNEVNIK DELO SPREJEMAMO VSAK DAN IN ZAGOTAVLJAMO DOSTAVO NA DOM V TREH DNEH OD NAROČILA • NAROČNINA JE SAMO MESEČNA • ODPOVEDI LAHKO UPOŠTEVAMO OB KONCU MESECA • OGLASNA AGENCIJA DELA, LJUBLJANA, ŠUBIČEVA 1, 61001 LJUBLJANA, TELEFON 21-896 • SPREJEM MALIH OGLASOV: TELEFON 28-111 • INFORMACIJE GLEDE OSMRTNIC: TELEFON 22-020 • TELEX YU DELO OG 31-633

TELEFON DEŽURNEGA UREDNIKA 21-882

MALI OGLASI

STANOVANJA

prodam

ENOSOBNO stanovanje v Kranjski gori, centralno, prvo nadstropje, prodam. Inf. v soboto in nedeljo: Dr. Srebočan, Kranjska gora, Bezje 3 ali tel. (041) 227-712 ali ponudbe pod »Najboljši ponudnik«. T 109760-10
ENOSOBNO komfortno stanovanje v Kamniku prodam. Ponudbe pod »Kredit-gotovina«. P 11229-10
ENOSOBNO stanovanje, 43 m² za Ruskim carjem, prodam. Ponudbe pod »Najboljši ponudnik«. 09810-10

kupim

GARSONJERO ali enosobno stanovanje kupimo v Ljubljani. Plačamo v gotovini ali po dogovoru. Ponudbe pod »Dogovor«. P-09783-12
GARSONJERO ali enosobno stanovanje kupim v Ljubljani ali okolici. Ponudbe pod »Plačilo po dogovoru«. PT-109806-12
ENOINPOLSOBNO ali dvosobno stanovanje, lahko del hiše, lahko brez centralne, kupi zdomec. Tel. (061) 345-346 popoldan, zvečer. PT-109821-12
STAREJŠO garsonjero kupim v Ljubljani ali bližnji okolici. Ponudbe pod »30 M takoj«. P-09909-12
ENOSOBNO ali dvosobno stanovanje v Kopru ali Ljubljani kupim. Ponudbe pod »Lahko starejše«. P-9899-12
STAREJŠE stanovanje za gotovino v okolici Ljubljane kupim. Cena naj bo okrog 50 starih milijonov. Ponudbe pod »Nujno« ali po telefonu (061) 345-867, Jovanovič. 11333-12
STARO hišo ali manjše stanovanje kupim od Ankarana do Umaga. Ponudbe pod »Vikend« ali po tel. (061) 264-979. P-11335-12
ENOINPOLSOBNO ali dvosobno stanovanje kupim. Prednost – Center, Šiška, Bežigrad. Plačam v gotovini, takoj. Tel. (061) 557-586, od 8. do 9. ure. P-11254-12
TAKOJ vseljivo dvosobno ali enoinpolsobno stanovanje kupim za gotovino. Ponudbe po tel. (061) 347-072. 11240-12
GARSONJERO ali enosobno stanovanje kupim za gotovino. M. Martin, Popovičeva 5, Ljubljana. 9813-12
TRISOBNO ali večje stanovanje ali hišo v Ljubljani ali bližnji okolici kupim. Ponudbe pod »150 M«. 9809-12

najamem

GARSONJERO išče študentka tretje stopnje. Ponudbe pod »Predplačilo«. P-09734-13
SOBO kjerkoli v Ljubljani ali okolici išče mlad par. Eno leto predplačila. Ponudbe pod »Dobro plačava«. P-10878-13
STANOVANJE ali sobo iščeva za 3–4 mesece. Kličite po telefonu (061) 325-382. P-9662-13
SOBO s posebnim vhodom ali garsonjero iščeta dve mirni študentki blizu centra. Ponudbe po telefonu (066) 25-208 ali pod »Redni plačnici«. P-09667-13
DRUŽINSKO hišo ali štirisobno stanovanje v Novem mestu ali okolici za dve leti najame mlad francoski inženir z družino (dva otroka). Ponudbe pod »Francoz«. P-10669-13
GARSONJERO nujno najame za 1–2 leti zdravnica-specializantka. Sporočite prosim po tel. (061) 326-090. P-11104-13
ENOSOBNO stanovanje ali garsonjero išče dipl. inženirka matematike. Telefon vsak delavnik 267-989, od 7. do 8. in od 16. do 18. ure, sicer pa (066) 73-158. P-9678-13
GARSONJERO ali sobo išče mamica. Tel. (061) 266-293. T-109712-13
GARSONJERO ali enoinpolsobno stanovanje, opremljeno, išče mlada uslužbenka. Nudi nekaj predplačila. Kličite po tel. (061) 313-044, int. 24-76, dopoldne in popoldne. T-109758-13
GARSONJERO ali sobo s kuhinjo in sanitarijami iščeta fant in dekle. Plačilo po dogovoru, možnost predplačila. Ponudbe pod »Ljubljana ali okolica«. 11334-13
SOBO in kuhinjo kjerkoli v Ljubljani ali bližnji okolici nujno potrebuje zakonski par. Ponudbe pod »Predplačilo za eno leto«. 11336-13
GARSONJERO ali enosobno stanovanje išče študent v Ljubljani. Ponudbe pod »Predplačilo«. P-11274-13
GARSONJERO ali manjše enosobno stanovanje potrebujem. Škorić, (061) 552-461, int. 312. 11340-13
SOBO iščem, lahko tudi za pomoč. Ponudbe pod »Trgovka«. 11273-13
SOBO s posebnim vhodom ali garsonjero najamem, predplačilo. Ponudbe pod »Nujno« ali po telefonu (061) 52-519. 11327-13
SOBO s 1. julijem išče miren študent. Ponudbe pod »Nekadilec«. 11276-13
SOBO ali garsonjero iščeta študentka 5. letnika medicine in dipl. ing. elektrotehnike. Ponudbe pod »Dobro plačava«. 11324-13
SOBO ali po možnosti garsonjero iščeta zakonca-intelektualca. Ponudbe pod »Delno predplačilo«. 11320-13
HIŠO, starejšo, v Ljubljani ali okolici najamem. Ponudbe pod »Takoj«. 11272-13
OGREVANO sobo kjerkoli v Ljubljani sprejmem. Ponudbe na naslov: Premrov, Glina 1, 61385 Nova vas. 9888-13
SOBO ali garsonjero v Ljubljani nujno iščeta mlada zaročenca. Možnost kuhanja. Ponudbe pod »Nujno«. P-11271-13
ALI lahko nudite skromno sobico mamici z otrokom? Ponudbe pod »Rada pomagam v gospodinjstvu«. 9887-13
SOBO išče moški kjerkoli v Ljubljani. Ponudbe pod »Reden plačnik«. 09362-13
SOBO kjerkoli v Ljubljani in okolici, iščeta mlajša fanta. Ponudbe pošljite na naslov: Rade Krstić, Celovška 14, Ljubljana. 9885-13
SOBO, ogrevano, s kopalnico, v Ljubljani iščem. Ponudbe pod »Študentka«. 09359-13
SOBO ali garsonjero kjerkoli v Ljubljani, po možnosti s telefonom, najame fant. Ponudbe pod »Dober plačnik«. 11246-13
STANOVANJE v Ljubljani najameva. Ponudbe pod »Predplačilo«. 11244-13
SOBO ali garsonjero nujno potrebuje uslužbenka. Ponudbe pod »Nujno«. 11239-13
SOBO s posebnim vhodom išče uslužbenec. Možnost pranja in kuhanja. Ponudbe pod »Julij«. 9879-13
GARSONJERO išče uslužbenka brez obveznosti. Tel. (061) 261-908. 9881-13
SOBO ali garsonjero iščeta fant in dekle. Delava v Ljubljani, v gostinski stroki. Ponudbe pod »Redna plačnika«. 11235-13
SOBO s posebnim vhodom, po možnosti v centru mesta, išče samsko dekle. Ponudbe pod »Redni plačnik«. 9882-13
SOBO, ogrevano, išče uslužbenka. Ponudbe pod »Čimprej«. 9883-13
STANOVANJE, enosobno ali garsonjero išče zakonski par brez otrok. Plačilo vnaprej ali po dogovoru. Ponudbe pod »1. julij«. 11232-13
GARSONJERO išče mlad par. Ponudbe pod »Julij«. 9876-13
SOBO z uporabo sanitarij išče tričlanska družina. Ponudbe pod »Predplačilo«. 09822-13
SOBO s souporabo kopalnice in možnostjo kuhanja ter pranja iščeta zaročenca. Nudiva predplačilo. Ponudbe prosim pod »Nujno« ali Maximarket-kuhinja (061) 23-681, popoldan. 9371-13
GARSONJERO ali enosobno stanovanje v Ljubljani iščeta zakonca brez otrok. Brez predplačila. Ponudbe pod »Zakonca«. 09825-13
SOBO s souporabo kopalnice išče dekle, nekadilka. Lahko pomaga v gospodinjstvu. Ponudbe prosim pod »Dogovor« ali Maximarket-kuhinja (061) 23-681, popoldne. 9370-13
ENOSOBNO stanovanje ali garsonjero iščeta fant in dekle. Ponudbe pod »Vselitev 1. avgusta«. P-9369-13
GARSONJERO v Ljubljani, lahko tudi v okolici išče mlajša uslužbenka. Nudi manjše predplačilo. Ponudbe pod »Redna plačnica«. P-9366-13
GARSONJERO najamem v Ljubljani ali bližnji okolici. Ponudbe pod »Potrebujem takoj«. P-11317-13
SOBO s souporabo kopalnice išče mirna in poštena samska uslužbenka – študentka ob delu. Telefon (061) 312-848, Leskovar (od 10. do 16. ure). 09340-13
SOBO ali sostanovanje v Ljubljani išče miren fant-nekadilec. Ponudbe pod »Pomaga pri delu«. P-11305-13
SOBO na relaciji Ljubljana–Domžale iščem. Ponudbe pod »Redni plačnik«. 11303-13
GARSONJERO ali sobo s souporabo kopalnice v Ljubljani iščeta fant in dekle. Ponudbe pod »V stiski«. P-11300-13
GARSONJERO ali sobo z možnostjo pranja in kuhanja nujno potrebujeta mlada zakonca. Ponudbe pod »Takoj«. P-09820-13
SOBO v Ljubljani ali bližnji okolici išče mati. Ponudbe pod »Nujno«. P-11298-13
SOBO, po možnosti v stari hiši iščeta zakonca brez otrok. Plačilo za dva meseca vnaprej. Ponudbe pod »Nujno«. 11223-13
GARSONJERO ali sobo išče zapuslen fant. Ponudbe prosim po tel. (061) 44-481. 11296-13
GARSONJERO iščeta dve študentki. Ponudbe pod »Nujno«. 09816-13
SOBO v Ljubljani ali okolici Ljubljane potrebujeta mlada zakonca. Nudita predplačilo. Ponudbe pod »Čimprej«. 11216-13
SOBO najame mlajša upokojenka. Zaželeno v občini Bežigrad. Ponudbe pod »Bežigrad«. 11295-13
SOBO z možnostjo kuhanja in pranja iščeta zakonca brez otrok. Ponudbe pod »Redni plačnik«. P-11352-13
CENTRALNO ogrevano sobo s souporabo kopalnice nujno išče študentka. Predplačilo. Ponudbe pod »Šiška-Center-Bežigrad«. 11294-13
SOBO iščem v občini Bežigrad. Ponudbe pod »Nujno«. P-11351-13
SOBO s souporabo kopalnice v Ljubljani nujno potrebujem. Ponudbe pod »Center«. P-11341-13
SOBO v središču Ljubljane iščeta dve dekleti. Ponudbe po tel. 23-436, Petrovič. 11292-13
PRAZNO sobo in kuhinjo ali večjo sobo ali hišo za par mesecev nujno išče družina z dvema otrokoma, ostalo po dogovoru. Ponudbe pod »Takoj-nujno«. 11289-13
SOBO s souporabo kopalnice v bližini MPP iščeta medicinki. Nudiva nekaj predplačila. Ponudbe pod »Medicinki«. P-10862-13
STANOVANJE s telefonom išče ameriški študent medicine. Ponudbe pod »Amerikanec« ali po tel. (061) 310-606 ali (061) 348-164. 8887-13
SOBO v Centru ali v Vižmarjih iščeta zakonca brez otrok, z uporabo kopalnice. Ponudbe pod »Predplačilo«. P-09506-13
SOBO, ogrevano, s souporabo kopalnice išče mlad fant. Ponudbe pod »Julij«. P-10859-13
SOBO s kopalnico in posebnim vhodom, opremljeno in ogrevano, iščeta zakonca brez otrok. Ponudbe pod »Center, Šiška, Šentvid«. P-09505-13
DIPLOMIRANA ekonomistka išče sobo. Ponudbe pod »Nekadilka«. T-109684-13
GARSONJERO, neopremljeno išče samsko dekle. Ponudbe pod »Nujno« ali po tel. (061) 311-922, int. 21-29. 11206-13
STANOVANJE po možnosti s posebnim vhodom iščeta dva pridna fanta. Ponudbe pod »Čimprej«. 11209-13
SOBO s posebnim vhodom, z uporabo kopalnice išče mlado dekle. Nudim tudi dvakrat tedensko pomoč pri pospravljanju. Ponudbe pod »Pridna«. 11211-13
SOBO s souporabo kopalnice iščem. Ponudbe pod »Nekadilec«. 11190-13
MANJŠE neopremljeno stanovanje najame povratnik. Ponudbe pod »Predplačilo«. 11146-13
GARSONJERO ali sobo s kopalnico iščeta uslužbenki. Tel. (061) 21-196. 11011-13
SOBO ali garsonjero išče simpatična mlada mamica s 3-letnim sinčkom. Inf. po tel. (061) 44-060, od 6. do 14. – Irena. 09627-13
SOBO s souporabo kopalnice iščeta mirna fanta. Ponudbe pod »Nujno«. 09601-13
SOBO z uporabo kopalnice išče dekle. Ponudbe pod »Nujno«. 09795-13
SOBO v Ljubljani išče mirno dekle. Ponudbe pod »Avgust«. 09793-13
ENOSOBNO stanovanje ali garsonjero v Ljubljani ali okolici išče miren mlad par z visoko izobrazbo in brez otrok. Ponudbe pod »Predplačilo za 6 mesecev«. 09788-13
SOBO s kopalnico in možnostjo kuhanja iščeta študent ob delu in študentka. V poštev pride tudi manjša adaptacija. Ponudbe pošljite na podružnico »Dela« Nova Gorica pod »Avgust«. 09776-13
STANOVANJE, dvo ali enoinpolsobno najamemo. Ponudbe pod »Neopremljeno« ali po tel. (061) 551-824. T-09772-13
ENOSOBNO stanovanje na relaciji Rudnik–Grosuplje nujno potrebuje mlad par. Ponudbe pod »Redna plačnika«. P-11192-13
SOBO z uporabo kopalnice iščeta fant in dekle, cena ni pomembna. Ramo Abdurahmanović, Kvedrova S 12, Ljubljana. 11204-13
SOBO z mestno centralno, souporabo kopalnice, bi čimprej potrebovala za študij. Cenjene ponudbe oddajte pod »Štajerka 21«. 10944-13
ENOINPOLSOBNO stanovanje najamem. Pokličite po tel. (061) 343-350, po 15. uri. 09781-13
STANOVANJE najamem za eno ali več let. Ponudbe pod »Predplačilo«. P-09460-13
SOBO s sanitarijami ali garsonjero išče mlada uslužbenka. Ponudbe pod »1. julij«. 09925-13
GARSONJERO ali sobo s posebnim vhodom iščem. Ponudbe pod »Reden plačnik«. P-11380-13
SOBO s souporabo kopalnice v Ljubljani po možnosti s posebnim vhodom išče miren fant. Ponudbe pod »Mizar«. 09906-13
OGREVANO sobo z uporabo kopalnice in možnostjo kuhanja išče uslužbenka. Ponudbe pod »Nujno«. 11364-13
SOBO v Ljubljani z možnostjo minimalnega kuhanja iščeta dve solidni sestri gimnazijki, ob vikendih odsotni. Nudiva enoletno predplačilo. Kličite popoldan po 16. uri po tel. (061) 261-163. T-109726-13
SOBO v kateremkoli delu Ljubljane ali v okolici Ljubljane iščeta dve študentki ob delu. Ponudbe pod »Nujno«. 09923-13
SOBO ali garsonjero išče mlada mamica s 3-letnim sinčkom. Inf. tel. (061) 44-060, Irena, dopoldan. 11384-13
GARSONJERO za eno leto iščeta solidna in poštena mlada zaročenca z otrokom. »Nimava predplačila«. 11368-13
SOBO s souporabo kopalnice v Ljubljani išče uslužbenec. Ponudbe pod »Smer Šiška ali Črnuče«. 09915-13

oddam

SOBO s posebnim vhodom, lastno kopalnico, možnostjo kuhanja, blizu avtobusne postaje, oddam samcem ali študentom. Pogoj dveletno predplačilo. Kličite po tel. (061) 349-515. PT-109224-14
KABINET, opremljen, oddam študentu, ki gre ob sobotah domov. Telefon (061) 208-41. 09353-14
SOBO takoj oddam dvema študentkama. Topla voda, ogrevana, souporaba kopalnice in kuhinje. Tel. (061) 559-367 ali ponudbe pod »Šiška«. 09350-14
SOBO, manjšo z vsemi sanitarijami, centralno ogrevano, oddam za manjšo pomoč v gospodinjstvu. Ponudbe po tel. (061) 553-615. PT 109764-14
SOBO s souporabo kopalnice oddam dvema študentkama. Ponudbe pod »Center-september«. P 11348-14
SOBO, opremljeno, z posebnim vhodom takoj oddam mirni, pogosto odsotni ženski. Tel. (061) 42-829. 11344-14
DVOSOBNO, opremljeno, komfortno stanovanje v centru Šiške oddam za eno leto inozemskemu strokovnjaku. Cenjene ponudbe pod »15. julij«. 11291-14

zamenjam

DVOSOBNO stanovanje zamenjam za enako ali enoinpolsobno iz Pule v Ljubljano. Ponudbe pod »Zamenjava«. P 11323-15
STANOVANJE, trisobno v Kopru: novo naselje Markovec-Semedela, s centralno kurjavo in telefonom v prvem nadstropju, 70 m², zamenjam za enako ali podobno v Beogradu. Inf. po tel. (066) 23-637, od 19. ure naprej. PT-109517-15
TRISOBNO stanovanje v Domžalah zamenjam za dvosobno v Ljubljani ali okolici Ljubljane. Ponudbe pod »64 m²«. T-109685-15
DVE enosobni komfortni lastniški stanovanji zamenjam za 4-sobno. Ponudbe pod »Doplačilo«. PT-109694-15
DVOSOBNO stanovanje v Mariboru zamenjam za podobno ali manjše v Ljubljani. Ponudbe pod »60 m²« ali po tel. (062) 23-661 (int. 8001). P-09771-15
STAREJŠE dvosobno pritlično stanovanje v centru, zamenjam za enako ali večje kjerkoli v Ljubljani. Inf. po tel. (061) 24-840, od 8. do 12. ure in od 17. do 19. ure vsak dan. P-11180-15
ENOSOBNO stanovanje, 36 m², za Bežigradom, zamenjam za večje. Ponudbe »Dogovor«. 11381-15

STANOVANJSKA OPREMA

prodam

SPALNICO s petdelno omaro. – tudi po kosih prodam. Ogled je mogoč popoldne. Informacije po telefonu (061) 343-418. P-10866-20
VEČ let star kavč in dva nova jogija ter kuhinjsko mizo s stoli prodam. Informacije po tel. (061) 315-275. 09800-20
DVE raztegljivi postelji poceni prodam. Ogled vsak dan. Ljubljana Dravlje, Jurčević, Mile Klopčičeva 4. 11193-20
DNEVNO sobo – omare in sedežno garnituro prodam zelo ugodno. Informacije vsak delavnik dopoldan po tel. (061) 611-075, (061) 612-215 popoldan. 0978020
TAPECIRANO francosko posteljo zelene barve, z garancijo, ugodno prodam zaradi selitve. Ogled mogoč vsak dan od poned. do četrtka med 18. in 20. uro. Brglez, Ob sotočju 6 (Štepanjsko naselje). P-11023-20
POHIŠTVO – spalnica: dve omari, dva kavča masivni les, ročna izdelava. Prodam v Ljubljani. Informacije po tel. (064) 61-233. P-09932-20
KAVČ, uporaben tudi za ležišče, prodam za 500 din. Tel. (061) 42-922. 11366-20
POHIŠTVO za otroško sobo prodam. Simšič, tel. 554-687, popoldne. P-11358-20
KAMIN, fotelj (altfater štul) prodam. Naslov: Gornji trg 8 (dvorišče). 09904-20
RABLJENO sobno pohištvo prodam. Ogled vsak dan dopoldne in popoldne. Valentinčič, Vošnjakova 4 B. Ljubljana. P-9685-20
SEDEŽNO GARNITURO ugodno prodam. Inf. po tel. (061) 346-614, po 18. uri. T-109751-20
4 STOLE, okroglo mizo in balkonska vrata prodam. Inf. Glinškova ploščad 6, Kršenović. 11260-20
ZAKONSKO POSTELJO z jogijem, nočni omarici ter psiho prodam za 3000 din in otroško posteljo za 900 din. Inf. po tel. (061) 261-909. PT-109768-20
DVODELNO garderobno omaro, dobro ohranjeno in zložljivo omaro z veliko predali, ugodno prodam. Vinko Meško, Glinška 9, Ljubljana. T-109757-20
POHIŠTVO za dnevno sobo (regal Katarina, kavč, 2 fotelja, mizico in lestenec) prodam. Ogled popoldne od 16. ure dalje. Janez Pozvek, Jana Husa 42, Ljubljana, tel. (061) 44-747. 11346-20
OMARO s kavčem, mizo in dva stola prodam. Orel, Pohorskega bat. 57, Lj. Ogled v sredo, od 16. do 18. ure. 11290-20

GOSPODINJSKA OPREMA

prodam

NOV nerabljen pralni stroj, hladilno skrinjo in pomivalno korito s hladilnikom prodam. Informacije na Slovenija ceste, telefon (061) 44-704, Milan Žnidaršič, (obdelovalnica). 09928-25
NOVO dvojno pomivalno korito, dobro ohranjeno, štedilnik, dva plin, štiri elektrika in pralni stroj gorenje, prodam. Sobota in nedelja. Ogled dopoldan, Janez Mrak, Galjevica 244 c, nujno. 11386-25
PRALNI stroj Rex, popolnoma obnovljen, prodam. Inf. po tel. (061) 42-811. T-109434-25
ELEKTRIČNI štedilnik in pomivalno korito prodam. Tolminska 18, Ljubljana. 09782-25
ŠTEDILNIK 4 plin, 2 elektrika, poceni prodam. Knific, Topniška 43 7, Ljubljana. T-109769-25

kupim

RABLJENO pomivalno korito brez odcejalnika kupim. Ponudbe pod »Takoj«. P-11313-26
HLADILNIK kupim. Ponudbe po telefonu (061) 267-741, int. 206, za Metko. Kličite od 6. do 14. ure. 11329-26
JEDILNI KOT mizo in stole, štedilnik na plin, kupim. Prosim navedite ceno in koliko časa ste uporabljali. Ponudbe pod »Kupim takoj«. P-11238-26

OTROŠKA OPREMA

prodam

ŠPORTNI voziček tribuna poceni prodam. Petre, Bičevje 1, Ljubljana. T-109824-30
OTROŠKO trikolo, italijansko, za dve leti, prodam za 700 din, in italijanski športni otroški voziček za 800 din. Tel. (061) 349-065, od 12. do 14. ure. T-109655-30
OTROŠKI pograd z jogijem prodam. Ponudbe po tel. (061) 263-655, po 19. uri. 11073-30
ITALIJANSKI globok otroški voziček za dvojčke, temnomoder žamet, dobro ohranjen, ugodno prodam za 2000 din. Bijedićeva 7, 9. nadstr. Ljubljana. 11261-30
PRODAM športni voziček chicco, Marjana Adamlje, Vlahovičeva 38, Ljubljana. 11263-30
GLOBOK otroški voziček, italijanski, rjav žamet in zibelko prodam. Mihelčič, Milana Majcna 8. Ogled v sredo, med 15. in 17. uro. 11302-30
OTROŠKI zložljiv voziček, chicco stolček, prodam. Kopinč, Glavarjeva 56. 9372-30

APARATI IN STROJI

prodam

ELEKTRIČNI stroj za valjanje kovine prodam. Inf. dopoldne od 6. do 13. ure po tel. (061) 340-997. T-109805-40
GEDORE in ročni brusilni stroj, novo, in stojalo za fotoaparat, prodam. Inf. po tel. (061) 347-620, med 19. in 20. uro. T-109722-40
MOČNO špingel prešo prodam. Zalar, Dolenjska cesta 202, Lj. T-09705-40
STRUŽNICO, 750 mm stružne dolžine, prodam. Kamnogoriška 32, Ljubljana. P-11164-40
UVOZENO podajalno napravo za ekscentrično stiskalnico prodam ali zamenjam za manjšo stiskalnico. Inf. po tel. (061) 264-012, po 20. uri. P-10628-40
FLIPPER prodam. Informacije od 19. do 20. ure., po tel. (061) 251-64. 11198-40
ELEKTRIČNO brizgalno pištolo, kotno brusilko bosch in ročni vibracijski vrtalni stroj bosch s stojalom prodam. Ponudbe pod »Novo«. 11205-40
STRUŽNICO weiser, letnik 1964 in stružni avtomat index o24, prodam. Tel. (064) 60-537, od 18. ure naprej. PT-109612-40
DOBRO ohranjene kopirne stroje, posamezno ali skupaj, prodam. Offset stroj za kopiranje na navadni papir, obojestransko, stroj za matrice, razmnoževalni stroj, stroj za kopiranje načrtov. Ponudbe pod »Kakovost in dobre znamke«. PT-109487-40
HILTI orodje-2× torna 765 pištolo za žeblje-D× 300 in pripadajoče orodje ter razni hilti material ugodno prodam. Inf. zvečer (061) 52-141. P-9632-40
BULDOŽER TG 170 z riperjem prodam. Tel. (063) 750-970. T-109297-40
FOTOAPARAT Icarex 35 BM z objektivi 35 35, 2°, 50, 4 135, 56 300 ter pribor prodam. Ponudbe pod »Zeiss-ikon«. 9363-40
FOTOAPARAT EXAKTA KPL prodam. Informacije po telefonu (063) 710-409 vsak delavnik razen sobote, od 6. do 14. ure. 9830-40
GALVANSKO POSTROJENJE, kompletno, z elektroliti, prodam. Ponudbe pod »Niklanje«. P-11215-40
ŠIVALNI STROJ Bagat-Danica, nerabljen ugodno prodam. Ogled popoldne. Šimurina, Runkova 2 11, Šiška. 9833-40
KOTNO BRUSILKO, ročni vrtalni stroj, (vse AEG), verižno dvigalo, varilni transformator, hilti pištolo, prodam. Telefon (061) 347-567, po 18. uri. 9895-40

kupim

STROJ za tanšanja usnja in šivalni stroj kupim. Tel. (061) 345-562 ali ponudbe pod »Ohranjen«. 9357-42
NAKLADAČ na kolesih, z žlico 1.5 do 2 kubika. Ult-Djuro Djakovič-Amog-Zettelmeyer-cat-Case kupim, če je povsem brezhiben in cena ugodna. Tel. (061) 881-491, po 20. uri. 9811-42
ŠKARJE za rezanje 3.5 mm in 2 mm poltrde žice in pripravo za ravnanje žice (iste) kupim, najamem ali dam narezati in zravnati. Tel. (061) 558-385. 9835-42
STROJ za izdelavo betonskih blokov in mešalec za beton s prisilnim mešanjem kupim. Ponudbe pod »Čimprej«. 11315-42
HIDRAVLIČNO prešo od 60 do 100 t kupim. Tel. (061) 721-921. PT-109787-42
STROJ za brizganje plastike od 80 gramov dalje kupim. Tel. (064) 22-984 (doma do 8. ure). PT-500-42

LOKALI

oddam v najem

VEČJO hišo, primerno za obrt, blizu Ribnice na Dolenjskem, oddam. Informacije po tel. 343-870, od 20. do 21. ure. P-9476-53
POSLOVNE prostore v Grosupljem, Rožna dolina 22, oddam za mirno obrt. Inf. po tel. (061) 771-127. PT-109484-53
PROSTORE, večje za skladiščenje lažjega blaga ali kartonske embalaže, 12 km iz Ljubljane, oddam. Ponudbe pod »Nova hiša«. 11194-53
DOBRO vpeljano gostilno oddam v najem na Dolenjskem. Ponudbe pod »Gotovina 25 M«. P-11304-53

vzamem v najem

SKLADIŠČNE prostore, od 100 do 200 m², za Bežigradom, vzamemo v najem. Javite se po telefonu (061) 314-991, od 8. do 12. ure. Plačamo ugodno. 11285-54

POSEST

prodam

GRADBENO parcelo, 10 km iz Ljubljane proti Vrhniki prodam najboljšemu ponudniku za gotovino. Ponudbe pod »Pod gozdom«. P-10789-60
STAREJŠO hišo z dvema vseljivima stanovanjema ugodno prodam. Mogoč tudi nakup posameznega stanovanja. Ponudbe pod »Gotovina«. 09671-60
VRSTNO hišo prodam. Ponudbe pod: »Ugodno«. 0978460
ENODRUŽINSKO stanovanjsko hišo, centralno ogrevano, podkleteno skupaj 120 m², zgrajeno leta 1975, prodam po ugodni ceni. Edi Jazbec, Dolni Boštanj pri Sevnici. PT-109797-60
NOVO enostanovanjsko vseljivo hišo, v Atomskih Toplicah, Podčetrtek, prodam. Interesenti naj se pismeno javijo na naslov: Mirko Tajhman, Korčetova 10, Maribor. 279-60
ENODRUŽINSKO stanovanjsko hišo, centralno ogrevano, podkleteno skupaj 120 m², zgrajeno leta 1975, prodam po ugodni ceni. Edi Jazbec, Dolnji Boštanj pri Sevnici. PT-109797-60
ZAZIDLJIVO parcelo v okolici Ljubljane v mirnem in lepem okolju z urejeno lokacijsko dokumentacijo prodam. Ponudbe pod »Gotovina«. P-11059-60
HIŠO komfortno, enanadstropno z vrtom na otoku Rabu (mesto Rab) od morja s plažo oddaljeno pet minut hoda, ugodno prodam. Informacije vsak dan po telefonu (051) 871-468. P 09890-60
HIŠO, kmečko in gosp. poslopje blizu Ljubljane – Gorenjska, v lepem kraju, z nekaj vrta, primerno za obrt ali gostinstvo, prodam. Ponudbe pod »150 M«. P 11268-60
PARCELO, zazidljivo, 500 m², v Ljubljani prodam ali iščem soinvestitorja. Navedite ceno. Ponudbe pod »Dravlje«. 11267-60
STANOVANJE, triinpolsobno, 85 m², III. nadstropje, na vrhu, s pogledom na morje, ugodno prodam v Ankaranu, Cahova 4. Inf. z ogledom od 1. 7. do 25. 7. ali pisno na naslov. Zdravko Ačkun, Cahova 4, Ankaran. PT 109688-60
VIKEND parcelo, 28 km iz Ljubljane, z obstoječim objektom, 6 × 4 m in vodovodnim priključkom, prodam. Informacije po tel (061) 555-107. 11218-60

kupim

KUPIM starejšo hišo ali zazidljivo parcelo na območju Ljubljane ali Domžal. Ponudbe pod »Obrtnik«. P-11079-62
ZAZIDLJIVO parcelo z dokumentacijo na območju Istrske obale kupim. Tel. (061) 751-146. P-11096-62
ZAZIDLJIVO parcelo v bližini morja, od Umaga do Poreča, kupim. Telefon (061) 44-017. P-11318-62
V LJUBLJANI ali okolici kupim polovico hiše. Nudim enosobno lastniško stanovanje in posojilo. Ponudbe pod »Posojilo«. P-11316-62
STAREJŠO hišo, tudi na deželi, najamemo. Ponudbe pod »Dogovor«. PT-109792-62
POLOVICO HIŠE ali stanovanje, starejše, od 80 do 100 m², lahko z možnostjo adaptacije, kupim za gotovino. Ponudbe pod »Ljubljana okolica«. PT-108799-62
HIŠO starejšo primerno za adaptacijo, v Ljubljani za gotovino 40 M, kupim. Ponudbe pod »Mali vrt«. P-9501-62

zamenjam

STANOVANJE, novejše, komfortno, takoj vseljivo, s centralno, telefonom in garažo zamenjam za hišo v gradnji v Ljubljani ali okolici. Ponudbe pod »Bežigrad«. P-11203-63
DVOSOBNO stanovanje v Ljubljani kupim ali zamenjam za parcelo z dokumentacijo (10 km iz Ljubljane). Ponudbe pod »Nujno«. 8354-63

vikendi

VIKEND na srednjem Jadranu od 4. 8. do 16. 8. najamem. Inf. po tel. (061) 721-921. PT-109788-64
LESEN vikend prodam ali zamenjam za prikolico. Tel. (061) 556-820. P-09754-64
VIKEND hišico v Savudriji, popolnoma opremljeno, za 6 oseb, oddam od 28. 6. do 19. 7. ali od 17. 8. dalje. Ponudbe pod »Udobno«. 11378-64
LESENO vikend hišico z inventarjem, 4 × 5 m, poceni prodam. Tel. (061) 28-694, od 18. do 19. ure v četrtek in sredo. T-109723-64

GRADBENI MATERIALI

prodam

CEVI črne, 3/8 in cinkane, 1/2 in 500 kosov strešne opeke Dravograd, rdeče prodam. Rode, Žale 9, Kamnik. PT-109831-70
ŽELEZNE punte, bankine in elemente prodam ali posodim. Novak, Kolezijska 4, Ljubljana-Trnovo. T-109725-70
STREŠNIKE, okna s škatlami in drugo s podrte hiše prodam. Kličite (061) 21-018, po 17. uri. P-09913-70
ŠTIRI kose modelov, jekleni za izdelavo betonskih cevi ugodno prodam. Lahko tudi posamezno. Naslov: Cementni izdelki: Šimic, Ljubljana, Celovška c. 401, tel. 51-161 in 51-520. P-09908-70
12 kosov oken, 4 kose vrat, 200 kosov rabljene strešne opeke in 2000 kosov modularcev prodam. Zalar, Dolenjska cesta 202, Lj. T-109801-70
KOTEL za centralno kurjavo, kombiniran z bojlerjem, 35.000 kcal/h, poceni prodam. Domžale, tel. 271-494. P-10991-70
NOVO STREŠNO OKNO, 105 × 145, nova dvokrilna vrata s polkni, in enokrilna, 100 kosov monta opeke, prodam. Inf. po tel. (061) 325-903. T-109697-70
10 m² prvovrstnih suhih hrastovih plohov prodam. Tel. (068) 85-372. PT-109711-70
SMREKOV opaž (fabion) prodam. Tel. (064) 62-824, od 19. ure dalje. T-109708-70
5 m³ savske mivke in 3 m³ teranova peska prodam. Janez Kosec, Cesta na Brod 14, Črnuče. T-109709-70
PUNTE, bankine in deske 25 prodam. Češenik 19, p. Dob. 11253-70
PARKET, dimenzij 400 × 45 × 19, približno 20 m², mahagonij, prodam. Informacije po tel. (061) 21-365. 11248-70
ENOFAZNI mešalec, malo rabljen, ugodno prodam. Trzin, Prešernova 15, tel. (061) 311-668. 11225-70
STO nerabljenih osemvalnih salonitk prodam. Cena po dogovoru. Stanko Laznik, Viška 69, Ljubljana. 9806-70
CEMENT prodam. Naslov: Rašiška 3, stan. 30, Ljubljana. 9807-70
PEČ za centralno kurjavo novo, nerabljeno, tam stadler 35.000 K, z vsemi dodatki, prodam. Ponudbe pod »3,5 M«. P-11353-70
TRIFAZNI dvotarifni števec prodam. Tel. 553-926. 11312-70

kupim

STREŠNO opeko, do 40 kosov, 300 × 400, Logatec valovit, kupim. Stane Ambrožič, Ljubljana-Polje 359. T-109704-72
OPEKO BH 4 25 × 20 kupim. Ponudbe po tel. (061) 263-792. P 11227-72
MEŠALEC za beton (enofazni) kupim v Ljubljani ali v smeri proti Ribnici. Ponudbe sporočite po tel. (061) 312-122. P-09790-72
PLOŠČICE, vinas, drap, 25 × 25, lahko nove ali rabljene, nujno kupim. Inf. po tel. (063) 844-004. T-109698-72

MOTORNA VOZILA

prodam

SIMCO 1307 GLS prodam. Inf. po tel. (066) 22-304 ali 24-708. PT-109455-80
DIANO, dobro ohranjena, november 1977, 48000 km, naprodaj. Kušar, Stanežiče 26E ali tel. (061) 310-460, Dopoldan. P11086-80
LADO letnik 75, registrirano do maja 81, poceni prodam. Cena po dogovoru. Đerdinov, Vlahovičeva 28, Štepanjsko naselje. P-11067-80
FIAT 125, italijanski, 1969, dobro ohranjen, registriran, ugodno prodam. Tel. (061) 28862, zvečer. P-09711-80
GS 1,3, maj 79, ugodno prodam. Tel. (061) 340-578. 9422-80
DIANO, zelo dobro ohranjen, december 1976, 60.000 km, prodam. Ponudbe po tel. (061) 263-661, dopoldne. T-109750-80
ZASTAVO 101 comfort, novo, prodam najboljšemu ponudniku. Brajdot, Nova Gorica, M. Kogoja 1/a, tel. (065) 21-108. T-109737-80
POLTOVORNI avto mercedes 306 D, 1,5 t, vozen z B kategorijo, prodam. Inf. po tel. (061) 50-831. PT-109736-80
MERCEDES 110 KM, 5 ton, kesonar s cerado, dobro ohranjen, ugodno prodam. Jože Milavec, Bezuljak 18, Begunje pri Cerknici 61382. PT-109710-80
BMW 1602, letnik 1974, prodam. Tel. (068) 23-548. T-109707-80
FIAT 1100, dobro ohranjen, brezhiben, prodam. Jože Gabrovšek, Graselijeva 2, Ljubljana. T-109706-80
ZASTAVO 750, prevoženih 40.000 km, prodam. Tel. (064) 26-979. PT-109748-80
MERCEDES 230, 6 ZYL automatic, letnik 75, prodam. Tel. (061) 341-236. Raner, Trg kom. Staneta 6/VIII. T-109545-80
DIANO, oktober 1976, 47.000 km, dobro ohranjeno, prodam za 5,4 M. Igor Mirtič, Perčeva 18, Ljubljana. T-109590-80
DACIA 1300 (renault 12), letnik 73, 80.000 km, odlično ohranjen, takoj prodam. Tel. (066) 24-147. T-109740-80

omarice IZOROL® IZOLIRKA KOVINOPLASTIKA

MERCEDES prekucnik, 5 ton, registriran do 1981. leta, prodam ali menjam za osebni avto z doplačilom. Informacije po telefonu (062) 35-097 ali na naslov: Bezjak, Cesta XIV. divizije 5, Maribor. P-269-80
RENAULT R-6 prodam. Vozilo je nevozno, primerno za rezervne dele. Ponudbe pod »Zmenili se bomo«. P-10963-80
NOVO športno škodo 110 R, registrirano, takoj prodam. Kličite po tel. (061) 343-789, 21. 6. 1980. P-10868-80
VESPO, 150 ccm, prodam. Tel. (061) 320-702. P-10872-80
AUDI 60, 68, prodam. Tel. (061) 558-469, popoldne. T-109502-80
ZASTAVO 101 B, novo, zelene barve, prodam. Tel. (034) 67-815, popoldan. PT-109691-80
POPOLNOMA nov motor, tomos automatik prodam. Tel. (061) 317-477, int. 62 Gras, dopoldan ali pod »Gotovina«. 09797-80
REZERVNE DELE za alfa romeo 1300 poceni prodam. Ogled mogoč v sredo in četrtek popoldne. Oglasite se na Orlovi 12, pri Ajdovec. 09779-80
FORD escort, letnik 79, prodam. Tel. (061) 348-426, popoldne. 09791-80
ZASTAVO 750 in moped T 14, oba starejši letnik, prodam. Naslov: Šerjak, Peruzzijeva 82, Ljubljana. 09778-80
ALFA sud, letnik 77, prodam. Informacije po tel. (061) 343-122. 09775-80
TOMOS sprint electronic, letnik 76, malo vožen, prodam. Potočnik, Koprska 15, tel. (061) 261-849. 09792-80
AUSTIN tip 1750 maxi, letnik 1971, dobro ohranjen, prodam. Inf. po tel. (061) 320-504. T-19660-80
LADO SL 1500, okt. 1978, 27000 km, prodam. Ogled po 17. uri. Drofenik Dragomer, Vrtna 1, 61351 Brezovica. 11275-80
TRIUMPH spitfire, starejši letnik, odlično ohranjen prodam za 8,5 M. Tel. (061) 57-526. 09566-80
CITROEN GS karavan, let. 1971, prevoženih 70.000 km in mercedes 250, let. 1972, prevoženih 120.000 km, oba brezhibna, prodam. Ponudbe po tel. (062) 811-394. T-109394-80
MZ 250 cross izvedba, registriran, prodam. Rečna 6, Ljubljana. 11199-80
126 P letnik 79, prodam. Skubic, Koseška 7, Ljubljana. Ogled popoldne po 16. uri. T-109648-80
OM TITANO triosovinec, generalno urejen, brez kesona, prodam. Ivan Žganjer, Podgraj 57, 47280 Ozalj. T-109687-80
Z-101, letnik november 1977, 35.000 km, prodam. Marko Kern, Rašiška 18, Ljubljana. P-10873-80
R-4, letnik 1971, 66.000 km, garažiran, prvi lastnik, ugodno prodam. Ogled vsak dan od 18. ure dalje. Inf. po tel. (061) 57-511 Kosmač, Bratov Učakar 134, Ljubljana (terasasti bloki, Koseze). 09798-80
ŠKODO, l. 69, po delih prodam. Tel. (061) 27-369 v večernih urah. P-09777-80
MOTOCROSS motor sacsh-gori, 250 ccm, 40 KM, letnik 1979, pripravljen za tekmovanje, ugodno prodam. Kavšek, Mrzlo polje 6, 61295 Ivančna gorica. T-109700-80
ZASTAVO 101, december 1976, 66.000 km, prodam za 65.000 din. Tel. (061) 341-463, Hrovat, dopoldne. 11266-80
SKORAJ nov pony express, letnik 1979, prodam. Informacije po telefonu (061) 312-021. 11264-80
LADO SL, modre barve, letnik 77, prevoženo 50.000 km, prodam. Franc Povalej, Toplarniška 7, Ljubljana. 11265-80
PEUGEOT 504, l. 76, prodam za 16,5 M, delno na kredit. Informacije (061) 313-202. 11249-80
ENDURO ČZ, prevoženih 500 km za 2M in NSU 1000, vozen, za 1 M, prodam. Tel. (061) 851-564, do 17. ure. 11245-80
TOMOS 90 elektronik prodam. Jerman, Volčji potok 11/b. 11242-80
ZASTAVO 750, letnik september 76, ugodno prodam. Inf. po tel. (063) 710-360. T-109761-80
ŠKODO 110 L, letnik 72, registrirano, prodam. Ogled od 15. do 18. ure. Skok, Posavskega 24, Ljubljana. P-11237-80
LADO 1600, prevoženih 20.000 km, prodam. Suhadolc, Cesta na Vrhovce 12, tel. (061) 265-101. T-109762-80
KOMBI IMV 220 D, keson, 3 osi, 2 leti star, prodam. Ogled vsak dan v Krmelju 37. P-11236-80
SPAČKA, letnik 72, po delih prodam. Motor in menjalnik brezhibna. Ljubljana, Cesta v mestni log 46. T-109765-80
PEUGEOT 304, letnik 71, registriran do februarja 81, prodam. Informacije po telefonu (061) 265-845. 09821-80
SIMCO 1000 GLS, dobro ohranjeno, prodam. Inf. (061) 325-014. P-11188-80
SUNBEAM IMP, 875 ccm, vozen, neregistriran, ugodno prodam. Drago Kump, Kranj, C. Kokr. odr. 13. PT-109680-80
ZASTAVO 101 super, letnik 1979, z vgrajenim plinom, prodam. Alojz Čermelj, tel. do 15. ure (067) 21-222. PT-109045-80
MERCEDES 220 D, lepo ohranjen, temne barve, prodam. Golnik 38, Golnik. PT-109-103-80
GOLF JL, nov, prodam. Inf. po tel. (071) 522-804, od 15. do 19. ure. T-109522-80
ZASTAVO 750 prodam. Inf. po tel. (061) 347-335. T-109798-80
PEUGEOT 504, elektronski vbrizg, letnik 1971, reg. do junija 81, ugodno prodam. Inf. po tel. (064) 77-826. T-109802-80
101 mediteran star 6 mesecev, prevoženih 6.000 km, prodam. Uroš Kajnč, Flandrova 11, Ljubljana (Pržan). T-109809-80
NEVOZEN audi 60 L, letnik 69, z rezervnimi deli, poceni prodam. Tel. (068) 82-768. PT-109825-80
FIAT 125 P, letnik 1980, prodam. Inf. po tel. (061) 340-893. T-109734-80
MAZDO 1600/72 prodam ali zamenjam za manjši avto. Tel. (061) 268-720. T-109728-80
KOMBI 435 K, letnik 1978, prodam ali menjam za diano – fičko ali spačka. Tel. (061) 772-314, popoldan. 09924-80
ZASTAVO 750 SC, 4000 km prodam. Golob, Kristanova 8, Ljubljana. 11377-80
ZASTAVO 101 L, avgust 76, dobro ohranjeno, prodam. Petelin, Komenskega 20, tel. (061) 315-430, po 14. uri. 09914-80
BMW 525, letnik 77, z dodatno opremo, zelo dobro ohranjen, prodam. Informacije po tel. (061) 341-252. P-11357-80
ZASTAVO 101 S, letnik 1978, ugodno prodam. Vojko Počkar, Trdinova 8, Ljubljana. Ogled od 17. do 19. ure. T-109742-80
VW 1303 S, 1600 ccm, 50 KM, letnik december 1972, prodam. Inf. po tel. (061) 262-837. T-109811-80
DIANO, staro tri leta, dobro ohranjeno, prodam. Inf. v sredo po 17. uri, sicer po 16. uri po tel. (061) 553-809. T-109815-80
FORD 20 m, letnik 1973, dobro ohranjen, prodam. Tel. (061) 731-070. PT-109807-80
ZASTAVO 101, letnik 1972 prodam. Poljanc, Bertoncljeva 3, Kranj do 14. ure. Tel. 47-049, doma 28-498. T-109832-80
ZASTAVO 101, letnik 75, prodam. Inf. po tel. (061) 556-455, int. 387 vsako dopoldne, Slavko. T-109808-80
GOLFA bencinskega, novega, neregistriranega, prodam. Tel. (071) 610-447. T-109735-80
ZASTAVO 101, letnik 1976, 60.000 km, prodam. Inf. po tel. (061) 751-406 vsak dan od 16. ure dalje. T-109741-80
AUDI 60, garažiran, ugodno prodam za gotovino. Ob Zeleni jami 19, telefon (061) 323-256. 09931-80
FIAT 125 P, let. 77, reg. do 31. 3. 1981, prodam. Novak, Savlje 39. P-11371-80
NSU 1200 C, l. 70, prodam. Ogled od 15. do 19. ure, Marc, Kumrovška 5, Ljubljana. 11365-80
CITRÖEN D super 5, letnik 75, prodam. Tel. (061) 42-963. 11374-80
RENAULT 12, letnik 1974, prodam najboljšemu ponudniku. Tomše, Gorkičeva 18, Vič. P-11354-80
DIANO letnik 1977, prodam, 42.000 km, cena 58.000 din. Informacije po teleonu (061) 786-101, med 18. in 20. uro. 11356-80
PEUGEOT 504 ti letnik 1977, zelo dobro ohranjen, ugodno prodam. Kličite (061) 556-894, od 15. ure dalje. 09902-80
LADO 1500, dec. 1976, ugodno prodam. Ogled od 16. do 19. ure. Trebežnik, Lj., Komenskega 26. 11361-80
AUDI 100, letnik 1970, ugodno prodam. Informacije dobite po tel. Jesenice (064) 82-014. T-109743-80
LADO 1500, novo, prodam. Inf. po tel. (061) 42-761, od 15. ure dalje. T-109744-80
ZASTAVO 1300, zelo ohranjeno, z IR motorjem in stereo kasetofonom, registrirano do marca 1981, ugodno prodam. Kerezović, Kolezijska 19, Ljubljana. PT-109729-80
MAGIRUS deutz 22/232, kiper, 3 osovinec, letnik 1971, prodam. Tel. (061) 611-309, od 18. ure naprej. T-109727-80
DIANO 6 L, letnik 1978, prevoženih 21.500 km, prodam. Inf. po tel. (061) 341-824. T-109830-80
ALFA SUD, star eno leto, registriran do aprila 1981, 28.000 km, s plinsko napeljavo, radio aparatom in priključkom za prikolico prodam. Inf. dopoldan po tel. (061) 323-444, int. 06. T-109813-80
MINI MORIS 1000 L prodam. Registriran aprila 1977, prevoženih 53.000 km. Inf. po tel. (061) 20-414. PT-109817-80
SPAČKA, letnik 1975, dobro ohranjenega, prodam. Informacije dobite po tel. (061) 751-007. 9823-80
DOBRO ohranjenega spačka z dodatno opremo, letnik 1975, 63000 km, prodam. Goršič, Zvezna ul. 18., Ljubljana. Tel. (061) 322-437, popoldne. 11231-80
GOLFA (bencin) z 2 vrati prodam. Proizvodnja februar 1978, prevoženo 14.300 km. Informacije po telefonu (050) 22-764, od 16. do 20. ure. P-9826-80
RENAULT 8 prodam za rezervne dele. Cena 8000 din. Ogled po 17. uri na naslovu: Vukovič, Kvedrova S 15, Ljubljana. 09819-80
BMW 320, december 1975, prodam, zelo ugodno. Ponudbe pod »Zmenili se bomo« ali po tel. 556-804, Ljubljana. 9834-80
MINI 1275 GT prodam. V račun vzamem zastavo 750. Škapin, Poljanska 54, Ljubljana. 9836-80
TOVORNI marcedes 206 D, keson, cerada, prodam. Doberdobska 5, tel. (061) 267-050 ali 263-604. 09818-80
GOLF, nov, neregistriran, prodam. Ponudbe pod »Gotovina« ali telefon (011) 764-908. 9342-80
AVTO NSU 110, registriran, prodam za 11000 din. Tel. (061) 24-752. 09817-80
GOLF, letnik 1977, prodam za 130.000 din. Milorad Krtovina, Blažuj 9, 71242 Blažuj. T-109780-80
VOLKSWAGEN 1200 J, letnik 74, odlično ohranjen, ugodno prodam. Informacije po tel. (061) 51-073. 11228-80
GOLF JL 50, 4 vrata, junij 1979, 6000 km, rdeče barve, prodam. Inf. po tel. (071) 510-855, po 19. uri. T-109789-80
FIAT 132 1800, l. 1977, moder, dobro ohranjen, prodam. Telefon (061) 751-188, popoldan. P-11222-80
ZASTAVO 750, reg., letnik 1976, prodam. Tel. (063) 884-030, dopoldne, Ivan Drev. T-109766-80
SPAČKA, letnik 1974, prodam. Zvone Snoj, tel. (061) 556-455, int. 339, dopoldne. T-109775-80
DACIA 1300 prodam. Informacije od 15.-17. ure po tel. (061) 316-702. 09933-80
ŠKODO 1000 MB, l. 1968, dobro ohranjeno, vozno, prodam. Ogled vsak dan od 18. ure dalje. Janez Ržek, Cesta v Gorice 8, pri tov. Plutal, Vič. P-11279-80
LADO SL 1500, okt. 1978, 27000 km, prodam. Ogled po 17. uri. Drofenik Dragomer, Vrtna 1, 61351 Brezovica. 11275-80
FIAT 850 šport kupe, dobro ohranjen, prodam. Inf. po telefonu (063) 720-104. T-109718-80
125 P, letnik september 1975, 60000 km, ugodno prodam. Oven Marjan, Brezovica 165 (pri trg. Merkator), tel. (061) 653-106. 11221-80
OPEL ascono, prevoženih 29.000 km, nujno prodam. Cena 25 M. Polje, Cesta 6 št. 2, Ljubljana-Polje. T-109771-80
Z 101, letnik 1977, 28000 km, registriran do 13. 6. 1981, ugodno prodam. Informacije od 17. do 20. ure. Tel. (061) 555-107. 11217-80
ZASTAVO 750, letnik 1970, registrirano za eno leto, prodam. Inf. po tel. (061) 311-416, po 15. uri. T-109782-80
ZASTAVO 101, l. 75, prodam. Ogled v ul. bratov Škofov 6, popoldne od 17. ure dalje v Kosezah. P-112214-80
DIANO, letnik 1977, prodam. Inf. po tel. (068) 23-867, ves dan. T-109745-80
OPEL rekord, letnik 1977, 35000 km, ugodno prodam, menjam tudi za manjši avto. Inf. po tel. (061) 22-964. PT-109795-80
LADO standard, letnik 1973, dobro ohranjeno, ugodno prodam. Janez Dolinar, Foitova 8, 63320 Velenje, tel. (063) 851-266. T-109717-80
WARTBURG 353 turist, star 7 mesecev, prodam. Inf. po telefonu (063) 25-652, od 6. do 14. ure. T-109713-80
GOLF diesel, okt. 1978, 19.000 km, prodam. Inf. po tel. (011) 697-858, od 16. do 20. ure. T-109716-80
R4, letnik 1975, prevoženih 92000 km, prodam. Ogled: Novo Polje cesta XVI/19, po 15. uri. T-109776-80
DIANO, letnik 1977, ugodno prodam, delno tudi na kredit. Ogled od 16. ure naprej. Janez Kobe, Župančičeva 10, Ljubljana. T-109715-80
125 P, star 9 mesecev, prodam. Inf. po tel. (067) 75-007. T-109783-80
CITROËN GS caravan, 1976, prodam po ugodni ceni. Inf. po tel. (061) 23-279. T-109746-80
ŠKODO sport coupe, odlično ohranjeno, ugodno prodam. Golob, Kristanova 8, Ljubljana. 11350-80
NSU 1000 C, letnik 1972, dobro ohranjen, prodam po ugodni ceni. Inf. po tel. (061) 557-176, od 15. ure naprej. T-109714-80
ZASTAVO 101 C, september 1979, 6000 km, prodam. Informacije po 12. uri po tel. (061) 27-988. P-11343-80
DAF 33 variomatik ter ami 8, primeren za invalide, prodam. Mogoča zamenjava za večji avto. Tel. (061) 553-926. 11311-80
R 12 nujno prodam. Informacije po tel. (061) 751-137. 9886-80
FIAT 132 – 2000, letnik 1978, 24000 km, ugodno prodam. Telefon. (061) 20-714. 11337-80
FIAT 132 GLS 2000, star 2 leti, takoj prodam. Telefon (061) 267-082. 11338-80
ALFA sud, letnik 75, prodam ali zamenjam za fiat 126 z doplačilom. Kličite v sredo, od 16. do 19. ure po tel. (061) 324-398. 11326-80
126 P, letnik 1977, dodatno opremljen, prodam. Aleksander Uršič, Potrčeva 16, Ljubljana, tel. 321-963 (popoldan). 11330-80
FIAT 125, italijanski, ugodno prodam. Ponudbe po telefonu (061) 264-274. 11301-80
R8 S, zelo ugodno prodam, tudi na kredit. Registriran do febr. 81. Ogled v četrtek popoldne. 29. hercegovske 16, stan. št. 3. 11314-80
GS PALLAS, tri leta star, prodam, dobro ohranjen, garažiran, 68000 km. Ogled vsak dan od 15. do 18. ure. Hočevar, Loška 64. P-11331-80
SPAČKA, 1976, 47.000 km, prodam za 45.000 din. Tel. (061) 316-242, Žlender. 11308-80
VOLGO, letnik 1976, črno, dobro ohranjeno, garažirano, prodam. Informacije po telefonu (061) 22-706, po 15. uri. 11325-80
VW 1200 J, dobro ohranjen, letnik 75, prevoženih 50.000 km, prodam. Informacije: Zaloška 234. P-11297-80
Z 750, letnik 74, ugodno prodam. Redek, Mladinska 13, Podutik, Ljubljana. P-11319-80
WARTBURG, let. 76, prodam. Inf. (061) 559-958, Simčič, Scopolijeva 3. 11287-80
Z 750 prodam za 3 M. Rasiewicz, Bratov Učakar 34, stan. 22. 11322-80
LADO SL 1500, novo, v garanciji, 150.000 din, gotovina, prodam. Tel. (034) 64-807, po 15. uri. PT-109474-80

kupim

Z 750 kupim do 4 M. Plačam 3M takoj, drugo po dogovoru. Ponudbe pod »Ohranjena«. 11347-82
FIAT 126 P ali 750 – nov, kupim takoj za gotovino. Kličite zvečer po telefonu (061) 51-174. 11286-82
REZERVNE dele za lambreto starejšega letnika kupim. Ponudbe sporočite po tel. (061) 612-560. T 109781-82
ZASTAVO 750 (l. 73/74) kupim. Ostojić, Fabianijeva 25, Ljubljana. 09814-82
TERENSKO vozilo (Landrover, Campagnola, Dodge), z diesel motorjem, kupim. Ponudbe pod »Gotovina«. 11262-82
R 18, letnik 1980 kupim. Ponudbe pod »Cena«. 11269-82
NOVEJŠI avto 101 ali ohranjenega kadeta do 10 M kupim. Gotovina. Milorad Ivanić, Bijedićeva 2, Ljubljana. 11245-82
ZASTAVO 750 (l. 3/74) kupim. Ostojić, Fabianijeva 25, Ljubljana. 09814-82
AUSTIN od 71 do 80 kupim za gotovino. Tel. (072) 30-315. T-109650-82
OPEL rekord 1700, letnik 1974/75, dobro ohranjen, kupim. Ponudbe pod »Navedite ceno«. P-11212-82
ZASTAVO 101 confort, mediteran ali renault 4 (novo) kupim za gotovino. Ponudbe pod »Dogovor«. P-11375-82

garaže

GARAŽO v Kosezah prodam. Ponudbe pod »Takoj«. 11195-83
GARAŽO v Domžalah oddam ali prodam. Ponudbe pod: »Garaža« v ogl. odd. »Dela«. T-109686-83
GARAŽO najamem v širšem območju centra. Tel. (061) 28-325. 11370-83

deli za avto

ZALETEN 125P, letnik 1978, po delih ali v celoti prodam. Škerget, Hubadova 4, tel. (061) 342-903. P-11070-84
DELE za TAM 6500 komplet bočne prenose s polosovinami in motor 120 KM, potreben manjšega popravila, prodam. Anton Omerza, Brezje 33, 61356 Ljubljana. P-10924-84
UPLINJAČ za škodo 105 poceni prodam. Tel. (066) 21-349. T 109739-84
RENAULT 4, letnik 65, po delih prodam. Marjan Korošec, Čopova 14, Ljubljana. 11213-84
VLEČNO kljuko, rezervne dele za princa in gume 165 × 13, prodam. Tel. (061) 342-946. T 109754-84
4 lita platišča ugodno prodam. Jarc, Mokrška 3. 09884-84
MOTOR po generalni, z menjalnikom, obe premi, sedeže in druge rezervne dele za Z 101 prodam. Informacije na naslov: Zagvozda, Vlahovičeva 22, Štepanjsko naselje. 11281-84
DELE za žabo ID 19, letnik 69, prodam. Tel. (061) 51-867. 11310-84
MOTOR z menjalnikom za fiat 850, za škodo 1000 MB pa menjalnik in nove batne obročke ugodno prodam. Ogled vsak dan na Brodu, Taborska cesta 37, pri Petru Šornu. T 109763-80
MOTOR za GS ali ami super, dobro ohranjen kupim. Tel. (064) 76-475. PT-109507-84
NOV zadnji odbijač za ford escort, letnik 1975 in naprej prodam. Tel. (061) 822-381. T-109647-84
ZA simco 1301 special, kupim glavno gred ali motor. Ponudbe vsak dan po tel. (061) 722-886, od 18. ure dalje. P-11179-84
DIESEL motor za osebni avto mercedes tip 180, 190, 200, 210 kupim. Ponudbe po telefonu (061) 43-311 od 17. ure dalje. P-11369-84
RENAULT R 6, tudi po delih, prodam. Vprašajte po telefonu (061) 340-861 ali 41-999 nedelja, torek dopoldan. P-9762-84
MOTOR za mercedes 200, bencinski in karoserijo za 200 D repaš prodam. Tel. (068) 82-768. Pt-109826-84
FIČA za dele prodam. Inf. po tel. (061) 347-620, med 19. in 20. uro. T-109721-84
Z750, l. 72, po delih zelo ugodno prodam. Dugalič, Uraničeva 18, Tel. 325-854. 11376-84
PEUGEOT 404, 2 avtomobila, prodam za dele, karoserije so slabo ohranjene. Prodam tudi nov prednji koš za peugeot 404. Informacije v četrtek, 26. 6. 1980 od 8. do 12. ure po tel. (061) 341-190. 09901-84
ZADNJI pokrov od NSU 1200 prodam. Reška 15, Vič, popoldan. 09341-84

ŠPORTNI REKVIZITI

prodam

ŠOTOR tuje izdelave, novejši, poceni prodam. Makše, Bjedičeva 6, Lj. 11201-90
NOVO kolo rog amater na deset predstav prodam. Informacije popoldne na naslov: Zuccato, Glinškova ploščad 5, Ljubljana, tel. (061) 340-636. P-09785-90
GLISER tip »Flečer«, dolžine 4,20 m, skupaj z izvenkrmnim motorjem Volvo-Penta 50 KM, prikolico in plastično cerado ugodno prodam. Informacije pri Potočnik, Medenska 64, Ljubljana ali po tel. (061) 50-544. P-10846-90
ČOLN, plastičen s kabino, dolg 5 m, dodatno opremljen, z motorjem tomos 18, ugodno prodam. Zlato Praček, Sečovlje 54, tel. (066) 79-637. T-109695-90
ČOLN za tri osebe, znamke metzeler aztek, ugodno prodam. Informacije (061) 811-466. P-11022-90
ČOLN GT 400, mercury 35 KM ter prikolico prodam. Alojz Draksler, Marno 9, 61431 Dol pri Hrastniku. PT-109676-90
ŠOTOR za 5 oseb, malo rabljen, poceni prodam. Inf. Puschner, Trg svobode 5, Kamnik ali po tel. (061) 831-746, vsak dan popoldan. T-109816-90
NOV poljski šotor nerabljen za 4 osebe, kuhinja, baldahin, dvojna streha, gumirano dno, prodam za 6.500 din. Tel. (061) 51-867, od 10. do 12. ure, popoldne od 17. do 19. ure. 09892-90
ČOLN johnson 40 z motorjem in prikolico prodam. Ogled od 15. ure dalje Tržaška 110, Ljubljana. 11355-90
ČOLN T 495 s kabino, motorjem 75 PS chrysler in prikolico – registriran prodam. Motor (dolga os) prodam tudi ločeno. Informacije (062) 22-043, popoldan. P-280-90
NOV čoln elan, model 430, s prikolico, prodam. Ogled: Tolstojeva 7, Ljubljana, informacije po telefonu (061) 342-755. P-9683-90
MOTORNO BARKO, 8,3 m, prodam. Diesel motor sperkins 30 KM, z borg wargner hidravličnim reduktorjem (vse novo), dve kabini, 4 postelje, WC. Ogled v soboto in nedeljo v Marini Izola. Inf. po tel. (066) 26-540, vsak dan po 19. uri. T-109405-90
GLISER GT 402, s cerado, T 18 S, telefleks in prikolico prodam. Še v garanciji. Cena 8,9 M. Ponudbe pod »Skupaj«. T-109377-90
ČOLN G 370, rabljen 14 dni, dodatno opremljen, motor johnson, 25 KM in prikolico, poceni prodam. Tel. (061) 552-241 dopoldan in (061) 831-883 popoldan. 11250-90
ČOLN pasara s prikolico ugodno prodam. Telefon (061) 321-103. 9827-90
PRIKOLICO za čoln, novo, 4 m, prodam. Inf. po tel. (063) 701-560. T-109790-90
RABLJEN, dobro ohranjen šotor za 4 osebe, prodam. Bratovševa ploščad 35, tel. (061) 347-694. 11224-90
GUMIJAST čoln Beograd sport in motor tomos 4, prodam. Ponudbe po tel. (065) 61-506, zvečer. T-109785-90
ZMAJ sunflower, ameriški, prodam. Inf. po tel. (061) 25-278. T-109779-90
ŠOTOR nemške izdelave, znamke brand 4,5 × 5,5 m, za 4 do 5 oseb, ena spalnica, streha iz umetnih vlaken, malo rabljen, prodam. Inf. po 16. uri po tel. (064) 74-548. T-109778-90
POTAPLJAŠKO obleko, ameriško, 6 mm in šotor za 3 osebe prodam. Inf. po tel. (061) 263-261, int. 371. T-109777-90
ŠPORTNO jadrnico tip zeta S 425 prodam. Kličite dopoldne, tel. (061) 345-186, Demšar. T-109773-90
ČOLN, gumijast in šotor za 3 osebe, zelo poceni prodam. Golob, Kristanova 8, Ljubljana. 11349-90
ČOLN, maestral 9 in tomos 4,5, rabljeno 5 dni, ugodno prodam. Tel. (061) 44-340, popoldne. 11345-90
ČOLN, maestral 7, motor tomos 4, šotor induplati-makarska, dve spalnici, omarice, blazine, gorilnik, ugodno prodam. Bevk, Celovška 103, 4. nad., od. 18. ure dalje. 9880-90
NOV nerabljen šotor za 4 osebe ugodno prodam. Naslov J. Tomo, Dražgoška 7, Ljubljana. 9875-90

prikolice

AVTO prikolico IMV 530 oziroma 550, novo, kupim. Ponudbe po tel. (061) 343-958. T-109702-93
PRIKOLICO adria, 410 kg, prodam. Tel. (068) 23-011, od 18. do 20. ure. 9829-93
PRIKOLICO adria št. 380 s predprostorom, zelo dobro ohranjeno, prodam v Umagu. Ponudbe pod »Nerabljena«. 93344-93
BRAKO prikolico prodam. Informacije vsak dan od 15. ure dalje. Telefon (061) 52-496. 9352-93
STANOVANJSKO prikolico 380 Q s predprostorom prodam. Inf. po tel. (061) 325-282. T-109799-93
BRAKO prikolico prodam. Informacije po telefonu (064) 61-043 od 15. ure dalje. P-10929-93

GLASBILA

prodam

KLAVIRSKO harmoniko paoljo soprani, prodam. Varjačić, Mladinskih brigad 7, Kranj. PT-109350-100
PIANINO znamke August Förster, (originalna kovinska konstrukcija) prodam. Inf. na naslovu: Magdalena Zorč, Stresova 4/C, 65222 Kobarid ali po tel. (065) 85-020, int. 01. T-109731-100
KLAVIRSKO harmoniko, ročno delo Cruccinelli, 140 basno, 22 registrov, cena do 10.000 ND, prodam. Ponudbe pod »Nujno.« 11339-100
DVOMANUALNE orgle tiger z efektom bobnov 10 ×, malo rabljene, ugodno prodam. Inf. po tel. 324-561, Obranovič. 11383-100
DOBRO ohranjen koncertni klavir prodam. Klep, Šempeter v Savinjski dolini 134. P-11321-100
KLASIČNO, zelo akustično kitaro, kupljeno februarja 80, 4785 ND, nujno prodam za 3000 ND. Ponudbe pod »Nujno«. 11284-100
HARMONIKO DL carmen melodia ugodno prodam. Kličite po tel. (061) 348-777. T-109784-100

DOBRO ohranjeno bas kitaro, kopijo gibson, s kovčkom, ugodno prodam. Inf. po tel. (068) 23-366.
T-109703-100

AKUSTIČNI APARATI

prodam

OJAČEVALEC SANSUI AU-919 (100 W) in slušalke koss tech 2 prodam. Ponudbe pod »919«. 9373-105
KOMPLET linguaphon plošče italijanščine, nemščine in gramofon suprafon prodam skupaj za 4000 din. Magnetofon grudig prodam za 2500 din. Ponudbe pod »Priložnost«. 11282-105
RECEIVER SCERWOOD 7210 prodam. Inf. po tel. (061) 42-597, po 15. uri. T-109755-105
TECHNICS OJAČEVALEC SU-7700, kasetar RS-615, magnat boxemig-0,4 (150 W) prodam. Inf. po tel. (061) 261-333. T-109509-105
MAGNETOFON REVOX B 77, skoraj nov, prodam. Mladen, tel. 41-759. 9364-105
GORENJE COLOR prodam. Informacije po telefonu (061) 326-626. P-9355-105
MARANTZ predojačevalec 3250 B prodam. Informacije od 14. do 15. ure. Miha Žerovec, Linhartova 1. 9828-105
STEREO RADIO telefunken z vgrajenim gramofonom in zvočnikoma ugodno prodam. Tel. (061) 321-181. 11243-105
GRAMOFON technics 1600 MK 2, nov in v garanciji prodam. Ciril Kozjek, Voklo 17/a, Šenčur 64208. T-107406-105
ČRNOBELI TV tuje znamke, ekran 56, brezhiben, prodam za 4000 din. Tel. (061) 41-559. PT-109810-105
RECEIVER LENCO R 50, 2 × 50 W, za 12.500 din in zvočnike AR 16 za 14.000 din zaradi odhoda v JLA nujno prodam. Inf. po tel. (061) 2666-067. T-109800-105
RECEIVER KENWOOD 2 × 60, 8000 ND, kasetofon dolby ITT 7000 ND, gramofon siemens 2000 ND, ITT zvočnike 2 × 120 za 12.000 ND prodam. Tel. (061) 44-263. PT-109823-105
BARVNI TV panorama prodam. Inf. po tel. (061) 320-041, int. 18, od 7. do 15. ure. T-109759-105
AVTOKASETOFON, 2 × 10 W, phillips, nov, prodam za 3500 din. Inf. (061) 343-761, od 15.–17. ure. P-11382-105
GRAMOFON sony PS × 35 in reciver sony STRV-5 prodam. Selakovič, Bratov Učakar 14, Ljubljana. 09916-105
ZVOČNIKE klipsch heresy prodam. Telefon (061) 44-639, od 17.–19. ure. 09911-105
TELEVIZOR, saba, barvni, ekran 66, daljinsko upravljanje, rabljen, za 15.000 din, prodam. Tel. popoldan (061) 346-969. T-109814-105
ISKRIN HI-FI stereo gramofon, z zvočniki prodam. Telefon (061) 320-714, samo dopoldan. 11387-105
NOV receiver marantz 2218, gramofon technichs 1900 SL 1900, prečno flavto signum, ugodno prodam. Tel. (061) 310-245, Pavčič Marjan. P 10867-105
DUAL compact K 360, 2 × 30 W, ter dva zvočnika bose 301 in TV color nord mende, 59 cm, 12 programov s telekomandami prodam. Informacije (053) 32-014, od 8. do 10. ure. 09787-105
ČRNO bel televizor Iskra, leto in pol rabljen, prodam. Cena 4000–5000 din. Telefon (061) 283-43. 11207-105

kupim

ROGOVJE kupim. Ponudbe pod »Trofeja«. 09551-112

UMETNINE IN STARINE

prodam

SREBRN JEDILNI PRIBOR za 6 oseb iz leta 1890, serijo znamk iz let 1918–20 in 1945–50 prodam. Ponudbe pod »Najboljši ponudniki«. 9348-110
SREBRN SERVIS, 24 kosov, prodam. Ponudbe pod »PL 3,5 M«. 9351-110
POSLIKANO skrinjo prodam. Ponudbe pod »Stara skrinja« na »Delo« Kranj T.109732-110

kupim

STARO OKROGLO MIZO in stekleno vitrino kupim. Tel. (061) 345-562 ali pod »Ohranjeno«. 9358-112

KNJIGE

prodam

7 LETNIKOV knjižne zbirke Nobelovci prodam. Cena 4.900 din. Marica Mesarič, Cesta v Zeleni log 5, Ljubljana. Tel. dopoldne (061) 323-689. T-109654-120

DELO

dobi

ZIDARJE IN DELAVCE sprejmem. Zidarstvo Franc Koželj, Na Dolih 4, Ljubljana, telefon (061) 556-421. 9893-130
PRINAŠALKO KOSILA za eno osebo nujno iščem. Štrancar, Titova 23/I. stopnišče I. nadstropje, stanovanje št. 4, Ljubljana. T-109791-130
KV ALI PRIUČENO NATAKARICO in dekle za pomoč v kuhinji sprejme takoj gostilna Burica, Dragomelj. OD po dogovoru, stanovanje in hrana v hiši, dva dni v tednu prosto. PT-109756-130
ZIDARSKO SKUPINO za gradnjo hiše v Črnučah iščem. Inf. po tel. (061) 556-378. T-109767-130
POMOČ pri pospravljanju urejenega stanovanja potrebujem. Ponudbe pod »Blizu pivovarne«. P-11270-130
DVA SOBOSLIKARJA, lahko priučena, takoj zaposlim, zaslužek dober, preko 9000 din. Delo tudi pozimi. Ponudbe pod »Delo tudi pozimi«. P-11220-130
VAJENCA sprejmem. Avtomehanika Marjan Ribnikar, Ljubljana, Kosovo polje II/12, ob Tržaški c. pri Dolgem mostu. 9837-130
2 STAVBNA ključavničarja. OD okoli 8000 din, zaposlim takoj. Franc-Drago Javnik, ključavničarstvo, Kettejeva 7, Domžale (Rodica) ali telefon od 18. ure naprej (061) 722-988. T-09550-130
FRIZERSKI salon Nada Stražar, Zaloška 99, sprejme v uk učenko frizerske stroke. PT-109400-130
KVALIFICIRANEGA ali PKV elektrikarja za montažo avtomatskih kegljišč sprejmem v službo. Ponudbe pod »Kegljišča«. PT-109384-130
PARKETARJA kvalificiranega ali priučenega, z večletno prakso, sprejmem. Dober akordni zaslužek. Ponudbe na oglasni oddelek pod »Parketar«. 11191-130
V UK sprejmem takoj dva učenca za avtokleparsko stroko. Javite se pri Matevž Štefe, Trzin, Ljubljanska 17, 61234 Mengeš. Tel. (061) 721-964. PT-109652-130
VEČ UČENCEV za poklice strojni ključavničar, rezkalec, strugar, brusilec in orodjar sprejmem. Matija Jager, izdelovanje kompresorjev, Litijska 233, 61261 Ljubljana-Dobrunje, tel. (061) 49026. P-11168-130
POMOČ pri čiščenju stanovanja iščem. Ponudbe pod »Dobro plačilo«. P-09930-130
NK gradbenega delavca s C kategorijo zaposlim takoj. OD dober, samsko stanovanje zagotovljeno. Avsečeva 21 ali tel. (061) 43-155. T-109804-130
ELEKTROINSTALATERJA sprejmem takoj, OD zelo dober, drugo po dogovoru. Tel. (061) 52-117. PT-109724-130
NATAKARICO s prakso zaposlimo redno ali honorarno. Delo je v izmeni. Nedelje in prazniki prosti, visok OD, samo osebno pri Ježev hram, Podutiška 56, Ljubljana. PT-109828-130

išče

KLJUČAVNIČAR išče popoldansko honorarno zaposlitev za delo na stiskalnici ali vrtalnem stroju. Ponudbe pod »Zanesljiv«. 11372-132
HONORARNO grem čistit poslovne prostore po pogodbi 20 ur tedensko. Šem mlajša upokojenka, dela zmožna. Kličite po telefonu (061) 44-037, od 13. do 15. ure. P-11389-132
STROJNI ključavničar z znanjem avtogenega, elektro in argonskega varjenja išče kakršnokoli honorarno delo. Ponudbe pod »Julij«. P-11332-132
PROSTE kapacitete na stroju za brizganje do 70 gr. nudim. Prevzamem delo ali odkupim orodje. Ponudbe pod »Domena« na »Delo« Kranj. T-109733-132
V POPOLDANSKIH urah vzamem na dom šivanje. Ponudbe pod »Bagat 777«. P-9663-132
HONORARNO prevzamem službo čuvaja, zmožen tudi skladiščnik administratvnih del, vse po dogovoru. Ponudbe pod »Zanesljiv«. P-11219-132
NATAKAR išče honorarno delo. Tel. (061) 327-234, zvečer. 11258-132
UČNO mesto za učenca v elektromehanični stroki iščem. Ponudbe pod »Ljubljana«. T-109699-132
USLUŽBENKA išče popoldansko zaposlitev. Ponudbe pod »Knjigovodstvo«. 11328-132
PROSTE zmogljivosti na ekscentričnih stiskalnicah 15 in 20 t, nudim. Vzamem kakršenkoli artikel v izdelavo. Ponudbe po tel. (061) 721-012. PT-109793-132
DELO trgovskega zastopnika za območje Srbije in Makedonije s sedežem v Nišu prevzamem. Jankovič, Čelovška 122, Ljubljana. T-109774-132
ZAPOSLITEV pri privatniku (plastika) išče priden fant. Opravljam različna dela. Ponudbe pod »Takoj«. 11210-132

varstvo

V VARSTVO sprejmem otroke od 2 do 5 let s 1. 8. 1980. Inf. po tel. (061) 263-344, od 16. do 20. ure. T-109657-133
DOPOLDANSKO varstvo na domu za 9 mesečno deklico od septembra dalje iščem. Dr. Ziherl, Poljanska 20 A (po 19. uri). 9695-133
VARSTVO od 1. julija dalje, za 7 mesecev starega fantka, nujno iščem. Ponudbe pod »Bežigrad–14«. 11251-133

INŠTRUKCIJE

nudim

INŠTRUIRAM matematiko. Ponudbe pod »Jamstvo«. P-9731-140
V KRANJU instruiram matematiko za vse šole. Tel. (064) 27-329, popoldne. PT-106850-140

iščem

INŠTRUKTORJA angleščine za srednje šole iščem. Ponudbe pod »15. julij«. 9345-142
INŠTRUKTORICO matematike za osnovno šolo potrebujem. Ponudbe pod »Takoj«. 09802-142

ŽIVALI

prodam

PSE čuvaje, stare dva meseca, prodam. Ogled je mogoč vsak dan. Cena 500 din. Tomačevo 45 A, Ljubljana. P-9684-150
NEMŠKE volčjake, čistokrvne (brez rodovnika), ugodno prodam. Miklavčič, Freyerjeva 32. 11283-150
NOVOFUNDLANCA, stara 10 mesecev, odličnih staršev, prodam. Janez Koderman, Verd 101, Vrhnika. P-11306-150
LABRADOR retriver mladiče, prodam. Oče cacib 1979. Informacije po telefonu (061) 262-830, popoldan. 9898-150
AFGANISTANSKI hrt, psička stara dve leti, zaradi odhoda v JLA poceni prodam. Tel. (063) 852-392. PT-109747-150
NEMŠKEGA ovčarja, starega 6 mes., z rodovnikom prodam. Kamnogoriškega 34, Dravlje. P-9770-150
DALMATINCA, tri leta starega, oddam ljubitelju z lastnim vrtom. Tel. (061) 266-505. P-10670
BELEGA pudla, starega 3 mesece, z rodovnikom, odličnih staršev, prodam. Starec, Pokopališka 3, Ljubljana. P-09900-150
NOVOFUNDLANDCA, starega 7 tednov, odličnih staršev, prodam. Inf. po tel. (061) 48-355, dopoldne,, ogled popoldne v Domžalah, Prečna 15. T-109803-150

kupim

PSA mladiča, po možnosti mlajšega volčjaka, kupim. Tel. (061) 557-853, od 17. ure dalje. T-109738-152

RAZGLASI

izgubljeno

PROSIM voznika poltovornjaka, ki je med vožnjo v križišču Celovške in Vodnikove ceste v četrtek, 19. 6. 1980 ob 7.30 spraševal kolesarja, če so izgubljeni ključi njegovi, da naj lete preda milici v Šiški, Celovška 140. 09903-160
FILIGRANSKI prstan s cvetlico izgubljen med Unionom in staro Ljubljano 19. 6. 1980. Prosim poštenega najditelja, da mi ga vrne za nagrado. Tel. (061) 20-405. T-109829-160
18. 6. 1980 sem izgubila žensko zapestno uro na Šubičevi ulici ali na Trgu revolucije. Poštenega najditelja prosim, da jo vrne. Tel. (061) 320-774. T-109532-160

razno

VEČJE posojilo iščem. Garancija hiša. Ponudbe pod »Obresti«. P-10910-164
KOMBINIRAN mizarski skobelni stroj in kompletno ostrešje z opeko, dim. 15 × 7, novejša izvedba, prodam. Tel. (061) 782-026. P-10954-164
GOSTINSKE vrtne garniture (5 miz s stoli) in 15 m ograje za rože prodam. Domžale, tel. (061) 721-494. P-10990-164

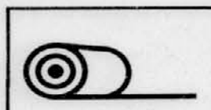

KAKOVOSTNO in po sodobni metodi čistim vse vrste talnih oblog. Nadalnje informacije se dobijo po tel. (061) 43-593. P-9874-165

FOTOKOPIRNICA Meta Pozderec Jožica, sprejema fotokopiranje in razmnoževanje v blagovnici Metalka, Dalmatinova 5. 11309-165

MINIZIRAM, barvam žlebove, snegolove, pločevinaste strehe, balkonske in vrtne ograje. Ponudbe pod »Avgust«. P-9803-165

VSA elektroinštalacijska dela vam opravimo hitro. Novogradnje tudi na bančni kredit. Ponudbe po tel. (061) 322-827. E-11255-165

VSA soboslikarska in pleskarska dela ter pleskanje radiatorjev opravim po ugodni ceni. Inf. tel. (061) 557-516. T-109786-165

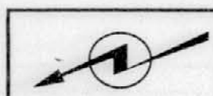

INSTALACIJE napeljujem in popravljam. Tel. (061) 28-693 ali 265-283. EP-10909-165

KOMPLETNE selitve, prevoze, opravimo strokovno za zasebni in družbeni sektor. Zanesljivi in točni. Tel. (061) 342-420. PT-108444-165

SKUPINA voznikov minibusov 8 × I sedež znamke mercedes in VW nudi solidne storitve in osebno pomoč pri opravljanju vseh vrst prevozov, tudi brez sedežev, vključujoč vleko prikolic po ugodnih cenah brez omejitve v km voznih oz. nevoznih dni. Družbeni in zasebni interesenti sporočite svoje želje po tel. (061) 268-046. PR-06891-165

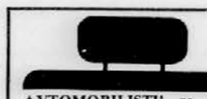

AVTOMOBILISTI! za varno vožnjo vam vgradimo za vsak avto naslonjala za glavo. Popravljamo polomljene sedeže in predelujemo navadne v ležalne sedeže. FIČO servis, Lj., Gerbičeva 48, tel. (061) 262-466. P-09146-165

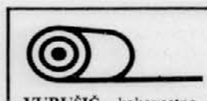

VURUŠIČ, kakovostno, hitro čistimo talne obloge – za večje objekte posebna ugodnost. Tel. (061) 317-822. PK-T106609-165

PREVOZE, kompletne selitve opravimo za zasebni in družbeni sektor. Zanesljivi in točni. Tel. (061) 263-756. PT-109587-165

PREVOZI in selitve. Tel. (061) 341-079. PPT-108410-165

PREVOZNE storitve, komplet selitve opravimo za zasebni in družbeni sektor. Inf. po tel. (061) 345-417. PT-108999-165

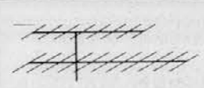

TV ANTENE z meritvijo in garancijo montiram. Tel. (061) 49-031. AN-09929-165

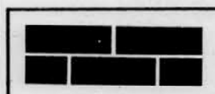

KERAMIČNE ploščice vseh vrst polagam kakovostno in po solidni ceni. Ponudbe z opisom dela pod »Pečar«. Z-11359-165

Hišni svet išče

snažilko

Plačamo dobro. Inf. sprejema hišni svet Vlahovičeva 40, Ljubljana. T 109822-130

Iščemo poverjenike za prodajo knjig

za obalno in novogoriško območje.

Prijave sprejema Založba Obzorja Maribor, TOZD Matica, Gosposka 3, Maribor. 25-4491

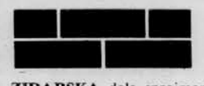

ZIDARSKA dela sprejmem za izdelavo po naročilu in dogovoru. Ponudbe pod »Takoj – začetek«. Z-11363-165

SOLIDNO in kakovostno opravljam vsa soboslikarska in pleskarska dela ter polagam tapete. Ponudbe pod »Solidno«. S-09919-165

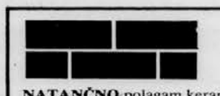

NATANČNO polagam keramične ploščice na lepilo ali klasično, jamčim za kakovost, trajnost. Ponudbe pod »Keramika«. P-11373-165

SOBOPLESKARSKA dela opravim solidno. Ponudbe pod »Obrtnik«. S-11385-165

TELEKS

GIP GRADIS TOZD GE CELJE, Ul. XIV. div. 10, 63000 Celje

obvešča kupce stanovanj, da ima v Žalcu v soseski V. na voljo tri triinpolsobna stanovanja, v velikosti 88,75 m²

Vse potrebne informacije dobite na zgornjem naslovu v komercialnem oddelku. 25-4483

ZDRUŽENA CESTNA PODJETJA SLOVENIJE

Delovna skupnost skupnih služb

objavlja prosta dela in naloge za nedoločen čas, s polnim delovnim časom

1. **OPRAVILA POMOČNIKA VODJE KOMERCIALNE SLUŽBE**
2. **STROJEPISNA DELA**

Za objavljena dela in naloge morajo kandidati poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:
pod 1.:
– visoka ali višja strokovna izobrazba ekonomske, gradbene ali strojne smeri
– 4 leta delovnih izkušenj pri komercialnih delih
Zaželene so delovne izkušnje s področja strojništva in poznavanja gradbene mehanizacije
pod 2.:
– 2-letna administrativna šola
– leto delovnih izkušenj pri strojepisnih in administrativnih delih

Pisne vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov: Združena cestna podjetja Slovenije, Ljubljana, Prešernova 23. O izbiri bomo kandidate obvestili v 30 dneh po končanem zbiranju ponudb. 25-4522

Začasni svet

Osnovne šole »Milan Šuštaršič« v ustanavljanju Ljubljana Bežigrad

ponovno in dopolnilno objavlja

po 362. členu Zakona o združenem delu za nedoločen čas s polnim delovnim časom naslednja dela in naloge:

2 učiteljev razrednega pouka; U, PU, absolvent
9 učiteljev razrednega pouka v oddelkih PB; U, PU, absolvent
učitelja telesne vzgoje; PU, P, absolvent (prednost imajo štipendisti občine)
učitelja glasbene vzgoje; PU, P, absolvent
učitelja gospodinjstva in vodje prehrane; PU, P, absolvent
knjižničarja – slov. jezik (ali zgodovina); PU, P, ki bo opravljal dela in naloge učitelja v oddelku PB in deloma v knjižnici
učitelja tehnične vzgoje; PU, absolvent, ki bo opravljal dela in naloge učitelja tehnične vzgoje in deloma učitelja v oddelku PB
učitelja slovenskega jezika; PU, P
učitelja angleškega jezika; PU, P
vodje kuhinje; srednja gostinska šola, VKV
3 kuharic; KV, priznana KV v šolstvu
7 delavk za čiščenje šolskih prostorov; osnovna šola, 1-mesec poskusno delo

Kandidati za dela in naloge morajo izpolnjevati razpisne pogoje in imeti moralnopolitične lastnosti, ki zagotavljajo uresničevanje vzgojnoizobraževalnih smotrov socialistične samoupravne družbe.
Absolvente sprejemamo v delovno razmerje za določen čas. Posamezne naloge in dela učiteljev se dopolnjujejo v vzgojnoizobraževalnem delu skladno s 33. členom Zakona o osnovni šoli. Kandidati naj pošljejo prijave z ustreznimi dokazili o izobrazbi in kratkim življenjepisom na naslov: OSNOVNA ŠOLA »MILAN ŠUŠTARŠIČ« V USTANAVLJANJU, Ljubljana Bežigrad, Ulica 29. Hercegovske divizije 11.
Prijave sprejemamo 15 dni po objavi.
Izbrani kandidati bodo začeli delati 1. 9. 1980.
O izidu razpisa bomo kandidate obvestili v 15 dneh po končanem sprejemanju ponudb. 25-4515

OMRD VTOZD za veterinarstvo Biotehniške fakultete objavlja

prosta dela in naloge

materialnega knjigovodje

Poleg splošnih pogojev zahtevamo za sprejem še naslednje:
1. dokončana srednja ekonomska šola z maturo ali dokončana gimnazija z maturo
2. odslužen vojaški rok (za moške kandidate)
3. nekaj let prakse pri enakih delih. oz. nalogah ali veselje do takega dela (za začetnike)
4. trimesečno poskusno delo

Delovno razmerje želimo skleniti za nedoločen čas, s polnim delovnim časom. osebni dohodek po pravilniku (približno 6.100,00 din)
Prijave sprejemamo do 10. julija 1980 na naslov: VTOZD za veterinarstvo BF, Ljubljana, Gerbičeva 60. 25-4488

Poslovne prostore oddamo:

– 5 sob v skupni izmeri 93 m² in dodatni prostor za arhiv in lastno parkirišče

Interesenti naj pošljejo ponudbe na naslov SAP-VIATOR, TOZD CEPROM tovorni promet, Ljubljana, Savska cesta 2, do 5. julija 1980. 25-4528

ZDRUŽENO ZDRAVSTVO JUŽNE PRIMORSKE o. o. KOPER
DS TOZD Zdravstveni dom PIRAN

ponovno razpisuje prosta dela in naloge
INDIVIDUALNEGA POSLOVODNEGA ORGANA – direktorja TOZD Zdravstveni dom Piran

Kandidati morajo poleg splošnih, z zakonom določenih pogojev, izpolnjevati še naslednje pogoje:
– da imajo visoko strokovno izobrazbo zdravstvene usmeritve oziroma pravne, ekonomske, organizacijske ali upravno-pravne usmeritve
– da imajo najmanj 5 let delovnih izkušenj pri vodilnih, vodstvenih oziroma strokovnih delih ali opravilih
– da imajo organizacijske sposobnosti in sposobnost vodenja delavcev TOZD
– da imajo ustrezne moralno-politične vrline
Mandat za razpisana dela in naloge je 4 leta.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in kratkim programom dela in razvoja temeljne organizacije naj pošljejo kandidati v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: ZDRUŽENO ZDRAVSTVO JUŽNE PRIMORSKE o. o. KOPER, Titov trg 5 z oznako na ovojnici, da je za razpisno komisijo TOZD ZD Piran.
Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po zaključenem zbiranju ponudb. 25-4525

VZGOJNO VARSTVENI ZAVOD JARŠE p. o.
LJUBLJANA, Rožičeva 10

Komisija za medsebojna delovna razmerja

OBJAVLJA PROSTA DELA IN NALOGE

1. **7 varuhinj**
2. **snažilke**
3. **snažilke**
4. **finančnega knjigovodje**

Pogoji:
pod 1.: šola za varuhinje oz. osemletka
pod 2.: osemletka
pod 3.: osemletka
pod 4.: srednja ekonomska šola

Delo pod 1. in 2. bomo sklenili za nedoločen čas, s polnim delovnim časom, dela in naloge pod 3. in 4. pa bomo sklenili za nedoločen čas, s polovičnim delovnim časom.
Kandidati naj vložijo pisne vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi na naslov: VZGOJNO VARSTVENI ZAVOD JARŠE p. o. LJUBLJANA, Rožičeva 10. 25-4518

ZDRUŽENO ZDRAVSTVO JUŽNE PRIMORSKE o. o. KOPER

Delavski svet TOZD Zdravstveni dom IZOLA

ponovno razpisuje prosta dela in naloge

INDIVIDUALNEGA POSLOVODNEGA ORGANA – DIREKTORJA TOZD ZDRAVSTVENI DOM IZOLA

Kandidati morajo poleg splošnih, z zakonom določenih pogojev, izpolnjevati še naslednje pogoje:
– da imajo visoko strokovno izobrazbo zdravstvene usmeritve oziroma pravne, ekonomske, organizacijske ali upravno-pravne usmeritve
– da imajo najmanj 5 let delovnih izkušenj pri vodilnih, vodstvenih oziroma strokovnih delih ali opravilih
– da imajo organizacijske sposobnosti in sposobnost vodenja delavcev TOZD
– da imajo ustrezne moralno-politično vrline
Mandat za razpisana dela in naloge je 4 leta.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in kratkim programom dela in razvoja temeljne organizacije naj pošljejo kandidati v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: ZDRUŽENO ZDRAVSTVO JUŽNE PRIMORSKE o. o. KOPER, Titov trg 5 z oznako na ovojnici, da je za razpisno komisijo TOZD ZD Izola. Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po končanem zbiranju ponudb. 25-4524

so stvari,
ki jih najdete samo
v reviji
TELEKS

Komisija za razpis in imenovanje del in nalog upravnika pri

MESTNI KNJIŽNICI POSTOJNA

razpisuje
po 27. členu Statuta Mestne knjižnice Postojna dela in naloge

UPRAVNIKA

Za upravnika je lahko imenovan, kdor izpolnjuje naslednje pogoje:
– da je državljan SFRJ in izpolnjuje splošne pogoje, določene z zakoni
– da je bibliotekar
– ali knjižničar z 10-letno ustrezno prakso
– da ima ustrezne moralno-politične vrline

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo komisiji v 15 dneh po objavi pod oznako »Za razpisno komisijo« na naslov Mestna knjižnica Postojna.

O izbiri bomo kandidate obvestili v 8 dneh po odločitvi Zbora delavcev. 24-4472

HIŠNIKA z nepolnim delovnim časom

sprejmemo. Ponudbe z navedbo redne zaposlitve na oglasni oddelek pod »Hišniško stanovanje« 25-9805

Komisija za delovna razmerja

Medicinske fakultete v Ljubljani

objavlja prosta dela in opravila

samostojnega referenta

na avtomatskem stroju Ascota pri računovodstvu medicinske fakultete (za nedoločen čas).

Pogoja:
obvladanje dela na knjigovodskem stroju, trimesečno poskusno delo

Nastop dela takoj ali po dogovoru. Pismene ponudbe, kolkovane s 4 din, sprejema tajništvo Medicinske fakultete, Vrazov trg 2–15 dni po objavi. 25-4489

PIK »TAKOVO« – TOZD »TAKOVO – KOMERC«

objavlja po sklepu komisije za delovna razmerja

prosta dela in naloge

MATERIALNEGA KNJIGOVODJE

(skladišče v Ljubljani, Litijska 171)

Pogoji:
– srednja strokovna izobrazba, enoletne delovne izkušnje v stroki
– delo združujemo za nedoločen čas
– OD po normativnih aktih TOZD

Ponudbe pošljite v 8 dneh po objavi na naslov: PIK »TAKOVO«, Gornji Milanovac, OOUR »TAKOVO – KOMERC«. 25-4478

jana

Po sklepu Delavskega sveta

TOZD »Hladnjača i klaonica« z dne 9. junija 1980 DO »Zmajevac« Zenica – TOZD »Hladnjača i klaonica« Zenica

objavlja

LICITACIJO

za javno prodajo

1. SPECIALNEGA VOZILA HLADILNIKA:

znamke lancia, tip esagamna – 520213
letnik 1969
moč motorja 214 KM
delovna prostornina 10521 ccm
nosilnost 8200 kg
brezhiben
Začetna cena je 300.000 din

2. OHLADITVENE NAPRAVE

za specialna vozila – hladilnike – THERMO KING, delno poškodovane:
letnik 1978
Kot pogonsko moč koristi električno energijo 12 in 220 voltov
Začetna cena 100.000 din

Licitacija bo v Zenici TOZD »Hladnjača i klaonica« Perin Han, v petek, 27. junija 1980, ob 10. uri na dvorišču TOZD.

Na licitaciji lahko sodelujejo vse pravne in fizične osebe, ki bodo pred licitacijo vplačale 5% varščino od začetne cene.
Specialno vozilo lancia in thermo kong si lahko ogledate vsak delavnik od 7. do 14. ure na dvorišču TOZD »HIK« Perin Han, Zenica.

Stroške prenosa lastništva plača kupec. 25-4484

Sindikalnim organizacijam in samoupravnim organom ZNAČKE OB JUBILEJU SAMOUPRAVLJANJA

V serijah so tudi značke z likom tovariša Tita

NOVO: SERIJA Z 42 ZNAČKAMI V VSEH JEZIKIH NARODOV IN NARODNOSTI JUGOSLAVIJE

Zaradi velikega zanimanja za značke ob 30-letnici samoupravljanja, v dveh kompletih s 4 in 6 značkami (z likom tovariša Tita in petokrako zvezdo, simbolom samoupravljanja), smo se odločili, da ponudimo osnovnim sindikalnim organizacijam in samoupravnim organom še komplete z 42 značkami v vseh jezikih narodov in narodnosti Jugoslavije,
V kompletu je po 6 zlatih, srebrnih in bronastih značk z likom tovariša Tita (skupaj 18), po 6 zlatih, srebrnih in bronastih značk s petokrako zvezdo – simbolom samoupravljanja (skupaj 18) in 6 značk – rdečih s petokrako zvezdo, simbolom samoupravljanja.

PRI NAROČILU KOMPLETOV Z 42 ZNAČKAMI IMAJO DO 27. JUNIJA 1980 PREDNOST OSNOVNE SINDIKALNE ORGANIZACIJE IN SAMOUPRAVNI ORGANI, KI LAHKO OMENJENE KOMPLETE PODARIJO NAJZASLUŽNEJŠIM SINDIKALNIM AKTIVISTOM IN SAMOUPRAVLJALCEM.

Po 27. juniju bomo dali komplete z 42 značkami v prosto prodajo.
CENA KOMPLETA Z 42 ZNAČKAMI JE 850 DINARJEV
Sporočamo tudi ,da imamo na zalogi še posamezne značke – rdeče, simbol samoupravljanja po 20 dinarjev, ter komplete s 4 in 6 značkami po 80 oziroma 150 dinarjev za komplet.
Posamične značke in komplete vam bomo poslali po pošti, in sicer po vrstnem redu prispelih naročil. Naročniki iz Ljubljane lahko posamezne značke in komplete dvignejo v knjigarni Delavske enotnosti, Ljubljana, Tavčarjeva 5.
Izdelavo značk z likom tovariša Tita in napisom »Josip Broz Tito – 30 let samoupravljanja« v reliefni izvedbi – delo akademskega kiparja Vlada Herljevića iz Zagreba, je odobril Zvezni sekretariat za pravosodje in organizacija zvezne uprave št. 04/5-336/1-180-02, z dne 10. marca 1980, v skladu z zakonom o uporabi lika in imena predsednika republike Josipa Broza Tita.

Odreži in pošlji

NAROČILNICA

Pri ČGP Delo – TOZD DELAVSKA ENOTNOST, Ljubljana, Dalmatinova 4, nepreklicno naročamo naslednje značke – komplet z likom tovariša Tita in s simbolom samoupravljanja:

1. posameznih značk – simbol samoupravljanja po 20 din
2. kompletov s 4 značkami po 80 din za komplet
3. kompletov s 6 značkami po 150 din za komplet
4. kompletov s po 42 značkami po 850 din za komplet

Naslov naročnika _____

_____

Račun bomo poravnali v zakonitem roku.

Datum 1980 _____

Žig

_____

Podpis naročnika

13-101

TEKSTIL

Proizvodno in trgovsko podjetje n. sol. o., Ljubljana

TOZD galant o. sol. o. Ljubljana, Cesta v hrib 1

Komisija za delovna razmerja TEKSTIL, TOZD GALANT Ljubljana

razpisuje
prosta dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi

VODJE RAZVOJA IN TEHNOLOŠKIH POSTOPKOV

Kandidat mora poleg z zakonom določenih pogojev izpolnjevati še naslednje:
– da ima višješolsko izobrazbo usnjarsko-galanterijske ali tekstilno-konfekcijske smeri,
– najmanj 3 leta delovnih izkušenj,
– aktivno znanje enega tujega jezika (italijanski, nemški ali angleški jezik,
– 3-mesečno poskusno delo.

objavlja
prosta dela in naloge

1. **SKLADIŠČNEGA DELAVCA**
v skladišču gotovih izdelkov
Pogoji: trgovska šola ali šola za skladiščne delavce, 1 leto delovnih izkušenj, 1-mesečno poskusno delo.

2. **VEČ DELAVCEV**
za izdelovanje usnjene galanterije
Pogoji: KV ali PK delavci, 1-mesečno poskusno delo.

Vsa navedena dela in naloge združujemo za nedoločen čas, z dopoldanskim delovnim časom. Prednost imajo delavci s stalnim prebivališčem v Ljubljani.

Kandidati naj pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov: TEKSTIL, TOZD GALANT, Ljubljana, Cesta v hrib z oznako: »kadrovski komisiji«.

TOZD angora o. sol. o., Ljubljana, Emonska c. 2

objavlja
prosta dela in naloge

ELEKTRIKARJA

Pogoji: poklicna elektro šola, 1 leto delovnih izkušenj, 2- mesečno poskusno delo

Delo združujemo za nedoločen čas, s polnim delovnim časom.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov: TEKSTIL, TOZD ANGORA, Ljubljana, Emonska c. 2

TOZD tonosa o. sol. o., Ljubljana, Savlje 87

objavlja prosta dela in naloge

MODELARJA

Pogoji: modelarska šola, zaželene so ustrezne delovne izkušnje, OD po Pravilniku TOZD, 3-mesečno poskusno delo

Delo združujemo za nedoločen čas, s polnim delovnim časom.

Kandidati naj pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov: TEKSTIL, TOZD TONOSA, Ljubljana, Savlje 87.

24-4467

Delavski svet

OOUR-HEMIJA v sestavi DO za zunanjo in notranjo trgovino ter proizvodnjo JUGOHEMIJA Beograd – Filiala Ljubljana, Dalmatinova 10

razpisuje prosta dela in naloge za sprejem delavca za nedoločen čas za dela organizacije in koordinacije procesov dela v Filiali Ljubljana

direktorja (reelekcija)

Pogoji: visoka ali višja strokovna izobrazba ekonomske, pravne, tehnične ali tehnološke smeri, 5 let delovnih izkušenj v zunanji trgovini, aktivno znanje nemškega ali angleškega jezika, zadostitev pogojem za delo v zunanjetrgovinskih komercialnih delih v smislu Odloka o minimalni strokovni izobrazbi. (Ur. list SFRJ št. 9/78)

Za ta dela morajo kandidati izpolnjevati pogoje in kriterije, določene z Družbenim dogovorom o kadrovski politiki v Beogradu. Kandidati so dolžni, da ob prijavi predložijo dokaze o izpolnjevanju pogojev razpisa in da prezentirajo točne življenjepisne podatke ter podatke o dosedanjem delu in družbenopolitični aktivnosti.

Prijave s priloženimi dokumenti in dokazili pošljite na Konkurzno komisijo OOUR-HEMIJA na omenjeni naslov v 15 dneh po objavi razpisa.
Nepopolnih in nepravočasnih prijav ne bomo obravnavali.
Odločitev o izboru in imenovanju kandidatov po tem razpisu bomo sporočili v 30 dneh po končanem zbiranju ponudb. Kandidate bomo pisno obvestili o rezultatih izbora in imenovanju v 10 dneh po sklepu.

25-4520

---

kovinsko predelovalna industrija embalaža avtooprema **SATURNUS n. sol. o.**

Odbor za delovna razmerja delavcev
TOZD ORODJARNA IN VZDRŽEVANJE

objavlja
učna mesta za naslednje poklice:

- **ORODJAR**
- **STRUGAR**
- **STROJNI KLJUČAVNIČAR**
- **REZKALEC**
- **OBRATOVNI ELEKTRIKAR**

Odbor za delovna razmerja delavcev
TOZD TOVARNA EMBALAŽE

objavlja
učna mesta za poklic:

- **TISKAR ZA TISK S PLOSKVE**

Pogoji za sprejem v učno razmerje:
– dokončana osnovna šola
– ustrezno zdravstveno stanje

Pisne prijave sprejema kadrovska služba »SATURNUS«, Ljubljana, Ob železnici 16, 15 dni po objavi.

254490

PRED IZIDOM!

DE DELAVSKA ENOTNOST

V Aktualni temi, zbirki založbe Delavska enotnost bo v juliju izšla nova, pomembna brošura:

JOŽE VALENTINČIČ: USMERJENO IZOBRAŽEVANJE

Iz vsebine:
– nova podoba vzgojno-izobraževalnega sistema
– smer in cilji preobrazbe od kongresnih stališč do zakona
– temeljne sestavine izobraževanja
– vpisni pogoji-znanje
– program – vodilo za učitelje in udeležence
– organizacija izobraževanja
– priprave na uvajanje novih programov
– Titovo naročilo

Brošuro lahko po ceni 20 din za izvod naročite na naslov: ČGP Delo-TOZD DELAVSKA ENOTNOST, po izidu pa jo lahko kupite tudi v naši knjigarni na Tavčarjevi 5, v Ljubljani.

25126–K

»JUGOINSPEKT-RIJEKA« DO za kontrolo kvalitete in kvantitete Rijeka, Đure Đakovića 17/b

OBJAVLJA

JAVNO LICITACIJO
za prodajo osnovnega sredstva

– karoserije os. avtomobila MERCEDES 200, letnik 1977, poškodovane
Začetna cena je 15.000 ND

Vsi zainteresirani morajo pred začetkom licitacije vplačati varščino, ki znaša 10% od začetne cene, in sicer pri Službi družbenega knjigovodstva Rijeka, na žiro račun 33800-601-817 v korist Jugoinspekt-Reka. Javna dražba bo v Ljubljani, v servisu AUTOCOMMERCEA, Titova 146 v sredo, 9. julija 1980, ob 10. uri. Pravico do sodelovanja imajo vse pravne in fizične osebe. Prometni davek plača kupec.
Kandidati si lahko ogledajo karoserijo 7. julija 1980, od 7. do 13. ure v servisu AUTOCOMMERCE v Ljubljani, Titova 146.

25-4479

JUGOTEKSTIL

JUGOTEKSTIL – Julon p. o. Ljubljana, Letališka cesta

ODBOR ZA DELOVNA RAZMERJA

V industrijski coni v Mostah v Ljubljani gradimo novo sodobno tovarno sintetičnih vlaken, ki bo začela obratovati v letošnjem letu.

Za dela in naloge ob montaži, zagonu in kasnejšem rednem obratovanju novega obrata iščemo sodelavce in sicer:

1. **VEČ VODIJ IZMEN V TEKSTILNEM OBRATU**
Pogoj: tekstilni tehnik
zaželen odslužen vojaški rok in delovne izkušnje pri podobnih delih
Osebni dohodek okoli 10.400.00 din

2. **VEČ IZMENSKIH ELEKTRIKARJEV**
Pogoj: KV elektrikar
Osebni dohodek okoli 8.400,00 din

3. **LABORANTA**
Pogoj: KV laborant
Osebni dohodek okoli 6.340,00 din

4. **GASILCA**
Pogoj: KV gasilec
Osebni dohodek okoli 6.640,00 din

5. **VODJO NABAVE V KOMERCIALI**
Pogoja: višja izobrazba komercialne smeri in zaželene delovne izkušnje pri podobnih delih
Osebni dohodek okoli 10.500,00 din

6. **OBRATOVNEGA KNJIGOVODJO**
Pogoja: ekonomski tehnik in zaželene delovne izkušnje pri podobnih delih
Osebni dohodek okoli 8.850,00 din

7. **ADMINISTRATORJA**
Pogoja: dveletna administrativna šola in znanje strojepisja
Osebni dohodek okoli 7.000,00 din

Za vsa dela in naloge je predvideno poskusno delo od enega do dveh mesecev.

Nudimo možnost reševanja stanovanjskega problema s krediti, predvsem KV elektrikarjem.

Pričakujemo vaše prijave, ki jih z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite kadrovsko splošni službi DO Julon Ljubljana, Letališka cesta, do 10. julija 1980.

Kandidate bomo pisno obvestili o izidu objave 5 dni po sprejemu sklepa o izbiri.

25-4492

DELAVSKI SVET
Strokovne službe IZOBRAŽEVALNE SKUPNOSTI SLOVENIJE LJUBLJANA, Aškerčeva 9

OBJAVLJA:

1. **STROKOVNO-ADMINISTRATIVNA DELA**
za IZOBRAŽEVALNO SKUPNOST ZA BLAGOVNI PROMET SR SLOVENIJE
POGOJI: – visoka izobrazba ekonomske, pravne ali ekonomsko komercialne smeri
– 5 let ustreznih delovnih izkušenj pri samostojnih delih in nalogah na področju blagovnega prometa
– moralno-politične vrline

2. **STROKOVNO-ADMINISTRATIVNA DELA**
za IZOBRAŽEVALNO SKUPNOST ZA PROMET IN ZVEZE SR SLOVENIJE
POGOJI: – visoka izobrazba prometne, ekonomske ali pravne smeri
– 5 let ustreznih delovnih izkušenj pri samostojnih delih in nalogah na področju prometa ali zvez
– moralno-politične vrline

3. **STROKOVNO-ADMINISTRATIVNA DELA**
za POSEBNO IZOBRAŽEVALNO SKUPNOST ZA ZDRAVSTVENO VARSTVO
POGOJI: – visoka izobrazba ekonomske ali pravne smeri
– 5 let ustreznih delovnih izkušenj pri samostojnih delih na področju zdravstva
– moralno-politične vrline

4. **STROKOVNO-ADMINISTRATIVNA DELA**
za POSEBNO IZOBRAŽEVALNO SKUPNOST ZA PEDAGOŠKO IN KULTURNO DEJAVNOST
POGOJI: – visoka izobrazba pedagoške ali sociološke smeri
– 5 let ustreznih delovnih izkušenj pri odgovornih delih in nalogah na področju vzgoje in izobraževanja
– moralno-politične vrline

5. **STROKOVNO-ADMINISTRATIVNA DELA**
za POSEBNO IZOBRAŽEVALNO SKUPNOST ZA DRUŽBOSLOVNO USMERITEV
POGOJI: – visoka izobrazba pravne ali pedagoške smeri
– 5 let ustreznih delovnih izkušenj pri odgovornih delih v pravni ali pedagoški stroki
– moralno-politične vrline

Izbrani kandidati bodo sklenili delovno razmerje za nedoločen čas, s polnim delovnim časom in 3-mesečnim poskusnim delom.
Kandidati naj pošljejo ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi na naslov: IZOBRAŽEVALNA SKUPNOST SLOVENIJE – strokovna služba, LJUBLJANA, Aškerčeva 9.

O izbiri bomo kandidate obvestili v 30 dneh po končanem zbiranju ponudb.

25-4516

INEX adria aviopromet ljubljana

INEX ADRIA AVIOPROMET LJUBLJANA, Titova 48

Komisija za delovna razmerja
I. razpisuje naslednje štipendije:

1 štipendijo za študij na Ekonomski fakulteti
štipendijo za študij na Visoki šoli za organizacijo dela – smer računalništvo
2 štipendiji za študij na Visoki ekonomsko komercialni šoli finančna smer

Kandidati za štipendije naj svoje vloge s kratkim življenjepisom in zadnjim spričevalom pošljejo na obrazcu DZS 1,65, v 15 dneh po objavi razpisa na naslov Inex Adria Aviopromet, Ljubljana, Titova 48. Prednost pri izbiri bodo imeli kandidati višjih letnikov.

II. in objavlja naslednja učna mesta:

2 učni mesti za poklic aviomehanik
učno mesto za poklic elektromehanik
učno mesto za poklic radiomehanik
2 učni mesti za poklic avioklepar

Kandidati za učna mesta naj svoje vloge s kratkim življenjepisom in zadnjim spričevalom pošljejo v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: Inex Adria Aviopromet Ljubljana, Titova 48.

25-4482

CINKARNA CC CELJE

CINKARNA CELJE Metalurško kemična industrija CELJE

Komisija za razpis individualnega poslovodnega organa in delspsebnimi pooblastili po sklepu DS DO ponovno
RAZPISUJE
dela in naloge

VODENJE KADROVSKEGA SEKTORJA
za 4 leta

Pogoji:
Poleg pogojev, določenih z zakonom in družbenim dogovorom o temeljih kadrovske politike v občini Celje, mora kandidat izpolnjevati še naslednje pogoje:
– visoka ali višja strokovna izobrazba kadrovske, organizacijske ali pravne smeri
– 4 ali 5 let ustreznih delovnih izkušenj na področju kadrovanja
– predložiti morajo program dela za 4-letno mandatno obdobje

Vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev in opisom dosedanjega strokovnega dela naj pošljejo kandidati v zaprti ovojnici s pripisom »za razpisno komisijo« v 15 dneh po objavi.
Nepopolnih ponudb komisija ne bo obravnavala.

Kandidate bomo o imenovanju obvestili najkasneje v 15 dneh po sprejemu ustreznega sklepa delavskega sveta delovne organizacije.

25-4521

Nenadoma nas je zapustil moj ljubljeni mož, naš dragi skrbni oče, dobri zet in stric

FRANC ŠVIRT st.

gradbeni tehnik v pokoju

Pogreb bo v četrtek, 26. junija 1980 ob 16. uri na pokopališču v Vojni vasi pri Črnomlju. Do 14. ure leži na svojem domu, Ulica 21. oktobra, št. 21

Žalujoči:
žena Ivanka s sinovoma Marjanom in Francem, tašča Dragica, tast Ludvik, nečakinje in nečaki ter drugo sorodstvo

Črnomelj, Novo mesto. 25. junija 1980

V tihem trpljenju je za vedno odšel od nas naš dobri mož, očka in brat

IVO AMBROŽIČ

finančni knjigovodja v pokoju

Od njega se bomo zadnjikrat poslovili v ožjem krogu v sredo, 25. junija 1980 popoldne iz Bača na domače pokopališče v Knežaku

Za njim žalujejo:
žena Vida, roj. Leskovšek, sin Ivan Marcel z družino, sestra Mici in drugo sorodstvo

Bač, Walldorf, Celje, Trst, Nadanje selo

Sporočamo žalostno vest, da je umrla naša dolgoletna sodelavka

TILKA ULAGA

Pogreb bo v sredo, 25. junija 1980, ob 17. uri na pokopališču v Šentjakobu ob Savi

Delovni kolektiv TTG – TOZD Gostinstvo Kolodvorska restavracija Ljubljana

Ljubljana, 24. junija 1980

ZAHVALA

Ob prerani in tragični izgubi našega dragega moža, dedka, tasta

SLAVKA FIDLERJA

se iskreno zahvaljujemo prim. dr. Dolinarju, dr. Moserju in dr. Fidlerju za nesebično in požrtvovalno pomoč. Zahvaljujemo se družinam Voga, Seničar, Kokošar, Iskra, Rožanc in Zupančič za njihovo požrtvovalno pomoč ter vsem drugim, ki so ham kakorkoli pomagali. Zahvaljujemo se vsem Gasilskim društvom, pevskima zboroma, godbi, družbenopolitičnim organizacijam, katerih predstavniki in člani so ga spremili na njegovi zadnji poti ter darovali vence, cvetje, pesem, glasbo, lepe misli in besede. Hvala tudi vsem neimenovanim, ki so nam v tistih težkih dneh kakorkoli pomagali

Žena Rozalija, sin Slavko in hči Nataša z družinama, brat Jože in sestra Pavla

Gorica pri Slivnici, 24. junija 1980

ZAHVALA

Ob bridki izgubi naše drage

TINE MISLEJ-VILHARJEVE

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, znancem, sosedom, posebno družini Fojkarjevi in vsem, ki ste z nami sočustvovali, ji poklonili cvetje in jo spremili na njeni zadnji poti. Hvala vsem za ustna in pisna sožalja. Najlepša hvala župniku A. Rožmaniču za opravljeni obred in prisrčne poslovilne besede. Vsem iskrena hvala.

Žalujoči:
vsi njeni

ZAHVALA

Ob preboleči izgubi moje ljube mame, naše sestre in tete

MAJDE PUŠ

prisrčna hvala vsem, ki ste nam v teh težkih urah stali ob strani. Hvala za cvetje, tolažilne besede in številno spremstvo na njeni zadnji poti. Posebej hvala ženskemu pevskemu zboru iz Šentvida in godbi iz Stične, tovarišici Mari Gavdež in predsedniku DS Iskra – Zmaj tov. Marjanu Mayerju za poslovilne govore, sosedom, posebno Mežnarjevim, Kovačevi Anici in Koleševim, Silvu in Ivanu za nesebično pomoč in Jožetu, Poldetu, Nacetu ter Francetu za pokop. Vsem, ki ste nam pomagali nositi težko breme slovesa, hvala.

Sin Rajko, sestri in bratje

Šentvid pri Stični, 23. junija 1980

ZAHVALA

V neizmerni bolečini ob izgubi našega dragega

SREČKA KOMPARE

se zahvaljujemo vsem, ki so nam v teh težkih trenutkih stali ob strani, nam nudili pomoč, sočustvovali z nami in poklonili toliko cvetja ter ga spremili na njegovi zadnji poti. Hvala vsem

Žena Katja, hči Zdenka, mama Justina, sestra Savica in brat Silvan z družinama

---

Iz ene ure
jih bolečina napravi
deset.
(Shakespeare)

ZAHVALA

Ob prerani in bridki izgubi nam dragega

FRANCIJA MOČNIKA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom in znancem za izraze sožalja ter za izkazano spoštovanje do pokojnika ob zadnjem slovesu. Posebno se zahvaljujemo dr. Kovačevi za vso nego in skrb med njegovo hudo boleznijo. Zahvaljujemo se prijateljem in sosedom za vso pomoč v najhujših trenutkih, članom gasilskega društva in občinski gasilski zvezi Šentjur, moškemu pevskemu zboru skladateljev Ipavcev, kolektivu LIK Savinja, TOZD pohištvo Celje in župniku Zemljiču za opravljen obred

Vsi njegovi

Šentjur, Reka, Karlovec, Ljubljana, 19. junija 1980

Umrl je naš dolgoletni sodelavec

dr. MIHA BUTINA

upokojeni pomočnik generalnega sekretarja SPIZ

Pogreb bo v četrtek, 26. junija 1980, ob 11.15
na ljubljanskih Žalah-Navju
Dobrega sodelavca in tovariša bomo ohranili v lepem spominu

Delavci strokovne službe Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji

---

Obveščamo sorodnike, prijatelje in znance, da nas je v 77. letu starosti po dolgotrajni in hudi bolezni zapustil naš dragi

FRANC AHAČIČ-DEČMAN

Pogreb pokojnika bo v četrtek, 26. junija 1980, ob 17. uri
Do pogreba leži v mrliški vežici na Žalah v Tržiču

Žalujoči:
**žena Slavka, otroci z družinami,
brata in sestra z družinami ter drugo sorodstvo**

Tržič, 24. junija 1980

Nenadoma nas je v 42. letu starosti zapustil naš najdražji mož, oči, sin in brat

TONE ŠKULJ

Od njega se bomo poslovili v sredo, 25. junija 1980, ob 16.30 iz 16. mrliške vežice na ljubljanskih Žalah-Navju

Neutolažljivi:
žena Cilka, otroka Tomaž in Matejka, mama, bratje in sestre z družinami ter drugo sorodstvo

Ljubljana, Velike Lašče, Stuttgart, Gradec, 22. junija 1980

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem sporočamo žalostno vest, da je preminila naša draga žena, mamica, babi, sestra, teta, sestrična, tašča, snaha in svakinja

ANGELA KLEPAČ

rojena Klep

Pogreb drage pokojnice bo v četrtek, 26. junija 1980, ob 16. uri iz zahodne poslovilne dvorane na ljubljanskih Žalah-Navju
Na dan pogreba bo v četrti vežici

Žalujoči:
mož Rudi, hčerki Darja in Tatjana z družinama, omica, brata Jože in Edi, sestre Anica, Slavica, Milica in Tinka z družinami, svak Drago z družino, nečaki in nečakinje, tete, strici, bratranci in sestrične

Ljubljana, Ptuj, Draženci, Ravne, Frankfurt/Main, Izola, Koper, Split, Kidričevo, Maribor, Hajdina, 24. junija 1980

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega brata in strica

JOŽETA MODECA

dipl. oec.

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so ga tako številno pospremili na njegovi zadnji poti, darovali vence in cvetje in sočustvovali z nami. Zahvaljujemo se osebju celjske bolnišnice za vso nego in trud ob zdravljenju njegove težke bolezni. Posebna zahvala sodelavcem in kolektivu podjetja Merx Celje, predstavniku krajevne skupnosti in ZB NOV Dolgo polje, Konjeniškemu klubu Celje, pevskemu zboru upokojencev in govornikom ing. Jožetu Gračnarju, Alfonzu Skobernetu in Slavku Hermanu.
Vsem še enkrat iskrena hvala.

VSI NJEGOVI

Celje, Ljubljana, Fara na Blokah

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage žene, mame, sestre, svakinje in tete

DORE KOVAČIČ

se prisrčno in iskreno zahvaljujemo vsemu zdravstvenemu osebju Hematološke klinike, posebno pa njenemu predstavniku prof. dr. Bohinjcu, dr. Andolšku in dr. Vidmarjevi, ki so se z vso požrtvovalnostjo neumorno borili z neozdravljivo boleznijo za vsak dan in vsako uro njenega življenja. Prav tako se zahvaljujemo PTT kolektivu TOZD Telekomunikacije, kjer je bila pokojnica zaposlena, za izraze sožalja in sodelovanje pri poslovilni svečanosti, še posebej pa tov. Stanku Dolencu za poslovilni govor in oktetu PTT za ubrano zapete žalostinke. Iskrena hvala Slavku Kokalju in Jožetu Mozetiču za organizacijo sodelovanja ZZB NOV Stadion ter prvoborcu Mihu Čerinu za njegove ganljive poslovilne besede. Hvala za venec in prapor. Prisrčna hvala vsem sosedom in prijateljem za izraze sožalja, sočustvovanje, podarjene vence in cvetje ter oporo, ki smo je bili deležni ob težki izgubi. Nadalje se prisrčno zahvaljujemo tudi vsem, ki ste nam poslali telegrame in pisma z izrazi sožalja, kakor tudi vsem, ki ste prisostvovali ob njeni poslovitvi in ji izkazali še zadnje spoštovanje. Še enkrat iskrena in prisrčna hvala za vse.

Mož Rafko, hči Silva in vsi njeni

V 83. letu starosti je umrl

ALOJZ POTOČNIK

upokojenec

Do pogreba, ki bo v četrtek, 26. junija 1980, ob 16. uri, leži v mrliški vežici na pokopališču Lipica pri Škofji Loki

Žalujoči:
**žena, sinova z družinama, brat in sestra
ter drugo sorodstvo**

Škofja Loka, Ljubljana, 24. junija 1980

Globoko potrti sporočamo, da je neozdravljiva bolezen do smrti izčrpala našo ljubo

MARIJO STEINER

roj. Brešar

Pogreb nepozabne pokojnice bo v četrtek, 26. junija 1980, ob 16.30 na zagorskem pokopališču

Žalujoči:
mož Matko, hčere Maruša, Meta in Vida z družinami, sestre in bratje z družinami ter drugi sorodniki

Zagorje ob Savi, 25. junija 1980

Sporočamo žalostno vest, da je nenadoma umrl naš sodelavec

ANDREJ ČEBULJ

zidar – vzdrževalec

Na zadnjo pot ga bomo spremili v sredo, 25. junija 1980, ob 16.30 na pokopališče v Kamniku
Vestnega in dobrega sodelavca bomo ohranili v trajnem spominu

**Kolektiv in družbenopolitične organizacije Slovenijales
Lesna in pohištvena industrija Radomlje**

V 81. letu starosti je nenadoma umrla naša draga in ljubljena sestra, teta in svakinja

MILKA PAVČIČ

rojena Eiletz

Pogreb drage pokojnice bo v petek, 27. junija 1980, ob 16. uri iz zahodne poslovilne dvorane na ljubljanskih Žalah-Navju
Na dan pogreba bo v tretji vežici

Žalujoči:
**brat dr. Poldo z družino, Silvin, Marjana in Meta z družinama
ter družina Pavčič**

Argentina, Dunaj, Celje, Ljubljana, 24. junija 1980

Vsem znancem in poslovnim prijateljem sporočamo žalostno vest, da nas je nenadoma zapustil naš dolgoletni sodelavec

TONE ŠKULJ

vodja TOZD Maloprodaja

Od njega se bomo poslovili v sredo, 25. junija 1980, ob 16.30 na ljubljanskih Žalah-Navju

Delavci in družbenopolitične organizacije »MANUFAKTURA«, Ljubljana

---

Po kratki in težki bolezni nas je nenadoma zapustil naš dragi oče, stari oče in brat

dr. MIHA BUTINA

upokojenec

Od njega se bomo poslovili v četrtek, 26. junija, 1980, ob 11.15 iz zahodne poslovilne dvorane na ljubljanskih Žalah-Navju. Na dan pogreba bo ležal v drugi mrliški vežici

VSI NJEGOVI

Ljubljana, Maribor, Kočevje, Ajbelj, 22. junija 1980

ZAHVALA

Ob boleči, mnogo prerani izgubi našega dragega sina in brata

BRANKA HOSNERJA

se iskreno zahvaljujemo vsem prijateljem in znancem, ki ste v težkih trenutkih z nami sočustvovali in nam izrekli sožalje, darovali cvetje in vence ter ga pospremili na njegovi zadnji poti. Še posebno se zahvaljujemo Eldi Stres, prostovoljnim gasilcem GD Kobarid, prvi izmeni ZMDA »Posočje 80«, pevskemu zboru Kobarid, DO TIK Kobarid in govornikoma za poslovilne besede. Vsem skupaj in vsakemu posebej prisrčna hvala

Žalujoči:
mama, oče, sestra in drugo sorodstvo

Kobarid, Bovec, Nova Gorica, Stara Gorica, Trst

Sporočamo žalostno vest, da je umrl naš bivši sodelavec

FRANC ŠVIRT

direktor Belokranjskega gradbenega podjetja v pokoju

Njegov lik vzornega delavca in tovariša nam bo ostal v trajnem spominu

KOLEKTIV DELOVNE ORGANIZACIJE ZA GRADBENIŠTVO, OBRT IN KOMUNALNO GOSPODARSTVO

Sporočamo, da je v 40. letu tragično preminil naš ljubi mož, ati, brat, sin in stric

ANDREJ ČEBULJ

zidar

Od njega se bomo poslovili v sredo, 25. junija 1980, ob 16.30 na Žalah v Kamniku

Žalujoči:
žena Vera, hčerki Angelca in Andrejka, mama, oče, brat Bogdan z družino in drugo sorodstvo

Šmarca, Podgorje, Volčji potok

Nenadoma nas je zapustil naš dragi mož, oče, stari oče in tast

RUDOLF MECHORA

PTT upokojenec

Od njega se bomo poslovili v petek, 27. junija 1980, ob 16.45 na ljubljanskih Žalah-Navju. Na dan pogreba bo žara s posmrtnimi ostanki v deseti mrliški vežici

Žalujoči:
žena Marija, sinova Rudolf in Jakob, hčerki Mimi in Francka z družinami ter drugo sorodstvo

Ljubljana, 24. junija 1980

Svet osnovne šole dr. Anton Debeljak Loški potok

ponovno razpisuje dela in naloge

ravnatelja

Kandidat mora izpolnjevati naslednje pogoje:
– imeti mora po Zakonu o osnovni šoli predpisano pedagoško izobrazbo
– najmanj pet let delovnih izkušenj pri vzgojno–izobraževalnem delu
– opravljen strokovni izpit
– ustrezne moralno–politične lastnosti in organizacijske sposobnosti

Mandat traja štiri leta.
Rok za prijavo je 15 dni po objavi razpisa. Kandidati naj pošiljejo vloge z dokazili o strokovni usposobljenosti in s kratkim življenjepisom razpisni komisiji Sveta osnovne šole dr. Anton Debeljak, Loški potok. O izbiri bomo kandidate obvestili v 15 dneh po končanem zbiranju ponudb.
Na voljo je trisobno stanovanje.

24-4469

bi radi prodali avto, potrebujete sobo

zavrtite telefonsko številko

061/28 111

in narekujte vsebino malega oglasa

DELO

MALI OGLASI

APARATI IN STROJI

preprost in učinkovit način

Svet delovne skupnosti uprave
Skupščine občine Ljubljana-Bežigrad

objavlja
prosta dela in naloge

materialnega knjigovodje

Pogoji za opravljanje del in nalog:
– srednješolska izobrazba ekonomske ali upravne smeri
– 2 leti delovnih izkušenj
– moralno-politične vrline

Akontacija osebnega dohodka 786.420 din

Kandidati naj pošiljejo prijave s priloženimi dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi razpisa Kadrovsko personalni službi Skupščine občine Ljubljana Bežigrad, Linhartova 13, Ljubljana.

20-4390

Čestitka Samori Machelu

BEOGRAD, 24. junija (Tanjug) – Predsednik predsedstva SFRJ Cvijetin Mijatović je predsedniku Ljudske republike Mozambik Samori Machelu v imenu predsedstva SFRJ, jugoslovanskih narodov in narodnosti in v svojem lastnem imenu brzojavno čestital ob obletnici razglasitve Ljudske republike Mozambik, mu zaželel osebno srečo ter napredek prijateljskemu mozambiškemu narodu.

Praksa jezikovne enakopravnosti

BEOGRAD, 24. junija (Tanjug) – Skupščino Jugoslavije je danes obiskal komisar za kanadske uradne jezike Max Yalden; z delegati, člani skupščinske komisije za ugotavljanje istovetnosti besedil v jezikih jugoslovanskih narodov in narodnosti, se je pogovarjal o delu te komisije.

Beseda je tekla tudi o jezikovni enakopravnosti jugoslovanskih narodov in narodnosti, zlasti o uresničevanju ustavne obveznosti, po kateri morajo biti besedila zakonov, ki jih sprejema skupščina SFRJ, izdana v jezikih jugoslovanskih narodov in narodnosti.

France Popit vročil štiri odlikovanja

LJUBLJANA, 24. junija – Predsedstvo Socialistične federativne republike Jugoslavije je ob 70-letnici, za dolgoletno revolucionarno delo in za posebne zasluge pri krepitvi zavesti naših občanov v boju za svobodo in neodvisnost države, kakor tudi za prispevek k razvoju socialistične samoupravne družbe odlikovalo člana sveta republike Lojzeta Ocepka z redom jugoslovanske zastave z lento. Za posebne zasluge na področju javnega delovanja, ki pomeni prispevek k splošnemu napredku države, je predsedstvo SFRJ odlikovalo predsednika gospodarske zbornice Slovenije Andreja Verbiča z redom republike z zlatim vencem. Predsednik republike tovariš Josip Broz-Tito je novembra 1979 odlikoval sodnika Ustavnega sodišča SR Slovenije tovariša Tineta Remškarja in člana sveta republike Mirka Zlatnarja z redom republike z zlatim vencem. Odlikovanja jim je vročil predsednik centralnega komiteja ZKS France Popit na slovesnosti, ki je bila nocoj v prostorih skupščine SRS. (Foto: Marjan Zaplatil)

Bankovec za 500 lir bodo vzeli iz obtoka

BEOGRAD, 24. junija (Tanjug) – Avto-moto zveza Jugoslavije sporoča vsem zainteresiranim avtomobilistom in turistom, da bodo konec tega meseca v Italiji vzeli iz obtoka stari bankovec za 500 lir. Od 1. julija do konca poletja jih bo moč zamenjati samo pri »Banca D'Italia«. Novi bankovec za 500 lir se loči od starega predvsem po tem, da ima precej večjo število 500.

OGLEDALO

ICO VOLJEVICA, Večernji list

Vietnamski prestop

Napad na tajske obmejne vasi in begunska taborišča si v Bangkoku razlagajo kot »demonstracijo sile« – Tajska vlada obvestila Waldheima

BANGKOK, 24. junija (Tanjug) – Napad vietnamskih čet na tajske obmejne vasi in taborišča kampučijskih beguncev v bližini meje ocenjujejo v Bangkoku kot »demonstracijo sile«, s katero so Vietnamci poskušali onemogočiti, da bi se khmerski begunci prostovoljno vrnili v domovino, in hkrati prisiliti tajsko vlado, naj prizna položaj v Kampučiji po vietnamskem vojaškem posegu.

Po besedah podpredsednika tajske vlade dr. Tanata Komana je včerajšnji napad vietnamskih čet del koordinirane akcije, s katero želi Vietnam, ob podpori Sovjetske zveze, prisiliti tajsko vlado, naj sprejme prevlado Hanoja na Indokitajskem, in naj prizna Samrinov režim v Phnom Penhu«. Koman meni, da so nedavne sovjetske obtožbe, da je »tajska vlada, očitno po navodilih iz Washingtona in Pekinga, v zadnjih dneh zavzela sovražno stališče do Ljudske republike Kampučije«, in napad laoških čet na tajsko ladjo na reki Mekong, sestavni del te akcije. Tajski podpredsednik pričakuje, še več podobnih incidentov in pritiskov na vlado v Bangkoku, vendar ne verjame, da bi utegnila »druga stran« začeti vojno.

Tajska vlada bo o včerajšnjem incidentu obvestila generalnega sekretarja Organizacije združenih narodov Kurta Waldheima – to je storila tudi lani ko so Vietnamci skoraj vsak dan s topovi obstreljevali tajsko ozemlje.

Pred komaj nekaj dnevi je vietnamski zunanji minister Nguyen Cho Tach izjavil v Džakarti, da vietnamske čete »ne bodo prestopile tajske meje... čeprav bi to, če bi hoteli, zlahka storili«. To izjavo so imeli v Bangkoku za odkrito grožnjo. Tajsko ministrstvo za zunanje zadeve je davi sporočilo, da izjava vietnamskega zunanjega ministra »ne bo prispevala k miru in stabilnosti v tem območju«.

V sporočilu poudarjajo, da »Tajska ne bo nikomur dovolila ogrožati njene suverenosti in ozemeljske nedotakljivosti« ter da se bosta »tajska vlada in ljudstvo zoperstavili vsem podobnim poskusom«.

Tajska vlada je odločno zavrnila omenjene sovjetske obtožbe, češ da gre za »pačenje dejstev« in poudarila, da »to nikakor ne prispeva k razumevanju in dobrim odnosom med državama«.

Vietnam pa je zavrnil obtožbe, da so njegove čete vdrle na Tajsko. Vietnamski minister Nguyen Cho Tach, ki je trenutno na obisku in Džakarti, je dejal, da so te informacije laž. »Nismo prestopili tajske meje« je izjavil Cho Tach in dodal, da tokrat ne širijo prvič napačnih informacij o vietnamski dejavnosti.

Vlada v Phnom Penhu je za spopade na meji obtožila kampučijske gverilce, ki naj bi izvedli napad ob podpori tajskega topništva, vojske in letalstva.

Zaenkrat še niso uradno potrdili informacij o poteku včerajšnjega spopada na tajsko-kampučijski meji. Po pisanju tukajšnjega tiska so vietnamske čete na najmanj treh krajih prestopile tajsko mejo in zasedle tri vasi kake tri kilometre na tajskem ozemlju. Predstavnik vrhovnega poveljstva tajskih oboroženih sil je davi sporočil, da so se morale vietnamske sile v popoldanskih urah umakniti. V protinapadu so sodelovali tajski tanki in letala. Bangkoški listi pa zatrjujejo, da je bilo streljanje slišati tudi davi.

Poročila o žrtvah so si zelo nasprotujoča. List »Bangkok Post«, ki se sklicuje na priče, piše, da so »vse strani imele hude izgube« in da je bilo v spopadu »ubitih 17 in ranjenih okrog sto tajskih vojakov, enajst pa jih pogrešajo«. Zanesljivih podatkov, koliko je bilo žrtev, med kampučijskimi begunci v taboriščih pri vasi Mak Mun ni, vendar pa vsi viri zatrjujejo, da je »veliko mrtvih in ranjenih«.

Gospodarska delegacija Črne gore na Dunaju

DUNAJ, 24. junija (Tanjug) – Člani črnogorske gospodarske delegacije – vodi jo predsednik gospodarske zbornice Omer Kurpejović – so pripotovali na šestdnevni obisk v Avstrijo, kjer se bodo pogovarjali o možnostih za nadaljnji razvoj gospodarskih odnosov. Delegacijo sestavljajo predstavniki bank ter industrijskih in turističnih delovnih organizacij. V pogovorih v avstrijski zvezni gospodarski zbornici, ki so se jih udeležili tudi predstavniki okrog 20 avstrijskih podjetij, je tekla beseda predvsem o tem, kako bi še bolj razvili gospodarsko sodelovanje, ki je, vsaj trenutno, nezadovoljivo.

Venec na oder Sandžaja Gandhija

NEW DELHI, 24. junija (Tanjug) – Jugoslovanski veleposlanik v Indiji Andjelko Blažević je položil danes v imenu predsednika ZIS Veselina Djuranovića venec na oder Sandžaja Gandhija, sina indijske predsednice Indire Gandhi ter generalnega sekretarja vladajoče indijske kongresne stranke, ki je včeraj tragično preminul v letalski nesreči. V rezidenci predsednice indijske vlade, kjer leži truplo njenega mlajšega sina, se je veleposlanik Blažević vpisal v žalno knjigo.

Po tukajšnjih običajih bodo truplo Sandžaja Gandhija danes popoldne, blizu spominskega parka njegovega deda Džavaharlala Nehruja v New Delhiju, kremirali.

Kremiran Sandžaj Ghandhi

NEW DELHI, 24. junija (Tanjug) – Danes zvečer so v navzočnosti več deset tisoč ljudi v New Delhiju sežgali posmrtne ostanke Sandžaja Gandhija, enega izmed generalnih sekretarjev vladajoče kongresne stranke in mlajšega sina indijske predsednice Indire Gandhi. Sandžaj Gandhi je včeraj izgubil življenje v letalski nesreči. Njegovo truplo so sežgali v spominskem parku Džavaharlala Nehruja ob reki Džamun blizu kraja, kjer so leta 1964 sežgali tudi Nehrujeve posmrtne ostanke.

Ogenj je ob sončnem zahodu prižgal Sandžajev starejši brat Rajiv Gandhi, navzoči pa so bili Sandžajeva mati Indira Gandhi, člani njegove družine, ministri in druge ugledne osebnosti iz indijskega političnega in javnega življenja.

Koroških Slovencev ne bo na proslavo

CELOVEC, 24. junija – V zvezi s pripravami na proslave 60. obletnice koroškega plebiscita (potekale bodo pod okriljem koroških deželnih oblasti) je bil danes popoldan v Celovcu sestanek med predstavniki deželne vlade, ki jih je vodil deželni glavar Wagner in predstavniki obeh osrednjih organizacij Slovencev v Avstriji. Sestanek je trajal dobro uro in pol, končal pa se je z ugotovitvijo predstavnikov osrednjih organizacij, da organizatorji proslav niso pripravljeni upoštevati tistih želja, ki jih je bila izrazila manjšina in katerih izpolnitev bi pripadnikom slovenskega naroda v Avstriji zagotovila enakopravno udeležbo na proslavah. Spričo tega sta delegaciji ZSO in NSKS sklenili, da na proslavah 60. obletnice koroškega plebiscita ne bosta sodelovali.

M. S.

Babiuch sprejel Vukasovića

VARŠAVA, 24. junija (Tanjug) – Predsednik poljskega ministrskega sveta Edward Babiuch je sprejel danes predsednika zveznega komiteja za borčevska vprašanja SFRJ Milana Vukasovića, ki se mudi na štiridnevnem obisku v tej državi.

Danes dopoldne je Milan Vukasović, v spremstvu svojega gostitelja ministra Grudzena in jugoslovanskega veleposlanika Begića, v imenu jugoslovanskih borcev z najvišjimi vojaškimi častmi položil venec k spomeniku neznanega vojaka v Varšavi.

Umrla je najstarejša Tržičanka

TRŽIČ, 24. junija – v 104. letu starosti se je danes utrnilo življenje Antonije Goltez, doma iz Bistrice pri Tržiču. Najstarejša Tržičanka se je rodila 30. decembra leta 1876 pri Šefucu v Tržiču. Bila je zgovorna in vesela ženička z dobrim spominom. Vedela je povedati, do dneva natančno, vse pomembne tržiške dogodke. V mladosti je trdo delala doma na kmetiji in služila v Tržiču. Še letos pomladi je kljub temu, da ji je vid pešal, vsak dan brala novice iz dnevnih časopisov.

(M. K.)

Minerali vsega sveta v Tržiču

TRŽIČ, 24. junija – Z minerali, fosili, nakitom, kristalnim steklom in vzorci rud bodo za dva dni »napolnili« prostore osnovne šole heroja Bračiča v Bistrici pri Tržiču. Tržiški organizatorji bodo ob pomoči kolektiva trboveljskega rudnika pripravili konec tedna že osmo mednarodno razstavo mineralov in fosilov. V Tržiču bodo letos obiskovalci videli zemeljska bogastva rudnikov, lahko bodo kupili nakit, kristalno steklo, izmenjavali si bodo lahko minerale in fosile, ki jih bodo v soboto v Tržič pripeljali razstavljalci Nizozemske, Danske, Italije, Francije, Avstrije, ZRN, Švice in ČSSR. Godba iz Trbovelj bo s petkovim večernim koncertom otvorila razstavo, v soboto bo posvet biologov, geologov in kemikov gorenjskih šol, ki se bodo pogovorili o sodobnih vidikih geologije in mineralogije. Dr. Anton Ramovš pa je zbral, napisal in uredil knjižico »Po poteh okamnelega življenja v tržiškem prostoru«. Razstavo je tako kot vsako leto pripravilo društvo prijateljev mineralov in fosilov iz Tržiča.

M. K.

Siamski dvojčici bodo ločili

CHICAGO, 24. junija (UPI) – S stekleničko v vsako roki hrani Nancy Obermeier svoji hčerki, ki ju je rodila 19. junija letos. Ob rojstvu sta tehtali nekaj več kot 2 kg, zdaj pa imata že 8 kg. Dvojčici sta zrasli z glavama in konec meseca bodo pregledali, ali imata ločeno ožilje, kajti v tem primeru bi ju lahko z operacijo ločili (Telefoto UPI).

Oddajo sta vodila celih 59 ur

ZENICA, 24. junija (Tanjug) – Josipa Dujmovića, novinarja in napovedovalca radia Zenica, ter tonskega snemalca Tomislava Kašljevića gotovo ne bodo vpisali v Guinnessovo knjigo rekordov, vendar bodo o njunem »dosežku« veliko govorili. Kar 59 ur sta vodila radijsko oddajo »Radijski pop maraton«. Oddajo sta začela v petek, 20.t.m. ob 22. uri, zaključila pa sta jo danes ob 9. uri. Tako sta dva dni in tri noči ali 59 ur vodila oddajo v živo, ne da bi si privoščila vsaj minuto počitka. Med tem časom sta na valovni dolžini 93,5 megaherca (UKV) predvajala 887 popevk, govorni program pa je trajal skupaj 13 ur. Po telefonu ju je poklicalo okrog 2000 poslušalcev, mladih in starih, ki so ne glede na to, da je šlo predvsem za pop glasbo, dali veliko predlogov, zastavljali vprašanja, jima čestitali za svojevrstni dosežek, ju hvalili, da dobro opravljata delo, prosili, naj oddajo še nadaljujeta ter jima ponujali svojo pomoč. Med to maratonsko oddajo sta se povezala z vsemi večjimi radijskimi postajami; v oddaji pa je sodelovalo kakih štirideset gostov, ki so govorili o različnih aktualnih temah iz kulturnega in javnega življenja, zlasti iz življenja mladih.

Kmalu peš iz Evrope v Afriko?

RABAT, 24. junija (AFP) – Čez nekaj let se bodo Evropejci in Afričani lahko, kot kaže, obiskovali kar peš; Španija in Maroko te dni tehtata načrt, ki predvideva povezavo prek Gibraltarske ožine. Predstavniki obeh držav se bodo sestali v sredo v Madridu, da bi se dogovorili, ali bo celini povezoval most ali predor. Zamisel o gradnji mostu prek Gibraltarja so po drugi svetovni vojni že večkrat omenili, bolj oprijemljivo podobo pa je dobila komaj ob obisku španskega kralja Juana Carlosa v Rabatu, kjer se je mudil lanskega junija. Zatem so povabili strokovnjake in se lotili dokaj zapletenega dela, da bi poiskali najboljšo rešitev za ta v marsičem revolucionarni načrt.

Strokovnjaki iz mešane komisije obeh držav, ustanovljene, da bi izpeljala načrt, so se dogovorili, da bodo posegli po vrhunski svetovni tehnologiji. Če se odločijo za predor, naj bi za zgled rabil Seikana na Japonskem, ki sega 54 kilometrov pod morjem. Most pa bi terjal nosilne stebre, visoke 200 metrov, kar pri zdajšnjemu razvoju strojegradnje ne bi pomenilo posebnih težav. Gradbeni stroški predora bi zneseli več kot 70 milijard dinarjev, vendar bi se kmalu povrnili z mostnino, ki bi vsako leto prinesla približno 7,7 milijarde dohodka.

Faraonovi zakladi v New Yorku

KAIRO, 24. junija (Reuter) – Egiptovska policija je začela skupaj z Interpolom temeljito preiskavo, da bi prišla na sled, po kakšni poti so spravili iz države približno 60 izredno dragocenih starin še iz faraonskih časov. Gre za predmete, katerih starost cenijo na približno 3500 let, iz Tel Amarna, nekdanje prestolnice egiptovskega faraona Akenatena; pod njegovo dinastijo so gojili v umetnosti poseben stil, ki se je oddaljeval od tradicionalnih zakonitosti tistega časa. Aferi, ki je izbruhnila ob tatvini egiptovskih arheoloških dragocenosti, se je pravzaprav začela, ko se je nek Američan pred kratkim povezal z newyorškim muzejem Metropolitan in mu ponudil avtentične predmete iz faraonskih časov.

Prednost stabilnosti

Tudi dokončni rezultati nedeljskih volitev pričajo, da so si japonski liberalni demokrati zagotovili zanesljivo večino v parlamentu

TOKIO, 24. junija (Tanjug) – Prepričljivo zmago vladajoče liberalno-demokratske stranke na nedeljskih parlamentarnih volitvah na Japonskem so davi potrdili tudi dokončni rezultati o številu poslanskih mest v zgornjem domu. Liberalni demokrati imajo tako v obeh domovih parlamenta popolno večino, ki jim omogoča oblast ene stranke v naslednjih štirih letih – v nasprotju z zdajšnjo tesno in nezanesljivo večino.

Poslanci liberalno-demokratske stranke so po rezultatih nedeljskih volitev dobili 69 od 126 poslanskih mest v zgornjem domu. Ker so za ta dom parlamenta volili le polovico poslancev, imajo liberalni demokrati zdaj skupaj 135 poslanskih mest. Na temelju volitev v spodnji dom so si liberalni demokrati zagotovili 284 poslanskih mest (na volitvah lanskega oktobra so jih imeli 248). Obetajo si, da se jim bo pridružilo tudi več neodvisnih kandidatov, njihova večina v parlamentu pa bo povsem strla vpliv opozicije.

Tukajšnji vodilni japonski časopisi so ob takem izidu parlamentarnih volitev v državi poudarili v današnjih uvodnikih, da so volilci s tem dali prednost politični stabilnosti v današnjem zapletenem mednarodnem in domačem položaju, pri čemer jim je bila liberalno-demokratska stranka bolj zanesljiva od kontradiktornih predlogov koalicije, ki so jo ponujale neenotne opozicijske stranke.

Japonski časopisi hkrati opozarjajo liberalno-demokratsko stranko, ki je tokrat zmagala na volitvah, da volilni rezultati ne pomenijo, da so bili volilci popolnoma zadovoljni z njeno dosedanjo politiko in da stranka ne sme izneveriti njihovega zaupanja, tako kot se je zgodilo zadnja leta ob številnih aferah, začenši z Lockheedom, ko so aretirali nekdanjega premiera Tanako, stranka pa je komaj v parlamentu dosegla večino.

Japonski tisk opozarja liberalne demokrate, naj se znebé »arogance zmagovalcev«, in posebej izraža zaskrbljenost, da utegne priti po »volilnem premirju« do ponovnega spopada med frakcijami te stranke. Taki spopadi so možni v zvezi z mestom bodočega predsednika liberalno-demokratske stranke in s tem tudi japonskega premiera. Vodilni japonski časopisi še opozarjajo, da so minule volitve pokazale, da je neenotna opozicija sama kriva za svoj hudi poraz, saj ni znala ponuditi Japoncem stvarnega programa za bodočo koalicijsko vlado.

Predsednik japonske socialistične stranke Ičio Asukata je priznal, da je bil program »koalicijske vlade« preuranjen za te volitve, da pa si bo njegova stranka še nadalje prizadevala, da kot najmočnejša opozicijska sila sodeluje s strankama centra-komeitom in demokratskimi socialisti, kot tudi z vsemi drugimi demokratskimi silami, ki so na to pripravljene. Medtem ko je Asukata kritiziral japonsko komunistično partijo, da je med predvolilno kampanjo napadala vse druge opozicijske stranke, izhajajoč s stališča, da je samo KP napredna in da ima samo ta stranka prav, pa komunisti pripisujejo poraz opozicije temu, da je japonska socialistična stranka »skrenila v desno« in skupaj s strankami centra pomagala k zmagi konservativcev.

Voditelji vladajoče liberalno-demokratske stranke so danes obiskali zasebno rezidenco nedavno umrlega Masajošija Ohire, da bi izkazali zadnjo čast posmrtnim ostankom premiera, ki je naredil veliko za zmago svoje stranke na nedeljskih volitvah, kot uradno poudarjajo. Japonska vlada je še sklenila, da umrlemu Ohiri po smrti podele najvišje japonsko priznanje, veliki trak najvišjega odlikovanja krizanteme, in da bo uradni državni pogreb premiera, ki je umrl med predvolilno kampanjo 12. junija, 9. julija v Tokiu.

Vse več je ljudi iz čolnov

Poročilo visokega komisarja OZN za begunce – Veleposlanik Vrhunec o odgovornosti

ŽENEVA, 24. junija (Tanjug) – Visoki komisar OZN za begunce Paul Hartling je izjavil, da se spet veča število beguncev iz držav jugovzhodne Azije, ki bežijo v sosednje države s čolni in ladjicami ter se izpostavljajo tako nevarnostim na morju kot napadom piratov, ki jih neusmiljeno ropajo in pobijajo. Od marca do maja letos se je število teh beguncev podvojilo (od 5342 na 10.915) in se še veča.

Nov problem je zdaj tudi vedno večje število beguncev iz Afganistana. Ker je beguncev povsod po svetu vedno več, bo visoki komisariat v kratkem prisiljen izdati poziv za zbiranje hrane

Med razpravo o problemih beguncev je šef jugoslovanske misije na sedežu OZN v Ženevi veleposlanik Marko Vrhunec poudaril, da pomeni problem beguncev veliko odgovornost, pa ne samo za posamezne države in vlade, temveč za vso mednarodno skupnost.

Muskie v Ankari

ANKARA, 24. junija (AFP, UPI) – Ameriški državni sekretar Edmund Muskie je danes dopotoval v Ankaro na sestanek zunanjih ministrov držav članic pakta Nato. V izjavi, neposredno po pristanku, je ameriški sekretar izrazil zadovoljstvo zaradi enotnosti in solidarnosti, ki jo izpričuje deklaracija iz Benetk.

VSAK ČETRTEK NOVI stop POGLEJMO SI V OČI!

Ozadje zarote v Manili

Filipinska zarotnika težko obtožujeta ameriško veleposlaništvo v Manili

MANILA, 24. junija (UPI) – Udeleženca izjalovljene zarote, naperjene proti filipinskim generalom – pač naj bi izvedli v noči med 31. decembrom 1979 in 1. januarjem letos – sta obtožila ameriško veleposlaništvo na Filipinih, da je podpiralo ta puč in njegov končni cilj – strmoglaviti filipinskega predsednika Ferdinanda Marcosa. Kot poroča UPI, sta bivša vojaka filipinske vojske izjavila, da bi moralo v zaroti sodelovati 34 Filipincev, med drugimi tudi dva bivša senatorja in 19 odpuščenih polkovnikov, ter da je ameriško veleposlaništvo zagotovilo, da bo, če puč ne bo uspel, pomagalo voditelju upora, bivšemu polkovniku Joseu Reyesu, zbežati v Združene države Amerike.

Predstavnik ameriškega veleposlaništva pa je izjavil, da so obtožbe »nesmiselne« in dodal, da veleposlaništvo še ni dobilo kopij izjav zarotnikov.

Kabulska stavka se širi po vsej državi

Na pobudo upornikov se je začela že v soboto – Vlada Babraka Karmala grozi s smrtnimi kaznimi

KABUL, 24. junija – Tačas, ko je pozornost vsega sveta osredotočena na sovjetsko določitev o umiku dela vojaškega kontingenta iz Afganistana, prihajajo iz Kabula vesti, ki govore o stavki iz protesta proti navzočnosti tujih vojaških sil. Posebni poročevalci agencij France Presse in United Press poročajo, da se je stavka kabulskih trgovcev začela na poziv upornikov že v soboto.

Tudi včeraj so bile trgovine zaprte. Po prvih vesteh so se znašli kabulski trgovci v »navzkrižnem ognju«. Z ene strani grozijo uporniki, da se bodo maščevali vsem, ki se ne bodo odzvali pozivu k stavki, vlada Babraka Karmala pa z enakimi grožnjami spet opozarja vse tiste, ki bi se stavki pridružili. France Presse, ki se sklicuje na dobro obveščene vire v Kabulu, trdi, da so uporniki ubili vsaj sedem trgovcev, ker se niso zmenili za stavko, ki ji uporniki niso odmerili trajanja.

V spodnjem delu Kabula je oblastem uspelo prisiliti nekaj trgovcev, da so prodajalne odprli, večina pa jih je bila včeraj še vedno zaprtih. O tem, ali se stavka danes nadaljuje, ni poročil.

Že v soboto so helikopterji preletavali kabulski bazar in metali nanj letake z ukazi, naj se stavka konča, včeraj pa so takšen »apel« ponavljali po zvočnikih iz oklepnih vozil, ki so krožila po kabulskih ulicah.

Sklicujoč se na diplomatske vire v Kabulu, UPI trdi, da se je stavka razširila tudi po drugih afganistanskih mestih, Džalalabadu, Gazniju, Parvanu in Heratu. To je druga stavka, ki so jo uporniki v Afganistanu organizirali iz protesta proti navzočnosti tujih čet. Prva je bila 21. februarja. Kot poročata agenciji UPI in AFP, je prišlo v soboto na kabulske ulice kakih 300 študentov, da bi podprli poziv k stavki, vendar so se hitro razkropili, ko se je pojavila vojska.

TELEKS

Zasedanje vrhovnega sovjeta ZSSR

Razpravljajo o izpolnjevanju gospodarskih načrtov in zunanji politiki

MOSKVA, 24. junija (Tanjug) – Danes v Moskvi poteka zasedanje vrhovnega sovjeta ZSSR, na katerem obravnavajo aktualne naloge sovjetske notranje in zunanje politike.

Pričakovati je, da bodo deputati zveznega sovjeta in narodnih sovjetov ocenili izpolnjevanje gospodarskih načrtov v tem letu ter v deseti petletki sploh (1976–1980).

Na včerajšnjem plenumu CK KPSZ je bilo sklenjeno, da bo načrt sovjetskega družbeno-ekonomskega razvoja v enajsti petletki sprejet na prihodnjem partijskem kongresu, napovedanem za 23. februar prihodnjega leta.

O osnovnih nalogah notranje in zunanje politike ZSSR je na včerajšnjem plenumu v Kremlju govoril Leonid Brežnjev. Pričakovati je, da se bo na zasedanju vrhovnega sovjeta razvila razprava v okvirih včerajšnjih govorov Leonida Brežnjeva in Andreja Gromika.

Kadrovske spremembe na Madžarskem

V Budimpešti seja CK madžarske socialistične delavske partije

BUDIMPEŠTA, 24. junija (Tanjug) – Danes je bila v Budimpešti seja centralnega komiteja madžarske socialistične delavske partije, na kateri so razpravljali o aktualnih mednarodnih vprašanjih, o uresničevanju razvojnega načrta madžarskega gospodarstva za leto 1980 in o rezultatih nedavnih splošnih in parlamentarnih volitev v mestne organe oblasti in v parlament; volitve so bile 8. junija.

Seje centralnega komiteja niso prej napovedali. Po vsem sodeč, je najpomembnejša točka dnevnega reda ocena rezultatov minulih volitev, predvsem v parlamentu (352 poslancev), ki se bo konstituiral 27. junija. V imenu partijskega vodstva in državnega sveta domoljubne fronte bodo ob tej priložnosti predlagali novo sestavo ministrskega sveta Madžarske.

Kot se je zvedelo, na današnji seji centralnega komiteja razpravljajo o možnih kadrovskih spremembah na vrhu v organih oblasti na Madžarskem. Na višjih položajih ne bo pomembnejših kadrovskih sprememb, zato domnevajo, da bodo predsedniku prezidija Palu Losoncziju in predsedniku vlade Györgyju Lázaru gotovo zaupali tudi novi mandat.

Umrl bivši indijski predsednik Giri

NEW DELHI, 24. junija (Reuter) – Kot poroča indijska tiskovna agencija PTI, je davi v južnoindijskem mestu Madrasu v 85. letu starosti umrl bivši indijski predsednik Giri. Giri, ki je bil indijski predsednik med leti 1969 in 1974, je postal politik v tridesetih letih. Najprej je bil predsednik madraške vlade. Od leta 1952 do 1954 je bil minister za delo v zvezni vladi. Med leti 1957 in 1967, ko je postal indijski podpredsednik, je opravljal dolžnost guvernerja v treh indijskih državah, Utar Pradešu, Kareli in Misoreju.

Ob smrti V. V. Girija je predsednik predsedstva SFRJ Cvijetin Mijatović poslal indijskemu predsedniku Sandživi Rediju sožalno brzojavko in v njej poudaril, da je bil preminuli državnik velik zagovornik prijateljstva in sodelovanja med neuvrščenima državama.

Jana

Vremenska napoved meteorološkega zavoda Slovenije

Prognostična karta za 25. junij 1980

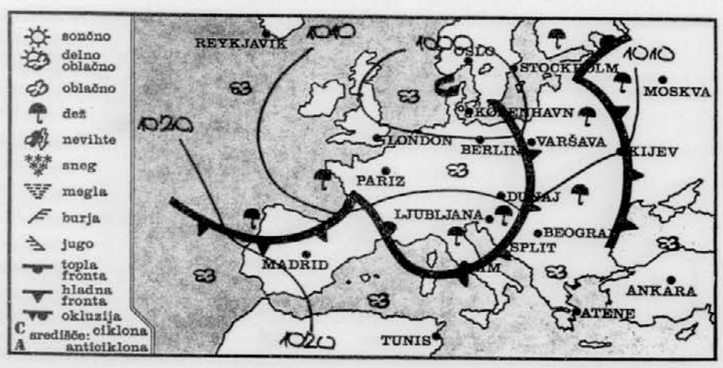

SLOVENIJA

Pretežno oblačno, prehodno padavine. Najnižje nočne temperature bodo med 10 in 15, v Primorju 18, najvišje dnevne med 18 in 22.

JUGOSLAVIJA

Na Hrvatskem in v Bosni bodo čez dan padavine, v vzhodnem delu države še deloma jasno.

VREMENSKA SLIKA

Nad večjim delom Evrope se še vedno zadržuje območje nizkega zračnega pritiska. Frontalni val bo čez dan zajel zahodni del države in se počasi širil proti vzhodu.

KAKO KAŽE ZA ČETRTEK

Prehodno izboljšanje z delnimi razjasnitvami.

TEMPERATURE MORJA:

Piran 21, Rab, Split in Hvar 22.

Vreme in temperatura dne 24. junija 1980 ob 13. uri

kraj	vreme	stopinj
Ljubljana	pretežno oblačno	24
Planica	pretežno oblačno	16
Brnik	pretežno oblačno	22
Kredarica	pretežno oblačno	2
Maribor	pretežno oblačno	21
M. Sobota	pretežno oblačno	21
Sl. Gradec	pretežno oblačno	21
Celje	pretežno oblačno	22
Novo mesto	pretežno oblačno	22
Nova Gorica	pretežno oblačno	22
Portorož	jasno	22
Reka	jasno	23
Pulj	jasno	23
Hvar	jasno	25
Dubrovnik	jasno	25
Zagreb	jasno	21
Beograd	jasno	31
Sarajevo	jasno	28
Titograd	jasno	29
Skopje	jasno	33
Celovec	jasno	20
Gradec	jasno	20
Dunaj	jasno	20
Benetke	jasno	21
München	oblačno	17
Zürich	oblačno	17
Rim	jasno	25
Pariz	dežuje	12
Berlin	jasno	15
Stockholm	jasno	26
Moskva	–	–

Orehi bodo

Dež na kresni dan je najbolj nevaren za orehe: »Če kres deži, orehov ni.« –»Če na kresni dan dežuje, orehom slabo prerokuje.« Ker je bilo vreme lépo, bomo imeli orehe (po kakih 350 din za kilo).

Sočni so ljudski reki o najdaljših dnevih leta: »O kresu je tako dolg dan, da če bi zjutraj kravo vodil, ima zvečer tele.« – »O kresu je dan tako dolg, da človek, če se skrči, vanj trči; če se pa stegne, vanj dregne.«

Še nekaj Šentjanževih: »O kresu se mora vrabec že v proso skriti.« – »Pred kresom prosi, naj deži, potem prositi treba ni.« – »Do kresa suknjo oblači, po kresu jo pa za seboj vlači.« – »Kakor vreme kresnic, takšno bo tudi žanjic.« – »Kolikor dni kukavica še po kresu kuka, toliko tednov po Mihaelu v roke ne huka.«

Kres je prastar običaj. Že Rimljani so imeli navado, da so na čast Vesti, božji čuvarici domačih ognjišč, zažigali skladanice drv. V slovenskih ljudskih običajih je kres, čas poletnega sončnega obrata in edini večji poletni praznik, čudežen dan, ki odkriva človeku njegovo prihodnjo usodo, če ji le zna prisluhniti. Na kresni večer ponekod na kmetih še danes nastiljajo hiše in hleve s praprotjo.

PA ŠE TO

DELO RTV

RADIJSKI IN TELEVIZIJSKI PROGRAMI

Od 7. junija do 613. junija 1980

JUNIJ BO TOKRAT DOLG – Vse, ki tožijo zaradi slabega junijskega vremena, je potolažil naš tiskarski škrat. Časa, da se vreme junija izboljša, je še dovolj, kajti v svoji prilogi RTV programa smo zapisali, da velja od 7. do 613. junija 1980...

Odločnost je ključ do posebne vloge, ki jo ima danes Jugoslavija v svetu

Izjava ameriškega predsednika Carterja ob prihodu v Beograd – Tito je bil eden izmed redkih ljudi s praktično vizijo, kako lahko nepopolno orodje, ki ga premoremo, uporabimo za graditev boljšega sveta

BEOGRAD, 24. junija (Tanjug) – Ameriški predsednik Jimmy Carter je ob prihodu na obisk v Jugoslavijo dal na letališču naslednjo izjavo:

»Gospod predsednik, jugoslovanski in ameriški prijatelji, čakal sem na ta dan že od marca 1978, ko me je predsednik Tito povabil, naj pridem v Jugoslavijo. Zelo sem hvaležen predsedstvu SFRJ, da me je vnovič povabilo.

Mojo željo, da obiščem to ponosno in lepo deželo, je še povečala žalost, ki jo vsi občutimo zaradi smrti predsednika Tita. Bil je velikan, eden od največjih v 20. stoletju. Sodil je med redke državnike, o katerih lahko zagotovo porečemo, da so oblikovali sodobni svet, in eden od še bolj redkih, ki so ga usmerjali k boljšemu.

Tito je bil človek izrednega poguma, fizičnega, moralnega in političnega. Bil je tudi človek domišljije in eden od redkih ljudi s praktično vizijo, tako vrsto vizije, v kateri je izkristalizirano ne le, kakšen bi lepši svet lahko bil, temveč tudi, kako lahko nepopolno orodje, ki ga premoremo, uporabimo, da zgradimo boljši svet. Deleža predsednika Tita k razvoju močne, neodvisne in neuvrščene Jugoslavije seveda ni mogoče primerjati z ničimer, pa tudi njegov prispevek k mednarodnemu miru in stabilnosti ni bil nič manj pomemben.

Imel sem priložnost delati s predsednikom Titom. Zelo sem cenil njegove nasvete, ki so bili sad toliko modrosti in izkušenj. Delil je to modrost z menoj zelo širokosrčno, tako v osebnih stikih kot tudi prek mnogih pisem, ki sva jih izmenjala.

Delim z vami žalost ob njegovi smrti in vaše zadovoljstvo ob vsem, kar je ustvaril. Predsednik Tito je zapustil dragoceno dediščino. Velik del naporov je posvetil ustvarjanju dobrih odnosov med našima državama. Danes so temelji naših odnosov trdni in trajni. V zadnjih treh letih so se vezi med državama še vidno okrepile in pripravljen sem prizadevati si z vami, da postanejo še močnejše. V tej zvezi bi vam, gospod predsednik, rad vnovič potrdil stanovitnost ameriške politike do Jugoslavije.

ZDA podpirajo in bodo še naprej podpirale neodvisnost, ozemeljsko nedotakljivost in enotnost Jugoslavije. Združene države Amerike žele videti gospodarsko napredno in politično močno Jugoslavijo. Spoštujejo jugoslovansko neuvrščenost in občudujejo jugoslovansko plodno mednarodno vlogo.

Pripravljeni smo z vami tesno sodelovati, da bi zagotovili razvoj neodvisne Jugoslavije, saj vemo, da vaše neodvisnosti ni ustvarila niti ena zunanja sila, temveč pogum in požrtvovalnost jugoslovanskih narodov. Prav tako tudi vemo, da je najtrdnejši branik vaše neodvisnosti – vaša trdna odločnost, da jo branite. Ta odločnost je morda tudi ključ do posebne vloge, ki jo ima Jugoslavija v svetu. Jugoslavija je pionirka neuvrščanja in ustanoviteljica neuvrščenega gibanja. Tudi danes ostaja vidna voditeljica tega gibanja, v vojaškem, gospodarskem in političnem pomenu.

Jugoslavija nadaljuje politiko resnične neuvrščenosti, s čimer si je izbojevala spoštovanje vsega sveta. Zlasti danes, ko so ogrožena načela enakosti, nevmešavanja in ozemeljske nedotakljivosti, jugoslovanska trdnost pri obrambi načel OZN in neuvrščenega gibanja dobiva nov pomen.

Vemo, da lahko Jugoslavija prispeva pomemben delež k urejanju mednarodnih problemov in k nadaljnjemu razvoju procesa popuščanja napetosti med Vzhodom in Zahodom. ZDA tudi želi okrepiti detent in vztrajno si bomo prizadevali, da bi dosegli ta cilj. Vendar mora ta proces popuščanja temeljiti na reciprociteti, na vzajemni strpnosti. Temeljiti mora na spoštovanju načel suverenosti, ozemeljske nedotakljivosti in nevmešavanja v zadeve drugih držav.

To so načela mednarodnega življenja, za katera se je Jugoslavija vselej bojevala. ZDA tudi trdno verujejo, da se morajo nadaljevati prizadevanja za zmanjšanje možnosti jedrske vojne. Prav tako je treba nadaljevati napore za uvedbo takšnega mednarodnega sistema, ki bo pripomogel, da se bo zmanjšala napetost in da se bodo okrepili mir, varnost, svoboda in gospodarsko blagostanje. Kljub krizam, ki danes peste svet, ZDA ostajajo zveste ohranitvi okvirov procesa popuščanja napetosti in ohranjanju dialoga med državami v svetu. Posebej zagovarjamo nadzorovanje orožja in pogajanja o razoroževanju kot tudi pogajanja, ki lahko pripomorejo k vzajemni varnosti in mednarodni trdnosti.

Podpiramo tudi madridski sestanek KVSE, za katerega menimo, da lahko prispeva k polnemu in odkritemu obravnavanju doslej ustvarjenega napredka in k uravnovešenim korakom v vseh delih sklepnega dokumenta. Gospod predsednik, z zadovoljstvom pričakujem naše razgovore o teh in drugih vprašanjih. Radi bi slišali vaše zamisli o poteh, po katerih lahko Jugoslavija in neuvrščeno gibanje pomagata urediti mnoga težavna vprašanja, ki peste svet.

Gospod predsednik, k vam smo prišli za malo časa in o veliko stvareh se moramo pogovoriti, vendar bomo še naprej gradili na temeljih skupnih načrtov. Zelo sem zadovoljen, da sem pri vas. Vam in vsem jugoslovanskim narodom prinašam najprisrčnejše iskrene želje ljudstva ZDA. Posebej vam hvala za to lepo dobrodošlico.«

Beneško srečanje minilo brez dramatičnih otipljivih sklepov

Odmevi v zahodnem tisku na sestanek sedmerice – Napovedanih novosti na energetski fronti ni bilo – Pomisleki zastran okrnjenih stališč o sodelovanju med industrijsko razvitim svetom in državami v razvoju

BRUSELJ, PARIZ, BONN, LONDON – Pri ocenjevanju pomena obeh »košaric« beneške »globalne strategije« – politične in gospodarske – na sedežu evropske skupnosti dajejo jasno prednost slednji, torej ekonomski razpravi. To je deloma izraz znane težnje izvršne komisije, da se osredotoči zgolj na gospodarske probleme. Pri tem se v izvršni komisiji povsem pridružujejo glavnemu »toku« zahodnih komentarjev, ki odgovor na naraščajoče gospodarske probleme (inflacija, brezposelnost, recesija, monetarna nestabilnost) iščejo predvsem v energiji.

Toda na energetski »fronti« po Benetkah ni bistvenih novosti. »Sedmerica« se je predvsem omejila na potrditev sklepov mednarodne agencije za energijo, da do konca tega desetletja zmanjšajo delež nafte v celotni energetski porabi od 53 na 40 odstotkov ter da stopnja gospodarske rasti preseže naraščanje porabe energije, kar pomeni nujno racionalizacijo v industriji in drugih gospodarskih vejah.

Med sestavinami politične razprave, ki je bila v Benetkah širša in obsežnejša kot kadarkoli na dosedanjih petih vrhunskih srečanjih »sedmerice«, pa tu poudarjajo predvsem debato o Afganistanu, ki jo je aktualizirala sovjetska odločitev, da umakne del čet iz te dežele. Sklep Moskve, ki ga je sogovornikom posredoval Giscard d'Estaing, je spravil popolnoma v drugi plan debato o Bližnjem vzhodu. Razprava o Afganistanu je tukaj predstavljena kot krepitev politične enotnosti Zahoda, posebej še, ker je Amerika sprejela politično stališče Zahodne Evrope, da je kljub zaostritvi odnosov s Sovjetsko zvezo potrebno obdržati kontakte.

Gospodarski sklepi skromni, a otipljivi

»Bodimo pravični, vse skupaj se je končalo bolje, kot smo predvidevali. Gospodarski sklepi – opravičilo za ta konklave – so sicer skromnejši kot pred letom dni na Japonskem, toda otipljivejši in zato je nekaj upanja, da bodo uresničeni, medtem ko so tokijski ostali na papirju,« ocenjuje pariški jutranjik »Figaro«.

Toda celo v tem taboru, ki je bolj ali manj glasnik interesov francoskega kapitala, je slišati pomisleke. Tako denimo »Figaro« uvodnik sklene z odstavkom: »Bilo bi pa nemara koristno, če bi sedmerica postala glavni element dialoga med industrializiranimi državami in deželami v razvoju, tega slovitega dialoga Sever–Jug, za katerega se Francija poteguje z glasom vpijočega v puščavi. Ni namreč mogoče spregledati, kako izredno kratek je tisti del sklepnega sporočila, ki je posvečen tretjemu svetu.«

V levičarskem taboru je splošna ocena veliko bolj kritična. Že prosocialistični »Le Matin« meni, da so za »uspehom vrha prikrita številna razhajanja«.

Glasilo KPF »L' Humanité« sicer še vedno daje umiku sovjetske divizije iz Afganistana glavni poudarek ter v zvezi s tem najde celo pohvalne besede za Giscardovo vlogo (in njegovo samohvalno izjavo pred TV kamerami ob zaključku vrha), toda na gospodarske sklepe komunistični komentatorji stresajo ogenj in žveplo. »Sedmerica je napovedala recesijo«, »Šefi velikih kapitalističnih držav pripravljajo še ostrejšo politiko zategovanja pasu«.

Nerazčiščena sporna vprašanja

Spravljivo ozračje, hitrost in učinkovitost pri sklepanju o žgočih svetovnih političnih vprašanjih ter dokajšnja mera enotnosti v ocenjevanju gospodarskih dogajanj so za večino zahodnonemškega tiska znamenje o tem, da je bil beneški »svetovni gospodarski vrh« uspela široka izmenjava mnenj med sodelujočimi predstavniki sedmih razvitih kapitalističnih držav. Iz razumljivih vzrokov se je pozornost javnosti usmerila zlasti na odnose med kanclerjem Schmidtom in predsednikom Carterjem. Zanje so namreč med pripravami na sestanek upravičeno domnevali, da jih poleg občasnih napačnih informacij bremenijo tudi vsebinske razlike v ocenjevanju prihodnje skupne »zahodne« strategije v svetovni politiki.

Del opazovalcev dvomi, da so državniki uspeli razčistiti vsa sporna vprašanja na političnem področju. Menijo na primer, da je ameriška delegacija sestanek pripravila tako, da je moral potrditi vodilno vlogo ZDA med sicer enakopravnimi partnerji in izluščiti Afganistan kot najpomembnejše vprašanje. Ko menijo, da ima skeptično besedilo odmeva na sovjetski delni umik čet »Carterjev podpis«, dopuščajo domnevo, da bi morda ostali ne ravnali tako zadržano, če ne bi bili Američani povsem odločeni vztrajati pri prvotni oceni afganistanske krize. To velja tudi za obisk kanclerja Schmidta v Moskvi, za katerega je očitno, da ga ameriška stran ne šteje za koristnega, čeprav vsaj javno proti njemu ne nastopa.

Povezovalne sile močnejše

V Britaniji, poudarjajo, da se je srečanje v Benetkah končalo v duhu enotnosti ter, kot dodaja današnji »Financial Times«, celo prijateljstva. Dnevnik v uvodniku poudarja, da je načelni sporazum glede temeljnih točk dnevnega reda (energija, inflacija, varnost) bilo mogoče vnaprej pričakovati, kajti sile, ki združujejo »industrijske demokracije« so veliko močnejše od tistih, ki jih vlečejo narazen. Vendar je potrebno srečanje na vrhu, da ta enotnost postane spet očitna. Srečanje v Benetkah je bilo že šesto te vrste in vsako se je končalo s splošnim sporazumom glede skupnega pristopa za reševanje skupnih problemov. Toda vedno je kmalu zatem izbruhnilo spet pričkanje, kar daje vtis, da enotnost ni prioriteta, ampak le sredstvo v sili. Tako še nadalje ostaja odprto vprašanje kako obdržati tempo med temi srečanji.

Beneško srečanje, ekonomsko gledano, ni prineslo nobenih novih dramatičnih pobud in današnji britanski tisk z razočaranjem ugotavlja, da se voditelji v Benetkah niso mogli sporazumeti glede predloga Brandtove komisije za ‚mini srečanje na vrhu'. Znano je, da ima britanska ministrska predsednica Thatcherjeva pomisleke v zvezi s tem. »Guardian« razlaga, da ima Britanija »preveč lastnih skrbi zaradi svoje bolne ekonomije, da bi investirala čas in denar v probleme širšega sveta«. »Times« pa izrecno poudarja, da nihče ne bi smel pozabiti, da je srečanje, ki ga predlaga Brandtova komisija, nujno.

BOŽO MAŠANOVIĆ, VILKO NOVAK, MOJCA DRČAR-MURKO, ALJA KOŠAK

Vabila v Managuo

MANAGUA, 24. junija (UPI) – V Managui so uradno izjavili, da so predsednik Jimmy Carter, ameriška filmska igralka Jane Fonda in Fidel Castro med osebnostmi, ki jih je vlada povabila na proslavo prve obletnice sandinistične revolucije v Nikaragvi.

Med 900 povabljenci so tudi predsednik palestinske osvobodilne organizacije Jaser Arafat, ameriška voditeljica črnskega gibanja Angela Davis in kolumbijski pisatelj Gabriel Garcia Marquez.

Bombe na taborišča

SIDON, 24. junija (Reuter) – Izraelski raketni čolni so sinoči bombardirali dvoje palestinskih begunskih taborišč v bližini libanonskega pristaniškega mesta Tir. Kot so sporočile libanonske oblasti, je bil med napadom vsaj en človek ranjen.

Španiji lahko ponudimo več blaga kot doslej

Španska gospodarska delegacija v Beogradu – Carine ovirajo izvoz – Tradicionalna ponudba

OD NAŠE DOPISNICE

BEOGRAD, 24. junija – Predstavniki španske gospodarske delegacije in jugoslovanski gospodarstveniki so se danes v Gospodarski zbornici Jugoslavije pogovarjali o možnostih za poglobitev gospodarskega sodelovanja med državama. Čeprav se gospodarski odnosi med Španijo in Jugoslavijo v zadnjih dveh letih vse nagleje razvijajo, pa je neizkoriščenih možnosti še precej, zlasti kar zadeva višje oblike sodelovanja.

Najpogostejša oblika gospodarskega sodelovanja je še vedno blagovna menjava, ki s svojim skromnim obsegom, ozko strukturo in nenehnim primanjkljajem na jugoslovanski strani ne more zadovoljevati. V lanskem letu je v celoti znašala 70,5 milijona dolarjev, od tega pa je dosegal delež jugoslovanskega izvoza le 15,2 milijona dolarjev. Tako je bil lani uvoz pokrit z izvozom komaj 27,5-odstotno, predlani pa 65-odstotno. Tudi v prvih štirih mesecih tega leta nismo dosegli zadovoljivih rezultatov. Celotna blagovna menjava je dosegala vrednost 27,5 milijona dolarjev, pri čemer je negativen saldo na jugoslovanski strani znašal 18,7 milijona dolarjev. Uvoz je bil krit z izvozom 19-odstotno.

Med drugim na tako blagovno menjavo – poleg nezadostne obveščenosti o možnostih jugoslovanskega gospodarstva in tradicionalne usmerjenosti na posamezna tržišča – vplivajo s španske strani tudi visoke carine, ki obremenjujejo jugoslovansko blago, tudi za 15 odstotkov, v primerjavi z blagom iz EGS in še nekaterih držav. Na današnji tiskovni konferenci je predsednik španske gospodarske delegacije Jose Maria Figueras, predsednik višjega sveta zbornice za trgovino, industrijo in plovbo, poudaril, da možnosti za uskladitev blagovne menjave ne tiče v tradicionalni ponudbi jugoslovanskega izvoznega blaga.

Najpomembnejša postavka pri jugoslovanskem izvozu je les, ki obsega tudi do 70 odstotkov izvoznega blaga. Španija se zanima za kemične proizvode, traktorje in na splošno za izdelke višje obdelave, pa za ustanavljanje mešanih podjetij in skupno uveljavljanje v drugih državah. Ob ustrezni propagandi na španskem turističnem tržišču bi lahko pritegnili tudi več turistov iz te države.

V Gospodarski zbornici Jugoslavije so bili mnenja, da ima naše gospodarstvo več izvoznih možnosti v kemični in kovinsko-predelovalni ter elektroindustriji in elektroniki. Naše gospodarstvo bi lahko konkurenčno sodelovalo tudi z dobavo kmetijsko-živilskih proizvodov pri tako imenovanih državnih nakupih Španije. Pri industrijskem sodelovanju in skupnih vlaganjih je že opaziti začetne uspehe, možnosti pa so še bogate. Jugoslovansko gospodarstvo je pokazalo posebno zanimanje tudi za skupno uveljavljanje v drugih državah, zlasti v Latinski Ameriki in Afriki.

BOJANA JAGER

Spodbudni pospeški za pohod v počasnem tempu

Letošnji rezultati v menjavi z državami v razvoju – Načrti še vedno bolj ambiciozni od sadov

BEOGRAD, 24. junija – Predstavniki španske gospodarske delenjave z državami v razvoju, s katerimi so naši izvozniki začeli letošnje leto, so se vrstili tudi v minulih mesecih. V države v razvoju smo od januarja do maja izvozili za okoli 628 milijonov dolarjev blaga, kar je za 61 odstotkov več kot v enakem obdobju lani. Hkrati smo iz držav v razvoju kupili za več kot milijardo dolarjev blaga, kar je v primerjavi z lanskimi prvimi petimi meseci za 44 odstotkov več.

V primerjavi z razvitimi zahodnimi državami in socialističnimi državami je bila dinamika blagovne menjave največja v menjavi z državami v razvoju, tako se je njihov delež v našem celotnem izvozu in uvozu povečal. Z lanskih 15 odstotkov se je delež izvoza teh držav v minulih petih mesecih povečal na 18 odstotkov, delež uvoza pa s 13 na 17 odstotkov. V menjavi z državami v razvoju izvoz krije uvoz z 61 odstotki, kar za 5 odstotkov presega povprečje v menjavi s tujino.

Navzlic takšnim rezultatom pa je ugotovitev, ki jo ponavljamo že nekaj let – »da nismo izkoristili vseh možnosti« – še vedno aktualna. Če si ogledamo daljše časovno obdobje, ugotovimo, da se gospodarski odnosi z državami v razvoju nenehno krepijo, vendar so bili načrti vselej bolj ambiciozni od rezultatov. To še zlasti velja za minuli dve leti, ko je bil naš gospodarski »pohod« v te države precej počasen.

Kar zadeva načrte, velja poudariti, da niso bili nikoli nestvarni in da so temeljili na dejanskih možnostih teh držav. Znano je, da v teh državah živi več kot polovica svetovnega prebivalstva, da jim pripada več kot polovica svetovne površine in da imajo več kot polovico vseh svetovnih naravnih bogastev. V zadnjih letih, potem ko so pravičnejše razdelili dobrine med razvitimi in nerazvitimi državami, se trg držav v razvoju, zlasti držav bogatih z nafto, naglo razvija. V večini teh držav so obsežna gradbišča, kjer je veliko dela – od projektov, programov in študij do gradnje objektov in namestitve opreme.

Ubitih pet kurdskih upornikov

TEHERAN, 24. junija (AFP) – V Pravehu v pokrajini Kermančahan so vladne sile ubile včeraj pet kurdskih »upornikov«, je sporočila iranska tiskovna agencija PARS. Kot je bilo še rečeno v sporočilu, vladne sile niso imele izgub.

Reportaže o sprejemu

Vse tri ameriške televizijske mreže so posredovale prizore iz Beograda – Dopadljivi opisi Jugoslavije, »križišča med Vzhodom in Zahodom«

OD NAŠEGA DOPISNIKA

NEW YORK, 24. junija – Vojska ameriških televizijskih novinarjev, ki spremlja Jimmya Carterja na potovanju po Evropi, se je davi zgrnila v Beograd.

Ameriški predsednik – poudarjajo ti poročevalci – je prispel v Jugoslavijo dobro razpoložen in zadovoljen z izidom srečanja voditeljev sedmih razvitih držav v Benetkah. Komentatorji ugotavljajo, da je ozračje med zavezniki ob koncu očitno boljše kot je bilo pred začetkom tega sestanka. Kot ugotavljajo, je ameriški predsednik zgladil razlike, ki so bile med njim in francoskim predsednikom ter nemškim kanclerjem, povod zanje pa je bilo bližnje Schmidtovo srečanje s sovjetskim voditeljem. Davi so poudarjali, kako je Jimy Carter, ko je stopil na jugoslovanska tla, izjavil, da je »za politiko popuščanja napetosti, da se bo za to zelo zavzemal, da pa ta politika pomeni recipročnost in nevmešavanje v notranje zadeve drugih držav«.

Jugoslovani – je pojasnil davi gledalcem komentator televizijske mreže American Broadcasting Corporation – so dolgoletni prvaki univerzalne politike popuščanja napetosti v svetu.

Vse tri nacionalne televizijske mreže so davi v ponovljenih oddajah v okviru svojih najbolj gledanih informativnih programov posredovale prizore iz Beograda. Kot je bilo poudarjeno, je doživel ameriški predsednik topel in neprisiljen sprejem, s katerim je bil očitno zadovoljen. Gledalcem so prikazovali prizore, kako Jimmy Carter polaga venec na grob predsednika Tita, pri čemer so citirali njegove besede, da je »neodvisnost Jugoslavije najdragocenejša pridobitev, ki jo je pokojni predsednik zapustil svoji državi, da na tem gradi naprej«. Poudarili so tudi besede, da Amerika podpira »močno, neodvisno in neuvrščeno Jugoslavijo«.

O vsebini pogovorov v Beogradu, razumljivo, še niso mogli govoriti. Časopisni in televizijski komentatorji opozarjajo na gospodarske težave Jugoslavije in pravijo, da se pogovori nanašajo tudi na »omejeno ameriško pomoč« za premostitev teh problemov.

Prav nobenih težav pa ni opaziti v dopadljivih reportažah, ki jih ameriška televizija danes, kot prejšnje dni, pošilja iz Jugoslavije. Televizijska mreža ABC v sliki in besedi prikazuje »neprisiljeno, svetovljansko vzdušje v Beogradu, tem križišču med Vzhodom in Zahodom«, z disco klubi, skadarlijskimi kavarnami, z avtomobilskim vrvežem na cestah in obilico mestnih tržnic.

Po ameriških opisih je Jugoslavija, ki je »imela z Ameriko vselej korektne in vljudne odnose, čeprav malo na distanci«, lepo sprejela Jimmyja Carterja. Poudarjajo tiste besede govornikov jugoslovanske vlade, po katerih je Carterjeva administracija pokazala več razumevanja za jugoslovanski položaj in politiko, zlasti za gibanje neuvrščenih. Slike, ki jih posredujejo ameriškemu gledalcu, potrjujejo te ocene o neprisiljenem, preprostem in prisrčnem sprejemu, ki ga je Jugoslavija pripravila ameriškemu predsedniku.

DRAGIŠA BOŠKOVIĆ

OD VSEPOVSOD

Houston snemá »Beg do zmage«

NEW YORK, 24. junija (AFP) – V Budimpešti so začeli snemati novi film ameriškega režiserja Johna Hustona »Beg do zmage«. Ta film, v katerem je popisana nogometna tekma med drugo svetovno vojno med nemškim nogometnim moštvom in skupino vojnih ujetnikov, Huston režira s pomočjo znamenitega brazilskega nogometaša in kralja nogometne žoge 20. stoletja Pelleja. Glavne vloge igrajo Silvester Stalone, Max von Sidou in Michael Caine.

Festival »Mladega filma«

HYERES, 24. junija (AFP) – V mestu Hyeres na jugu Francije se je začel mednarodni festival »Mladi film«. Festival so odprli s filmom »Trojna smrt tretje osebe« čilskega režiserja Helia Sota in »Predsednikova smrt« poljskega režiserja Jerzyja Kawalerowiczsa. Festival bodo zaključili 30. avgusta, ko bodo predvajali film »Pastorala« sovjetskega režiserja Otara Ioselarija.

Požar na manhattanskem nebotičniku

NEW YORK, 24. junija (UPI) – Newyorški gasilci so danes ponoči po triurnem boju pogasili ogenj na 42-nadstropnem nebotičniku na Manhattanu. Poškodovanih je bilo več kot sto gasilcev in drugih delavcev, ki so pomagali gasiti požar. Ogenj je izbruhnil pozno sinoči v 20. nadstropju v uradnih delničarske družbe »Bank of America«. Ogenj se je hitro razširil tudi na druge poslovne prostore v tem nadstropju.

Brazilci smejo uloviti 974 kitov

RIO DE JANEIRO, 24. junija (Tanjug) – V vodah Atlantskega oceana ob obali brazilske države Paraiba se je uradno začela sezona lova na kite, ki bo trajala do decembra. Med tem časom bodo lahko brazilski ribiči ulovili 974 kitov, od tega 30 glavačev. To število je odobrila mednarodna organizacija, ki nadzira lov na kite v vsem svetu; njen sedež je v Londonu.

V Copesbri, edini brazilski družbi, ki se ukvarja z lovom na kite že več kot dvajset let, so objavili, da bodo to sezono poleg 400 stalnih kitolovcev začasno zaposlili še 3000 ribičev. Domnevajo, da bodo z lovom zaslužili 110 milijonov kruzeirov (okrog 60 milijonov dinarjev), od tega bodo ribiči dobili 70 milijonov kruzeirov.

Računajo, da bodo to sezono pridobili 820 ton olj, ki jih uporabljajo v usnjarski in kemični industriji, 200 ton svežega mesa, 600 ton »sharque« – mesa, sušenega na soncu in vetru – ter 400 ton nasoljenega mesa, ki ga bodo pozneje prodali v severnih brazilskih državah.

Marsikdo meni, da je 974 kitov, kolikor jih bodo ulovili to sezono, odločno preveč, saj je v brazilskih vodah vedno manj kitov. Jose de Souza Timm, nadzornik lova na kite, je izjavil, da utegnejo prihodnje leto v Braziliji prepovedati lov na to živalsko vrsto. To mnenje podpirajo tudi ekologi.

Težave z novimi tokovi menjave

V primerjavi s plačilnobilančno projekcijo Slovenije je bil izvoz v minulih petih mesecih za 16,4 odstotka večji, uvoz pa za 9,9 odstotka – Zanemarjena domača preskrba z materialom

LJUBLJANA, 24. junija – Podatki o gibanjih blagovne menjave SR Slovenije v minulih petih mesecih in v prvi polovici junija kažejo, da smo v Sloveniji v tem obdobju povečevali izvoz po približno enaki stopnji kot je povrečna za vso državo, prav tako pa tudi uvoz in tako dosegli tudi enako stopnjo pokritja uvoza z izvozom. Gibanje izvoza je bilo v skladu s projekcijo plačilno-bilančnega položaja Slovenije, uvoz pe je bil za okoli 9 odstotkov večji kot bi lahko bil po projekciji.

V minulih petih mesecih je bil slovenski izvoz na konvertibilno in klirinško področje za 32 odstotkov večji kot lani v istem obdobju, v primerjavi s projekcijo plačilno-bilančnega položaja Slovenije pa za 30 odstotkov; uvoz z obeh področij je bil za 10 odstotkov večji kot lani v istem obdobju, v primerjavi s projekcijo plačilno-bilančnega položaja pa za 31 odstotkov. Če pa upoštevamo, da je v podatkih o petmesečni blagovni menjavi vštetih 13,6 odstotka lanskega izvoza in 21,1 odstotka lanskega uvoza, potem je bil izvoz v tem obdobju dejansko za 16,4 odstotka večji kot je bilo določeno s projekcijo, uvoz pa za 9,9 odstotka. V prvi polovici junija je bil po prvih podatkih zveznega zavoda za plan slovenski izvoz na konvertibilno področje v primerjavi s projekcijo za ta čas za 9 odstotkov večji, prav za toliko pa tudi uvoz s tega področja.

V razpravi o gibanjih blagovne menjave na današnji seji skupščine SISEOT so predvsem delegati iz kemične in gumarske industrije opozorili, da v teh dveh dejavnostih v naslednjih mesecih ni mogoče pričakovati še naprej tako ugodnih gibanj. V kemični industriji, ki nima večjih primerjalnih prednosti pri izvozu, temveč lahko uspešno predvsem nadomešča uvoz, si sicer prizadevajo, da bi tudi v drugem polletju usmerili večji del proizvodnje v izvoz, čeprav si s težavo pridobivajo naročila na novih, tržno še slabo obdelanih zunanjih trgih.

Zaradi občutnega povečevanja izvoza pa tako kemična kot gumarska industrija zanemarjata oskrbo domačih proizvajalcev s potrebnim reprodukcijskim materialom (lepila, barve in laki za lesno ter pohištveno industrijo, pnevmatike za proizvajalce gospodarskih in osebnih vozil, transportni trakovi za rudnike in cementarne in pod.). Hkrati pa jima tudi njuni domači dobavitelji reprodukcijskega materiala zmanjšujejo dobave, ker skušajo pokriti svoje uvozne potrebe z večjim izvozom. Gumarska industrija ni naletela na posluh pri porabnikih s predlogom za devizno povezovanje, če pa bi hotela pokriti svoje uvozne potrebe sama, bi morala izvoziti 45 odstotkov vse svoje proizvodnje (pri tem tudi več kot tri četrtine nekaterih skupin izdelkov).

Zato utegneta ti dve dejavnosti s tolikšno nujno naravnanostjo v izvoz v naslednjih mesecih resno ogroziti izpolnjevanje proizvodnih in izvoznih načrtov v mnogih organizacijah v drugih panogah industrije. Rešitev bo po njihovem mnenju treba iskati tako v deviznem povezovanju porabnikov reprodukcijskega materiala s proizvajalci tega materiala kot v prednostnem usmerjanju deviznih presežkov za reševanje težav obeh dejavnosti pri preskrbi s potrebnimi surovinami in reprodukcijskim materialom iz uvoza.

Delegati skupščine so na današnji seji sprejeli predlagana izhodišča za samoupravne sporazume o temeljih plana, za devizni režim in za kreditne odnose s tujino za obdobje 1981-1985, ki bodo dana v javno razpravo; ta naj bi trajala do 1. septembra.

Ko so razpravljali o predlogu za popravek samoupravnega sporazuma o spodbujanju deviznega priliva na podlagi izvoza blaga in storiltev, so naročili delegaciji, naj v skupščini ISEOT Jugoslavije sproži zahtevo za izplačilo izvoznih spodbud za letos obračunan izvoz, oziroma za izdajo menic zanje.

Odlaganje izplačil oziroma izdaje menic bi lahko močno prizadelo zlasti večje izvoznike, ki bi zaradi tega ob polletnih obračunih izkazali izgubo; tako bi bili zaradi vestnega izpolnjevanja najpomembnejše in hkrati najzahtevnejše naloge za ustalitev celo kaznovani.

ZDRAVKO STEFANČIČ

VSAK ČETRTEK NOVI stop
POGLEJMO SI V OČI!

S TELEPRINTERJA

Pada povpraševanje po izdelkih

LONDON, 24. junija (Reuter) – Konfederacija britanske industrije je sporočila, da zadnjih nekaj tednov nezadržno pada povpraševanje po industrijskih proizvodih. Po zadnjih podatkih so bili seznami naročil pri 67 odstotkih od vsega skupaj dva tisoč družb do 18. junija na ravni, ki je bila pod normalno. Samo pet odsotkov družb, ki jih zajemajo ti podatki, je prijavilo povečanje prodaje. V tem poročilu je rečeno, da je 53 odstotkov britanskih industrijskih tvrdk prijavilo zmanjšanje izvoznih naročil na podpovprečno raven, 34 odstotkov pa se jih ubada z izredno velikimi zalogami prav zaradi slabe prodaje.

ETA grozi z eksplozijami

BILBAO, 24. junija (AFP) – Neznanec, ki se je predstavil kot pripadnikk vojaško-političnega krila baskovske separatistične organizacije ETA, je sporočil radijski postaji v Bilbau, da bosta v noči med 24. in 25. junijem v španski pokrajini Alicante eksplodirali dve bombi. Vojaško-politična ETA je v soboto sporočila, da bo drugo za drugo aktivirala bombe, podtaknjene v nekaterih španskih turističnih krajih, če vlada do danes opoldne ne bo ugodila njeni zahtevi in izpustila 19 baskovskih zapornikov.

Švica kupuje rakete

BERN, 24. junija – Švicarska vlada je objavila načrt o nakupu sistema britanskih protiletalskih raket tipa »ratpier«, ki bi bil namenjen predvsem obrambi njenih oklepnih divizij. Kot poroča Reuter, bodo sporazum o nakupu raket, vrednih 840 milijonov dolarjev, morda, če ga bo odobril parlament, podpisali decembra, izvedli pa med leti 1984 in 1987.

Pierre Aubert v Stockholmu

STOCKHOLM, 24. junija (Reuter) – Švicarski zunanji minister Pierre Aubert je imel včeraj v Stockholmu daljši pogovor s šefom švedske diplomacije Olo Ullstenom, in sicer o možnostih, da bi sklicali evropsko konferenco o razoroževanju, ter o strategiji nevtralnih držav v odnosih med Vzhodom in Zahodom.

Senghor v Saudski Arabiji

DŽEDA, 24. junija – Senegalski predsednik Léopold Senghor je sinoči prispel v Saudsko Arabijo. Takoj po prihodu se je sestal s saudskim kraljem Kaledom ben Abdel Azizom in drugimi saudskimi osebnostmi.

Umrl grški komunist Parcalidis

ATENE, 24. junija (Tanjug) – Centralni komite KP Grčije za domovino je sporočil, da je v 79. letu starosti umrl v Atenah eden najuglednejših delavcev grškega komunističnega in še zlasti osvobodilnega gibanja med drugo svetovno vojno Dimitrios Parcalidis. Ko je prišlo leta 1968 v vodstvu KP Grčije, ki se je preselilo v tujino do razcepa, je Parcalidis zastopal stališče, da se mora vodstvo partije vrniti v domovino. V začetku leta 1969 se je sam vrnil v Atene in se takoj vključil v partijsko delo ter ogromno prispeval h krepitvi komunistične partije Grčije za domovino.

Ranjen guverner zahodnega Azerbejdžana

TEHERAN, 24. junija (PARS) – Guverner zahodnega Azerbejdžana Džamšid Hubu je bil sinoči ranjen, ko je eksplodirala bomba, ki jo je na tega iranskega politika, ravno ko je odhajal iz svojega urada v Tabrizu, vrgel neznani atentator. Poleg novinarja tamkajšnjega dnevnika so bili ranjeni še ptirje Habujevi sodelavci.

Študijska delegacija ESPN v Beogradu

BEOGRAD, 24. junija (Tanjug) – Na obisk v našo državo je prispela študijska delegacija enotne socialistične partije Nemčije, ki jo vodi načelnik sektorja v oddelku CK ESPN Heinz Mirtschin. Med bivanjem v Jugoslaviji se bo delegacija seznanila z dejavnostmi ZK pri uresničevanju sklepov 11. kongresa ZKJ.

Grško stališče do sporazuma z ZDA

ATENE, 24. junija (Tanjug) – Šef grške diplomacije Micotakis je sinoči v pogovoru z ameriškim podsekretarjem Nimitzem ponovil, da »grška vlada ne bo sklepala z ZDA sporazumov o vojaških oporiščih vse dotlej, dokler vprašanje reintegracije grških oboroženih sil v vojaško strukturo pakta ne bo pozitivno rešeno«. To stališče grške vlade bo posredoval Micotakis danes popoldne tudi ameriškemu državnemu sekretarju Muskieju, s katerim se bo sestal v Ankari. Šef grške diplomacije odhaja danes popoldne z letalom v Turčijo, kjer se bo kot vodja grške vladne delegacije udeležil ministrske konference pakta NATO.

Pokol ob salvadorski meji

TEGUCIGALPA, 24. junija (AFP) – Salvadorske oborožene sile so 14. maja pobile vsaj 600 moških, žensk in otrok, ki so skušali pobegniti v sosednji Honduras, je rečeno v včeraj objavljenem dokumentu v Tegucigalpi, ki so ga podpisali sekretar škofovske konference Hundurasa, msgr. Jose Caranza ter duhovniki mesta Santa Rosa de Copan v zahodnem delu Hondurasa. V tem dokumentu, katerega vsebino posreduje AFP, je rečeno, da je tistega dne salvadorska vojska v vasi Aldea napadla večje število salvadorskih prebivalcev, ki so hoteli pobegniti v Honduras.

Primanjkljaji razvitih držav

WASHINGTON, 24. junija (AP) – Mednarodni denarni sklad je sporočil, da so se zunanjetrgovinski primanjkljaji industrijsko razvitih držav v prvih treh mesecih občutno povečali, in sicer na skupno 40,4 milijarde dolarjev. V prvem trimesečju lanskega leta so znašali primanjkljaji devetnajstih industrijsko razvitih držav, vštevši ZDA, Japonsko, Kanado, zahodnoevropske države, Avstralijo in Novo Zelandijo, približno 14,4 milijarde dolarjev, v vsem minulem letu pa so dosegli 85 milijard dolarjev. Mednarodni denarni sklad je še sporočil, da »poslabšanje trgovinskega položaja industrijskih držav izraža poslabšanje v njihovem trgovanju z državami izvoznicami nafte v letu 1979«.

Priprave na drugi kongres KP Kube

HAVANA, 24. junija (Tanjug) – Na Kubi se zavzeto pripravljajo na drugi kongres komunistične partije, ki naj bi se začel decembra letos. V vseh občinah so sklicali partijske konference, na katerih govorijo o rezultatih, ki so jih dosegli med kongresoma. Po teh konferencah, ki se jih udeležujejo člani najvišjega partijskega vodstva, bodo septembra sklicali partijske konference v vseh 14 provincah. Kot poročajo, naj bi na kongresu komunistične partije kubanski komunisti razčlenili dejavnost partije v okviru izvajanja sklepov prvega kongresa, ki je potekal decembra leta 1975, deset let po ustanovitvi nove KP, ter dejavnost vseh drugih družbenih struktur in organizacij v minulih petih letih. Začrtali bodo tudi smernice družbenogospodarskega razvoja Kube do leta 1985. V tem okviru bodo obravnavali tudi uveljavljanje novega sistema vodenja gospodarstva ter krepitev delovne discipline.

Italija: zunanjetrgovinski primanjkljaj raste

RIM, 24. junija (ANSA) – Italija je maja zabeležila sedmi zaporedni mesečni zunanjetrgovinski primanjkljaj – in sicer 849 milijard lir (okoli milijardo dolarjev). Kot poroča italijanska banka je italijanski bilančni deficit v prvih pet mesecih presegel tri in pol milijarde lir (okrog 4,3 milijarde dolarjev).

PRAVKAR IZŠLO!

DE

DE – družboslovna zbirka

Firdus Džinić: KOMUNIKOLOGIJA

Knjiga pomeni prvi poskus v jugoslovanski literaturi, da se v celoti prikažejo osnovna spoznanja o fenomenu komuniciranja, do katerih je prišla sodobna znanost.

Komuniciranje je najpogostejša in najbolj razširjena delavnost v družbi, **brez komuniciranja ni dela, ni upravljanja, ni družbenega življenja.** Ob pomanjkljivi domači literaturi s področja komuniciranja in informiranja bo ta knjiga pomagala študentom družbenih ved, raziskovalcem, novinarjem, družbenopolitičnim delavcem in vsem, ki se ukvarjajo z obveščanjem, ter vsakemu intelektualno radovednemu človeku pri bolj gotovi orientaciji na tem zahtevnem področju, kakor tudi pri napredovanju v praksi lastnega komuniciranja. Cena 320 din.

Knjigo lahko naročite na naslov: ČGP Delo-TOZD DELAVSKA ENOTNOST, Ljubljana, Dalmatinova 4, lahko pa jo kupite tudi v naši knjigarni na Tavčarjevi 5.

24-125

Dohodkovnih odnosov ne bo mogoče uveljaviti, dokler bo odločanje o večini sredstev za razširjeno reprodukcijo odtujeno vplivu delavcev

Zakona o cenah ne izvajamo, čeprav je pripravljen in čeprav sedanja politika cen uveljavlja stroškovni princip in ovira povezovanje med posameznimi reprodukcijskimi enotami – Sami sistemski zakoni ne bodo uveljavili novih procesov, še zlasti ne, če ni podsistemskih predpisov – Nekatere banke so tudi za 250 odstotkov prekoračile dovoljene meje izplačil, od tod pa se nelikvidnost širi v celotno gospodarstvo

Nadaljevanje s 6. strani

Moč naših ustanov je premajhna, potrebna pa bi bila tudi enotna politika vseh bank, da bi bile bodoče naložbe uspešne. Napačno je tudi, da druge banke, ne pa narodna, financirajo projekte družbenopolitičnih skupnosti, je menil Maček.

Preveč mladih se šola za poklice, ki jih gospodarstvo ne potrebuje

Z vključevanjem vseh delovnih ljudi v stabilizacijska prizadevanja bi lahko naredili več, kot dosežemo sedaj, je menila **Ksenija Khalil.** Seveda pa je do ljudi treba najti pravo pot. Tudi za Dolenjsko in za Belo krajino je značilno, da je akumulacija v delovnih organizacijah prenizka, to pa poleg drugih vzrokov pogojuje preveliko odvisnost, od kreditov. Vloženo delo in sredstva ne dajejo želenih učinkov; to velja tudi za letos. Čeprav so se IMV, Iskra in Beti letos izkazale z izvozom, bo treba še naprej stremeti k povečanju izvoza. Žal je tudi dohodkovna povezanost premajhna, že tako slabotnim naložbam pa botrujejo še lokalistične tendence, ki hromijo sporazumevanje in povezovanje. Težave so tudi z delavci, vendar so na Dolenjskem in v Beli krajini prepričani, da se bo s prehodom za usmerjeno izobraževanje težava ublažila. Delavcev je namreč premalo zato, ker skoraj vsa mladina nadaljuje šolanje, tudi tistih smeri, ki jih gospodarstvo tega področja ne potrebuje. Pomembno je, je dejala Ksenija Khalil, da se bomo prav lotili odpravljanja težav, s tem pa že zakoračili v hitrejši, a stabilnejši razvoj.

Večja učinkovitost in krepitev odgovornosti

Franc Vrbnjak se je zavzel za to, da je treba v stabilizacijska prizadevanja vključiti najširši krog ljudi. Pri določanju in izvajanju ukrepov ima odločujoč pomen delegatski sistem. Že sedaj se je namreč pokazalo, da je bil velik razkorak med besedami in dejanji povsod tam, kjer ni bila vpeta delegatska baza.

V Celju so izvedli zelo široko akcijo, kjer so skušali zvedeti, kakšne so priprave na srednjeročno načrtovanje, kako je z izvozom, nagrajevanjem, ali stabilizacija postaja prevladujoč dejavnik v vseh okoljih in podobnem. Prav tako niso zaobšli vprašanj, ali so ozdi ponovno ovrednotili naložbene programe in jih približali stvarnim možnostim. Ugotavljali so tudi, kako se osnovne organizacije ZK vedejo do teh pomembnih vprašanj, ali se komunisti zapirajo v svoje temeljne organizacije in ne vidijo čez plot.

Odgovori na celo vrsto teh vprašanj so jim pomagali pri sestavi ukrepov gospodarske stabilizacije. Vendar jim je podrobnejši pogled v ukrepe pokazal, da so nekateri še preveč načelni, načrtovanje prihodnjega srednjeročnega razvoja je ponekod še preveč odtujeno od delavcev, preveč se govori o odgovornosti, premalo pa ukrepa, odnosi med temeljnimi organizacijami potekajo po starih navadah, nagrajevanje pa je marsikje precejšnja ovira za boljše delo. Delavci iz proizvodnje težijo za delovnimi mesti v administraciji, zato se na administrativno delovno mesto javlja tudi po sto dobrih delavcev.

Franc Vrbnjak je povedal, da je sedaj primeren trenutek za idejno in akcijsko enotnost ter za okrepitev odgovornosti. Družbenogospodarski odnosi nas namreč bolj kot kdajkoli prej silijo k večji učinkovitosti, pri čemer je zlasti pomembna odgovornost ljudi na vodilnih položajih, ne glede na to, ali so člani ZK ali ne.

Devalvacija je nujno zlo, ne pa zdravilo

Marko Bulc je menil, da v sedanjih prizadevanjih ne gre za oblikovanje novih nalog, saj so usmeritve in naloge povsem jasne. Prav zavoljo tega je prav, da se pogleda, kako se uresničujejo sprejeti sklepi. Še naprej se srečujemo z zaostajanjem socialističnih samoupravnih odnosov, zakaj sistemski zakoni sami zase ne morejo zagotoviti novih procesov, če po drugi strani manjkajo podsistemski zakoni. Taki zakoni so nujni na področju cen, deviz, in drugod, vendar še niso pripravljeni. Združeno delo tako še nima temeljev za uskladitev odnosov cen. Prav tako še niso izdelani ukrepi za samoupravno dogovarjanje, čeprav je CK v novembrskih sklepih dal to nalogo delegatskim skupščinam, pri čemer pa ni bil dovolj vztrajen. Bitka za uveljavitev ustavnih in sistemskih odnosov ostaja prva prednostna naloga pri stabilizaciji gospodarstva.

Nadalje je Marko Bulc opozoril na napačno prikazovanje devalvacije dinarja, ki naj bi bila nekakšno zdravilo, ki bo pozdravilo vse probleme. Devalvacija ni nobeno darilo, ampak nujno zlo. Z njo smo namreč dinarju vrnili stvarno vrednost, hkrati pa je tudi izhodišče za stvarnejše načrtovanje. Pri tem je opozoril, da smo pri predzadnji devalvaciji imeli niti za boljše gospodarjenje v rokah, medtem ko jih sedaj šele lovimo.

Pri politiki delitve smo se pri nas dogovorili za stabilizacijsko vedenje, zato sedaj te usmeritve ni potrebno prevrednotiti, temveč se samo zavzeti za doslednejše izvajanje. Kriteriji za naložbe so na primer že opredeljeni v letošnji resoluciji.

Pri politiki cen ni mogoče pristati na težnje, da se naj učinki devalvacije prenesejo v cene, ker bi tako povsem skazili namen razvrednotenja dinarja. Prav tako pa se ni mogoče povsem strinjati z ukrepom ZIS, da se celotno odločanje o zviševanju cen prenese v roke administracije. Zamrznitev cen je seveda nujna, vendar mora veljati samo določen čas. V tem času pa se je treba dogovoriti za kriterije povečevanja cen, ki bi bili nekakšen izhod iz sedanje zamrznitve. Cene kljub temu naraščajo, in sicer na temelju nekakšnih samoupravnih sporazumov; neka delovna organizacija je prejela v podpis kar 20 takšnih sporazumov, na temelju katerih bi pristala na višje cene. Takšni sporazumi ne pomenijo dohodkovnih odnosov, kot jih želijo nekateri prikazati, prav tako pa nihče tudi ne reagira na takšne pojave, ki pravzaprav pomenijo spodkopavanje sistema.

Tudi na področju gospodarskih odnosov s tujino po mnenju Marka Bulca ne gre za nov sistem odnosov, temveč za uresničevanje že dogovorjenih stališč. Že z uveljavitvijo načela, da ne more nihče trošiti deviz, če jih ne ustvarja, bi dosegli veliko. Tako pa marsikdo računa na zadolževanje države v tujini in s tem trošenje deviz, ki jih ne ustvarja. Sedanji samoupravni sporazumi o združevanju deviz so navadni kupoprodajni odnosi, ki bi jih morali prekiniti, če bi želeli poživiti dohodkovne odnose.

Po njegovem mnenju še ni premagana nevarnost, da bo nov srednjeročni načrt sprejet na star način, saj še ni dogovora o načrtih za spremembo sestave gospodarstva. Zato se je zavzel, da je bolje, če smo pol ali eno leto brez načrta, kot pa vseh prihodnjih pet let brez načrta, sestavljenega na samoupravnih temeljih.

Marko Bulc je ob koncu svoje razprave zastavil nekaj vprašanj kot, denimo, ali bodo imeli komunisti dovolj korajže , da bodo dobrega delavca ustrezno nagradili, in lenuhu rekli, da je slab delavec. Ali bodo imeli dovolj moči, da bodo rekli, da je neka naloga ali naložba prednostna in da je zavoljo tega treba z drugimi počakati. In ne nazadnje, ali bodo sposobni nekaterim komunistom povedati, da je njihovo ravnanje v nasprotju s politiko.

Rudi Lepej je opozoril na to, da delovne organizacije preko aneksov k samoupravnim sporazumom celo grozijo z ustavitvijo dobav repromateriala ali surovin, če partnerji ne bi sprejeli njihovih pogojev, največkrat višjih cen. S takšnimi rešitvami navadno sploh niso seznanjeni delavci v neposredni proizvodnji, marveč se pletejo v poslovodnih strukturah. Komunisti se morajo odločno zoperstavljati takšnim oblikam izsiljevanja pod krinko samoupravnega sporazumevanja.

Odgovornejše delo strokovnih služb

Bitka za stabilizacijo je ena najpomembnejših političnih bitk, pri katerih je važno dvoje: da motiviramo ljudi za to, da bodo delali bolje, in da krepimo samoupravne pravice delavcev. Ob tem je povsem upravičena zahteva delavcev iz proizvodnje, da predvsem delavci v strokovnih službah bolj odgovorno izpolnjujejo svoje naloge, je ugotavljal **Geza Bačič.** Izkoristiti moramo prednosti, s katerimi razpolagamo. Za Pomurje pomeni tako prednost kmetijstvo.

Tu so velike rezerve, ki pa jih lahko izkoristimo samo, če bomo znali pametno in pravilno delovati. Zdaj se srečujemo že s pripombami nekaterih, da nas tudi skrbi, kako bo s preskrbo s kavo, kako bo s preskrbo z osnovnimi življenjskimi potrebščinami, pa nas ne vznemirja. Zato bi morali zdravila za reševanje gospodarskih problemov izbirati bolj selektivno. Bolj selektivno tudi takrat, kadar gremo v politično akcijo, je dejal.

Dohodkovni odnosi so isto kot stabilizacija in tragično je že, če tega ne razumemo, je poudaril **Jože Knez.** Dve poglavitni oviri stojita na poti k dohodkovnemu povezovanju: z ene strani gre za monopolni položaj bank in veletrgovin, ki razpolagajo z odtujeno gospodarsko močjo, z denarjem in informacijami – po drugi strani pa gre za zastarelo znanstveno-izobraževalno tradicijo, ki ni povezana s proizvodnjo, z združenim delom. Ravno znanstvena misel bi morala odkrivati prvine dohodkovnih odnosov, če bi bila pravilno vpeta v družbeno in gospodarsko življenje.

Visoke stopnje rasti ne bomo mogli ohraniti

Razprave o stabilizaciji preveč usmerjamo samo v gospodarstvo. Zavedati se moramo, da stabilizacija prav tako velja za družbene dejavnosti, za katere smo zaenkrat sprejeli le splošne usmeritve omejitve v porabi, je dejal **Vlado Klemenčič** in poudaril, da soglaša z vsemi, ki vidijo izhod iz težav predvsem v boljšem delu. Sedanji način dela ne ustreza, slabo delo pa je celo zaščiteno. Primer so urniki v nekaterih dejavnostih.

Sicer pa je Klemenčič v razpravi menil, da slabost našega povojnega razvoja ni nizka, ampak visoka stopnja rasti, ki jo skušamo tudi ohraniti, kar pa ne bo mogoče. Zaposlovanje v Jugoslaviji je raslo za 4,3 odstotka letno pa tudi v Sloveniji je preveč ekstenzivno, glede na število nezaposlenih v Jugoslaviji (okrog 700 tisoč) pa še premajhno.

Trenutna gospodarska situacija in zadolženost v tujini nas sili v razvoj kakovostnega gospodarstva. Sicer pa dobro vemo, katere so slabosti, ki jih je treba odpraviti, kaj moramo storiti, le akcijske volje nam dostikrat manjka. Zato je nujno poudariti idejnopolitični vidik stabilizacije, pri čemer bodo morale družbenopolitične organizacije odigrati pomembno mobilizacijsko vlogo in tudi preprečiti kritiziranje, ki skuša naprtiti trenutne težave sistemu, ki da je tak, da se v njem ne morejo razrešiti. Vendar jih tudi drug sistem ne bo. Potrebna je le večja operativnost, akcija, zavzetost za izpeljavo sprejetih nalog.

Še ena vrsta kritike sistema se lahko pojavi in ta je v pritisku na nove zakonske rešitve. Pri nas je sistemska zakonodaja v glavnem sprejeta, manjka le nekaj samoupravnih mehanizmov, operacionalizacija sistemskih zakonov. Pozivi na sistemsko razreševanje pa lahko pomenijo dvoje: poskus odvračanja ljudi od akcije, ali pa nezadovoljstvo z obstoječo sistemsko ureditvijo.

O planiranju oziroma odnosu do znanstveno raziskovalnega dela in kulture v pripravi planov je govoril **Franc Šali.** Menil je, da so komunisti v posameznih občinah na tem področju premalo aktivni. To se je pokazalo tudi, ko so pri občinskih konferencah SZDL oblikovali svete za znanost. Prisotnost odgovornih komunistov pri oblikovanju omenjenih svetov je bila pičla, čeprav bi morali v zvezi komunistov oblikovan odnos do znanosti in raziskovalnega dela vnesti tudi v program Socialistične zveze.

Bogo Skerget je opisal dohodkovne odnose v ljubljanskem Kliničnem centru. V stabilizacijskih naporih zadevajo delavci tega centra ob hude ovire, saj so enako kot vsi drugi odvisni od tržnih motenj, ko ne morejo priti do nujno potrebnega aparata iz uvoza, pa zaradi tega ne morejo sprejeti bolnikov na zdravljenje. Enako kot za izvajalce pa je stabilizacijsko ravnanje potrebno pri uporabnikih zdravstvenih storitev. Ta vidik je še vse premalo preučen in bi ga veljalo temeljiteje obravnavati.

S seje CK ZKS so poročali: Vlado Šlamberger, Jože Petrovčič, Anton Rupnik, Borko de Corti, Janez Tušek in Dušan Grča. Foto: Dragan Arrigler

Zadrege s surovinami ustavljajo tudi stroje

Vrsti ozdov v BiH primanjkuje osnovnih surovin – Ogroženi izvozni posli – Ni opreme za rudnike

OD NAŠEGA DOPISNIKA

SARAJEVO, 24. junija – Pomanjkanje surovin in repromateriala slejkoprej pesti vrsto bosanskohercegovskih ozdov. V vrsti ozdov je zadrega tako huda, da je vprašljiva uresničitev proizvodnih načrtov in realizacija nekaterih že sklenjenih izvoznih poslov. Preskrba z repromaterialom (domačim in tujim), zlasti še ko gre za posebno opremo in nadomestne dele, je najslabša v rudnikih premoga (z jamsko eksploatacijo), v metalurgiji, predelavi kovin, kemični industriji in predelavi lesa.

Rudnike premoga pesti pomanjkanje opreme (proizvajalec in dobavitelj strojna tovarna Trbovlje), kot tudi pomanjkanje jamskega lesa (Šipadovi proizvajalci dobavljajo premogovnikom komaj 30 odstotkov pogodbeno dogovorjenih količin lesa).

V rafineriji Modriča manjkajo bazična olja in aditivi. V začetku junija so v tej rafineriji zaposlili le polovico kapacitet. Tudi v drugi polovici meseca ni pričakovati večje izdelave motornih olj, saj rafinerija nima deviz za uvoz baznih komponent.

Metalurgiji manjka premoga za koksiranje in železove rude. Podobno je s predelavo lesa. V najslabšem položaju so objekti papirno-celulozne industrije.

Kovinsko predelovalna industrija joka za jeklom. Tomos dobi le 40 odstotkov pogodbenih količin odkovkov in odlivkov. Podobno je v banjaluškem Jelšingradu, kjer so šli po žlu izvozni posli, saj jim manjka odkovkov (iz RMK Zenica), pločevine (iz železarne Skopje) in elektroopreme (iz kranjske Iskre). Energoinvest je do 2. junija dobil le 32 tisoč ton surovin (pogodbene dobave 52 tisoč ton).

V grafični industriji ni papirja in kartona. Manjka ofset papirja in zato v tiskarnah že napovedujejo, da učbeniki za novo, usmerjeno novo šolsko leto ne bodo pravočasno nared.

IVO VIDIC

Uporabni odpadki

V Sloveniji na leto predelamo 36, v Jugoslaviji okoli 140 tisoč ton kož – Odpadki v usnjarski industriji dosegajo od 30 do 70 odstotkov

LJUBLJANA, 24. junija – Surova teža odpadkov v usnjarski industriji dosega 30 do 40 odstotkov pri dobrih govejih kožah in kar 60 do 70 odstotkov pri zelo mastnih in slabo odrtih svinjskih kožah. V Sloveniji letno predelamo kakih 36 tisoč ton in v Jugoslaviji okoli 140 tisoč ton kože, kar pomeni, da samo slovenska usnjarska industrija ustvari 10 do 20 tisoč ton organskih odpadkov, jugoslovanska pa najmanj štirikrat več.

Po podatkih največjega slovenskega predelovalca klavničnih odpadkov Koteks-Tobusa – gre za podobne odpadke kot v usnjarski industriji – znašajo letne količine tako imenovanega kofiskata (pomešanih klavničnih odpadkov) skoraj 21 tisoč ton, ki jih delno predelajo v mesno moko in tehnične maščobe, več sto ton pa preprosto zakopljejo oziroma zavržejo. Kar zadeva odpadke surovih kož, jih v večji meri predelajo v proteinsko moko, manjši del pa konča na smetiščih in drugih bolj ali manj primernih odlagališčih, kar spričo preskromnih zmogljivosti predelovalnic pomeni dvojno škodo: zanemarjena gospodarska možnost ponovne uporabe in onesnaževanje okolja.

Glede na že znano uporabo klavničnih in usnjarskih odpadkov, ki nastajajo v usnjarski industriji (surove in obdelane kože), nam pove, kakor ugotavlja magister Tone Gantar, da je pri nas še najbolje poskrbljeno za predelavo in ponovno uporabo klavničnih odpadkov (konfiskat, kosti, loj in kri), precej slabše pa za odpadke v usnjarski industriji, ki ji ostajajo ogromne količine organskega materiala, s katerim ne vedo, kaj bi, in jih v glavnem samo bremeni.

Teoretične možnosti predelave in ponovne uporabe usnjarskih odpadkov so zelo široke, vendar jih onemogoča dokaj razdrobljena tovrstna idustrija v naši republiki in ne nazadnje doslej preskromno vrednotenje teh odpadkov, ki nastajajo in se kopičijo v usnjarski industriji. Možnosti uporabe so izredno široke, kakor ugotavljajo poznavalci, vendar zahtevajo temeljito analizo, ki naj bi upoštevala tako ekološko kot gospodarsko plat tega vprašanja, kar presega domet zgolj ene ali druge klavniško-usnjarske hiše.

Splošno združenje usnjarsko-predelovalne industrije pri GZS je zato sprejelo predlog o posebni raziskovalni nalogi, ki jo bo obdelal kemijski inštitut Boris Kidrič, in ki naj bi še letos odgovorila na vrsto odprtih vprašanj, kam in kako z vrsto različnih usnjarskih odpadkov, o primernejših načinih predelave in ponovne uporabe. Gre torej za posebno raziskovalno delo, ki bo na daljšo roko vplivalo na gospodarnejše ravnanje s temi sekundarnimi surovinami.

Posebno vprašanje ob klavničnih in usnjarskih odpadkih so odplake in blato, ki skozi kanalizacijo, čistilne naprave in čestokrat tudi mimo njih zapuščajo klavniškousnjarske industrijske obrate in nam spričo slabih ali nepopolnih čistilnih naprav uničujejo žive vode. To je bržčas naslednja raziskovalna naloga, ki nam zna ne samo obvarovati okolje, temveč tudi vrniti nekatere prepotrebne surovine za ponovno uporabo.

NIKO LAPAJNE

Obsežno delegatsko gradivo kaj lahko prikrije bistvo

Četudi rezultatov ankete med okoli 200 delegati vseh treh zborov skupščine SR Srbije ne gre posploševati, vendarle nesporno pričajo, da delegate (in sicer ne le v skupščinah družbenopolitičnih skupnosti) zasipajo z neštetimi analizami poročili, osnutki zakonov, amandmaji ... Obširno gradivo in obsežni uvodi, ki spremljajo domala vsako resnejšo analizo, poročilo ali program, pa vendarle niso poroštvo, da bodo delegati bolje obveščeni. Nasprotno. Še zlasti, če delegat za eno samo sejo dobi tisoč strani besedila, se pravi skoraj deset kilogramov papirja. Kako naj bi vse prebral?

Delegata v zboru združenega dela skupščine SR Srbije Mileva Radosavljević iz Beograda in Branislav Živadinović iz Kraljeva pravita, da pripravljalci gradiva pozabljajo, da uradna skupščinska poročila in analize niso edini vir obveščanja delegatov. S številnimi pojavi in dogodki v družbenem življenju se delegati seznanjajo v svojih občinah, delovnih organizacijah in krajevnih skupnostih. Prebirajo tudi dnevnike in tednike – 600 listov ozdov – in spremljajo 25 radijskih in televizijskih postaj.

V delegatski praksi postaja čedalje bolj očitno, da to vprašanje ni več formalno, temveč bistveno. Zato so nekateri delegati (družbenopolitični zbor skupščine SR Srbije) proti temu, da bi med sejo zbora ali odborov delegatom izročali dopolnilno gradivo. Če pa je to nujno, ker je treba hitro sprejeti sklep, bi bilo bolje na seji ustno podati posamezne predloge in mnenja.

Čeprav se je že marsikaj spremenilo, delegatom še vedno velikokrat izročajo uvodne referate, poročila odborov in dopolnilno gradivo na dan seje. Če se povrhu pojavi še kak amandma ali delegatsko vprašanje, se seja nujno zavleče.

Tako anketa med delegati v skupščini SR Srbije kot nekatere druge raziskave navajajo k sklepu, da avtorji gradiva pišejo na široko, kot da bi mislili, da delegati prav nič ne vedo o vprašanjih, ki jih gradivo obravnava. Pozabljajo, da ima delegatska skupščina SR Srbije (in skupščine vseh družbenopolitičnih skupnosti in samoupravnih organov) trenutno »najboljšo kadrovsko strukturo«, ki smo jo kdaj imeli: skoraj 35 odstotkov delegatov ima visoko, 20 odstotkov pa višjo izobrazbo. V skupščini SR Srbije so samo štirje delegati z nižjo izobrazbo. Ni delegata, ki ne bi prebiral vsaj dveh ali treh časopisov.

● To je rubrika, v kateri z originalnimi prispevki sodelujejo osrednji republiški in pokrajinski dnevniki. Poglavitni namen takšnega sodelovanja, do katerega je prišlo na našo pobudo, je želja, da slovenske bralce seznanimo s stališči in pogledi o aktualnih družbenogospodarskih in političnih dogodkih v posameznih republikah.

Politika za Delo

Zato ni nič presenetljivega, da se je v anketi okoli 60 odstotkov delegatov opredelilo za skrajšano verzijo gradiva, tako kot že pred nekaj leti. Žal pa kaže, da strokovnim službam, organom uprave, inštitutom in drugim, ki obdelujejo posamezna vprašanja iz skupščinskega programa, ni mar težav, ki tarejo delegate, čeprav vedo, da je od dobrega in pravočasnega obveščanja močno odvisna kakovost odločanja. Delegat v zboru občin skupščine SR Srbije Dimitrije Dudvarski iz Beograda pravi, da obsežno gradivo zasipava bistvo posameznih vprašanj in prikriva dejstva, tako da je treba prcej časa, da bi jih »odkrili«.

Kolikor delegatov, toliko želja in različnih mnenj. Vse je odvisno od izobraženosti in splošne obveščenosti delegata. In vendar si je večina (64 odstotkov anketiranih) edina, da bi morali dokumentacijo, razpredelnice, grafikone, projekte in drugo gradivo dostavljati le tistim delegatom, ki bi to izrecno zahtevali.

Predsednik komisije za obveščanje skupščine SR Srbije Mihajlo Filipović ugotavlja, da so tudi delegati različnega mnenja o tem, ali naj bi in kako naj bi skrajšali gradivo. Nekateri so za, drugi so proti. Zdaj smo tudi s poslovnikom določili, da je treba vsako obsežnejše gradivo povzeti, izvlečki, pa ne smejo presegati 15 tipkanih strani, pravi Filipović.

Podobno prakso so uvedle tudi številne občinske skupščine, skupščine samoupravnih interesnih skupnosti in samoupravni organi. Dober zgled je dala beograjska mestna skupščina, kjer povzemajo vsa poročila in drugo obsežnejše gradivo, povzetek pa obsega le 10 strani. Takšne izvlečke pošiljajo tudi delegatom v občinskih skupščinah v Boru, Rakovici, Nišu, Kragujevcu in še v nekaterih drugih občinah.

Povrhu pozabljajo, da so ti ljudje hkrati tudi delegati ali čani še dveh ali treh drugih forumov ali organov samoupravljanja. Mnogi so člani več skupščinskih delovnih teles. Vse to pa jim onemogoča, da bi temeljiteje obdelali posamezna vprašanja in stopili v tesnejši stik s svojo »volilno bazo« ter se učinkoviteje udeleževali razprav. Po sili razmer so ti delegati velikokrat odsotni na delovnem mestu, kar ovira izpolnjevanje dnevnih načrtov v njihovih organizacijah. Zaradi pogostih sej ali dela v volilni enoti so delegati skupščine SR Srbije na delovnem mestu odsotni povprečno pet do sedem dni na mesec!

Zadnje čase delegati čedalje pogosteje prosijo, naj bi jih razrešili članstva v posameznih delovnih telesih skupščin ali organizacij. To je razumljivo, saj nekateri izmed njih, kot na primer Velisav Kovačević, ki ima štiri funkcije, ali Krstivoje Ilić, prav tako s štirimi funkcijami, morajo preživeti na sejah tudi po deset dni na mesec, tako le stežka opravljajo svoje redno delo in se resneje pripravljajo na razprave. To bi morali vsekakor upoštevati ob bližnjih organizacijskih spremembah.

TOMA MILIĆ

Spet v opuščene rove

Na Hrvaškem se pripravljajo na začetek proizvodnje v opuščenih premogovnikih – 140 milijonov ton rezerv premoga za krajevne potrebe?

OD NAŠEGA DOPISNIKA

ZAGREB, 24. junija – Zbor združenega dela hrvaškega sabora je pred kratkim izvršnemu svetu naročila izdelavo analize o razmerah o premogovništvu te republike. Dosedanje ugotovitve niso ohrabrujoče, čeprav dokazujejo, da je pod zemljo Hrvatske okoli 140 milijonov ton premoga. Toda te energetske zaloge niso strnjene, razen tega so v tankih slojih, tri četrtine rezerv premoga pa lahko spravijo na površino kot drobir oz. kot premog v prahu.

Zatorej na Hrvaškem ni možnosti za kakšno resnejšo proizvodnjo premoga. Če bi premog kopali povsod kjer so nahajališča, bi zadovoljili le polovične potrebe termoelektrarne v Sisku. Do začetka proizvodnje v zapuščenih rudnikih pa je treba opraviti od 5 do 6 let priprav: po enoletnih raziskavah še najmanj štiriletne priprave za začetek kopanja premoga.

Pravilo, da kaže v poletni vročini razmišljati o gretju pozimi, je letos posebej aktualno, kajti preskrba s premogom bo slabša kot lani. Hrvatska je v okviru dogovarjanja z jugoslovanskimi premogovniki, zlasti s premogovniki v BiH in na Kosovem, za letos terjala milijon 60.000 ton premoga. To naročilo pa so zmanjšali za 200.000 ton premoga, ker bo po dosedanjih ugotovitvah v Jugoslaviji za preskrbo prebivalcev letos manjkalo 2 milijona ton premoga.

Med zaprtimi rudniki, ki bi jih najprej usposobili za proizvodnjo, so rudniki na severu in severo-zahodu Hrvatske in sicer v okolici Koprivnice, Križevec in Bilogore. To so rudniki Vrbovo, Batina, Sušobreg, Lipovnik, Bregi in Vojkovački Kloštar ter premogovniki na območju konjščinskega in ivanečko-ladanjskega revirja.

Načrt celovite obnove v teh rudnikih nameravajo izdelati do 30. septembra letos. Predvidevajo, da bi lahko v njih letno nakopali 1,7 milijona ton lignita, ki ga bodo mešali z visoko kaloričnim črnim premogom iz istrskih premogovnikov Raša. Zbor združenega dela sabora je namreč zadolžil skupnost elektrogospodarskih organizacij Hrvatske, interesno skupnost porabnikov električne energije in istrske premogovnike, da do konca septembra letos ugotovijo možnost letne proizvodnje do 550.000 ton premoga v teh rudnikih. Zdaj v Istri letno nakopljejo do 100.000 ton manj tega visoko kaloričnega premoga.

Na Hrvaškem ni možnosti, da bi gradili termoelektrarne, ker bi morali uvažati premog iz drugih republik. Zato nameravajo termoelektrarne na premog graditi tam kjer so nahajališča premoga. Med energetskimi težavami SR Hrvatske je tudi prevelik delež elektrarn na tekoča goriva in plin, ki imajo kar 40 odstotkov zmogljivosti elektrogospodarstva te republike. Pomanjkanje premoga in visoke cene naftnih derivatov zlasti kurilnega olja pa vplivajo na večjo porabo električne za ogrevanje v zimskem času. Kaže, da si bodo mnogi tudi za to zimo kljub pričakovanim omejitvam porabe pomagali ogrevati domove z električnimi pečmi.

PETER POTOČNIK

● V srednjeročnem obdobju, ki se izteka, so na Hrvaškem za razvoj energetike porabili 75,7 milijarde dinarjev. To je 31,2 odstotka vseh naložb v industrijo. Na leto so povprečno povečali energetske zmogljivosti za 5,8 odstotka, to pa je manj, kot so naraščale potrebe – in sicer za 8 odstotkov na leto. V novem srednjeročnem obdobju nameravajo za zgraditev elektroenergetskih naprav nameniti 46 milijard dinarjev.

Pobuda za ustanovitev borze za drobna dela

Poslovni center drobnega gospodarstva že drugo leto – Vez med obrtniki in delovnimi organizacijami

LJUBLJANA, 24. junija – Dejstvu, da naša industrija uvaža veliko polizdelkov, ki bi jih sicer lahko proizvajali kooperanti, botruje v precejšnji meri tudi slabo razvito komuniciranje med drobnim gospodarstvom in večjimi organizacijami združenega dela. Zato je te dni splošno združenje drobnega gospodarstva Slovenije dalo pobudo, da bi ustanovili nekakšno borzo, v kateri bi si obe »strani« izmenjavali podatke o proizvodnih potrebah, tehnologiji, surovinah itd.

Industrija, ki potrebuje veliko število polizdelkov in tudi tehnološko zahtevnejših sestavnih delov, največkrat na pozna možnosti, ki jih ima v tem pogledu drobno gospodsrstvo, oziroma ne najde poti do njega. Zato se čestokrat odloča za uvoz ali pa se sama bavi s to proizvodnjo, čeprav je zanjo nerentabilna.

Zato naj bi borza drobnega gospodarstva, organizirana kot poslovni center, imela stalno razstavo izdelkov, slik, načrtov in modelov vsega, kar lahko ponudi, na enak način pa naj bi tudi industrija razstavljala predmete, ki si jih želi od kooperantov. V poslovnem centru naj bi v tem pogledu urejali kataloge za posamezne gospodarske veje ter o vsaki spremembi glede ponudbe in povpraševanja sproti obveščali tozde, obrtnike itd.

V centru naj bi tudi zbirali podatke o vseh tehnoloških dosežkih, inovacijah, izboljšavah in izsledkih doma in v tujini. Da bi novo, sveže znanje čimprej prodrlo v proizvodnjo, bi, kot so si zamislili v združenju drobnega gospodarstva, pripravljali oglede tistih proizvodnih enot, ki imajo sodobno tehnologijo, organizirali demonstracije inovacij in izboljšav ter različna srečanja strokovnih delavcev, znanstvenikov itd.

Poslovni center drobnega gospodarstva, ki naj bi začel delati že v začetku prihodnjega leta, nameravajo ustanoviti v okviru poslovnih skupnosti drobnega gospodarstva Magos in Formator, lahko bi ga organizirali tudi v sklopu Gospodarskega razstavišča ali pa bi posebej v ta namen ustanovili novo poslovno skupnost.

BORIS JEŽ

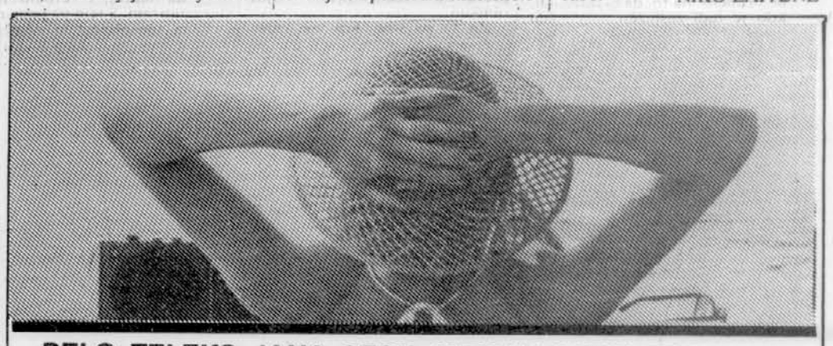

DELO, TELEKS, JANA, STOP, AVTOMAGAZIN, ZDRAVJE, KIH, RADAR, DR. ROMAN, ZABAVNIK, NAŠI RAZGLEDI

z vami tudi na počitnice!

Naše časopise in revije vam bomo pošiljali na počitniški naslov, če nam vsaj 5 dni pred odhodom pošljete spodnjo naročilnico:

ČGP DELO, TOZD PRODAJA, GRADIŠČE 14, 61000 LJUBLJANA

Na moj počitniški naslov: _____

_____

mi v času od _____ do _____

pošiljajte naslednje časopise _____

Račun (poštno položnico) pošljite na moj stalni naslov:

Ime in priimek _____

ulica in hišna številka _____

Kraj in poštna številka _____

podpis _____

Navedite, na katerega od naročenih časopisov ste tudi sicer naročeni, da vam ga ne bomo pomotoma zaračunali dvakrat _____

_____

Vsa pojasnila dobite na telefonski številki (061) 23-104.

REDNO DOSTAVO (NA DAN IZIDA)
ZAGOTAVLJAMO V NASLEDNJIH KRAJIH OB MORJU:
Bakar, Bakarac, Baška, Bribir, Cres, Crikvenica, Jadranovo, Jurjevo, Karlobag, Klenovica-Žrnovnica, Ilovik, Jablanac, Kostrena, Kraljevica, Krk, Labin, Lopar, Lovran, Mali Lošinj, Malinska, Medveja, Mošćenička Draga, Nerezine, Novalja, Novi Vinodolski, Njivice, Omišalj, Opatija, Pag, Porozina, Punta, Rab, Rabac, Raša, Reka, Selce, Senj, Šilo, Veli Lošinj, Vrbnik, Bale, Fažana, Grožnjan, Medulin, Novigrad, Poreč, Premantura, Pulj, Rovinj, Savudrija, Umag, Višnjan, Vodnjan, Vrsar.
Z ENODNEVNO (LE IZJEMOMA DVODNEVNO) ZAMUDO
PA BODO PRIHAJALI ČASO PISI V:
Dubrovnik, Split, Zadar, Šibenik, Cavtat, Koločep, Korčula, Lastovo, Lopud, Orebič, Slano, Vela Luka, Baška voda, Bol, Brela, Hvar, Jelsa, Kaštel Lukšić, Kaštel Stari, Kaštel Sućurac, Komiža, Makarska, Omiš, Kardeljevo, Podgora, Postira, Povlja, Starigrad, Sućuraj, Supetar, Sutivan, Trogir, Tučepi, Vis, Vrbanj, Vrboska, Zaostrog, Betina, Murter, Pirovac, Primošten, Rogoznica, Tijesno, Tribunj, Vodice, Zaton, Ziarin, Benkovac, Bibinje, Biograd na moru, Filip Jakov, Pakoštane, Preko, Privlaka, Starigrad-Paklenica.

Sevničani so odločeni, da ozdravijo »bolnika«

Ker Jugotanin že dolgo ne daje pričakovanih rezultatov, občinski izvršni svet predlaga začasno družbeno varstvo – Izgube se kopičijo

SEVNICA, 24. junija – Vsa dosedanja, skoraj 2 leti trajajoča prizadevanja, da bi v delovni organizaciji Jugotanin Sevnica stekla načrtovana proizvodnja tanina in furfurala, niso dala pozitivnih rezultatov. Nasprotno, nove zagate so povzročale vedno večjo izgubo, ki ji kolektiv in občinska skupnost niso kos, pa tudi drugi dejavniki so pripravljeni pomagati le pod določenimi pogoji. Današnja seja izvršnega sveta skupščine občine Sevnica zato pomeni začetek uvajanja začasnega družbenega varstva v Jugotaninu.

Krivde za nastali položaj ne nosi zgolj kolektiv, ki ni bil usposobljen za vzpostavitev sodobne proizvodnje. Bil pa je toliko nepripravljen, da je lahko prišlo do odločilnih pomanjkljivosti pri projektiranju in vgrajevanju neustrezne opreme. Sanacija, opravljena pred dvema letoma, ni dala načrtovane letne proizvodnje, to je 3500 ton tanina in 1600 ton furfurala, svoje pa je dodala še lanskoletna okvara na tovarniškem dimniku. Namesto 20 milijonov dinarjev čistega dohodka, bodo ob letošnjem polletju imeli prav toliko izgube, pa tudi 11 milijonov 700 tisoč dinarjev izgube iz leta 1978 še ni nihče pokril. Če k temu dodamo še podatek, da so za naložbo namesto 67,481.090 dinarjev porabili enkrat več, je položaj Jugotanina toliko bolj pereč, za občinsko skupnost, ki je veliko pričakovala od svoje kemične tovarne in na njej gradila razvoj, pa seveda še posebej.

Rešitev so medtem iskali pri ljubljanski Belinki ter k ponovni sanaciji skušali pritegniti sklad skupnih rezerv gospodarstva SRS, Temeljno posavsko banko in druge, vendar niso našli pravega soglasja, čeprav so bili vsi mnenja, da bi veljalo v interesu celotnega gospodarstva tovarno tehnično usposobiti za proizvodnjo pomembne surovine, ki jo moramo sicer uvažati.

Da je rešitev Jugotanina predvsem v pravih dohodkovnih povezavah znotraj reprodukcijske celote, torej med potrošniki Jugotaninovih proizvodov, je pokazal ta teden podpisan samoupravni sporazum, s katerim se najpomembnejši jugoslovanski livarji zavezujejo posredno pomagati sevniškemu kolektivu, ki bi lahko zanje predeloval furfural v furfurilni alkohol, ki je surovina za furanske smole, prepotrebne pri izdelovanju livarskih kalupov. Medtem se je furfural na svetovnem tržišču tudi podražil, svoje pa prispeva še devalvacija dinarja, saj lahko Jugotanin večji del svojih proizvodov, narejenih iz domače surovine, izvaža.

Kljub temu in ob informaciji, da v Jugotaninu že odpravljajo najbolj ozka grla svoje procesne proizvodnje, pa vendarle nihče ni mogel zagotoviti, da bo do letošnje jeseni dosežena načrtovana količinska proizvodnja, torej tak fizični obseg proizvodnje, ki bo zagotavljal pozitivno poslovanje.

Občinski izvršni svet se je zato odločil za začasno uvedbo družbenega varstva, vendar bodo danes predlagani ukrep morali še dopolniti in ga nato dati v sprejem delegatom občinske skupščine, delovno organizacijo pa naj bi spričo huje oškodovanega družbenega interesa vodil 5-članski kolektivni organ. Ta bi prevzel funkcijo odločanja in vse ostalo, kar narekuje zakon o združenem delu. Jugotaninu pa so medtem sklenili pomagati pri montaži in demontaži nove opreme z domačo ekipo ključavničarjev.

VLADO PODGORŠEK

Nov novomeški motiv

NOVO MESTO, 24. junija – Na novi novomeški železniški postaji pri tovarni IMV je živahno. Nov objekt je že v prvih dneh po otvoritvi dokazal, da je bila ta naložba resnično upravičena. Zaenkrat je največ vagonov za transport avtomobilov, saj gre na primer iz Novega mesta vsak dan 200 katrc v Zahodno Evropo. (Foto: Marjan Zaplatil)

Dodatni sporazumi za Veliki Zvoh

Uresničevanje programov sisa RTC Krvavec zaostaja – Povezovanje z Veliko planino

LJUBLJANA, 24. junija – Samoupravna interesna skupnost RTC Krvavec v svoje vrste ni pritegnila toliko podpisnikov sporazuma, kot so predvidevali. Posledica tega je zaostanek pri uresničevanju programov te interesne skupnosti, saj je že zdaj očitno, da jih ob koncu srednjeročnega obdobja ne bodo v celoti izpolnili, so poudarili na današnji skupščini te interesne skupnosti, na kateri so sprejeli zaključni račun ter finančni načrt za letošnje leto, spregovorili pa so tudi o možnostih povezovanja s pravkar ustanovljeno samoupravno interesno skupnostjo RTC Velika planina.

Na Krvavcu naj bi do konca srednjeročnega obdobja zgradili sedežnico na Veliki Zvoh, ki bi lahko prepeljala 1400 potnikov na uro, uredili pa naj bi še petnajst hektarov novih smučišč. Tako bi imeli na Krvavcu sto hektarov smučišč, žičnice pa bi lahko v eni uri prepeljale 4020 smučarjev.

Vendar pa bodo morali za uresničitev takega programa, stal naj bi 57 milijonov dinarjev, poiskati še dodatne vire združevanja sredstev, saj je svoje članstvo v interesni skupnosti obnovilo le osem delovnih organizacij, lani so v interesno skupnost vstopili štirje novi člani, kar matematično pomeni 1,2 milijona dinarjev. Letos naj bi pridobili še pet novih članov interesne skupnosti. Čeprav naj bi proračunska sredstva občin le obogatila združevanje sredstev za uresničevanje programov interesne skupnosti, so že pripravili osnutek sporazuma, po katerem naj bi vseh pet ljubljanskih občin, mesto ter občina Kranj za uresničitev programa združili po milijon dinarjev ter osnutek sporazuma, po katerem naj bi za infrastrukturne objekte združevale sredstva tudi hotelske, turistične in gostinske delovne organizacije. Tako naj bi zbrali okrog 15 milijonov dinarjev, preostala sredstva pa naj bi zagotovili s posojili oziroma z sredstvi delovne organizacije RTC Krvavec, ki je izvajalec storitev interesne skupnosti.

Na skupščini so imenovali tudi posebno delovno skupino, ki bo proučila možnosti povezovanja med Krvavcem in Veliko planino. Poudarili so, da je takojšnja združitev neizvedljiva, ker centra nista enako razvita. V bližnji prihodnosti pa naj bi se centra povezala tako, da bosta kar najbolje koristila delovnim ljudem in občanom.

JANA TAŠKAR

V NEKAJ VRSTAH

Danes čistijo Trbovlje krajani

TRBOVLJE – Danes poteka v mestu široko zastavljena akcija čiščenja navlake z mestnih površin. Pripravila jo je posebna komisija pri občinski konferenci SZDL, v njej pa sodelujejo delovne in družbeno-politične organizacije, hišni sveti, razne interesne skupnosti, šole in sploh vsi krajani, ki jim je pri srcu lepa urejenost Trbovelj. (T. L.)

Rudarski gasilski dom obnavljajo

TRBOVLJE – Te dni pospešeno obnavljajo zgradbo rudarskega gasilskega doma. Prekrili so že streho in obnovili fasado ter montirali novo stolpno elektronsko uro. Prejšnja ura je bila že dalj časa pokvarjena, zato so mnogi Trboveljčani nove zelo veseli. Omenimo naj še, da bodo prihodnje leto slavili rudniški gasilci stoletnico delovanja svojega društva. (T. L.)

Zagorjani za dan rudarjev

ZAGORJE – Delavci revirskega energetskega kombinata »Edvard Kardelj« se pridno pripravljajo tudi na praznovanje dneva slovenskih rudarjev. Slovesnost bo v četrtek, 3. julija v Zagorju na prostem. Podroben in pester program so že pripravili in upajo, da bo pritegnil kar največ članov kolektiva in njihovih svojcev. (T. L.)

Priznanja za mlade planince

TRBOVLJE – Predstavniki tukajšnjega planinskega društva so na posebni slovesnosti izročili priznanja petindvajsetim mladim planincem, ki so letos dokončali planinsko šolo in opravili zaključni pregled znanja. Vsi ti so vključeni v planinsko skupino trboveljske osnovne šole. (T. L.)

Praznik v krajevni skupnosti Podzemelj

PODZEMELJ – V krajevni skupnosti Podzemelj v Beli krajini bodo letos prvič samotojno praznovali svoj krajevni praznik, kot spomin na ustanovitev društva kmečkih fantov in deklet na Mlakah leta 1933. Po slavnostni seji in kulturnem programu bodo podelili tudi priznanja Osvobodilne fronte, ki jih bodo prejeli Anton Kralj, Jože Klepec st., Niko Muc, Stanko Bajuk, Viktor Kure, Martina Kepušin, Kristina Križan in Ivan Malešič ter prebivalci vasi Prilozje in Otok. (S. D.)

Podrti stebri sredi Bleda

BLED – Na blejski promenadi podirajo lepo izklesane kamnite stebre za javno razsvetljavo drugega za drugim. Prav te dni so tam parkirani avtobusi spet podrli dva, ki sedaj z lesenimi koli podprta ne delata središču Bleda prav nobene časti. Na blejski krajevni skupnosti res razmišljajo, kako naj bi to uredili, toda kaj, ko tudi za to primanjkuje denarja. Vendar pa takšna med turistično sezono res ne moreta ostati. (B. B.)

Stanovanja za delavce Iskre

MOKRONOG – V mokronoški Iskri, tozd Elektroliti so letos namenili milijon dinarjev za stanovanja. Kupili so jih pet in jih bodo še letos dodelili tistim, ki jih najbolj potrebujejo, sedmim delavcem pa so dali posojila za gradnjo hiš. Tovarna pa je odkupila tudi bivši zdravstveni dom in ga bo preuredila v štiri stanovanja za svoje delavce. Za stanovanja svojega 200-članskega kolektiva nameravajo načrtno skrbeti tudi v prihodnje. (M. D.)

V nedeljo v pobratene Grgarske Ravne

GRGARSKE RAVNE – Že petič bodo prišli sem v goste – prijatelji iz pobratene Blejske Dobrave. Okrog sto naj bi jih prišlo. Najprej si bodo ogledali Brda, nato pa bodo v Baskah odkrili obeležje v spomin na partizana Sočana. Zgodaj popoldne pa bodo v Grgarskih Ravnah priparili gostom kulturni program. Sodelovala bosta pihalni orkester iz Prvačine in zabavna skupina »Cvet«. Gostje in gostitelji bodo obiskali tudi spomenik Milana Kalana-Kleka, ki je padel tik pred koncem vojne v bližini Grgarskih Raven. (P. N.)

Blejske turistične informacije

BLED – Turistično društvo je te dni izdalo že tradicionalne »Blejske turistične informacije«. Tudi letos so bogate po vsebini in opremi, tako da jih bo vsak gost rad vzel v roke. V njih je vse, kar gost potrebuje. Natisnili so jih v slovenskem, nemškem, angleškem in holandskem jeziku. Informacije omenjajo še posebej pobudnika blejskega turizma Arnolda Riklija, ki je pred 125 leti dal pobudo za sodobni turizem na Bledu. (B. B.)

Kandidati za svetovno prvenstvo

RADOVLJICA – Na skupščini Zveze organizacij za tehnično kulturo radovljiške občine so analizirali delo v preteklosti in se pogovorili o prihodnjih nalogah. Razpravljali so tudi o tem, katere večje prireditve naj organizirajo. Tako so se zmenili, da bi sprejeli kandidaturo za svetovno prvenstvo radijsko vodenih letalskih modelov, ki naj bi bilo leta 1982 v Lescah. (B. B.)

V Gorjah bodo uredili ceste

GORJE PRI BLEDU – V tej krajevni skupnosti nameravajo letos posodobiti številne krajevne poti in ceste. Precej dela je že opravilo cestno podjetje iz Kranja, sami vaščani pa urejajo spodnji ustroj cestišč, propuste in kanale. Uredili bodo cestišča na Višelnici, Poljšici, Podhomu ter Spodnjih in Zgornjih Gorjah, kjer tega prejšnja leta še niso naredili. (B. B.)

Soboški sodniki so zborovali

RADENCI – Tu se je zbralo na letnem zborovanju 36 sodnikov sodišča združenega dela iz Murske Sobote, med gosti pa je bil tudi predsednik sodišča združenega dela SR Slovenije Jože Pernuš. Začetek svojega delovnega srečanja so namenili strokovnemu izpopolnjevanju, potem pa so analizirali lansko delo. Med drugim so ugotovoli, da s sedanjimi kadri ne bodo mogli nuditi vsakodnevne pravne pomoči, tako kot doslej. Nadalje so predlagali, naj bi ustanovili službo pravne pomoči pri medobčinski gospodarski zbornici, kajti pravna pomoč pri občinskih sindikalnih svetih, ki jo nudijo enkrat na teden, ne zmore vsega. (B. C.)

Zavarovali bodo vse poljščine

Kranjski izvršni svet bo prispeval kmetom polovico denarja za zavarovalno premijo

KRANJ, 24. junija – V kranjski občini imajo v kmetijstvu vsako leto precej škode zaradi elementarnih nesreč, predvsem toče. Proti njim večina kmetov ni zavarovana, zato mora priskočiti na pomoč tudi občina s svojimi proračunskimi rezervami. Lani, ko je bilo škode za okoli 37 milijonov dinarjev, so iz občinskih sredstev za odpravo posledic suše in toče dali skoraj 3 milijone dinarjev.

Za letos pa so se odločili stvari pametneje urediti. Izvršni svet občinske skupščine je sklenil, da prispeva 600.000 dinarjev, to je polovico denarja za zavarovalno premijo, s katero bodo pri Zavarovalni skupnosti Triglav zavarovali vse poljščine v občini. Drugo polovico bodo plačali kmetijski proizvajalci. Kot računajo, bo tako celovito zavarovanje zagotovilo večjo socialno in ekonomsko varnost kmetov, hkrati pa prispevalo k usmerjanju kmetijske proizvodnje.

L. S.

Jubilej »Gorjancev«

STRAŽA, 24. junija – Delavci avtoprometnega, gostinskega in turističnega podjetja »Gorjanci« s Straže bodo v petek, 27. junija proslavili 30-letnico samoupravljanja v tem delovnem kolektivu. Ob tej priložnosti bodo tudi podelili priznanja najbolj prizadevnim delavcem.

S. D.

Prah bo še gospodaril

Odpraševalna naprava na elektropečeh v elektrojeklarni jeseniške železarne letos še ne bo delala – Sava in zrak bosta še naprej umazana

JESENICE, 24. junija – Za konec leta je bilo obljubljeno, da bo začela delati odpraševalna naprava na elektropečeh v elektrojeklarni jeseniške železarne. Celotno količino prahu, ki zdaj prihaja iz železarne, bi tako zmanjšali za 40 odstotkov. Z novo čistilno napravo pa Jesenice ne bi dobile samo čistejšega zraka, temveč tudi čistejšo Savo.

Žal pa zdaj kaže, da letos še ne bo prišlo do tega, kljub temu, da je del opreme že »doma« in da del uvožene opreme čaka le še na carinske storitve. Poslovodni odbor bo predlagal delavskemu svetu, da bi montažo odpraševalne naprave preložili na kasnejši čas, v prihodnje leto. Odločitev za to ni bila lahka, osnova zanjo pa je bil en sam vzrok: montaža odpraševalne naprave bi še povečala letošnji zaostanek za načrtovanimi tonami jekla in še poslabšala sedanji finančni položaj železarne in s tem celih Jesenic.

Vse je bilo že napeljano tako, da bo odpraševalna naprava na elektropečeh že letos postala sestavni del železarne. Cena za to je visoka, kar 120 milijonov dinarjev, vendar ne previsoka za čistejše okolje. Tako so v gospodarskem načrtu že vnaprej predvideli, da bodo zaradi montaže izgubili 20 proizvodnih dni, da pa bodo to nadomestili z nakupom drugje. Vendar pa jim je v prvih štirih mesecih, kljub velikim naporom, uspelo kupiti le 33.000 ton polizdelkov. Po ocenah bodo do konca leta lahko kupili le 100.000 namesto potrebnih 149.700 ton jeklenih polizdelkov.

Do sprememb je prišlo tudi pri tem, koliko dni bi potrebovali za montažo. Skupna teža vgrajenih konstrukcij je narasla za 317 ton – na 952 ton, kar pomeni, da bodo dela trajala dalj časa in sicer okoli 25 dni. Pri tem je treba povedati, da je Metalna Maribor upoštevala vse tehnične in kadrovske možnosti, da bi elektrojeklarno ustavili za čimkrajši čas.

Zaradi tega, teden dni pa bi motili tudi proizvodnjo v martinarni, bi naredili približno 15.000 ton jekla manj. »Izpad« lastne proizvodnje in nakupa polizdelkov drugod bi tako bil približno 65.000 ton, kar bi seveda vplivalo na zmanjšanje proizvodnje v celotni verigi znotraj železarne, pri slovenskih predelovalcih in še čez. To bi seveda za železarje hkrati pomenilo nekaj deset milijonov manjši dohodek.

Zastoj v elektrojeklarni pa bi trajal še dlje, če del ne bi spremljalo lepo vreme, kajti ob montaži morajo biti peči odprte. Za montažo lovilnih nap in zbirnega cevovoda so zato predvideli vremensko najbolj »zanesljiv« mesec, torej avgust.

Prestavljanje v jesenski čas zato najbrž ne bi bilo primerno, kajti v trenutnem položaju je izredno pomembna vsaka tona. Tisti dan, ko bo odpraševalna naprava prvič dobila boj v boju proti rdečemu prahu, naj bi zato Jesenice in vsi drugi kraji, doživeli v letu 1981. Tedaj, ko naj bi se popravil tudi položaj glede lastnega jekla in drugje kupljenih polizdelkov.

VLASTA FELC

Razdrobljenost ovira dobro gospodarjenje

Tržiški komunisti menijo, da bi manjše ozde v nekaj letih strnili v celoto

TRŽIČ, 24. junija – »Preizkusni kamen tržiškega gospodarstva je izvoz izdelkov, ki jih delajo v tržiških tovarnah. V prihodnjih letih moramo razdrobljenost nekaterih manjših ozdov strniti v celoto, tako v kovinsko-predelovalni industriji kot drugod,« so med drugim poudarili tržiški komunisti, ko so se pogovarjali o stabilizaciji. Ugotovili so, da je gospodarjenje v prvih mesecih letošnjega leta zadovoljivo. Stabilizacijski programi so različni. Večji ozdi so pripravili konkretnejše načrte, kje in koliko bodo prihranili, v manjših kolektivih pa so ostali nedorečeni. Na konferenci so se komunisti zavzeli za to, da je treba apetite interesnih skupnosti zmanjšati. Nekatere se namreč vse premalo zavedajo, da mora biti rast skupne porabe za 10 odstotkov nižja od rasti gospodarstva. Zato bo potrebno usklajevanje načrtov.

M. K.

Na Prevolah in Dvoru načrtujejo dva obrata

Novomeška IMV in Iskra bosta ponudila domačinom nov kos kruha – Pospešek kmetijstvu

ŽUŽEMBERK, 24. junija – Na širšem območju Suhe krajine, ki sega v grosupeljsko, novomeško, kočevsko in trebanjsko občino živi okoli 14.000 prebivalcev. V povojnih letih je bilo čutiti močno izseljevanje, ki pa se v zadnjih letih počasi umirja. K temu je veliko prispevala tudi širša družbena skupnost, ki je povsem spremenila svoj odnos do teh manj razvitih območij, kar je ljudem vlilo novo vero in večje zaupanje, da se bo še dalo živeti v bornem suhokrajinskem kršu.

Predsednik sveta skupnosti krajevne skupnosti Suhe krajine Stojan Jakovljevič je dejal: Velik vpliv na razvoj Suhe krajine so imele mladinske delovne brigade, brez teh ne bi dosegli napredka. Zdaj je pri vseh prebivalcih precej več hrabrosti, podpirajo vse akcije, ki jih načrtujemo. Veliko pričakujejo od nižinskega vodovoda Globočec – Dvor in od modernizirane ceste Dvor – Kočevje, ki bo velikega pomena za razvoj turizma. Ker je v Suhi krajini še precej delovnih rok, smo v dogovoru za zgraditev dveh manjših obratov. Novomeška Industrija motornih vozil namerava zgraditi svoj obrat na Prevolah, kjer bo dobilo delo in kruh okoli 100 delavcev, enaka naložba je v načrtih tudi na Dvoru, tu bo investitor Iskra. Poleg vsega je treba omeniti tudi povečane zmogljivosti ribogojnice »Krka« na Dvoru, ki sicer ne bo zaposlila večjega števila delavcev, bo pa imela velik vpliv na povečani dohodek. Računamo tudi na pospešeni razvoj kmetijstva, kjer bosta imeli prednost živinoreja in ovčereja. Lepe možnosti so tudi za turizem, imamo idealne razmere za lovstvo, ribištvo, vodne športe. Računamo tudi na kmečki turizem.

Če bodo v prihodnjem petletnem obdobju v Suhi krajini uresničili vse načrte, potem se bo ta pokrajina povsem približala razvitejšim območjem naše republike. Življenje v Suhi krajini ne bo zamrlo, o tem smo že zdaj prepričani.

SLAVKO DOKL

Ptt načrti so smeli

Potrebe združenega dela tudi v naslednjih petih letih narekujejo podvojene zmogljivosti novomeškega ptt podjetja, ki letos slavi 20-letnico

NOVO MESTO, 24. junija – V zadnjih petih letih je novomeško ptt podjetje celo preseglo svoj srednjeročni načrt, zmogljivosti pa so podvojili, vendar pa zdajšnja razvojna stopnja še vedno ne zadovoljuje čedalje večjih potreb prebivalcev tega območja.

Novomeško ptt podjetje, ki slavi letos 20. obletnico obstoja, obsega območje treh posavskih in štirih dolenjskih občin, kjer je 117 krajevnih skupnosti in 126 tisoč prebivalcev. Na tem območju je danes 66 pošt, 1 pošta pa je v povprečju za 2.540 prebivalcev. Ta podatek je razveseljiv, slabše pa se sliši, da je še vedno dosti krajev, kamor pridejo poštne pošiljke komaj dvakrat ali trikrat na teden. Hitro se razvija tudi telefonija, saj je pred dvajsetimi leti 200 prebivalcev imelo en telefonski priključek, zdaj pa je 36 avtomatskih telefonskih central in več kot 10.000 telefonskih naročnikov. V novomeškem ptt podjetju dela zdaj 450 delavcev, med katerimi jih ima 7 visoko, 14 višjo, 123 srednjo izobrazbo, 47 pa je kvalificiranih. Da bi lahko uresničili svoje razvojne načrte, imajo tudi 57 štipendistov, 81 delavcev pa se izobražuje ob delu. Lanski celotni prihodek je dosegel vrednost 168 milijonov dinarjev.

Po besedah direktorja Rajka Gerdoviča je razvojni načrt za naslednje obdobje še bolj drzen: »Združeno delo ima take potrebe, da bomo morali naše zmogljivosti v naslednjih petih letih spet podvojiti, zlasti to velja za telefonske priključke,« pravi Gerdovič. Tako srednjeročni načrt predvideva, da bodo leta 1985 imeli 30 tisoč priključkov in 22 tisoč telefonskih naročnikov: na 100 prebivalcev bo 15 telefonov, kar bo še vedno pod slovenskim povprečjem. Uresničitev vseh srednjeročnih načrtov, za kar potrebujejo 600 milijonov dinarjev, bo kajpak odvisna tudi od združenega dela in širše družbene skupnosti, saj načrtujejo, da bodo 15 odstotkov denarja zbrali sami, 35 odstotkov z združevanjem sredstev in 50 odstotkov s posojili.

Kakovosten premik naj bi uresničili tudi v dostavi poštnih pošiljk. V zadnjem času so kupili 27 mopedov in 5 avtomobilov, motorizirano poslovanje pa je edini način za hitrejšo dostavo. Prav tako nameravajo bolj avtomatizirati poslovanje pri poštnih okencih: 16 večjih pošt na območju novomeškega podjetja bo povezanih z računalnikom, na ta način pa naj bi začeli poslovati naslednje leto.

Najtrši oreh pri posodabljanju poštnih zmogljivosti, z storitvami pošte namreč prav zaradi premajhnih zmogljivosti prebivalci na Dolenjskem ne morejo biti povsem zadovoljni, bo vsekakor zidava novega poslovnega objekta v Novem mestu in postavitev elektronske glavne avtomatske telefonske centrale v Novem mestu. Predkupno pogodbo z Iskro so že sklenili, 95 milijonov dinarjev vredna centrala pa naj bi začela delati leta 1983. Do takrat bodo ob zdajšnji pošti sezidali novo zgradbo, ki bo imela v petih etažah 3.100 kvadratnih metrov.

JOŽE SPLICHAL

Trboveljski izvoz je krepko presegel uvoz

Občinska konferenca ZKS o gospodarjenju in stabilizacijskih prizadevanjih v trboveljski občini

TRBOVLJE, 24. junija – Med delavci je razpoloženje za bolj odgovorno in kvalitetno delo. Temu morajo slediti organizacijske in tehnološke izboljšave in skrb za doseganje kar najboljših rezultatov. Na to so opozorili na seji občinske konference ZKS Trbovlje, ko so obravnavali letošnje gospodarjenje in stabilizacijska gibanja v občini.

Stabilizacijska prizadevanja dajejo rezultate tudi v Trbovljah. V letošnjem prvem trimesečju so sredstva za amortizacijo za 40 odstotkov večja od predpisane stopnje, manj dohodka je šlo za obresti. Pri delitvi čistega dohodka je pozitivna umirjena rast deleža osebnih dohodkov ter precejšnje povečanje sredstev za razširitev materialne osnove dela. Ob tem pa je narasel delež čistega dohodka za skupno porabo, na drugi strani pa so se zmanjšala sredstva rezerv.

Delitev sredstev za osebne dohodke ni v celoti usklajena s predvideno družbeno omejitvijo, saj so se osebni dohodki v masi povečali za 21 odstotkov, dohodek pa za 20 odstotkov. To pa pomeni 5-odstotno previsoko povečanje sredstev za osebne dohodke. Med kršitelji, ki so povečevali osebne dohodke ne glede na rast dohodka, posebno izstopajo delovne skupnosti skupnih služb.

Celotni prihodek v gospodarstvu raste skladno z resolucijskimi predvidevanji, a zaostaja za republiškimi rezultati. Prav tako se v tem letu kaže slabša dohodkovna učinkovitost gospodarstva, zaostanki v proizvodnji in večja izguba. Ni spodbudna ugotovitev, da dejanski rezultati pridobivanja celotnega prihodka v gospodarstvu občine kažejo na nazadovanje v uveljavljanju dohodkovnih odnosov.

Izjemno ugodni so v prvih treh mesecih letos izvozno-uvozni rezultati. Gospodarstvo je izvozilo za 4,257.736 dolarjev, uvozilo pa za 1,233.387 dolarjev.

PAVLE BURKELJC

Za boljše zdravstvene storitve

Strokovna pomoč Kliničnega centra sozdu Gorenjski zdravstveni center

JESENICE, 24. junija – Na Jesenicah so danes predstavniki sozd Gorenjski zdravstveni center, ki združuje gorenjske lekarne, bolnišnice ter osnovno zdravstvo in DO Klinični center Ljubljana podpisali samoupravni sporazum o medsebojnem strokovnem sodelovanju in delitvi dela. Klinični center opravlja za gorenjsko regijo 10 odstotkov vseh svojih storitev, za vse ostale regije pa veliko manj, največ 3 odstotke. S sporazumom sta se dogovorila, da bo Klinični center opravljal za uporabnike zdravstvenih storitev Gorenjske predvsem visoko zahtevne in redke medicinske storitve, nudil pomoč pri medicinskih zapletih ter opravljal tista zdravstvena opravila, ki v gorenjski regiji niso razvita. Po svojih zmožnostih bo skrbel za znanstvenoraziskovalno delo, strokovni razvoj ter strokovno usposabljanje zdravstvenih delavcev za sozd Gorenjski zdravstveni center.

V. F.

Nesmotrnim naložbam se bo treba odpovedati

Dolenjsko gospodarstvo bo moralo poiskati možnosti za boljšo produktivnost in večji izvoz

NOVO MESTO, 24. junija – Izvršilni odbor medobčinske gospodarske zbornice za Dolenjsko je razpravljal o posledicah devalvacije dinarja in o drugih ukrepih, ki so jih v gospodarstvu sprejeli za ustalitev, o tem pa so spregovorili tudi direktorji temeljnih in delovnih organizacij iz gospodarstva štirih dolenjskih občin.

Ni bilo težko ugotoviti, da so zadnji ukrepi prizadeli tudi dolenjsko gospodarstvo, zato pa je dobrodošel sklep, naj v vseh organizacijah združenega dela proučijo nastali položaj. V zbornici so tudi mnenja, da je investicijska potrošnja ponekod na Dolenjskem prevelika, zato je potrebno preveriti smotrnost vseh načrtovanih investicij. Vsem tistim, ki ne bodo omogočile večje produktivnosti in ki niso usmerjene v izvoz, bi se morali po mnenju zbornice odpovedati. Dolenjsko gospodarstvo sicer ogromno izvaža – tu prednjačita zlasti Industrija motornih vozil in Krka – toda tudi zelo veliko uvaža; v celoti dolenjsko gospodarstvo z izvozom ne pokriva svojega uvoza. Prav zaradi tega bo treba po razvrednotenju dinarja temeljiteje pregledati načrte in tudi izvozne usmeritve, prav tako pa tudi poiskati možnosti, da bi delali bolje in več izvažali, saj imamo delovne organizacije na Dolenjskem za oboje še dosti notranjih rezerv.

Izvršilni odbor pa se je, ko je govoril o tem, kar bo potrebno storiti v naslednjem obdobju, zavzel tudi za to, da v gospodarstvu v vseh sredinah temeljito in objektivno seznanijo slehernega delavca o trenutnem položaju, o ukrepih, ki jih nameravajo v posameznih delovnih organizacijah sprejeti in seveda tudi o tem, kako bodo ti ukrepi vplivali na socialni položaj delavcev. Samo popolna obveščenost namreč po mnenju gospodarske zbornice zagotavlja tudi učinkovito uresničevanje sprejetih ukrepov.

J. S.

26. kolo lota

Izžrebane številke so: 13, 19, 30, 32, 33 in dodatna 22.

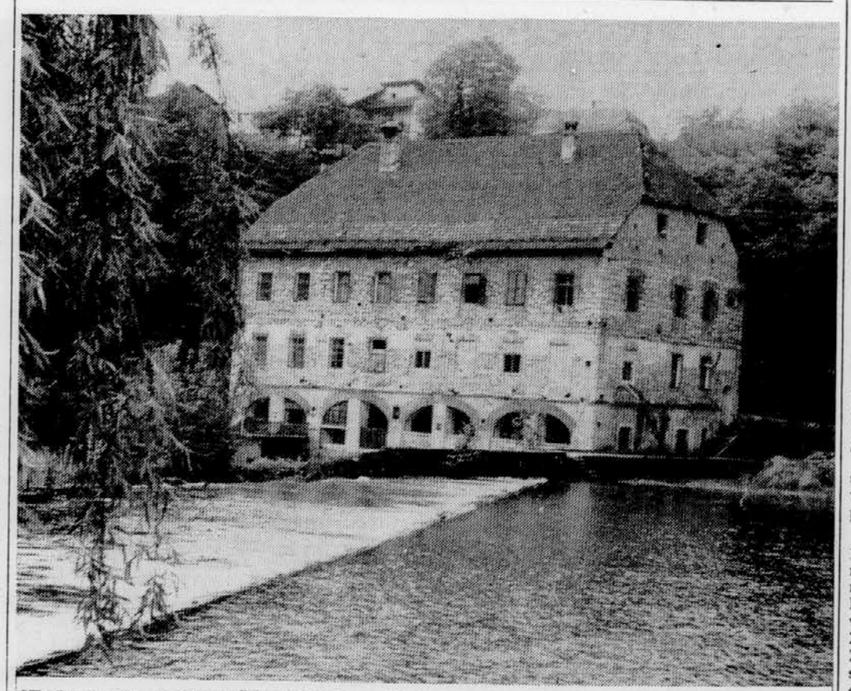

STARI MLIN – ZBIRALIŠČE MLADIH – Na desnem bregu Krke je mogočen kmečki mlin oživel. Mladina z Dvora in okolice je prinesla vanj novo življenje, ki ga močno podpirajo domače družbenopolitične organizacije in krajevna skupnost. (Foto: S. D.)

Mladi so se naveličali dolgoletnega mrtvila

Mladinski klub na Dvoru v Suhi krajini si je našel prostor v starem mlinu – Pomoč starejših

DVOR V SUHI KRAJINI, 24. junija – Mladinska klubska dejavnost na Dolenjskem ni ravno razgibana. Svetla točka v tej praznini je mladinski klub na Dvoru v Suhi krajini, ki združuje več deset mladih in si je uredil primerne klubske prostore v starem mlinu na desnem bregu Krke.

Resda ni bilo lahko. Mladi so morali precej zavihati rokave, da so si uredili primerne bivalne prostore, čeprav z njimi danes niso posebno zadovoljni. Načrtov in želja je še veliko, vendar nimajo toliko denarja, da bi se temeljiteje lotili popravila starega mlina, ki jim nudi zavetje.

Ne bi mogli prešteti vseh prostovoljnih delovnih ur, ki so jih vložili v prenovo, vendar zahteve presegajo njihove možnosti.

Odkar imajo v tem zaselku ob Krki mladinski klub, se je tudi razživelo delo mladih, ki v glavnem obiskujejo srednje šole v Novem mestu ali pa so zaposleni v bližnjih delovnih kolektivih od Žužemberka do Novega mesta. Živahnost v dejavnosti narekuje skupina najbolj prizadevnih mladincev, ki jim je bilo dovolj mrtvila in spanja. Moramo povedati, da so mladi pri svojih hotenjih imeli veliko podporo pri vodstvu krajevne skupnosti Žužemberk, prav tako pri domačih družbenopolitičnih organizacijah. Z roko v roki so sodelovali in še sodelujejo, zato so tudi uspehi.

Zdaj ko računajo v kraju na nov Iskrin obrat, ki ga bodo zgradili v prihodnjih letih, so mladi dobili še več poleta. Vedo namreč, da bo obrat zadržal na skopi suhokrajinski zemlji tudi mlade, ki se bodo vključevali v klubsko dejavnost in jo tako tudi bogatili.

SLAVKO DOKL

AVTO magazin

Poletne priprave na jesen

Posebne skupine OK ZSMS Ribnica bodo obiskovale mladinske organizacije

RIBNICA, 24. junija – Ribniški mladinci se na letošnje poletje skrbno pripravljajo, ker nočejo, da bi jih zajelo poletno mrtvilo, ki je značilno za večino slovenskih krajev. OK ZSMS Ribnica si je zadala nalogo, da bo vsa dejavnost tudi poleti tekla normalno. Zato bodo posebne skupine OK ZSMS obiskovale med počitnicami vse osnovne organizacije ZSMS v občini in se z njimi posvetovale o delu in dejavnosti. Ti sestanki bodo hkrati priprava na jesensko programsko volilno konferenco.

Po prvih obiskih – teh bo več – ugotavljajo mladi, da se premalo sestajajo neformalno, preveč pa formalistično na sestankih. Zato je treba poživiti tudi družabno življenje. Poleti bodo Ribničani pripravili več koncertov, plesov in različne manifestativne akcije. Mladi bodo sodelovali tudi v raznih enodnevnih brigadirskih akcijah in tudi v lokalni akciji Velike Poljane 80.

M. D.

Čestitka Samori Machelu

BEOGRAD, 24. junija (Tanjug) – Predsednik predsedstva SFRJ Cvijetin Mijatović je predsedniku Ljudske republike Mozambik Samori Machelu v imenu predsedstva SFRJ, jugoslovanskih narodov in narodnosti in v svojem lastnem imenu brzojavno čestital ob obletnici razglasitve Ljudske republike Mozambik, mu zaželel osebno srečo ter napredek prijateljskemu mozambiškemu narodu.

Praksa jezikovne enakopravnosti

BEOGRAD, 24. junija (Tanjug) – Skupščino Jugoslavije je danes obiskal komisar za kanadske uradne jezike Max Yalden; z delegati, člani skupščinske komisije za ugotavljanje istovetnosti besedil v jezikih jugoslovanskih narodov in narodnosti, se je pogovarjal o delu te komisije.

Beseda je tekla tudi o jezikovni enakopravnosti jugoslovanskih narodov in narodnosti, zlasti o uresničevanju ustavne obvezności, po kateri morajo biti besedila zakonov, ki jih sprejema skupščina SFRJ, izdana v jezikih jugoslovanskih narodov in narodnosti.

France Popit vročil štiri odlikovanja

LJUBLJANA, 24. junija – Predsedstvo Socialistične federativne republike Jugoslavije je ob 70-letnici, za dolgoletno revolucionarno delo in za posebne zasluge pri krepitvi zavesti naših občanov v boju za svobodo in neodvisnost države, kakor tudi za prispevek k razvoju socialistične samoupravne družbe odlikovalo člana sveta republike Lojzeta Ocepka z redom jugoslovanske zastave z lento. Za posebne zasluge na področju javnega delovanja, ki pomeni prispevek k splošnemu napredku države, je predsedstvo SFRJ odlikovalo predsednika gospodarske zbornice Slovenije Andreja Verbiča z redom republike z zlatim vencem. Predsednik republike tovariš Josip Broz-Tito je novembra 1979 odlikoval sodnika Ustavnega sodišča SR Slovenije tovariša Tineta Remškarja in člana sveta republike Mirka Zlatnarja z redom republike z zlatim vencem. Odlikovanja jim je vročil predsednik centralnega komiteja ZKS France Popit na slovesnosti, ki je bila nocoj v prostorih skupščine SRS. (Foto: Marjan Zaplatil)

Bankovec za 500 lir bodo vzeli iz obtoka

BEOGRAD, 24. junija (Tanjug) – Avto-moto zveza Jugoslavije sporoča vsem zainteresiranim avtomobilistom in turistom, da bodo konec tega meseca v Italiji vzeli iz obtoka stari bankovec za 500 lir. Od 1. julija do konca poletja jih bo moč zamenjati samo pri »Banca D'Italia«. Novi bankovec za 500 lir se loči od starega predvsem po tem, da ima precej večjo številko 500.

OGLEDALO

ICO VOLJEVICA, Večernji list

Prednost stabilnosti

Tudi dokončni rezultati nedeljskih volitev pričajo, da so si japonski liberalni demokrati zagotovili zanesljivo večino v parlamentu

TOKIO, 24. junija (Tanjug) – Prepričljivo zmago vladajoče liberalno-demokratske stranke na nedeljskih parlamentarnih volitvah na Japonskem so davi potrdili tudi dokončni rezultati o številu poslanskih mest v zgornjem domu. Liberalni demokrati imajo tako v obeh domovih parlamenta popolno večino, ki jim omogoča oblast ene stranke v naslednjih štirih letih – v nasprotju z zdajšnjo tesno in nezanesljivo večino.

Poslanci liberalno-demokratske stranke so po rezultatih nedeljskih volitev dobili 69 od 126 poslanskih mest v zgornjem domu. Ker so za ta dom parlamenta volili le polovico poslancev, imajo liberalni demokrati zdaj skupaj 135 poslanskih mest. Na temelju volitev v spodnji dom so si liberalni demokrati zagotovili 284 poslanskih mest (na volitvah lanskega oktobra so jih imeli 248). Obetajo si, da se jim bo pridružilo tudi več neodvisnih kandidatov, njihova večina v parlamentu pa bo povsem strla vpliv opozicije.

Tukajšnji vodilni japonski časopisi so ob takem izidu parlamentarnih volitev v državi poudarili v današnjih uvodnikih, da so volilci s tem dali prednost politični stabilnosti v današnjem zapletenem mednarodnem in domačem položaju, pri čemer jim je bila liberalno-demokratska stranka bolj zanesljiva od kontradiktornih predlogov koalicije, ki so jo ponujale neenotne opozicijske stranke.

Japonski časopisi hkrati opozarjajo liberalno-demokratsko stranko, ki je tokrat zmagala na volitvah, da volilni rezultati ne pomenijo, da so bili volilci popolnoma zadovoljni z njeno dosedanjo politiko in da stranka ne sme izneveriti njihovega zaupanja, tako kot se je zgodilo zadnja leta ob številnih aferah, začenši z Lockheedom, ko so aretirali nekdanjega premiera Tanako, stranka pa je komaj v parlamentu dosegla večino.

Japonski tisk opozarja liberalne demokrate, naj se znebé »arogance zmagovalcev«, in posebej izraža zaskrbljenost, da utegne priti po »volilnem premirju« do ponovnega spopada med frakcijami te stranke. Taki spopadi so možni v zvezi z mestom bodočega predsednika liberalno-demokratske stranke in s tem tudi japonskega premiera. Vodilni japonski časopisi še opozarjajo, da so minule volitve pokazale, da je neenotna opozicija sama kriva za svoj hudi poraz, saj ni znala ponuditi Japoncem stvarnega programa za bodočo koalicijsko vlado.

Predsednik japonske socialistične stranke Ičio Asukata je priznal, da je bil program »koalicijske vlade« preuranjen za te volitve, da pa si bo njegova stranka še nadalje prizadevala, da kot najmočnejša opozicijska sila sodeluje s strankama centra-komeitom in demokratskimi socialisti, kot tudi z vsemi drugimi demokratskimi silami, ki so na to pripravljene. Medtem ko je Asukata kritiziral japonsko komunistično partijo, da je med predvolilno kampanjo napadala vse druge opozicijske stranke, izhajajoč s stališča, da je samo KP napredna in da ima samo ta stranka prav, pa komunisti pripisujejo poraz opozicije temu, da je japonska socialistična stranka »skrenila v desno« in skupaj s strankami centra pomagala k zmagi konservativcev.

Voditelji vladajoče liberalno-demokratske stranke so danes obiskali zasebno rezidenco nedavno umrlega Masajošija Ohire, da bi izkazali zadnjo čast posmrtnim ostankom premiera, ki je naredil veliko za zmago svoje stranke na nedeljskih volitvah, kot uradno poudarjajo. Japonska vlada je še sklenila, da umrlemu Ohiri po smrti podele najvišje japonsko priznanje, veliki trak najvišjega odlikovanja krizanteme, in da bo uradni državni pogreb premiera, ki je umrl med predvolilno kampanjo 12. junija, 9. julija v Tokiu.

Ozadje zarote v Manili

Filipinska zarotnika težko obtožujeta ameriško veleposlaništvo v Manili

MANILA, 24. junija (UPI) – Udeleženca izjalovljene zarote, naperjene proti filipinskim generalom – pač naj bi izvedli v noči med 31. decembrom 1979 in 1. januarjem letos – sta obtožila ameriško veleposlaništvo na Filipinih, da je podpiralo ta puč in njegov končni cilj – strmoglaviti filipinskega predsednika Ferdinanda Marcosa. Kot poroča UPI, sta bivša vojaka filipinske vojske izjavila, da bi moralo v zaroti sodelovati 34 Filipincev, med drugimi tudi dva bivša senatorja in 19 odpuščenih polkovnikov, ter da je ameriško veleposlaništvo zagotovilo, da bo, če puč ne bo uspel, pomagalo voditelju upora, bivšemu polkovniku Joseu Reyesu, zbežati v Združene države Amerike.

Predstavnik ameriškega veleposlaništva pa je izjavil, da so obtožbe »nesmiselne« in dodal, da veleposlaništvo še ni dobilo kopij izjav zarotnikov.

Vietnamski prestop

Napad na tajske obmejne vasi in begunska taborišča si v Bangkoku razlagajo kot »demonstracijo sile« – Tajska vlada obvestila Waldheima

BANGKOK, 24. junija (Tanjug) – Napad vietnamskih čet na tajske obmejne vasi in taborišča kampučijskih beguncev v bližini meje ocenjujejo v Bangkoku kot »demonstracijo sile«, s katero so Vietnamci poskušali onemogočiti, da bi se khmerski begunci prostovoljno vrnili v domovino, in hkrati prisiliti tajsko vlado, naj prizna položaj v Kampučiji po vietnamskem vojaškem posegu.

Po besedah podpredsednika tajske vlade dr. Tanata Komana je včerajšnji napad vietnamskih čet del koordinirane akcije, s katero želi Vietnam, ob podpori Sovjetske zveze, prisiliti tajsko vlado, naj sprejme prevlado Hanoja na Indokitajskem, in naj prizna Samrinov režim v Phnom Penhu«. Koman meni, da so nedavne sovjetske obtožbe, da je »tajska vlada, očitno po navodilih iz Washingtona in Pekinga, v zadnjih dneh zavzela sovražno stališče do Ljudske republike Kampučije«, in napad laoških čet na tajsko ladjo na reki Mekong, sestavni del te akcije. Tajski podpredsednik pričakuje, še več podobnih incidentov in pritiskov na vlado v Bangkoku, vendar ne verjame, da bi utegnila »druga stran« začeti vojno.

Tajska vlada bo o včerajšnjem incidentu obvestila generalnega sekretarja Organizacije združenih narodov Kurta Waldheima – to je storila tudi lani ko so Vietnamci skoraj vsak dan s topovi obstreljevali tajsko ozemlje.

Pred komaj nekaj dnevi je vietnamski zunanji minister Nguyen Cho Tach izjavil v Džakarti, da vietnamske čete »ne bodo prestopile tajske meje... čeprav bi to, če bi hoteli, zlahka storili«. To izjavo so imeli v Bangkoku za odkrito grožnjo. Tajsko ministrstvo za zunanje zadeve je davi sporočilo, da izjava vietnamskega zunanjega ministra »ne bo prispevala k miru in stabilnosti v tem območju«.

V sporočilu poudarjajo, da »Tajska ne bo nikomur dovolila ogrožati njene suverenosti in ozemeljske nedotakljivosti« ter da se bosta »tajska vlada in ljudstvo zoperstavili vsem podobnim poskusom«.

Tajska vlada je odločno zavrnila omenjene sovjetske obtožbe, češ da gre za »pačenje dejstev« in poudarila, da »to nikakor ne prispeva k razumevanju in dobrim odnosom med državama«.

Vietnam pa je zavrnil obtožbe, da so njegove čete vdrle na Tajsko. Vietnamski minister Nguyen Cho Tach, ki je trenutno na obisku in Džakarti, je dejal, da so te informacije laž. »Nismo prestopili tajske meje« je izjavil Cho Tach in dodal, da tokrat ne širijo prvič napačnih informacij o vietnamski dejavnosti.

Vlada v Phnom Penhu je za spopade na meji obtožila kampučijske gverilce, ki naj bi izvedli napad ob podpori tajskega topništva, vojske in letalstva.

Zaenkrat še niso uradno potrdili informacij o poteku včerajšnjega spopada na tajsko-kampučijski meji. Po pisanju tukajšnjega tiska so vietnamske čete na najmanj treh krajih prestopile tajsko mejo in zasedle tri vasi kake tri kilometre na tajskem ozemlju. Predstavnik vrhovnega poveljstva tajskih oboroženih sil je davi sporočil, da so se morale vietnamske sile v popoldanskih urah umakniti. V protinapadu so sodelovali tajski tanki in letala. Bangkoški listi pa zatrjujejo, da je bilo streljanje slišati tudi davi.

Poročila o žrtvah so si zelo nasprotujoča. List »Bangkok Post«, ki se sklicuje na priče, piše, da so »vse strani imele hude izgube« in da je bilo v spopadu »ubitih 17 in ranjenih okrog sto tajskih vojakov, enajst pa jih pogrešajo«. Zanesljivih podatkov, koliko je bilo žrtev, med kampučijskimi begunci v taboriščih privasi Mak Mun ni, vendar pa vsi viri zatrjujejo, da je »veliko mrtvih in ranjenih«.

Venec na oder Sandžaja Gandhija

NEW DELHI, 24. junija (Tanjug) – Jugoslovanski veleposlanik v Indiji Andjelko Blažević je položil danes v imenu predsednika ZIS Veselina Djuranovića venec na oder Sandžaja Gandhija, sina indijske predsednice Indire Gandhi ter generalnega sekretarja vladajoče indijske kongresne stranke, ki je včeraj tragično preminul v letalski nesreči. V rezidenci predsednice indijske vlade, kjer leži truplo njenega mlajšega sina, se je veleposlanik Blažević vpisal v žalno knjigo.

Po tukajšnjih običajih bodo truplo Sandžaja Gandhija danes popoldne, blizu spominskega parka njegovega deda Džavaharlala Nehruja v New Delhiju, kremirali.

Gospodarska delegacija Črne gore na Dunaju

DUNAJ, 24. junija (Tanjug) – Člani črnogorske gospodarske delegacije – vodi jo predsednik gospodarske zbornice Omer Kurpejović – so pripotovali na šestdnevni obisk v Avstrijo, kjer se bodo pogovarjali o možnostih za nadaljnji razvoj gospodarskih odnosov. Delegacijo sestavljajo predstavniki bank ter industrijskih in turističnih delovnih organizacij. V pogovorih v avstrijski zvezni gospodarski zbornici, ki so se jih udeležili tudi predstavniki okrog 20 avstrijskih podjetij, je tekla beseda predvsem o tem, kako bi še bolj razvili gospodarsko sodelovanje, ki je, vsaj trenutno, nezadovoljivo.

Babiuch sprejel Vukasovića

VARŠAVA, 24. junija (Tanjug) – Predsednik poljskega ministrskega sveta Edward Babiuch je sprejel danes predsednika zveznega komiteja za borčevska vprašanja SFRJ Milana Vukasovića, ki se mudi na štiridnevnem obisku v tej državi.

Kot je dejal Edward Babiuch, je poljski narod globoko prizadela bolezen in smrt predsednika Tita, ki so ga Poljaki zelo cenili kot revolucionarja, državnika in prijatelja poljskega naroda. S predsednikom Titom, je dodal Babiuch, je imel prvi sekretar CK PZDP Edward Gierek zelo prijateljske odnose. Smrt predsednika Tita je nenadomestljiva izguba, vendar je Poljska prepričana, da bo Jugoslavija Titovo delo nadaljevala.

Danes dopoldne je Milan Vukasović, v spremstvu svojega gostitelja ministra Grudzena in jugoslovanskega veleposlanika Begića, v imenu jugoslovanskih borcev z najvišjimi vojaškimi častmi položil venec k spomeniku neznanega vojaka v Varšavi.

Umrl bivši indijski predsednik Giri

NEW DELHI, 24. junija (Reuter) – Kot poroča indijska tiskovna agencija PTI, je davi v južnoindijskem mestu Madrasu v 85. letu starosti umrl bivši indijski predsednik Giri. Giri, ki je bil indijski predsednik med leti 1969 in 1974, je postal politik v tridesetih letih. Najprej je bil predsednik madraške vlade. Od leta 1952 do 1954 je bil minister za delo v zvezni vladi. Med leti 1957 in 1967, ko je postal indijski podpredsednik, je opravljal dolžnost guvernerja v treh indijskih državah, Utar Pradešu, Kareli in Misoreju.

Ob smrti V. V. Girija je predsednik predsedstva SFRJ Cvijetin Mijatović poslal indijskemu predsedniku Sandživi Rediju sožalno brzojavko in v njej poudaril, da je bil preminuli državnik velik zagovornik prijateljstva in sodelovanja med neuvrščenima državama.

Sodelovanje s sosedi

SKOPJE, 24. junija (Tanjug) – Komisija predsedstva CK ZKM za sodelovanje s komunističnimi in delavskimi partijami ter drugimi naprednimi gibanji, je na današnji seji, ki ji je predsedoval Tome Buklevski, razpravljala o nekaterih aktualnih momentih v razvoju odnosov in sodelovanja naše države s sosedami.

Umrla je najstarejša Tržičanka

TRŽIČ, 24. junija – v 104. letu starosti se je danes utrnilo življenje Antonije Goltez, doma iz Bistrice pri Tržiču. Najstarejša Tržičanka se je rodila 30. decembra leta 1876 pri Šefucu v Tržiču. Bila je zgovorna in vesela ženička z dobrim spominom. Vedela je povedati, do dneva natančno, vse pomembne tržiške dogodke. V mladosti je trdo delala doma na kmetiji in služila v Tržiču. Še letos pomladi je kljub temu, da ji je vid pešal, vsak dan brala novice iz dnevnih časopisov.

(M. K.)

Minerali vsega sveta v Tržiču

TRŽIČ, 24. junija – Z minerali, fosili, nakitom, kristalnim steklom in vzorci rud bodo za dva dni »napolnili« prostore osnovne šole heroja Bračiča v Bistrici pri Tržiču. Tržiški organizatorji bodo ob pomoči kolektiva trboveljskega rudnika pripravili konec tedna že osmo mednarodno razstavo mineralov in fosilov. V Tržiču bodo letos obiskovalci videli zemeljska bogastva rudnikov, lahko bodo kupili nakit, kristalno steklo, izmenjavali si bodo lahko minerale in fosile, ki jih bodo v soboto v Tržič pripeljali razstavljalci Nizozemske, Danske, Italije, Francije, Avstrije, ZRN, Švice in ČSSR. Godba iz Trbovelj bo s petkovim večernim koncertom otvorila razstavo, v soboto bo posvet biologov, geologov in kemikov gorenjskih šol, ki se bodo pogovorili o sodobnih vidikih geologije in mineralogije. Dr. Anton Ramovš pa je zbral, napisal in uredil knjižico »Po poteh okamnelega življenja v tržiškem prostoru«. Razstavo je tako kot vsako leto pripravilo društvo prijateljev mineralov in fosilov iz Tržiča.

M. K.

Siamski dvojčici bodo ločili

CHICAGO, 24. junija (UPI) – S stekleničko v vsako roki hrani Nancy Obermeier svoji hčerki, ki ju je rodila 19. junija letos. Ob rojstvu sta tehtali nekaj več kot 2 kg, zdaj pa imata že 8 kg. Dvojčici sta zrasli z glavama in konec meseca bodo pregledali, ali imata ločeno ožilje, kajti v tem primeru bi ju lahko z operacijo ločili (Telefoto UPI).

Oddajo sta vodila celih 59 ur

ZENICA, 24. junija (Tanjug) – Josipa Dujmovića, novinarja in napovedovalca radia Zenica, ter tonskega snemalca Tomislava Kašljevića gotovo ne bodo vpisali v Guinnessovo knjigo rekordov, vendar bodo o njunem »dosežku« veliko govorili. Kar 59 ur sta vodila radijsko oddajo »Radijski pop maraton«. Oddajo sta začela v petek, 20.t.m. ob 22. uri, zaključila pa sta jo danes ob 9. uri. Tako sta dva dni in tri noči ali 59 ur vodila oddajo v živo, ne da bi si privoščila vsaj minuto počitka. Med tem časom sta na valovni dolžini 93,5 megaherca (UKV) predvajala 887 popevk, govorni program pa je trajal skupaj 13 ur. Po telefonu ju je poklicalo okrog 2000 poslušalcev, mladih in starih, ki so ne glede na to, da je šlo predvsem za pop glasbo, dali veliko predlogov, zastavljali vprašanja, jima čestitali za svojevrstni dosežek, ju hvalili, da dobro opravljata delo, prosili, naj oddajo še nadaljujeta ter jima ponujali svojo pomoč. Med to maratonsko oddajo sta se povezala z vsemi večjimi radijskimi postajami; v oddaji pa je sodelovalo kakih štirideset gostov, ki so govorili o različnih aktualnih temah iz kulturnega in javnega življenja, zlasti iz življenja mladih.

Kmalu peš iz Evrope v Afriko?

RABAT, 24. junija (AFP) – Čez nekaj let se bodo Evropejci in Afričani lahko, kot kaže, obiskovali kar peš; Španija in Maroko te dni tehtata načrt, ki predvideva povezavo prek Gibraltarske ožine. Predstavniki obeh držav se bodo sestali v sredo v Madridu, da bi se dogovorili, ali bo celini povezoval most ali predor. Zamisel o gradnji mostu prek Gibraltarja so po drugi svetovni vojni že večkrat omenili, bolj oprijemljivo podobo pa je dobila komaj ob obisku španskega kralja Juana Carlosa v Rabatu, kjer se je mudil lanskega junija. Zatem so povabili strokovnjake in se lotili dokaj zapletenega dela, da bi poiskali najboljšo rešitev za ta v marsičem revolucionarni načrt.

Strokovnjaki iz mešane komisije obeh držav, ustanovljene, da bi izpeljala načrt, so se dogovorili, da bodo posegli po vrhunski svetovni tehnologiji. Če se odločijo za predor, naj bi za zgled rabil Seikana na Japonskem, ki sega 54 kilometrov pod morjem. Most pa bi terjal nosilne stebre, visoke 200 metrov, kar pri zdajšnjemu razvoju strojegradnje ne bi pomenilo posebnih težav. Gradbeni stroški predora bi zneseli več kot 70 milijard dinarjev, vendar bi se kmalu povrnili z mostnino, ki bi vsako leto prinesla približno 7,7 milijarde dohodka.

Faraonovi zakladi v New Yorku

KAIRO, 24. junija (Reuter) – Egiptovska policija je začela skupaj z Interpolom temeljito preiskavo, da bi prišla na sled, po kakšni poti so spravili iz države približno 60 izredno dragocenih starin še iz faraonskih časov. Gre za predmete, katerih starost cenijo na približno 3500 let, iz Tel Amarna, nekdanje prestolnice egiptovskega faraona Akenatena; pod njegovo dinastijo so gojili v umetnosti poseben stil, ki se je oddaljeval od tradicionalnih zakonitosti tistega časa. Aferi, ki je izbruhnila ob tatvini egiptovskih arheoloških dragocenosti, se je pravzaprav začela, ko se je nek Američan pred kratkim povezal z newyorškim muzejem Metropolitan in mu ponudil avtentične predmete iz faraonskih časov.

Vse več je ljudi iz čolnov

Poročilo visokega komisarja OZN za begunce – Veleposlanik Vrhunec o odgovornosti

ŽENEVA, 24. junija (Tanjug) – Visoki komisar OZN za begunce Paul Hartling je izjavil, da se spet veča število beguncev iz držav jugovzhodne Azije, ki bežijo v sosednje države s čolni in ladjicami ter se izpostavljajo tako nevarnostim na morju kot napadom piratov, ki jih neusmiljeno ropajo in pobijajo. Od marca do maja letos se je število teh beguncev podvojilo (od 5342 na 10.915) in se še veča.

Nov problem je zdaj tudi vedno večje število beguncev iz Afganistana. Ker je beguncev povsod po svetu vedno več, bo visoki komisariat v kratkem prisiljen izdati poziv za zbiranje hrane

Med razpravo o problemih beguncev je šef jugoslovanske misije na sedežu OZN v Ženevi veleposlanik Marko Vrhunec poudaril, da pomeni problem beguncev veliko odgovornost, pa ne samo za posamezne države in vlade, temveč za vso mednarodno skupnost.

Malijska delegacija v zvezni skupščini

BEOGRAD, 24. junija (Tanjug) – Delegacija demokratske zveze malijskega naroda, ki jo vodi predsednik narodne skupščine Malija Madi Sangare, je danes v skupščini SFRJ s podpredsednikom Rudijem Kolakom govorila o izkušnjah iz dela obeh skupščin ter o potrebi po njunem tesnejšem sodelovanju.

Sobesedniki so se seznanili s konstituiranjem, pristojnostmi in organizacijo jugoslovanske oziroma malijske skupščine.

V Sudanu večja naselja za stotisoče beguncev

Mednarodna konferenca v Kartumu – Zbrali več kot 50 milijonov dolarjev – Puščice na Etiopce

KARTUM, 24. junija (Tanjug) – V Kartumu se je uspešno končala mednarodna konferenca o beguncih, ki jo je ob sodelovanju OAE pripravila sudanska vlada. Namen konference je namreč bil v prijateljskih državah in specializiranih organizacijah zbrati 50 milijonov dolarjev, kolikor potrebujejo, da bi lahko pomagali beguncem v Sudanu, ki jih je že več kot 400.000.

Predvidene vsote niso samo zbrali, temveč celo presegli, tako da bo sudanski vladi uspelo izpolniti program, ki predvideva postavitev več večjih naselij, kjer bodo bivali begunci in imeli možnost za gospodarjenje in samostojno vzdrževanje. Sudan je z dosedanjimi akcijami uspel izboljšati življenjske razmere beguncev in jih bolj ali manj vključiti v gospodarsko ter družbeno življenje države, čeprav tudi sam preživlja lastne težave.

Tak način urejanja begunskega vprašanja je značilen za Sudan. Strokovnjaki OZN menijo, da imajo od 5 milijonov beguncev, kolikor jih živi v Afriki, le v Sudanu zagotovljeno kolikor toliko normalno življenje. Čeprav je konferenca sklicana v humanitarne namene, političnega ozadje begunskega vprašanja ni bilo mogoče zaobiti in udeleženci razprave so kljub želji gostitelja, da se ne bi lotevali »prave« politike, izrekli politična mnenja, naperjena proti nekaterim sosedom, Sudanu in drugim državam.

Za sudansko vlado so bile zlasti neprijetne »strupene puščice«, ki so letele na sosednjo Etiopijo. Znano je namreč, da je Kartum pred kratkim obiskal predsednik začasnega vojaško-administrativnega sveta Etiopije Mengistu in da so sudansko-etiopski odnosi po dolgoletni napetosti zapluli v precej mirnejše vode.

Predstavniki afriških držav so v zvezi s sudansko-etiopskimi odnosi poudarili, da pomeni izboljšanje teh odnosov zmago vse Afrike, pa tudi zmago 400.000 beguncev, ki so se v Sudan zatekli večidel zaradi spopadov v Eritreji.

Zasedanje vrhovnega sovjeta ZSSR

Razpravljajo o izpolnjevanju gospodarskih načrtov in zunanji politiki

MOSKVA, 24. junija (Tanjug) – Danes v Moskvi poteka zasedanje vrhovnega sovjeta ZSSR, na katerem obravnavajo aktualne naloge sovjetske notranje in zunanje politike.

Pričakovati je, da bodo deputati zveznega sovjeta in narodnih sovjetov ocenili izpolnjevanje gospodarskih načrtov v tem letu ter v deseti petletki sploh (1976–1980).

Na včerajšnjem plenumu CK KPSZ je bilo sklenjeno, da bo načrt sovjetskega družbeno-ekonomskega razvoja v enajsti petletki sprejet na prihodnjem partijskem kongresu, napovedanem za 23. februar prihodnjega leta.

O osnovnih nalogah notranje in zunanje politike ZSSR je na včerajšnjem plenumu v Kremlju govoril Leonid Brežnjev. Pričakovati je, da se bo na zasedanju vrhovnega sovjeta razvila razprava v okvirih včerajšnjih govorov Leonida Brežnjeva in Andreja Gromika.

Kadrovske spremembe na Madžarskem

V Budimpešti seja CK madžarske socialistične delavske partije

BUDIMPEŠTA, 24. junija (Tanjug) – Danes je bila v Budimpešti seja centralnega komiteja madžarske socialistične delavske partije, na kateri so razpravljali o aktualnih mednarodnih vprašanjih, o uresničevanju razvojnega načrta madžarskega gospodarstva za leto 1980 in o rezultatih nedavnih splošnih in parlamentarnih volitev v mestne organe oblasti in v parlament; volitve so bile 8. junija.

Seje centralnega komiteja niso prej napovedali. Po vsem sodeč, je najpomembnejša točka dnevnega reda ocena rezultatov minulih volitev, predvsem v parlamentu (352 poslancev), ki se bo konstituiral 27. junija. V imenu partijskega vodstva in državnega sveta domoljubne fronte bodo ob tej priložnosti predlagali novo sestavo ministrskega sveta Madžarske.

Kot se je zvedelo, na današnji seji centralnega komiteja razpravljajo o možnih kadrovskih spremembah na vrhu v organih oblasti na Madžarskem. Na višjih položajih ne bo pomembnejših kadrovskih sprememb, zato domnevajo, da bodo predsedniku prezidija Palu Losoncziju in predsedniku vlade Györgyju Lázaru gotovo zaupali tudi novi mandat.

Pričakujejo pa, da bodo zamenjali podpredsednika vlade, ter še nekatere kadrovske spremembe v vodstvu nekaterih ministrstev. Predvsem zato, ker več sorodnih ministrstev, na primer za kulturo ter za prosveto, spada v eno samo institucijo. Skoraj gotovo je, da bo državni urad za načrtovanje dobil novega voditelja – to bo podpredsednik vlade Jozef Marjai, ki bo zamenjal dosedanjega podpredsednika ministrskega sveta Istvana Husara, ki odhaja na novo dolžnost.

Sporočilo za tisk o današnji seji bodo verjetno objavili jutri.

Mehiški poslanci v Beogradu

BEOGRAD, 24. junija (Tanjug) – Predsednica zveznega zbora skupščine SFRJ Stana Tomašević Arnesen je danes sprejela študijsko delegacijo poslanskega doma Združenih držav Mehike. V prisrčnem in prijateljskem pogovoru je tekla beseda o aktualnih vprašanjih družbeno-političnega sistema in gospodarskega razvoja Jugoslavije in Mehike.

Vremenska napoved meteorološkega zavoda Slovenije

Prognostična karta za 25. junij 1980

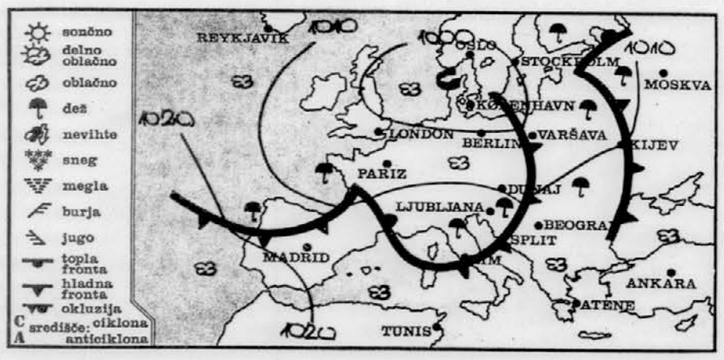

SLOVENIJA
Pretežno oblačno, prehodno padavine. Najnižje nočne temperature bodo med 10 in 15, v Primorju 18, najvišje dnevne med 18 in 22.

JUGOSLAVIJA
Na Hrvatskem in v Bosni bodo čez dan padavine, v vzhodnem delu države še deloma jasno.

VREMENSKA SLIKA
Nad večjim delom Evrope se še vedno zadržuje območje nizkega zračnega pritiska. Frontalni val bo čez dan zajel zahodni del države in se počasi širil proti vzhodu.

KAKO KAŽE ZA ČETRTEK
Prehodno izboljšanje z delnimi razjasnitvami.

TEMPERATURE MORJA:
Piran 21, Rab, Split in Hvar 22.

Vreme in temperatura dne 24. junija 1980 ob 13. uri

kraj	vreme	stopinj
Ljubljana	poloblačno	24
Planica	poloblačno	16
Brnik	poloblačno	22
Kredarica	poloblačno	2
Maribor	poloblačno	21
M. Sobota	poloblačno	21
Sl. Gradec	poloblačno	21
Celje	poloblačno	22
Novo mesto	poloblačno	22
Nova Gorica	poloblačno	22
Portorož	jasno	22
Reka	jasno	23
Pulj	jasno	23
Hvar	jasno	25
Dubrovnik	jasno	25
Zagreb	jasno	21
Beograd	jasno	31
Sarajevo	jasno	28
Titograd	jasno	29
Skopje	jasno	33
Celovec	jasno	20
Gradec	jasno	20
Dunaj	jasno	20
Benetke	jasno	21
München	oblačno	17
Zürich	oblačno	17
Rim	jasno	25
Pariz	dežuje	12
Berlin	jasno	19
Stockholm	jasno	26
Moskva	–	–

Orehi bodo

Dež na kresni dan je najbolj nevaren za orehe: »Če kres deži, orehov ni.« –»Če na kresni dan dežuje, orehom slabo prerokuje.« Ker je bilo vreme lépo, bomo imeli orehe (po kakih 350 din za kilo).

Sočni so ljudski reki o najdaljših dnevih leta: »O kresu je tako dolg dan, da če bi zjutraj kravo vodil, ima zvečer tele.« – »O kresu je dan tako dolg, da človek, če se skrči, vanj trči; če se pa stegne, vanj dregne.«

Še nekaj Šentjanževih: »O kresu se mora vrabec že v proso skriti.« – »Pred kresom prosi, naj deži, potem prositi treba ni.« – »Do kresa suknjo oblači, po kresu jo pa za seboj vlači.« – »Kakor vreme kresnic, takšno bo tudi žanjic.« – »Kolikor dni kukavica še po kresu kuka, toliko tednov po Mihaelu v roke ne huka.«

Kres je prastar običaj. Že Rimljani so imeli navado, da so na čast Vesti, božji čuvarici domačih ognjišč, zažigali skladanice drv. V slovenskih ljudskih običajih je kres, čas poletnega sončnega obrata in edini večji poletni praznik, čudežen dan, ki odkriva človeku njegovo prihodnjo usodo, če ji le zna prisluhniti. Na kresni večer ponekod na kmetih še danes nastiljajo hiše in hleve s praprotjo.

PA ŠE TO

DELO RTV

RADIJSKI IN TELEVIZIJSKI PROGRAMI

Od 7. junija do 613. junija 1980

JUNIJ BO TOKRAT DOLG – Vse, ki tožijo zaradi slabega junijskega vremena, je potolažil naš tiskarski škrat. Časa, da se vreme junija izboljša, je še dovolj, kajti v svoji prilogi RTV programa smo zapisali, da velja od 7. do 613. junija 1980...

Svoje delovanje so borci še poglobili

Novogoriški borci so na skupščini spregovorili o svojem delu v minulih dveh letih in si zadali nove naloge – Številne skupne akcije

NOVA GORICA, 24. junija – Novogoriški odbor zveze združenj borcev NOV, njegove komisije in drugi organi so v preteklem obdobju razširili in poglobili svoje delovanje skupaj s krajevnimi organizacijami. Očitno je tudi poglobljeno sodelovanje z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami, društvi, kulturnimi ustanovami in šolami zlasti pri razvijanju revolucionarnih tradicij NOB. Pogostejše in tesnejše stike imajo novogoriški borci tudi z italijanskimi združenji partizanov.

Na programski skupščini ZZB NOV novogoriške občine so borci ocenili delo svojih organizacij v preteklih dveh letih in začrtali najpomembnejše naloge za prihodnje obdobje. Bivši borci so v novogoriški občini dejavno vključeni v družbenopolitično dogajanje, v prizadevanja za razvoj samoupravnega socialističnega sistema in prav tako za stabilnejši gospodarski razvoj.

Po zadnjih podatkih šteje novogoriška organizacija ZZB NOV 48 združenj borcev, v katerih je 7160 članov, med njimi pa 3000 žensk. Nekaj manj kot polovica članov je že upokojenih. V večini novogoriških krajevnih skupnosti se združenje borcev vključuje v celotno samoupravno, družbenopolitično in društveno dejavnost kraja. Le redke krajevne organizacije borcev so še vedno zaprte v svoje ozke okvire, prav tem pa bo občinski odbor v prihodnjem obdobju namenil več pozornosti.

Pri negovanju in razvijanju tradicij NOB v zadnjem obdobju vse bolj dejavno delujejo šole, društva v krajevnih skupnostih, poleg njih pa v občinskem merilu tudi novogoriške kulturne ustanove, med njimi najbolj zavod za spomeniško varstvo in seveda Goriški muzej. Številne skupne akcije so že obrodile sadove. Pripravili so na primer programske zasnove za bodoči pokrajinski muzej revolucije v Novi Gorici, družbeni dogovor o varstvu, vzdrževanju in urejanju spomenikov in spominskih obeležij iz NOB v novogoriški občini. Krajevne organizacije pa sodelujejo tudi pri organizaciji vse večjega števila krajevnih praznikov, ki so posvečeni zgodovinskim dogodkom iz narodnoosvobodilnega boja in protifašističnega upora na Primorskem.

V skupnem boju proti fašističnemu nasilju so korenine današnjih vedno tesnejših stikov organizacije novogoriških borcev z italijanskimi partizanskimi združenji. Novogoriški odbor ZZB NOV že vrsto let sodeluje z organizacijo italijanskih partizanov ANPI goriške in občasno tudi videmske pokrajine. Številna skupna spominska srečanja, prireditve, urejanje grobov in grobnic padlim borcem na obeh straneh meje, reševanje statusnih, socialnih in drugih problemov nedvomno še bolj utrjujejo medsebojne vezi. Hkrati pa bivši borci krajevnih združenj na primer v Prvačini, Renčah, na Dobrovem poglabljajo sodelovanje z borci iz slovenskih in italijanskih pobratenih občin – Doberdobu, Staranzzanu in Krminu.

SLAVICA CRNICA

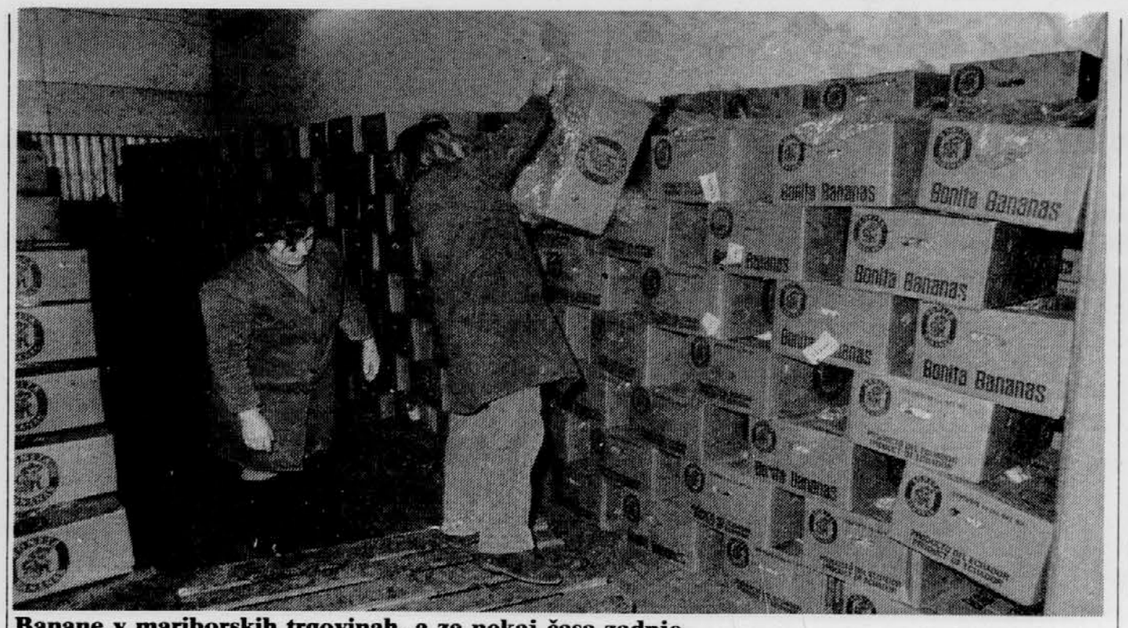

Banane v mariborskih trgovinah, a za nekaj časa zadnje

MARIBOR, 24. junija – V skladiščih mariborske Povrtnine lahko naenkrat zori 22 ton banan in včeraj so na trg poslali novo pošiljko zrelih banan, ki pa bo za nekaj časa tudi zadnja. V Povrtnini namreč predvidevajo, da jih vse do novembra ne bo več na policah mariborskih trgovin. Pa še za takrat ne vedo, če jih bodo res dobili.(J. J., foto: Bogo Čerin)

Na Krasu že druga izmena brigadirjev

Ljutomerčani in Krčani bodo gradili vodovod Kostanjevica–Opatje selo

KOSTANJEVICA, 24. junija – Danes so v brigadirsko naselje v Kostanjevico na Krasu prišli brigadirji druge izmene republiške mladinske delovne akcije »Kras 80«.

Tri tedne bo 90 brigadirjev iz Ljutomera in Krškega gradilo vodovod od Kostanjevice do Opatjega sela. Dvajset mladih v brigadi Rdečega križa pa bo v kraških vaseh organiziralo otroške vrtce in patronažno službo za pomoč ostarelim krajanom goriškega Krasa.

Pred tem je prva izmena brigadirjev, ki so prišli na akcijo Kras 80, iz občine Ljubljana–Moste in Raven na Koroškem, v preteklih tednih za 7 odstotkov presegla načrtovani obseg dela pri izkopu jarkov za vodovod. Brigada iz Raven je za prizadevno delo na trasi in v interesnih dejavnostih prejela tudi najvišje priznanje – trak akcije.

S. C.

Odlok namesto sporazuma

IDRIJA, 24. junija – Idrijska občinska skupščina je morala zaradi nezadostnega odziva krajevnih skupnosti in delovnih organizacij na samoupravni sporazum o določitvi poslovnega časa trgovinskih, gostinskih in obrtnih obratov, posredovati s posebnim odlokom, ki bo vseboval vsa določila samoupravnega sporazuma.

Tega so namreč podpisali le v krajevni skupnosti Idrija, kjer so bile med podpisniki vse delovne organizacije s področja gostinstva, trgovine in obrti,

Čeprav vse kaže, da je sporazum ustrezal zahtevam in potrebam prebivalcev večine idrijskih krajevnih skupnosti, pa se, razen idrijskega, krajevni potrošniški sveti nanj niso odzvali.

K. R.

Samostojna obrt cveti

Spodbudna davčna politika povečala število idrijskih samostojnih obrtnikov – Zanimanje za avtoprevozništvo, zapuščanje gostinstva

IDRIJA, 24. junija – Ukrepi na področju davčne politike, ki jih je idrijska družbenopolitična skupnost sprejela, da bi pospešila razvoj drobnega gospodarstva, so že v minulem letu pokazali svoje dobre plati. Število idrijskih samostojnih obrtnikov se je v štirih letih, zlasti pa lani, povečalo za 33 odstotkov in sicer od 95 na 126 zasebnikov.

Najbolj se je povečalo število avtoprevoznikov, ki jih je v idrijski občini že okoli 30. Za to dejavnost so se na Idrijskem začeli odločati zlasti zaradi hitrega razmaha gradbeništva pa tudi zaradi povečanja potreb idrijskega združenega dela.

Med najslabše razvite obrtne dejavnosti pa v idrijski občini uvrščajo gostinstvo. Število gostilničarjev se je v štirih letih zmanjšalo za 5 gostilničarjev, ki jih je sedaj skupaj 24. Zlasti pereč je problem opuščanja te dejavnosti na idrijskem podeželju, kjer se mladi, zaradi nedonosnosti gostinstva, ne ogrevajo za ta poklic.

Precej pa se je na Idrijskem izboljšal položaj tako imenovanih čistih obrtnih dejavnosti, ki so v preteklih letih močno stagnirale, lani pa so dosegle nesluten razvoj. V idrijski občini so našteli 73 »čistih« obrtnikov, kar je po svoje odraz položaja, v katerem se je znašla idrijska družbenopolitična skupnost po ukinitvi proizvodnje v rudniku živega srebra. Takrat se je namreč med mlajšimi strokovnimi delavci močno povečalo zanimanje za samostojne obrti.

Precej zaskrbljujoč pa je v idrijski občini še vedno položaj učencev v drobnem gospodarstvu. Idrijski obrtniki namreč sedaj zaposlujejo 54 delavcev, kar ja za 70 odstotkov več, kot pred štirimi leti, precej manj pa je učencev. Teh so lani našteli le osem. To pa nikakor ne ustreza gospodarski moči idrijskih obrtnikov pa tudi ne občinskim potrebam in razvojnim načrtom.

Sicer pa je posebna komisija, ki se pri idrijskem izvršnem svetu ukvarja z vprašanji drobnega gospodarstva, še ugotovila, da je le spodbudna davčna politika mnogo premalo, da bi lahko na Idrijskem uresničili vse, kar so začrtali. V idrijski občini so že našteli vrsto težav, ki zavirajo razvoj obrtnih dejavnosti. Teh se bodo lotili v posebni analizi, v kateri naj bi strokovnjaki odgovorili na vprašanja neustreznih obrtnih prostorov, nespodbudnih cen, problematičnega uvoza osnovnih sredstev in surovin. Poleg vprašanja v zvezi s kreditiranjem obrtnikov pa se v idrijski občini nameravajo lotiti tudi težav, ki jih prinašajo popoldanske obrti.

KATJA ROŠ

Razstava grafik

KANAL, 24. junija – V galeriji Rika Debenjaka v Kanalu bodo v petek popoldne odprli razstavo grafik avstrijskega likovnega ustvarjalca Herwiga Zensa. Kanalska galerija je razstavo pripravila v sodelovanju z avstrijskim kulturnim inštitutom iz Zagreba.

S. C.

26. kolo lota

Izžrebane številke so: 13, 19, 30, 32, 33 in dodatna 22.

Blok je končno zgrajen, selitev pa še ni mogoča

Idrijskemu investitorju Zidgradu je zmanjkalo denarja za del komunalne opreme na Črnem vrhu

ČRNI VRH, 24. junija – Čeprav je zidava edinega stanovanjskega bloka na Črnem vrhu trajala dobri dve leti, pa v idrijski občini še vedno niso uspeli odstraniti vseh zaprek, ki so tudi botrovale dolgotrajni zidavi.

Seveda bodo tudi v tem primeru potegnili kratko bodoči stanovalci tega bloka, ki se v pred kratkim dokončan objekt ne morejo vseliti, ker ta ni opremljen s potrebnimi komunalnimi napravami. Gre za težave, na katere je graditelj, kateremu se je precej zapletalo pri iskanju kupcev novih stanovanj, brez pravega uspeha opominjal krajevno skupnost Črni vrh, predvsem pa občinsko komunalno skupnost.

Potem ko so z raznimi spremembami prvotnih načrtov rešili problem ogrevanja novih stanovanj, se je začelo zatikati pri popravilu čistilne naprave na Črnem vrhu pa tudi pri zidavi tranformatorske postaje. Investitor (gradbeno podjetje Zidgrad Idrija) namreč ni kos stroškom tega dela komunalne opreme, brez katere pa na Črnem vrhu ne bodo dobili zelene luči za vselitev. Zidgrad je namreč pred kratkim komunalno opremil gradbišča v Spodnji Idriji in v Čerknem, kar ga je stalo dobrih 15 milijonov dinarjev in si zato dodatnih naložb ne more privoščiti.

Z zapletenim položajem so idrijski gradbinci že seznanili tudi občinsko skupščino, ki naj bi pomagala poiskati potrebna sredstva. K čim hitrejši rešitvi pa priganjajo tudi številna delegatska vprašanja, ki se v idrijski občini nasploh pogosto tičejo težav stanovanjske zidave. Gre za probleme, ki so po svoje značilni za idrijsko občino, kjer že dobro leto ugotavljajo, da družbena stanovanjska graditev poteka prepočasi prav zaradi takšnih in podobnih zapletov, ki pa so vsi posledica neusklajenega dela nosilcev le-te.

K. R.

V NEKAJ VRSTAH

Politična šola uspešno končana

NOVA GORICA – Pred kratkim so tu zaključili občinsko politično šolo za člane zveze komunistov. Pripravil jo je komite novogoriške občinske konference ZK skupno z delavsko univerzo, obiskovalo pa jo je osemnajst slušateljev, članov osnovnih organizacij ZK iz tozdov in krajevnih skupnosti. Namen šole je bil usposabljati zlasti tiste kadre, ki bodo imeli pomembnejše funkcije v vodstvih osnovnih organizacij. Šola se je začela že marca in je obsegala 120 učnih ur o temeljih marksizma, zgodovini delavskega gibanja, socialistični revoluciji in samoupravljanju. (P. N.)

Pestro kulturno življenje v brigadah

KOBARID – V naselju zvezne mladinske delovne akcije »Posočje 80« sodelujejo v prvi izmeni brigade iz Ljubljane, Kranja, Osijeka, Modriče in Priština in skrbijo za kulturno dejavnost med brigadirji. Priredili so že več brigadirskih večerov s kulturnimi programi, ogled filmov, razstave fotografij v okviru fotokrožka in še marsikaj. (P. N.)

V nedeljo v pobratene Grgarske Ravne

GRGARSKE RAVNE – Že petič bodo prišli sem v goste – prijatelji iz pobratene Blejske Dobrave. Okrog sto naj bi jih prišlo. Najprej si bodo ogledali Brda, nato pa bodo v Baskah odkrili obeležja v spomin na partizana Sočana. Zgodaj popoldne pa bodo v Grgarskih Ravnah pripravili gostom kulturni program. Sodelovala bosta pihalni orkester iz Prvačine in zabavna skupina »Cvet«. Gostje in gostitelji bodo obiskali tudi spomenik Milana Kalana-Kleka, ki je padel tik pred koncem vojne v bližini Gragarskih Raven. (P. N.)

Dopolnjen odlok o cestnem prometu

IDRIJA – Predlogi o ureditvi cestnega prometa v naseljih idrijske občine, ki jih je idrijski izvršni svet pred tremi meseci dal v javno obravnavo, so med obačni naleteli na precejšnje zanimanje. Čeprav so predlog odloka, ki bo urejeval cestni promet v idrijskih naseljih, že v času priprav dopolnili s številnimi predlogi in nasveti vseh tistih, ki se v idrijski občini ukvarjajo s tem področjem, so se nanj Idrijčani odzvali še s 35 predlogi, ki so jih sestavljalci odloka večinoma upoštevali. O tako dopolnjenem odloku bodo v kratkem razpravljali še delegati idrijske občinske skupščine. (K. R.)

Nastopili gojenci dveh glasbenih šol

NOVA GORICA – Pred kratkim so se predstavili na javnih nastopih učenci glasbenih šol iz Nove Gorice in Tolmina. Novogoriški učenci in tisti, ki obiskujejo njene dislocirane oddelke so nastopili v kulturnem domu v Novi Gorici, Tolminci pa so se predstavili v šolskem centru Vojvodina v Tolminu. Na obeh prireditvah so pokazali učenci viden napredek. (P. N.)

Odkritje spomenika na Prtovču

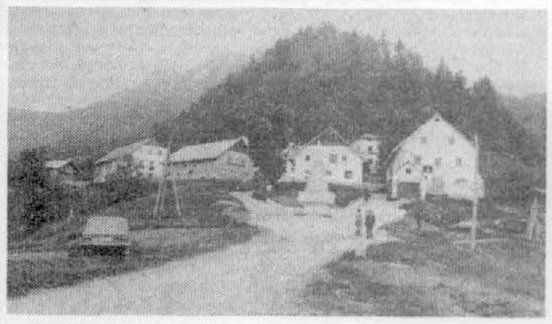

ŠKOFJA LOKA – Visoko pod Ratitovcem nad Selško dolino je prijazna vasica Prtovč, ki so jo poznali vsi partizani, ki so hodili s Primorske na Gorenjsko. Prejšnji teden je bila v tem kraju tiskovna konferenca, na kateri so seznanili novinarje o proslavi, ki bo 4. julija. Ta dan bo na Prtovču srečanje enot, ki imajo domicil v škofjeloški občini. Odkrili bodo veličasten spomenik revolucije ter padlim iz tega kraja in padlim v tem kraju. Med njimi je tudi narodni heroj Jože Mihevc-Rudar iz Idrije, komandant Vojkove brigade.

Na spomeniku bodo upodobljeni dogodki iz tega kraja med NOB. Avtorja spomenika sta Tone Logonder iz Škofje Loke in Ive Šubic iz Poljan. (Foto: J. J.)

Srečanje velenjskih Zelenih stražarjev

VELENJE – Občinska zveza prijateljev mladine Velenje je organizirala srečanje članov »Zelene straže«. Zborovalo je več kot 300 pionirjev, čuvarjev narave. Mladim naravovarstvenikom je predaval univerzitetni profesor Kazimir Tarman. (J. M.)

Soboški sodniki so zborovali

RADENCI – Tu se je zbralo na letnem zborovanju 36 sodnikov sodišča združenega dela iz Murske Sobote, med gosti pa je bil tudi predsednik sodišča združenega dela SR Slovenije Jože Pernuš. Začetek svojega delovnega srečanja so namenili strokovnemu izpopolnjevanju, potem pa so analizirali lansko delo. Med drugim so ugotovoli, da s sedanjimi kadri ne bodo mogli nuditi vsakodnevne pravne pomoči, tako kot doslej. Nadalje so predlagali, naj bi ustanovili službo pravne pomoči pri medobčinski gospodarski zbornici, kajti pravna pomoč pri občinskih sindikalnih svetih, ki jo nudijo enkrat na teden, ne zmore vsega. (B. C.)

Muziciranje za konec šolskega leta

MURSKA SOBOTA – Učenci soboške glasbene šole bodo pripravili za konec šolskega leta že tradicionalni koncert, na katerem bodo sodelovali posamezniki in skupine vseh razredov. Koncet bo v sredo, 25. junija ob 18. uri v dvorani Glasbene šole v Murski Soboti. (B. B.)

Skrb radgonskih ribičev za okolje

GORNJA RADGONA – Radgonsko ribiško društvo skrbi vzorno tako za razplod ribjega zaroda kot za urejanje obrežij jezer in reke Mure na svojem območju. Tako so radgonski ribiči pred kratkim očistili okolico Negovskega in Blaguškega jezera, v prihodnjih dneh pa se bodo lotili urejanja okolice ribnika v Petanjcih. (B. B.)

Šolarjev počasi zmanjkuje

Zunanji oddelek iz Mosta na Soči v Gorenji Trebuši bodo začasno ukinili

GORENJA TREBUŠA, 24. junija – V tolminski občini so organizirali pouk v trinajstih podružničnih štiriletnih šolah, ki pa imajo ponekod izjemno malo otrok.

Mednje sodi tudi zunanji oddelek osnovne šole iz Mosta na Soči v Gorenji Trebuši, ki ga bodo morali, kljub vsem naporom, da bi ta oddelek ohranili, začasno ukiniti.

Pričakovati pa je, da se bodo razmere v Gorenji Trebuši, kjer število prebivalcev nenehno upada in je letos pristalo že na 205 krajanih, precej izboljšale potem, ko bodo na tem kraju postavili manjši industrijski obrat. Takrat naj bi se v Gorenji Trebuši ponovno naselile nekatere mlajše družine, kar bo ustvarilo razmere, da bo lahko spet zaživela podružnična šola v tem kraju.

(K. R.)

Odloka niso sprejeli

Za ureditev cestnega prometa v piranski občini je potrebno več kot samo odlok o prometnih prepovedih – Študija se predolgo »kuha«.

PIRAN, 24. junija – Urejanje cestnega prometa v piranski občini je dokaj občutljiva tema. To je dokazala tudi včerajšnja seja občinske skupščine, na kateri delegati niso sprejeli novega odloka, s katerim naj bi poslej urejali promet v tej občini. Sedanji odlok velja od leta 1975 in še zdaleč ne rešuje številnih prometnih problemov, ki vsak dan nastajajo na cestah in ulicah v tej občini. Pomembna novost novega predloženega odloka, ki je bil dober mesec v javni obravnavi, pa so precej strožje kazni za kršilce določb.

Na seji skupščine se je zapletlo pri 11. členu novega odloka, ki tako kot sedaj veljavni odlok in tudi odloki iz drugih obalnih krajev, prepoveduje dostavni promet z vsemi tovornimi vozili na območju mesta Piran in Portorož med 9. in 20. uro. Ta omejitev sedaj ne velja za vozila, ki dostavljajo kruh in mleko. V času javne obravnave je s strani delegacij zbora združenega dela prišla pripomba, naj bi premaknili prepoved vožnje na kasnejšo uro (10. ali 11.). Zato navajajo več razlogov. Predvsem da so na cesti lahko tudi ovire, zastoji, ki preprečujejo dostavnim vozilom, da bi lahko pravočasno pripeljali blago. V samem starem mestu pa so posebne ovire avtomobili, ki parkirajo vsepovsod in otežujejo dostop tem dostavnim vozilom.

Na drugi strani pa so Slovenijaceste« – ena od treh organizacij, ki pripravljajo študijo o ureditvi prometa v piranski občini, predlagale, da bi to prepoved prestavili še na zgodnejšo uro – pred 9. uro zjutraj. Zato so sestavljalci odloka ostali nekje na sredini med obema predlogoma – na 9. uri zjutraj.

Delegati zbora združenega dela so 11. člen zavrnili, delegati krajevne skupnosti pa so ga sprejeli. Prišlo je do usklajevanja obeh zborov, na katerem so omejitev oprostili še za voznike, ki dostavljajo sadje in zelenjavo. In ko sta oba zbora ponovno odločala o spornem členu, so na zboru združenega dela ugotovili, da niso več sklepčni, ker je nekaj delegatov med usklajevanjem preprosto zapustilo sejno dvorano. Tako je ostal odlok piranskim delegatom za julijsko sejo skupščine.

Težave pri sprejemanju tega odloka so razumljive, saj je jasno, da sam odlok ne more reševati prometne problematike v starem mestnem jedru. Takega delnega reševanja prometnih težav pa si delegati očitno ne želijo.

BORIS ŠULIGOJ

Osnutek dogovora o temeljih družbenega plana

TOLMIN, 24. junija – V tolminski občini so pripravili osnutek dogovora o temeljih družbenega plana občine za obdobje od leta 1981 do leta 1985. Dogovor, ki bo veljal za vse organizacije združenega dela, krajevne skupnosti, samoupravne interesne skupnosti, medobčinsko gospodarsko zbornico, banko, sindikat in izvršni svet skupščine občine Tolmin, bo začel veljati v začetku prihodnjega leta.

K. R.

Hud zastoj vegetacije, poljem manjka toplota

Zaskrbljeni pomurski kmetje pa tudi vinogradniki – Rast poljščin, predvsem koruze, zaostaja

MURSKA SOBOTA, 24. junija – Deževni oblaki, ki se dan za dnem kopičijo nad Pomurjem, upravičeno vse bolj skrbijo kmetovalce in tudi vinogradnike, saj bi grozdni nastavek že moral odcveteti, ta čas pa je v fazi cvetenja samo burgundec. Škoda bi bila nepopravljiva, če se vreme ne bi kmalu popravilo, saj je nastavek grozdja povsod zelo dober.

Te dni bi morali pasti tudi v Pomurju prvi snopi ječmena, vendar nič ne kaže, kljub obetavnemu pridelku te kulture, da bi lahko začeli z žetvijo na razmočenih poljih v začetku julija. Najmanj štirinajstdnevna zamuda grozi tudi drugim žitaricam, pšenici in ržI. V soboški KZ Panonka (Pomurka) celo pravijo, da je pri pšenici, ki je nadvse pomembna kultura za to območje in so jo samo v tej zadrugi posejali v sodelovanju s kmeti na osem tisoč hektarih polj, zamuda še večja in znaša okrog tri tedne. Zato se boje, kolikor se seveda vreme ne bi čimprej popravilo, da bo zrnje puhlo, kar lahko zmanjša pridelek za dobro tretjino, da o kakovosti takega zrnja ne govorimo.

Najbolj pa skrbi ta čas pomurske kmetovalce zastoj vegetacije pri koruzi, ki znaša že kakšen mesec. Namesto da bi bilo bilje visoko en meter in več, ni tudi na najboljši zemlji dosegla ta osnovna poljščina niti polovice te velikosti. Ker se lati sploh še ne kažejo, tudi ne vedo povedati, kakšen bo letos pridelek koruze.

Nizke temperature, ki so daleč pod letnim povprečjem, so tako zavrle proces rasti in dozorevanja skoraj že do kritične točke. Hektolitrsko težo in kakovost zrnja tako koruze kot pšenice in drugih žitaric bosta zato odmerjala Pomurcem meseca julij in avgust. Le če se bo v teh dveh mesecih napravilo pravo poletje, kakršnih so sicer v pokrajini ob Muri navajeni, lahko pride do izboljšanja razmer, pravijo kmetijski strokovnjaki v Pomurju.

BORO BOROVIĆ

Prvi uspeh prve izmene »Goričko 80«

146 brigadirjev štirih mladinskih delovnih brigad je močno preseglo normo

GORNJI PETROVCI, 24. junija – Po nedeljskem prihodu brigadirjev prve izmene letošnje republiške mladinske delovne akcije Goričko 80 so brigadirji imeli včeraj prvi uspešen dan na delovišču. 146 brigadirjev štirih mladinskih delovnih brigad je preseglo normo pri izkupu obcestnih jarkov, utrjevanju bankin in brežin na rekonstrukciji cestne povezave med Motvarjevci in Bukovnico. Rezultati posameznih brigad so bili po izračunu naslednji: 151 odstotkov brigada Srečko Rojs – Niko iz Lenarta, 147 odstotkov brigada Kozjanski odred iz Sevnice, 115,5 odstotka brigada Matija Gubec iz Trebnjega in 114 odstotkov brigada 2. SNOUB Ljuba Šercerja iz občine Ljubljana-Vič Rudnik. S tem so brigadirji na Goričkem pričeli uresničevati obljubo komandanta akcije, ki jo je ta dal ob začetku akcije: »Izpolnili bomo naloge in presegali norme kar se le da.«

F. M.

Turistični zametki so zamrli

V Mostu na Soči domačini še niso opustili misli na turizem – Načrte imajo, voljo do dela tudi – Mladi znajo poprijeti – Noč na jezeru je samo osamljeni turistični poskus

MOST NA SOČI, 24. junija – Če bi mladostni spomini književnika Cirila Kosmača romali v svet fantastičnih junakov, kot so tisti iz zgodbe o Tantadruju, v sodobnejši čas Mosta na Soči, bi se prav lahko, namesto na semanji dan, ki ga na Mostu že dolgo ni več, ustavili v noro veseli »noči na jezeru«. Ta hrupna noč, ki popelje Most na Soči enkrat na leto v svet vsega ponujajočega turističnega kraja, pa se zdi kot kulisa, za katero se skrijejo vsakdanje težave, močno podobne tistim, ki spremljajo življenje drugih krajevnih skupnosti tolminske občine.

S predstavniki te krajevne skupnosti, ki se z 11 vasmi in zaselki in s 1646 prebivalci uvršča med največje, prav gotovo pa med najbolj gosto naseljene krajevne skupnosti Tolminske, smo se ondan pogovarjali o vsem, kar je značilno za kraje, ki so posejani na terasah med sotočjem Soče in Idrijce. Ker pa smo sedaj v času največjega turističnega vrveža pri nas, se je zdelo prav, da se je beseda najprej zasukala okoli zametkov načrtov, ki jih Mostarji snujejo za turistični razvoj kraja in njegove okolice.

Bolj kot za prave načrte gre za želje, ki jih Mostarji gradijo na imenitnih naravnih pogojih, ki bi lahko brez dvoma bili osnova za pestro turistično dejavnost, katere zametki so nekoč že mnogo obetali, pa so vseeno zamrli.

Od nekdanje čolnarne ni ostalo ničesar

Ljudje so povsem opustili oddajanje zasebnih turističnih sob, od nekoč dobro opremljene čolnarne pa ni več kaj pokazati. Hotel s 35 ležišči, gostišče s 15 posteljami in nekaj gostiln so prišli Tolmincem prav zlasti v času potrebne obnove, ko je bilo potrebno poskrbeti za začasna bivališča velikega števila delavcev od vsepovsod. Za naprej pa ne obetajo mnogo, saj ne ponujajo dovolj, da bi lahko navdušili malo zahtevnejše goste.

In vendar je na Mostu in njegovi okolici veliko povsem neizkoriščenih naravnih lepot. Tem lahko prištejemo še zanimive arheološke najdbe.

Čudovito modro umetno jezero je nadvse primerno za čolnarjenje, ribolov in druge vodne športe, ki pa jih sedaj goje le tisti, ki lahko pripeljejo čolne s seboj. Med temi pa je žal vse več lastnikov hrupnih in ribjemu zarodu močno škodljivih motornih čolnov, ki pa jim na Tolminskem nameravajo v kratkem, z občinskim odlokom, zapreti pot do jezera na Mostu na Soči.

Naravna kopališča ob topli Idrijci, ki v bližini zastaja v globokih tolmunih, poznajo le domačini in nekateri iznajdljivi tujci, ki tod radi preizkušajo svoje kanuje, potem.pa odidejo drugam.

Gostinci iz Mosta na Soči so imeli še pred leti obetavne načrte za razvoj zimskega turizma. Vendar pa s svojo kočo na Livku, resnici na ljubo, niso znali (ali mogli) prav ravnati. Koča niti v zimskem času, ki na Livku ni ravno radodaren s snegom, pa tudi poleti, ne nudi tistega, kar bi sicer lahko.

Tako Mostarjem ne preostaja drugega, kakor da vztrajajo pri svoji »noči na jezeru«, ki vsaj enkrat na leto pričara tisto vzdušje, ki si ga Most pravzaprav zasluži.

Sedmih mostarskih »noči« se je vsako leto udeležilo do osem tisoč ljudi, željnih športnih doživetij in zabave. Ta popularnost pa je edino plačilo, ki si ga Mostarji tudi želijo. In kdo so pravzaprav nadobudni organizatorji, ki skozi vse leto snujejo vedno nove scenarije za eno poletno noč? To so pravzaprav vsi krajani Mosta na Soči in sosednjih krajev, ki skozi vse leto spodbujajo delo 40-članskega pripravljalnega odbora, tik pred zdajci pa se jih v priprave vključi okoli 300, med katerimi je vedno vsaj sto mladincev, ki zgrabijo prav za vsako delo.

Mostarji so izračunali, da tako vsako leto prihranijo tudi do 30 tisoč dinarjev za prireditev, katere izkupiček komajda zadošča za kritje preostalih stroškov. Ti pa niso majhni.

Mostarji so dobri organizatorji

Mostarje tudi v Sloveniji poznajo kot dobre organizatorje, zato so jim letos zaupali še dve drugi prireditvi širšega značaja. Čez nekaj dni se bodo na jezeru pomerili najboljši mojstri različnih vodnih športov iz italijanskega zamejstva, Avstrije in Slovenije. Po »noči na jezeru«, ki bo letos 6. julija, pa bodo avgusta v Modrejcih priredili državno in republiško prvenstvo v motokrosu.

Kaže pa, da je Mostarjem skupno, složno delo nekako prirojeno. To dokazuje tudi tamkajšna mladina, ki je znala oblikovati tako osnovno organizacijo in mladinski klub, da jima ni na Tolminskem para. V stavbi, ki stoji tik od jezeru in ki jo voda vsaj enkrat na leto povsem zalije in tako naredi veliko škodo, deluje okoli 70 zelo delovnih mladincev, ki so zraven pri vsaki pomembnejši zadevi v kraju, in ki znajo pritegniti tudi mlade od drugod.

Mostarji, ki nimajo svoje industrije, imajo pa veliko zasebnih proizvodnih obrtnikov, ki so prisotni v vseh oblikah družbenega in političnega dela kraja, so bili tudi med prvimi na Tolminskem, ki so se odločili za krajevni samoprispevek. Z lastnimi sredstvi in prostovoljnim delom so doslej postorili že marsikaj. Komunalna ureditev vseh večjih krajev in obnova družbenega objekta v Idriji pri Bači je stala že več kot 10 milijonov dinarjev.

Med pomembnejše naloge, ki so jih Mostarji zapisali v svoj obsežen srednjeročni program, pa sodi tudi urejanje novih zazidalnih površin. S temi ima Most na Soči značilne težave, saj se na tem območju prepletajo interesi arheologov, kmetijcev in tistih, ki bi radi zidali.

Skoraj vsaka ped mostarske zemlje skriva pomembne arheološke najdbe iz 6. in 7. stoletja pred našim štetjem. Te pričajo o kulturi prebivalcev, kot kaže, najpomembnejše predzgodovinske postaje na Slovenskem.

Mostarji, ki so na svoje izkopanine sila ponosni, zaradi njih pa so imeli že ničkoliko težav, upravičeno zahtevajo, da bi del teh dragocenosti razstavili tudi doma. Ne zdi se jim prav, da so jih v sto in več letih izkopavanja raznesli od Dunaja do Trsta, da jih je še najmanj videti v tolminskem muzeju, doma pa nimajo kaj pokazati. Tudi to so vnesli v svoj srednjeročni program in kaže, da se jim bodo načrti kmalu uresničili.

Na Mostu na Soči, ki je kljub vidnemu napredku ostal le prometno in tržno središče širšega območja, pa bodo že letos začeli graditi tudi nekatere pomembne družbene objekte. Mostarska osnovna šola, ki je osrednjega značaja, saj jo obiskuje blizu 370 otrok iz številnih krajevnih skupnosti, se bo čez dobro leto preselila v nove prostore, h katerim bodo prizidali tudi sodobno telovadnico. Obnovili in posodobili bodo pošto, zgradili novo samopostrežno trgovino ter komunalno opremili manj naseljene vasi te krajevne skupnosti.

KATJA ROŠ

PO SLEDOVIH DAVNINE – V Mostu na Soči so bogata arheološka najdišča, domačini pa bi radi, da bi kaj ostalo tudi doma. (Foto: Marjan Zaplatil)

Tudi v športu nujni stabilizacijski ukrepi

Skupščina TKS SRS sprejela dopolnjena osnutka za dva pomembna samoupravna dokumenta

LJUBLJANA, 24. junija – Telesnokulturna skupnost Slovenija bo prišla na problemsko konferenco SZDL o telesni kulturi z enotnimi in natančno izdelanimi stališči. Vsaj tako je soditi po sklepih na 10. seji skupščine TKS SRS, ki pa je bila prvič doslej nesklepčna in bodo od delegatov, ki so manjkali, poskušali dobiti pismeno potrditev sklepov, ki so jih sicer sprejeli.

Tematski posveti med pripravami na problemsko konferenco so potrdili spodbuden napredek na področju rekreacije, malce manj optimizma na področju vrhunskega športa, zato pa toliko več problemov s tekmovalnimi sistemi. Zato je bil eden izmed sklepov, da je treba natančneje opredeliti proces in cilje, predvsem etapne cilje v vrhunskem športu in tekmovalne sisteme postaviti v pravo funkcijo vrhunskega športa.

Veliko pozornosti so delegati posvetili nekaterim odprtim vprašanjem ob pripravi osnutka samoupravnega sporazuma o temeljih plana za obdobje 1981/85, kajti upoštevati je treba tudi stabilizacijske ukrepe. Ne gre za umik pred prej zastavljenimi cilji, temveč za trezno oceno možnosti. Gre seveda samo za področje investicij. Če bi že morali skupni in solidarnostni program skrčiti, le v razumne meje seveda, potem so se pri odrekanju odločili za naslednji vrstni red: najprej bi lahko črtali kreditni sklad, nato kapitalne objekte, ki so jih želeli sofinansirati, šele nazadnje pa bi »padla« telesnokulturni center in nove VŠTK. Sredstva za dejavnost bi vsekakor morala ostati na sedanji ravni.

V razpravi o osnutku samoupravnega sporazuma o ustanovitvi TKS Slovenije in osnutka kriterijev za financiranje programa TKS Slovenije so sprejeli vrsto pripomb. Dopolnjena osnutka in predlog statuta bodo dali v javno razpravo, ki pa bi jo morali končati do 30. septembra in ju nato po ustaljenem postopku posredovati skupščini v sprejem.

S. T.

Etapa Larpeju (Fr) Ropret še vodi

V četrti etapi mednarodne kolesarske dirke »Po Jugoslaviji« je imel Borovičanin precejšnjo smolo – Danes do Priboja

BAJINA BAŠTA, 24. jun. – Najbolj nesrečen kolesar med 62 udeleženci 36. mednarodne dirke »Po Jugoslaviji« je bil danes vsekakor jugoslovanski reprezentant Borovičanin. V 4. etapi od Valjeva do Bajine Bašte (83 km) je več ko polovico poti prevozil sam, toda nekaj deset km pred ciljem pa je padel in se laže poškodoval, a kljub temu nadaljeval vožnjo, čeprav je izgubil precej dragocenega časa. Zmagovalec te etape je Francoz Larpe, rumeno majico pa je obdržal Ropret.

Nesrečnega Borovičanina je glavnina kakih 26 zasledovalcev kmalu ujela in ga pustila za seboj. V tej skupini so bili tudi Ropret, Polončič, Udovič, Lojen in Pirš. Pravih bojev na tej kratki etapi ni bilo vse do edinega vzpona (Debelo Brdo), kamor je prvi pripeljal nosilec rumene majice Bojan Ropret, v njegovi neposredni bližini pa so bili stalni »spremljevalci« – kolesarji iz SZ.

Finiš dirke je potekal v znamenju hudih preskušenj za marsikatere favorite, kajti mnogi, predvsem pa tujci, so skušali uiti in si zagotoviti čimvečjo časovno prednost, vendar to ni uspelo nikomur. Takšen razplet pa je seveda vplival na to, da poslej ni bilo več strnjene glavnine, marveč več majhnih skupin. V vodilni skupini so bili nosilec rumene majice Bojan Ropret, Francoz Le Bris, Vedernikov (SZ) in še nekaj domačih ter tujih kolesarjev. V zadnjih metih je bil najhitrejši Francoz Larpe pred svojim rojakom Castaingom, ki je na sredozemskih igrah v Splitu osvojil drugo mesto.

Rezultati 4. etape: 1. Larpe 2:20:04, 2. Castaing (oba Fr) 3. Cardet (Kuba), 4. Vedernikov (SZ), 5. Steskal (ČSSR), 6. Čapljugin (SZ), – vsi v času zmagovalca. V glavnini so bili še Jugoslovani, Ropret, Polončič in Udovič.

Vrstni red po 4. etapi: 1. Ropret (Jug. A) 6:41:49, 2. Anisimov 30 sek. zaostanka, 3. Vedernikov (oba SZ) – 1:07, 4. Velits – 1:14, 5. Janušik (oba ČSSR) – 1:16 ... 9. Udovič – 2:02, 10. Polončič (oba Jug. A) – 2:04.

Ekipno vodi še naprej SZ pred ČSSR, ki zaostaja za 38 sekund, in Jugoslavija A z zaostankom 1:46.

Jutri bo peta etapa od Bajine Bašte do Priboja (157 km).

Zvezni kapetan Franc Hvasti je po današnji etapi povedal tole: »Za zdaj poteka za nas še kar v redu. Sodim, da bo odločilna šesta etapa, ko bo karavana morala premagati Jahorino. «

O. L.

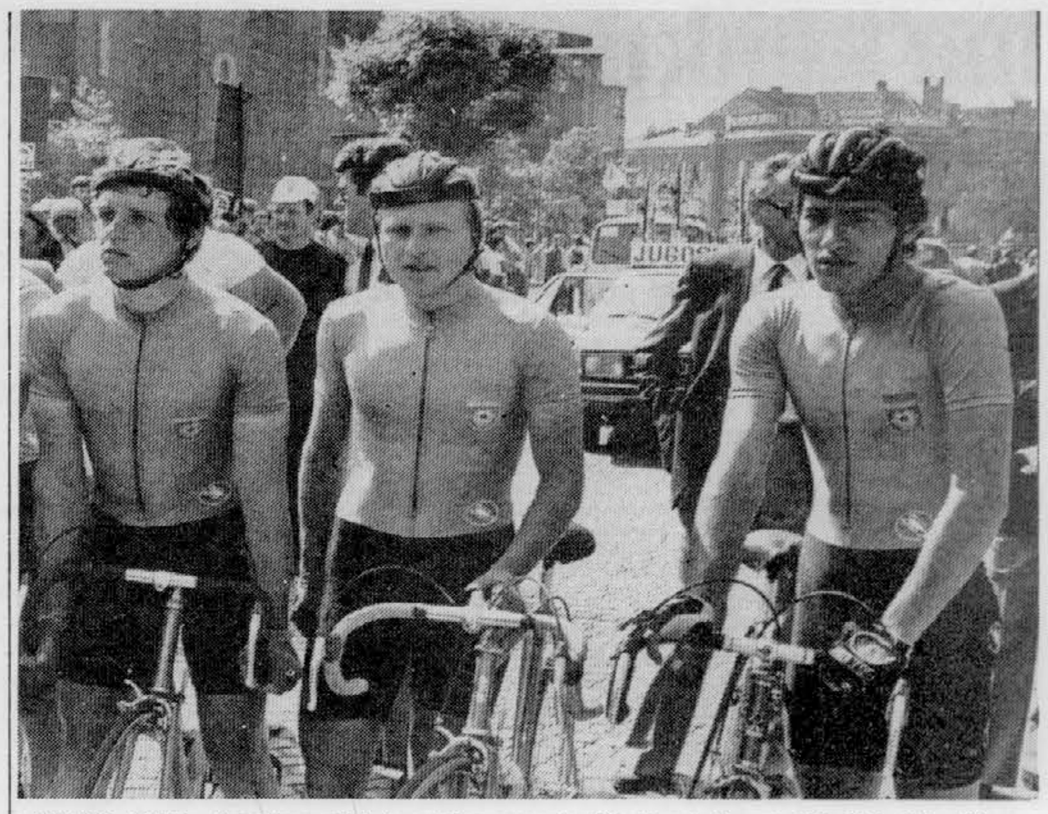

»ZLATI« Z BP – Jugoslovanski kolesarski reprezentanti (od leve) Ropret, Udovič in Polončič so na nedavnih balkanskih igrah v Kranju osvojili v ekipni vožnji skupaj z Bulićem zlato kolajno. Zdaj, na dirki Po Jugoslaviji, pa sta se za začetek najbolj izkazala Polončič ter Ropret. (Foto: Marjan Zaplatil)

Slovan na štartu s Krivajo

V Beogradu izžrebali pare za rokometno prvenstvo 1980/81 v I. ZRL

LJUBLJANA – V Beogradu so izžrebali pare za prvenstvo v I. zvezni rokometni ligi v sezoni 1980/81. Prvo kolo bo na sporedu 27. septembra, rokometaši Kolinske Slovana, državni prvaki, pa bodo na štartu gostovali v Zavidovičih pri Krivaji. V naslednjem kolu pa bodo Ljubljančani 4. oktobra doma igrali z novincem – Trepčo iz Kosovske Mitrovice. Nato bo Kolinska Slovan gost Dinama, domačin Crvenki, gost Sloge, domačin Železničarju (Niš), gost Borea (BL) in Partizana (Bj), domačin Medveščaku, gost Crvene zvezde, domačin Dubočici, gost Željezničarja (S) in v zadnjem kolu domačin Metaloplastiki. Novinca v ligi sta Trepča in Sloga Bosnaprevoz.

Žreb ljubljanskim rokometašem Kolinske Slovana ni bil najbolj naklonjen, saj bodo v prvem delu tekmo več igrali v gosteh.

Ni lahko biti atlet

Za kvalitetnejši razmah te panoge manjka predvsem objektov in kadrov, so menili na konferenci atletske zveze Slovenije – Kako v Ljubljani?

LJUBLJANA – Navzlic temu, da udeležba na letošnji redni konferenci atletske zveze Slovenije ni bila velika (navzočih je bilo 22 delegatov iz polovice atletskih organizacij v SRS ter 13 članov IO in drugih organov AZS), je bila razprava zelo plodna. Predstavniki klubov in občinskih ZTKO so na trenutke zelo burno razpravljali (zlasti ko je šlo za problematiko ljubljanskih atletskih objektov), nazadnje pa je konferenca sprejela nekatere zelo pomembne sklepe, ki jih bo v končni obliki formulirala posebej izvoljena komisija.

Konferenco je vodil predsednik AZS inž. Janez Ponebšek, ki je najprej podelil priznanja nejuspešnejšim atletskim kolektivom lanske sezone. Za vseekipnega prvaka Slovenije so razglasili celjskega Kladivarja, katerega predstavnika sta prejela tudi oba pokala absolutnih pokalnih prvakov SRS – tako v moški kot v ženski konkurenci.

V uvodni besedi k osrednji temi konference – »Aktualne naloge na področju telesne kulture s posebnim poudarkom na razvoj atletike v SRS v obdobju 1981–1985« – je predsednik AZS inž. Ponebšek zlasti poudaril, da bo tudi v prihodnje treba največ skrbi posvetiti zagotovitvi nujnosti (objekti, kadri, tekmovalni sistem) za razvoj pionirske atletike v okviru ŠŠD osnovnih šol. Razen tega pa morajo v klubih poskrbeti, da bi sproti vključevali v svoje vrste vse talentirane, ki odhajajo iz osnovnih šol in jim zagotovili napredek. Prav tako pa je treba zagotoviti tudi normalen prehod najboljših mladincev in mladink v vrhunske tekmovalce. Napredek članske atletike je možen le ob boljši organiziranosti klubov, ob sodobnejših objektih in ob večji strokovnosti trenerskih kadrov.

Tudi v razpravi so največ časa posvetili problematiki modernizacije atletskih objektov, gradnji drugih objektov (slačilnice, sanitarije, manjše dvorane za dviganje uteži in druge naprave za trening itd.), ki so nujno potrebni za sodobni trening atletike, razen tega pa je več razpravljalcev govorilo tudi o šolanju in strokovnem izpopolnjevanju trenerskih in sodniških kadrov. Zelo konkreten je bil predstavnik atletov AD Kladivarja študent Darko Rener, ki je analiziral vzroke za zastoj slovenske članske atletike. Poudaril je, da vsi, ki končajo srednje šole in pridejo na študij v Ljubljano, stagnirajo ali pa prenehajo z vadbo atletike, ker v republiškem središču ni možnosti za resno vadbo. Zato bo treba hitro ukrepati glede modernizacije ljubljanskih objektov in zagotovitve študentskega doma za aktivne športnike, ker tudi v tem tiči vzrok za zastoj slovenskega vrhunskega športa.

Več razpravljalcev je omenilo problem izpopolnjevanja strokovnih kadrov – tako sodniških kot trenerskih. Medtem ko je sistem šolanja trenerskih kadrov končno postavljen na noge in bo jeseni verjetno zaživel, pa v sodniških vrstah problem še ni rešen. Na zadnji seji izvršnega odbora združenja atletskih sodnikov SRS v Velenju so sprejeli pomembne sklepe (obvezni kolokviji za sodnike zveznega in mednarodnega ranga sicer jim preti vračanje v nižje range, za napredovanje pa bodo vpeljali testiranje znanja in praktični izpit na tekmovanju), ki bi utegnili popraviti sedaj ne preveč rožnati položaj glede strokovnega znanja atletskih sodnikov.

Po poročilu o dejavnosti organov AZS in stanju na področju vrhunske in množično-rekreativne atletike se je razprava spet vrnila na najbolj žgoč ljubljanski problem – na modernizacijo steze, skakališč in spremljajočih objektov (sanitarije, slačilnice), ki so v izredno slabem stanju. Razpravljalci so poudarili, da se mora tudi AZS zavzeti, da se sedanje nenormalno stanje spremeni. Ni pomembno ali bo renoviran bežigrajski ali šišenski stadion, potrebno je le proučiti katera naložba bi bila – in zlasti v sedanjem času stabilizacije – rentabilnejša in cenejša, razen tega pa je treba proučiti, katari od obeh objektov bi ljubljanski in slovenski atletiki bolj uspešno služil. Predstavnik JLA je še predlagal, da bi Ljubljana (ena od občin) prevzela organizacijo prihodnjega prvenstva LAO, s čimer bi se lahko prej lotili modernizacije objekta.

V zadnjem delu konference so potrdili novi disciplinski pravilnik AZS, kooptirali v izvršni odbor AZS tri nove atletske delavce (Bojana Polaka, Staneta Meleta in Dragomira Nikolića) ter se seznanili z zahtevami sveta atletskih reprezentantov SFRJ glede OI v Moskvi, sestavljanja reprezentance SFRJ in stimulacije za število nastopov v državni reprezentanci.

F. M.

Opredeljevali stališča za konferenco

Predsedstvo ZTKOS razpravljalo tudi o kriterijih za financiranje

LJUBLJANA – Delegacija ZTKOS se bo tvorno vključila v razpravo na problemski konferenci SZDL o »Aktualnih nalogah na področju nadaljnjega razvoja telesne kulture v SR Sloveniji«. To je eden izmed poglavitnih sklepov seje predsedstva ZTKOS, na kateri so obravnavali tudi osnutek kriterijev za financiranje programa telesnokulturne dejavnosti v republiki za obdobje 1981-85.

Delegacija ZTKOS bo na problemski konferenci 2. julija spregovorila o organiziranosti TK, uporabljanju telesno-kulturnih objektov v šolah, šolskem in množičnem športu, rekreaciji ter vrhunskem športu in tekmovalnih sistemih.

Glede osnutka za financiranje programov za naslednje srednjeročno obdobje je predsedstvo menilo, da tekst še ni celovit in da ponekod ne gre za kriterije, temveč določila in da ga je zato treba dopolniti.

V. D.

Prvi nosilci so vsi zlahka zmagali

Začel se je 93. turnir za mednarodno prvenstvo Anglije v tenisu

LONDON – Prvi dan 93. teniškega turnirja v Wimbledonu je minil v slabem vremenu, saj je dež prekinjal tekmovanje, tako da 1. kola posameznikov niso mogli v celoti odigrati. Že pa je jasno, da so prvi štirje nosilci brez težav opravili uvodni nastop.

Šved Borg, štirikratni zaporedni zmagovalec, je premagal Egipčana Šafeja s 6:3, 6:4, 6:4. Tekma je bila po prvem nizu prekinjena, toda Šved je tudi v nadaljevanju ohranil mirno kri. Američan Connors je premagal Britanca Lewisa s 6:0, 6:3, 6:1, nobenih težav pa tudi ni imel Mc Enroe, ki je dobil proti rojaku Waltsu s 6:3, 6:3, 6:0. Američan Gerulaitis je premagal Šveda Simonssona s 6:0, 6:4, 6:2, v prvem pravem derbiju pa je Lendl (ČSSR) dobil proti Riessenu (ZDA) s 6:3, 4:6, 6:2, 6:4.

Na osrednjem igrišču in igrišču št. 1 so preizkusili elektronske naprave, ki kažejo, ali je žoga zadela igrišče, pa je kljub temu bilo nekaj nesporazumov. Za največ smeha je poskrbel Romun Nastase, ki je ob neki sporni žogi hotel – v šali kajpak – razbiti elektronsko napravo. Romun je premagal Angleža Feaverja s 6:2, 6:3, 7:6.

I. Stenmark bo še »Elanovec«

Najboljši alpski smučar sveta odslej z licenco B in bivališčem v Monacu – Naš begunjski proizvajalec smuči zainteresiran za nadaljnje sodelovanje s Švedom, ki tudi ne želi zamenjati firme

BEGUNJE – Elan in Stenmark, to je bil v minulem desetletju pojem. Švedski alpski smučar, ki je rasel skupaj z begunjskim proizvajalcem smuči, je dosegel svetovni vrh, Elan pa se je v tem času prav tako uvrstil med svetovne gigante. Zdaj, po olimpijskih zmagah v Lake Placidu, ki pomenijo prav gotovo vrhunec Stenmarkove športne poti, se je seveda postavljalo vprašanje: kako naprej.

V tem času ni bilo lahko ne Elanu in ne Stenmarku. Povsem naravno je bilo, da se je po Lake Placidu začelo novo obleganje Šveda, ki so mu strokovnjaki z najrazličnejših področij ponujali nasvete, kako bi lahko najbolje vnovčil svojo športno slavo. V »igri« je bil celo sloviti ameriški menažer najznamenitejših športnih zvezd Marc Mc Cormack, toda do soglasja med njim in Ingemarjem ni prišlo.

Dirko za Stenmarka je nazadnje dobil švedski advokat Björn Wagnsson iz Katrinaholma, ki opravlja menažerske usluge že za vrsto švedskih športnikov, med njimi zlasti za znane igralce hokeja na ledu.

Ta advokat je tako postal partner tudi v razgovorih o nadaljnjem sodelovanju Stenmarka z Elanom.

Prvi korak – licenca B

Za razumevanje položaja velja najprej povedati, da je bil Stenmark, zdaj že najuspešnejši alpski smučar sploh, doslej povsem »navaden« švedski reprezentant. To pomeni, da so vsi njegovi poslovni aranžmaji tekli čez švedski smučarski pool. Vsi proizvajalci opreme, med njimi seveda tudi Elan, so poolu ob osnovni pristojbini plačevali za »svoje« tekmovalce tudi letne zneske in premije za dosežena mesta. Koliko tega denarja je nato dobil tekmovalec, je bila zadeva dogovora zveze oziroma poola in tekmovalca, kakor je tudi pri nas.

Stenmark pa s takim položajem ni bil več zadovoljen. Pool mu je bržčas odščipnil prevelik delež, razen tega pa ga je na Švedskem začel pestiti tudi davčni vijak. Dohodkov je bilo pač toliko, da je ob izredno velikem progresivnem obdavčenju, kakršno je na Švedskem, Stenmarku pravzaprav ostajalo malo. In tako so zlasti njegovi svetovalci predvsem želeli spremeniti ta položaj.

V okviru mednarodne smučarske zveze (FIS) je to omogočeno z izdajo tako imenovane licence B. Z njo ima smučar pravico delati reklamo na svoj račun, vendar pa zato ne sme več nastopati na olimpijskih igrah. Ima pa kajpak pravico tekmovati na vseh prireditvah FIS, tudi svetovnih prvenstvih. Poslovni aranžmaji so tako zadeva tekmovalca samega. In Stenmark je zaprosil za licenco B.

Drugi korak je bil prenos bivališča izven Švedske. Stenmark je ob švedskem državljanstvu zdaj sprejel še monaškega (stalno bivališče ima – kot njegov teniški rojak Björn Borg – v Monte Carlu), s čimer se je izognil švedskim davkom, vendar je pogoj, da mora bivati izven Švedske na leto vsaj šest mesecev in en dan (torej več ko polovico leta). To določilo zdaj Stenmarka precej moti, ker je slejkoprej izredno navezan na domovino, predvsem na domači kraj Tärnaby, kjer si tudi gradi hišo.

Dolgotrajna pogajanja

Za podaljšanje pogodbe z Ingemarjem Stenmarkom, ki je za Elan seveda izrednega pomena (a tudi za Stenmarka), saj sta postala nerazdružljiv pojem, so bila potrebna dolgotrajna pogajanja. Švedski advokat, ki je nadomestil dosedanjega pogajalca švedskega poola, znanega smučarskega delavca Hermanna Noglerja, je seveda predvsem poslovni mož, ki išče (tudi) svoj dobiček. In tako je za uvod postavil pogoje, ki so bili za jugoslovanske proizvajalce smuči povsem nesprejemljivi.

»Dali smo mu vedeti, da se na takšni osnovi ne moremo pogajati, pa četudi smo za nadaljnje sodelovanje s Stenmarkom izredno zainteresirani,« so povedali pristojni v Elanu. »Toda položaj se je nazadnje vendarle začel jasniti, kajti tudi proizvajalci druge opreme so Švedu pokazali »zobe«.

Pri tem ni nezanimivo vedeti, da je Stenmark iz naslova smuči doslej po ocenah dobil nekaj manj kot polovico svojih dohodkov, medtem ko se bo razmerje zdaj spremenilo – na niže, saj bo seveda reklamiral tudi proizvode, ki niso športni. Tako je v razgovorih tudi s švedskim avtomobilskim koncernom Volvo, kar pa po svoje spet otežuje položaj Elanu, ki sodeluje s Citroenom.

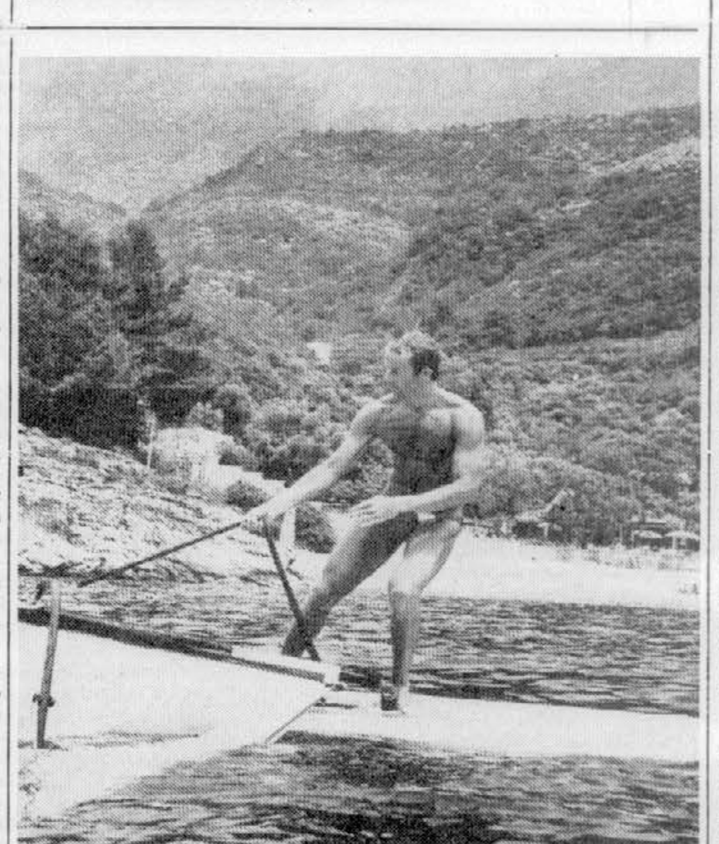

RAZPOLOŽEN V ELANOVEM CAMPU. Ingemar Stenmark med jadranjem na deski pri Sv. Štefanu. (Foto: Tone Fornezzi)

Pogajanja s Stenmarkom oziroma njegovim advokatom so zdaj zaključena. Še zadnje podrobnosti so opredelili med Elanovim campom na Sv. Štefanu, na katerem je sodeloval tudi Ingemar, podpisan pa je tudi že protokol o razgovorih, katerega pravna formulacija bo pogodba sama. Ta bo štiriletna, ne glede na to da bo Stenmark bržčas tekmoval le še dve leti. Oziroma natančneje: do svetovnega prvenstva v Schladmingu bo Šved še zanesljivo nastopal, potem pa se bo še odločil. Nastop na ZOI v Sarajevu pa zanj kot nosilcu licence B tako ne prihaja več v poštev.

Podrobnosti dogovora

Glede na spremenjeni položaj se je seveda v mnogočem spremenila tudi struktura dogovora Elan-Stenmark. Medtem ko je v začetku sodelovanja nagrajevanje (prek poola) zajemalo vse Stenmarkove uvrstitve, se je kasneje zožilo samo na dosežena prva tri mesta, v zadnjem obdobju pa celo samo še na njegove zmage. Zdaj pa bo drugače: povečal se je osnovni delež, premija pa Stenmarku pripade le še za morebitno osvojeno prvo mesto v skupni uvrstitvi svetovnega pokala v slalomu in veleslalomu in seveda – če bi se to zgodilo – tudi v skupnem seštevku. Zanimivo pa je, da bo Stenmark še naprej polnopraven član švedske reprezentance in bo zanj poolu treba tudi odšteti osnovno pristojbino, ki pa je nizka – samo trikratna v primerjavi z drugimi člani ekipe. Zato pa bo švedska smučarska zveza slejkoprej nosila stroške njegovih priprav. Tu je položaj torej povsem drugačen kot pri nekaterih dosedanjih imetnikih licence B (Švicarja Russi, Hemmi), ki so svoji smučarski zvezi morali plačevati, da so lahko trenirali s svojimi tovariši iz ekipe.

Pri Elanu so potemtakem zadovoljni z doseženim dogovorom, četudi pomeni zanje veliko obremenitev. Na drugi strani pa je Elan eden izmed redkih proizvajalcev smuči na svetu, katerega proizvodnja (in tudi prodaja) je v stalnem vzponu, kar seveda narekuje ustrezno reklamno aktivnost.

EVGEN BERGANT

NOVA GORICA – Na polfinalnem tekmovanju medobčinskega prvenstva v rekreacijskem nogometu so nastopile štiri članske ekipe prvakov MNZ iz Ajdovščine, Kopra, N. Gorice in LNZ. Prvo mesto je zasedla enajsterica Vozil, ki je v odločilni tekmi premagala Branik s 7:6 (po streljanju enajstmetrovk). Na tretjem mestu je ekipa iz Grosupljega, zadnja pa ekipa složni.

R. V.

PO DOMAČIH KRAJIH

LENDAVA – Na rokometnem turnirju v proslavo občinskega praznika je ženska ekipa Polan v odločilni tekmi premagala Beltinko s 17:14 in tako osvojila prvo mesto. Tretje so rokometašice Lipovec.

F. B.

LENDAVA – Na memorialnem tekmovanju v judu se je zbralo več ko 70 pionirjev in mladincev. Ekipno je zmagala Sobota, ki je osvojila tudi pokal. Za njo so se uvrstile ekipe Lendave, Ljutomera, Lentija in Dupleka.

F. B.

LJUBLJANA – SK Snežinka organizira od 29. t. m. do 3. julija v Kotoru tečaj za vaditelje jadranja na deski. Vse informacije in prijave v klubski pisarni SK Snežinka, Koblarjeva 34, ali po telefonu 42495.

Ameriški trener v Jugoplastiki?

SPLIT – Vodstvo KK Jugoplastika sta danes obiskala dva ameriška košarkarska strokovnjaka Dave Wohl in Billy Greenwood, izmed katerih naj bi eden prevzel trenerske posle v Jugoplastiki v novi sezoni. Dosedanji trener Rimac pa se po dveh letih dela poslavlja in bo prevzel krmilo zagrebškega Montinga.

Iz Slovenije samo Gradis

TESLIČ – V drugem delu državnega prvenstva za moške kegljaške ekipe v disciplini 2 × 6 × 200 lučajev je nastopilo še 12 ekip, medtem ko jih je v prvem delu sodelovalo 8. Prvo mesto v skupni oceni je pripadlo ekipi Brodosplita iz Splita z 10.622 podrtimi keglji, pred Poštarjem iz Splita z 10.561, branilcem naslova Gradisom iz Ljubljane z 10.537 in Kvarnerjem z Reke z 10.499 keglji. Nadaljnji vrstni red je: 5. Spartak (Debeljača) 10.484, 6. Medveščak (Zgb) 10.476, 7. Triglav (Kranj) 10.378, 8. Celje 10.338, 9. Kandit (Osijek) 10.324, 10. Medvedgrad (Zagreb) 10.245 it.

Najboljši posamezniki so bili: Senaši (Sp) in Dragaš (Medv.) 1872, (Senaši je igral bolje na čiščenje), Rako (Poštar) 1830, Mihajlović (NS) 1820, Boljat (Brodosplit) in Triplat (Varaždin) 1815, Kačić (Gradis) 1803, Pivac (Poštar) 1802, Gundić (Kvarner) 1801 itd.

Štiri prvouvrščene ekipe – Brodosplit, Poštar, Gradis in Kvarner – bodo igrale v finalu v kraju, za katerega se bodo domenili finalisti. Bržkone bo to Propuštovac pri Zagrebu, medtem ko bodo ženske tekmovale v Krškem. Rezultat iz polfinala velja že za finale.

ZLATKO MIŠKOVIĆ

Zmagali Srbija in Črna gora

GORNJI MILANOVAC – Na 11. nogometnem turnirju pionirjev Jugoslavije sta se najbolje odrezali republiški reprezentanci Srbije in Črne gore, ki sta zmagali vsaka v svoji skupini.

Vrstni red v 2. skupini, kjer je igrala Slovenija, je tale: 1. Črna gora, 2. Vojvodina, 3. Slovenija, 4. Makedonija.

Prvak SFRJ še Kajtna

KRAGUJEVAC – Drugi dan posamičnega državnega atletskega prvenstva za starejše mladince, je tekmovalce motila huda vročina. Izmed atletov iz SRS je postal prvak še Mariborčan Kajtna, ki je dobil tek na 400 m z ovirami s časom 53.5. Drugi prvaki – 200 m: Kereši (Sp) 21.7; 800 m: Popović (Ml. Z.) 1:51.2; 3000 m: Kršek (Din) 8:25.0; 4 × 100 m: Dinamo 3:25.0; troskok: Vučković (RK) 14.46; palica: Aleksić (Cz) 420; kladivo: Dimov (Sa) 50.00.

Moses še hitrejši

EUGENE – Svetovni rekorder v teku na 400 m z ovirami Moses je na kvalifikacijskem tekmovanju ameriških atletov še izboljšal najboljši letošnji rezultat na svetu. V finalu je zmagal s 47.90, drugi pa je bil Walker z 49.04, medtem ko sta Lee in Williams tekla 49.34.

LENDAVA – V prijateljski nogometni tekmi je domača Nafta igrala z madžarskim moštvom Zalaegerszeg 3:3. Strelca za domače sta bila Vidak 2 ter Kuprivec.

F. B.

V Šentjerneju že zdaj tudi konji iz Hrvatske

V nedeljo velika kasaška prireditev z najboljšimi iz dveh republik – Začetek ob 15. uri

ŠENTJERNEJ – »V nedeljo bomo imeli v Šentjerneju že 95. dirke doslej, čez 5 let bomo slavili stoletnico« je pred nedeljsko veliko kasaško prireditvijo povedal veterinar Alfred Trenc. »Na tradicionalni datum ob koncu julija bomo priredili samo tekme kasačev, saj prenovljeno dirkališče – z 800 m dolgo in 12 m široko stezo – s travnato površino na sredi še ne dopušča drugih tekmovanj.«

V Šentjerneju so dirkališče prenovili lani, tako da omogoča tekmovalcem kar najboljše razmere za nastope. Točk na bližnjih dirkah bo skupno sedem, vse bodo kasaške, ena med njimi pa bo – tudi po tradiciji – namenjena samo domačim delovnim konjem kasaškega porekla, ki bo med domačimi gledalci gotovo vzbudila veliko zanimanja. Osrednja točka bo sicer četrti tek krožne dirke Slovenija z najboljšimi slovenskimi kasači. Po treh dirkah prepričljivo vodi Dingo iz hleva Marka Slaviča (Ključarovci), ki je zmagal v vseh treh dosedanjih vožnjah. Bržkone bo Dingo tudi eden izmed slovenskih zastopnikov na dirki za naslov šampiona Jugoslavije, ki jo v Šentjerneju načrtujejo jeseni – 14. septembra. Za to mikavno prireditev z najboljšimi kasači iz posameznih republik in pokrajin so propozicije že nared, udeleženci pa bodo znani šele po prireditvah, ki bodo še julija in avgusta.

»Za domače rejce, tekmovalce in voznike bo še posebej zanimiva preskušnja dveletnikov, zlasti obetavne Pevine Jožeta Antončiča iz Prapreč, ki je na nedeljskih dirkah v Ljubljani zasedla prvo mesto. Na dveh hitrih enovpreŽnih vožnjah je pričakovati, da bodo tekmovalci ob lepem vremenu dosegli dobre rezultate. Na štartu bodo vsi kasači, k sedaj v Sloveniji nekaj pomenijo – od rekorderja Dinga, Findine, Amara do Asperja in drugih, sodelovali pa bodo tudi Zagrebčani. Gledalci bodo gotovo prišli na račun,« je bližnjo prireditev predstavil sogovornik.

Začetek nedeljskih dirk v Šentjerneju bo ob 15. uri.

H. Ü.

LENDAVA – V telovadnici osnovne šole so priredili tekmovanje v badmintonu za pokal Lendave. Nastopile so ekipe Gleisdorfa iz Avstrije, mariborskega Branika in domače Mladosti. Prav domačini so imeli največ uspeha, saj so v finalu premagali Branik s 6:2. Tretje mesto so osvojili Avstrijci pred drugo ekipo Mladosti.

F. B.

PLANINE IN LJUDJE

Po Poti prijateljstva treh dežel

PD Nova Gorica prireja turo na vrhove Poti prijateljstva treh dežel v Avstriji. Na pot se bodo podali z osebnimi vozili, turo pa bodo opravili v dneh od 4. do 6. julija. Izlet bo vodil Anton Srebrnič. Vsi, ki bi se izleta želeli udeležiti, so vabljeni na sestanek na sedežu društva v torek, 1. julija ob 18. uri, kjer se bodo natančneje dogovorili o podrobnostih.

Navzgor iz Sežane

Navzgor je glasilo mladih planincev, ki ga je ob 35. obletnici osvoboditve izdalo PD Sežana. Likovno opremljena naslovna stran, sicer pa 14 ciklostiranih listov z likovnimi prispevki, pesmicami, opisi izletov, križankami in mislimi o Titu, ki so v glasilu našle častno mesto na prvi strani. Misli so zapisali učenci nižjih razredov osnovnih šol. Ostali prispevki so utrinki iz planinskih doživljajev in ne. sistematičen prikaz planinske dejavnosti najmlajših planincev, kot je rečeno v uvodniku. Ilustracije so prispevali cicibani VVZ Divača in učenci OŠ Dutovlje, pisane prispevke pa učenci OŠ Divača, Dutovlje, Sežana in srednješolci iz Sežane, za to, da je glasilo zagledalo beli dan, pa se je zavzelo šest mentorjev planinskih sekcij na sežanskem območju. Izbrani prispevki in pesmice so presenetljivo neposredni in značilno je, da mladi planinci ne opisujejo formalnega poteka izleta, ampak skušajo v vsakem opisovanju dopovedati bralcu, kaj so doživeli in zakaj pravzaprav jim je ta ali ona tura ostala tako globoko v spominu. Sežanski Navzgor je glasilo, ki so ga z malo sredstvi, več truda in veliko dobre volje, oblikovali mladi s svojimi mentorji in tako priskrbeli svojim vrstnikom, staršem in vsem ljubiteljem gora, ki jim je glasilo prišlo v roke, nekaj nepozabnih strani branja.

Na Grossglockner za praznik

Od 4. do 6. julija načrtujejo alpinisti PD Ljubljana-matica vzpon na Grossglockner. Vzpon bodo vodili alpinistični inštruktorji in je namenjen pripravnikom, ki si bodo tako nabrali tudi praktične izkušnje v visokogorskem ledu in snegu. Ker gredo na pot s posebnim avtobusom, so prosta mesta v njem namenili za tiste planince, ki vedo, da jim vzpon na Grossglockner ne bo delal preglavic – skratka tistim, ki so na podobnih višinah že hodili, ki imajo izkušnje s hojo po ledu in snegu, ustrezno opremo, ki jo znajo uporabiti in pa dosti kondicije za zahtevno turo. Prijave sprejemajo v društveni pisarni, Miklošičeva 17, do zasedbe prostih mest v avtobusu.

Planinci iz Sežane bodo pomagali graditi

Koča pri Krnskem jezeru je že dolga leta sen ne le primorskih, ampak vseh slovenskih planincev, ki pogrešajo vmesno postojanko med Lepeno oz. Komno in razglednim Krnom. Koča naj bi imela 60 ležišč, jedilnico, gospodarski del in pa zimsko sobo, ki je bodo zlasti veseli turni smučarji, ki vsako leto v večjem številu obiskujejo ta odmaknjeni, a vendar zelo privlačen planinski predel. Koprčani so že poprijeli za delo, sedaj pa se na akcijo odpravljajo tudi planinci iz Sežane. Akcija bo dvodnevna. Gradbeni odbor je zagotovil operativno grupo, ki bo vodila in nadzirala dela. Za prenočišče bo preskrbljeno v šotoru ob sami lokaciji ali pa v domu dr. Klementa Juga v Lepeni. Spalno vrečo naj bi prinesli udeleženci s seboj, hrana pa je iz nahrbtnika. Na akcijo se bo iz Sežane podalo skupno 40 planink in planincev, starejših od 14 let, prijave pa sprejemajo do 30. t. m. v prodajalni PEKO v Sežani ali po pošti na naslov PD Sežana. Akcija bo v petek, 4. in soboto 5. julija, v nedeljo pa naj bi se sodelujoči, če bo lepo vreme, povzpeli na Krn. Prevoz z osebnimi vozili.

Izšel Vodnik po severovzhodni Sloveniji

Planinska založba PZS je prejela iz Maribora novi Vodnik po severovzhodni Sloveniji, ki so ga planinci v tem koncu že močno pogrešali. Avtor, Peter Ficko, ki ga planinci poznajo že po vodniku Kamniške in Savinjske Alpe, je opisano področje razdelil pregledno v pet glavnih skupin: podaljšek Karavank, Pohorje s Strojno, Kobansko ali Dravski Kozjak, Slovenske gorice in pa Goriško in Lendavske gorice. Skupine so nato razdeljene še v podskupine, v posebnem poglavju so opisane doline in naselja, v prvem poglavju pa tudi splošni podatki, kot je že ustaljen običaj pri pisanju planinskih vodnikov, ki jih izdaja Planinska založba. V vodniku žal ne bo zemljevidov, kajti zaradi geografsko raznolikega in obširnega področja, ki je opisano, bi bilo potrebno izdelati najmanj 30 preglednih zemljevidov, to pa bi močno povečalo obseg žepnega priročnika. V pomoč planincem obstaja zemljevid obeh delov Pohorja. Kozjaka in predvsem izredno natančni opisi, po katerih se vodnik odlikuje. Vodnik bo naprodaj v ekonomatu PZS, Dvoržakova 9 in pri vseh tistih planinskih društvih, ki so že ali pa še bodo naročila večje količine. Društva lahko nabavljajo večje količine vodnikov po običajnih rabatnih pogojih, v prosti prodaji pa je cena za en izvod vodnika 24.- ND.

Obvestilo PD Idrija

Planinski dom »Rudar« na Vojskem, ki ga upravlja PD Idrija, bo od 15. julija dalje zaprt. Prevzela ga je delovna organizacija IMP. Dom bodo preurejali, zato bo zaprt. Druge planinske postojanke PD Idrija so odprte: Koča na Hlevišah vsak dan, razen srede; zavetišče na Jelenku je odprto vsak dan; koča na Javorniku je odprta ob sobotah, nedeljah in državnih praznikih.

Planinsko društvo Idrija je dobilo svoje prostore v stavbi stare pošte v Idriji v bližini avtobusne postaje. Pisarna je odprta vsak dan od 8. do 12. ure, razen nedelje in praznikov.

(J.J.)

Naši hokejisti avgusta na priprave v ČSSR

LJUBLJANA – Na sobotnem sestanku predsedstva hokejske zveze Jugoslavije so izbrali člane posameznih komisij. Tekmovalno komisijo bo vodil Stanković (Hrvatska), finačno Mirko Ramuš (Slovenija), komisijo hokejskih sodnikov inž. Erik Krisch (Slovenija), disciplinsko komisijo prve stopnje Marinković (Srbija), druge stopnje pa Rašeta (Vojvodina). Predsednik komisije za mednarodne zveze bo Ivan Hegedüš (Hrvatska), terensko komisijo bo vodil Albin Felc (Slovenija), predsednik zdravstvene komisije še ni določen, na čelu strokovnega sveta pa naj bi bil Svetlin.

Spremenili so tudi načrt priprav članske reprezentance SFRJ. Priprave, ki bi se morale začeti 23. tega meseca v Kranjski gori, zaradi šolskih obveznosti igralcev ne bo. Zato pa bodo reprezentantje 11. avgusta odšli za 10 dni v ČSSR, kjer bodo trenirali na ledu. Nadaljnje priprave bodo potekale v septembru. Predvideno je, da bi reprezentanca odigrala približno 20 tekem, med drugim naj bi sodelovala tudi na turnirju na Danskem.

Dopolnili so finančni načrt, glede na potrebe trenerjev in mlade reprezentance Jugoslavije. Ta se bo zbrala julija, njen osrednji cilj pa bodo zimske olimpijske igre 1984 v Sarajevu, kjer so ustanovili nov hokejski klub Bosna. V prihodnji sezoni bo tekmoval v vojvodinsko-srbsko-makedonski ligi.

MARKO GODEC

NOVA GORICA – V soboto 28. t. m. bo v N. Gorici vsakoletna revija kotalkarjev. Nastopilo bo okrog 100 udeležencev, med njimi tudi iz Italije. Prireditev bo ves dan z začetkom ob 9. uri.

Za žene in prijateljice

RIM – Vsi igralci nogometne reprezentance ZRN, skupno 21, ki so zmagali na evropskem prvenstvu v Italiji, so pred odhodom domov dobili bon v vrednosti 2500 mark, da bi lahko pri nekem rimskem zlatarju kupili darila za žene, neveste in prijateljice. Sprva so Nemci načrtovali, da bodo vse žene in prijateljice povabili na izlet z letalom v Rim, toda ker tega niso mogli uresničiti v vseh primerih, so se odločili za darilni bon.

V sovjetski ekipi 560 atletov

MOSKVA – Sovjetsko zvezo bo na olimpijskih igrah v Moskvi zastopalo 560 športnikov in športnic. To je sporočil predsednik organizacijskega komiteja Sergej Pavlov. Gostitelji bodo nastopili v vseh športnih zvrsteh, prvič tudi v hokeju na travi. V zastopstvu so tudi trije športniki, ki bodo na igrah sodelovali četrtič. To so tekmovalec za troskok Viktor Sanejev, košarkar Sergej Belov in sabljačica Elena Belova.

Igralci – funkcionarji

MILAN – Potem ko sta Gianni Rivera (AC Milan) in Sandro Mazzola (Inter Milan) presedlala med funkcionarje, se je nadaljnji član italijanske nogometne reprezentance, ki je leta 1970 na svetovnem prvenstvu v Mehiki zasedla drugo mesto, odločil za vodilno mesto v elitnem klubu: Giacinto Facchetti, ki je za Italijo odigral 94 meddržavnih tekem, je sedaj podpredsednik Atalante iz Bergama, razen tega pa je tudi tehnični svetnik prve ekipe.

Kubala odhaja

BARCELONA – Ladislav Kubala bo 30. t. m. zapustil mesto trenerja in selektorja španske nogometne reprezentance. Odslej bo treniral mlade nogometaše Barcelone. Kubalin naslednik bo verjetno Jose Emilio Santamaria, bivši nogometaš madridskega Reala in sedanji trener mladincev Espanola.

Rudinski bo treniral Lugano

LUGANO – Nogometni klub Lugano, ki je izpadel iz prve švicarske lige in bo v prihodnji sezoni igral v drugi, je za svojega novega trenerja angažiral 43-letnega Antona Rudinskega. Rudinski je v letih od 1954 do 1964 za Crveno zvezdo odigral 500 prvenstvenih in pokalnih tekem, doštudiral pa je tudi na visoki trenerski šoli v Kölnu. Rudinski je nekoč že prej delal v Švici, in sicer v letih od 1968 – 1970 pri Montheyu. Sedaj je podpisal pogodbo za dve leti.

ŠAH ŠAH ŠAH ŠAH ŠAH ŠA

V Las Palmasu pokal za zmagovalca Milesu

Na tradicionalnem mednarodnem turnirju sta enako število točk zbrala še Geller in Petrosjan

LAS PALMAS, 24. junija – Na mednarodnem turnirju so enako število točk zbrali Petrosjan, Geller in Miles, ki so osvojili po 8,5 točke iz 11 partij. Angleški velemojster je imel najboljši rezultat proti zmagovalcem in je tako dobil pokal za zmagovalca.

Nadaljnji vrstni red: Sosonko in Andersson 7, Bellon 6, G. Garcia 5,5, Gernandez 4,5, Hernandez 4, Mestres 3, Dominguez 2,5, Colon 1.

Šahovski glasnik št. 6

LJUBLJANA – Zadnja številka Šahovskega glasnika posveča svoj uvodni del četrtfinalnima dvobojema za svetovno prvenstvo v Alma Ati in Mehiki. Objavljene so vse partije obračunov med Polugajevskim in Taljem ter Spasskim in Portischem. Podroben je tudi pregled četveroboja v Bad Kissingenu, kjer je zmagal svetovni prvak Karpov in turnirja Bosne, na katerem je slavil Hort, Kurajica pa si je z drugim mestom bržkone prav tu priboril mesto v olimpijski ekipi. V očitnem pomanjkanju gradiva ali pa volje do dela, so predstavljene tudi prav vse partije dvobojev kandidatk: Ioseliani – Veröci, Gaprindašvili – Gurieli in Aleksandrija – Ahmilovska. Za igralce problemskega šaha pa je vsekakor zanimivo enajsto nadaljevanje šole Milana Velimirovića z naslovom »Od sodobnega do modernega problema«.

Balkanski turnir bo

LJUBLJANA – S tem, ko so se za balkanski turnir prijavili Turki, usoda tega tekmovanja ni več negotova. Tekmovanje bo v vsakem primeru, seveda pa bi prireditelji, šahovska zveza BiH, z veseljem sprejeli še prijavo Bolgarije in Albanije, ki sta zamudili rok. Turnir bo v Sokolovcu, začel pa se bo 10. julija. Za zdaj je znanih devet udeležencev: Suba, Ionescu (Romunija), Skembris, Kurkunakis (Grčija), Jilmaz, Gimrikoglu (Turčija) in naši Knežević, Kelečević in Jelen. Če se ne bo prijavil noben tujec več, bodo igrali še trije Jugoslovani, sicer pa še eden.

Vodi Komovec

IZOLA – V 10., predzadnjem kolu republiškega prvenstva slepih so igrali takole: Bezgovšek : Gverič 1:0, Žukevič : Rus 0:1, Novak : Muri 0:1, Škrget : Oblak remi, Kebe : Pasterk remi, Jesenšek : Komovec remi;

Vrstni red: Komovec 8,5, Jesenšek, Muri 8, Kebe 7,5 itd.

I. K.

Skomin ljutomerskega gospodarstva je preveč

V ljutomerski občini menijo, da so naložbe, ki so jih napovedale delovne organizacije in drugi, nestvarne in pretirane – Akcija ZK

LJUTOMER, 24. junija – Pot, ki jo ta čas ubira ljutomersko gospodarstvo, kaže kljub zaostrenim pogojem gospodarjenja na krepitev gmotne osnove celotnega gospodarstva, saj razen mesne industrije »Simentalka« nimajo nikjer večjih izgub. V mejah družbenega dogovora se gibljejo tudi vse oblike porabe, tako da tudi v nobeni organizaciji ni bilo razlogov za uvedbo ukrepa družbenega varstva zaradi prepla čil osebnih dohodkov.

Ker bo ljutomerska občina še nekaj časa na seznamu manj razvitih v naši republiki, poudarjajo na vseh ravneh potrebo po kar najbolj proučenem načrtovanju razvoja in po skrbni pripravi planskih dokumentov za naslednje srednjeročno obdobje. Tu pa so v precejšnji zamudi in bo treba temelje planov, ki jih pripravljajo v združenem delu, temeljito uskladiti z razvojnimi predvidevanji v merilu občine.

V tem gradivu so že nakazali osnovne smernice razvoja, ki napovedujejo hitrejšo rast vseh glavnih postavk, kot velja to za povprečja v naši republiki. Tako naj bi družbeni produkt rastel po letni stopnji sedem odstotkov, zaposlovanje po 5-odstotni stopnji, sredstva za poslovni sklad pa vsako leto za okrog petnajst odstotkov.

Vse več pa je pripomb zaradi napovedanih naložb v osnovna sredstva v prihodnjem srednjeročnem obdobju. Skupno naj bi, po dosedanjih napovedih delovnih organizacij in drugih, vložili v tem času v osnovna sredstva kar 4,8 milijarde dinarjev, kar so ocenili tudi na seji občinske konference zveze komunistov v Ljutomeru za nesprejemljivo.

Resda je v tej napovedi zajet tudi kemični projekt (program kaprolaktam), ki ga bodo v celoti uresničili šele v letih od 1985 do 1990, vendar so napovedi nosilcev planiranja kljub temu nestvarne in se razhajajo z gospodarsko politiko, so menili komunisti. Za primer so navedli vse prej kot stvarne napovedi krajevnih skupnosti v ljutomerski občini, ki so napovedale kar za štiristo milijonov dinarjev investicij v naslednjem srednjeročnem obdobju.

Zato je tudi občinska konferenca zveze komunistov sprejela sklep, da bodo povsod brez odlašanja z organizirano razpravo proučili stvarnost svojih načrtov, da bi tako spravili vse oblike porabe čimprej v razumne meje.

BORO BOROVIČ

26. kolo lota

Izžrebane številke so: 13, 19, 30, 32, 33 in dodatna 22.

Banane v mariborskih trgovinah, a za nekaj časa zadnje

MARIBOR, 24. junija – V skladiščih mariborske Povrtnine lahko naenkrat zori 22 ton banan in včeraj so na trg poslali novo pošiljko zrelih banan, ki pa bo za nekaj časa tudi zadnja. V Povrtnini namreč predvidevajo, da jih vse do novembra ne bo več na policah mariborskih trgovin. Pa še za takrat ne vedo, če jih bodo res dobili.(J. J., foto: Bogo Čerin)

V NEKAJ VRSTAH

Na Destrniku so počastili praznik

DESTRNIK – V spomin na napad partizanov na orožniško postajo, kjer je bilo zaprtih več slovenskogoriških rodoljubov, praznujejo v tej krajevni skupnosti ptujske občine svoj praznik. Tudi letos so pripravili številne prireditve, v ospredju pa so bile razstave, ki so jih pripravili študentje mariborske pedagoške akademije, Intes-tozd Pekarne Vinko Reš, domače gospodinje in lovci. Pozornost je vzbudila še razstava plemenskih telic in krav molznic. Ob prazniku so se na slavnostnem zasedanju zbrali delegati skupščine krajevne skupnosti, pripravili pa so še srečanje starejših občanov. (D. U.)

Brigadirji uspešni v Slovenskih goricah

DORNAVA – Brigadirji iz Novega mesta in Ljubljane so uspešno zaključili prvo izmeno na mladinski delovni akciji Slovenske gorice 80. V treh tednih so zgradili 1300 metrov vodovoda med Pacinjem in Destrnikom, načrte pa so presegli za okoli trideset odstotkov. Zapisati še velja, da so bili uspešni tudi pri drugih aktivnostih v naselju ter da so odlično sodelovali z domačini. Danes so pričeli z delom brigadirji iz Slovenske Bistrice, Kopra in Tolmina. (D. U.)

V soboto prva dela za spominski park

LENDAVA – V soboto, 28. junija, bo center za mladinsko prostovoljno delo pri občinski konferenci ZSMS Lendava, skupno z odborom za izvajanje družbenega dogovora o varstvu in urejanju spomenikov ter obeležij NOB v Prekmurju, pričel s prvo fazo gradite spominskega parka ob jezeru med Črenšovci in Turniščem. Park bo posvečen spominu na dogodek, ko so se leta 1941 tam sestali člani in simpatizerji OF v Prekmurju. (S. G.)

Srečanje velenjskih Zelenih stražarjev

VELENJE – Občinska zveza prijateljev mladine Velenje je organizirala srečanje članov »Zelene straže«. Zborovalo je več kot 300 pionirjev, čuvarjev narave. Mladim naravovarstvenikom je predaval univerzitetni profesor Kazimir Tarman. (J. M.)

Soboški sodniki so zborovali

RADENCI – Tu se je zbralo na letnem zborovanju 36 sodnikov sodišča združenega dela iz Murske Sobote, med gosti pa je bil tudi predsednik sodišča združenega dela SR Slovenije Jože Pernuš. Začetek svojega delovnega srečanja so namenili strokovnemu izpopolnjevanju, potem pa so analizirali lansko delo. Med drugim so ugotovoli, da s sedanjimi kadri ne bodo mogli nuditi vsakodnevne pravne pomoči, tako kot doslej. Nadalje so predlagali, naj bi ustanovili službo pravne pomoči pri medobčinski gospodarski zbornici, kajti pravna pomoč pri občinskih sindikalnih svetih, ki jo nudijo enkrat na teden, ne zmore vsega. (B. C.)

Muziciranje za konec šolskega leta

MURSKA SOBOTA – Učenci soboške glasbene šole bodo pripravili za konec šolskega leta že tradicionalni koncert, na katerem bodo sodelovali posamezniki in skupine vseh razredov. Koncet bo v sredo, 25. junija ob 18. uri v dvorani Glasbene šole v Murski Soboti. (B. B.)

Skrb radgonskih ribičev za okolje

GORNJA RADGONA – Radgonsko ribiško društvo skrbi vzorno tako za razplod ribjega zaroda kot za urejanje obrežij jezer in reke Mure na svojem območju. Tako so radgonski ribiči pred kratkim očistili okolico Negovskega in Blaguškega jezera, v prihodnjih dneh pa se bodo lotili urejanja okolice ribnika v Petanjcih. (B. B.)

Šentjurci so peli v Podjuni

ŠENTJUR PRI CELJU – Slovensko prosvetno društvo Danica iz Podjune in prosvetno društvo skladateljev Ipavec iz Šentjurja dobro sodelujeta. Lani so v Šentjurju gostovali Korošci, pretekli teden pa so v Podjuni gostili moški pevski zbor iz Šentjurja, ki so peli pred polno dvorano. (E. R.)

Pomurske strojepiske so se odrezale

MURSKA SOBOTA – Tudi letos so dijakinje tretjega letnika Upravno administrativne šole tekmovale na republiškem prvenstvu strojepisk. V Kranju so med posameznicami dosegle prvo, drugo in šesto mesto, ekipno pa so zmagale pred Ljubljano in Koprom.(O. K.)

Na Mariborskem jezeru je letos prijetno

MARIBOR – Na Mariborskem jezeru ni več običajnega poletnega hrupa, mirno je in varno. Motornih čolnov, ki so preganjali vse, od

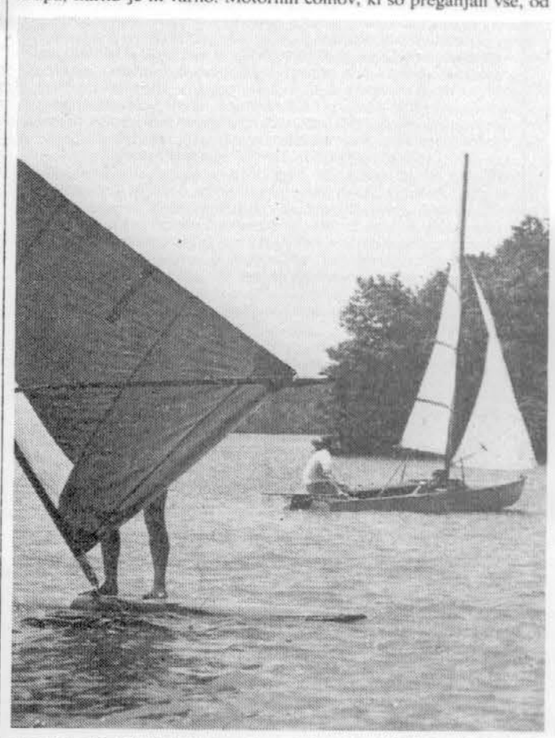

rib pa tja do mirnih jadralcev in veslačev ni več. Vožnja z jadrnico je toliko prijetnejša, uživajo pa tudi tisti, ki preizkušajo svoje znanje na jadralnih deskah. (Foto: I. S.)

Zasebna trgovina v Gomilici

GOMILICA – Martin Raj je odprl prvo zasebno trgovino na drobno v lendavski občini. Doslej posluje taka trgovina v Pomurju le še v Kupitincih v gornjeradgonski občini. Gre za trgovino v kraju, oddaljenem od preskrbovalnih središč, a v katerem nobena trgovska delovna organizacija ni bila zainteresirana za lastno prodajalno. Martin Raj ima poleg trgovine tudi bife.(J. Ž.)

Jubilejno slavje na Vrazovini

CEROVEC STANKA VRAZA – Na Vrazovini, kakor v Slovenskih goricah pravijo domačiji pesnika Stanka Vraza, so pripraviti slovesnost ob 170-letnici rojstva znamenitega rojaka. Zbranim je o delu in pomenu Stanka Vraza spregovoril prof. dr. Bruno Hartman, ravnatelj mariborske univerzitetne knjižnice. Kulturni program pa so izvedli učenci Osnovne šole Stanka Vraza iz Ormoža, šolski pevski zbor iz Ivanjkovec ter ormoške mladinke. Dobra je zamisel, da bi uredili cesto do Vrazovine, kajti dostop je še posebej težak v deževnih dneh. (D. U.)

Dobra preventiva – manj požarov

PTUJ – Še leta 1978 je bila ptujska občina po številu požarov na šestem mestu v Sloveniji, s številnimi preventivnimi ukrepi pa se število občutno manjša. Lansko leto je bilo 39 požarov, medtem ko so jih letos zabeležili 13. Ker malomarnost, neprevidnost in nepoučenost botrujejo trem četrtinam požarov, bodo v prihodnosti posvetili požarnovarnostnim ukrepom še večjo pozornost.(D. U.)

Bogata izobraževalna sezona

Spričevala diplomantom srednje politične šole v Mariboru – 200 slušateljev na Ravnah

MARIBOR, RAVNE NA KOROŠKEM, 24. junija – V domu družbenih organizacij v Mariboru so danes podelili spričevala 30 diplomantom enoletne srednje politične šole pri CK ZKS, ki je bila tokrat v Mariboru že sedmič. Prav letos je bil uspeh diplomantov najboljši doslej. Od 30 slušateljev je šolo končalo z odličnim uspehom kar 13.

Tudi izobraževalna sezona v koroškem študijskem središču ZKS je bila letos zelo uspešna. Enotedenske seminarje o samoupravljanju v združenem delu je obiskovalo kar 150 delavcev iz štirih občin. Trimesečni seminar iz teorije in prakse marksizma je končalo 21 delavcev, dopisno šolo marksizma pa 27 slušateljev.

Predstojnik študijskega središča Josip Košuta je povedal, da so se vse oblike idejnopolitičnega usposabljanja pokazale kot zelo uspešne in da je bilo v treh letih takšnega izobraževanja deležnih več kot 600 ljudi.

V. V., I. P.

Kako iz vrtinca težav?

Komunisti v lendavski občini zahtevajo več soodločanja delavcev – Planiranje se še preveč »drži« pisarn, varčevanje pa le na papirju

LENDAVA, 24. junija – Planiranje iz pisarn, nedemokratična sprejemanja odločitev, kar postaja že pravi politični problem, podjetniški interesi pri načrtovanju investicij, ki so le redko na realni osnovi, ter mačehovski odnos delovnih organizacij do vključevanja znanosti v tehnološke procese in do inovacij, so bile uvodne ugotovitve na seji občinske konference ZK v Lendavi pri ocenjevanju politike stabilizacije.

Ugotovili so, da so na tem področju storili sicer precej, vendar pa nekatera ključna vprašanja ostajajo odprta, predvsem ko gre za ekonomske odnose s tujino. Posebne delovne skupine so pred kratkim obiskale 33 delovnih organizacij, tozdov ter sisov in tako v praksi ugotavljale uresničevanje te politike. V gospodarstvu je bil letni plan izvoza realiziran, uvoz pa jim je uspelo zmanjšati, tako da je, če ne upoštevamo ozda Ina-Nafta, izvozni delež enak uvoznemu. Malo slabše je v sisih in družbenih organizacijah, kjer so sicer zmanjšali reprezentančne stroške, stroške za kilometrino in dnevnice, vendar se varčevanja niso lotili tam, kjer je to najbolj potrebno.

Komunisti so govorili tudi o zadnjih ukrepih SIS ter o njihovem pozitivnem in negativnem vplivu na gospodarstvo lendavske občine. S točnimi podatki sicer še ne razpolagajo, vendar so menili, da se bodo pozitivni učinki pokazali v predelovalni industriji, negativni pa v naftni in strojni ter v kmetijstvu. Opozorili so tudi, da bi nadaljnje zavlačevanje pričetka gradnje rafinerije, ki ni le problem lendavske občine, temveč tudi slovenski in deloma hrvaški in je bilo vanjo vloženih že zelo veliko sredstev, gospodarstvu lendavske občine izgube samo še večale.

Dotaknili so se tudi nekaterih negativnih pojavov v lendavskem gospodarstvu. Slaba akumulativna sposobnost, neprestano večanje števila delovnih organizacij z izgubami, med katerimi ima največje Ina-Nafta tozd Petrokemija, razen v delovni organizaciji »Indip« neuresničeni sanacijski programi in občutno pomanjkanje strokovnjakov so problem, s katerimi se bodo lendavski gospodarstveniki ubadali še nekaj časa. Nič boljše ni v kmetijstvu, saj ni pravega sodelovanja s kmeti, pa tudi v zadružništvu bodo morali vpeljati nove odnose.

Kar zadeva politične odnose v občini, so za zdaj ti še dobri, vendar jih lahko brez konkretne in selektivne aktivnosti komunistov in ostalih subjektov ostri in dosledni stabilizacijski ukrepi kaj kmalu skalijo. Devalvacija dinarja je posamezne delovne organizacije različno prizadela. Ina-Nafta bo po prvih ocenah imela več kot 800 milijonov dinarjev izgube, saj je večinoma vezana na uvoz. Problemi pa se pojavljajo tudi v ozdu Gorenje-Varstroj tozd »Varis«, ki ni vezan na uvoz, a ima težave z domačimi proizvajalci potrošnega materiala. Ti so se namreč zaradi novih ukrepov za vsako ceno preusmerili v izvoz, na domačem trgu pa prihaja do izsiljevanja cen in celo do pomanjkanja artiklov.

Povečanje produktivnosti in delovne zavesti, izkoriščanje rezerv in pospeševanje raziskovalne dejavnosti so samo nekateri dejavniki, ki naj bi obstoječe stanje v lendavskem gospodarstvu izboljšali.

SREČKO GOLENKO

Mariborčane bo pozimi zeblo?

Zagotovljene količine premoga so veliko manjše od načrtovanih

MARIBOR, 24. junija – Na izvršnem svetu SO Maribor so preučevali tudi stanje oskrbe s premogom v mariborski občini. Ugotovili so, da pri trgovskem podjetju »Dom-Smreka« primanjkuje od načrtovanih 423.000 ton le 117.000 ton premoga vseh vrst. Pri visokokaloričnih premogih je zagotovljena količina manjša za 75.000 ton. Trenutno ni nobenih izgledov, da bi manjkajoče količine dobili. Ocenjujejo, da bo v zimskih mesecih oskrba kritična. Sicer imajo na zalogi precej kosovskega lignita, po katerem ni večjega povpraševanja, čeprav je za gospodinjstva dobro opraben. V Mariboru vidijo dolgoročne rešitve v sofinanciranju v premogovnike v drugih republikah. Ocenjujejo, da Slovenija ni pokazala dovolj pobud in se bojijo, da bo tudi možnost sofinanciranja vedno manjša. Ugotavljajo namreč, da so nekateri rudniki že zaprli svoje finančne konstrukcije.

M. K.

Hud zastoj vegetacije, poljem manjka toplota

Zaskrbljeni pomurski kmetje pa tudi vinogradniki – Rast poljščin, predvsem koruze, zaostaja

MURSKA SOBOTA, 24. junija – Deževni oblaki, ki se dan za dnem kopičijo nad Pomurjem, upravičeno vse bolj skrbijo kmetovalce in tudi vinogradnike, saj bi grozdni nastavek že moral odcveteti, ta čas pa je v fazi cvetenja samo burgundec. Škoda bi bila nepopravljiva, če se vreme ne bi kmalu popravilo, saj je nastavek grozdja povsod zelo dober.

Te dni bi morali pasti tudi v Pomurju prvi snopi ječmena, vendar nič ne kaže, kljub obetavnemu pridelku te kulture, da bi lahko začeli z žetvijo na razmočenih poljih v začetku julija. Najmanj štirinajstdnevna zamuda grozi tudi drugim žitaricam, pšenici in rži. V soboški KZ Panonka (Pomurka) celo pravijo, da je pri pšenici, ki je nadvse pomembna kultura za to območje in so jo samo v tej zadrugi posejali v sodelovanju s kmeti na osem tisoč hektarih polj, zamuda še večja in znaša okrog tri tedne. Zato se boje, kolikor se seveda vreme ne bi čimprej popravilo, da bo zrnje puhlo, kar lahko zmanjša pridelek za dobro tretjino, da o kakovosti takega zrnja ne govorimo.

Najbolj pa skrbi ta čas pomurske kmetovalce zastoj vegetacije pri koruzi, ki znaša že kakšen mesec. Namesto da bi bilo bilje visoko en meter in več, ni tudi na najboljši zemlji dosegla ta osnovna poljščina niti polovice te velikosti. Ker se lati sploh še ne kažejo, tudi ne vedo povedati, kakšen bo letos pridelek koruze.

Nizke temperature, ki so daleč pod letnim povprečjem, so tako zavrle proces rasti in dozorevanja skoraj že do kritične točke. Hektolitrsko težo in kakovost zrnja tako koruze kot pšenice in drugih žitaric bosta zato odmerjala Pomurcem meseca julij in avgust. Le če se bo v teh dveh mesecih napravilo pravo poletje, kakršnih so sicer v pokrajini ob Muri navajeni, lahko pride do izboljšanja razmer, pravijo kmetijski strokovnjaki v Pomurju.

BORO BOROVIĆ

Ob občinskem prazniku nova šola v Šentjanžu

V dravograjski občini bodo od 29. junija do 5. julija številne prireditve ob prazniku

DRAVOGRAD, 24. junija – Prebivalci najmanjše koroške občine bodo svoj praznik – 4. julij počastili s številnimi prireditvami. Te se bodo začele že v nedeljo, 29. junija, zaključili pa jih bodo 5. julija. Največji pridobitvi, ki ju bodo odprli v prazničnih dneh, sta vsekakor nova osemletka v Šentjanžu in carina v drugem delu industrijske cone v Otiškem vrhu.

Dravograjčani praznujejo občinski praznik 4. julija v spomin na množično izseljevanje. Okupator je namreč prve julijske dni leta 1941 izgnal v Srbijo številne zavedne Slovence. Zavojo tega v Dravogradu še s posebno skrbjo negujejo v vojnih letih skovano bratstvo in enotnost ter širijo stike s pobratimi iz Lučanov.

V nedeljo bodo na Viču odprli novo športno igrišče, zadnji junijski in prvi julijski dan pa bosta namenjena športnim tekmovanjem in kulturnim prireditvam. V sredo, 2. julija, bodo v Dravogradu proslavili 25-letnico delovne organizacije Imont, dan kasneje pa bodo v industrijski coni v Otiškem vrhu odprli novo poslopje carine.

Na praznični dan 4. julija bo v Dravogradu najprej komemoracija pri spomeniku neznanih talcev, zatem pa se bosta na slavnostni seji v Šentjanžu sestala občinska skupščina in občinski odbor zveze borcev. Šentjanški šolarji bodo praznika še posebej veseli, saj bodo tega dne odprli tudi novo šolsko poslopje. Slovesnosti ob občinskem prazniku bodo sklenili v soboto, 5. julija, ko bodo v Črnečah proslavili 50-letnico gasilskega društva ter pripravili parado samozaščitnih enot iz vse občine.

Gospodarske organizacije v dravograjski občini sicer dosegajo solidne poslovne rezultate, vendar si hitrejšega napredka ne morejo obetati predvsem zaradi razdrobljenosti in še vedno neuveljavljenega združevanja dela in sredstev. Zaradi ustalitvenih prizadevanj se bodo letos morali odpovedati trem večjim gospodarskim naložbam.

IVAN PRAPROTNIK

Še več samoupravnih razsodišč

Ugotovitve na regijskem posvetovanju v Murski Soboti o reformi pravosodja

MURSKA SOBOTA, 24. junija – Na področju ustavne preobrazbe sodstva smo v naši republiki v zadnjih letih očitno napredovali, o čemer pričajo tako ustanovljena in že uveljavljena temeljna sodišča oziroma njihove enote v občinskih središčih, prav tako pa so se uveljavila tudi samoupravna sodišča, zlasti sodišča združenega dela, vendar bo treba sodno funkcijo še naprej intenzivno podružbljati.

To je bila poglavitna ugotovitev na današnjem regijskem posvetu o reformi pravosodja, ki ga je pripravil pomurski medobčinski svet SZDL.

Na pogovoru so med drugim menili, naj bi varstvo pravic bolj krepili tudi z raznimi oblikami arbitraž in drugih samoupravnih razsodišč, kakor tudi z doslednejšim uveljavljanjem samoupravljanja, da bi sprotno reševali vse spore in trenja, ki se porajajo v družbenem in ekonomskem življenju.

B. B.

Svojevrsten rekord

Sedemdesetletni Stane Koselj že dvaintrideset let opravlja funkcijo individualnega poslovodnega organa v Papirnici v Njivicah pri Radečah

RADEČE, 24. junija – Tovarna dokumentnega in kartonskega papirja v Njivicah pri Radečah je ena redkih, kjer v zadnjih dvaintridesetih letih niso zamenjali direktorja oziroma individualnega poslovodnega organa, kot ga označuje zakon o združenem delu. To funkcijo namreč že ves čas opravlja danes sedemdesetletni Stane Koselj, kar je svojevrsten rekord.

– Kako ste zdržali tako dolgo, saj je znano, da je ta funkcija zelo zahtevna, odgovorna in precej izpostavljena?

»Verjetno je vzrok temu, da delam v papirništvu že od leta 1929. Začel sem v papirnici v Vevčah kot pripravnik in kasneje postal poslovodja. Po vojni sem nekaj časa vodil tri manjša podjetja v Prevaljih pri Mariboru, nato pa sem začel tu, v Njivicah. V teh letih sem si nabral precej izkušenj, kar mi je v veliko pomoč pri delu.«

– V teh letih se je tudi način upravljanja kakovostno bistveno spremenil. Kakšna je bila vaša funkcija nekdaj in kaj pomeni danes?

»Pravzaprav ista, saj smo v tovarni vseskozi delali skupinsko. Tako v petdesetih letih, ko smo uvajali samoupravljanje, nismo imeli večjih težav. Danes z uspehom uvajamo tudi delegatski sistem.«

– Papirniška industrija ima v teh krajih precejšnjo tradicijo.

»Zgodovino naše tovarne pišemo od leta 1742. Prej je bil na tem mestu manjši železarski obrat, potem pa so postavili papirniški mlin.«

– Med zadnjo vojno je bila papirnica požgana, a ste jo dokaj hitro obnovili.

»Takrat ni bilo ne sredstev ne materiala. Vendar smo nekako le uspeli z lastnim delom in znanjem tovarno hitro postaviti na noge.«

STANE KOSELJ – »Po vojni še nismo delali z izgubo. To je rezultat prizadevanj vseh sodelavcev.«

– Danes tudi precej izvažate. Približno dve tretjini izvoza v laški občini doseže vaša delovna organizacija.

»To se morda sliši veliko, vendar vsako leto izvozimo le 13 do 15 odstotkov proizvodnje, kar nanese 6 do 7 milijonov ameriških dolarjev deviznega izkupička. Lahko bi izvažali tudi več, saj je predvsem na konvertibilnem trgu precejšnja konjunktura. Vendar z našo proizvodnjo količinsko ne zadovoljimo niti domačega trga in izvažamo le zato, da lahko uvozimo potrebne surovine.«

– Uspešni ste tudi finančno, saj že nekaj časa niste poslovali z izgubo.

»Res je. Po vojni še nismo delali z izgubo. Vendar to ni samo moja zasluga, ampak rezultat prizadevanj vseh sodelavcev, ki so res vseskozi pridno delali.«

– Ste vseskozi delali z istimi sodelavci?

»Večinoma. Papirništvo ima v teh krajih tradicijo in verjetno je ravno zato fluktuacija delovne sile pri nas minimalna. Marsikateri delavec ostane vso delovno dobo do upokojitve v naši tovarni.«

– Tudi vi bi lahko že v miru uživali pokojnino.

»Dokler moje delo in izkušnje delovna organizacija še potrebuje, rad delam.«

SREČKO ŠROT

Prvi uspeh prve izmene »Goričko 80«

146 brigadirjev štirih mladinskih delovnih brigad je močno preseglo normo

GORNJI PETROVCI, 24. junija – Po nedeljskem prihodu brigadirjev prve izmene letošnje republiške mladinske delovne akcije Goričko 80 so brigadirji imeli včeraj prvi uspešen dan na delovišču. 146 brigadirjev štirih mladinskih delovnih brigad je preseglo normo pri izkupu obcestnih jarkov, utrjevanju bankin in brežin na rekonstrukciji cestne povezave med Motvarjevci in Bukovnico. Rezultati posameznih brigad so bili po izračunu naslednji: 151 odstotkov brigada Srečko Rojs – Niko iz Lenarta, 147 odstotkov brigada Kozjanski odred iz Sevnice, 115,5 odstotka brigada Matija Gubec iz Trebnjega in 114 odstotkov brigada 2. SNOUB Ljuba Šercerja iz občine Ljubljana-Vič Rudnik. S tem so brigadirji na Goričkem pričeli uresničevati obljubo komandanta akcije, ki jo je ta dal ob začetku akcije: »Izpolnili bomo naloge in presegali norme kar se le da.«

F. M.

Vabilo Celjanom za delo v parku

Dobrodošla prostovoljna akcija pred bližajočo se razstavo »Hortikultura 80«

CELJE, 24. junija – Celjsko hortikulturno društvo je v teh dneh Celjane spet povabilo k prostovoljnemu delu v mestnem parku. Ves teden – razen sobote in nedelje – se bodo občani zbirali pred drsališčem, prostovoljno delo pa bo trajalo od štirih popoldne do sedmih zvečer. Za razliko od pomladanske akcije, ko je bilo vmes tudi nekaj težjih opravil, gre tokrat samo za poletno vzdrževanje parka. Okopati bo treba gredice, pograbiti travo in podobno – skratka, hortikulturno društvo meni, da so ta dela primerna tudi za starejše občane in celo otroke. Ker se datum razstave »Hortikultura 80« hitro približuje, je pomoč občanov pri urejanju sicer obnovljenega celjskega parka več kot dobrodošla. Hortikulturno društvo zatorej vabi občane, da se prostovoljnega dela udeležijo vsaj v tako lepem številu kot so se pomladanske akcije.

I. B.

Izdelki kažejo spretnost učencev in trud učiteljev

Učenci osnovne šole Minke Namestnik – Sonje so mnoge obiskovalce presenetili z razstavo svojih ročnih del

SLOVENSKA BISTRICA, 24. junija – Tako kot v minulih letih, so tudi ob zaključku letošnjega šolskega leta učenci osnovne šole Minke Namestnik–Sonje, ki usposablja laže duševno prizadete otroke, presenetili z razstavo izdelkov, ki je med Bističani vzbudila veliko pozornost.

Letošnja razstava je še bolj obsežna od prejšnjih, potrjuje pa, da so učitelji zelo prizadevni. Na šoli posvečajo posebno pozornost programu usposabljanja in predpoklicni dejavnosti, tako da lahko učenci resnično razvijajo ročne in delovne spretnosti. Med razstavljenimi izdelki zbujajo posebno pozornost dosežki pri obdelavi tekstila, lesa in kovin, kakovost pa tudi izpričuje, da se bo lahko večina učencev vključila v nadaljnje poklicno usposabljanje. Šolo obiskuje 130 učencev, od tega pa jih 75 prebiva v domu. Zadnja leta ima vse več osmošolcev možnosti za pridobitev poklicev, pri čemer velja povedati, da nudijo pomoč tudi nekatere delovne organizacije bistriške občine.

Delavci šole si precej obetajo tudi od usmerjenega izobraževanja, saj bodo njihovi učenci tako prvič izenačeni z drugimi pri možnostih za pridobitev kvalifikacij, s šolanjem na oddelkih s skrajšanim programom.

Zabeležiti tudi velja, da so učenci v okviru izvajanja delovnega programa prepleskali del doma, drugi del pa bodo pedagoški delavci v počitnicah ter tako prihranili denar. Če k temu dodamo še, da učenci in učitelji vsako leto pripravijo dobršen del ozimnice, potem ni neskromna trditev, da gre za eno najboljših osnovnih šol v občini.

DANILO UTENKAR

Jana

POGREBI

MARIBOR – Na pobreškem pokopališču v Mariboru bodo danes ob 15.30 pokopali 24-letno študentko Majdo Grabešnik.

Dovolj je le gostincev in prevoznikov

V občini Slovenske Konjice je največje pomanjkanje v storitveni obrti

SLOVENSKE KONJICE, 24. junija – Kot v večini slovenskih občin tudi v občini Slovenske Konjice že dalj časa ugotavljajo, da stopnja razvoja zasebne obrti še zdaleč ne ustreza potrebam. Najhuje je pomanjkanje v storitveni obrti, premalo pa imajo v konjiški občini tudi obrtnikov stavbne in elektroinštalaterske stroke.

Pravzaprav imajo v tej občini dovolj le avtoprevoznikov, ki jih je 63, to pa je skoraj tretjina vseh obrtnikov. Dovolj je še zasebnih gostincev, skupaj jih je 17, ki pa jim očitajo, da nimajo zadovoljive ponudbe. Poleg uslužnostnih obrti, menijo v Slovenskih Konjicah, bi kazalo vzpodbuditi pri občanih tudi zanimanje za obrti, ki bi lahko dopolnjevale družbeno–industrijsko proizvodnjo. Da bi prilike izboljšali, so se odločili za posebno komisijjo, ki je že preučila sedanje stanje in nakazala tudi možnosti razvoja zasebne obrti do leta 1985.

V. S.

Višje najemnine za poslovne prostore

PTUJ, 24. junija – V drugi polovici letošnjega leta bodo najemnine za poslovne stavbe in poslovne prostore v ptujski občini za 25 odstotkov večje. Sklep o podražitvi morajo sicer še potrditi delegati občinske skupščine, povedati pa velja, da je podražitev v skladu z večanjem stanarin. V prvi coni bi naj tako kvadratni meter površine za trgovske lokale stal 32,50 dinarjev, za gostinske lokale 24,40, obrtniške in pisarniške prostore 16,25, za skladišča 11,40 in za pomožne prostore 9,75 dinarja.

D. U.

Pri Bukovniškem jezeru bo slavje prekmurskih borcev

Za dan borca bosta Lendava in Murska Sobota proslavili 35-letnico Prekmurske čete in Prekmurske brigade

MURSKA SOBOTA, 24. junija – Ob letošnjem dnevu borca pripravljata občinski organizaciji ZZB NOV občin Lendava in Murska Sobota slavje, ki bo 4. julija v okolici Bukovniškega jezera. Z bogatim kulturnim sporedom in partizanskim mitingom se bo pričelo slavje borcev, mladine in drugih občanov ob 10.30, na slovesnosti pa bo govorila borka Prekmurske partizanske čete, Ela Ulrih-Atena.

Pohodne enote mladih brigadirjev republiške MDA Goričko 80 ter mladincev prostovoljcev enot občin Lendava in Murska Sobota bodo že dan pred dnevom borca krenile po partizanskih poteh, prižgale kresove in se srečavale z nekdanjimi borci. Na sam dan slavja se bodo pohodniki zbrali pri Bukovniškem jezeru, kjer bodo ta dan že v zgodnjih jutranjih urah imeli svoj zbor borci prekmurske partizanske čete pri Voglerjevi koči v Motvarjevski šumi. Njim se bodo pridružili še borci Prekmurske brigade. Obe enoti sta bili ustanovljeni pred 35 leti, prav tako pa je pred 35 leti bila v Strehovskih goricah v Premurju konferenca aktivistov OF tik pred osvoboditvijo Prekmurja.

Vse te obletnice ter 35-letnico osvoboditve Jugoslavije in 30-letnico samoupravljanja bodo delovni ljudje in občani Prekmurja, skupaj z borci in mladimi ter pripadniki JLA proslavili ob letošnjem denvu borca, 4. julija pri Bukovniškem jezeru. Nekdanji borci se bodo spet enkrat srečali v krajih svojega aktivnaga boja ter na mladi rod prenašali tradicije NOV in ljudske revolucije. Za boljše delo pa bodo ob tem sprejeli še poslovnik o svojem delu ter izvolili nov odbor, ki bo njihovo delo uskladil in vodil.

FILIP MATKO